

W. H. 2

Infl: Baricollg. fol: 227.

Lignum Mespil colla appinsum
mijn ab abortu gravidas & fœtendi,
& profervant. quin et fluxu sanguinis.
restituere. &c.

Una noctua chiava et infanzia pro ibo dno
hydropotes vna nita vnde: p'm l'arany
ni l'arany, et ip' quare in fons, p'liat, vnde
in vno fustasum idem e' p'ian; si p'ose-
p'ose: p'ose, p'ose, p'ose.

Halot enoch, l'air enle.

NAENIA IN OBITU

Mulieris in 720. magi operis furi gis h.
VEL II. in longa dignus.

Cesserat è viuis ad celsa Ruellius astra,
 Constiteratq; alti clarus in arce patris:
 Cū perisset hominē rata Mors, ait, Ecce triūphe
 Clamet io, cui cui victima grata cadit.
 Vicimus, en nostras toties qui eluserat arteis,
 Qui toties mortem vicerat, interijt.
 Ast vbi in ore virū versari auditq; videtq;,
 Hunc magis atq; magis viuere, victa fremit.
 Cui Peā, quibus ortus erat mihi redditur astris,
 Quēmq; putas victum, bina trophæa refert.
 Prima, quod olim animas mille atro depulit orco
 Altera, quod moriens nunc quoq; mille rapit:
 Nempe Dioscoride Romana per oppida ducto,
 Cui toga, cui potior lingua Latina, sua est.
 Cetera quid memorem victuri scripta laboris,
 Naturā & stirpes, pharmacāq; omne genus?
 Non villas, nec equos, nec curam diuitis agri,
 Nullāq; vitæ hominis commoda præterijt,
 Quæ non tractarit, sapientibus edita Graijs,
 Quæ non reddiderit, vel meliora suis.
 Utq; mage inuideas, dicam amplius, edidit annis
 A mille haud quisquam tanti opus ingenij.

Ex Libris Martinianae Legum.
Hess. Libr. 1730.

EPI TAPHIVM

Ioannis Ruellij, Diony-
sio Corronio au-
thore.

Hic situs est, in quo vixit medicina, Ruellus:

In quo naturæ notitia; atque poli.

In quo prima fuit dos, Graium¹ vertere scripta:

In Latium, ac Latioscribere digna Ioue.

Olim erat affinis, nunc est conuiua deorum,

Premiaque illa sui grata laboris habet.

[illegible]

030057515

P E D A N I I

D I O S C O R I D I S

A N A Z A R B E I, D E

Medicinali materia, li-
bri primi præ-
fatio,Ioanne R V E L L I O Sueſſionenſi
interprete.

Vanquam, amicissime Aree, complures non veterum modo, sed recentiorum quoque, de medicamentorum compositione, viribus, atque probatione commentati sunt: nobis tamen nec vanum, nec à ratione abhorrentem impetum animi ad hoc opus incessisse, tibi ostendere tentabimus: quòd eorū nonnulli absolutū nihil ediderūt, alij quàm plurima, quæ auditu percunctando didicerāt, scriptis tradiderūt. Siquidem Bithynus Iolas & Heraclides Tarentinus, omiſſa prorsus herbarū tractatione, rem sanè quàm paucis perstrinxerunt. Neque verò omnes illi de metallicis quicquā rebus aut odoramentis memoria prodiderunt. Crateus autem herbarius, & Andreas medicus, qui ceteris diligentius hac in parte versati videntur, radices multas apprimè utiles, herbasque haud quaquam adnotatas, reliquerūt.

Veruntamen priscorum subscribere oportet sententias: quos, etsi pauca ipsis referantur accepta, magnam tamen impendisse diligentiam constat. In minoribus minus assentiendum: è quibus Iulius Bassus, & Niceratus, & Petronius Niger, & Diodotus, Asclepiadae omnes, medicinalem materiam vernaculam cognitamque; vulgò, dignam censuerunt, quæ ab ipsis literis exactè mandaretur: & ut medicamentorum vires probationesque cursim complexi, sic nullo experimento eorum effectus colligentes, inani verò reddendarum causarum studio verba fundentes, alia pro alijs scriptitando, rem in acervum congeriemque controuersitarum extulerunt. Siquidem, qui inter eos egregius habetur Niger, euphorbium, nascentis in Italia, chamæleæ succum esse contendit: androsæmonque eandem herbam cum hyperico esse. quinetiam aloën in Iudæa fossilem nasci, & pleraque his similia exponit, reclamante euidencia, quæ prorsus veritati refragantur. Quibus coniectura colligi potest, ea non oculata fide, sed narratione potius ab alijs accepisse. In ordine idem ipsi aberrarunt, partim eorum discrepantibus nul-

Diosco- laque cognatione coniunctas vires collidentes: par
ridis co- tim per elementa literarum scripta in ordinem di-
gnoscent- gerentes, quò facilius memoriæ mādarentur, ge-
dorū sim nera & eorum effectus à sua cognatione disium-
plicium gentes. Nos verò ab iuuentute, ut ita dicam, in-
studium. uenta, iungi desiderio cognoscendæ materie allekti,
permas

per multis regionibus peragratis (nec enim nescis nos militarem vitam exegisse) tuo hortatu commentationem in sex libros cōtulimus: quod opus tibi dicamus, Aree, animi gratitudine obsequentes, ob eum, quo nos prosequeris, affectum. Etenim natura cum in omneis eruditione excoltos, tum verò in eos quibus cum tibi eiusdem artis necessitudo intercedit, pronus ad amicitiam esse soles: in nos etiam aliquantò peculiaris. Enimvero non parum praebet tuae probitatis argumentum, optimi viri Licinij Bassi singularis erga te amicitia: quam vnà nobiscum degentes nouimus, cum mutuam inter vos beneuolentiā emulatione dignam intueremur. Admonitum autem te velim, eosque, qui in hosce commentarios incident, ne in verbis facultatem nostram aestimeris, sed potius adhibitam rebus cum peritia curam. Etenim plurima visu ipsi exactissimè cognouimus: quaedam etiam ex ea, de qua inter omnes conuenit, historia, percunctationeq; rerum apud singulos vernacularum diligenter accepimus. Dabimus igitur operā, ut differēti ab alijs ordine tradito, genera medicinarum viresq; describantur. Quod autem necessaria sit medicamentorū ratio, nemo est fermè qui ignoret: quod ea & toti arti coniuncta sit, vniuersisq; eius partibus efficax administret auxilium. Quare per medicamentorum compositiones atq; misturas, & facta in morbis pericula extendi, & incre-

mentum capessere potest, quàm plurimum conferente singulorum medicaminũ cognitione. Quin etiam vernaculam familiarẽq; materiam complectemur, vt perfecta sit quæ à nobis relinquitur doctrina. Verũ in primis curã impedere oportet, vt suis temporibus singula & demetãtur & recondantur. certè pro horum ratione aut valēt viribus, aut evanido nullòq; munere funguntur. Serena igitur cœli constitutione demetēda sunt. Magni siquidẽ refert inter colligendum, si vel squalores vel imbres infestisint: quemadmodũ si loca, in quibus prodeunt, clinosa, & ventis exposita sint & perflata, frigidaq; & aquis carentia: in his enim locis vires eorum longè validiores intelliguntur. Contrã, quæ in campestribus, riguis, & opacis, ceterisq; locis à vento silentibus nascuntur, plerunque degenerant, & minus viribus valent: multòq; magis, si non suo tempore nec opportunè colligantur, aut si per imbecillitatem intabuerint. Neq; ignorandum, sæpe peculiari loci natura, aut anni clemētia, maturius aut serius adolescere. Nonnulla propria vi, hye-

Plantæ, me florent, & folia pariunt: quædam bis anno vt exa- florifera. Quare cui in animo est horum peritiam etecogno assequi, necesse est eum prima germinatione solo scantur, emergentibus, adultis & senescentibus adesse. omni tẽ- Nam qui pullulantib herbe duntaxat adstiterit, fore in- adultam cognoscere non potest: neque qui adul- spiciẽde. tam tantũ inspexerit, nuper erumpentem noscet.

scet. Quos it, vt propter mutatam foliorum faciē,
 caulium proceritates, florum seminisque magni-
 tudinem, & id genus alias peculiare notas, nō-
 nulli, qui olim has rerum varietates non perspe-
 xerunt, magno in errore versentur. Quae causa
 etiam nonnullis scriptoribus imposuit, qui herbas
 quasdam, verbi gratia, gramen, quinque foliū,
 & tusilaginē emittere florē, fructum & cau-
 lem negant. Ergo qui saepius ad viscēdas herbas
 & earum natales se contulerit, earum cognitio-
 nem maximē consequetur. Scire etiamnum con-
 uenit, sola ex herbaceis medicaminibus veratri
 genera, nigrum, inquam, & candidū multis edu-
 rare annis: reliqua à trimatu inutilia. Quae ve-
 rò fruticosa sunt, sicut stoechas, trixago, polium,
 abrotonum, seriphum, absynthium, hyssopum, &
 alia id genus semine pregnantia demetantur. flo-
 res quoque antea, quā sponte sua decidant. fru-
 ctus autem, vt maturi decerpantur necesse est:
 & semina, vbi sicari ceperint, priusquam de-
 fluāt. Herbarum succus & foliorum elici debet,
 germinantibus tum primum cauliculis. Lac &
 lacryma excipiantur, in iso per summum adole-
 scientiae vigorem caule. Radices, & liquamenta,
 corticēs ve vt recondantur, eximere conuenit cū
 herba suis folijs exuuntur. Siccantur etiam ex-
 purgata inibi, locis asperginem non redolenti-
 bus: sed quae luto aut puluere sunt obfite, aqua
 elui debent. Flores & omnia quae iucundum edo

rem efflant, arculis tiliaceis, nullo situ obdu-
ctis, reponantur. Nonnunquam charta aut folijs
semina, vt perennent, aptè inuoluuntur. Liqui-
dis medicaminibus densior materia, argentea,
vitrea aut cornea conuenit. Fictilis etiam, si mo-
do rara non sit, accommodatur: & lignea, præ-
sertim è buxo: sed ænea vasa ocularjs medica-
camentis liquidisque, & omnibus ijs; quæ ace-
to, pice liquida, aut cedria componuntur. Adi-
pem autem & medullas stagnæis vasis recondi
conuenit.

kek kiliury.

Iris.

CAP. I.

IRIS à cælestis arcus similitudi-
ne nomen accepit. Folia fert gla-
dioli, sed maiora, latiora, & pin-
guiora. Flores in caule equalibus
inter se spatijs distant, incurui,

* *μῖλι- varj: siquidem candidi, pallentes, * lutei, purpu-
ρα, non rei, aut cærulei conspiciuntur: quæ diuersi coloris
μῖλινα. specie, quædam cælestis arcus imago representa-
* *σπειρί- ri videtur. Radices subiacent geniculate, * du-
idest, so- re, odorate: quæ frustratim dissectæ, in vmbra
lidæ. sicantur, & traiectæ lino reconduntur. Melior
* *τῆ γέν- est Illyrica, & Macedonica: & inter has lauda-
σῆ πύσω tissima, quæ pumila ferè & densa constat radi-
τῆρα, id- ce, frangenti contumax, subrufo colore, * gustu
est, gu- amaro, odore perquàm sincero, ita vt nullum
stu feruē prorsus situm redoleat: quæ dum tunditur, ster-
tiore. nutamenta mouet. Secundum locum habet Afri-***

cana,

cana, candicans, gustuq; amara. Teredines in
 vetustate sentiunt, tunc tamen odoratiores red-
 di solent. Vis omnibus excelsatoria, extenuans,
 contra tuſſim efficax: humorum qui agrè reij-
 ciuntur crassitiem digerunt, bilem crassamq; pi-
 tuitam ex hydromelite drachmis septem epota
 purgant, somnum conciliant, lacrymas ciunt, tor-
 minibus medentur. Eadem pota ex aceto auxi-
 liantur serpentium ictibus, lienosis, conuulsis, per-
 frictionibus, horroribus, & quibus genitura ef-
 fluit: menses ex vino pota pellunt. Decoctum ea-
 rum, sceminarum fotibus vtiliter imponitur, ad
 emolliendos locos, laxandaq; in eis venarum spira-
 cula: ischiadicis infunditur, fistulas, ac sinus car-
 ne explet. Radices ex melle glandis modo subdi-
 te, partus extrahunt: quinetiam cocta & illita,
 strumas, veteresq; duritias emolliunt. Sicca quoq;
 vlcera replent, & cum melle purgant: nudata
 ossa corpore operiunt: doloribus capitis, cum ace-
 to & rosaceo magna vtilitate illinuntur. Ad-
 mota cum albo veratro, & duabus mellis partibus,
 lentigines & vitia cutis in facie a sole contracta
 emaculat: pessis, malagmatis, & acopis inserun-
 tur. In vniuersum, magni ad omnia vsus.

A N N O T A T I O.

Censetur Galanga officinarum. Nec enim
 Acori genuinam aut faciem aut naturam
 obtinet, quam vulgus herbariorum hoc no-
 mine solet indicare.

Antibilibum
Sarga nigra
ligum
 Corum folia iridis habet, angustiora tamen radices non dissimiles, complicatas, non in rectum sed obliquum actas, & summo capite sparsas, geniculis interceptas, albicantes, gustu acres, odore non ingratas. Optimū est densum, candidum, plenū, carie non exsum, odoratum, cuiusmodi Colchidicum & Galaticum,

* *Pli.* quod afflesion dicūt. Radici vis calfactoria. De nius ani coctum potu urinā cit: prodest lateris doloribus, so habet: & iocineris atque thoracis: item torminibus, vul ac sic e- sis, ruptis: lienem absomit, urine stillicidio & fertiā Mar pentum iētibz auxiliatur, insidentibus ad mucello in liebres affectus iridis modo utiliter imponitur. commen oculorum caligines succo discutit, antidotis rata. teste, dix magno usu commiscetur.

Græci Meum. CAP. III.

quidā re *Meon*, quod Athamanticū vocāt, in Melastusissim- cedonia & Hispania plurimū gignitur. mi codi- * anetho folijs & caule simile, sed eo crassius. bices. quæ nūm ferm: cubitorum altitudine attollitur. spardiuer- sis in obliquum rectūmq; radicibus, longis, tenuitas facit bus, odoratis, linguam excalfacientibus. Quæ fer vt qua- uesactæ ex aqua, vel trite citra coctionem prælis herba clusorū renū vesicæq; farctæ vitia potu leniunt, sit Meo, urine difficultati medetur. stomachi inflationes nō facile discutunt. Torminibus, affectæ vuluæ, articulo- quis con rum doloribus, atque fluxionibus pectoris, trite iecerit. cum melle in eclegmate auxiliatur, sanguinem per

per menstrua pellunt, defectionibus seruatae: infantibus autem illita imo ventri, vrinas mouent: quod si plus quam deceat ex his bibatur, caput dolore afficiunt.

Cypirus.

Gy. id. y. y. veraji fa.

Cypirus, quem aliqui erysiseptum, vt aspalathum appellant, folia fert porraceis proxima, sed longiora & exiliora: caulem odorati iunci, cubitalem aut maiorem, angulosum, in cuius cacumine minuta folia cum semine exoriuntur: radices, quarum in medicina est vsus, coherentes inter se, oleis oblongis similes, aut rotundae, nigro colore, suauis odore, amaro gustu. In lacunosis, palustribus & cultis nascitur. Optima est grauiissima, densa, fractu contumax, plena & aspera, odoris cum quadam acrimonia incundi, qualis est Cilicia, Syriaca, & quae à Cycladibus insulis petitur. Huic calida vis inest. Venarum spiracula laxat, vrinam ciet, ad calculos aquamque subter cutem vtilissimè, bibitur, aduersus scorpionum ictus remedio est, per frictionibus vulvae & praeclosureibus fotu prodest, pellit menses. Contra vlcera oris etiam si depascent vorèntque, farina eius efficax est. Malagmatis calfacientibus, & vnguentorum spissamentis bene adijci solet. Aliud cypiri genus tradunt in India nasci, gingiberis effigie, quod manducatum croci vim reddit, gustu amaro sentitur, & illitum praesentem psilothrium exhibet.

Card

Nagi illatu Cardamomum. CAP. V.

Cardamomum optimum est: quod ex Coma-
gene, Armenia, Bosphoróq; deuehitur: in In-
dia quoque, & Arabia prouenit. Eligi debet ple-
num, frangenti contumax, occlusum, farctúmq;
(quod enim huiusmodi non est, exoletum iudica-
tur) & gustu acre, subamarum, & odore caput
tentans. Excalfactoriam vim habet, potúmque ex
aqua facit ad comitiales, ischiadicos, tusses, ner-
uorú resolutionem. Item ad rupta, vulsa, tormi-
na: latas ventris tineas excutit. Ex vino autem
potú, renibus, difficultati vrine, à scorpione ictis,
neq; non omnibus venenum vibrantibus, auxi-
lio est. Cum cortice radicis lauri epota drachma
calculos comminuit, partus suffitu enecat, scabiē
ex aceto illitum adimit. Et ad vnguentorú spis-
samenta additur.

Nardum. CAP. VI.

Duo nardi genera: vnum Indicum, alterum
Syriacum appellatur, non quòd in Syria
proueniat, sed quòd montis, in quo oritur, pars
vna ad Syrios, pars altera ad Indos flectitur.
Ex hoc Syriaci genere præcipuum est recēs & le-
ue, largam gerens comam, flauū colore, perquàm
odoratum, ac cyperum redolens, breui spica, ama-
ro sapore, linguam siccante, quod diu in sua odo-
ris gratia permaneat. Ex Indicis autem nar-
dum quoddā Gangitis vocatur, à fluuio Gange,
apud quem enascitur, mōtem præterfluēte: quod
gen

genus ob multam loci, in quo prodit, viginem, viribus infirmius est, atq; procerius adolescit. plures ferens spicas ab vnica radice comosas, vnâq; conuolutas, ac grauititer olentes. Montanum autē odoratius, spica breui ac mutila, odore cypero vicino, ceteras habens Syriaci dotes. Est & genus quoddam, cui Sampharitico nomē locus indidit, frutice breui, in magnas se spargens spicas, candidiore interim medio caule, hircorum virus supra modū redolente: quod improbat. Madafactum vendi solet: quod vitium ex eo deprehenditur, quod candida sit spica, & squalida, * nulloq; puluere obsita. Adulteratur stillicidio cū aqua, aut palmeo vino, inspissationis ponderisq; causa inspirato. Intueri autem oportet si lutum radici bus insideat, & incerniculo puluerem excutere, eluendis manibus vilem. Vim habent excalcfictoriam, & exiccantem. Vrinam mouent, aluum potu sistunt, vuluæ profluvia, saniemq; apposita supprimunt. Nauseæ ex aqua frigida auxiliantur, & stomachi rosionibus, inflationi, iocineri, regio morlo, renum vitijs. Aquæ autem incoctæ fetus ad infaustum, vuluæ inflammationibus medentur: ad glabras oculorum genas valent: siquidem eas ad densiorem pilum reducūt. perfusis humore corporibus insparguntur. Miscentur antidotis, & in fictili nouo non picato ad ocularia medicamenta reconduntur, trita in farinā, & cum vino in pastillos coacta.

* καὶ μὴ
ἔχον
χρὺον,
id est, &
quod na
tiua ca
reat la
nugine.

Nardum Celticum. CAP. VII.

Celticum nardum nascitur in Ligurie Alpibus, saluunca patrio nomine appellatū, prouenitque in Istria. Exiguè fruticat, & cum radicibus in manuales fasciculos componitur. Folia habet oblonga, colore in flauum languido, florem luteum. Cauliculorum & radicum duntaxat vsus est, & odoris suauitas: vnde pridie fasciculos aqua abluere expedit, & exempta terra pauito solo atq; humetis subiecta charta reponere, postridie repurgare. siquidem vtile; cum aceroso, alienoq; propter humoris vim, non excutitur. Adulteratur imposita herba simili, quæ hirculus vocatur, ab odoris gravitate, sed facilis cognitio: namq; herba candidior est, sine cauliculo, minoribus folijs, radice neque amara, neq; odorata, vti verum nardum est. Itaq; radices, atq; cauliculi, abiectis folijs triti secernuntur, vino excipiuntur, digerunturq; in pastillos, & ita fictili nouo diligenter operto, asservari debent. Laudatur maximè recens, iucundi odoris, radice numerosa coherēs, plenum, nec fragile. Ad eadem, quæ Syriacum pollet: sed vehementius vrinam cit, & stomacho vtilius est. Inflammationibus iocineris, & felle suffusis auxiliatur. Contra stomachi inflationes, cum absynthij decocto bibitur: item aduersus lienem, renum & vesicæ vitia, et venenatos ictus, ex vino. Additur in malagmata, potiones, & calfacientia vnguenta.

Montanum nardum. CAP. VIII.

Montanum nardū, quod ab aliquibus thy-
lacitis, & nitrīs appellatur, in Cilicia, &
Syria nascitur, surculo & folijs eryngio simili-
bus, minoribus, minimè tamen spinosis, asperisq;.
Radicibus binis nititur, aut pluribus, nigris, odo-
ratis, ceu hastulae regiae, sed longè gracilioribus,
& longè minoribus. Neque caulem, neque fru-
ctum, neque florem profert. Ad eadem, ad quæ
Celticum, efficax.

ANNOTATIO.

*Minoribus.] Fuchsius in opere de Stirp.
maioribus legendū suspicatur. Plinius, qui
hinc omnia mutuatus est, mollioribus ha-
bet. quod sanè vtrunque herbe, quàm aptis-
simè quadrat.

*Cytino hyoscyami.] id est, flori hyo-
scyami, qui veri cytini, quem domesticæ
punicæ florem esse nouimus, aliquam ex-
primit effigiem, vt in eius descriptione
author est Dioscorides.

Asarum.

CAP. IX.

Gasparius

Asarum, quod & ipsum aliqui sylue Tre-
nardū appellant. hederæ folijs * minori-
bus multò, rotundioribusq; floribus * cytino hyo-
scyami similibus, purpureis, inter folia proximè
radicem emicantibus, odoratis, in quibus semen
acinosum. [Cauliculos habet angulosos, asperos, Deest in
& molles] radices numerosas, geniculatas, te- Græco.

nues, obliquas, gramine non dissimiles, longè tamē graciliores: odoratas, ex calfacientes, & quæ linguam vehementer mordent. Excalfactoriam vim habet: urinam cit, hydropicis & vetusto coxendicæ dolori prodest. Radices senis drachmis ex aqua mulsa potæ, menses trahunt, & veratri albi modo purgant. In unguenta additur. Umbrosis montibus provenit, sed plurimum in Ponto, Phrygia, Illyrico, & Italiæ Iustinienfi agro.

A N N O T A T I O.

* Maioribus] Rectius fortè minoribus legas, ut Ruellius quoque monuit. Flores siquidem Valerianæ nunc dictæ, quam Phu esse omnes ferè suspicantur, Narcissum effigie expressissimè quidem referunt, eo tamen longè sunt minores: ni fortè soli diversitati id imputandum censeas.

Phu.

CAP. X.

* Hippo- **P** Hu, quod & aliqui sylvestre nardum appellant, nascitur in Pōto, folio* olusatrici, aut elaphosci, caule cubitali, aut altiore, levi, cauo, molli, in purpuram vergente, geniculis intercepto, floribus narcissi proximis, * maioribus, tenerioribus, & ex albicante purpureis: radice superius ad digiti minoris crassitudinem, ex obliquo villosa. in nigri veratri aut iunci odorati modū: capillamentis inuicem contextis, flavescentibus, odoratis, cum quadam odoris gravitate nardum

emulantibus. Excalfacit, vrinam mouet, si sicca potui detur. Decoctum eadem præstare potest. ad lateris etiam dolorẽ efficax, menses cit, antidotis inseritur. Adulteratur radice ruci ammistã: sed maleficiũ deprehẽditur: quoniam hæc dura est, & fragenti contumax, sine vlla odoris gratia.

Malabathrum. CAP. XI.

Malabathrum arbitrantur aliqui esse Indici nardi folium, falsi quadam odoris cognatione: permulta enim nardum olent, quemadmodum phu, asarũ, niris. secus autem res se habet. Nanque malabathrum folium sui generis est, quod Indice gignunt paludes, lentis palustris modo innatans aquis, sine radice. Id collectum statim lino transsuitur, & siccatum reconditur. Tradunt siccatis æstiuo feruore aquis, humum aridis fruticibus vri: quod vbi non euenerit, ne amplius quidem renasci. Laudatur recens, ex candido nigricans, integrũ, nec fragile, odore caput feriens, quod diu in sua vi odore permaneat, & nardũ sapore imitetur, nullo salis gustu. Infir- mum verò & minutim contusum, præsertim si cari- osum virus olet, vitiosum est. Easde nardo sor- titur vires, sed efficacius omnia præstat. Vrinam vehementius ciet, ac stomacho magis prodest ma- labathri vis. Lippitudinibus, inflãmationibũsq; tritum & in vino feruefactũ commodè illinitur: subditum linguae, oris halitũ & suauitatem com- mendat. Vestium quoque odorem interpositum

seruat, & ab erosione tuetur.

ANNOTATIO.

Officinis falso Cinnamomum hodie dicitur. Est enim earum Calsia, non quam hic Dioscorides, cui, sicut & alij veteribus, fuit incognita, sed Actuarius libro de Composit. medic. depinxit.

Calsia. CAP. XII.

Calsia, cuius complura sunt genera, iuxta odoriferam Arabiam gignitur, crassi corticis sarmento, folijs piperis. Eligenda est fulvescens, pulchri coloris, coralli æmula, perquam angusta, longa, crassa, & fistulosa, gustu mordens & cum aliquanto feruore adstringens, aromatica, vinoso odore, cuiusmodi est, quæ ab incolis, achy appellatur, ab Alexandria negotiatoribus, daphnitis. Huic præfertur crassa, purpurea, & nigricans, Zigir cognomine, quæ rosam odore imitatur, præcipui in medicina vsus. Secundum locū tenet antedicta. Tertia, cui Muselletico blasto, id est germi, cognomē est. Reliquæ viles,

* Græcæ & quæ * aphemum dicitur, nigra, insuavis, cortice tenui, ac rimoso: & quæ darca, et citto vocata phemon. tur barharo nomine. Similior huic est pseudocalsia, quā ut explicari possit, quæ gustu coarguitur, cum nec acris, nec odorata sit, herentemque medulle corticem habeat. Inuenitur etiam lata quedam fistula, mollis, levis, surculosa, quæ antedictæ præfertur. Damnatur candicans, scabra,

bra, hircinum virus redolens, & quæ tenui fistula, & scabra cute sit. Vim obtinet calfaciendi, vri nam ciendi, siccandi, & leniter adstringendi. Conuenit ad medicamenta oculorum, quæ præstandæ claritatis gratia concinnantur, & ad malagmata. Lentigines tollit cum melle illita, menses trahit, contra viperarum ictus pota auxiliatur, aduersus intestinas inflammationes omnes & renũ vitia, pota proficit. Fœminis in solio desidentibus, aut suffimentis, prodest ad dilatationem vuluæ. Ea duplo pondere medicamenti mixta, cinnamomi vicem supplet, si ipsum desit: nam eodem effectus præbet, ad plurima perquam utilis.

Cinnamomum. CAP. XIII.

Cinnamomi genera plura, patrium sibi nomen vendicãtia. Præfertur tamen Mosylyticum, quod cassiæ, cui Mosylyti nomen est, aliquam referat, effigiem. Sed in eo genere recēs, nigrum, ex vinoso in cinereum vergens, leue, tenuibus ramulis, ac frequentibus nodis cinctum, perquam incūdē olens. Optimi ferè iudiciũ, incundi odoris proprietate cōstat. Inuenitur enim cū optimo, eoque quod peculiare est, odor rutæ aut cardamomo proximus. Insuper acre, mordens, & cum calfactione quadãtenuis salsum, quod non citò conficanti asperum, aut friãtilanuginosum, leuibus tamen internodijs appareat. Si certior fieri voles, vellito ab radice surculum. facilis est huiuscemodi probatio: nãque fragmenta miscel-

lancea quedam esse videntur. Quæ autem melius
 spirant, suo halitu cum nares primum consulun-
 tur, olfactum expleant, deterioris dignotionem
 impediunt. Est etiam montanum, crassum, pumi-
 lum, fulvescens admodum. Tertium à Mosyliti-
 co, perquam suauiter olet, nigrum, fruticosum,
 paucis intercedentibus geniculis. Quartum, fun-
 gosum, cædicans, aspectu tuberosum, vile, ac fria-
 bile, magnam habens radicem, quæ cassiam pla-
 nè representat. Quintum genus, odore nares fe-
 riens, subrusum & cortice fulvæ cassiæ simile,
 tangenti firmum, minus nervosum, densa radice
 firmatum. Is quæ thuris, cassiæ, myrti, aut amo-
 mi odorem spirant, minus suauitatis inest. Deli-
 gitoscabrum, album, rugosum: at læue, et ligno-
 sum circa radicem, ut inutile reijcito. Est etiam-
 num simile aliud, cui pseudocinnamomo cogno-
 men est, vile, inualidi odoris, solutarumq; virium.
 Vocatur etiam Zingiber, cum tamen sit xylocin-
 namomum, præbēs quandam cinnamomi faciē.
 Est autem lignosum cinnamomum, sarmēta lon-
 ga robustaq; ferens, odore longè cinnamomo in-
 feriore. Sunt qui xylocinnamomum, à cinnamo-
 mo genere differre dicāt, quod à natura eius ab-
 horreat. Cinnamomum omne excalficit, emollit,
 & concoquit, urinā ciet: tam menses, quam par-
 tus potum aut ex myrrha impositum pellit, con-
 tra bestias, quæ virus ei aculantur, venenāq; cō-
 uenit: caliginem pupillis oculorum obuersantem
 discut

discutit, crassitiem extenuat, lentigines, & vitia cutis in facie ex melle illitum detergit: cōtra tusses, defluxiones, aquam subter cutem fusam, renum vitia, & vrinæ difficultatē efficax est, vnguentis pretiosis inferi solet: & in summa, magni ad omnia vsus. Tritum vino excipitur, vmbraq; siccatum, quò diutius eduret, reconditur.

[Est & quoddam cinnamomum, quod aliqui Desunt pseudo cinnamomum appellant, perquam denso in Græ- atque crasso sarmento, longè tamen inualidius co- cinnamomo, & odore, & gustu.]

Amomum. CAP. XIII.

Amomū exiguè fruticat, ex ligno se con- uoluens in racemi modū, flore, ceu cādi- de viola, paruo: folijs * vitis alba similibus. Lau- datur quāmaximè Armeniacū, * fuluo auri colore, ligno subrufo, valde odorato. Medicum, quoniam in campestribus, & aquosis enascitur, infirmius esse constat. Est autem magnum, subuiride, tractu tenerum, frutice venoso, odo- re origani. Ponticum verò subrusum, paruum, fragile, racemosum, fructu turgens, & odore nares feriens. Deligito recens, candidum vel subrubrum, quod nec adstrictum cohereat, nec cōuoluatur sed solutum diffundatur: seminis ple- num, ruis paruis simile, grane, valde odoratum, modo cariem non contraxerit, acre, gustu mor- dens, simplici colore non euariante. Vim habet calfaciendi, adstringendi, exiccādi. Somnum al-

* lryo-
nie.

* χρυσί
ζορ τῆ
χρῶα, id
est, colo-
re aurū
imitans.

licit, & illitum fronti, doloris sensum aufert, inflammationes, & meliceridas concoquit, discutitq; inuat quos scorpis percussit, ex ocimo illitum, & podagricis confert, inflammationes oculorum, viscerumq; lenit ex vna passa, ad vuluarum vitia in pestis, aut in sefionibus vtile est. Decoctum iocineri, renibus, podagræ, potu conuenit. Antidotis immiscetur, & pretiosissimis vnguentis. Adulteratur amomum herba simili, quæ amomis vocatur, sed sine odore, sine fructu. Nasctur in Armenia flore origani. Quare in huiusmodi probationibus fragmēta fugienda sunt: eligenda autem, quæ ab vna radice integros surculos emittunt.

Costus.

CAP.

XV.

Precellit Arabicus, candidus, levis, eximia odoris suauitate. Secundum locum sibi vendicat Indicus, levis, vber, vt ferula niger. Tertius est Syriacus, grauis, colore buxæus, & odore feriens. Optimus est recens, albus, abundè plenus, densus, aridus, à teredinibus non erosus, sine graueolentia, gustu calidus ac mordens. Vis ei ex calfactoria, vrinā ciet, menses pellit, vitijs, quæ vuluam male habent, tam impositu quàm fotu & suffitu auxiliatur. Contra viperarum morsus sextantem bibere prodest: item aduersus pectoris dolores, conuulsa, inflationesq; ex vino & absinthio. venerem ex mulso stimulat, latas ventris tæneas ex aqua pellit, horroribus ex oleo, ante febrium

brum accessiones, & nervorum resolutionibus oblitur: vitia cutis in facie, cum aqua vel melle illitus emendat. Additur in antidota & malagmata. Sunt qui admistis helenij comageni præduris radicibus, adulteret: quod deprehensum facile est: siquidem neq; gustu feruet helenium, neque validum odorem vibrat, ut caput tentare possit.

Odoratus iuncus. CAP. XVI.

Odoratus iuncus, in Africa & Arabia nascitur. Offici-
scitur. Laudatissimus ex Nabathea, proximi-
mus Arabicus, quem aliqui Babylonium cognovimus
minat, alij teuchitim: pessimus ex Africa. Eligendus
est rufus, recens, floribus refertus, tenuis, rubentibus
fragmentis, qui manibus confricando rose odorem emittit,
igneæ mordacitatis ad linguam. Floris, culmorum,
radicisque est usus. Vim urinae eiundæ habet, menses pellit,
discutit inflationes, caput aggrauat, modicè adstringit,
comminuit, excoquit, ac venarum spiracula laxat. Flos
eius in potu utilis sanguinem reijicientibus, doloribus
stomachi, pulmonis, iocineris, & renum miscetur
antidotis. Radix adstringentior est: ideo fastidijs
stomachi, hydropicis, convulsis, drachma una cum pari
pondere piperis, per dies aliquot datur. Decoctum
vulvæ inflammationibus, ad desiderium fetus, utile est.

Calamus odoratus. CAP. XVII.

Calamus odoratus in India nascitur: melior est
fulvus, dense geniculatus, & qui

assulose frangitur, plena araneorum fistula, albicans, lentus in mandendo, & adstringens, ac cū aliquanta acrimonia amarus. Urinæ potu ciet: quare cum graminis aut apij semine coctus, in aquæ subter cutē fuscæ morbo, renum vitij stillicidio urinæ, ruptisq; cōmodè bibitur: menses & potu & appositu pellit. tussi suffitu medetur per se, aut ex resina terebinthina, hausto per arundinem fumo: ad muliebres infessus decoquitur, & clysteribus imponitur. Suffitionibus, malagmatisq; odoris gratia commiscetur.

Balsamum. CAP. XVIII.

* Mar-
cello loc⁹
hic suspe-
ctus.

Balsamum, arbor * albæ violæ, lycij, siue pyracanthæ magnitudine conspicitur. Foliū rute proximum longè candidius, perpetuò virens: in Iudæa solū quadam valle & Aegypto nascens, his differēs modis: scabritia, proceritate, gracilitate. Quodigitur tenui & capillacea coma est, theristum vocant, quasi demessile: fortassis quoniam ob gracilitatem faciliè demetatur. Aestiuus sub ortu Canis ardoribus, arbor vnguibus ferreis inciditur, manatq; è plaga succus, quem Opobalsamū vocant: sed tam exiguo stillatu, vt annis singulis, ne plures quidē quā seniseptenive congij cogantur, inibiq; pondus duplo rependitur argento. Succus probatio est, vt sit recens, validi odoris, syncerus, non ad acorem vergens, dilui facilis, levis, adstringēs, ac modicè mordens gustu. Sed variè vitiat, misto ab aliq

aliquitus terebinthi, cypri, lentisci, balani vnguento: item susino, metopio, melle, aut Cypria ceraliquida. quod maleficiū facile deprehenditur. Nanque merus in laneam vestem fusus, neque maculam facit, neque si eluatur notam relinquit: vitiatu autem inhaeret, & lac instillatus coagulat, quod adulteratus nō efficit. Quinetiā syncerus in aqua aut lacte celerrimē liquatur, colorēq; lactescit: vitiatu verò olei modo innatat, se cōcluens, aut in stelle modū diffundēs. Syncerus senescēs crassescit, deteriorq; redditur. Hallucinātur, qui aqua concretū pessum ire, & ad ima sidere arbitrātur, postea dissipatū supernatare. E ligni genere, quod xylebalsamum vocāt, probatur recēs, sarmēto tenui, foliū odoratū, quadāmtenus opobalsamum spirans. Necessarius etiam seminis erumpit vsus, quare eligatur flauum, plenum, grande, ponderosum, mordens gustu, feruens in cre, modicē opobalsamum olens. Adulteratur semine hyperico simili, quod à Petra oppido defertur. Sed coarguitur magnitudine, inanitate, viriū ignauia, sapore piperis. Efficacissima vis inest succo, & quā maximē calfaciens: abstergit quæ tenebras oculorum pupillis offundunt, medetur perfrictionibus vulnē cū rosaceo cerato appositus: menses quoque, secundas & partus extrahit, horrores illitu discutit, vlcera sordida expurgat & cruda cōcoquit, vrinam potu ciet, egrē spirantibus prodest: datur

in l. Ete contra aconitum haustū, aut serpentium
ictus: miscetur acopi, malagmatis, & antidotis.
In summa, præcipua authoritas succo, secūda se-
mini, minima ligno. Semen cōmodè potui datur
doloribus lateris, pulmonum vitijs, tussi, ischiadi-
cis, comitialibus, vertiginosis, orthopnoicis, vrinae
difficultati, torminibus ac serpentum morsibus:
ad muliebres suffitus perquàm vtile est: vuluam
aperit in defecationibus balnearum decoctum, &
humorem euocat. Lignum easdem habet vires,
aliquātò minores. Ex aqua potum cruditatibus,
torminosis, vulsis, venenatorum ictus opitula-
tur, vrinam cit, ad capitis vulnera cum sicca iri
conuenit, squammas ossium extrahit, & ad vn-
guentorum spissamenta additur.

Aspalathus. CAP. XIX.

* ξυλῶ-
δης id
est, ligno-
sus.

As palathus, alij erysiceptron, frutex est
* surculosus multis spinis horrens, nasci-
tur in Istro, Nisyro, Syria, & Rhodiorū insula:
quo ad vnguentorum spissamenta pigmentarij
vtuntur. Optimus est grauis, detractō cortice ru-
bens, aut in purpuram vergens, densus, odora-
tus, gustatu amarus. Est & alterum genus can-
didum, lignosum, sine odore: quod deterius habe-
tur. Vim calfaciendi cum adstrictione obtinet.
vnde decoctum cum vino ad tetra oris vlcera col-
luenda conuenit, ad nomas genitalium, & sordi-
da vlcera infunditur. subiectum impesse, partum
extrahit, aluum sistit eius decoctum: & sangui-
nis

nis reiectionem potu cohibet, vrinae difficultatem inflationesque discutit.

Muscus. CAP. XX.

BRyon, id est muscus, à quibusdā splachnon appellatur: in cedro arbore, populo alba, & quercu inuenitur. Optimum est cedrinum, proximum populneum: in quo genere candidum & odoratius prestat, nigricās improbatur. Adstringendi vim habet. Decoctum insidentium vuluis vtile: vnguento balanino, oleis que inspissandi gratia inseritur: thymiamatum, acoporūque compositionibus conueniens.

Agallochum. CAP. XXI.

Putatur lignū a-

AGallochū, lignū est, quod ex India atq; loēs offi- Arabia deportatur, thuiæ ligno simile, cinarū. maculatū, odoratum, gustu adstringens, cū quadam amaritudine, cute verius quā cortice vestitur, aliquātulum versicolore. Manditur, aut decocto os colluitur, commendandi halitus gratia. Sudores arcet toto corpori insparsum: pro thure ad suffimenta substituitur. Radix epota drachmæ vnius pondere, humida stomachi vitia, & imbecillitatem, feruorēq; mulcet: si lateris, iocinerisve dolor excruciat, si dysenteria, aut tormina infestant, ex aqua bibere prodest.

Narcaphthum CAP. XXII.

NArcaphthum ex India defertur, corticosum simile sycomori libro: quod incūdi odoris gratia suffitur. Miscetur thymiamatis compositioni

positis: constructionibus vulue suffitu prodest.

Cancamum. CAP. XXIII.

Videtur **C**ancamum Arabici ligni lacryma est, myr-
quibus- **C**rhe quodammodo similis, virosi gustus,
dā Lac- quam ad suffimenta usurpant. Vestes eo, additis
ea offici- styrace & myrrha, suffiuntur. Vim proditur ob-
narum. tinere extenuandi obesos, si ternum obolorum
pondere ex aqua, aut mulso aceto, plusculos dies
ebibatur: lienosis datur, comitialibus, & suspi-
riosus: menses cum aqua mulsa pellit, oculorum ci-
catrices confestim emendat, vino madefactum
medetur eorundem hebetudinibus, aduersus gin-
guas humore pregnanteis, doloresque dentium,
non aliud efficacius.

Cyphi. CAP. XXIII.

CYphi odorati suffimenticōpositio est, dicata
dys, qua abunde Aegyptij sacerdotes vtun-
tur. In antidota misceri solet, suspiriosis datur
in potu. Permulte componendi rationes, qua-
rum vna hæc est: Sumito cyperi dimidium sexta-
rium, cum pari baccarum iuniperi adulte modo:
vne passe pinguis, exemptis vinaceis, minas duo-
decim: resine repurgate minas quinque: calami
& iunci odoratorum, & aspalathi, singulorum
minam: myrrhe duodecim: vini veteris sexta-
rios nouem, cum duabus mellis minis: vnam pas-
sam detractis vinaceis tusam, cum vino & myr-
rha subigito: cætera tusa & cribrata adycito, die
vno humorem combibere finito, dein mel coquito
dum

dum sibi glutinis asciscat crassitudinem, eliquatâ resinam accuratè permisceto cum reliquis diligenter contritis, & in fictile vas recondito.

CROCUM. CAP. XXV.

CRocum, optimum in medendi usu Coryceum, recens, & boni coloris, paulum candidi gerens in capreolo, oblongum, omnibus suis partibus constans, non fragile, plenum à quo deductum est nihil, quod madefactum manus inspicit, nec situm redolet, aut cariem sentit, subacrescin huius generis non est, aut vetus, aut humore perfusum creditur. Secundus locus datur Coriceo, è tractu Lyciæ contermino. Tertius Lycio, è monte Olimpo. deïn ex Aegibus Aetoliæ, Cyrenaicum & Centuripinum inter Sicilica omnia viribus infirmius est. Omnium natura oleacea. Itali tamen ob succi copiam, & coloris venustatem, tingendis mortarijs dicauerunt: quibus de causis magno venditur. Vilissimum in medicina quod antè descripsimus. Adulteratur immixto crocomagmate tuso, atque etiam sape subtilis: contrita, quò pondus adijciatur, simul argenti spuma, aut plumbagine: sed maleficium declarat insidens pulvis, præsertim si defrutum in odorando subolet. Thessalus ipsum tantum odoratum esse voluit. Alij exitiosum, tribus drachmis ex aqua potis. Proculdubio vim coquendi, emolliendi, atque substringendi habet: vrinam cit, elegatè colorem præstat, qui ex passò biber

biberint, crapulam non sentient: oculorum fluxiones illitum cū humano lacte, cohibet: additur in potiones, quæ interaneorum causa temperantur: ad vuluæ etiā sedisq; cataplasmata, vtiliter inditur: venerem stimulat, vergentes ad ignem sacrum inflammationes mulcet, auricularijs collectionibus vtile. Quò facilius conteratur, in calido fictili sole siccari oportet, celeritèrque versari. Urinam mouet radix ex passo pota. Fit etiam expressis vnguenti crocini odoramentis, & in formas digestis, quod crocomagma vocāt. Optimum est odoratum, modicè myrrham olens, graue, nigrum, ligni expers, laue, subamarum, quod manufactum croci colorem reddit, gustatūmq; velementer dentes ac linguā inficit, * multis durans annis, quale est quod à Syria desertur. Habet suas vires ad delenda quæ caliginē oculis obuerasant: urinam cit, calfacit, concoquit, & emollit. vires croci proportionē quadātenus representat, quādoquidem plurimam croci partem sibi Vulgò crocomagma vendicat.

Emula

Helenium.

CAP. XXVI.

cāpana.

* ip̄ osu

voīs, rōi

& rōis, id

est, in mō

tosis ac

opacis.

Helenium filia habet verbasci angustioris folij, asperiora, oblōga, caulem quibusdam in locis non emittit, radicem subalbidam, interdum subrusam, odoratam, subacrem, vegetē, magnam, ex qua agnate propagines liliorū aut aristosis ac modo feruntur. * Montibus in vmbrosis, siccōq; solo prouenit. Foditur æstate radix, particulatimq;

timq; dissecta siccatur. Potum radicis decoctum mēses & vrinas ciet. ipsaq; in eclegmate ex melle prodest tussi, orihopnœ, ruptis, conuulsis, inflationibus, & serpentium morsibus. In summa excalfaciens. Folia ex vino cocta vtiliter ischiadicis illinuntur. Helenium stomacho vtile in passo conditum: siquidem salgamarij paululum siccata radicem, mox decoctam, & frigida aqua madefactam, in sapam coniiciunt, & ad vsus recondunt. Trita potaq; ad cruentas excreationes efficax est. Alterum helenij genus in Aegypto gigni Crateuas tradit: herba est cubitalibus ramulis, serpylli modo per humū repentibus, folijs lenticule circa ramos, sed longioribus crebrisque, radice pallida, digiti minoris crassitudine, per ima tenui, supernè crassiore, cortice nigro. Nascitur in maritimis collibúsq;. Radix vna in vino epota, contra serpentium ictus auxiliatur.

Omphacinum oleum. CAP. XXVII.

Oleum, quod ex immaturis oliuis exprimitur, ad multos vsus rectè valentibus accommodatissimum: omphacinum id appellatur. Prestat recens, odoratum, quod non mordeat. Tale vnguëtorum compositionibus idoneum intelligitur. Stomacho vtile est, quod adstringat: gingiuas contrahit, dentes firmat, si cōtineatur in ore, sudores cohibet, & quò vetustius ac pinguius, eò ad medicamēta aptius est. Et (vt reliqua in commune dicantur) omne oleū calfacit, emollit ven-

trem, à perfrictionibus corpus tuetur, ipsūmq; promptius ad obeūda munera reddit, aluū emollit, vlceraantium venenorū vires permistum hebetat, cōtra venena datur, assiduè potum redditūmq; vomitionibus: soluit aluum hemine mensura cum pari ptisane succo aut aqua potum, ad tormina calidū simul decocta ruta tribus sextarijs in potu datur, ventris animalia pellit, idem maximè ilei intestini morbo laborātib; infunditur. Vetus magis calfacit & vehementius discutit, oculorum claritati sublitum cōfert. Si vetustū non sit occasio, in vase decoquitur ad mellis crassitudinem, vt vetustatem representet.

Oleum sylvestris oliuæ.

CAP. XXVIII.

Oleum, quod sylvestres oliuæ fundūt, vehementer adstringit, & ad sanorū vsus secundum sibi locū vendicat. In doloribus capitis vtiliter pro rosaceo substituitur: sudores arcet, defluētes capillos inhibet, furfures, vlcera capitis manantia, scabiem, leprāsque abstergit: tardius cautionem sentiūt, qui eo quotidie perungūtur. Candidum oleū fit hoc modo: Album colore, nec anniculo vetustius, in nouū fictile oris patuli funditur, centum heminarū mensura, & sub solem media quaque die concha refunditur: ex aliōque demittitur, vt assidua deuolutione, iētūque agitatū respumet: octaua die fenum græcū mundū quinquaginta denariorū pōdere, calida aqua madefactum

factū donec emollescat, in supradictū oleū deſci-
tur, ita ne extillet aqua: poſtea tede præpinguis
piceæ, aſſulatiſſimæ æquale pōdus adſcitur, &
transactis octo diebus, oleum cōcha mouetur. Vbi
candorem contraxerit, in vas nouū vetere vino
aſſuſum recondi debet, ſubſtratiſſe fertule cāpa-
næ corollis drachmas vndecim pendentibus, cum
pari iridis pōdere ſin minus, rursus ſoli mādan-
dum, & idē munus obeūdū, vſq; dum inalbeſcat.

Sicyonium.

CAP. XXIX.

Sicyoniſſe componendi ratio hæc eſt: In lebetem
ſoris lati ſtanno inductum, funditur olei albi
quod crude oliuæ reddiderūt, cōgius vnus, aquæ
ſemicōgius. leui id igne coquitur, leuiter mouen-
do. at vbi bis efferbuit, & ſubtracto igne refri-
xit, innatans oleum concha decapulatur, & ad-
iecta noua aqua conſerueſcit, & reliquis, vt di-
ximus, peractis reponitur. In Sicyonia maxime
fieri conſueuit, Sicyoniſſe inde accepto cognomine.
Calfactoriam ad quendam vſque modum vini
habet. F. bri ac neruorum vitijſſe prodeſt. ſceminæ
ad commendandum faciei nitorem eo vtuntur.

Strigmenta balneorum. CAP. XXX.

Strigmenta à balneis calfaciūt, molliunt, di-
ſcutiunt: ad ſedis rimas & condylomata illi-
nuntur. Illa verò quæ ex palæſtris puluerem ſibi
aſciuerunt, in ſordis ſpeciē redacta, articulorum
modos impoſita adiunāt: iſchiadicis in forus aut
malagmatis locum, calida commodè ſufficiuntur.

Deraſæ gymnaſiorum parietibus ſimulacriſque ſordes, calfaciunt: tubercula, quæ agrè ad coctio- nem perducuntur, diſſipant: deſquammatiſ & vlceribus ſenum proſunt.

Elæomeli.

CAP. XXXI.

IN Palmyris Syriæ, quod elæomeli vocant, ex quodam caudice manat, oleū melle craſſius, ſapore dulci. Bilem, cruditatēſq; detrahit, ſextario cum vna aquæ hemina dato. Sed qui ſumpſere, torpeſcunt & viribus deficiuntur: quod minimè vereri oportet, verū crebro excitare, ne veterno preſſi ſomnōs captent. Fit & oleū è pinguitudine furculorum oleæ optimum vetuſ, craſſum, pingue, non turbidum. Calfacit, priuatimq; caliginibus oculorū illinitur: lepras, neruorūq; dolores illitum emendat.

Cicinum oleum.

CAP. XXXII.

Cicinum oleū hoc modo temperatur: Matu- ri ricini, qua voles quantitate, torrido ſole flacceſcūt, & vuarū more inſtratitantiſper inſolantur, dum veſtiēs cortex fractus decidat. Caro colligitur, & cōiecta in pilam diligenter tunditur. poſtea in lebetē ſtanno illito, qui aquā habeat, demittitur. ſubiectōq; igni ſerneſcūt: & ubi inſitum prorſus humorē reddiderunt, ſublato ab igni vaſe, innatans oleum concha tollitur, & reconditur. Sed in Aegypto, ubi largior increbuit uſus, longè ſecus fieri ſolet. Nam repurgatos ri- cinos mole mandant, & accuratè molitos per

ffort

Sportulam torculo exprimunt. Tum quidem emat-
turuerunt ricini, cum continentibus orbiculis
exuuntur. Ad psoras, & vlcera capitis manantia
valet: prodest sedis inflammationibus, vuluis con-
uersis atque preclusis: itē indecoris cicatricibus,
& aurium doloribus: emplastra efficaciora red-
dit additum, potu aquam aluo extrahit, ventris
animalia pellit.

Amygdalinum. CAP. XXXIII.

Amygdalinū oleum, quod aliqui meto-
pium vocāt, hoc fit modo: Semodius ex
amaris nucibus repurgatis siccatisq;, in pila li-
gneo pistillo leniter tunditur in offas, aquae, quae
ferbuerit, sextarius adijcitur, et vbi dimidia ho-
ra humorem hauserit, vehementius quā antea
tunditur, mox tabellis premitur, & quod digitis
haesit, concha excipitur. Pressis nucibus rursum
hemina aquae inspergitur, & postquā ebiberint,
idem opus proseguendum. Singulas heminas
reddunt singuli modij. Contra vuluarū dolores,
strangulatus, cōuersiones, & eorundem locorum
inflammationes efficax est: vitij renum, calcu-
losis, difficili vrinae, suspiriosis, lienosisq; proficit:
dolores capitis, grauitatem auditus, sonos incer-
tos, tinnitusq; discutit: maculas & vitia cutis tol-
lit è facie, & eam erugat cum melle, radice lilij
& Cypria cera aut rosaceo cerato, & oculorum
hebetudines emendat, vlcera capitis manantia
& furfures cum vino abstergit.

*Mala
Sesuvium
olie.*

34

DIOSCORIDIS

Balaninum. CAP. XXXIII.

Simili modo fit balaninum oleū, quod repur-
gat maculas, lentigines, varos, et cicatrices
nigras. Aluū soluit, stomacho aduersatur, cōtra
auriū dolorē, sonos, et tinnitus auxilio est, cum
anserino adipe instillatū. Similis sesamini ratio.
Fit etiā è nuce iuglande oleum, quod caryinum
vocant. Eandem vim habet quam balaninum.

Hyoscyaminum. CAP. XXXV.

Hioscyaminum sic fit: Semen candidū, re-
cens ac siccum tunditur, & calida asper-
gitur aqua, vt in amygdalino diximus. dūmq;
insolatur, siccate, quæ sub manu sunt, partes cū
reliqua massa permisceātur: hoc ī ante fieri opor-
tet dum nigrescat et grauiter oleat: mox pres-
sum atq; excolatum reconditur. Ad aurium do-
lores efficax est. pessis, miscetur, ad emolliendum
utile. Fit et è grano gnidio purgato et tuso. Vis
ei aluum soluere potu. Non secus enicinū oleum
temperatur: cui facultas eadem est, quæ factō
è gnidio grano, verū inuvalidior. Rhaphaninū
è rhaphani semine fieri solet, ceterorum more.
Phthiriasis mala valetudine cōtractas tollit, sca-
britias cutis in facie emendat. Ad obsonia vtun-
tur Aegyptij. Melanthinum idem quod rhapha-
ninum potest. Tritum sinapis semen, & calida
aqua madefactum, adiecto postea oleo exprimi-
tur. Id ad diuturnos dolores efficax est, trāsferit
humores, qui in aliqua parte concreuerunt.

Myrt

Myrteum.

CAP. XXXVI.

Myrtei faciundiratio hæc est: E myrto nigra syluestri, aut sativa, foliorū mollissima quæque tusa premuntur: succo pares omphacini olei portiones adyiciuntur, subiectisq; carbonibus infernascūt, donec cōcoquantur, innatans oleum deraditur. Sed longè facilior hæc cōpositio: Tenera folia contusa coquuntur in oleo et aqua, et quod innatat eximitur. Priuatim alij deiecta in oleum folia in sole macerant: alij prius oleum inspissant malicorio, cupresso, cypiro et iunco odorato. Efficacius est amarū gustu et oleosum, viride, translucens, et olens myrtū. Adstringit et indurat, idèò medicamentis miscetur, quæ cicatricem obducunt: prodest vlceribus in capite manantibus, amibustis igni, et papularum eruptionibus. Facit ad attrita et furfures, sedis rimas, condylomata, articulos laxatos, corporis sudores compescit, et omnia quæ adstrictionem inspissationemque desiderant.

Laurinum.

CAP. XXXVII.

Lauringum fit hoc modo: Lauri bacce cum mature sunt, in aqua coquuntur: siquidem ex obducto cortice quandam pinguitudinē reddunt, quæ manibus subacta concha excipitur. Alij omphacini prius oleū cypiro, iūco odorato, et calamo inspissant, deinde tenera lauri folia concoquunt. alij etiā baccas, donec oleum odorem contraxerit, alij styracem et myrtum addunt.

Optima laurus ad id latifolia & montana. Oleũ laurinum vtilius quò recentius, quòq; viridius colore, amarissimum, & acre. Vis ei excalfactoria, emolliens: venarum spiracula aperit, lassitudines discutit, omnibus nervorum vitijs, algoribus, distillationibus, aurium doloribus, malis renum frigore contractis, illitum non aliud iuvantius: attamen potum nauseam parit.

Lentiscinum. CAP. XXXVIII.

Similis lentiscini ratio. Nã è maturo fructu temperatur, factis prius spissamentis, vt in laurino diximus. Hoc scabiẽ iumentorũ canũmque sanat: vtilissimũ pectus, acopis, & leprarum medicamentis sudores cohibet. Nec secus terebinthinum fieri solet, quod refrigerat & adstringit.

Mastichinum. CAP. XXXIX.

Mastichinum è trita fit mastiche, quod contra omnia vulnũ mala efficax est: mediocriter calfacit, adstringit, & emollit. Aduersus prominentes stomachi duritias, cœliacorum, dysentericorũque cruciatus vtile: faciem emaculat, & colorem nitidum facit. optimum in Chio insula componitur.

Vnguentorum compositio. CAP. XL.

DE ratione vnguentorum consequẽter tractandum existimauius, quandoquidẽ ea in nonnullis corporũ vitijs, aut medicamentis mista, aut corpori perfusa, aut naribus obiecta, plurimũ profunt: in quorũ probationibus consulete nares

re nares oportet, an ea oleāt, ex quibus tēperantur. Optimū huiusmodi iudiciū, quod in quibusdam planè obseruari nō potest, propter ea quæ admiscētur odore ceteris præualētia: vt in amaracino & crocino, telino, & plerisque alijs, quæ crebra circa hæc meditatione experiri cōueniet.

Rosaceum.

CAP. XLI.

Rosaceum sic fit: Lunci odorati quinque libras & bessē tundito, & subactas aqua in viginti olei libris & quincūce subinde mouendo, coquito: dūmq; percolaueris, in olei libras viginti & quincuncem, ady cito rosas nō madefactas numero mille, & manibus melle perunctis identidem moueto, interdū premens, finito nocte tota macerari, postea exprimito: & vbi recrementū pessum ierit, mutato vase, in craterem melle illitum recondito. Ceterū rosas, quæ antea pressæ fuerūt, in labellum demittito, & affusis octo libris & quadrante spissati olei, iterum premito, eritq; secundarium oleum. Quòd si tertias vsque, quartasve perfusiones infundens exprimere voles, secundarium fiet, tertiarium, & quartariū vnguentū. Sed quoties id feceris, vasa melle oblini debent. Si verò secundam infusionem instituire libet, in expressum oleū, numero pari recentes rosas, nullo humore imbutas injicito: manibus melle præmadefactis, agitans premito: & iterum, tertio aut quarto simili modo exprimens facito, totiesq; recentes rosas detra-

Etis vnguibus immittito: fiet enim ita oleū multo validius: nam septies oleum rosarum infusionem admittit, nec amplius. Prælum melle perungatur, oleum à succo diligenter secerni oportet: nam si minimum quid relinquatur, vnguētum corrumpet. Alij autem detractis vnguibus, rosas tantum oleo macerāt in sole hoc modo: Rosæ quæ selibram pondere æquant, in sextario olei diebus octo madescunt, & vsque tertiam perfusionem quadraginta diebus insolantur, & sic oleum reconditur. Alij calamo, aut aspalatho prius olei spissamētā faciunt. Alij coloris causa anchusam admiscunt, et salem, quò minus oleat. Vim adstringendi et refrigerandi obtinet, fomētis et cataplasmatibus vtile. Potum soluit aluum, stomachi ardorē restringit, vlcera caua replet et mulcet, quæ cacoëthe vocantur: vlceribus in capite manantibus, atque feruidis eruptionibus illinitur: caput dolens eo perfunditur, dentes inter initia doloris collui prodest, ad genarum duritias illitum efficax est, ad lacescita interanea et concitatas vulvas vtilissimè subijcitur.

Elatinum.

CAP. XLIII.

FRacta elate tusa & scarificata, in labellum deijcitur: omphacinum oleum triduo infunditur, mox per sportulā exprimitur: verum pares esse debent vtriusque portiones, dein mundo vase ad vsus reconditur. Viribus rosaceo proportionē respondet: aluum tamen non mollit.

Mellin

Melinum. CAP. XLIII.

Melinum hoc modo tēperatur: Olei cōgins decē aquæ sextarijs admiscetur. Adijci-
tur elatæ palmarum fractæ quadrans, & iunci
odorati vncia: quæ die vno macerata coquun-
tur, mox in vas oris patuli oleū excolatur, et in-
dita arundinacea crate, aut vetustā tegete, co-
tonea mala superponuntur, et vēstimentis oper-
ta tantisper inibi resident, dum malorum vires
ad se oleum alliciat. Alioqui cotonea, decē dierū
spatio operimentis involuūt: vt contineatur odo-
ris suauitas, nec euanescat: postea biduo macera-
ta oleo exprimuntur, oleūque reconditur. Id
vim refrigeratoriam & adstringentem habet.
Contra scabiosa vlcera, et quæ serpunt, ac furfu-
res, perniunculósque effectum præbet: exulceratis
vuluis infunditur, citatam vrinam sistit infu-
sum, sudores cohibet, contra cantharidas, bupre-
stim, pinorum erucas, bibitur. Laudatur maxi-
mè quòd cotonea mālā olet.

Oenanthini cōpositio. CAP. XLV.

OEnanthe è labrusca, optimè olens post-
quam emarcuit, deiecta in omphacinum
oleum mouetur, voluiturque: & cū biduo man-
serit, exprimitur, & recōditur. Adstringit pro-
ximum rosaceo effectum præbens: sed alium nō
resoluit, aut mollit. Probatissimū est, quod odore
enanthen refert.

Telinō

Telini componendi ratio. CAP. XLVI.

Foeni græci libræ quinq; calami libra vna, cypiri libræ duæ, olei libris nouem, septenis diebus macerātur, quotidie ter mouentur, postea premuntur, & reponuntur. Aliqui pro calamo cardamomū substituūt, & cypiri loco xylobalsamum macerāt. Alij oleo antea his odoribus spissato fœnum græcū macerantes exprimunt. Hoc telinum abscessus emollit, & concoquit, omnibus vuluarum duritijs magnopere cōuenit, fœminis difficile parientibus subiicitur, vbi præ excretis humoribus loci siccitatem contraxerūt, sedis inflammationes lenit, tenasmo subditū prodest, vlcera capitis manātia furfurēsq; expurgat, ambustis, & pernionibus addita cera proficit, vitia cutis in facie emendat, pigmentis ad conciliandū faciei nitore inseritur. Eligi oportet recēs, quod non vehemēter fœni græci odorem præ se ferat, et manus abslergat sapore ex dulci in amarū inclinato: tale enim optimum iudicatur.

Sampsuchini compositio. CAP. XLVII.

SErpilli, cassiæ, abrotoni, florū sisymbrii, frondium myrti, sampsuchi singule portiones, quadam pro viribus ipsorum coniectatione, vnā tunduntur, atque is omphacini olei modus adijcitur, qui madentium vires nō euincat: hæc post quadriduum exprimuntur. Denuò noua alia, simili mensura, et equali tempore macerata premuntur: ita enim validius reddi solet. Eligi oportet

tet sampſuchum colore ex atro viridi, plurimum redolens, mediocriter acre, Vim habet acrem, calfactoriam, extenuatē, aduerſus vuluæ præcluſiones conuerſionēſq; efficax eſt, mēſes & ſecundas & partus extrahit, vuluæ ſtrangulatus recreat, lumborū inguinūmq; dolores lenit: ſed cū melle vti eo præſtat, quandoquidem vehementi adſtriſtione locos indurat. Laſitudines illitū diſcutit, in opiſthotonicorum, vulſorūmq; cataplaſmata vtiliſſimè additur.

Ocimini compoſitio. CAP. XLVIII.

Ociminum oleum fit vt cyprinum: Ocimi folia decerpta librarū vndecim, & beſſis pondō, die noctūq; viginti olei libris macerato, premito, colato: cūmq; exhauseris quallū, rursus parem olei modum fundito, exprimito. Vocatur autem id ſecundarium: nam tertie perſuſionis non eſt capax. Deinde recens ocimum equali pondere, vt in roſaceo diximus, rursus maceratur, & cū tāto temporis ſpatio maduerit, exprimitur, & oleum recōditur: quod ſi in animo fuerit ter, aut quater madefacere, ſemper ocimum recens addes. Poſteſt ex omphacino confici: ſed illo modo melius. Idem quod ſampſuchinum poſteſt, ſed inefficacius.

Abrotonini compoſitio. CAP. XLIX.

Olei cyprini odoribus imbuti libris nouem & quincunce, foliorum abrotoni libras octo die noctūq; madefactas premito. Quod ſi in longum

gum tempus oleum velis afferuari, eiectionis prioribus folijs, noua appones, & macerata exprimes. Calfacit, ad vuluæ duritias præclusionesq; efficax est, menstrua & secundas pellit.

Anethini compositio. CAP. L.

Olei libris octo & dodrante, florum anethi libras vndecim & bessim, maceratas in oleo die vna, manibus premito & recondito. Quod si iterum perfundere velis, recentes anethi flores consimiliter madefacito. Vulvarum duritias emollit, venarum spiracula laxat, contra horrores febrium circuitu redeuntes auxiliatur: calfacit enim, & lassitudines discutit: prodest articulorum doloribus.

Susinum.

CAP. LI.

Susinum, quod alij lilinum appellat, sic temperatur: Olei libræ nouæ cum quincunce, calami libræ quinque & quadrās, myrrhæ vnciæ quinque, permixto odorifero vino decoquuntur, & colato oleo, cardamomi tusi & celesti aqua madefacti libræ tres & semis macerantur, premunturq; tres libræ cum semisse spissati olei assumuntur: mille lilia decerptis folijs, in latū, nō tamen profundū, labellū demittūtur: iniectū oleū, manibus melle perunctis agitur: die noctūq; cōquiescunt, & in pyxidē matutinis exprimūtur, quod defluet oleum, protinus ab aqua, quæ simul expressa fuerat, colo incerni oportet: (non enim, vt rosaceum, moram tolerat: nam concalfactum

feruet

feruet & cōputrescit: quare sepius decapulādū) vasa melle illinenda, tenuis sal inspargendus, & si qua sordes vasis faucibus hesit, eximenda. Odoramentis iam expressis ex quasillo in label- lum trāsfusis, rursus olei prius odoribus imbuē- di, quod primū pondus aequet, & cardamomi tasi drachmæ decem conijciuntur. Hæc manibus scitè pressa, interiecta breui mora exprimūtur: quod profluit, repurgatur. Tertiò eadem infundūtur, adiecto cardamomo, & sale, & manibus melle madefactis. Longè optimum erit, quod prius ex- primitur: secundum, quod sequitur: tertium lo- cum sibi vendicat, quod nouissimum prodit: De- nuò in mille lilia euulsis folijs expressum primo oleū infunditur: tum eadem ratione prosequen- dum, idēq; faciendū, vt prius, addito cardamo- mo, dein expresso: & quò frequentius recentia li- lia maceraueris, eò validius vnguentum efficies. Deniq; cum factum abundè videbitur, singulis compositionibus miscere conuenit myrrhæ quàm optimæ duas & septuaginta drachmas, & croci decē, cardamomi quinque & septuaginta: croci verò & cinnamomi pares portiones tunduntur, & cribrata in lutram cum aqua demittuntur, expressūq; primò vnguentum infunditur: & paulò post excipiūtur vasculis siccis, myrrha aut gūmi antea perfusis, & croco, melle et aqua ma- defactis. Eadem sūt in altera aut tertia expres- sione. Aliqui simplex ex balanino, alióve oleo, & lilijs

& lilij componunt. Optimum esse constat in Phœnice, mox Aegyptio factum. Sed cum primis laudatur quod lilia redolet. Excalfacit, emollit vuluæ præclusiones, & collectiones aperit, vtilissimum ad muliebria mala: vlcera in capite manantia, feruidas eruptiones, varos, furfurisque emendat: vibices cicatricisque celerrimè ad colorem reducit, ita vt sepe fallant. In summa extenuat, potum bilem per aluum extrahit, vrinam ciet: sed stomacho alienum est, & nauseam parit.

Narcissinum.

CAP. LII.

Narcissini olei spissamenta ita fiunt: Sex librae asspalathi cum sextate tunduntur, olei eloti libra septuaginta cum vncijs quinque assumuntur. Asspalathus aqua madefactus in tertia olei parte coquitur: quo exempto, calamus quinque libris, & besse adijcitur, cum myrrhæ gleba cõtunditur, cribratâq; ac vino veteri odorato immista, decoquitur: simulac autem cum ijs efferbuerit, eximitur: refrigeratum oleum excolatur, cuius portio in labellum mittitur, flores narcissi quam plurimi coniunguntur, qui bidui spatio (vt in susino dictum est) permoti exprimuntur. Oleum subinde decapulandum, siquidem celerrimè putredinem sentit. Valet hoc ad emolliendas vuluæ duritias, præclusionesq;: sed capitis dolores facit.

Crocinum.

CAP. LIIT.

Cum crocinum componere voles, prius olei, vt in susino diximus, spissamenta facies,
esq;

eisdem ponderibus, & mensuris: cuius olei libras treis & semissem, croci vnciam vnā assumes, identidem quotidie moueto, & sexta die, quā hoc assiduò peregeris, oleum à croco colis incernito, eidem croco parem olei modum adūcito, moue triduo, deīn contusa myrrhæ atque cribrate drachmas quadraginta permisceto, & in pila agitatū recondito. Aliqui oleo aromatibus ad cyprium imbuto in crocini cōpositione vtuntur. Optimum est, quod abundè crocum spirat, in medendi vsu expetitum. Proximū, quod myrrham refert. Calfacit, somnū allicit, quare persepe phreniticis subuenit, persusum, aut naribus admotū, aut illitū: pus mouet, vlcera purgat, contra vuluæ duritias atq; præclusiones, & vlcera, quæ cacoëthe vocantur, prodest cum croco, cera, medulla, duplicato olei pondere. Concoquit enim, emolit, humefat, & permulcēt: ad oculorum glaucitates ex aqua illinitur. Huic autem proportionē respondent butyrium, onychinum & styracinum: quæ & si nominibus distant, viribus & compositione cognata sunt.

Cyprii spissamentum. CAP. LIIII.

Olei omphacini eloti pars vna, aquæ cælestis tantundem cum semisse, cuius vna parte oleum diluitur, altera adūciendis odoramentis admiscetur: deīn assumptis aspalathi libris quinque, & semisse, calami libris sex, & semisse, myrrhæ libra vna, cardamomi libris tribus, & do-

drante, olei libris nouem, & vncijs quinq;. Aspalathus tusus, & aqua affusus decoquitur in oleo donec cōferuescat. myrrha autē vino vetere odorifero subacta, contususq; simul calamus, digeritur in offulas, quæ exēpto aspalatho immittuntur & vbi efferbuerint, sublato aheno, oleū percolatur. Cardamomū tusum reliqua aqua aspersum infunditur, spatha agitur, nulla, dū refrigerit, interpellatione. Post hæc colato oleo, in viginti octo libras olei, floris ligustri, quod cyprum vocant, sex et quadraginta libræ cū besse instillatur, quæ sufficiēter madefacta per sportulā exprimuntur. Quod si copiosius desideretur, idem recentium florum pondus iniectū simili modo prematur: et iterum aut tertio si quis velit, madescere poterit, et ita reddetur efficacius. Eligi oportet bonū, quod cū odoris suauitate nares feriat. Aliqui cinnamomū addūt. Calfacit, emollit, ora venarū adaperit, vulue nervorumq; vitij cōuenit, pleuriticis, fractisq; per se vel cerato immistum: malagmatis imponi solet, quæ opisthotonicis, angina laborantibus, inflammationiq; inguinum opitulatur. item in acopa adūcitur.

Irii spissamentum. CAP. LV.

Spathæ quā minutissimè contusa sex libras cum besse, in tribus et septuaginta libris et quincūce olei, ereo vase, additis decem aquæ hæminis incoquito, quoad odorem acceperit: postea in capulam melle oblitam colato. ex eo aromati-

buz

bus imbuto oleo, irinum primò temperatur, iride ex oleo inspissato macerata, vt scripsimus. Sed alia est cõponendi ratio: In olei septuaginta libris & quincũce, xylobalsami (vt dictũ est) cõtusi, libras quinque & sextãtem excoquito, postea detracto xylobalsamo nouem libras & dextantem adũcito, & myrrhe glebam vetere vino odorato perfusam, & in olei ita odoribus imbuti quatuordecim libris, totidem tuse iridis, binis diebus ac noctibus madefacito, strenuè & vehementer distringito. Quòd, si vis validius fieri, par pondus iterum ab tertio similiter maceratũ exprimito. Longè optimum est, quod solã irin olet, quale est in Perga Pãphylæ, & Lide Achaie natũ. Vim habet calfactoriam atque emollientem, crustas adimit, sordida vlcera & putrida purgat: confert feminis vuluæ causarijs: itẽ inflãmationibus eiusdem atque præclusionibus, partus eijcit, hæmorrhoidas recludit, contra auriũ sonitus ex aceto, ruta & amaris nucibus, prodest: diurnis destillationibus, naribus illitum, & contra graueolentia earum vlcera, quas oxenas vocant, auxiliatur: aliũ purgat cyathus epotus, facit ad ilei cruciatus, vrinam mouet, difficileis vomitiones adiuuat, perũctis eo digitis & immis̃sis, vel ijs quæ ad vomitũ ciendũ indũtur. angine etiã illinitur, aut ex aqua mulsa gargarizatur. itẽ contra arterie scabritiam datur etiam ijs, qui cicut. imcoriandrum, aut venena fungorum hauserunt.

Gleucinum. CAP. LVI.

Gleucinum absolutè constat omphacino oleo iunco odorato, calamo, celtica nardo, spatha, aspalatho, fertula campana, costo, & musto: circumdatis interim vinaceis vasi, quod aromata, vinũ & oleum conceperat. Tricenis diebus, bis in die movetur, postea expressum oleũ reconditur. Calfacit, emollit, remittit: horroribus & nervorum vuln. eq; vitũs auxiliatur, omni acopo inuantiũs, quippe quòd emolliat.

Amaracinum. CAP. LVII

Amaracinũ longè optimũ in Cyzico fieri solet ex omphacino & balanino: spissamētis è xylobalsamo, iunco odorato, & calamo factis, cōditisque amaraci, costi, amomi, nardi, cassie, carpo balsami & myrrhe odoribus. Aliqui, quòd pretiosius fiat, cinnamomũ addunt. Mel autẽ & vinũ assumũtur: hoc in vasorũ illitionẽ, illud ad cogendas tusorũ arromatum offus. Amaracinũ calfacit, soporem mouet, venarum spiracula aperit, emollit, feruorem excitat, vrinam cit. putrilaginibus ac fistulis per quã vtile: necnon humentibus herniũs, postquam medica manus operam suam impenderit: crustas, & tetra vlcera, quæ theriomata vocāt, rumpit: difficili vrine, illita sede, & eius inflammationibus auxiliatur. hemorrhoidas illitus soluit, vulnẽ subditum menstruos cursus euocat, duritias ac vulnẽ tumores discutit, vulneratis nervis, & musculis

sculis confert, laneo centunculo modicè madefactum & impositum.

Megalinum. CAP. LVIII.

FActitabatur olim megalinum. sed nūc compositio exoleuit, & prorsus obliterata est. Cuius ad hystoria complementū meminisse non fuit alienum. Mistura cum amaracino eadem erat, sed resina exuperabat, hac tantū ratione differens. Quare leniter emollit. Resina vnguetis, neque tutelæ neq; voluptatis gratia adūcitur, sed coloris crassamentiq; causa. Ea tantisper coquitur, dum desinat olere. cuius coquendæ ratio declarabitur, dum de resina differemus.

Hedychroum. CAP. LIX.

Quod hedycroon vocant, in Co fieri solet: eisdem præditum viribus & misturis, quibus amaracinum, sed suauius spirat.

Metopium. CAP. LX.

FIt in Aegypto vnguentum, quod metopion patrio nomine appellatur, propter galbanī mīstionem: nam lignum, in quo galbanū enascitur, metopion vocant. Constat amaris nucibus, omphacino oleo, cardamomo, odorato iunco, calamo, melle, vino, myrrha, balsamisemine, galbano & resina. Probatum pingue, graui odore, quod magis cardamomum & myrrham, quàm galbanū respiciat. Calfacit vehementer, & adurit, atq; extrahit, ora venarum aperit, vlcera purgat, extrahitq; : ad præcisos neruos, & musculos, ad

hernias humore cōtractas, cum erodentibus medicamentis efficax est: ceratis et malagmatis inseritur, horroribus, convulsisq; præsertim quibus ceruix in scapulas deiecta, et retrorsum cōtracta est, vtile habetur: sudores ciet, vuluæ spiracula recludit, et eiusdem duritias laxat: in summa, molliendi naturam habet.

Mendesium.

CAP. LXI.

Mendesium constat balanino oleo, myrrha, cassia, et resina. Aliquitamen post singulorum pondera, cinnamomi exiguum addunt, nullo compendio: nam quæ simul excocta nō fuerent, vim nullam exhibent. Similem metopio vim obtinet, sed inferiorem multo.

Stactæ.

CAP. LXII.

Stactæ vocatur pinguitudo recentis myrrhæ cum exigua aqua tuse, et organo expressæ. Ea perquam odorata, ac pretiosa est: atq; vnguentum per se facit, quod stactæ nominatur. Maxime probatur, quæ nullam olei mīstionem admittit, cuius minima portio compos est virium plurimarum. Vim calfactoriæ myrrhæ & calidis vnguentis respondentem habet.

Cinnamominum.

CAP. LXIII.

Cinnamominum confit è balanino oleo, et xylobalsami, calami, iunci odorati spissamentis, atq; cinnamomi, et seminis balsamini suauitate conditur, quadruplâq; myrrhæ ad cinnamominum portione, mel ad cogenda omnia adiicitur.

Laud

Laudatur non acre, molli odore, planè myrrham redolens, crassum, odoratū, gustu perquàm amaro. Id nō à resina, sed myrrha crassitudinem obtinuit: resina enim neq; amaritudinē prabet, neq; ullam odoris gratiam adijcit. Vim habet admodum acrem, amaram, & calfaciētem. Itaq; ora venarū aperit, calfacit, discutit, diffundit, humores & spiritus attrahit, caput aggrauat, contrā vulue vitia cū duplo oleo, cera, & medulla efficacax est. Ita enim ferè multum acrimoniæ exolefcit, & quedā emolliēdi vis contrahitur. alioquū adurit, & præ omnibus crassis vnguentis indu-rat. Facit mirū in modum ad fistulas & vlcera, quæ putredinis vitium senserunt: itē ad hernias humidiores, carbunculos, febriū horrores, tremores, gangrenasq; cū cardamomo: aduersus serpentiiū mōrsus illinitur, scorpionum & phalangiorum ictibus cum tritis grossis imponitur.

Nardinum. CAP. LXIII.

Ratio nardini faciendi euariat. Nam aut malabathrino folio, aut sine eo fit: plerūq; autē balanino oleo, aut omphacino, iuncus odoratus spissamēti gratia adijcitur: sicuti propter odoris suauitatem, costus, amomum, nardum, myrrha, balsamum. Laudatur tenue, nō acre, nardi aride aut amomi odorem referens. Vis ei extenuans, acris, expurgat, excalfacit, absterget humores, rarefacit. Hoc liquidum est, nec habet strigmenti crassitudinem, nisi resinam recipiat.

Fit etiam simplex ex omphacino oleo, iunco, calamo, costo & nardo.

Malabathrinum. CAP. LXV.

Malabathrinum spissamenta nardini habet, insuper myrrhæ plusculum additur: qua de causa calfacit, crocino aut amaracino viribus respondens.

Iasminum. CAP. LXVI.

Apuđ Persas fit, quod iasminum cognominatur, ex albis floribus violæ: quorū sextans in Italicum sextarium sesamini olei demittitur, violis, ut in lilino diximus, vicissim permutatis. Apud Persas inter epulandū usurpatur odoris causa. Nam toti corpori convenit, præsertim cū in balneas descensum est. Sed his capitulatur corporibus, quæ calfactionem, laxationemq; desiderant: gravius enim spirat, quàm ut libenter à plerisque recipiatur.

Myrrha. CAP. LXVII.

MYrrha lacryma est arboris, quæ in Arabia gignitur. Aegyptiæ spinæ non dissimilis: è cuius vulnere defluit lacryma in subiectas tegetes, alia circum caudicem concrescit. Dicitur ex his aliqua pediasimos præpinguis, qua expressa, stacte emittitur. Alia gabirea pinguis, leto & pingui solo nascens, ea copiosam sudat stacten. Omnium prima est, quæ Troglodytica appellatur, accepto cognomine à loco, in quo provenit: splendens, subviridis, ac mordens.

dens. Quinetiã legitur tenuis quedã, quæ à Troglodytica secunda est, bdellij modo mollis, verum odore grauiuscula, apricis nascens. Alia caucalis cognominatur, præter modum exoleta, nigra, & retorrida. Omnium deterrima, quæ ergasima dicitur, pingui carens, cano situ obducta, acris, ad gummis imaginem vergens, & viribus eius proxima. Improbatur aminnea cognomine. Ex ijs pastilli fiunt, sed è pinguibus pingues, & odorati: è siccoribus haudquaquam pingues, & inodorati: minus odore pollet, quæ oleum non admittit, cum in pastillos digerebatur. adulteratur macerato gummi aqua, in qua myrrha maduerit. Eligenda est recens, squallore obsita, leuis, vndique concolor, quæ contracta venas vnguium modo candidas et leues ostendat, minutis glebis, amara, acris, odorata, calfaciens. supernacua & inutilis est ponderosa, coloris picei. Calfacit, cohibet, soporem gignit, glutinat, siccatur, adstringit, vuluam emollit, & præclusam aperit: menses & partus celeriter extrahit, cum absynthio, lupinorum cremore, vel succo rutæ admota: tubercula fabæ deuoratur in vetere tussi, orthopnoea, in laterum pectorisq; doloribus, in alui profluvio, & dysenteria: horrores discutit, duabus horis ante febrium accessiones, fabæ magnitudine pota cum pipere et aqua: subdita linguae liquatq; scabritie arterie expolit: obtusam vocem expedit, ventris tinea enecat, contra grauem oris halitum man-

ditur, & aduersus alarum tedia cū liquido alu-
mine illinitur: gingiuas & dentes stabilit, collu-
to cū vino & oleo ore: vulnera capitis illitu gluti-
nat, medetur fractis auribus ac ossibus nudatis,
peruncta cum cochleæ carnibus. Item purulentis
auribus inflammatisq; cum meconio, castorio,
& glaucio. ad varos autē cū casia & melle illi-
nitur, impetigines ex aceto purgat, defluētes ca-
pillos cum ladano & vino myrteo illita, firmat:
diuturnas destillationes lenit, illitis pinna nari-
bus: oculorū ulcera complet, albugines tollit, cali-
ginē discutit, scabritiem leuigat. Fit è myrrha,
périnde atq; thure, fuligo, &, vt postea ostēde-
mus, ad eadē conueniens. Bœotica myrrha, disse-
cta radix est arboris cuiusdam in Bœotia nascen-
tis. Melior est, quæ myrrhæ odoris suauitate re-
presentat. Vis ei calfactoria inest, emollit discus-
sitq; suffimentis commodissimè inseritur.

STYRAX.

CAP. LXVIII.

* λιπα-
ρός, id
est, pin-
guis.

Styrax lacryma est arboris malo cotoneæ si-
milis. Prefertur* sordescens, flavus, resino-
sus, albicantibus grumis, quàm plurimum in sua
odoris gratia permanens: qui dum mollitur, mel-
leum liquorem reddit: qualis è Cataballis, Pisi-
dia, & Cilicia deuehitur. Deterior niger, surfu-
rosus, friabilis, canoq; situ obductus. Ceterum la-
cryma inuenitur gummiū similitudine, perluci-
da, & myrrhæ emula: verum per pauca manat.
Adulteratur ligni scobe, quā vermiculi eroden-

tes

tes excusserunt, melle, & iridis sedimento, & quibusdam alijs. Alij ceram aut adipem odoribus imbutum, flagrantissimis solibus cum styrace subigunt, & per luxa cribri foramina in frigida aqua veluti vermiculos exprimunt, venundantque. styracem hunc [quoniam in vermiculo Adie-
rum speciem contrahatur] scoleciten cognomi- ctum ab
nant, tanquam syncerum imperiti approbāt, nō interpre-
animaduvertentes ad præcipuam odoris fragran- te.
tiam: siquidem acer admodum est, qui adultera-
tionis vitio caret. Styrax calfacit, emollit, &
concoquit: medetur tussi, deſtillationibus, rau-
cedini, gravedini, et interceptæ voci: vuluæ præ-
cluse duritiæve laboranti conuenit, cit mēſes po-
tu appositūq; aluum leuiter mollit, si exiguum cū
resina terebinthina catapoctij modo deuoretur.
Miscetur vtiliter discutiētibus malagmatis, aco-
pisque. Adoletur autem et igni torretur, vt fiat
ex eo, veluti ex thure, fuligo, ad eadē cōueniens
ad quæ thuris fuligo. Ex eo etiam in Syria styra-
cinum oleum componitur, quod calfacit vehemē-
ter, & emollit: verū caput dolore afficit, ad gra-
uātque, & soporem adfert.

Bdellium.

CAP. L XIX.

BDellium alijs bolchon appellant, alijs madel-
con: lacryma est * saracenice arboris. Pro- * Vox a-
batur gustu amarū, translucentum, taurini glu- dulteri-
tinis in morē intus pingue, liquescēs facile, ligni na Mar
ac sordis expers, suffitu odoratum, vngui simile. cello.

Est

Est etiamnum bdellij genus sordidum, nigrum, vberioribus glebulis in offas cōuolutum, aspala-
thi odore, ex India aduectum. Desertur etiā à
Petra oppido siccum, resinosum, lineescens, sed fa-
cultate secundum. Adulteratur gummi, sed ita
vitiatum nō p̄inde gustui amaritudinē repræ-
sentat, nec vsque adeò suffitionibus odoratum.
Calfacit & emollit, duritias, & turgētia guttu-
ra, humidāsque hernias discutit, cū ieiuna saliuā
dilutum. vuluæ spiracula laxat appositū & suf-
fitis, & partus humiditatēsq; omneis extrahit,
calculos potu comminuit, vrinam mouet, tussien-
tibus & à serpēte percussis, vtilissimē datur: va-
let ad rupta, vulsa, laterū dolores, & discursan-
tes spiritus: malagmatis inseritur, quæ cōtra du-
ritias & neruorum nodos profunt: contusum re-
id est, soluitur affuso vino, aut aqua calida.

subru-

Thus.

C A P. LXX.

sum est. **T**Hus in ea gignitur Arabia, quæ thurifera
* ὁ Ἀραβία cognominatur. Primatum tenet in eo gene-
fix ὁ ἄρσενος re masculum, stagonias appellatum, suapte na-
ip ἑρμῆς tura rotundum: tale autem individuum est, cādi
λω. id dum, cū frangitur, intus pingue, in suffitu sta-
est, Ara tim ardens. Indicū verò * fuluescit, & colore li-
bias di- uet, sed rotundū industria factitant: nā in qua-
etum, et drāgulares formas dissectum fclilibus versant,
quod in donec rotunditatem cōtrahat: verū huiusmodi
Smilo p thus tempore flauescit, quod atomum aut syagriū
uenit. appellant. Secundum locum habet* Arabicum,

& in

& in Smilo nascēs, quod aliqui copiscum vocāt,
 minus multò & fuluius. Est & genus aliud, cui
 amomita cognomen est, alioqui candidum: quod
 dum molitur, mastiches more digitū cedit. Adul-
 teratur * in itinere, pini resina & gummi, quod * rubo-
 facile deprehendi potest: siquidem suffitum gum- divo me-
 mi flammam non eiaculatur, & resina in fu- v&, id
 mum evanescit, thus verò statim ardet, idem ma- est, artifi-
 leficiū odor prodit. Ad calfaciendū & adstrin- ciosè cō-
 gendum pollet, oculorum caliginem discutit, cana formatiō
 vlcera complet, & ad cicatricem perducit, cruen- Sic
 ta vulnera glutinat, infrenatque cūctas sangui- Marc.
 nis eruptiones, etiam si cerebri mēbris effluat.
 vlcera, quæ cacoëthe vocantur, & sedis & reli-
 quarum partium permulcet tritum cū eo & la-
 cte linamentum, formicantes verrucas inter ini-
 tia, impetiginēsque, ex aceto & pice illitū, tollit.
 ambusta igni, pernionēsque cum suillo adipe, aut
 anserino, & vlcera in capite manantia cū nitro
 si infricetur, sanat: paronychijs cū melle, auribus
 fractis cum pisce, medetur: ad reliquos aurium do-
 lores cum dulci vino infunditur, inflāmata à par-
 tu māmæ cum cimolia & rosaceo magna vtilita-
 te perungūtur, additur ad arteriæ viscerūque
 medicamenta, prodest sanguinis excreationi po-
 tū: sed in secunda valetudine haustū insaniam
 mouet, & largius cum vino potum interscit. In
 fictili mūdo thus crematur, flagrante glebula suc-
 census à lucerna, donec exuratur post perfectā
vstion

ustionem operire oportet, vsq; dum restringatur: sic enim in cineres non redigitur. Aliqui ollulā aeneo vase cauo circa medium perforato cingūt ad excipiendam fuliginem, vt in eius mentione mox ostendemus. Alij crudo fictili luto oblito, & in fornacem indito, cremant. Fictili etiā nouo uacibus prunis torretur, dum nō amplius bullet, aut pinguitudinem vaporēve emittat. facile enim comminuitur: quod perustum non est.

Thuris cortex. CAP. LXXI.

Prefertur thuris cortex crassus, pinguis, odoratus, recens, leuis, minimē scaber, sine membranis. Adulteratur admisto pini aut nucis eius cortice, sed horum index ignis est: siquidem reliqui cortices suffiti nequaquam incenduntur, sed sine odore fumum eructant: thuris verò cortex ardet, & cum odoris fragrantia vaporē eiacula tur. Thuris modo vritur, & vis eadē quæ thuri, sed validior adstringētiorque. Quare potu cruentis excreationibus, vuluis fluxione laborantibus in pecto confert. ad cicatrices oculorum, & caua sordēsque efficax est. tostus scabris lippitudinibus auxiliatur.

Manna thuris. CAP. LXXII.

Manna thuris probatur candore, micarū frequentia, & puritate. Vim habet eandē quam & thus, sed inualidiusculam. Sunt qui cribrata pini resina, ac polline, aut cortice thuris contusi adulterant: sed hæc igne deprehenduntur.

tur. Neque enim æquè suffitu aërium vaporem, sed fuliginosum & impurum expuit, & permixtum suaueolentie halitus virus habet.

Thuris fuligo. CAP. LXXIII.

Fuliginem thuris sic facito: Forcipicula, lucernis accensas singulatim thuris glebæ, in nouam fictilem ollam cōcauā imposito: & æreo vase in medio perforato, deterfa diligenter sorde, obtegit: alteram admoeto, ex altera eius parte aut vtraq; subiectis quaternūm digitorū altitudine lapillis, quò facilius perspici queat, si vrātur: & quā locus capax fuerit, glebular alias supponito, & antea quā prorsus prior gleba restinguatur, aliam imposito, donec sufficientem fuliginem videaris cōgisse. Continuò tamē externe æramenti partes spongia, aqua frigida madefacta, abstergantur: ita enim temperato æris feruore, fuligo omnis inhaerebit: quæ alioqui per leuitatē decidua, thuris cineribus admiscetur. Derussa itaq; fuligine, cinis cremati thuris seorsum subtrahendus est. Idem opus, quoad satisfactum tibi videbitur, obeundū. Oculorum inflammationes mitigat, fluxiones suspendit, vlcera purgat, cava explet, carcinomata sistit. Simili modo è myrra, resina, styrace, reliquisq; lacrymis, fuligo excipitur, ad eadem conueniens.

Picea & Pinus. CAP. LXXIIII.

Pinus & Picea generi eidē adscribuntur, sed quandam flagitat specierum distinctionem,
arbor

arbores vulgò cognite: quarum cortex adstringit, prodest tritus & illitus intertrigini, vlceribus summum corpus occupantibus, ambustisque, cum spuma argenti & manna. Vlcera delicatiorum acrimoniam recusantium, cerato myrtino exceptus, ad circatricem perducit: tritus cum sutorio atramento serpentina cohibet, suffitu partus & secundas eicit, potus aluum sistit, vrinam mouet. Folia eorum trita & illita inflammationes leniunt, vulnera ab inflammatione vindicant, trita autē & decocta in aceto, seruēt collutione, dentium dolores mulcent: hepaticis vtilia sunt, drachmæ pondere in aqua aut mulsæ pota. Pineæ nucis cortex & folia potu idem præstāt. Teda earum particulatim secta si in aceto coquatur, & decocto dens colluatur, dolores leuat. Ex his etiā fit spatha acoporum pessorūque cōpositionibus idonea. Quinetiā earum crematarum fuligo ad librarij atramenti cōfectionē excipitur: ea circunlitionibus efficacissimè imponitur, quibus palpebras ornant, colorēque mentiuntur, callibrepheara Greci vocāt: arrosis oculorum angulis, callosis glabrisque genis, & collacrymationibus opitulatur. Pityides appellantur pinorū piceæque fructus, qui in conis inueniuntur. Vim adstrictoriam habent, & aliquātum excalfaciētem: tussi & pectoris vitijs auxiliātur, per se, aut ex melle sumpti. Noces pineæ cum strobili repurgatæ manduntur, aut cum passo aut cucumeris semine

bib

Pityides

bibuntur, urinā cient: acrimonias in renibus & vesica hebetant, stomachi rosiones leniunt: data cum portulacæ succo, virium infirmitatem roborant, corruptorum quoque humorum labem obtundunt. Pineæ nuces integræ recenter arboribus decerpæ in passo franguntur, & decoctæ vetustæ tussi ac tabitudini conferunt, si quotidie ex eoliquore terni cyathi bibantur.

Lentiscus.

CAP. LXXV.

Lentiscus nota arbor est, cui toti vis inest adstringēdi: semini enim, folio, ramo, cortici, radicibusq; cognatæ insunt vires. Liguamentum autē ita fieri solet: Folia, cortex & radix in aqua coquuntur, et ubi abūdē cocta refrigeratq; sunt, folia abijciuntur. aqua denuō coquitur, donec mellis habeat crassitudinē. Lentiscus sua adstringēdi dote, valet aduersus sanguinis reiectiones, alui profluvia, & dysenterias in potu. Item cōtra eruptionē sanguinis è vulua, & eiusdē aūs sedis procidentia. In totū acacie & hypocistidis vicem representat. Idem facit succus è tritis folijs. Decoctum fotu cava explet, & fracta ossa ferruminat, vuluæ fluxiones sistit, nomas arcet, urinam pellit, motus dentium collutione stabilit. Virentes surculi calamulorum vice dentibus repurgandis affricantur. Fit è semine oleū, * quod non prodest, cū quid adstringi opus est. Mastix resinam gignit, quæ lentiscina cognominatur, officii & ab aliquibus, * mastiche. Pota utilis est nis.

sanguinem reſcientibus, & tuſſi veteri. ſtoma-
cho auxiliatur, ſed ruſtum mouet. Additur in
dentificia & illitiones faciei, ad nitore cuti con-
ciliandum. Palpebras oculis incommodas repli-
cat, manducata halitum oris commendat, gingi-
uas contrahit. Optima & copioſſima in inſula
Chio prouenit. Præfertur [nitedule modo] re-
splendens, & candore Tyrrhenicæ ceræ ſimi-
lis, adulta, retorrída, friabilis, odorata, ſtridorem
edens. Viridis autem inferior eſt. Adulteratur
thuris, reſinæq; pineæ nuciſtura.

Terebinthus. CAP. LXXVI.

Terebinthus cognita arbor eſt, cuius folia,
& ſemen, & cortex adſtringunt, & ad ea-
dem ad quæ lentiscus conueniunt, ſimili parata
modo ſumptaq;. Fructus eſui aptus eſt, ſed ſtoma-
cho aduerſatur: excalfacit, vrinam mouet, vene-
rem excitat, contra phalangiorum morſus con-
uenienter in vino bibitur. Reſina eius ex Arabia
Petrea deſertur. Prouenit etiam in Iudæa, Sy-
ria, Cypro, Aphrica & Cycladibus inſulis: ſed
præualeat candida, perlucida, vitreo colore, & in
ceruleum vergente, odorata, terebinthum olens.

* Offi- * Terebinthina reſinas omneis antecedit: pro-
cinis, xima lentiscina, & è pinu, & abiete: has ſe-
Terpen- quitur è picea & pineis nucibus reſina. Na-
tina. tura omnibus calfacere, mollire, diſcutere, ex-
purgare. Tuſſi ac tabi conueniunt per ſe, aut in
eclegmate ex melle, vitia pectoris expurgant,
vrinam

urinam cient, cruda concoquunt, ventrē emolliunt, palpebras commodissimè replicant, lepras tollunt, cum erugine ac sutorio atramento, nitroque: auribus saniem emanantibus cum melle & oleo, item in pruritu genitalium vtilis: malagmatis, acopisque admiscuntur. Laterum doloribus per se, illitu & appositu auxilio sunt.

Resinæ aliæ. CAP. LXXVII.

Liquida resina è pinu & picea, à Gallia & Hetruria conuehi solet, atque olim à Colophonē petebatur: hinc Colophonī sibi cognomen tum vendicauit. A Gallia quoque subalpina: quam vernaculo nomine laricem appellant incolæ. Ea in linctu, & per se, magnopere prodest tussi veteri. Colore inter se distant: siquidem alia candida est, alia oleosa, alia mellei liquoris similitudine, vt larigna. Cupressus etiā liquidam fundit resinam, quæ ad eadem pollet. Quæ verò aridarum generi adscribuntur, quædā ex pineis nucibus, aliæ abiete, aliæ picea & pinu exierunt. Eligi debet longè omnium odoratissima, translucens, non retorrída, neq; diluta, quandam ceræ faciem præbēs, & friabilis. E picea & abiete resinæ cæteras antecedunt: odoratæ enim sunt, atq; thus odore imitantur. Præstantiores à Pityusa insula deferuntur, quæ secundum Hispaniā sita est. Sed quæ è picea, nucibus pineis & cupresso manarūt, nil il ad illas, nec tātis viribus potiuntur. Veruntamen eorundem gratia, quorum &

ille sumi solent. Lentiscina terebinthina respondet. Vritur resina omnis liquida in vase quadruple capacitatis ad humorem, qui infunditur: itaque resinae congius, in duobus aqua pluviae coquitur, subiectis leuibus prunis, resina assidue mouetur, donec omnis odor aboleatur, & friabilis & re-torrída reddatur, ac digitis cedat. Ceterum ubi refrixit, in fictile non picatum, quod aconitum vocant, id est non illitum, reconditur. Fiet etiam eximij candoris, si resina omnis eliquata praeoletur, quod faculenta sordes excernatur. Vruntur quoque sine aqua, primum lento igne: & ubi coire coeperint, maior carbonum strues supponitur, & tri-duo circa intermissione discoquuntur, usque dum anteceditas naturae suae notas exuerint: mox, ut dictum est, reponuntur. Aridas unius diei spatio decoxisse satis est. Vt et odoratis malagmatibus, & acopis, & vnguentorum colorationibus magnopere utiles sunt. E resina perinde atque thure fuligo excipitur, ad circunlitiones idonea: quibus palpebras fucat, & colorem metiuntur. Prodest glabris genis, collacrymationibus, erosisque oculorum angulis. ex ea fit atramentum scriptorium.

Pix liquida. CAP. LXXVIII.

Pix liquida, quam alij conum vocant, est pinguis-simis pini piceaeque lignis congregatur. Optima est splendens, syncera, levis. Contra venena, phthisim, purulentam excreationem, tussis, suspiria, & pectoris humores, qui difficile ex-tusantur,

tuſſiuntur, effica^x eſt, eclegmate cyathi meſura cum melle dato. Tonſillarum & v^ue inflamma-
tiones, anginaq; vtiliter perunguntur: purulentis
auribus infunditur cū roſaceo, & illinitur cum
trito ſale ſerpentium morſibus adiecta verò pari
cera ſcābroſos vngues extricat, impetiginēſque
emēdat: vulu^e duritias, ac ſedis tubercula diſcu-
tit: cū ſarināq; hordeacea & pueri impubis vri-
na decocta, ſtrumās rumpit: cohibet vlcera, quæ
ſerpunt, cum pineo cortice, aut ſulphure, aut fur-
furibus illita. Caterū cum thuris manna & ce-
rato profundos vlcerū ſinus conglutinat, rimis
ſedis & pedum, magno auxilio illinitur: vlcera
replet, & cum melle purgat: quin & cum v^ua
paſſa, & melle carbunculos, & putrida vlcera
emarginat, diſrumpitque: erodentibus medica-
mentis, quas ſeptas vocant, probè immiſcetur.

Picinum oleum. CAP. LXXIX.

E Pice ſit quod piſſeleon appellāt, ſeparato li-
quore aquoſo, qui ſupernatat pici, ſicut ſerū Hec de-
lacti. Nam expaſa, quādiu pix coquitur, ſupra ſunt,
cortinam vellera pura madeſcunt, acceptōq; ha-
litu eius exprimuntur in vas.* Quas pix liquida
prebet vtilitates, alopecias capillo replet cum fa-
rina hordeacea illitū, quibus & liquida pix me-
detur, iumentorum vlcera ſcabiēmq; emendat.

Fuligo liquida^e picis. CAP. LXXX.

F It hoc modo ē liquida pice fuligo: In lucerna
nova, quæ ellychnium habet, nonnihil picis

incendito, lucernamq; fictili vase in clibani speciem conformato, superius in angustum fornicato, inferius perforato, ut clibani esse solent, operito, & adoleri finito: consumptoque liquore nouum infundito, quoad sufficentem vsui fuliginem collegeris. Vis ei adstringens, acrisque. Vsi est ad pigmenta, quibus palpebras linunt & venustant, & ad circuncisiones. Item ubi glabris genis pilos restitui oportet, ad imbecilles lacrymososque oculos, insuper ad eorundem vlcera non inutilis est.

Pix arida.

CAP. LXXXI.

Liquida pix decocta in spissam coit, quam vocant aliqui palimpissam: quo in genere quedam visci modo lentescit, boscas cognominata: altera sicca est. Probatur pura, pinguis, odorata, subrufa, resinosa. Talis Brutia & Lycia, picis resinaque simul naturam habentes. Calsactोरiam vim habet: dura emollit, pus mouet, tubercula pannosque discutit, vlcera replet, vulnerarijs medicaminibus commodè permiscetur.

Zopissa.

CAP. LXXXII.

Zopissam aliqui aiunt derasam nauibus resinam cum cera, quam alij apochyma appellant. Ea dissipandi naturam habet: quoniam marino sale macerata sit. Alij pineam resinam hoc nomine vocauerunt.

Bitumen.

CAP. LXXXIII.

Bitumen Indicū ceteris antepositur. Cuius probatio est, ut purpure modo splendeat, sitque ponder

ponderosum, ac validum odorem vibret. Nigrū autē & sordidum, vitiosum est. Adulteratur pice. Gignitur in Phœnice, Babylone, Zacyntho, et Sidone. Liquidum inuenitur in Acragātino Sicilia, fontibus innatans, quo vtūtur ad lucernarum lumina, olei vice. Hallucinantur, qui id Sicilicum oleum nominant: nanque liquidi bituminis genus esse constat.

Pissasphaltum. CAP. LXXXIII.

N Ascitur in Apolloniatarū agro circa Epidaurū, quæ pissasphaltos appellatur. Ea Ceraunys mōtibus deuoluta, impetu fluminis rapitur, estūq; in litus expuitur, illic coacta in glebas, mistam bitumini picem redolet.

Naphtha. CAP. LXXXV.

N Aphtham vocāt Babylonij, bituminis colamen, colore candidum: inuenitur etiam nigrum. Vis ei igniū rapax, ita vt ex spatio protinus in eā transilient. Ad suffusiones oculorū, & albugines utilis. Bitumen omne discutit, glutinat, emollit, ab inflammatione tuetur, vuluarum procidētia, strangulationēsq; olfactu, suffitu, imposito, emendat. comitiales morbos suffitum deprehendit, gagatæ lapidis more: purgationes mulierum cum vino, & castorio potū elicit, tussim veterem & anhelitum adiuuat, serpentium moribus, coxendicum laterūmq; doloribus auxiliatur, datur cœliacis in catapotio deuorandū, cum acetopotum discutit sanguinem concretū, dysen

tericis cum ptisana liquatum infunditur, deſtillationibus ſuffitione medetur, mitigat dentium dolores oblitum. cæterum pilos incommodos ſiccum replicat, ſpecillo impoſitum: cõcalfactum autem, & cum farina hordeacea, nitro & cera illitum, podagris, articulorum doloribus, lethargicis que prodeſt. Piſſaſphaltos eadem, quæ pix & bitumen, ſi miſceantur, poteſt.

Cupreſſus.

CAP. LXXXVI.

Cupreſſus refrigerat, & adſtringit. Cuius folia ex paſſo, & exiguo myrrhæ pota, veſicæ rheumatismis, & vrinæ difficultati auxiliantur. Pilule autem ex vino tuſe in dyſenteria, alui fluxione, tuſi, & orthopnœa, aut ſi reijciatur ſanguis, conuenientiſſimè bibuntur: earum decoctum eaſdè præbet effectus: tuſæ cū fico duritias emolliunt, nariumq; polypo medetur: in aceto coctæ, & cum lupinis detrite ſcabros vngues eijciunt, hernias inteſtinorum prolapſu erumpentes illitu reprimunt. Folia eadem præſtant. Pilule cum arboris coma ſuffitæ, culices abigere exiſtımantur. Folia trita & impoſita, vulnera cõglutinant: ſanguinem ſupprimunt, capillum ex aceto tingunt, illinuntur per ſe, aut cū polenta ignibus ſacris, vlceribus, quæ ſerpunt, carbunculis & oculorum inflammationibus, admota cum cerato ſtomachum corroborant.

Iuniperus. CAP. LXXXVII.

Iuniperi genera duo: altera maior, altera minor,

nor, vtraq; acris est. Excalfacit, & vrinam mouet, accensa serpentes fugat. Baccarum nonnullæ nucis inglandis magnitudine, nonnunquã grã descere, aliæ* nucem Ponticã equare inueniuntur: rotundæ, odoratæ, in mādēdo dulces, sub amara lanã intra, quæ arceuthides etiam, id est, bacca iuniperi tellige. nominatur. Modicè calfaciunt, & adstringūt: stomacho vtilis: cōtra pectoris vitia, tuſsim, inflationes, tormina, & serpētium ictus efficacissimè bibuntur: vrinã cient, vnde ruptis, conuulsis, & vuluæ strāgulatui subueniunt. Folia acrimoniã habent: ideo tam ipsa, quàm eorum succus, ex vi no contra viperarum morsus illini aut bibi prodest. Corticis cinis cum aqua illitus, lepras eximit. Ramenta ligni deuorata interficiunt.

Herba Sabina. CAP. LXXXVIII.

Sabina duorū generū est. Vna folijs cupresso similis, spinis horridior, grauiter olēs, acris & feruens: arbor est coactæ breuitatis, quæ sese magis in latitudinē fundit: huius folijs nonnulli pro suffitu vtūtur. Altera tamarici folio similis est. Vtriusq; folia nomas sistūt, collectiones illitu mitigāt, & cum melle nigritias sordēsque repurgāt, carbunculos cū vino pota rūpunt, sanguinē per vrinã eliciunt, partus apposita extrahunt, et suffitu idem pręstāt, vnguentis calfacientibus immiscentur, & priuatim gleucino.

Cedrus. CAP. LXXXIX.

Cedrus arbor magna est, ex qua picem colli-

gunt, quæ cedria vocatur: iuniperi modo baccas
parit, baccarum myrti magnitudine, rotundas.

Cedria optima est crassa, perlucida, gravis odo-

Cedrus ris: quæ dum effunditur, guttatim non dissipata
mortuo- coit. Cui ea vis inest ut defuncta corpora conser-
rum vi- uet, & uiuentia corrumpat: qua ex causa mor-
ta dicta. tuorum vitam aliqui appellauere. Vestimenta
quoque, & pelles eximia calfaciendi & siccandi
dote, corrumpit: magni ad ocularia medicamen-
ta vsus, quippe illita oculis claritatem affert, al-
bugines cicatricisq; detergit: instillata autem cum
aceto vermes aurium necat, cum hyssopi decocto
infusa sonitus silisq; sedat, canis dentium indi-
ta eos frangit, et dolores leuat. Idem facit cum ex
aceto colluitur: peruncto ante coitum genitali
abortiuum fieri constat: anginae ea perungitur,
tonsillarum inflammationibus auxilio est, lendes
pediculosq; illitu enecat, cerasta morsibus cum
sale imposita subuenit, contra hausta leporis ma-
rini venena, in passo sumpta, auxiliatur: in ele-
phantia, aut linctu, aut perunctione proficit: pul-
monum vlcera purgat, et si cyathus eius sorbea-
tur, persanat: vermes & tineas subter indita ne-
cat, & partus extrahit. Fit & oleum, à cedria
separatum, dum coquitur, velleribus supra hali-
tum eius expansis, ut in pice. Eiusdem ad omnia
vsus: priuatim vehementer perunctum scabiem
quadrupedum, canum, bouumq; personat: inheren-
tes ricinos enecat, vlcera quæ ex tonsura accepe-
runt,

runt, ad cicatrices perducit. Cedrides cedri fractus vocantur. Calfactoriam vim habent, stomacho aduersantur, auxilio sunt tussi, conuulsis, ruptis, stranguriæ: menses ciunt, ex polline piperis poti: contra haustum leporem marinum in vino sumuntur, serpentes fugantur, peruncto ex adipe ceruino aut medulla, corpore: in antidota adduntur. Fuliginem, quo modo ex pice, congeri oportet, quæ eandem, quam picea fuligo vim præbet.

Laurus.

CAP. XC.

LAurus quædã tenui folio constat, altera latiore. Vtraq; excalfactoriam naturã habet, & emollientem. Vnde decoctum earum in mulieres infusus additũ, vuluæ & vesicæ vitij conuenit. Virentia folia sensim substringunt: illita quoque ac trita vesparũ apiũmq; ictibus opitulantur, eadẽ cum polenta & pane illita inflammationem omnẽ mitigant, sed pota stomachum effundũt, & vomitiones mouet. Lauri bacce magis, quàm folia calfaciunt: ergo in eclegmate trita cum melle vel passo prosunt tabi, orthopnææ, & omnibus thoracis rheumatismis: contra scorpionum ictus ex vino bibuntur, vitiligines emaculant. Succus baccarũ vtilissimè aurium dolori, & grauitati instillatur, cũ vino vetere, & rosaceo. In medicamenta autẽ adijciuntur, quæ nervorum lassitudines reficiũt, acopa vocant: & ad vnguenta, quæ calfaciunt, & discutiunt. Cortex radicis calculos rumpit, partus necat, hepaticis prodest.

prodest, tribus obolis in vino odorato potus.

Platanus.

CAP. XCI.

TEnerrima platani folia in vino decocta, mox illita, oculorum fluxiones sistunt, tumores & inflammationes leuant. Decoctus cortex in aceto, dentes in dolore colluit. Virides pilule in vino potæ, serpentium morsibus auxiliantur: exceptæ autem adipe, igni ambusta sanant incidens foliorum pilularumq; lanugo, oculos & aures offendit.

Fraxinus.

CAP. XCII.

FRaxinus arbor nota est, cuius foliorum succus, & ipsa peruncta, aut ex vino pota, viperarum ictibus auxiliantur. Corticis cinis ex aqua illitus lepras eximit. Ligni ramenta, scobemq; potu perniciem afferre tradunt.

Populus.

CAP. XCIII.

Potus albæ populi cortex vaciæ vini pondere, ischiadicis ac vrinæ stillicidio prodest: Abortiuum fieri tradunt, si cum mulino rene bibatur. Folia quoq; cum vino post purgationes pota, idem prestare produntur. Tepens foliorum succus vtiliter aurium dolori instillatur. Pilulæ, quæ primo foliorum partu exiliunt, illitæ cum melle, oculorum hebetudini medentur. Memoriæ proderunt corticem albæ populi, & nigre particulim cesum, & sulcis stercoratis mandatū, omni tempore anni edules fungos proferre. Populi nigre folia cum aceto illita, magna vtilitate podagris

gricis doloribus illinuntur. Resinam populus fundit, quæ in malagmata additur. Semē potum ex aceto comitialibus vtile est. Lacrymam populorum commemorant, quæ in Padum amnem defluat, durari, ac coire in succinū, quod electrum vocant, alij chrysophorum. Id attritu iucundum odorem spirat, & aurum colore imitatur: tritum potumque stomachi ventrisque fluxiones sistit.

De ortu.

electri

multa

lib. vlt.

capit. 3.

Macer.

CAP. XCIIII.

& 4.

Macer ex Barbaria aduehitur, cortex flauescens, crassus, gustu perquam adstringens: qui contra cruentas excreationes, dysenterias, & alui fluxiones bibitur.

apud

Plin.

Ulmus.

CAP. XCV.

Ulmi & folia & cortex & rami, vim habent spissandi. Folia trita ex aceto ad lepras efficaciter illinuntur, vulnera glutinant, sed multo magis corticis tilia, si fasciæ loco intorqueatur: nam in lori more flecti potest. Crassior cortex in vino aut aqua frigida vnciatim potus, pituitas trahit: fracta ossa celerius solidescunt, si decocto foliorum, corticis aut radicis foveantur.

Humor in folliculis enascens prima germinis eruptione, cuti illitus nitorem inducit, faciemque splendidiorem præstat. Qui dum siccat, in animalia abit, quæ culicum formam gerunt. Folia cum tenerescunt cocta, olerum more ad obsonia usurpantur.

E Lignorum marcor. CAP. XCVI.

Ex caudicibus lignisq; veteribus caries coegeritur.

ritur, quæ farine modo illita, vlcera purgat, & ad cicatricem perducit: serpentia cohibet, si cum pari aniso & vino subacta, linteisq; imposita illinatur.

Harundo.

CAP. XCVII.

IN harundinũ genere quedam nascos, id est, farctior, vocatur, ex qua sagitte factitari solent. Alia femina, qua tibiariũ ligulas efficiunt. Alia quod fistulis addicta sit, syringias: cui multum inest carnis, crebris cinctæ geniculis, ad librorum conscriptionem accommodata. Alia crassa, concava, apud amnes nascent: quæ à quibusdam cypria, ab alijs donax appellatur. Alia phragmites seu vallatoria, gracilis, candicans, vulgò cognita: cuius trita radix per se, aut cum bulbis suis illita, spicula, aculeosq; corpore extrahit: luxata, lumborumq; dolores cū aceto mulcet. virentia folia tusa & imposita ignibus sacris medentur, & ceteris inflammationibus. Corticis cinere peruncta cū aceto alopecie sanatur, panicule lanugo si aures intrauerit, exsurdat. Eundem effectũ implet harundo quæ cypria dicitur.

Papyrus.

CAP. XCVIII.

Papyrus, qua chartæ fiunt, nullis nõ cognita, præcipue in medicina vtilitatis, ad laxandas fistulas: madefacta lino inuoluitur, vsq; dum inaruerit: constricta enim atque immissa in hiatum, humore cõpletur, & intumescendo fistulas aperit. Habet nescio quid alimenti radix: itaque

Aegyptij

Aegyptij eam mandunt, succum tantum deuorantes, & mansam expuunt. Ipsius radicibus pro ligno vtuntur. Cremata papyri cinis depascētia vlcera cum omniū partiū, tum oris maximè, cohibet: verū melius id combusta charta præstat.

Myrica.

CAP. XCIX.

MYrica seu tamarix arbor vulgò cognita Offici-
est, cum apud pigras & stagnātes aquas nis Ta-
enascatur, fructum quasi florem ferens compage mari-
muscosum. Aegyptus Syriāq; alterā gignūt mi-
scus. tiores, syluestri cetera similem. Fructum parit
galle proximū, inæqualiter adstringentē gustu:
quo conuenienter vtimur vice galle in medica-
minibus oculorum orisq;. Datur cruēta excrea-
tioni in potu, & cæliacis, & cōtra profluvia fœ-
minarum, regiū mortuum, & phalangiorū mor-
sus: illitus tumores inhibet. Cortex in eisdē vsus
adhibetur. Decoctum foliorū cum vino potū, lie-
nem absumit: ad dolorē dentium in collutionibus
salutare, & mulieribus fluxioni vulue opportu-
nis in defessionibus, phthiriasi lendibúsq; circun-
fusum prodest, abundantia fœminarū sistit im-
positus arboris cinis, potioris calices è caudice
lienosis molliuntur, quò datus in his potus proficiat.

Erica.

CAP. C.

Erica * fruticosa arbor, myricæ similis, lou- * Plin.
gè minor: cuius flore apes reprobum mel fruticem
efficiunt, tam flos quàm coma serpentium icti-
bus illitu medetur.

Acacalis .

Acacalis.

CAP. CI.

Acacalis fructus est nascentis in Aegypto fruticis, seminis myricæ quadamtenus similis: cuius aqua, in qua maduerit, ad collyria additur, quæ ad excitandam oculorum aciem conueniunt.

Rhamnus.

CAP. CII.

Rhamnus fruticat in sepibus, ramos ferens rectos & aculeos in acutæ spinæ modum, folijs paruis, oblongis, subpinguibus, teneris. Alterum ei genus candidius. Tertium nigrioribus latioribusque folijs constat, & quadamtenus rubetibus: cuius rami quinum ferè cubitorum longitudinem implent, spinosiores quidem, sed infirmioribus minusque rigentibus aculeis. Fructum edit latum, candidum, tenuem, folliculari specie, * verticillo simile. Omnium * *ῥοικὸς* *ἄσφο* - folia igni sacro, & serpentibus ulceribus, efficaciter illinuntur. Fama est ramos huius valuis se- *δέλω*, id est, a- nestrisve impositos, veneficia depellere.

sphodeli

Halimus.

CAP. CIII.

fructui
similem.

Halimus frutex est sepimætis idoneus, similis rhamno, sine spinis, folijs oleæ, sed latioribus: nascitur in sepibus & maritimis. Folia decoquuntur ciborum gratia. Radix, conuulsa, rupta, torminæque mitigat, drachmæ pondere in aqua mulsa pota: eadem lactis vbertatem facit.

Paliurus.

CAP. CIIII.

Paliurus frutex cognoscitur aculeatus, durus, cuius semen pingue & fuliginosum in-

uenitur: quod potum tussi opitulatur, vesicæ cal-
culos comminuit, serpentium icibus aduersa-
tur. Folia & radix adstrictoriam vim habent:
quorum decoctum potu aluum sistit, urinam tra-
hit, contra venena & serpentium morsus auxi-
liatur. Radix recentia tubercula, tumoresque
omnes discutit, trita & imposita.

Acuta spina. CAP. CV.

Acuta spina, quam pyrinam aut pityan- Officina
then aliqui vocant, arbor est pyraestro si- rû Ber-
milis, spinosa valde & minor, baccas profert beris.
myrti, plenas, rubras, fragiles, & intus nucleum:
radicem multifidam, altè descendantem. Huius baccae
potu aut cibo, alui profluvium, & abundantiam fœ-
minarum sistunt. Radix illita aculeos & spicula
extrahit, abortum fieri tradunt, si ter radice ven-
ter, aut sensim feriatur, aut perungatur.

Rubus canis. CAP. CVI.

Rutex est arboris instar, rubo longè maior:
folia fert multò latiora myrto, robustis
circa ramos spinis, flore candido, fructu ob-
longo, nucleo oliuæ simili, qui per maturitatem
fuluescit, & flocculos intus continet. Fructus ex-
emptis interioribus floccis arefactus, aluum sistit:
feruescenti enim in vino, mox poti, arteriam
infestant.

Ligustrum. CAP. CVII.

Offici-

Ligustrum arbor est oleæ folijs circum ra- nis Alcā
mos similibus, latioribus, mollioribus, & na.

colore viridioribus: flore candido, muscoso, odorato: semine sambuci, nigro. Optimum nascitur in Canope & Ascalone. Folia adstrictoriâ vim habent: quare commanducata vlceribus oris medentur, illita feruidis inflammationibus, carbunculisq; prosunt. decocto eorundem igni ambusta fouetur: capillû rufant trita folia, quæ in radiculæ succo maduerint. Flos ex aceto frõti illitus, capitis dolorem sedat. Cyprinum oleum quod ex eo fit odoratum, excalfacit, emollitq; nervos: si quæ feruenti natura prædita sint, assumat.

Tilia. CAP. CVIII.

κρίνο. **T**ilia arbor est ligustri magnitudine, folijs oleæ, nigrioribus & latioribus, fructu* lentisqi, nigro, subdulci, racematim coherente, asperis nascitur. Huius folia adstringunt: ad eadẽ utilia ad quæ oleaster, cûm adstrictione est opus: maxime ad oris vlcera, commanducata, aut si decocto colluantur: pota vrinam ac menses cient.

Cistus. CAP. CIX.

** Vox ex Plinio repõsita.* **C**istus, quem aliqui citharon, aut cissarõ vocant, ramosus frutex est, sed improcerus, foliosus, saxosis locis nascens, folijs rotundis, acerbis, hirsutis. flos* masculo vt mali punicæ, fœminæ albet. Vis adstringens: vnde flores in vino austero bis in die poti, prosunt dysentericis, & nomas per se illiti colibet. vetustati vlcerû, & igni ambustis cum cerato medentur. Hypocistis, orchethron, aut cytinas à nonnullis cognominata, iuxta cisti radices

radices nascitur, floris punici similitudine. Quædam rufa, altera herbacea, tertia cãdida. Liguatur acacie modo. Aliqui tamẽ exiccãt, fractãmque macerãt, & incoquũt, reliqua; vt in lycio prosequũtur. Vires acacie habet, verũ aliquantò magis siccatur, & adstringit. Prodest dysentericis, coliciacis, sanguinem excreantibus: fœminarum profluuiò & pota & indita.

Ladanum. CAP. CX.

Est & alterum cisti genus, ledon à nonnullis appellatum, frutex simili modo nascens, longioribus folijs & nigrioribus: quæ verno tempore quiddam contrahunt pingue. Foliorũ vis adstringens, ac eosdem, quos cistus, effectus præbens. Fit ex eo quod ladanum dicitur. Siquidem cùm cisti frondes pascuntur capræ, hirci; , pinguitudinẽ conspicuẽ barba carpunt, & suo lentore villosis eruribus adhaerescẽtem reportant: quam depercentes incole, colantẽs; cogunt in offas, & ita recondunt. Alij verò attractis funiculis, insidentem fruticibus lentorem abstergunt, conglomerantque in ladanum. Maximẽ prebatur odoratum, subuiride, facillè mollescens, pingue, quod arenas non collegit, nec squallore obsitum est, resinosum, quale in Cypro gignitur. Arabicum verò Libycũ;q; vilius. Natura ei spissandi, calfaciẽdi, mollinendi: ora venarum patefacit, capillum fluentẽ continet, addito vino, myrrha, & myrteo oleo: cicatricibus decorem reddit, cum vino illi-

Colligen-
di lada-
ni mo-
dus.

tum: medetur aurium doloribus, cum Hydromelite aut rosaceo infusum: suffitu secundas eicit, pectus immixtum vuluæ duritiem sanat, in medicamenta quæ dolorem tuſſimq; finiunt, & malagmata vtiliter inferitur: aluum sistit cum vino vetere potum, & vrinam ciet.

Ebenus. CAP. CXI.

Ebenus optima habetur Aethiopica & nigra, nullos habens venarum discursus, factitij cornus leuore cum frangitur densa apparet, mordens gustus, atq; leniter adstringens. Suffitur incendo odore supra carbones, sine fumi tedio. Recens autem ad ignem prolata, ob pinguitudinem acceditur, & trita ad cotem rufescit. Altera est Indica, internatis segmentis candicantibus, & modice fuluis, item frequentibus maculis: ceterum prior, bonitate antecedit. Apud quosdam sesamina, aut spinea ligna consimilia pro ebena veneunt: quod discernitur ex eo, quod fungosa sunt, & in purpureas assulas resoluntur, nihil mordacitatis in gustu, nec redolentie in suffitu preferentia. Caliginem oculorum absterget, ad veteres destillationes pustulasq; mirum in modum pollet: si quispiam facta ex eo coticula collyrijs vtatur, melius proficiet. Ad oculorum medicamenta efficax est, si scobes rametave vino Chio die noctuq; macerata, in collyria digerantur. Nonnulli pretrita ipsa excolant, reliquaq; eodem in modum peragunt. Alij pro vino aqua vtuntur. Vritur in fictili no-

uo, donec in carbones redigatur. Lauatur plum-
bi vsti modo, & ita siccis scabrisque lippitudi-
nibus conducit.

Rosa.

CAP. CXII.

Rosa refrigerat & adstringit, sed sicca mul-
tò magis. Succus recentibus folijs exprimi-
tur, defectis forfice vnguibus (sic appellantur can-
dida foliorum partes) reliquũ in pila premi &
teri debet in vmbra, donec cogatur, & ita ad
oculorũ circunlitiones recondi. Siccatur etiam-
num folia rosarum, cõtinuò versata, ne muceãt,
nè ve situs in ijs insideat. Aridis rosis & in vino
decoctis expressus liquor, facit ad dolores capi-
tis, aurii, oculorum, gingiuarũ, sedis recti inte-
stini ac vuluæ, pinna illitus aut infusus. Eadem
sine expressione tusa, præcordiorum inflãmatio-
nibus, humidis stomachi vitijs, igni sacro illini
prodest: siccis ac tritis femina asperguntur. Mi-
sceri solent vulnerarijs antidotis, atque composi-
tionibus, quas antheras vocant. Folia vruntur
in calliblephara. Flos, qui in medijs rosis inueni-
tur, siccatus, gingiuarum fluxionibus efficaci-
ter inspergitur. Capita pota citam aluum, &
cruentas reiectiones sistunt.

Quid vn-
guis in
rosa.

Rosei pastilli. CAP. CXIII.

Pastilli, quos rhodides vocant, hac ratione
conficiuntur: Rosarum viridium, quæ nul-
lo antea humore madefacte extabuerint, dra-
chmæ quadraginta, Indice nardi drachmæ de-

cem, myrrhæ drachmæ sex, trita digeruntur in pastillos, qui trium obolorū pondus æquēt: siccatiq; in vmbra, in fictili non picato, atque obturato reconduntur. Alij adijciunt costi drachmas duas, iridis Illyricæ totidem, & vinum Chium cum melle miscent. Mulieribus monilium vice collo circumdato vsui sunt, ad retundendum graue sudoris virus. Tritis etiam vtuntur ad illitiones & diapasmata, quæ sunt ad sudores coercendos, ita vt à balneis inarescant corpora, dein frigida aqua abluantur.

Lycium. CAP. CXIIII.

Lycium, quod aliqui pyxacanthan vocant, arbor est spinosa, ramis trium cubitum, aut longioribus: folijs buxi, densis: fructu piperis, nigro, leui, amaro, densoque: cortice pallido, non dissimili lycio madefacto: radicibus multis, obliquis, lignosis. Nascur plurimum in Cappadocia, Lycia, & plerisq; alijs locis. Aspera loca amat. Succus extrahendi ratio hæc est: Rami cum radiculis tusi, & antè per multos dies macerati, coquuntur, tum abiectis lignis itidē liquor, donec mellis crassitudo fiat. Adulteratur id lycium, adiecta decoctioni amurca, aut absynthij succo, aut felle bubulo. Innatans spuma inter coquendum exempta, oculorū medicamentis additur: reliquo ad alia vtuntur. Simili modo fit lycium, semine expresso et insolato. Optimū, quod vri potest, restinctūq; rubentē spumam ostendit, glebis

bis extrinsecus nigris, intus, cum fregeris, rufis,
 * odore minimè viroso, cū amaritudine adstrin- * Ita ex
 gens, crocino colore (cuiusmodi Indicū est) ceteris Plinio.
 præstātius atque efficiaciū. Lycium adstringit,
 caliginem oculorum discutit, genarum scabiem,
 pruritus, veterēsque fluxiones sanat: facit ad puru-
 lentas aureis, exulceratas gingivas, tōsillas, labio-
 rum fissuras, sedis rimas, attritūque illitum: cœlia-
 cis, dysentericis, potū inditūque convenit. da-
 tur sanguinem excreantibus & tussi, ex aqua:
 contra rabiosi canis morsus in catapotio deno-
 ratur, aut in aqua bibitur: flauo facit pilos: re-
 duūis, vlceribus, quæ serpunt aut putrent, mede-
 tur: fœminarum profluvia appositum sistit: ra-
 biosorū iētibus ex melle potum aut, vice catapo-
 tū deuoratū, auxiliatur. * Tradunt Indicū fieri
 lycium, ex frutice lonchitide appellato: ea spina-
 rum generi adscribitur, ramos rectos habens ter-
 nūm cubitorū longitudine maioresve, rubo cras-
 siores, à radice numerosos. Fractus cortex rube-
 scit, folia olei similia. Herba in aceto decocta pro-
 ditur lienis inflammationibus & regio morbo
 mederi, & fœminarū purgationes elicere. Assene-
 rāt etiā crudā in potu, eosdem effectu, præstare,
 Semem cyatho dimidio potum, pituitam expur-
 gare: venenis quoque auxilio esse.

Acacia CAP. CXV.

Acacia in Aegyptona scitur spina instar
 arboris, fruticosa, non se in rectū attollēs.

Florem habet candidum, & semen lupino simile in folliculis, ex quo succus expressus siccatur in umbra, niger ex maturo semine, subrufus ex viridi. Eligatur modicè rufus & odoratus, ut in hac arbore esse potest. Aliqui exprimunt ex folijs & semine succum. Manat & gummi ex ea spina. Vis ei ad spissandum, refrigerandumq; efficax. Succus oculorum medicamentis utilis: valet ad ignem sacrum, ulcera quæ serpunt, perniones, pterygia, & oris ulcera: procidentes oculos reprimunt, mensum abundantiam sistit, prociduum vuluam cohibet: citam aluum supprimit, aut potius aut subter inditus: capillos denigrat. Lavatur oculorum medicamentis, trito in aqua, mox effuso quod concreuerat, donec pura extet aqua: & ita cogitur in pastillos. Vritur etiam in cruda fidelia, donec fictile fornacibus percoquatur: torreturq; in carbonum halitu perflata. Spinae decoctum solutos artus fotu committit. Praefertur eius spine gummi, quod in vermiculorum specie contrahatur, & vitri modo perluceat, ligni expers: proximum est candidum: sordidum verò ac resinofum inutile. Cutis meatus obstruit, & medicamentorum, quibus admiscetur, acrimoniam hebetat, ambustis ex ovo illitum, pustulas non patitur erumpere. Alterum acaciae genus in Cappadocia Pontoque provenit. Aegyptiae spine similitudine, longè minus, tenerius, humile: aculeorum vallo munitur, folia habens rute. Semine lentacula

ticula minus fert autumno, in loculis connexis, ternum quaternumve capacibus. Succus eius adstringit, viribus inferior, & ocularibus medicamentis inutilis.

Vitex.

Barbarea
Chironia
Cap. CXVI.
Kaw
Vitex siue lygos frutex est in arbore assurgens, nascitur in fluminum ripis, asperisq; locis, ac torrentium alueis: ramos gerit longos, fructu perniciosos: folia oliuæ: sed molliora. Duo genera eius, vna harum album florem mittit cum purpureo: altera tantum purpureum, & semen, ut piper. Excalfactorias vires habet, & adstringatorias. Semen eius potum venenatis ictibus, aquæ, quæ cutem subijt, lienosissq; auxiliatur: lac euocat, menses ciet, drachmæ pondere in vino potum: geniturâ exoluit, caput tentat & sopor effert. Decoctum herbe & seminis in defensione, mulieribus vuluæ malo opportunis opitulatur, item inflammationibus. purgationes mouet semen cum pulegio potum, etiam suffitu vel appositum. capitis dolorem dissoluit illitum, instillatur cum aceto & oleo capiti in lethargo & phrenitide. Folia suffitu aut substratu fugant venenata: illita quoque serpentium morsibus auxiliantur: testium duritias cum butyro & folijs vitium emolliunt: rimas sedis semen cum aqua illitum mitigat, & cum folijs medetur luxuris, vulneribusq; Virgâ qui magni & nu teneat dum iter facit, negatur intertriginem lygi rassentire. Agnum, quasi dicas castum, vocant Græcio.

ci, quoniam matrone in thesmophorijs Atheniensium castitatem custodientes, folijs huius cubili sibi sternunt. & lygon quasi vimen, propter inuietam ferè ramorum flexilitatem.

Salix. CAP. CXVII.

Salix vulgò nota est: cuius semen, folia, cortex & succus spissandi vim habet. Trita folia cum exiguo pipere & vino pota, ileosis subueniunt. sumpta per se & cū aqua præstāt mulieribus ne cōcipiāt. Salignū semen in potu sanguinè expuentibus prodest: cortex eosdem præbet effectus. Corticis cinis admisto aceto maceratus, illitu clauos & callos tolit. Ex folijs & cortice succus cum rosaceo in calice punici calfactus, aurium doloribus auxiliatur. Decocto eorum podagra foveri vtilissimum: fursures purgat in corpore. Exipitur succus, qui manat ex ea cū floret, exciso cortice: in plaga enim concretus humor inuenitur, qui ad purganda, quæ obstant oculis, suam vim præbet.

Sylvestris olea. CAP. CXVIII.

Sylvestris olea, quam Latini oleastrum appellant, alij Aethiopicam oliuam, folia adstringunt: trita autem & imposita ignem sacrum, vlcera, quæ serpunt, epinyctidus, carbunculos, reducias nomasque cohibent: crustas emarginant cū melle illita. Quinetiam sordida vlcera repurgant: inflammationes panosq; cum melle imposita discutunt: cutem à capite vulsam conglutinant.

nant:oris vlceribus, & priuatim infantium, com-
manducata medentur. Succus & decoctum eisdem
habent effectus: sanguinis eruptiones, ac mulie-
bre profluuium, admotus succus inhibet: vnae ocu-
lorum, pustulisque prodest: vlcera et veteres deflu-
xiones sistit, (quapropter in collyria additur.)
ad genarum erosiones perquam utilis. Exprimi-
tur succus tuis folijs, affuso vino aut aqua, sic-
catumque sole in pastillos digeritur: sed longè vali-
dior ad recondendum succus habetur, qui cum
vino quàm cum aqua expressus est. Auribus sub-
uenit, siue vlcerentur, siue pus effluat. Folia con-
uenienter coeliacis cum farina hordacea illinun-
tur: vruntur cum floribus folia, vt spodium vicem
cinis præstet, in cruda olla, oblito ore luto, usque
dum figlinum percoquatur: restinctaque vino &
rursus subacta, eodem modo vruntur, postremo ce-
russe modo elota ceguntur in pastillos. Huiusce-
modi cinerem in medicamentis oculorum constat
spodio non cedere, sed eisdem viribus præditum
esse putandum est. Foliorum sativæ olea eadem
vis intelligitur, sed aliquantò inferior: unde ocu-
laribus medicamentis ob suam mitiorem vim con-
uenientior est. Sudor ligno virenti accenso ma-
nans, illitum sanat lichenas, furfures & scabiem.
Oleaginum semen illitum medetur furfuribus, &
vlceribus quæ depascunt vorantque: quod autem in-
tra nucleum est, ex adipe & farina scabros un-
gues excutit. Colymbades trita & ambustis il-
lita

litæ postulas gigni prohibet, sordida ulcera purgant, murie succus collutas gingivas contrahit, & motus dentium firmat. Oliua flaua & recens stomacho utilior est, ventri difficilis: nigra autem & matura corruptioni opportuna est, stomacho aduersatur, oculis non conuenit, capitis dolorem mouet, arefacta illitu depascetia ulcera sistit, & carbunculos emarginat. Oleum syluestris oliuæ gingiuu putri vligine laborantibus colluitur, dentium mobilitates stabilis, calfacti fotus gingiuu fluxione laborantibus utilis est: lanam enim specillo circumligatam oleo madefacere oportet, & gingiuu ad mouere, donec albæ spectentur.

Lacryma Aethiopicæ oleæ.

CAP. CXIX.

Lacryma, quæ Aethiopicæ olea stillat, scammonio similis quadamtenus est, fulua, stillis exilibus constans, mordax: quæ autem ammoniaci, aut gummi similitudinem refert, colore nigricans, nec gustu mordens, superuacua est. Nostrates oleæ, oleastrisq;, similem lacrymam sudant, quæ commodè ad oculorum hebetudines illinitur: cicatrices albuginesq; illitu emendat, vrinam & menses ciet, canis dentium impressa ad dolores efficax est. inter venena scribitur: partus pellit, lepras & impetigines sanat. Appellatur autem Aethiopicæ & agrestis olea.

Amurca. CAP. CXX.

Amurca (expressæ oliuæ recrementum) decoct

cocta in cupreo vase ad crassitudinem mellis adstringit, ceteros præbens lycij effectus. Insup-
 dentium dolori & vulneribus, cum aceto, vino
 aut muls'o commodè illinitur: additur in medica-
 menta ocularia, & meatus inductu suo obstruē-
 tia. Vetustate meliorem fieri constat. Vtiliter in-
 funditur sedis, genitalium, ac vuluæ exulceratio-
 ni. Si verò cum omphacino recoquatur ad mellis
 crassitudinem, cariosos dentes extrahit: iumento-
 rum scabiem cum decocto lupini, & chamelēote
 illitus sanat. Cruda & recenti amurca podagras
 articularesque dolores foveri, vtilissimum: perit
 etia in villosa pelle, & hydropicis imposita tumo-
 ris molem reprimi.

Quercus, glans, fagus, ilex.

CAP. CXXI.

Quercus omnis adstrictoriam vim habet,
 præsertim liber, qui cortici & ligno
 intercedit: quinetiam tunica putamini glandis
 subiecta. Decoctum ex ijs datur dysentericis,
 coeliacis, sanguinem excreantibus. Trita in pes-
 so, fæminis fluxione vuluæ laborantibus subijci-
 tur. Glandes eosdem effectus exhibent: vrinam
 ciunt, capitis dolorem & flatus in cibum sumptæ
 pariunt, resistunt esitæ venenatorum ictibus.
 Decoctum earum & corticis cum lacte vaccino
 potum, prodest contra toxica: intrite crude, in-
 flammationes illitu leniunt: ad duritiæ, quas ca-
 coëthe vocant, & malefica vlcera cum salsa axi-
 gia

gia conueniunt. Iligneæ glādes viribus quernas antecellunt. Fagus & ilex quercus generi assignantur, & consimile munus obeunt. Iligneæ radicis cortex cum aqua coctus, cum molitus intabescat, & tota nocte illitus, denigrat capillos, prius cimolia terra purgatos. Folia omnium tusa & trita tumoribus prosunt, & imbecillas membrorum partes corroborant.

Castaneæ. CAP. CXXII.

Sardianæ glādes, quas aliqui castaneas, aut lopima, aut glandes Iouis appellant, adstringunt, similēsque effectus præbent: præsertim tunica quæ carnē & corticem media intercurSAT. Caro his, qui ephemerum liberunt, conueniens est.

Galla. CAP. CXXIII.

Galla fructus est quercus. Aliqua omphacitis appellatur, parua quidē, sed tuberosa, solidā, nullo foramine peruia. Altera plana, leuis, perforata. Eligi debet omphacitis, quæ efficacior est. Vtriusque vis vehementer adstringere. Tritæ excrescentia in carne, fluxiones gingivarum & vulvæ, atque oris ulcerationem cohibent. Nucleus, dentium cauernis inditus dolorem sedat. Crematæ carbonibus, donec igne flagrent, & vino aut aceto aut acida muria extinctæ, sanguinem supprimunt. Decoctum, quibus insidere expedit, efficax est, & contra vulvas procidentes fluxionesque. Capillos denigrant, aceto aut aqua macerata, dysentericis calicisque cum vino
aut

aut aqua trita cōuenienter illinuntur, aut bibū-
tur: obsonijs addi delēt, aut integræ in aqua præ-
coqui, in qua nonnihil excoquendū est, quod his
affectibus conferat. In summa, his vtēdum ad
adstringenda, aut siccanda quæ opus sunt.

Rhus. CAP. CXXIIII.

RHUS quæ obsonijs aspergitur, ab aliquibus *Officinis*
erythros appellata, semē est coriarū fruti- *sumach,*
cis, sic vocati, quoniam coriorū infectores eo vtā *Arabū*
tur, ad inspissandas pelles. Arbuscula in petris *more.*
nascens, binūm ferē cubitorum altitudine, folijs
oblongis, subrubentibus, in ambitu serratis, acino
ruarū gracilium denso, magnitudine terebinthi,
quadātenus lato: cuius corticosa tunica per-
quā vtilis est. Folia vim habent adstringendi,
& acacie effectus præbent. Decoētum capillos
denigrat, dysentericis infunditur, & in potus eo-
rum inessusq; adūcitur: instillatur auribus puru-
lentis. Gangrenas & pterygia cchibent folia ex
aceto aut melle illita. Liguamentum fit ex aridis
folijs, ad crassitudinē mellis in aqua decoctis, ad
eadem, vt lycium, conueniens. Semen eosdē effe-
ctus exhibet: celiacorum, dysentericorumque ob-
sonijs inspergitur: fracta, desquamata, liuida q;
illitum ex aqua, ab inflammatione vindicat: lin-
guæ asperitates cum melle abstergit, candida fœ-
minarum profluvia sistit, hæmorrhoidas sanat,
cum querno carbone intrito admotum. Aqua, in
qua semē maduit, decocta, cogitur coitque effica-

cior ipso semine. Gummi defert, quod dentium
cauis imprimitur, ad dolores finiendos.

Palma. CAP. CXXV.

Palma in Aegypto gignitur. Ea medio ma-
turitatis vigore, autumno decerpi solet,
Arabici myrobalani similis, pomatis cognomi-
ne, colore viridi, & odore mali cotonei. quod si ad
maturitatē peruenire sinatur, phœnicobalanus
fiet. Palma acerba est & adstringens: cōtra alui
fœminarūmq; profluvia, in vino austero bibitur:
hæmorrhoidas sistit, vulnera glutinat illitu. Phæ-
nicobalani recentes plus siccis adstringunt, capi-
tis dolorem afferunt, copiosiores in cibo inebriāt,
sicciores sanguinem excreātibus, stomachicis, &
dysentericis vtilēs in cibo: illinuntur cum coto-
neo & cerato cœnanthino vesicæ vitij. Cariotæ,
præsertim esu, faucium asperitati miedentur. The-
baicarum decoctum potu æstuationem sedat, vi-
res recreat cum hydromelite veteri sumptum: ci-
bo idem faciunt. Fit ex eis vinum ad eadem cō-
ueniens. Decoctū per se potu & gargariatio-
ne magnopere adstringit, & cohibet. Nuclei
palmarū, ceterorū more, cremati in crudo fictili,
& vino restincti, cinere loto, spodij vicē efficiūt:
miscentūrq; in calliblephara. Quod si non iustam
vstionem acceperint, denuō cremandi. Vim ad-
stringendi habent, & spiracula cutis obductu suo
claudunt: contra oculorum ruam & pustulas,
palpebrarū defluvia, cum nardo effectū præbēt:
corpor

corporis excreſcentias cum vino reprimunt, vlcera ad cicatricem perducunt. Sed inter primas vtilis ex palmis humilibus Aegyptiae.

Palma elate.

CAP. CXXVI.

Palma, quam aliqui elaten aut ſpathā appellant, fructus palmarū adhuc florentium, inuolucrū eſt calyxq; quo in ſpiſſamēta vnguentarij vtuntur. Optima habetur odorata, adſtringens, ponderoſa, præcluſa, intus pinguis. Viſ ei adſtriſtoria: ſiſtit vlcera quæ depaſcunt, laxatos artus cōmittit, trita miſcetur cataplaſmatis & malagmatis: prodeſt p̄cordijs, imbecilli ſtomacho, & iocineri affecto, miſta conferentibus cataplaſmatis. Eius decoctū ſubinde deterſum, capillos denigrat: datur bibendum cōgruē, renum, veſicae, & viſcerum vitijs: vulue ac ventris fluxiones ſiſtit: ſcabiem cum reſina, & cera ſanat, ſi viginti diebus recens apponatur. Inuolutusq; in ea elate fructus, quē ſuo amplexu fouet, elate etiā vocari ſolet, et ab aliquibus boraffus. Adſtringit, et ſpathæ effectus præſtat, non ſic vnguetis expetitus. Alba medulla caudicis recēs in cibo, aut decocta eadem facit, quæ boraffus.

Malum punicum.

CAP. CXXVII.

Malum punicū omne boni ſucci eſt, ſtomacho vtile, per exiguū ſufficiens alimentum. Dulcia ſtomacho vtiliora habentur, ſed aliquantulum in eo calorem gignunt, inflationes pariunt, vnde in febris abdicantur. Acida ad-

Vulgo
malum
granatum.

stringunt, æstuanti stomacho auxiliantur, & multo magis contrahunt, ac vrinam cient. Ora gingivasq; ledunt. Vinosa verò mediâ sortiuntur naturam. Nuclei acinorum acidi punici in sole siccati, & obsonijs insparsi, concoctive, fluentem aluum stomachumq; sistunt. Cœlesti aqua madescent, bitunturq; cōmodè sanguinem excreantibus: ad desessus dysentericorum, fœminarumq; fluxione vulvæ laborantium vtilēs sunt. Expressus nucleorum succus coquitur cum melle, ad oris, virilitatis, & sedis vlcera, nomas, reducias, & ea, quæ in corpore extuberant, aurium dolores, & narium vitia: præsertim acidorum.

Cytinus

Huius flores cytini vocantur: qui adstringunt, siccant, cohibent: sanguinolenta glutinant, quas punicum, præstant utilitates: humida gingivarum vitia mobilesq; dentes decocto colluuntur, herniam prolapsu intestini erumpentem cataplasmate repellunt. memoria tradit qui tres quàm minimos cytinos deuorauerit, nullam eo anno lippitudinem passurum: eliquatur hypociſtidis exemplo.

Malicorium.

Malicorium, asperum est mali punici putamen, quod aliqui sidion appellant. Id spissandivim habet, & quos cytini, præbet usus. Decoctum radice potu latus ventris tineas pellit, & easdem euocat. Balauſtium sylvestris punici flos est, cytino similis, cuius complura genera reperiuntur: candidum, fulvum, colore rosaceo. Succus ex eo exprimitur, hypociſtidis modo, cui

Balauſtium.

adstri

adstrictoria vis inest, eadem faciens, quæ hypocistis, & cytinus.

Myrtus.

CAP. CXXVIII.

MYrtus sativa nigra utilior est medicinae quam candida, & in hoc genere multo magis montana: semen tamē imbecillius parit. Vis & myrti & seminis adstringit. Semen viride aut aridum in cibo datur sanguinē excreantibus, & vesicæ erosionibus. Succus virentibus baccis expressus eosdem effectus exhibet: stomacho utilis, urinam cit: prodest contra phalangij morsum, & scorpionis ictus in mero: seminis decoctū capillum tingit, ius decocti in vino vlcera in extremis membris nata sanat, oculorum inflammationes illitū cū polline polenta lenit, contra egilopas illinitur, crapulā arcet præsumptū vinum, quod seruefacto aliquantum eius semine exprimatur: aliās enim acorē contraheret. Præstat idem seminis effectus. Utile procidentia vulvarum in desensionibus, sedis vitij, & fœminis fluxione vulvæ laborantibus: purgat fursures, vlcera capitis manātia, atq; eruptiones papularū: fluentes capillos continet. Additur quoq; in medicamenta, quas liparas vocant, uti cleum quod ex folijs eius factum est. Decoctum foliorum ad desensiones balnearum convenit, & contra laxatos artus, & male solidescences. Eo fracta ferruminationi repugnantia utilissimē fouetur, vitiliginē emēdat, purulentis auribus infunditur, et

capillos denigrat. Succus eadem efficit. Trita folia, & ex aqua illita humidis vlceribus, et partibus omnibus fluxione laborantibus, coeliacisq; profunt: & admisto omphacino oleo, aut exiguo rosaceo cum vino, ad vlcera serpentia, ignem sacrum, testium inflammationes, epinyctidas, & condylomata. Arentium foliorum farina vtiliter inspargitur paronychijs, pterygijs, & contra alarum sceminumq; perfusiones: cardiacorum sudores cohibet. Folia cruda seu cremata cum cerato, ambustis, paronychijs, pterygijsq; medentur. Exprimitur folijs succus ad fuso vetere vino aut aqua celesti, cuius recentis vsus est: nam exicca- tus plane cariem sentit, & vires amittit. Myrti- danum dicitur, adnatum inequabile, verruco- sum intumescensque, & concolor: quod perinde quasi manus myrti caudicem amplectitur. Ma- gis quam myrtus adstringit: tusum addito au- stero vino reponitur, coactumq; in pastillos sicca- tur in umbra, multo efficacius, & folio & semi- ne, cerato, pestis, in sessionibus, cataplasmatibus ad- mistum, ubi adstringendum aliquid est.

Cerasia.

CAP. CXXIX.

Cerasia aluo vtilia sunt, si viridia suman- tur: eadem siccata, illam sistunt. Gummi, quod cerasi resudarunt, cum vino diluto tussi ve- rusta medetur: colorem commedat, visum exa- cuit, appetentiam inuitat eadem ex vino potum caleniosis auxilio.

Siliquæ.

CAP. CXXX.

Siliquæ recentes stomacho aduersantur, aluiû Grecis
soluunt: eadem siccata sistunt, stomachoque Ceratia:
utiliores fiunt. Vrinam ciunt: sed præcipuè, quæ arbor au
vinaceis conduntur. tem ipsa

Mala.

CAP. CXXXI.

Galeno

Folia, flores, & germina cum omnis mali, cerato-
tum maximè cotoneæ adstringunt. Pomis nia dici-
acerbis adstringendi vis inest: maturis verò longè tur.
secus. Eæ ijs vernabilem gignunt, neruos omneis
ledunt, inflationes pariunt. Cotonea stomacho
utilia, urinam ciunt: verum tosta mitiora habentur.
Prosunt celiacis, dysentericis, purulenta ex-
tussientibus, cholericis, præsertim cruda. Mace-
ratorum liquor commodè in stomachi aut vètris
fluxionibus, potui datur. Succus crudorum as-
sumptus orthopnoicis salutaris est. Decocto fo-
uentur vuluæ, & sedes si procidat. Cotonea, quæ
melle cõdiuntur, urinam mouent: mel autem si-
bi constringentem illorum vim, & inspissantem
adsciscit. Quæ cum melle coquuntur, stomacho at-
que ori gratiora sunt, sed minus inspissant. Cru-
da cataplasmatibus adiiciuntur, ad colibendam
aluum, aut si stomachus æstuet, aut in vomiti-
ones effundatur, ad mammarum inflammationes,
præduros lienes, & condylomata. Fit vinum
ex ipsis tuis expressisq;: sed quò perduret, quin-
decim sextarijs succi vnus mellis adiungitur, alio-
quin in acorem degenerat. Prodest ad omnia,

que dicta sunt. Fit & oleum ex ijs, quod melinū vocauimus, quo vtimur quoties adstringēti oleo est opus. Eligi oportet vera, que sanè sunt rotunda, parua & odorata: que verò Struthia dicuntur, magna quidem sunt, sed minus vtilia. Flos & viridis & siccus cataplasmatibus imponitur: ijs conueniēs, que adstrictionem desiderāt, inflammationibus oculorū, reiectionibusq; sanguinis. Contra citam aluum, & mensium impetus, in vino bibitur. Melimela ventrem molliūt, & ab eo animalia expellunt. stomacho negotiū exhibent.

Aestuosa. Ea multis dulcia mala vocātur. Epirotica mala, que Latine orbiculata dicuntur, stomacho vtilia: sistunt aluū, vrinas euocant, malis tamen cotoneis inualidiora. Siluestria mala similia sunt vernis, & adstringūt. Sanè in hunc vsum immatura omnia opus sunt. Persica poma matura tā stomacho, quā vētri vtilia sunt. Acerba aluum cohibent: sed sicca vehementius. Decoctū ē siccis alui stomachiq; fluxiones sistit.

Armeniaca, que à Latinis precocia dicuntur, minora sunt supradictis, & stomacho vtiliora.

Medica mala Persicāve aut cedromela, que Latini citria vocant, nemini nō cognita. Arbor ipsa omnibus anni tēporibus pomifera, alijs deciduis, alijs subnascentibus. Malū oblongum est, rugosum, colore aurum imitans, cum gravitate odoratum. semen habet pyri. Id in vino potū venenis resistit, aluum mouet, oris suauitatem com-
mend

mendat, decocto eius colluto, aut succo: estur in malacia mulieribus: vestiarijs impositum eb erosionis vitio vestes vindicare existimatur.

Pyra.

CAP. CXXXII.

Pyrorum multa genera, quæ tamen omnia adstringunt: proinde adduntur conuenienter in repellentia cataplasmata. Decoctum è siccis & cruda ipsa aluum sistunt: ieiunos esitata ledunt. Achras pyrastri genus est, quod tardissime ematurescit. Vim pyro adstringentioris habet, & ad eadem conuenit: stringunt etiã eius folia. Ligni pyrorum cinis efficaciter his auxiliatur, quos fungi strangulant. Aiunt fungos, si syluestria pyra cum eis coquantur, innoxios fieri.

Mespilus.

CAP. CXXXIII.

Mespilus, quæ à nonnullis aronia vocatur, spinosa arbor est, folio pyxacanthæ: fert pomum suauis, exiguo malo non dissimile, tribus intus ossiculis: quæ ex causa id nonnulli tricoccon appellauere. Tardè maturescit, esus adstringit, stomacho gratum est, aluumq; supprimit. Alterum mespili genus in Italia nascitur, quod aliqui setanium, alij epimelida vocant. Arbor folijs mali, sed minoribus: pomum fert rotundum esui aptum, umbilico latiore: quod adstringit, seroq; maturescit.

Lotus arbor.

CAP. CXXXIIII.

Lotus arbor est vastæ magnitudinis, ferens baccam pipere maiorem, dulcem, cibus gra-

tam, stomacho facilem. Aluum sistit baccis. Ramentorū ligni decoctum siue potu, siue infusione dysentericis ac fœminis fluxione vuluæ laborantibus, auxilio est rufat capillos, citā aluū cohibet.

Cornus.

CAP. CXXXV.

Cornus dura arbor est, baccas ferens oliuæ modo oblongas, quæ primū virēt, deīn per maturitatem rubescunt, aut ceræ colorē representant. In cibo adstringunt, profluvio alui atq; dysentericiæ salutare, siue in edulio, siue in defueto exhibeantur. Muria, vt oliuæ, condiuntur. Sanies, quā virentia folia torrendo resudarunt, impetigini conuenienter illinitur.

Sorba.

CAP. CXXXVI.

Sorba colorem luteū referentia prius, quā maturescant, dissecta & sole siccata maduntur, vt album sistant. Eadem est functio molitorum farine, si polentæ loco sumatur: quod & decoctum eorum in potu præstat.

Prunus.

CAP. CXXXVII.

Prunus arbor est nota, cuius pomū estur: sed stomachum malè habet, aluū mollit. Syriaca pruna, & præcipuè quæ Damasci gignuntur, exiccata stomacho utilia sunt, aluū adstringūt. Folia pruni in vino decocta collutione, & gargarizatu vuam, gingiuas, & tonsillas fluxione laborāt eis reprimūt. Præstant idem syluestriū prunorum bacce, post maturitatem exiccate, cū sapa verò decoctæ, stomacho utiliores redduntur,

aluū m

aliūmq; magis adstringunt. Gummi prunorum agglutinat, potum in vino calculos comminuit: ex aceto quoq; illitum, lichenas infantium sanat.

Arbutus. CAP. CXXXVIII.

Arbutus, siue vnedo, arbor est cotoneæ malo nõ dissimilis, tenui folio: * cuius fructus pruni magnitudinem implet, nullo intus nucleo: huic memæcylo cognomen est maturus aut flauet, aut rubescit, in esu acerosus, stomacho aduersatur, capitisq; dolorem mouet.

Amygdalæ. CAP. CXXXIX.

Amygdalæ amara radicum tritarum decoctum vitia cutis in facie corrigit: illitæ nuces idem munus præstant, menses admodum ciunt, capitis dolori auxiliantur, illitæ fronti aut temporibus cum aceto vel rosaceo: epinyctidas sanant ex vino, item putrescentia vlcera, & quæ serpunt, & morsus canum cum melle: earum autem esu dolores finiuntur, aluum emolliunt, somnum faciunt, vrinam cient, contra sanguinis reiectiones cum amylo assumuntur, renum vitijs, & pulmonum inflammationibus ex aqua in potu aut eclegmate cum resina terebinthina dantur: calculosis difficilique vrinæ in passo auxiliantur, & illinctu cum melle, & lacte hepaticis, tussi, & inflationibus coli, nucis auellanae magnitudine: quinis septenisve præsumptis ebrietatem non sentiunt potiores: vulpes, si cum quadam esca eas vorauerint, emoritur.

* Prunis magnitudine quidē hic fructus nequaquā cedit: ceterū effigie adeo expressere fert fraga, ut nil queat expressius.

tur. Gummi eius calfacit, et adstringit: reijciens
 tibus sanguinem, potū auxilio est: impetigines,
 quæ summum corpus occuparunt, illitum cum
 aceto tollit: tussi vetustæ cum diluto vino potum
 medetur: calculosis cū passo bitere prodest. E' nu-
 cibus græcis, dulces cibo idoneæ, sed multò minus
 valent in remedijs. quàm amare: attamē exte-
 nuant, vrinam ciunt, recentium esu cum suo pu-
 tamine, humida stomachi vitia emendantur.

Pistacia.

CAP. CXL.

Pistacia, quæ constat in Syria gigni, pineis
 nucibus similia sunt, & stomacho amica: tri-
 ta cum vino contra serpētium ictus profunt, siue
 edantur, siue bibantur.

Nux iuglans.

CAP. CXLI.

Nuces iuglandes, quas nonnulli Persicas vo-
 cant, sunt difficiles cōcoctu, stomacho inn-
 tiles, biliosæ, capitis dolorē inferentes, tussienti-
 bus inimicæ, & vomituris ieiunis in cibo aptæ.
 Cum ruta verò & sicis præsumptæ, & à summo
 cibo, venenis resistūt: nec minus si à veneni hau-
 stu comedantur: largius esitata tinea latas pel-
 lunt, illinūtur mammarum inflammationi, ab-
 scessibus, luxatisq;: cū mellis exiguo, & ruta: cū
 capæ autem, sale et melle, canis hominisq; morsui
 proficiunt: tormina, cum calyce suo perusta, &
 umbilico admotæ, sedāt. Putamen combustum
 tritūmq; in oleo, & vino, infantium capite perun-
 ctō, nutrit capillum, alopecias replet. Sistūt men-
 ses

ses nuclei vsti, si triti ex vino admoueantur: ydē ē veteribus, illiti carbunculis, gangrenis, & agi-
lopijs medentur: alopecijs commaducati, et im-
positi presenti sunt remedio. Nucibus tufis oleum
exprimitur. Recētes stomacho innocētiores sunt,
vtpote suauiores: itaq; allio mīste eximunt acri-
moniam. Liuires in corpore illitu tollunt.

Nuces auellanae. CAP. CXLII.

Nuces auellanae, quas & leptocarya vocāt,
stomacho infestae sunt: ipsae tamē tritae, &
in aqua mulsa potae, tussi veteri medentur: tostae
& cum exiguo piperis potae destillationem conco-
quunt, crematarū cinis cum axungia aut adipe
vrsi perunctus alopecijs capillum reddit. Aiunt
nonnulli vsta earum putamina, & in cineris spe-
ciem redacta, cum oleo, caesiorum oculorum pu-
pillas infantibus denigrare, persuso sincipite.

Morus. CAP. CXLIII.

Morus arbor nota est, cuius fructus aluum
soluit, stomacho inutilis est, & facile cor-
ruptionē sentit. Hoc idem praestat mori succus:
decoctus autem aereo vase, atq; insolatus, adstrin-
gentior redditur. Facit ad fluxiones, nomas, &
tonsillarum inflammationes, addito mellis exi-
guo. Sed inolefcit vis eius, adiecto scissili alumi-
ne, galla, croco, et myrrha: itē myricae semine, iri,
& thure. Immatura mori poma siccantur, tufaq;
acinorum rhois vice obsonijs miscetur, vt calia-
cos iunet. Radicis cortex decoctus in aqua et po-

tus aluum resoluit, latas ventris tineas excutit, his quoq; auxiliatur, qui aconitum hauserunt. Folia trita ex aceto illita, ambustis igni medentur, tinguntq; capillum, vitium & fici nigrae frondibus simul coctis in aqua celesti. Succus foliorum cyathi mensura potus contra phalangiorum morsus auxilio est. Feruesfacti corticis & foliorum iure dentes aptissimè in dolore colluuntur. Radix circiter messem incisa, facto in ambitu scrobe, succum emittit, qui postridie concretus inueniri solet. Is in dolore dentium efficax est: tubercula discutit, & aluum purgat.

SYCOMORUS. CAP. CXLIII.

SYcomorum aliqui etiam sycaminum, id est, morum, vocant, cuius fructus sycomorum etiam propter inefficacem gustum appellatur. Arbor est magna, fico similis, frondosa, multo late abundans: folijs mori, pomum ter aut quater anno fert, non ramis, ut ficus, sed caudice ipso, caprisico non dissimile, dulcius grossis, sine granis interioribus: quod non maturescit, nisi ungue aut ferro scalpatur. Nascitur plurimum in Caria, Rhodo, locisque non multi tritici feracibus: ubi prouentu fecundo restibiliq; iuuamentum adfert, cum annonae caritas premit. Pomum aluo utile est, sed per quam exilem praebebat alimoniam. Stomacho aduersatur. Succus primo vere tenera arbore, antequam fructuum ferat, eximitur, lapidis ictu summo cortice desquamato: si enim altiore plaga
viol

violetur cortex, nihil effluet. Spōgia aut vellere lacryma excipitur, quæ siccata & in pastillos coacta fictili vase reponitur. Vis succi emollit, vulnera conglutinat, discutit collectiones coctioni repugnantes bibitur etiam aut illinitur contra serpentium morsus, duratos lienes, stomachi dolores, & perfrictiones. Celerrimè teredinē sentit. Gignitur & in Cypro arbor genere distāt, quæ cum sit vlmus, prædita tamen est folijs sycomori, fructu pruni magnitudine, multò dulciore, supradictis cetera similis.

FICI. CAP. CXLV.

Fici maturæ recentes stomachum ledunt, aluum solvunt: sed facile contracta ab eis fluxio sistitur: sudorē euocant, papulāsque, sitim sedant, calorem restringunt. Siccis natura ex-calfaciēdi, vires alunt, sed sitim magis stimulat, aluo vtilis, rheumatismis ventris et stomachi contraria: gutturi autem, arterie, renibus, vesicæ, & ijs, quos longa valetudo decolorauit, anhelatoribus, hydropicis, comitialibus aptissima: feruēfactæ cum hyssopo & potæ, thoracem purgāt: tussi veteri, diuturnisq; pulmonum vitijs conueniunt: iluunt molliunt tussē cum nitro & cuico, dein manducate. Decoctum arterie & tonsillarum inflammationibus gargarizatu prodest. Cum hordeacea farina cataplasmatibus miscetur, & in muliebres fetus cū fenogreco & prīsana. Ceterum cum ruta cocta torminibus insuadun-
tur

tur. Coctæ illitæq; duritiæ discutunt, parotidas & furunculos emolliunt, panos ad maturationem perducunt, maximè nitro, iri, aut calce addita. Crude si cum antedictis tundantur, eadem efficiunt: cum malicorio, pterygia purgât: cum atramento sutorio, deploratis ferè tibiæ fluxionibus, & cacoëthicis vlceribus medentur: quin & cum vino decoctæ addito absynthio, & hordeacea farina, vtilissimè hydropicis illinuntur. Crematæ cū cerato sanât perniones, prurigines, sonitûsq; si crude terantur, & sinapi liquoreq; aliquo exceptæ auribus instillantur. Tam sylvestris, quàm sativæ fici lacteus succus coaguli modo lac contrahit, concretumq; dissolvit, vt acetum: exulcerat corpora, meatus aperit, solvit aluum, vuluam recludit cū detrita nuce græca potus, mēstrua ciet cum luteo ovi appositus, aut Tyrrhenica cera: podagricorum cataplasmatibus cum farina fœnigræci & aceto utilis: lepras, lichenis, vitiliginis, vitia cutis in facie, psoras. vlcera in capite manantia, cum polenta expurgat: instillatus plagæ, percussis à scorpione, venenatorum ictibus & rabiosi canis morsibus auxiliatur: prodest dentium dolori lana exceptus, & canis eorum additus: verrucarum informicationes tollit cum adipe, circumlita in ambitu carne. Hoc idem præstat succus è teneris ramis sylvestris fici, qui lacte prægnâtes, silente adhuc oculo, tusi exprimuntur, & siccatus in umbra reponitur.

nitur. Et lac & succus imponuntur exulcerato-
rys medicamentis. Decocti cum tubulus carni-
bus ramuli ficulni, facilem afferunt decoctionē.
Lac efficiunt quod magis soluat, si inter coque-
dum ficulneo surculo spathe loco moueatur.

Grossi.

CAP. CXLVI.

GRossi, quæ crinei nonnullis vocantur, cœctæ,
illitæ strumas nodosq; omneis emolliūt: cru-
dæ formicas, verrucas & thymos, nitro farināq;
additis, tollunt. Folia eadem possunt, illita cum
sale et aceto vlcera in capite manantia, epinycti-
das, & fursures sanant: ijs ficosæ extuberatiōes,
& genarum scabritia perficiantur. Nigræ ficus
folijs cauliculisq; candidæ vitiliginēs perungū-
tur, faciūt ad canū morsus, et vlcera quæ ceria,
id est fauos, vocāt. Grossi cū syluestris papaueris
filijs ossa extrahūt, furūculos cū cera discutiūt,
contra muris aranei morsus, et scolopēdræ vene-
na, cum eruo & vino illitæ, auxiliantur. Fit ex
cinere ficus tā syluestris quàm satiuæ lixiuiū,
crematis ramorū cauliculis: quod subinde mace-
rari opus est et inueterascere: siquidē inter cau-
stica intelligitur. Gangrenis prodest: nāq; expur-
gat & consumit, quæ excrescunt: eoque sic uten-
dum est: Spongia assiduē hoc lixiuiū imbuta su-
perponitur. Interdum dysentericis, & influxio-
nes vetustas, & sinūs cuniculatim excedentes,
magnosq; instillari cōueniet. Etenim purgat, cō-
glutinat, carne replet, & oras cōmittit, nō secus
atque

atq; emplāstra, quæ cruentis vulneribus inijciuntur, enema vocant. Bibitur ad discutiendum sanguinem concretum, & cōtra præcipitationes, rupta, cōvulsa, cū cyatho aquæ recenter colatū: addito olei exiguo, cœliacis, dysentericis per se cyathus datus prodest: neruorū vitijs, cōvulsionibus cōmodè illinitur ex oleo, vtpote quod sudores moueat: aduersus gypsi potum, et phalangiorū morsus bibitur. Hac eadem præstāt reliqua lixiuia, præsertim quernum: omnia tamen adstringunt.

Persea.

CAP. CXLVII.

Persea arbor est, in Aegypto, fructum ferens cibo idoneum, stomacho vtilem: in quo phalangia cranocolapta nomine inueniuntur, præsertim in Thebaide. Arida folia in farinā redacta, illitus sanguinis eruptiones sistūt. Arborem hanc prodiderunt aliqui in Perside exitiosam esse, translatāq; in Aegyptum, mutata naturā in cibos receptant.

Iberis.

CAP. CXLVIII.

Iberis, siue cardamantica, folia habet nasturtij, vere virētiora caulē culitalē, aut minorem: in incultis nascitur, æstate lacteū florē promit, quo tēpore efficacior est. Radices duas nasturtio similes habet, calfaciētes et adurētes: ipse enim ischiadicis cū salsa axungia emplāstri modo vtilis, quaternis horis alligata, vt dein in balneas descendatur, & postea oleo cum Lana locus perungatur.

PRIMI LIBRI FINIS.

P E D A N I I

DIOSCORIDIS

ANAZARBEI, DE

Medicinali materia,

LIBER II.

Ioanne RVELLIO Sueſſionenſi
interprete.

IN primo, chariſſime Aree, libro, quem de medicinali materia cōdidimus, de aromatibus, oleis, vnguētis, arboribus, & naſcentibus ex eis ſuccis, lacrymis, ſeminibusq; diſſeruimus. In hoc autē ſecūdo de animantibus, melle, lacte, adipe, frugibus, atque vleribus explicabimus ſubnexis herbaceis, quæ acri prædita ſunt facultate, vt pote quæ cum ipsis cognatione iūcta ſint: qualia alliū, cepa, ſinapi, intelliguntur. Idq; ideo, ne cognatorum vires diſiunxiſſe videamur.

Echinus, ſiue erinaceus. CAP. I.

Marinus echinus ſtomacho vētrique vtilis eſt: vrinam cit, huius teſta cruda inaſſata commodè medicamentiſ admiscetur, quæ pſoras abſtergunt: cremata verò cinis ſordida vlcera expurgat, luxuriātem carnem reſſeprimit.

Terreſtris erinacei corium combuſtum alopecijs cum pice liquida aptiſſimè illinitur, aſſiccatum corpus & cum aceto mulſo potum, renum vitij auxilio eſt: item aqua, quæ cutem ſubijt, conuulſionibus, elephantia, & malè habitis, quos cachectos vocant: viſcerum fluxiones exiccat. Eiſdè iecur fictili ſolibus excocto arefactum, ad eoſdem uſus vtiliſſimè reconditur.

Hippocampus. CAP. II.

Hippocampus marinũ animal eſt exiguũ, cuius cremati cinis exceptus cum liquida pice, aut axungia ſeu amaracino vnguento illitus, alopecias replet.

Purpura, buccina, eorũque volutæ.

CAP. III.

Purpura uſta exiccat, dentes abſtergit, excreſcentias in carne cohibet, vlcera purgat, & ad cicatricem perducit. Eadem præſtant concremata buccina, ſed vehementius vrunt: ſi quis ſalis plena, fictili crudo adurat, dẽtiſificio conueniunt: ambuſtis vtiliter illinuntur, quibus ſolui medicamentũ non oportet: nam poſtea quàm vulnus cicatricem duxerit, ipſum in teſta modum induratum, ſponte ſua decidet. Fit etiam calx e buccinis, vt in eius mentione demonſtrabimus. Cionia vocatur purpurarum buccinorũq; medie partes, circa quas teſta volumen clauiculatim intorquetur. Cremata ſimili modo, maiorem purpuris bucciniſq; facultatẽ vrendi conſequuntur.

tur, quoniam apprimendi naturā obtinēt. Buccinorum carnes ori grate sunt, & stomacho vtilēs: sed aluum non molliunt.

Mituli. CAP. II. III.

Mituli laudatissimi in Ponto. Cremati eundē buccinis effectum præbent. Priuatim plumbi more eloti, oculorum medicamentis cum mellē vtilēs habentur: genarum crassitudines absumunt, albugines purgant, & cetera quæ oculis caliginem offundunt: carnes eorum ad canis morsus vtilissimē imponuntur.

Tellinæ. CAP. V.

Recentes tellinæ aluo vtilēs, sed maximē ius earum: salitæ vruntur, tritæq; in cinerem & cum cedria instillatæ, auulsos pilos * renasci non patiuntur.

* τ βλ
φάγωρ.

Chamæ. CAP. VI.

Chamarum conchularumq; in exigua aqua decoctarum ius, aluum ciet: id cum vino assumitur.

Vnguis odoratus. CAP. VII.

Vnguis siue onyx conchylj tegumentū est, ei simile quo purpura integitur: quod in Indie nardiferis lacubus inuenitur. suauē ideo spirans odorē, quod cōchylia inibi nardi pabulo vescantur. Colligitur posteaquā stagnantes aque æstiuis caloribus inaruerunt. Laudatissimus qui à rubro mari defertur, candicans, pinguis. Babylonicus nigrescit, atque minor conspi-

citur. Ambo odoris gratia suffiuntur, sed aliquāte-
nus castoreum olent. Iidem suffitu excitāt fœmi-
nas vuluæ strangulatu oppressas, comitialesq; po-
ti ventrem molliunt. Crematum conchylum ea-
dem efficit, quæ purpura & buccinum.

Cochleæ. CAP. VIII.

TErrestres cochleæ stomacho vires sunt, &
nō facile corrumpuntur. Optimæ Sardoni-
tæ, Aphricanæ, Astypaleicæ, & quæ in Sicilia, ac
Chio gignuntur, & quæ in Liguria alpibus, poma-
tiæ, id est operculares, cognominatæ. Marina sto-
macho idonea, & facile aluo excernitur: fluuiati-
lis virus olet. Quæ verò vepribus frutetisq; glu-
tinata coheret, quam vocant nonnulli sesilon,
ventrem & stomachum turbat, vomitiones exci-
tat. Cremate omnium teste excalfaciendi & vrē
di naturam sortiuntur: purgant lepras, vitiligi-
nes, dentesq; emergunt oculorum cicatrices, &
vitia cutis. In facie, albugines, ac visus habetudi-
nes, si cum carne sua vstæ triteq; ex melle illinā-
tur. Cruda cum tegumentis imposita, aquæ inter-
cutem tumores exugunt: sed non antè soluantur,
quàm omnis hauriatur humor. podagricas inflā-
mationes leniunt, impactos corpori aculeos illite
euocāt, menses trite & admotæ ciunt. Carnes ea-
rum cum thure & myrrha illite, cū vulnera
alia, tū maximè quæ nervi acceperunt, congluti-
nant: trite in aceto, sanguinē naribus erumpen-
tē infrēnāt. viuæ corpus, & præsertim Aphrica-
næ

ne, cum aceto deuoratum, stomachi dolores mitigat, trita cum testa, vino & myrrha, si exiguum inde bibatur, coli vesicæq; cruciatus sanat. Terre stris pilos incōmodos replicat, si quis abraso aculentore eius, pilum attingat.

Cancrī. CAP. IX.

CAncrorum fluuiatiliū exustorū cinis, quē duo cochlearia expleat, adiecto dimidio radicis gentianæ modo, triduo potus cum vino, magnopere prodest canis rabiosi morsibus: rimas pedum sedisq; , perniunculos, & carcinomata, cū decocto melle lenit: triti crudi, potique ex asinino lacte, auxliantur contra serpentium phalangiorūque morsus, atque scorpionum ictus: decocti autem & cum iure esitati, ijs prosunt, qui tabe conficiuntur, aut leporem marinū hauserunt: necant scorpiones triti, & cum ocimo admoti. Possunt eadē marini, verū inefficacius omnia præstant.

Terrestris scorpīo. CAP. X.

Terrestris scorpīo tritus & impositus, suæ plagæ remedium est quin estur assatus, ad eadem.

Marinus scorpīo. CAP. XI.

Marini scorpionis fel cōuenit ad suffusiones oculorum, albugines, & hebetudines.

Draco marinus. CAP. XII.

DRaco marinus dissectus & apertus impositusq; ictus spinæ suæ qua feri, medela est.

Scolopendra. CAP. XIII.

Scolopēdra in oleo decocta si illinatur, auellit capillos: sed contactu pruritus facit.

Torpedo piscis. CAP. XIIIII.

Marina torpedo diuturnis capitis doloribus admota, cruciatus vehementiā mulcet: eadem apposita euersam sedem prociduāq; coërcet.

Viperæ.

CAP. XV.

Viperinae carnes si coctæ edantur, claritatem oculis afferunt, neruorū vitijs auxiliantur, incrementes strumas reprimunt: detracta autem cute caput caudāq; quoniā carne vacant, amputari debent, quippe commentitiū est quod precipitur, certam vtrinq; mensuram præcidi oportere. Reliquum verò corpus exēptis interaneis elotum dissectūmq; discoquitur cum oleo, vino, salis exiguo, & anetho. Aiunt ijs, qui viperas esitēt, pediculos procreari: quod planè à veritate abhorret. Adijciunt aliqui longam senectutem agere, qui eo cibo vescuntur. Sal ex eis ad eadem cōficitur, sed inefficacior est. Vina autem vipera in fœtile nouum demittitur, adijciuntur salis caricarūmq; tritarū, singulatim quinq; sextarij, mellis cyathi sex, mox fictilis operculū luto oblinitur, & fornacibus inassatur, donec sal in carbones redigatur, qui postea tritus in pulueris faciē, recōditur. Plerunque, vt ori gravior fiat, immiscetur nardi spica, aut foliū, aut malabailhri momētū.

Senect

Senecta anguium. CAP. XVI.

Senectus anguium in vino decocta dolori aurium, infusu, & dentium collutione, auxilio est. Addunt eam in medicamenta oculorum, sed precipuè viperinam.

Lepus. CAP. XVII.

Lepus marinus loligini parue similis est, qui per sese tritus, aut cū vrtica marina illitus capillos euellit. Terrestris leporis inassatum cerebrum mādatur, iuuandis tremoribus, qui valetudine contracti sunt: affrictu aut cibo facilem infantibus dentitionem præstat: exustum caput & cum adipe vsino aut aceto illitum, alopeciarum inanitatibus medetur. Leporinum coagulū post triduum à concubitu potum, conceptum adimere, partusq; spem intercipere proditur: vuluæ & alui fluore sistit, comitiales iuuat, cōtra venena ex aceto bibitur, præsertim aduersus concretum lac, & viperarum morsus. Sanguis eius si calidus illinatur, vitia cutis in facie, vitiliginem, lentiginēsq; sanat.

Pastinaca. CAP. XVIII.

Marine pastinacæ radius, qui eius cauda enatus aduersis squāmis reflectitur, dentium dolorem mitigat: nā eos frangit, & euocat.

Sepia. CAP. XIX.

Sepiæ cocta dum estur atrametum agrè coquitur, aluum mollit, collyrijs è testa factis conueniēter genarum scabritiæ perfricatur:

ſtū in ſua teſta donec id, quod cruſtoſum eſt, abſedat, poſtea tritum, expurgat vitiligines, furfures, dentes & vitia cutis in facie: elotum in medicamenta oculorum adiſolet: cōtra albugines, oculi iumentorum efficaciter inſpiratur: pterygia oculorum abſumit, cum ſale tritum & iniectum.

Mulus piſcis. CAP. XX.

Mullorum aſſiduo cibo, aciem oculorum hebetari cōſtat. Is marini draconis, aranei, ac ſcorpionis morſibus medetur, ſi crudus atque diſſectus admoneatur.

Hippopotamus. CAP. XXI.

Hippopotami teſtes exiccati ac triti contra ſerpentium morſus bibuntur.

Fiber. CAP. XXII.

Fiber ancipitis vite animal, plerunque cū piſcibus & cancris ex aqua victum capeſſit. Huius teſtes ſerpētium venenis aduerſantur, ſternutamenta mouent, & in vniuerſum varios obtinent uſus: ſiquidem menſes ac partus ciūt, duabus drachmis cū pulgrio poti: partus ſecundasq; eijcunt: contra inflationes, tormina, ſingultus, venena, ixiāq; ex aceto bibuntur. lethargicos, & ut cūque veterno obdormiſcentes excitāt inſuſi: cū aceto autem & roſaceo, olfactu & odoris ſuſſitu, idem faciunt: poti & illiti proſunt tremulis, conuulſionibus, & omnibus neruorum vitijs. In ſumma, calſactoriā vim habent. Eligi debent teſtes qui ex vno ortu cōnexi ſunt (fieri enim nō po-
teſt,

test, vt gemini folliculi in vna membrana cōiun-
cti reperiātur) liquore intus veluti ceroso, odore
gravi & virus redolente, gustu acri, mordēte, ac
friabili, naturalibus tunicis circūdato. Quē frau-
de aliqui corrumpunt, coniicientes in follē gum-
mi, aut ammoniacum cum sanguine & castorio
subactum, & ita exiccantes. Vanum est quod tra-
ditur, testes ab ipsis euelli, & à sese abūci, quum
venatu vrgentur: siquidem tangi nequeunt, ita,
vt insue, substricti. Opera autem pretium est, di-
uisa pelle melleum liquorem cum euestiente tu-
nicæ assumere, & siccatum potui dare.

Mustela vulgaris. CAP. XXIII.

Mustela, quæ in domibus nostris oberrat,
ambusta exenteratur, et inueterata sale,
in umbra siccatur. Ea binis drachmis cum vino
pota, aduersus omnia serpentium venena presen-
taneo est remedio: toxico simili sumpta modo, re-
sistit. Eius ventriculus coriandro fartus inuete-
ratúsque percussis à serpente, & comitialibus potu
auxiliatur. Cremata in fictili podagricis tūfert,
cinere ex aceto illito. Sanguine perunctæ strumæ,
iuvantur: comitialibus etiam prodest.

Ranæ.

CAP. XXIIII.

Contra omnium serpentium venena pro an-
tidoto sunt ranæ, si ex sale & oleo decoctæ
edantur, iūsque earū itidem sorbeatur: cōtra in-
ueteratos tēdinum rigores pollent. Illitus earum
cinis profluentis sanguinis impetus sistit: explem

dis alopeciarum inanitatibus ex liquida pice illinitur. Viridium ranarum cruor auulsos genis pilos renasci prohibet, in vestigia euulsorum instillatus: decoctus in aceto & aqua, dentium dolores collutione leniunt.

Silurus.

CAP. XXV.

Harcho
rom
Silurus recens in cibo nutrit, & facilem præbet aluum: sale verò cōditus, minimū suppe-
ditat alimētum. Arteriam expurgat, et vocem expedit, Illita saliti caro, aculeos & infixa corpori spicula extrahit. Muria eius incipientibus dysenterijs prodest, si in desidentium fatus adijciatur, fluxiones siquidem ad summa cutis elicit: ischiadicis infusa medetur.

Smarides.

CAP. XXVI.

Smaridis piscis caput exustum, excrescētes vlcerum oras puluillōsque reprimit: nomas cohibet, thymos clauōsque absunit. Caro non secus atque salsamentum prodest à scorpione percussis, aut à cane demorsis.

Mæna.

CAP. XXVII.

Harings
Mænarum ex capitibus cinis si illinatur, callosas sedis rimas abolet. Eius etiā garum oris putrilagines collutione sedat.

Gobius.

CAP. XXVIII.

Kophal
Gobius recens in suillum ventrē coniectus, si confuta rima in duodecim aquæ sextarijs, donec duo supersint, decoquatur, excolatus et sub diuo refrigeratus potui detur, alius sine molestia deijce

deijcitur. Illitus contra serpētium canūmq; mortuus auxilio est.

Thunnus.

CAP. XXIX.

Conditanei thunni caro, quam omotarichon vocant, sumpta ijs auxiliatur, quos vipera nomine prester momorderit: sed oportet vinum quam plurimū subinde cogantur haurire, ita vt vomitione reddatur. Cōtra acrimonias esitatorū maximè valet, canū morsibus vtilissimè illinitur

Garum.

CAP. XXX.

Garum omne, quod ex piscibus carnibúsq; sale maceratis liquamen est, si ex eo fotus fiat, depascentia vlcera sistit: morsis à cane medetur, dysentericis atque ischiadicis infunditur: nonnullis, vt exulcerata adurat: alijs autem, ad laceffenda, quæ vlcera non senserunt.

Ius piscium.

CAP. XXXI.

Recentium pisciū ius, modo per se, modo ex vino potum, aluum subducit. Priuatim ad hunc vsum conficitur è phycidibus & scorpionibus, & iulide: è percis, & recentibus alijs saxatilibus, nec viris resipientibus, simpliciter cum aqua, oleo & anetho.

Cimices lectularij.

CAP. XXXII.

Cimices, qui in cubilibus enascūtur, canis fabarum inclusi, si ante febrium significationes septeni deuorētur, quartanis auxilio sunt: et citra fabas sumpti, percussis ab aspide prosunt: vuluarum exanimationes olfactu renocant: poti

cum

cū vino aut aceto, adherentes sanguisugas abigūt: iriti & vrinaria fistula impositi, vrine angustias leuant.

Millepeda.

CAP. XXXIII.

Millepeda, quæ sub aquario vase stabulatur, animalia sunt multis pedibus nientia, quæ contacta manu contrahuntur in orbem: hæ ex vino potæ difficili vrine, & regio morbo auxiliantur. Millepedas illini anginis cū melle vtilissimum. Tritæ, & in cortice mali punici calfactæ, doloribus aurium, addito rosaceo, conuenienter instillantur.

Blatta pistrinaria.

CAP. XXXIII.

Blatte eius, quæ in pistrinis inuenitur, interanea trita aut cū oleo decocta, aurium dolores instillatu mitigant.

Pulmones.

CAP. XXXV.

Podagras pernionesque emēdat pulmo marinus recēs, tritus & illitus, Suillus & agnus vrsinusq; pulmo impositu attritus à calceamentis contractos, ab inflammatione tuetur. Vulpinus verò si arefactus bibatur, suspiriosos adiuvat. Adeps quoq; liquefactus infususq; auris dolorem finit.

Genitale cerui.

CAP. XXXVI.

Genitale cerui tritum & in vino potū, à vipera demorsis auxiliatur.

Vngula asini. CAP. XXXVII.

Vngularum asini cinis per dies multos binis

nīs cochlearibus potus proditur comitiales adiuuare, eadem oleo subacta strumas discutiunt: & illitæ pernionibus medentur. Caprinarum cinere perunctæ ex aceto alopecie sanantur.

Lichenes equorum. CAP. XXXVIII.

Lichenes sunt in equorum genibus, & super ungulas in flexu harum partium indurati calli: qui triti & in aceto poti, comitialibus mederi traduntur.

* κατ' ἐπιγναφίῳ, non ἐπιγναφίῳ.

Iocinera. CAP. XXXIX.

ASini iecur inassatum esu comitialibus prodest, verūtamen ieiunis edendū precipitur. Capræ verò inassati decidua sanie, inungi lutosos prodest: & dum coquitur, apertos oculos halitu eius vaporari: prodest in cibo tostū ad eadem. Tradunt hircini iocineris cibo comitiales deprehendi. Aprinum recens si arefactum teratur, ex vino potum contra serpentium volucrumque morsus auxilio est. Iecur canis, qui rabie exagitur, tostum & in cibo ab emorsis sumptū, ne tententur metu aque tueri creditur. Utuntur autē ad arcendos aque pauores dente eo, qui caninus dicitur hunc à cane, qui momordit exēptum, & folliculo inditum, pro amuleto brachio adnectūt. Inueteratum autē sale mergi iecur, ex hydrome lite binis ligulis potum, secundas pellit.

Coria veteramentaria. CAP. XL.

VEteris corij cremati illitus cinis ambusta igni, intertrigines, necnon calceamentorum attri

attritus sanat.

Gallinæ. CAP. XLI.

Dissecta gallinæ, & adhuc calentes appositæ, serpentium morsibus auxiliantur: sed identidem alias sufficere oportet. Earum cerebellum in vino bibendum datur contra serpentium morsus sanguinem à cerebri membrana profluentem sistit. Quæ interiore ventriculi galli sinu residet membrana, secti in laminas cornus specie similis (ea verò inter coquendum abijci solet) siccat, tritaq; in vino convenientissimè stomachicis datur in potu. Ius è vetere gallinaceo aluū deijcit. Abiectis itaque interaneis salem coniungi oportet, & cōsuto ventre decoqui in viginti sextarijs aque, donec ad treis heminas redigantur: totū id refrigeratum sub diuo, datur. Aliqui incoquant olus marinum, mercurialem, cnicū, aut filiculā. Crudos humores crassosq; atram bilem, & strigmenta elicit prodest longis febribus, suspirijs, articularijs morbis, & inflationibus stomachi.

Ouorum natura. CAP. XLII.

Ouum molliculum plus alit sorbili, & durum plus molli. Luteum oui contra oculorum dolores vtile est: inassatum sedis inflammationibus prodest, cum croco, & rosaceo: & condylomatibus, cum meliloto: cum vna autē fruticis eius, quem rhoa dicunt, aut galla in patinis frigitur, ut cibo aluos sistat: per se etiam offerri solet.

Candidum oui crudum refrigerat, spiramētā
cutis

cutis occludit, inflammationes oculorū infusum lenit, ambusta, si statim eo perungantur, pustulas non sentiunt: faciem à Solis adustione tuetur, frōti impositum cum thure fluxiones arcet, auertitq; inflammationes oculorum lana exceptum, addito rosaceo, melle & vino, mitigat: vtiliter cōtra hemorrhoidis serpentis morsus crudum scabatur: summè tepidum prodest vesicæ rosionibus, renum exulcerationibus, gutturis scabritiæ, reiectionibus sanguinis, destillationibus, & thoracis rheumatismis.

Cicadæ. CAP. XLIII.

Cicadæ quæ inassatæ manduntur, vesicæ doloribus prosunt.

Locustæ. CAP. XLIIII.

Locustæ odoris suffitu vrine difficultates: adiuuāt, præsertim quæ fœminas malè habet: earū carnes nullo sunt in vsu. Est & quoddā genus locustæ, quæ asiracos aut onos dicitur, sine pennis, prælongis cruribus. Exiccata autem si ex vino bibatur, contra scorpionis morsus magnopere proderit. Hac abundè rescūtur Aphri, qui Leptin incolunt.

Osisifragus. CAP. XLV.

Venter eius auis, quam Latini osisifragum appellāt, particulatim potus, calculos cum lotio pellerè proditur.

Galerita. CAP. XLVI.

Galerita auicula est parua, apicem in vertice.

tice, pavonis modo, gestans: quæ assa, & in cibo sumpta, celiacos adiuvat.

Hirundines. CAP. XLVII.

Dissectis crescente luna pullis hirūdinis, qui primopartu exclusi sunt, in ventre eorum lapillos offendes: è quibus duos, vnum colore varium, alterum purum eximes: ù priusquàm terram attigerint, in iuuentæ corio, aut ceruina pelle brachio aut collo adalligati, comitialibus proderunt, & sepe prorsus eos recreabunt. Hirundines, vti ficedule, in cibo, aciei visus medicamentum præbent. Tam pullorum, quàm matrum in scilicet olli crematarum cinis cū melle oblitus, oculis claritatem adfert, anginae eo commodè perunguntur: vnde & tonsillarum inflammationibus hoc cinere succurritur. Et ipsæ & pulli exiccati, si drachmæ pondere ex aqua bibantur, hos iuvant, qui anginae morbo conflictantur.

Ebur. CAP. XLVIII.

EBoris scobe illito paronychia sanantur. Vim adstringendi ebur obtinet.

Suillustalus. CAP. XLIX.

Suillustalus comburitur, dum è nigro albe cat: qui tritus & potus inflationibus colli, longisque torminibus medetur.

Ceruinum cornu. CAP. L.

Ceruini cornu cinis elotus, binis ligulis epotus, prodest dysentericis, excreantibus sanguinem, celiacis, regio morbo, & vesica doloribus

bus cum tragacantha : fœminis fluxione vuluæ laborantibus, cum liquore huic rei accommodato. Cerui cornu contusum, crudo fictili, luto circumlito, & in furnum indito, vritur donec albescat: id cadmiæ modo elotum, vlceribus oculorum, & defluxionibus salutare est: infictum dentes expurgat. Crudi cornu suffusi nidore serpentes fugantur. feruefactum in aceto, si eo gingivæ colluantur, maxillarum à dentitione dolorem adimit.

Eruca.

CAP. LI.

ERUCIS, quæ in oleribus gignuntur, cum oleo peruncti, à venenatis bestiis feriri negantur.

Cantharides.

CAP. LII.

EFRUMENTIS congestæ cantharides ad recondendum idoneæ sunt, quæ fictili vase nõ picato conduntur, & raro linteo obligato ore, & deorsum conuerso suspenduntur super aceti feruentis quàm acerrimi halitum, donec æstu exanimentur: postea lino transfixæ reponuntur. Potentissimæ omnes variegatæ, luteis lineis, quas in penis transversas habent, promissoq; corpore crassæ ac blattarum modo perpingues: sed inertes ac imbecillæ, quæ vnius sunt coloris.

Buprestes, & pinorum erucæ.

CAP.

LIII.

SIMILI modo reconduntur buprestes, generatim quædam cantharidum, & pinorum erucæ: quæ supra cribrum suspensæ feruenti cinere paulisper intostæ, reponuntur. Vis omnium communis era-

dere, vlcere, calorem elicere: qua de causa a-
 miscentur medicamentis, quæ lepras, feræque li-
 chenas & carcinomata sanant. Menses ciunt
 pæssis emollientibus addita. Aliqui cantharidas
 antidotis impositas, aquæ subter cutem auxiliari
 prodiderunt: argumento, quod urinam moueât.
 Alij pennas pedesq; contra potarum veneficia,
 remedio esse tradiderunt.

Salamandra.

CAP. LIIII.

Salamandra lacerte genus est, iners, variû,
 quod frustra creditum est, ignibus non vri.
 Vim habet erodentem, calfactoriam, exulceran-
 tem. Additur, vt cantharis, in medicamenta,
 quorum vis est exesse, & lepras abolere: similiq;
 modo reconditur. Liquefacta in oleo pilos eucl-
 lit. Exenterata, detractis pedibus & capite in
 melle seruatur ad eundem vsum.

Araneus.

CAP. LV.

Araneus, quem holcum, alij lycon, id est,
 lupum vocât, subactus cum splenio, &
 linteo illitus, prolatûsq; vtriusq; temporibus aut
 fronti, tertianos circuitus persanat. Tela eius im-
 posita sanguinem sistit, vulnera, quæ summam
 cutem occuparunt, ab inflammationis iniuria
 vindicat. Est & alterum aranei genus, qui can-
 didam, tenuem, densamq; telam orditur: quæ in
 aluta ligatum, & lacerto appensum, quartanis
 circuitibus mederi narrant. Decoctus ex rosa-
 ceo, & infusus, aurium doloribus auxiliatur.

Lac

Lacerta.

CAP. LVI.

Lacerta caput intritum, & appositum, aculeos, & omnia corpori infixata extrahit: varos, formicantes verrucas, & pensiles, quas acrochordonas vocat, tollit. Iecur exesis dentibus coniectum dolores finit. Si diuulsa admoneatur, ictis a scorpione leuamentum praestat.

Seps.

CAP. LVII.

Seps, quam aliqui lacertam chalcidicam vocant, in vino pota morsus suos sanat.

Scincus.

CAP. LVIII.

Scincus aut Aegypti, aut Indiae, aut ruli maris alumnus, quauis inueniatur in Lydia Mauritania. Est autem terrestris crocodilus, sui * generis, sale inueteratus cum nasturtio. * ἰδιόγε
 Aiunt carnes, quae renes amplectantur, id sibi vñs το-
 rium vendicasse, ut si drachmae pondere bibantur, ex χυό-
 venerem accedant. Verum decocto lentis cum melle νέως ἰπ
 aut semine lactucae cum aqua poto, veneris cupi-
 ditates inhihentur. Additur in antidota. καὶ ῥό-
 ρος.

Terreni vermes.

CAP. LIX.

Terreni vermes impositi, praecisos nervos glutinant, tertianas discutiunt: decocti cum anserino adipe, & infusi, affectis auribus medentur: cum oleo autem decocti, si in contrariam aurem instillantur, dentium doloribus praestant auxilium: triti in potu ex passo urinam ciunt.

Mus araneus. CAP. LX.

Mus araneus dissectus, & impositus, sui

morsus veneficia luit.

Mures.

CAP. LXI.

MVres, qui in domibus oberrant, concisos scorpionum plagis vtilissimè imponi, in confesso est: si massatos infantes ederint, oris salivam exiccare promittunt.

Lac.

CAP. LXII.

LAc generatim omne boni succi est: corpus alit, aluum emollit, stomachum & intestina inflatione vexat: vernū tamen dilutius aestivo habetur, & è viridi pabulo aluū magis emollit. Probatum autē candidum, equali crassitudine, quod vngui instillatū cogitur. Aluum minus tentat caprinum: quoniā pecus hoc adstringentibus pabulis, robore, lentisco, & oleaginis frōdibus, & terebintho magna ex parte vescitur: inde stomacho accommodatissimū reddi solet. Ovellū autem dulce, crassum, & præpingue, non vsquæ ad eò vtile stomacho. Bubulum tamen, asininum, & equinum, ventri magis idonea: sed ipsum turbant. Quibus in locis pecora, scāmoniam, veratrum, clematidē, aut mercurialem pascūtur, lac omne ventrē & stomachum subvertit. quale in Iustinis mōtibus esse, à nobis proditū est. Siquidē capræ, quibus candidum veratrū pabulo fuerit, primo foliorum partu euomunt: & eorū lac haustum nauseam creat, & stomachū in vomitiones effundit. Ventrem adstringit lac omne decoctū, præcipueq; candentibus calculis marinis exstā.

&

Et in summa, omnibus auxiliatur internis exulcerationibus, praesertim faucium, pulmonis, intera-
neorum, vesicae, & renum: foris verò contra pruritum
cutis, eruptiones papularum, & vitiatos corporis
succos, recēs cum melle crudo, addito sale, datur
exigua aqua dilutū. Minus inflat quodcūq; se-
mel feruesfactum. Decoctū cum calculis marinis
ad dimidias, vlcerosas vētris fluxiones adiuuat.
Lac quodcūq; serum cōtinet implicitum, quod
vbi discessit à lacte, multò potētissimum ad pur-
gatiōes redditur. Datur quibus sine acrimonia
volūmus deiectionem moliri, vt melācholicis, co-
mitialibus, lepris, elephātis, & erūpentibus toto
corpore papulis. Ex omni lacte fit, quod schistū,
id est scissile, appellant. Lac autē fictili nouo fer-
uet, ramōq; ficulneo recenti mouetur, insparsis,
postquam bis aut ter efferbuerit, totidem acetī
mulsi cyathis, quot sunt heminae lactis: ita enim
serefcēs liquidū ab eo diuiditur, quod in caseum
concreuit. Sed cūm feruet, ne superfundatur, con-
ueniet spongia ex frigida continuò fictilis labrū
detergere, sextariūmq; argenteū frigida aqua
plenū demittere. Bibitur heminis per intervalla
singulis, vsque ad quinas, ita vt intercedentibus
spatijs, potātes ambulent. Lac autem recens ef-
ficax est contra resiones vstionesq;, ab exitiali-
bus medicamētis factas: vti à cantharidibus aut
salamandra, bupreste, aut pinorum eruca. hyo-
s-yamo, dorycnio, aconito, aut ephemero praefer-

tim bubulū ad id eximie confert. Gargarizatur autem exulceratis faucibus, tōsillī'sq;. Asininum peculiariter collutos dentes gingivāsq; stabilis. Fluxiones alui, si vlcera sentiantur, tenemō'sq;, ouillum, bubulū, aut caprinū cum marinis lapillis decoctum, sistit: per se autē & cum hordeacea ptisana aut halicaceo cremore infusum magnopere intestinorū rosiones mitigat: exulcerata vulnē immittitur. Humanum lac dulcissimum est, & maximē alit: mammis autē exuctū, prodest tibi, & stomachi rosionibus: contra hauritum leporem marinū presidio est: oculis cruore exictis suffusis cum thuris polline instillatur: podagricis vtile est, cum meconio, & cerato illitū. Lac omne respuendum splenicis, hepaticis, comitialibus, vertiginosis, & nervorum vitio laborātibus, febriculosis, & capite dolentibus: nisi si quis interdum purgationis gratia, ut ostēdimus, schistum præbeat. Primi paræ canis lacte perunctos narrant glabrescere: potum contra venena antidoti vicem obtinet, abortus mortuos expellit.

Caseus.

CAP. LXIII.

Caseus recens sine sale sumptus alit, stomacho utilis est, & facilē in membra delegatur: corpus auget, aluum modicē emollit: alius tamen alio præstantior, pro natura lactis, à quo cōficitur. Decoctus autem, & expressus, deinde inassatus, aluum sistit: illitus, oculorum inflammationibus, & sugillatis prodest. Qui verò recens salit

salitus est, minus alimenti præbet: corpus aptè minuit, stomacho aduersatur, negotium ventri interaneisq; exhibet: vetustiore sistitur aluus. Sero, quod à caseo manauit, quàm optimè canes aluntur. Quod hippacem vocat, caseus est equinus: ea virus redolet, magnopere alit, bubulòque proportionè respondet. Nec desunt, qui hippacem, equinum coagulum appellarint.

Butyrum & eius faligo. CAP. LXIII.

E Lacte pinguisimo probatū sit butyrū, quale ouillum est: fit & ex caprino, agitato in vasis lacte, donec pingue separetur. Butyrū natura oleosum est & emolliens: vnde largius epotum, ventrē resoluit: prodest, vbi oleum nō adfuerit, contra venena. Cum melle si infricetur, dentitiones adiuvat: gingivarum pruritus, & oris vlcera infantibus emēdat. Illitū foris: capaciora alimentorum facit corpora, & ab albidis pustulis per summa scatētibus asserit. Contra inflammationes & duritias vulue, quod nec virus resipit, nec vetustatem sentit, butyrū efficax est: dysentericis, et coli exulcerationibus infunditur: in medicamēta addi solet, quæ pus mouēt: vtile præsertim cū nerui, aut cerebri mēbrane, vesicæ ceruicæ, vulnera acceperit. Id autem purgat, replet, carnē creat, ab aspidē percussis vtilissimè imponitur. Recens obsonijs additum olei vicem pensat, & adipis vice fungitur in bellarijs. Colligēde ex eo fuliginis ratio hæc est. Butyrū in lucernā na-

nam ingestum accenditur, fictiliq; operculato quod supernè in siphunculi speciem desinat, & infima parte cuniculos clibani modo habeat, crematur, & subinde aliud in absumpti locum sufficitur, dum coaceruetur fuliginis modus, quem facere institueris: penna post deraditur ad vsus. Eius effectus est in medicamentis oculorum, exicare & adstringere: fluxiones cohibet, & vlcera celeriter ad cicatricem perducit.

Medicina lanarum. CAP. LXV.

Succidæ lane molles, è collo feminibusq; laudatissimæ habentur. Subueniunt inter initia vulneribus, percussis, desquamatis, liuidis, ossibus fractis, aceto, oleo aut vino imbutæ: siquidè facile succos comlibunt quibus immerguntur, & ob pecudum sordem [sic enim asypum vocant] emolliunt: capitis, stomachi, aliarumq; partium doloribus, cum aceto & rosaceo efficaciter imponuntur. Crematarum lanarum cinis crustas obducit, excrescentias in carne cohibet, & vlcera ad cicatricem perducit. Munda autem & carptæ, in fictili crudo, ceterorum more, vruntur. Nec secus fimbriati marinarum purpurarum flocculi cremari solent. Aliqui cum sordibus lanas carpunt, & melle irrigant, eodemq; modo vrunt. Alij in fictili oris patuli, verucula inter se distantia componunt, & conceptas carminatq; lanas oleo ita suffusas, vt ne stillare quidè possint, assulis tedæ subiectis, & eisdem lanisq; permuta
tim

tim interstratis, leuiter succendunt, & vstas tollunt: quod si è tēda pix, pinguitudōve vlla profluxit, collecta reconditur. Lauatur ad oculorum medicamenta: cinerem in labellis, aqua addita, manibus conficant, & considerare patiuntur: idq; sapius, mutant aquam, donec linguam adstringat, nec mordeat.

Oesypum.

CAP. LXVI.

OEsypum vocant Græci, succidarum lanarum pinguitudinem. Cuius parandi ratio hæc est: Succide molles, radícula non curate, calida aqua lauantur, & quibuscunq; sordibus expressis, & in labellum oris ampli coniectis, aqua infunditur, magnóq; impetu ligula, vti respumet, agitur, aut lignea rude validiusculè conturbatur, quò largius sordida spuma colligi possit, deinde marina respergitur, confidente pingui quod supernatabat, collectóq; in altero fictili vase, denuò aqua in labellum fusa agitur: spuma iterum mari perfunditur, & demum eximitur. Hoc tantisper fieri solet, dum consumpta pinguitudine nihil prorsus spumæ extet. Collectum œsypum manibus emollitur, & si qua insedit spurcitia, confestim demitur: exclusaque sensim omni aqua, recētíq; affusa, manibus misceatur, donec admotum lingue œsypum adstringat leuiter, nec mordeat, atq; pingue candidúmque spectetur: tum in fictili vase conditur. Verùm omnia feruido sole fiant. Nonnulli excolatum pingue frigi-

da aqua eluunt, & manibus, non secus atq; ceratum mulieres, confricant: ita enim candidius redditur. Alij eloris lanis & sordibus quibuscūq; exemptis, ac lento igne in aeneo vase ex aqua decoctis, pingue quod supernatat collectum, aqua, vt diximus, lauāt: colatūq; in fictilem patellā, quæ calidam aquam contineat, luteo operiunt, atq; soli mandant, donec calidum fiat, & satis crassum. Alij bidui spatio aquam effundunt, nonāq; adiiciunt. Melius est leue, radicula non curatum, quod succidarū virus oleat, & si manu in concha fricetur cū aqua frigida, albescat, nihil in se duri aut cōcreti habens: veluti quod cerato aut adipe adulteratur. Oesypum excalfacit, explet vlcera, & emollit: præsertim sedis ac vuluæ, cum meliloto & butyro: in vellere appositū, menses & partus euocat, vlcera non aurium modosa nat, sed & genitalium cū anserino adipe: cōtra erosos angulos oculorum, scabiososq; genas, quæ occalluerunt, & ciliorum defluua, efficax est. In testa noua torretur, donec redactum in cinerem pinguitudinem amittat. Ex eo etiam fuligo colligitur, vti demonstrauimus: quæ in oculorum medicamenta commodè addi solet.

Coagulum.

CAP. LXVII.

Leporis coagulum tribus obolis ex vino, venenatorū morsibus, cœliacis, dysentericis, & foeminis fluxione vuluæ laborantibus, ac reiectionibus à pectore, auxiliatur. Sanguinē in gru

mos concretum discutit. Post menstruas purgationes appositum vulvæ cum butyro, præstat mulieribus vt concipiant : potum verò partus enecat, & à puerperio, pariendi spem adimit. Equi coagulum, quam hippacen aliqui vocant, priuatim cœliacis dysentericisq; conuenit. Hædi, agni, hinnuli, capræ laticornis, & dorci, apri, cerui, vituli, bubalique coagula similes naturas sortiuntur. contra aconiti potum in vino, & concretum lac in aceto, conuenienter assumuntur. Hinnuli priuatim triduo à purgationibus admotum, partus spem intercipit. Vituli marini, castorei vires representat: comitialibus, strangulatis vuluis, potu conferre existimatur. Sed si sit vituli marini, hoc experimētum est: aqua inspergitur, quæ paulisper cum alterius animantis, cum præcipuè agni coagulum, maduerit: nam si erit syncerum, statim liquefcit in aquam: sin minus, consimile permanet. Excipitur autem catulis, qui nōdum natare possunt. In summa, coagulum omne dissipata cogit, & coacta dissoluit.

Adeps.

CAP. LXVIII.

Adeps anserinus aut gallinaceus recens & sine sale cōditus, ad vulvæ vitia proficit: sale inueteratus, & qui tēporis spatia acrimoniā concepit, vulvæ inimicus est. Recens exēptis membranis in fictilem ollam demissus, quæ altero tantopere capacior sit, quantus sit modus adipis, quæ curare institueris, obstructo diligēter

ter vase, flagrantissimo Soli exponitur: elique-
 scens inde humor in fictile alterum excolatur,
 donec adeps omnis absumatur, mox loco vehe-
 menter frigido reconditur, et ad vsus digeritur.
 Alij fictile fulciunt super aquam calidam, aut
 tenuem & elanguidam prunam, quæ Solis vice
 p̄set. Est & alia curandi ratio: Exemptis mem-
 branis teritur, coniectusque in ollam eliquatur,
 adiecto minuti salis momento: mox lineo colo-
 re transfusus reponitur. Vtiliter in medicamenta
 additur, quæ lassitudines & fatigationes leuât.
 Swillus adeps & vrsinus hoc curantur modo: Re-
 cens, præpinguis, renibus potissimū detractus, in
 largiore aqua celesti, & quàm frigidissima, exē-
 ptis tunicis, diligentissimè manibus confricatur,
 & exprimendo fermè siccatur, subindēq; noua
 aqua abluitur: ceterum fictili capacitatis duple
 inditus, in aquam demergitur, & subditis leui-
 bus prunis spatha mouetur: eliquatusque colo-
 re transfunditur in aquam: vbi verò refrixit, &
 guttatim aquā omnē exclusit, in prælotum ficti-
 le demittitur, et infusa aqua leniter eliquari de-
 bet, & manu deprimi, quò facilius faculentū vi-
 rus pessum eat: postea in pilam spongia madesa-
 Etam transfunditur. Vbi coire cœpit, residens in
 imo sordes eximitur. Tertiò citra aquam eliqua-
 tur, repurgatusq; fictili benè operculato, per quā
 frigidis locis reponitur. Hircinū senum, ouillum,
 ceruinūq; ita curato: Elotum ex his quodcūq;
 tunie

tunicis, (vt in suilli mentione dictum est) exemptis, pile emolliendum tradito, ac manibus fricato, affusa paulatim aqua, donec ne amplius quidem cruentum virus excernatur, aut pingue ali quod innatet, sed nitida spectetur. Deinde in ollam fictilem cōiucito, & adiecta aqua, vt superemineat, leui pruna liquefacito, & moueto, atq; in aquam colato: cūmq; refrixerit, iterū in loto fictili eliquato, & quæ antè diximus facito. Tertio sine aqua liquefactum, in perfusam liquore pilā colato, refrigeratūq; , vt in suilli ratiōe diximus, recōdito. Bubulum autē seuū, renibus maxime detractum, exēptis mēbranis, aqua marina ex alto perita eluendum est: mox in pila tundendum diligenter, affusa maris aqua. Cū verò dissolutum fuerit, in fictilem ollam cōiiciēdum, & marina aqua, quæ non minus dodrante superemineat, proluendum, decoquendum donec omnis aboleatur odor, additis ad singulas seui Atticas minas, quaternis Tyrrhenicæ ceræ drachmis: excolatumq; , detractis quæ pessum ierāt sordibus, in nouo fictili reponendum: opertumq; . Soli interdū credendum, vt ad candorem reducatur, & odoris virus euanescat. Priuatim taurorum pingue sic curari debet: Renibus euulsum pingue profluēte amnis aqua abluito, detractisq; tunicis, fictili nouo, postquā exiguum salem insperserit, liquefacito: dēin in nitente aquā excolato, & vbi concrefcere cœpit, manibus iterum

rum conficando vehemēter lauato, aqua sepius
infusa refusaq; donec quā optime elotū videat-
ur: rursus in olla cū pari modo vini odorati deco-
quito, & cū iterum efferbuerit, dempto ab igni
vase, ibidem finito pernoctare: postridie si graui-
ter adhuc oleat, noua olla repetitū, vino odorato
perfundatur: eadem quæ prius fiant, dum omne
virus euanescat. Colliquatur & sine sale, præfer-
tim affectionū earū causa, quibus sal aduersari
solet, sed ita paratū nō magnopere albescit. Eo-
dem modo pardorum ac leonum pingua curari
oportet. Taurinum autem et vitulinum pingue,
necnon ceruinum, atque etiam huius animalis
medulla, odoramētis imbuitur, hac ratione: Pin-
gue, quod odoratum reddi debet, demptis, quæ di-
ximus modo, membranis, elotum & vino quā
odoratissimo, nulla maris aqua diluto, feruesca-
tum, pernoctare sinitur: alterū id genus vinum
eadem mēsurā infunditur, colliquatur, et exqui-
sitē colatur: nouēque eius heminis, iunci Ara-
lici septē drachmæ adijciuntur. Quod si ipsum odo-
ris fragrantioris fieri voles, quadraginta floris
eiusdem drachmæ, cum paribus palmæ, calami,
& casie modis adduntur: & xylobalsami, aspa-
lathi singule drachmæ: cinnamomi, cardamomi,
& nardi, singule vncie: omnia exactius tun-
duntur, & affuso vino odorato, in vase operto,
quod supra carbones firmiter collocatum sit, ter
efferuescunt, & semoto ab igne vase inibi perno-
ctant:

Etiam: poſtridie vinum effunditur, aliudq; generis eiufdem adiicitur. Ter ſimili modo bene cōferueſcat. Deinde matutinis exempto adipe vinū effundatur, & abluto vaſe, ſi quid uno ſul ſidēs haſit, detergatur. Poſtremo eliquatū pingue & excolatum ad uſus reconditur. Hec autē modo odoramentiſ imbuatur, quod antea curatum eſt. Verūm antē dicta prius inſpiſſari ſolent, quōd facilius ſi li odoramētorum vires adſciſcāt. Itaque aſſumens quodcūq; horū volēs, cum vino ferueſc cito, impoſitis vnā myrti ramulis, ſerpyllo, cypetro, itē aſpalathi plenius tuſo. Aliqui tamen ad hūc uſum, vno duntaxat horū contēti ſunt. Cum autē ter efferleuit, exemptū leniter, & linteo colatū, aromatiſ, vti expoſitū eſt, imbuatur. Adipibus ſpiſſamēta ſic ſiunt (quēcunq; acceperis, oportet vt recens tundatur) Syncerus & ſanguinis expers adeps, reliquas habens notas, quas ſepe retulimus, in ollam nouā demittitur, inſuſo vino albo, vetere, odorato, quod ſemipedis altitudinem ſuperet: lento igni ferueſcat, dum vernaculus odor aboleatur, planēq; vinum redoleat. At vbi depoſito vaſe refrixit, duę adipis minę in ollam mittuntur, & duo vini eiufdem ſextarij, & ſeminis loti, eius, inquā, cuius ē ligno ludicre tilię faciitantur, tuſi minę quatuor adiiciūtur: lento igni ſul inde miſcendo decoquuntur: cūmq; odoris virus euanuerit, excolatūſque adeps refrixi- rit, vna contuſi aſpalathi mina, cum amaraci-
ni flo

ni floris minis quatuor, et vetere vino subigitur. Nocte una hæc odorem rapiunt, combibuntve. Postridie in fictilem ollam tricongialē ea omnia cum adipe iniecta, additis sextarijs tribus vini, una feruescunt, quousq; & vim & odorē spissamentorum adeps ipse contraxerit: qui eliquescēs colatur, & reponitur. Quod si maiorem odoris fragrantiam efflagites, drachmas octo quā pin-guissimæ myrrhæ vino macerate, quod multos in annos asseruatū est, misceto. Gallinaceus anserinusq; sic odoribus imbui solent: Cuiusvis eorum percurati sextarij duo fictili olla excipiuntur: erysiseptri, xylobalсами, palmæ elatæ, et calami planè contusi, singulorum sescunciu admiscetur: vini Lesby veteris cyathus unus adijcitur: ea ter efferuescūt prunis, mox vase sublato ab igne, die noctūq; refrigerantur: postridie liquata per linteū crassum, mundum in vas excolantur. Vbi verò adeps coierit, cōcha excipitur, fictiliq; nouo densius operto perfrigidis locis reponitur. Hyberno tempore id instituere oportet: æstate siquidē pingua non coguntur. Nec desunt qui Tyrrenicæ cere momentum adijciant, quò facilius in vnum corpus omnia coalescant. Eadem ratione suillus adeps & vrsinus, ceteriq; id genus, odora mentis imbuuntur. Verū sampsuchi odorē adeps ipse representabit hoc modo: Curati quā optimè adipis, præsertim taurini, mina una, tēpesti-niq; sampsuchi exquisitè cōfracti, sesquimina mi-

scen

scētur, & inspersor largiore vino digerūtur in of-
fas, quæ in vase cooperto nocte quiescunt: matutī-
nis in fictili olla leniusculo igni, affusa aqua, leuī-
ter coquuntur: dūmq; suum adeps odorē exuerit,
defecatus ac bene opertus, nocte tota permanet:
postero die deterfa sorde, quæ pessum ierat, sam-
psuchi, vt dictū est, contusi iterū sesquimina prio-
ri pastillo adiicitur, eodēmq; modo in offas cogi-
tur: alijs quæ diximus peractis, decoquitur & co-
latur: & si qua fundo hæsit, spurcitia, deraditur,
& frigido loco reconditur. Si quis tamen incurra-
tum adipē anserinū, gallinacē, aut vitulinū, à
putredine tueri velit, ita faciendū est. Quemuis
adipē diligenter elothum & siccātū in vmbra su-
per cribrū, per lintea munda manibus vehemen-
ter exprimat, linōq; consutum vmbroso in loco su-
spēdat, & post multos dies noua charta inuolu-
tum, frigido loco recondat. Pinguia autē indito
melle vindicantur à putredinis vitio. Vis omniū
est excalescere, mollire, rarefacere. Taurinus a-
deps, bubulus, & vitulinus aliquantum adstrin-
gunt: earundem virium cōpos leoninus: nam resi-
stere eū aiunt ūs, qui insidias moliūtur. Ceruino,
elephantinōq; perunctos, serpentes fugiunt. Ad-
stringentior est caprinus: qua ex causa decoctus
cum polēta, rhoē, & caseo, dysentericis datur, &
cum ptisanæ succo infunditur. Ius decocti phthi-
sici in sorbitionibus prodest. Datur quoq; utili-
ter ūs qui cātharidū venena hauserūt hircinus,

ut qui validissimè discutiatur: podagricis auxiliatur, cū simo capræ & croco impositus: huic proportionē respondet ouillus. Suillus verò cōtra vulnē & sedis vitia idoneus est: ambustis igni medetur. Esue vetustissimus quisq; sole conditus excalfacit, & emollit: elotus vino pleuriticis prodest. Cinere aut calce exceptus, inflammationibus, fistulis, ac tumoribus succurrit. Asininum tradunt cicatrices corporis cōcolores reddere. Anserinus gallinæ eūsq; cōueniunt mulieribus malis, & ad labiorum rimas, ad mangoniæ & andæ faciam, & contra aurium dolores. Vrsinum constat raptos vitio alopecie capillos restituere, pernionibus subuenire. Vulpinus medetur aurium doloribus. Fluuiazilium piscium pingua perunctis oculis claritatem afferunt, si in sole liquecant, & melli admisceantur. Vipere adeps contra oculorum hebetudines suffusionēsq; efficax est, addita cedria, melle Attico, & pari oleo vetere, pilos alis euulsos perunctis radicibus recens & per se illitus obliterat atque renasci non patitur.

Medulla. CAP. LXIX.

Laudatissima est ceruina, mox vitulina, post hanc taurina, dēin caprina, & ouilla. Colliguntur æstatis exitu, cū appetit autumnus: quippe cū alijs anni temporibus concrementum sanguinis, & veluti caro friabilis, in ossibus inueniatur: nec facile cognosci potest, nō quis eam ossibus extrahat & recondat. Omnes medulle mollescunt,
calfa

calfaciunt, rarefaciunt: vlcera explent, ceruina
perunctos venenata fugiunt. Curantur recentes,
adipis modo, aquæ respersu subactæ, selectisq; ossi-
bus tantisper elotæ, & in linteum expressæ, do-
nec aqua sincera emanet: & deterfa sorde pœna,
si qua inmatet, liquata in duplicato, vase in pilâ
exprimuntur: & vbi coiere, omni fece, quæ ad ima
sedit, derasa, fictili nouo reponuntur. Quod si libet
incuratas reponere, facito omnia quæ de anseris
& gallinarum adipe demonstrauimus.

Fel.

CAP. LXX.

FEl omne curatur hoc modo: Recens præli-
gato ore folliculi lino tãdiu dimissum in fer-
uentem aquam, dum quis spatium triũ stadiorũ
percurfaret, mox exẽptum siccatur vmbroso lo-
co, asperginem non redolente. Sed quod ad oculo-
rum medicamenta adijci solet, ligatum lino in
vitreum vas, quod mel habeat, immittitur: cir-
cũuoluto ad os vasis lini principio, & operto va-
se reconditur. Est enim vis omnium acris & ex-
calfaciens intensis tamẽ & remissis viribus diffe-
runt: siquidem præstantius in effectu esse vide-
tur fel marini scorpionis, & piscis qui calliony-
mus appellatur, marine testudinis, bienæq; item
perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & syluestris
capræ: quod priuatim prodest contra suffusiones
incipientes, & oculorum caligines. argemas, &
genariũ scabritias. Ouillo, suillo, hircino, atq; vr-
fino, tanninum multo efficacius. Felle omni perfa-

*Summe
huius libri
vix.*

cilē, præsertim infantibus, deiectionē quis molietur, si intintum eo tomentū aut fimbriā sedi subiiciat: Priuatim taurino angina cū melle perunguntur: sedis vlcera sanat, & ad cicatricem vsq; perducit. Idem auribus fractis, & purulētis cum muliebri lacte aut caprino instillatum, medetur: & sibilo earundem ex porri succo. Admisceri insuenit vulnerarijs emplastris & circūlinationibus, quæ contra venenata parantur. Phagedenicis vlceribus, colis & scroti doloribus, ex melle prodest: lepras, furfures cū nitro & terra cimolia quàm optimè purgat. Ouillum & vrsinū contra eadē pollent, verū inefficacius hæc præstāt. Vrsinum ~~ecetmate~~ comitiales adiuvat. Fel testudinum anginis, & in ore infantium ^{uicinis} prodest: naribus inditum comitiales erigit. Syluestrium caprarum felle peculiariter peruncti lusciosi sanantur. Hircinum idem obit munus, thymia abolet, & luxuriantes elephantorum extuberationes illitu reprimat. Suillum autem contra aurium vlcera, reliquaq; omnia, magno vsu assumitur.

Sanguis. CAP. LXXI.

Sanguis anseris, anatis & hœdi, vtilissimè
in antidota miscentur. Palūbi autē, turturi
& colūbæ, necnon perdicis, oculis cruore suffu-
sis, & recentibus eorum vulneribus, lusciosisq;
illinuntur. Peculiariter columbæ sanguis, cruore
membranis cerebri erumpentem inhibet. Hirci,
capræ, cerni & leporis sanguis in assatus sartagi-
ne,

ne, dysenterias & caliacorum profluvia sistit: in vino potus contra toxica efficax est. Leporinus sanguis ita vt tepet illitus, vitia cutis in facie, leuiginesq; emaculat. Caninus commodè ad his bibitur, quos efferata in rabiem bestia momorderit: contra epotum toxicum auxilio est. Testudinis terrestris sanguinem epotum tradūt prodesse comitialibus. Marine autem testudinis cum vino & leporis coagulo cuminoque cōtra serpentium morsus, & hausta rubete venena, conuenienter bibitur. Taurinus cum polenta illitus, duritias discutit, emollitque. Sanguis equarū, quæ admissuram expertæ sunt, in medicamēta additur, quæ erodunt, septica vocant. Sanguine chameleonis genarū palpebras euelli creditum est. Hoc enim viridium ranarum sanguine præstat. Mēstruus sanguis fœminarum, circumlito conceptum inhibere existimatur, aut si omnino mulier mēstrua supergrediatur: leuat podagræ dolores & ignem sacrum illitus.

Fimum.

CAP. LXXII.

ARmentarie bouis fimū, si recens admoveatur, vulnerum inflammationes mitigat: folijs autē inuoluitur, & calfactū cinere feruenti superponitur. Coxendicis cruciatus fotu compescit: illitum ex aceto duritias, panos, & strumas discutit. Priuatim suffitu fimi, quod à masculo boue redditum est, procidentes vuluæ reprimuntur: accensi nidore culices abiguntur.

Fimum caprarum, præsertim in montibus degentium, potum in vino, regium morbum emendat: menses cit cum odoramentis haustum, & partus euccat: tritum in farinam, & impositum lanis cum thure, fæminarum profluvia sistit, ceterosq; sanguinis impetus ex aceto cohibet: medetur alopecij exustum, & cum aceto aut oxymelite illitum: cum axungia verò impositum, his, qui pedagra tentantur, auxilio est. Caprillum in aceto decoctum imponitur serpentium morribus, vlceribus quæ serpunt, igni sacro, & paratidibus. Vitalem ischiadici vstionem hunc in modum accipiunt: In eo interstitio vbi pollex brachiali committitur, caua veluti lacuna subsidet, in qua lana oleo imbuta subternitur, deinde sigillatim feruētes stercoris caprini pilule imponuntur, dum vapor per brachium ad coxam sentiatur peruenire, & coxendicis dolorem mitigare: adustio id genus Arabica appellatur. Ouillum ex aceto illitum sanat epinyctidas, clauos, pensiles verrucas, thymos, & ambusta igni, rosaceo cerato exceptum. *Fimum suis syluestris aridum*, in aqua aut vino potum, reiectiones sanguinis sistit: vetustum lateris dolorem mulcet, ad rupia & conuulsa ex aceto bibitur, luxatis cum cerato rosaceo medetur. Tam asinorum quam equorum fimum siue crudum siue crematum, addito aceto, sanguinis eruptiones cohibet. Armentarij, qui verba pascitur, siccum fimum liquatum in vino, mox

potum.

potum, contra scorpionū istus magnopere auxiliatur. Columbinum vehementius & excalfacit & vrit, cum lordeacea farina mistum strumas ex aceto discutit: carbūculos emarginat, tritum cum melle, lini semine & oleo: ambustis igni medetur. Gallinaceum verò omnia eadem, sed inefficacius præstat: priuatim tamen contra venena fungorum, & coli cruciatus ex aceto aut vino bibitur. Ciconiæ fimum, si ex aqua hauriatur, comitialibus prodesse credunt. Vulturini fimi nidore partus excuti produntur. Murinum detritum cum aceto, & illitum, ad opecijs medetur: cum thure & mulso calculos expellit: subdite infantibus muscerdæ, alui deiectionem promouent. Caninum quod flagrantissimo canis sydere fuerit exceptum, cum vino aut aqua potū, sistit aluum, Humanum stercus illitum, vulnera ab inflammatione vindicat, & oliter intumescere non patitur: sed ea statim glutinat, sicco ex melle angine perungi commodissime traduntur. Terrestris crocodilifimum, crocodileam vocant, quæ mulieribus colorem nutrit in facie, nitorémq; seruat. Optima est candidissima & friabilis, amyli modo, minime pôderosa, in humore statim eliquescens: quæ cū teritur, fermenti acorem quadâmentenus refert. Adulterant eam sturnorum fimo, quos captos oryza pascunt, ipsūmq; non dissimile vendūt. Alij amyllum aut cin. oliam miscent, & adscito ambuse colore per rarū cribrum paula-

tim exprimunt, vt se contrahat in vermiculorū speciem: qui siccati pro crocodilea veneunt. Inter omnes conuenire inuenio, humanum stercus caninumque gutturi impositum, anginis auxiliari.

Vrina. CAP. LXXIII.

Humanam vrinam suam cuique bibere, contra viperæ morsus, ac venena, incipientemque aquam inter cutē proderit: scorpionis, viperæ marinorum, draconisque morsus ea cōuenientissimè fouentur. Canina ad perfundendos canis morsus idonea est: pruritus & lepras nitro addito expurgat, sed vetus vlcera capitis manātia, furfures, psoras, & feruidas eruptiones, multò magis abstergit: nomas, & præcipuè genitalium, cohibet: auribus infusa manans pus supprimit: decoctāque in calyce mali punici, earum vermiculos abigit.

in Duke Pueri impubis resorpta vrina, orthopnoicis auxiliatur: decocta in æreo vase cum melle emēdat cicatrices, argema, caliginēque, ex ea & cupro idoneum auri ferrumen cōficiunt. Quod in vrina subsidit, illitu ignem sacrum mitigat: feruesactū cum ciprino, inditūque, vuluæ dolores mulcet: strangulatus leuat, genas deterget, oculorum cicatrices expurgat. Taurina, si cum myrrha instilletur, aurium dolores lenit. Aprina viribus eisdem prædita est: priuatim comminuit vesica calculos, & potu expellit. Caprina ad aquam quæ cutem subit, cum nardi spica quotidie binis cyathis cum aqua bibitur, vrinamque per aluū extrah

extrahit, aurium doloribus instillata medetur. Asinina traditur renū vitij mederi. Lyncei vri nam, quam lyncurium appellant, simul ac excernitur, glaciari coiréve in calculi duritiam, vulgò creditum est: quare quod de ea proditum est, vanum esse convincitur. Est enim quod à nonnullis vocatur succinum pterygophoron, ideo dictum quòd pennas ad se alliciat. Id potum ex aqua, sto macho aluóq; fluxione laboranti convenit. Asininae urinae potu renū vitia sanari traduntur.

Mel. CAP. LXXIII.

PRincipem locum obtinet mel, quod Atticae regionis est, præcipuè ex Hymetto, mox Cycladibus insulis, & à Sicilia, cognomine hybleum. Magis probatur dulcius & acre, odoratius, subflavum, nec humectum, graue, & minimè fluxum, quod obsequacem lentitiam non facit, àbrumpitur. tractumque resilit in digitos.

Mellis
probatio
qualis.

Mel abstergendi vim habet: ora venarum aperit, humores euocat, qua ratione in sordida ulcera sinúsque commodissimè infunditur. Decoctum atque impositum, abscedentem carnem glutinat, medetur impetigini coctum cum liquido alumine & illitum, item aurium sonitui & dolori, cum fossili sale trito, tepidum instillatur: lentes & fæda capitis animalia illitum necat, nudam glandem recutitis operit, præsertim quæ circumcissione aperta non est, si melle præputium à balneo triginta diebus emolietur: oculorum cali-

CEra optima est subfulua, suppinguis, pura, odorata, & halitum quadamtenus melleum referens, natione Pontica, aut Cretica. Secundum locum obtinet candicans, & suapte natura pinguis. Candida sit hoc modo: Ex ea radunt album syncerumque, atque transfundunt in vas, quod satis habeat marinæ ex alto petite, inspersoque nitri momēto, decoquunt: cumq; iterū tertiove inferbuit, separatim vas refrigerāt, ac cere pastillum eximūt, deterfa sorde, si qua fortē adhesit: tum denuō indita noua maris aqua feruet: uti retulimus: & vase dempto ex igne, fundū ollule nouæ aqua frigida madefactū, in cerā summam suspensa manu intingunt, quò celerius cōcrescat, & quā minima portio extrahatur. Suscepto primo cere orbiculo, iterū vasis imum aqua refrigeratum, tantisper in ceram immitti debet, dum tota excipiat. Orbiculi lino cōsuti, internacate spatio suspēdūtur, & interdū, cōtinuō sub sole, noctu sub luna asperguntur, vsq; dū perfectè albescant. Verū si eximius ille candor desideretur, eadem facilitari, & identidē recoqui opere pretiū est. Nec desunt, qui pro marina, in muria quā acerrima semel aut iterū excoquāt: dein laguncula tenui, rotūda, ansam habēte, extrahūt postea orbiculos, substrato affatim cassiie herboso, inselant donec candorē summum contraxerit. Precipiūt hoc obeundum munus vere,

cum

cum sol remissa vehementia humorē pariat, ut
non facile liquetur. Cera omnis mollior, calfacit, mo-
dicè explet corpora: datur in sorbitione dysente-
ricis, ac milij magnitudine decē grana cera hau-
sta, lac in nutricibus non patiuntur coagulari.

mehele elao Propolis *epilexi*. LXXVI.
lof son to li

Propolis eligi debet flaua, odorata, styracem
referens, in vehemēti ariditate mollis, &
mastiches more ductilis. Magnopere calfacit,
& euocat: aculeos, & omnia infixa corpori ex-
trahit, in vetere tussi suffita proficit, impetigines
admota tollit: ea in alueariorum foribus, cerose
nature inuenitur.

Triticum.

CAP. LXXVII.

Optima è tritici generibus ad secundā vale-
tudinis vsus habentur, quæ recentia, et iam
perfectè adulta, colorem luteum referunt: dein se-
quuntur trimestria, quæ nonnullis sitania nominā-
tur. Itaque cruda in cibis teretes tineas gignunt,
canum morsibus profunt, mansa & imposita: con-
fectus eorum similagine panis, plus alit, quàm ci-
barius, è trimestriū farina panis leuiorē cibum
præbet, & qui facile in mēbra demandetur. Fa-
rina eorum cū hyoscyami succo illinitur aduer-
sus neruorum fluxiones, quas Greci rheumatif-
mos vocant. Itē cōtra interaneorum inflationes,
lentigines ex aceto mulso tollit. Furfures autē in
acri aceto decocti, turgētes mammas sedant: vi-
perarum ictibus auxiliantur, & torminosi pro-
sunt

sunt. Farinaceum fermentum calfaciēdi, extra-
hendiq; vim habet. priuatim callos pedū, clauosq;
extenuat, & cetera tubercula furūculosq; ex sa-
le concoquit, & aperit. Sitaniorum farina, cōtra
venenatos iētus cum aceto aut vino cōmodissimē
illinitur: eadē si decocta in glutini modum delin-
gatur, cruentis excreationibus proderit: contra
tussim, & exasperatas arterias, cum mentha &
butyro decocta, efficax est. Tritici pollen si ex a-
qua mulsā, aut hydreleo decoquatur, omnem di-
scutit inflammationem. Panis & crudus, & co-
ctus cū aqua mulsā inflāmationes omneis illitu
mulcet, cū emolliat, & quadāntenus refrigeret:
sed herbis succis ve huic rei accommodatis admi-
sceatur. Vetus panis aridus, adiectis conuenienti-
bus, citam aluū cohibet. Recens muria macera-
tus, illitu vetustas impetigines sanat. Glutinum
ex similagine, & polline, quo charte glutinātur,
sanguinem excreantibus prodest, si liquidus ac
tepidum cochlearis mensura detur sorbendum.

Hordeum. CAP. LXXVIII.

Hordeum optimum est candidum purūmq;
id minus quā triticū alit. Ptisana tamē
ob cremorem in decoctione redditū, plus alimenti
præbet, quā polenta ex ordeo facta. Contra
acrimonias atque gutturis scabritias, exulcera-
tionēsq; pollet: quibus etiam triticea ptisana præ-
sidio est. sed plus alit, magisq; vrinā mouet. Lac
abundē suppeditat, si cum fœniculi semine deco-
cta

Et asorbeatur. Hordeum absterget, urinam ciet; inflationem parit, stomacho aduersatur, tumore concoquit. Farina hordeacea decoquitur in mulsâ aqua cū fîco, vt inflammationes collectionesque discutiat: duritias cum resina, & fimo columbarum concoquit: cum melioto autem, & papaueris calyce dolores finit, qui latus excruciant: aduersus intestinorum inflationes cum lini semine, fanograceo, & ruta, illini iuuat: strumas cum pice liquida, cera, oleo, & impubis pueri vrina, ad concoctionem perducit: & cum myrto, aut vino, aut malicorio, aut syluestribus pyris, aut rubo, alui profluvia sistit: podagricis inflammationibus, cum cotoneis aut aceto prodest: decocta in acri aceto, modo quo hordeaceum cataplasma, & calida imposita, lepris medetur. Cremor verò farinæ ex aqua, atq; cum pice, & oleo decoctus, puri mouendo est: cum aceto subactus itidem, & cum pice, contra articulorum fluxiones prodest. Farina ex his aluum cohibet, inflammationesq; mitigat.

Zythum. CAP. LXXIX

EX hordeo potus sit, cui Zytho nomen est. Is urinam cit, renes & nervos tentat, membranis, præsertim cerebrum vestientibus, officit: inflationem parit, vitiosum succum creat, elephantiasin gignit: perfusum Zytho ebur, obsequiosum & operi tractabile redditur.

F Curmi. CAP. LXXX.

It & ex hordeo potus, quæ curmi nominantur,

eoque saepe potu pro vino vtuntur: verum dolorē capitis mouet, malum succū gignit, nervis nocet. Consimilia etiam potus genera ex tritico fieri solent, in Iberia, quæ occidentem spectat, & Britannia.

Raydina
Zea seu semen. CAP. LXXXI.

ZEa duorum generum est: vna simplex, altera in geminis putaminibus grana lina iuncta gerit, ob id dicoccos appellatur. Plus quàm hordeum alit, ori grata: digeritur in panificia, minus quàm triticum alens.

Vulgò.
Spelta.

Craſsior farina. CAP. LXXXII.

CRimnon craſsior est ex Zea triticoque farina, ex qua pultem faciunt. Abundè alit, facile conficitur, aluum vehementius adstringit, si Zea, ex qua fit, prius torreatur,

Siligo. CAP. LXXXIII.

EIdem generi siligo adſcribitur. sed minus alit, quantum nutrit: in panes, vt Zea cogitur. Fit quoque è siligine craſsior farina, quam Greci crēmnom vocitant.

Athera. CAP. LXXXIII.

ATHERA ex Zea fit tenuissimè molita: est autem sorbitio, quasi liquida pulicula, infantibus cōueniens, & cataplasmatibus efficax.

Tragos. CAP. LXXXV.

TRAGOS quandam halicæ frugis figuram gerit: multò minus, quàm Zea nutrit, quòd multum aceris habeat: quare agrius conficitur, aluumq;

aluumq; magis emollit.

Auena. CAP. LXXXVI.

AVena, genicula quaedã habet, folio & stipula triticum imitatur, & in cacumini-
bus dependentes parvas veluti locustas bipedes
gerit, in quibus semẽ cõtinetur, vtile ad catapla-
smata, vti hordeum. Pulte huius aluus sistitur,
prodest tussientibus in sorbitione succus.

Oryza. CAP. LXXXVII.

ORyza frugum generis est in plaustribus ri-
guisq; nascens. Mediocriter alit, sed aluum
supprimit.

Halica. CAP. LXXXVIII.

Halica fit ex Zea, quam dicoccon appel-
lauimus: plus alit, quàm oryza: aluum
magis cohibet, stomacho longè vtilior, decocta in
aceto illitãque lepras tollit, vnguium scabritias
extricat, incipientibus ~~egilopis~~ medetur. Deco-
ctũ dysentericis, quos excruciat dolor, infusum,
idoneum est.

Milium. CAP. LXXXIX.

Milium in panes coactũ, minus ceteris fru-
gibus alit, sistit pulte sua aluum, vrinã
cit. Torretur milium, seruẽnsq; in sacco ponitur,
vt torminibus, reliquisq; doloribus, si foveatur,
auxilio sit.

Panicum. CAP. XC.

PAnicum, frumentaceis seminibus annume-
ratur, milio simile, eodẽque modo in panes
subig

subigitur: eosdem habet vsus, minus tamen & nutrit, & stringit.

Sesama.

CAP.

XCI.

Sesama stomacho inutilis cibis, halitus grauitatem facit, quoties inter mādendum commissuris dentium inhaesit: neruorum crassitiem illitu discutit, medetur auribus fractis, ambustis, inflammationibus, coli doloribus, & cerasae morribus: capitis dolores, qui estuatione cōcitātur, ex rosacea lenit: eadē efficit herba decocta in vino, praesertim inflammationibus oculorū doloribūsq; prodest. Ex ea fit oleum, quo Aegyptij vtuntur.

Xofnol Lolium. **Konhol** CAP. XCII. **Uabon**

Lolium, quod inter segetes nascitur, molitū, illitu nomas, putrescentia vlcera, gangrenasq; emarginat: sanat cum raphanis, sale & aceto feros lichenas, & ex aceto, & sulphure viuo, lepras: strumas quoque discutit, cum fimo columbino, & lini semine decoctum in vino: rumpit, quae egrius ad coctionem perducuntur. Decoctum ex aqua mulsa, vtilissimè ischiadicis illinitur: si cum polenta, thure, myrrha, aut croco suffiatur, conceptionem adiuvat.

Amylum.

CAP.

XCIII.

Amylum ex eo appellatum est, quod sine mola fiat. Optimū ex trimestri, natione Creticum aut Aegyptium. Ratio faciūdi amyli haec est: Purgatum trimestre triticum madescit quinquies die, & si fieri potest, nocte: cum

emollitum fuerit, effunditur sensim, sine agitatione, aqua, quò minus cremor utilis vnà excludatur, vbi mollissimū est videtur, mutata aqua pedibus calcari oportet: rursus infusa, teri: tum demū enatantes ibi furfures incerniculo eximēdi, reliquūmq; quallo sportisq; siccātū tegulis nouis cōfestim torreatur flagrantissimo in sole: nāq; si paulisper vdim maneat, acorem concipit. Contra fluxiones oculorum, pustulas, cana q; vlcera efficax est: sanguinis reiectiones potu cohibet, exasperatas fauces lenit, lacti atq; olsonijs admiscetur. Fit etiam amyllum ex Zea, quæ maceratur, ac eluitur vno aut altero die, & subacta farine modo manibus subigitur: pressaq; feruētissimo in sole, vt antè retulimus, exiccatur: nullius in medicina vsus, ad alia tamen conueniens.

Fœnumgræcum. CAP. XCIIII.

Foenigræci farina vim habet emolliēdi discutiendiq;: in aqua mulsā decocta aduersus tam internas, quàm externas inflāmationes, efficaciter illinitur: lienē cum aceto, & nitro trita extenuat. Succus decocti eius fœminarū malis subuenit: & siue tumor, siue præclusio sit vuluæ, fouētur, & insident. Fœnigræci in aqua decocti cremor expressus, capillos, furfures, & manātia capitis vlcera purgat: locus dilatat, & emollit, si cū anserino adipe pessi vice subiiciatur. Viride cum aceto utilissimum imbecillibus locis, & vlcera sentientibus. Decoctum eius prodest aduersus
tenesim

tenesmos, fatidámq; dysentericorum proluuiem. Oleum quod ex eo exprimitur, & myrto, capillos & genitalium cicatrices absterget.

Linum.

CAP. XCV.

Linum vulgò notum est, cuius semē easdem, quas fenumgracū, vires habet. Discutit, & emollit omnē intus forisq; inflammationem, cū melle, oleo, exiguaq; aqua decoctū, aut melle cocto exceptū: vitia cutis in facie varosq; crudū tollit, illitū cum nitro & ficulneo cinere, parotidas duritiasq; discutit: vlcera, quæ serpunt, fauosque, cum vino decoctum expurgat: vngues scabros eximit, cum pari modo nasturtij & mellis: vitia pectoris extrahit, si ex melle in eclegmatis vicem substituatur: tussim lemit, venerem stimulat: si farina piperis, & melle exceptum, pro placenta largius adsumatur. Huius decoctum interaneorum vuluæq; erosionibus immittitur, alui excrementa euocat, ad vuluæ inflammationes in desensionibus perquàm vtile.

Cicer.

CAP. XCVI.

Cicer satium aluo idoneum est, urinā ciet, inflationem parit, colorem cōmendat, menses ac partus expellit, lac auget, cum eruo decoctum illinitur ad inflammationes testiu, verrucosæ, & informicationes, ad scabiem, vlcera capitis manantia, impetiginēsq;: cōtra carcinomata, et vlcera, quæ cacoethe vocantur, cum melle et hor

Cicer arietinū.

tur: vtrunque cit vrinas, dato cum rore marino, hydropicis aut regio morbo laborantibus, eorum decocto. Lædunt ea exulceratam vesicam, & renes. In verrucarū formicantium pensiliūmq; genere, prima luna singulis granis singulas tangunt, eāq; grana linteolo deligata abijci post se præcipiunt, ita decidere eas arbitrantur. Sylvestre cicer, folijs satiuo simile est, odore acri, sed semine discrepat: idem quod satium præstat.

Faba.

CAP. XCVII.

Faba inflationem excitat, ægrè cōcoquitur, tumultuosa somnia facit, tussi confert, carnē gignit, media calidi, frigidiq; natura. Decocta in posca, & cum suo cortice esitata, dysenterias, & celiacorum profluvia sistit: cōtra vomitiones conuenienter manditur. Inflatio leuior cōtrahitur, si aqua prior inter coquendum abijciatur. Viridis plus negotij stomacho exhibet, maioremq; flatum parit. Lomentum eius & per se, & cum polenta illitū, inflammationes, quas vulnus excitauit, mitigat: cicatrices cōcolores facit, turgētes grumoso lacte mammas, etiā si inflammatione tentētur, adiuvat: lac restinguit, furunculos, sugillata, parotidāsq; cum fienigraci farina & melle discutit: cum rosa autem, ihure & oui candido, procidentes oculos, tumores, vūsq; reprimat: subactum vino, suffusiones & ictus oculorū recreat. Māducata sine cortice faba, ad auertendas fluxiones, fronti illinitur: decocta in

vine

vino testiu collectiones sanat: quò tardius pubes erumpat, pueris imò ventri illinitur: vitiliginem purgat. Fabarū cortice illiti capilli, qui post euulsionem renascuntur, gracilescunt, & minus alimenti capeffunt: cum polenta, scisso alumine, & vetere oleo impositi cortices, strumas discutunt: decocto earum lane inficiuntur. Faba dempto cortice in illas partes diuisa, in quas suapte natura scinditur, imponi solet sanguinis defluxionibus ab hirudine concitatis: nanque eas supprimit, si semisecta apprimatur.

Faba Aegyptia. CAP. XCVIII.

AEgyptia faba, quā aliqui Ponticā vocant, in Aegypto* plerunq; provenit: in Asia etiam Ciliciēq; lacubus, inuenitur. Folia habet ampla* etiam si ad arborum frondes comparentur, caulem cubitalem, digiti crassitudine: florē roseū, dupla papaueris amplitudine: & ubi flore exiit, fert folliculos vesparum fauis similes, in quibus faba supra operculū, bullantis ampulle modo, prominet. Ciborion aut Cibotion idē nomināt, id est arculam, quoniam seratur ipsa, humenti glebe mandata, & ita in aquā demissa. Radice firmatur harūidine crassiore, quæ cruda coctāve ēstur: ei colocasia nomen est. Faba virens mādatur, & exiccata nigrescit, vulgare magnitudine superat. Adstringendi facultatē obtinet, & stomacho vtilē: dysentericis, celiacisq; prodest, insparso, polentæ vice, lomento: datur

* πλεῖ-
ς & id
est, pluri
ma.

* Sic Pli
ni. li. 21.
cap. 15.

Græcus
habet, ὡς
πέτρα-
σος, id
est instar
galeri.

Faba

quoque in pulte. Cortices in vino mulso decocti, si terni inde cyathi bibantur, magis proficient. Facit ad aurium dolorem, quod in earum medio viride spectatur, gustu amarum, si tritum & cum rosaceo coctum instilletur.

LENS.

CAP. XCIX.

Lens frequenti cibo aciem oculorum obtundit, egrè coquitur, stomachum malè habet, eumque & intestina inflat: sed aluum cum cortice cocta sistit. Praestat in cibo, quæ facillimè coquitur, nihil atri in maceratione reddēs. Vim habet adstringendi: qua ex causa aluum cohibet, si detracto antea cortice discoquatur accuratè, primàq; aqua inter coquendum effundatur (quippe primum id decoctum ventrem resoluit.) Somnia tumultuosa excitat, capiti, nervis, ac pulmōni inutilis: melius suo fungetur munere cōtra alui fluxiones, addito cum aceto intybo, aut portulaca, aut beta nigra, aut baccis myrti, aut putamine punici, aut aridis rosis, aut mespilis, sorbisve, pyris Thebanis, aut malis cotoneis, aut cichorio, aut plantagine, aut gallis integris: quæ post decoctionem abijciuntur, vel vuarū rhois, quæ obsoniis insparguntur: verum acetum cum eo diligenter percoqui debet, aliàs aluum conturbat. Contra subversionem stomachi, triginta grana lētis delibrata devorari proderit: decocta cum polenta, & illita, podagras lenit: sinus cum melle glutinat, crustas rumpit, vlcera purgat, decocta in
aceto

aceto durities & strumas discutit, cum cotoneo aut meliloto medetur inflammationibus oculorum, sedisque, addito rosaceo: sed in amplo sinus aut inflammationibus sedis, quæ maius remedium exigunt, cum putamine punici, ac siccis rosis, adiecto melle, decoquitur: nomis quæ in gangrenam euaserunt, adiuncta maris aqua, pustulis, et his quæ serpunt, igni sacro, pernionibusque, vt antea dictum est: contra mænas, in quibus lac in grumos coit, & præ nimia sui copia profunditur, cocta in aqua maris, & illata auxiliatur.

Phasioli.

CAP. C.

Phasioli inflant, spiritus cient, egrè coquuntur. Virides cibo aluum emolliunt, ad vomitiones idonei.

Eruum. *orobus*.

CAP.

CI

Borso,

ERuum paruus frutex omnibus cognitus. Officinarum angustofolio, tenuis, semina in valvulis hanc orobens, è quibus farina fit, nomine eruina, ad medebus, gradus vsus cõueniens. Eruum capiti onerosum est, aluum ca appetitum turbat, sanguinem per vrinam extrahit, elixio latius uobones saginatur. Parandæ farine ratio hæc est: catur.

Vberiora grana candidaq; deliguntur, permiscendq; aqua respergunt, donec sufficienter combibant: postea torrentur, vsq; dum hians cortex disrumpatur, molitaq; farinario cribro incernitur, postremo farina reconditur. Hæc aluo utilis est. vrinam ciet, meliorem colorem efficit, sanguinem per vesicam aut aluum cum terminibus eli-

cit, si largius in cibo aut potu assumatur: vlcera cum melle purgat, lentigines & vitia cutis in facie, & maculas totumque corpus emendat: no mas, gangrenas, duritiâsque, serpere non patitur: mammarum duritiâs emollit, atra vlcera, que theriomata vocant, fauôsque emarginat, carbunculos rumpit: cū vino subacta illitu morsibus viperarum, canum, hominūmq; medetur: vrinae difficultates tenesmosque, ex aceto mitigat. Eruum tabidis, qui alimentum nō sentiunt, tostum, & ad nucis magnitudinem melle exceptum, sumptumque, conuenit. Eius cremor per niones, et pruritus in toto corpore, sanat fouedo.

Lupini. *ῥυζοειδὲς* *ῥυζοειδὲς* *ῥυζοειδὲς*

Satius lupinus notus est: cuius farinam melle delinctu, aut potu, ventris animalia expellit. Ipsi quoq; macerati, & cum sua amaritudine esiti, eadē efficiunt. Decoētum eorū idem munus præstat, cum ruta et pipere potum: quare lienosis predest. Eodem vlcera tetra, que theriomata vocant, gangrenas, incipientem scabiem, eruptiones pustularum, vlcera in capite manantia, vitiligines, maculasq; fouere vtilissimum. Menfes, et partus extrahit, cū myrrha & melle subditū in vellere. Eorum farina cutē liuorēsq; corrigit, inflammationes cum polenta & aqua mitigat, tubercula & coxendicum cruciatus ex aceto lenit, strumas in aceto cocta illitāq; dissipat, carbunculos rumpit. Decoēti cœlesti aqua, donec

donec in cremorem lentescant, faciem abster-
gunt: medentur pecorum scabiei, cum radice
nigri chamaleontis, ita vt tepēte decocto abluan-
tur. Cit vrinam radix cum aqua cocta. Lupini
triti, vbi maceratu dulcescere cōperint, cum ace-
to poti, fastidium detrahunt, & cibi auidita-
tem faciunt. Gignuntur & syluestres lupini,
satiuis similes, sed omnino minores, qui eadem,
quæ satiui possunt.

Rapum.

CAP. CIII.

DEcocta rapi radix alit, inflationem parit,
humentem ac fluxam carnem creat, vene-
rem stimulat: decocto podagra, pernionesq; fouē-
tur, contritoq; rapo atq; imposito iuuantur: si ex-
cavate radici rosaceum ceratum adigatur, &
feruēti cinere eliquescat, exulceratis pernionibus
proficiet. Cymæ eius decoctæ manduntur, et vri-
nam ciunt. Semen antidotis & theriacis, præfer-
tim quæ sensum doloris auferūt, anodina vocāt,
idoneum est: potum contra venena salutare est,
venerem concitat. Rapum muria conditum, mi-
nus alimenti sufficit: sed multò magis appeten-
tiā recreat. Syluestre rapum in aruis nascitur,*
fruticosum in cubiti altitudinē assurgens, ramo-
sum, leue: in cacumine folia fert leuia, digitali
latitudine, aut maiora: & fructū in siliquis caly-
culatis: cūq; eorum involucra aperiūtur, alia in-
tus siliqua spectatur, quæ quādam capitis speciē
præbet, in qua semina paruula cōcipiuntur, fo-

* Vox
ex Pli-
nio adie-
cta.

ris nigra, intus alba. Additur in medicamēta, quibus ad detergendam cutem in facie, totoque corpore, utimur: præsertim quæ ex lupini aut erui, tritici aut lolij farina, fieri solent.

Napus.

CAP. CIIII.

Cocta napi radix inflat, medicum alit. Semen eius potum venenorum vires hebetat, antidotis admiscetur, conditur sale radix.

napi

kan n. pa.

Radix. *maroc* CAP. CV. repræp.

Radix (quæ Grecis raphanus dicitur) ex calfacit, flatus gignit, ori suavis est: sed stomacho aduersatur, ructus ciēt, urinam pellit, aluo aptior: summo tamen cibo sumi debet, quò magis eius distributionē adiuvet. quā autē præsumitur, cibum suspendit: quare vomituris commodissimè datur ante cibum. Sensuum acie excitat: decocta contra veterem tussim, & pituite crassitiem in pectore, efficax est. Cortex ex aceto mulso, celerius vomitiones movet: hydropicis commodissimè illinitur, lienosis utilis, sugillata cum melle rapit, & nomas amolitur: contra viperarum ictus auxiliatur, alopecias ad pilum reducit, lentigines cū loliacea farina emendat, his qui fungis strangulantur, tam cibo quàm potio salutaris est. Semen vomitiones facit, urinā movet, menses cit, lienē extenuat, cū aceto illitum gangrenas validissimè emarginat: coctum cum aceto mulso anginis perquā utiliter gargarizatur, cōtra cerastis morsus, potum ex vino, auxilio

lio est. Sylvestris raphani, quam Romani armo-
raciā vocant, folia satiuo similia, sed magis lam-
psanā imitantur: radix gracilis, * tenera, suba-
cris. Tam folium quā radix in olera recipitur:
sed hec excalfacit, vrinam concitat, æstiosa est.

* μαλα-
κή, id est
molis.

ergo sunt raphani. *Uenit nra* CAP. CVI.

Siser vulgò cognitum, cuius radix decocta
eri grata est, et stomacho utilis: vrinam ciet,
& appetentiam inuitat.

ke / m / l / a / p / a / t / h / u / m *siha* Lappathum, siue rumex. CAP. CVII.

EX generibus rumicis, oxylapathum vocāt, Offici-
quod in acutum tendit, dura habens extre- nis lapa-
ma, in palustribus nascens. Alius est satiuus, illi tium.

disimilis. Tertium genus sylvestre, parū, plan-
tagini proximum, humile & molle. Quartum est
quod aliū * oxalida, aliū anaxyrida, aut lapa-
thon vocāt. Folia eius sylvestri ac exiguo rumici * Ace-
tosā.

similia, caule non magno, semine subacuto, ru-
bente, acri, in caule & agnatis appēdicibus, emi-
cante. Omniū decocto olere aluus emollitur. Cru-
di illitu, melicerides, rosaceo aut croco adiecto, di-
scutiuntur. Sylvestris & oxylapathi, & eius, quā
oxalida nomināt, semen ex aqua aut vino vti-
liter bibitur, contra dysenterias, & celiacorum
affectus, stomachi fastidia, scorpionū ictus. Quod
si quis in potu presumat, nihil molesti ex ictu pa-
rietur. Radices ex aceto coctæ aut illitæ crude, le-
pras, impetigines, et scabrosos vngues persanāt:
sed antea locus aceto & nitro in sole perfrican-
dus

duſ eſt. Pruritus corporis, decoctum earū ſedat, ſi foueatur, aut in ſolijs balnearum conſricetur. Coctæ in vino & inſtillatæ, aurium dentiūmq; dolorem mulcent, ſtrumas parotidāsque diſcutiunt, lienem cum aceto extenuant. Aliqui amoliendis ſtrumis radicū geſtamine vtuntur, eas collo appendentes. Tritæ & admotæ ſcæminarum profluua ſiſtunt: cum vino autem pote regio morbo medentur, calculos veſicæ comminuunt, menſes cient, ſcorpionum ictibus auxiliantur. Hippolapathon olus eſt magnum, in paludibus naſcens: eaſdem habet vires, quas ſupra dicta rumicis genera.

Lampſana.

CAP. CVIII.

L Ampſana ſylueſtre olus eſt: plus alit quàm rumex, et ſtomacho vtilius. Cuius folia caulesque coquuntur in cibo.

Blitum.

CAP. CIX.

B Litum eſt ur oleris modo, aluo vtile eſt, nullius in medicina vſus.

Malua.

CAP. CX.

M Alua ſatiua, eſui longè aptior ſylueſtri: ſtomacho aduerſatur, aluum iuuat, ſed multò magis caules: interaneis & veſicæ vtilis. Cruda folia cū ſalis exiguo manducata, agylo-
pas ex melle ſanāt: verū cū cicatricē trahere cœperint, ea demū citra ſalem vtendum eſt. Contra aculeatos apium veſparūmq; ictus illita effi-
cax eſt: eadem cruda cum oleo trita peruncti, nō
fer

feriuntur. Vlcera manātia in capite, fursurēsq; cum vrina sanat. Sacris ignibus et ambustis decocta folia, tritaq; vtilissimè ex oleo impenūtur. Eius decoctum vuluas in fessione mollit: prodest erosionibus vesicæ, & intestinorum, vuluæ, sedisq; clystere infusum. Ius decoctæ cum radice sua, cōtra omnia venena auxiliatur, si cōtinuò à bibētibus renouatur. Contra phalangiorū morsus remedio est, lac euocat. Semē in vino potū addito loti syluestris semine, vesicæ cruciatus lenit.

Atriplex.

CAP. CXI.

A Triplicem aliqui chrysolachanon vocāt, cognitum olus est. Duo eius genera, syluestre & satium. Coctum estur, vt olus. Aliū mollit, panos discutit, siue crudum, siue coctum illinatur. Semē cum aqua mulsā potum, regium morbum sanat.

Brassica.

CAP. CXII.

B Rassica satina aluo est idonea, si modo leuiter feruefacta edatur (nā percocta aluum sistit, sed multò magis his cocta, aut quæ in lixiuio coquitur) stomachū autē malè habet: acrior est æstiuā. In Aegypto propter amaritudinē nō estur. Cecutientibus, & tremulis esse prodest: summo cibo sumpta crapulam discutit, & vini noxam restinguit. Melior stomacho cyma, sed acrior, & ad ciendum vrinā validior. Ea cōdita stomacho inimica est, aluum conturbat. Crudus succus cum nitro et iri deuoratus aluū emol-

lit:

lit: cum vino quoq; epotus viperarum morsibus auxiliatur: cum fœnigræci farina podagris & articulorum vitæ illinitur: prodest & sordidis ulceribus & vetustis illitus: caput purgat nari- bus infusus: menses extrahit cum loliacea fari- na inditus. Folia per sese illita, aut cum polenta trita, conferunt inflammationibus, tumoribusq;: epinyctidas, ignem sacrum, lepramq; sanant, car- bunculos ex sale rumpunt: fluentes capillos reti- nent: cocta, addito melle, aduersus depascentia ulcera, gangrenasq; valent, lienosisq; ex aceto cruda prosunt. Mansa, deuorato succo, retusam vocem instaurant. Decoctum eius potu, aluum & menses ciet. Flos post conceptionem in pello subditus, partum abortu vitiat. Semen eius, præ- fertim quæ in Aegypto nascitur, potum tineas repellit: in antidota theriaca additur. faciei cutem lentiginésq; expurgat. Virentes cauliculi cum radice cremati, & adipe porci vetusto excepti, diuturnos laterum dolores mitigant.

Brassica sylvestris. CAP. CXIII.

Sylvestris brassica, maritimis præruptisq; lo- cis, magna ex parte gignitur: satiuæ simi- lis, sed candidior, hirsutiórq;, amara: cuius cy- ma in lixiuia cocta, ori non insuavis. Folia illita vulnera conglutinant, & inflammationes tumo- resque discutunt.

ANNOTATIO.

Contendunt doctissimi quique eam esse herb

herbam, quam vulgò Soldanam, aut Soldanellam vocitant: quæ certè aristolochiâ rotundâ, vt à Dioscoride hic depingitur brassica marina, folijs adamussim repræsentat. Quòd autem in descriptione prælonga quoque adijciatur, mendosum planè suspicamur, ac fortè pro μικρά, vt Græci codices habent, legendum μικρά, id est, parua: quod & ipsum Soldanæ nostræ pulchrè respondet. Quomodo enim folia brassicæ marinæ prælonga rectè dixeris, si aristolochiæ rotundæ folijs similia? quæ cùm ex eius descriptione, tum oculata fide non in longitudinem protensa, sed circinata ferè esse rotunditatis, sæpe comperimus. Suum tamen cuique in hac re esto iudicium.

Brassica marina. CAP. CXIII.

Marina brassica à satina prorsus abhorret, quòd folia ferat rotundæ aristolochiæ, prælonga, tenuia: singula à ramulis rubentibus exeunt, singulari, vt hedera, pediculo albo succo prædita est, sed paucò, salso gustu, & aliquantum amaro, pingui concretu. Herba in totum stomacho inimica, acris, vehementissimè aluum ciet, in cibo cocta. Coquitur propter acrimoniam cum pingui carne.

Beta. CAP. CXV.

Beta duorū generū est, è quibus nigra coquitur cū lenticula, vt ventrē sistat: quod magis

que ad syderationē spectant, ex polēta, illinitur.

Asparagi. . CAP. CXVII.

Erruda, siue syluestris asparagus, vulgaris Offici-
nis spa-
ragus.
est notitie. Huius cauliculi in cibo cocti
ventrem emolliunt, vrinam cient. Radicis deco-

ctum contra vrine difficultatem, regium mor-
bum, renum vitia, & coxendicum cruciatus, in
potu proficit: cum vino autem, phalangiorū mor-
sibus auxiliatur. Si decocti succus super dēte cō-
tineatur, eius dolori medetur. Semen potum ad
eadem valet Canes, vt aiunt, si decoctum bibāt,
emoriuntur. Asparagum etiam nasci prodide-
runt, arietis cornibus contusis, atq; defossis: quod,
quantum equidē sentio, planē à veritate abhor-

ret.* Altilis autem asparagus multis ramis fru- *In græ
co codice
hæc ad
syluestrē
quoque
aspara
gum re-
nec fit al
tilis men
tio.
tica, folij fœniculi, longis, numerosis: radice ro-
tunda, grandi, spongiam habente. Huius teneri
cauliculi triti in vino albo, renum dolores sedāt.
Assus autem coctus ve, vrine stillicidiū, difficul-
tatēmq; ac dysenterias, mitigat. Radix cū vino
aut aceto cocta, luxatos artus mulcet. Decocta ferūtur,
cum ficis aut ciceribus sumpta, regium morbū sa-
nat: coxendicis cruciatus stranguriāmq; leuat.

Alligata radix, aut haustum eius decoctum, cō-
ceptum adimit, & sterilitatem adfert.

Vt f. w. Plantago. *Terp. A. B.* CXVIII.

Dvo plantaginis genera: minor folia habet Marcel
lo autē
videtur
adulteri
angustiora, minora, molliora, leuiora, & adulteri
tenuiora: cauliculo anguloso in terram inclinato: na.

floribus pallidis: semine summis caulibus emicāte. Altera maior, letior, virētiórq; , latis cōstans

* Oleris folijs, * oleracei generis: cuius caulis cubiti altitudinem petit, angulosus, subruber, à medio ad verper anto ticē tenui semine circumdatus: radicibus nititur nomasiā teneris, hirsutis, cādidis, digitum crassitudine ex-Brassicā quātibz. Nascitur in lacunosis, sepibus, & locis intellige humidis. Multo vtilior magna est. Vim habet fo-

Nec e- lia exiccatoriam, cōstringentem: quare omnibus nim sim malignis vlceribus, & fluxioni opportunis atq; pliciter elephanticis, sordidissq; illita prosunt: profluuia ad queli sanguinis, vlcera quæ serpunt, epinyctidas, carb- bet ole. bunculos, nomasq; cohibent: vlcera & in- ra, quo- equalia cicatrice obducunt, chironia sanant, sinus rñ diuer cōglutinant: morsibus canis, ambustis igni, inflāsa admo mationibus, panis, parotidibz, strumis, egyptopys, dum fa- illita cum sale prosunt. Coctum cū aceto & sale cles, fo- otus, dysentericis, celiacisq; sumptum subuenit. lia plan Datur & in locum betæ cum lenticula coctum. taginis Et ad aquam inter cutem, cui leucophlegmatie referri nomē est, datur & herba decocta post aridas epu possunt. las, sic vt media antecedit: comitialibus & suspiriosis data proficit. Foliorum succus, colluta subinde oris vlcera, purgat: cum cimolia aut cerusa ignisacro medetur: fistulis infusus prodest, lipitudinibus & aurium doloribus idem succus instillatur. Additur quoq; in oculorum collyria. Gingiuis cruore suffusis, & sanguinis reiectionibus, potu cōfert: elystere dysentericis infunditur.

contra tabem datur in potu, aduersus strangulationes vulue in vellere subijcitur, etiā si vulua fluxione laboret. Semē ex vino potū, alui fluxiones & sanguinis excreationes sistit. Decocta radix & māducatu, & collutione, dentiū dolores sedat: eadem cum folijs, vlceribus renum & vesicae in passo datur. Ferunt treis radices cum tribus vini cyathis, & pari aqua modo, tertianis auxiliari: & quatuor, quartanis. ~~Sunt qui radices gesta-~~
~~mine scutiendis strumis vtantur.~~

Kohlia

Lauer seu Sium. CAP. CXIX.

Offici-
nis Be-
rula.

SIon in aquis inuenitur, frutice pingui, recto, folijs latis, olusatro similibus, sed minoribus, & odoratis. Quae cruda coctaque esu, calculos rūpunt, atq; excernunt: vrinas ciēt, menses & partus extrahunt, dysentericis in cibo auxiliātur. De sio Crateuas tradit, herbā esse fruticis speciei, pauca folia ferentem, rotunda, maiora quā mēthe, nigra, & ad erucam accedentia.

Sisymbrium. CAP. CXX.

Offici-
nis Bal-
samita.

Sisymbrium (alijs serpyllū sylvestre vocant) in solo inculto nascitur, menthae hortensis similitudine, odoratius, latiore folio. Inseritur coronis. Calfaciēdi vim habet: cōtra stillicidia vrinae, calculosque, semē ex vino bibitur: tormina & singultus sedat. Folia in capitis dolore, fronti aut temporibus illinuntur: idem contra vesparum a-
piūmque ictus. Vomitiones potu cohibet. Alterum sisymbrū genus, quod aliqui cardaminam,

Vulgò
nastur-
tū aqua
ticum.

alijs sion appellāt. Et herba riguis gaudet, & eis-
dē in locis, quibus sion, prouenit: quæ idēō nōn ul-
lis cardamina nominatur, quōd gustu cardamū,
id est nasturtium, representet. Folia primūm ro-
tunda prodeunt, adulta erucæ modo finduntur.
Id excalfacit, vrinas mouet, crudum estur, pur-
gat lentigines: cutisq; vitia in facie, noctibus im-
positum, matutinisq; detractum.

Crithmum. CAP. CXXI.

Crithmum, seu potius, vt aliqui, crithamon,
fruticosa & vndique foliosa herbula est, cu-
biti altitudinem ferē petens. Nascitur in mariti-
nis, & petrosis: folijs pinguibus, numerosis, albi-
cantibus, veluti portulacæ, latioribus, & longio-
ribus, salso gustu, flores candidi sunt, & semē, ceu
roris marini, odoratum, molle, rotundū, quod sicca-
tum rumpitur: habet intus tritici modo nucleū:
radices digiti crassitudine, tres aut quatuor, gra-
te odoris & incūdi. Radix, semē, & folia in cocta

Fuchsis xiliatur: menses cient, estur crudum coctū me-
Cornu in olere, seruatur etiam in muria.

cerni Coronopus. CAP. CXXII.

vulgò di-
ctum. **C**oronopus oblonga herbula est, per terram
* repens, fissis folijs: coquitur in olere: radicē
* i. y. w. e. habet tenuem, adstringentem, quæ in cibo cœlia-
vop. id est cis facit. Prouenit in aggeribus, & locis incul-
strata. tis, & secus vias.

Sonch

Sonchus. CAP. CXXIII.

Sonchi duo genera: syluestrior quidā est, & magis spinis horret: * alter teneritate quadā mollescit, cibus expetitus, anguloso caule*, inani, interdū rubente: folijs in ambitu per intervalla dissectis. Viriusq; vis refrigerat, modicè adstringit: vnde aestuanti stomacho & inflammationibus illiti prosunt. Succus eorum stomachi rofiones sorbitione mitigat, lac elicit, in vellere appositus sedis ac vuluæ collectionibus opitulatur. Tam herba quàm radix illita vibratis à scorpione ictibus subuenit. Alter sonchus tenerior, arboris instar, latis constans folijs: caulem in ramos exeuntem folia distinguunt, sed ad eadem pollet.

* Vulgò rostrum pöcinū.

* Vox ex Plinio repocita.

ANNOTATIO.

Non video, quanuis & Græcus codex sic habeat, quomodo Seris satiua hortensi, quod planè est idem, stomacho vtilior dicatur: vt subesse errorem non parum suspicemur. Marcellus, qui aut integriore vsus fuit exemplari, aut locum, quem & ipse corruptum iudicabat, restituere conatus est, sic vertit: Latioribus foliis altera, satiua & in cibus gratior.

Seris siue intybus. CAP. CXXIIII.

Seris duum generū est: altera syluestris, quæ picris et cichorion vocatur: * altera satiua, latioribus folijs constat, stomacho quàm hortensis vtilior. Quæ iterum in duas species digeritur:

* Officinis sca-riola.

una folio latiore prodit, lactucarum simillima: altera angustiore est folio, et gustu amara. Vtraque refrigerat, & adstringit, stomacho utilissima: aluum sistit cocta, si cum aceto adsumatur. Sylvestres stomacho meliores: quandoquidem aestuantem ipsum, & quem imbecillitas vexet, cibo leniunt. Cardiacis, perse, aut cum polenta, utiliter illinuntur: podagris, & oculorum inflammationibus auxilio sunt. Herba cum radice illita, percussis à scorpione subuenit, igni sacro cum polenta medetur. Succus cum cerusa, & aceto, valet ad illitus eorum, quæ refrigerationem desiderant.

Chondrilla. CAP. CXXV.

Chondrilla, quam aliqui cichorion, alij serin appellant, caulem, flores, & folia habet cichorio similia: quæ ex causa nonnulli sylvestris intubi speciem esse pronuntiarunt, verum tenuior tota est in cuius ramulis, gummi mastiches simillimum* tuberculo fabæ inueniri solet: quod cum myrrha tritum, & linteo appositum, instar oliuæ, fauicæ id minarum menses trahit. Tusa cum radicibus herest, maba, adiecto melle, diuiditur in pastillos, qui nitrognitudo admisti vitiligines emaculat. Gummi inordinatospilos replicat: quod ite tenera radix efficit, si intincta succo acis, plus admoneatur. Contra viperus in vino pota proficit. Succus decoctæ, in vino, aut per sese potus, aluum sistit. Aliud habetur chondrille genus, folium ferens, oblongum, circumrosum, humi sparsum, caulem succo madentem la-
Et co:

*theo: radice tenui, rotunda, leui, vegeta, flauescen-
te, succosa Cuius & caulis, & folia concoquendi
vim habent. Succus incōmodos palpebrarum pi-
los reflecti. Nascitur in letis, & cultis.*

Cucurbita. CAP. CXXVI.

*C*ucurbita esui apta: cruda, trita illitu tumo-
res, & abscessus mitigat. Ramenta eius in *Hulda*
Yalib
*fantibus contra capitis ardorem, quā syriasin vo-
cant, in sincipite illinūtur: oculorum inflamma-
tiones podagrāsque refrigerant. Succus ē ramentis
tusis per se, aut cū rosaceo infusus, aurium dolori-
bus auxiliatur: adustiones cutis in ardenti febre
illitu adiuvat: totius feruefactæ, & expressæ suc-
cus, cum melle exiguo, & nitro potus, alium leni-
ter resoluit. Vinum in cucurbitam recentem ex-
cavatam infusum, si mistus sub diuo teneatur,
potu alium lenigabit.*

Cucumer satiuus. CAP. CXXVII.

*S*atiuus cucumis aluo & stomacho perquam
utilis habetur: refrigerat, corruptionem non
sentit, vesicæ prodest, olfactu reuocat, quos ani-
mus liquerit. Semen modicè urinam mouet: cum
lacte aut passo, vesicæ exulcerationibus subuenit.
Illita cum vino folia, morsus canū sanant. & epi-
nyctidas, cum melle. Peponis caro in cibis, uri- *Pepo.*
*nam cit: inflammationes oculorum illita sedat.
Ramenta eius contra adustionem infantium, quā
syriasin vocant, sincipiti imponuntur: fronti ad-
mota, oculorum fluxiones auertunt. Succus cum*

semine, adiecta farina, siccatus in sole cogitur in smegmata, quæ faciem repurgât, & nitorem afferunt. Radix sicca, & ex hydromelite pota, drachmæ pōdere, vomitionē mouet. Si quisquā moderatē secundum cœnā vomere cupiat, geminis obolis sit contentus. Sanat quoque illita cum melle vlcera concreta in modū faui, quæ ceria vocant.

Lactucæ. CAP. CXXVIII.

Lactucæ satiuæ, quibus natura refrigeratrix inest, stomacho gratæ habētur: somnū conciliant, aluum emolliunt, lac euocant: verū decoctæ magis alunt: stomachicis illotas esse prodest. Epotum semen, assiduas libidinum imaginationes in somno, compescit, & veneri refragatur. Ipse verò frequentiores in cibo, claritati oculorum officium: inflammationibus, & ignibus sacris opitulantur, muria condiuntur. Cū in caulem exierunt, vim quandam nanciscuntur, succo aut lactis syluestris lactucæ similem.

Lactuca syluestris. CAP. CXXIX.

Syluestris lactucæ satiuæ similis est, sed longior caulis & candidiora folia, graciliora, & asperiora: amaro gustu est, & viribus aliquā tum papaueri similis: vnde lacteum eius succum aliqui meconio permiscuerunt. Aquam per aluū elicit, potus in aceto mulso succus ad duos obolos: argema caliginēq; repurgât, contra adustiones efficaciter illinitur, cū lacte mulierū. In summa, somnum allicit, doloris leuamentum præstat, men
ses

ses trahit, contra scorpionū, & phalangiorum ictus bibitur. Semen, nō aliter, quā sativæ, libi dinū imaginationes in somno amolitur, ac vene rē arcet. Succus ad eadē valet, sed viribus infir- mior. Reponitur in fictili nouo lac eius, antea, vt in alijs liquaminibus moris est, insolatum.

Gingidium. CAP. CXXX.

Gingidium, aliqui lepidion, in Syria, & Cili- Nostrū
cia* plerunque nascitur: herbula syluestri Cerefo-
pastinacæ similis, tenuior, & * amarior: radice lium.
parua, candicante, sub amara. Oulus hoc crudum, * πλι-
coctum, conditūmve estur magna stomachi uti- sop id
litate: vrinam cit. Decoctum ex vino potum ve est, pluri
sice prodest. mum.

Scandix. CAP. CXXXI.

Scādix, syluestre olus est, amarum, sub acre: τιρομ,
quod crudum coctūmve manditur, stoma- non πυ-
cho & ventri utile. Decoctum in potu, vesicæ, κνότιρομ
renibus, & iocineri confert. Scādix,

Caucalis. CAP. CXXXII.

Caucalis, quā alij syluestre daucum vocāt, Aëtio li
cauliculo est dodrantali, aut maiore, subhir- br. i. au-
thore, a-
suto: folijs apio similibus, fœniculi modo per extre greste o-
ma multifidis, hispidis que: candida in cacumine lus est,
ymbella, suauiter olente. Crudum, coctūmve ole- gingidio
rum modo estur: vrinam mouet. simile, a-

Eruca. CAP. CXXXIII.

CRuda eruca venerem largiore cibo cōcitāt. sub ama- cre &
Semen eodem effectu prodest: vrinam cit, rum.

concoctioni prodest, aluo perquam commodata. Semine ad condimenta vtuntur: quod, vti in longum tēpus asseruetur, adiecto lacte aut aceto, digerunt in pastillos. Ginitur etiamnum syluestris eruca, maximè in Iberia, quæ occidentē spectat: cuius semine pro sinapi incole vtuntur. Vrinam vehementius pellit, multò satina acrior.

Ocimum. CAP. CXXXIII.

Offici- **O** Cimum vulgò cognitum. Id copiosiore cibo
nis Ba- oculorum aciem hebetat, aluum mollit, spi-
silicon. ritum mouet, vrinā pellit, lac euccat: agrè tamen
conficitur. Illitum cum polline polentæ, aceto &
rosaceo, pulmonū inflammationibus auxilio est:
draconis marini, & scorpionis ictibus per se pro-
dest: & cum vino Chio oculorum dolori us. Suc-
cus visus caliginem abstergit, destillatiōes exic-
cat. Semen potum conuenit atram bilem gignen-
tibus, difficili vrina, inflatisque: naribus haustū,
subinde mouet sternutamenta: quod idem herba
efficit, sed oculos premi necessum est, cū sternuta-
mentū vrget. Sunt qui in cibis abdicandum cē-
seant: quandoquidem māducatum, & in sole po-
situm, vermiculos erat. Aplri autem adiciunt,
si feriantur à scorpione, qui ocimum ederint, nul-
lo conflictari dolore.

Orobanche. CAP. CXXXV.

O Robanche cauliculus est sesquipedalis, &
interdum maior, subruher, hirsutus, tener,
sine folio, pinguis: flore subalbido, aut in luteum
verg

vergente: radice digiti crassitudine, & cum ariditate flaccescit caulis, fistulosa. Hæc inter quædam legumina nasci constat, & ea strangulare: unde orobanche sibi cognomentum usurpauit. Estur, vt olus, cruda, & in patinis, asparagi modo decocta. Legumentis addita, coctionem accelerare creditur.

Barbula hirci. CAP. CXXXVI.

Barbula hirci, quæ ab alijs come vocatur, breui est caule, folijs croci, radice longa, dulci, supina, magno super caulem calyce, e cuius summo semen nigrum dependet, unde nomē inditum est. Herba esui apta est.

Ornithogalum. CAP. CXXXVII.

Ornithogalum cauliculus est tener, candicans, tenuis, sesquipedalis, tribus aut quatuor in cacumine mollibus agnatis: à quibus flores prodeunt foris herbacei, & cum hiantes se pandunt, lactei visuntur: inter quos dissectum cachryos modo, capitulum emicat. Coquitur cum pane, vt melanthium. Radix bulbosa, cruda et cocta mādatur.

Tubera. CAP. CXXXVIII.

Tubera rotunda radices sunt, sine caule, sine folijs flauescetes: vere fodiuntur, cruda et cocta eduntur.

Smilax hortensis. CAP. CXXXIX.

Hortensis smilax, frutex, cuius semē à nonnullis lobia vocatur: folia habet hederae, molliora tamē: tennes caules, et capreolos, vicinis frut

* Græcè *φωκυβαντες* fruticibus circumuolutos: qui tantum a dolescunt: est in *αμυγδαλαιο* ut topiarias scenas representare videantur: sili-
 883 *δὲ* quas fœnigræci profert longiores et torosiores, in
φωκυβαντες quibus semina renum similia, sed inequali colore
φωκυβαντες recluduntur, * quæ quadã ex parte fuluescunt.
 quod re Siliqua cocta, cum semine in oleribus, asparagi
 & ius for modo, estur. Vrinam ciet, & tumultuosa somnia
 sitan red facit.
 dideris:.

quæ ma
 gna ta-
 men ex
 parte ful-
 uescunt ut
 intelliga-
 mus smi-
 laca hæc
 diuersi
 quidẽ co-
 loris se-
 mina ma-
 gna ta-
 men ex
 parte ful-
 uescunt
 procrea-
 re. Est
 quã rura
 Viciã syl-
 uestrem
 vocitãt.

Medica.

CAP. CXL.

Medica, cum receter prodit, folijs & cau-
 le trifolio pratensi similis est: procedens
 verò folia contrahit, caules edens trifolij, & sili-
 quas corniculorum modo intortas, in quibus se-
 men lentis magnitudine dependet. Id siccatum,
 iucundi soporis gratia, conditaneo sali admisce-
 tur. Viride, quibus refrigeratione opus est, illitu
 suffragatur. Herba tota pro gramine vtuntur,
 qui pecora allunt.

Aphaca.

CAP. CXLI.

Aphaca in aruis nascitur, altior læte, te-
 nuibus folijs: siliquas lenticula maiores
 fert, in quibus terna quaternãve semina nigra,
 læte minora, cõtinetur: quæ adstringendi vim ha-
 bent: quare torrefacta, stomachi aluiq; fluxio-
 nes sistunt, si fresa lentis more decoquantur.

Porrum capitatum.

CAP. CXLII.

Capitatum porrum inflationem facit, no-
 xium succum creat: tumultuosum somnum
 parit, urinam ciet: aluo accommodatur, extenuat,
 oculo

oculorum aciem hebetat, menses pellit: sed ledit exulceratam vesicam, renésque: cū ptisana verò coctum, esu pectoris vitia extrahit. Coma eius in aqua maris, & aceto cocta, in defectionibus, ad præclusiones vulvæ, & duritias, utilis habetur. Porrum bis aqua mutata coctū, tum frigida maceratū, dulcescit, & multò minus inflat. Semen acrius est, & quādam adstrictoriam vim habet quare succus cū aceto, addito thure aut māna, sanguinis profluvia sistit, maximè si naribus erūpat. Venerem stimulat: contra omnia thoracis vitia. tabémq; pro delinctu efficax est: arteriā esu purgat, sed si assiduè estur, visus obscuritatē inducit: stomacho aduersatur. Succus ex melle potus, aut illitus, contra bestiarum morsus auxilio est: ipsum quoque cū aceto aut thuris polline, lacte aut rosaceo, vtiliter aurium doloribus, & sonitui instillatur. Varos tollūt folia illita cum ruarhois, qua ad obsonia vtuntur: epinyctidi medentur: crustas ex sale illita rumpūt, veteres sanguinis reiectiones cohibēt, si binis drachmis & equali haccarum myrti pōdere bibētur. Ampeloprasum stomacho magis aduersatur, & plus porro excalfacit: vrinam & menses vehementius ciet. Id contra serpentium morsus esse conuenit.

Cæpa. CAP. CXLIII.

Cæpa longa acrior est, quā rotunda, item flaua quā candida, & sicca, quā viridis, & cruda quā cocta, aut sale cōdita. Omnes tamen

men mordent, flatus gignunt, appetentiam inui-
tant, sitim mouent, & extenuant: fastidiū pa-
riunt, & expurgant: aluo vtilis sunt. Ea detra-
ctis purgamentis in oleum coniecta, hemorrhoi-
das, reliquosq; excretionū exitus reserant, sub-
dite pro balanis. Succus cum melle illitus, oculo-
rum hebetudinibus, argemis, nubeculis, & inci-
pientibus suffusionibus auxiliatur: angine eodē
perunguntur: suppressos menses pellit, caput pur-
gat naribus infusus: canis morsibus cū aceto, ru-
ta, & melle illinitur: cum aceto autem perunctas
in Sole, vitilignes sanat: & cū pari spondio, sca-
bras lippitudines sedat: varos eum sale reprimit:
contra calceamentorum attritus, cum gallinaceo
adipe vtilis est: cite aluo prodest: in auribus soni-
tum, ac grauitatem emendat: ad purulentas au-
reis, & eliciendum earundē aquam, valet: alopec-
cie earum succo perfricantur, qui celerius, quā
alcyonium pilos euocat: largiore cibo capitis
dolores ciet, coctāq; vehementius vrinam pellit:
eos lethargicos efficit, qui valetudinibus aduer-
sis, ea etiā cocta, plus equo vescātur: elixa, & cū
passis vuis, & fico illita, tubercula concoquit, &
celerrimè rumpit.

Allium. CAP. CXLIII.

Allium quoddā satium atq; hortense ha-
betur, quod in Aegypto, singulari, vt
porrū, capite cōstat, dulce, in purpureū vergens,
parū: reliqua verò magna, & candida, ex plu-
ribus

ribus coagmentantur nucleis, quos aglitas, id est
spicas, Græci nominant. Aliud est syluestre, quod
Ophioscoroden, id est anguinum, vocant. Vis alijs
acris est: excalescit, mordet, excernit, aluum tur-
bat, inflationes facit, stomachum exiccat, sitim gi-
gnit, flatū permouet, summā corporis cutē exul-
cerat, aciam oculorum esu lebetat. Eosdem effe-
ctus præbet anguinum, quod & elaphoscorodō di-
citur: latas ventris tineas in cibo sumptū abigit,
vrinas detrahit: contra viperarum ictus, & pri-
uatim hemorrhoi, prodest, ita vt nō aliud magis,
si cum vino iugiter assumatur, aut tritum in eo-
dem ebibatur: contra rabiosorum morsus & illi-
tu, & cibo valet. Magnæ & allio viilitates con-
tra aquarū mutationes: vocē clarificat, veterem
tussim crudum coctū melle lenit: potum autē cum
origani decocto, pediculos, & lendes enecat: cre-
mati cinis illitus sugillationibus cū melle, & alo-
pecys cū nardino vngvine, medetur: eruptiones
papularum cum oleo & sale sanat: vitilignes,
lichenas, lentigines, vlcera capitis manantia, le-
pras, & fursures, cum melle eximit: cum thure,
& teda decoctum, dētium dolorem leuat, si in ore
contineatur: cōtra venenatos mures aranei mor-
sus, cum ficulneis frondibus, & cumino illinitur.
Feruesactæ comæ ius, foeminarum desefsionibus
additum, menses & secundos partus extrahit.
Allium eiusdem gratia suffitur. Factum ex eo,
& nigra oliua intritum, quod myttoton vocant,

esu cit vrinam, ora venarū patefacit, hydropicis
vtilē. Scorodoprasum magnitudine porrū equat,
qualitatum porri, & allij particeps: vnde pro-
miscuas sibi vires ex utroque vendicavit, esse
Etus allij, & porri præbens: inefficacius tamen.
Coctum, porri modo, dulcescit, & in olerum vi-
cem transit.

Sinapi. CAP. CXLV.

Sinapi hortense, aliqui napi vocāt. Eligi de-
bet adultū, valde rufum, nō magnopere sic-
cū, sed quod fractum internè virescat, & veluti
quodam succo madeat, cæsum colore: siquidem
recens id genus, tempestivū habetur. Ad calfa-
ciendum, extenuandum, extrahendum, efficax
est. Ad eliciendam capitis pituitam manditur:
contra præduros tonsillarum tumores, ac veterē
callosamq; arteriæ scabritiē, succus ex aqua, &
melle, conuenienter gargariZatur: sternutamen-
ta ciet, tritū & naribus admotum: comitialibus
quoq; auxiliatur. Fœminas vuluæ strangulatu
oppressas excitat: lethargicis, deraſo capite, illini-
tur cum ficis admistum, donec rubescat locus. &
ad coxendicum cruciatus impositum, * ad lienes
& omne genus dolores cōfert, cū permutande
valetudinis causa, ex alio vitia extrahēda sunt.
Alopecijs illitū medetur, faciem purgat, sugilla-
ta cū melle, adipe, aut cerato rapit. Fera impeti-
gines & lepræ, eo cum aceto perunguntur: con-
tra febrium circuitus aridum bibitur, aut potui,

* κρῖ
σπλινκας
κκθο-
λου εις
παρ ῥό-
νιορ ἄλ-
τιμα.

polenta modo, inspargitur: extrahentibus emplastris, scabiemq; extenuantibus, vtiliter admisceri solet: tritum, grauitati aurium & sonitui, cum sico impositum prodest. Succus ad hebetudines oculorum et genarum scabritias magna vtilitate illinitur. Expressus recenti semine succus, in sole siccatur.

Nasturtium.

CAP. CXLVI.

Nasturtium optimum constat esse Babylonicum. Omnium semen est acre: excalfacit, stomacho aduersatur, aluum turbat, tineas excutit, lienem imminuit, partus exanimat, menses cit, venerem stimulat, sinapis & eruce simile intelligitur. Lepras & impetigines absterget. Illitum cum melle, lienem extenuat, fauos expurgat, pulmonum vitia extrahit, sorbitionibus incoctum. Serpentium venenis potum resistit, atq; eas suffitu fugat: capillorum deflunia colibet: carbunculos ad suppurationem perducit, & rumpit: coxendicibus cum polenta comode ex aceto illinitur, tumores collectionesq; discutit, emittit furunculos, illitum cum muria. Herba ad omnia eadem effectus, licet minor.

Thlaspi.

CAP. CXLVII.

Thlaspi, herbula angustis folijs, digitali longitudine, in terram versis, suppinguitus, in cacumine diuisis: binum dodrantum cauliculo, tenui, no sine adnascentibus ramis: fructu circa ipsum totum, ab extremo in latus se panden-

* *Dis-* te: semine nasturtij incluso* lenticula vasis ef-
uo *et* *dis*, figie, nisi quod infringitur, (vnde nomē accepit)
 id est, di- flos albicat. Nascitur in semitis, & sepibus, fos-
 sci figu- sisq;. Semen asperi gustus, excalfaciens: bilem
 ra. vtrinque extrahit, potū acetabuli mēsurā: prodest
 ischiadicis infusum: sanguinē potu educit, inter-
 nas suppurationes rumpit: menses ciet, sed par-
 tus enecat. Alterum thlasspi tradit Cratenas,
 quod aliqui Persicon sinapi vocant, latis folijs,
 radicibus magnis: vtile ischiadicorum infusioni.

Draba.

CAP. CXLVIII.

Alij a- **D** Raba herba ad culiti altitudinē assurgit,
rabis. **D** tenues spargens* ramos, & ex utroque
 * *pā* *6-* latere folia ceu lepidij, sed molliora, et candidio-
dis, id est, in cacumine verò sam luci umbellam gerit,
 est, vir- candidos flores habentem. Herba haec cū ptisana
gas. coquitur in Cappadocia maximè. Semen aridū
 pro pipere obsonijs admiscetur.

Irio.

CAP. CXLIX.

E Rysimon, Latini irionem vocāt, iuxta vr-
 bes, rudera, hortosque nascitur, folijs cruce
 sylvestris: cauliculis in leri modum lentis et olse-
 quiosis: floribus luteis, siliquis in cacumine gra-
 cilibus, vt fanograco, cornicularis: semine na-
 sturtij, exiguo, vrentis gustus. Cōtra thoracis flu-
 xiones efficax est, & si purulenta extusuntur:
 regio morbo, & coxendicibus prodest: contra
 venena in delinctu cum melle datur: illinitur
 ex aqua aut melle vtili: er cecis carcinomatīs,
 par

parotidibus, duritijs mammarum, & testiu inflammationibus. In totu extenuat, & calfacit. Mitius multo ad clysteres fiet, si aqua madescat, atque torreatur, vel linteo illigatu, pinsita, farina oblitam perassetur.

Piper.

CAP. CL.

Piper in India nasci, breui arbore traditur: quæ inter initia, prælongum fructum, veluti siliquam promit, quod longum piper est: habet intus aliquid tenui milio simile, quod tandem in perfectum piper euadit. Id autem suis temporibus dehiscens, prædensque sese racemos emittit, grana ferentes qualia videmus. Ea acerba candidum piper faciunt, aptum ocularibus remedijs, antidotis, & medicaminibus, quæ contra venenata parantur: theriaca vocant. Longum verò vehementius mordet: & quonia prius, quam ematurescat, decerptum est, subamarum relinquitur, antidotis & theriacis medicaminibus expetitum. Nigrum verò, ut pote quod tempestiua maturitate collectum sit, odoratum esse constat, candido suauius, acrius, & ori gratius, necnon ad condimenta vilius. Sed candidum, & adhuc in acerbum vergens, antedictis infirmius est. Eligi oportet grauissimum, plenum, nigrum, sine multis rugis, recens ac minime furfurosum. Inueniuntur etiamnum in genere nigri semina nutrimento defecta, cassa, inania, minimique ponderis, quod vocant brasma. Vis omnium excalfacit, urinam ciet, concoquit, extrahit, discus-

fol. malo tit, absterget caliginem, quæ oculis obuersatur.
T fol. malo Piper, febrium horroribus circuitu repetëtibus,
scribitur. d siue potu, siue illitu, subuenit: serpentium mor-
stomach. oculo sibus auxiliatur, partus extrahit. conceptu adi-
Cas mere creditur, statim à concubitu *suppositum*:
 tussi, omnibusque pectoris vitijs, siue *eclegmate*,
 siue potu, succurrit: angina eo & melle cōueniē-
 ter perungitur: potum cū recentibus lauri folijs,
 tormina discutit: cum vua passa manducatum,
 pituitam à capite elicit: valetudinem tuetur, do-
 lores finit, appetitiam mouet, concoctionem adiu-
 uat, ad intinctus esculentorum additu: strumas
 cum pice discutit, vitilignes ex nitro emaculat.
 * *Фхнѣ*, Ficili nouo, vt * lenticula, motu torretur. Non
 non *Фх-* est huius arboris radix ginger, vt aliqui exi-
 si p. stimauere, sicuti paulo post ostendemus. Nanq;
 piperis radix costo similis est, ora gustantium
 accendit, salinam ciēt. Hec lienem reprimat,
 cum aceto illita, aut pota: caput etiam purgat.
 mādūcata cum semine pedicularis herbe, quam
 staphidem agriam vocant.

Gingiberis.

CAP. CLI.

Gingiberis sui generis planta est, in Troglo-
 dytica Arabia magna ex parte nascens:
 qua virente, ad multa, p̄inde atque nos ruta,
 vtuntur, et primis potibus & edulys admiscēt.
 Huius radices, cyperi modo, parue sunt, cādicā-
 tes, & odorate, atq; piper sapore imitātur. Eligi
 debent quæ teredines non nouerunt. A multis
 tamen

tamen ob id * condiuntur, quòd celeriter cariem * τὰει-
sentiant, ac fìclilibus in Italiã asportãtur. Cin- χ'ιτ α
giberis cibo conueniens est, & cum condimento ὧ τὸ
assumitur. Ex calfactoriam vim & excoquentẽ ἔνσπ
habet: aluum leniter emollit, stomacho utilis est, id est, sa-
efficax aduersus ea, quæ oculis caliginem offun- le cõsper
dunt. In antidota addi solet. In summa, piperis guntur,
viribus respondet. quòd fa

Hydropiper.

CAP. CLII.

cile pu-
trescãt.

Hdropiper apud aquas nascitur, quæ sta-
gnãt, aut pigro lapsu repunt: caulem edit
geniculatum, * prædurum, multis alis concauis: * σ
folia menthæ, maiora, molliora, candidioraq; gu id est, so-
stu piperis, acri, citra tamen vllam odoris gra- lidum.
tiam fructum acrem, in surculis paruis, prope fo-
lia racematim coherentem. Folia cū semine illi-
ta tumores veterẽsque durities discutiunt. sugilla-
ta delent: quæ postquam inaruerunt, tusa pro pi-
pere in obsonijs admiscentur. Radix parua, nul-
lius in medicina momenti.

Ptarmica.

CAP. CLIII.

Ptarmica exiguus frutex est, surculos la-
bens paruos, multos, & rotundos, abrotono
non dissimiles, & circa eos folia oleæ, longa,
multa. & in cacumine capitulum, vti anthemi-
dis, paruum, rotundum, quod suo acri odore ster-
nutamentum excitat: vnde nomẽ accepit. Folia
cum floribus illita, sugillationes rapiunt. Flores
sternutamẽta efficacissimè mouent. Nascitur in

montibus & petrosis.

Radicula, seu lanaria herba.

CAP. CLIII.

Cēsetur ea quā vulgōsa ponariā dicunt. **S** Truthium herba vulgō nota, qua purgandis lanis vtuntur, quī eas elauunt. Huius radix est acris: vrinam ciet: prodest tussi, iocinerosis, orthopnœa ex melle sumpta, cochlearis mensura: aluum soluit. Eadem cum panace & capari radice calculos frangit, & cum vrina exsurbat. duritiā lienis absūmit: menses imposti trahit, partus efficaciter enecat. Cum polenta autem & aceto illita, lepras tollit: tubercula discutit, cum farina hordeacea, & vino decocta. Miscetur & malagmati, & ocularibus collyrijs, claritatis causa. Sternutamenta mouet, per os purgat, trita cum melle, & naribus infusa.

Cyclaminus.

CAP. CLV.

Cyclaminus folia habet hedera, purpurea, varia, in quibus suprà infrāq; albicant macule: caule nudo, quaternos digitos equante: floribus in eo* purpureis, rosarum effigie: radice nigra, & aliquātum lata, vt rapum videri possētibus. **Sit.** Quæ cum hydromelite pota, pituitā aquāmq; detrahit: menses potu appositū ve ciet. Tradunt, si pręgnans radicem transgrediatur, abortū fieri. Partum appensa accelerat: contra venena, pręsertim leporis marini, ex vino bibitur: illita contra serpentium ictus, remedio est: immista vi

no inebriat: regium morbum discutit, tribus drachmis pota, cum passo aut diluto mulso. Sed oportet eum, qui ebibit, multis vestibus cōtectum, loco calido, & à perfrictionibus tuto, recumbere, quò facilius exudet: eiectioni autem sudores fellei colore inueniuntur. Succus eius ad purgandum caput, naribus infunditur: ad deicienda quoq; alia excrementa, in vellere sedi subicitur: illito umbilico & imo ventre coxarū tenus, aluum emollit, & abortum efficit: suffusionibus, & retusē oculorum aciei, oblitus cum melle succus prodest. Medicamentis abortū inferentibus admiscetur. Succus cum aceto illitus, prociduam sedem restituit. Exprimitur tusa radice succus, & ad mellis crassitudinē decoquitur. Radix cutem purgat, eruptiones, papularum reprimat, vulneribus ex aceto per se aut cum melle medetur, lienem absmit: vitia cutis in facie, & alopecias emendat: eius decocto luxata, podagras, & capitis vlcuscula, pernionesque foveri congruum est: ipsaq; in oleo vetere feruescēta, illito oleo, vlcera ad cicatricem perducit. Cauata radix oleo expletur, & cinere feruenti imponitur, adiecto interdū Tyrrhenica cere momento, vt strigmenti crassitudinem vnguentum contrahat, cū primis vtile pernionibus. Radix, scille modo, concisa reponitur. Narrant ad amatoria assumi contusam, & in pastillos diuisam. Nascitur in vmbrosis, maxime sub arboribus.

Altera cyclaminus. CAP. CLVI.

Est & altera cyclaminus, quam cissanthemon aut cissophyllon vocant: folijs hederæ, sed minoribus: geniculatis caulibus, crassisq; circa vicinas arbores, capreolorum modo se voluentibus: flore candido, odorato: acinib; hederæ mollibus, lenti gustus, aliquantulum acris: radice superuacua: nascitur in asperis. Huius acini, drachmæ unius pondere poti, cum vini albi cyathis duobus, quadraginta diebus, lienē per urinam & aluum alsumunt. Ad orthopnoeam bibitur. reliquias à partu purgat.

Dracunculus. CAP. CLVII.

Dracunculus folio constat hederaceo, magno, candidis notis insigni: caule recto, bicubitali, versicolore, maculis resperso purpureis, ita vt anguē planē referat, baculi crassitudine: fructus summo caule racematim cœheret, colore primum herbaceo, & cū ematuruit, croceo, gustu feruens, mordaxq;: radice aliquantulum rotunda, bulbosa, aro non absimili, tenui obducta cortice. Nascitur in sepibus vmbrosis. Seminis succus cum oleo instillatus, aurium dolorem mitigat: naribus etiam ex lana impositus, polypum alsumit: carcinomata illitus sistit: triginta eius grana, si in posca libantur, abortus inferunt: odorem aiunt posteaquam flaccidi flores emarcuerūt, conceptus adhuc teneros enecare. Radix ex calfacit: orthopnoeis, ruptis, vulsis, tussi, de stimulatione

lationibus, auxiliatur: humores pectoris excreatu facile reddit, siue cocta tostaq; cum melle, aut per sese edatur, siue farina eius ex melle delingatur: urinā pellit, venerem excitat, cū vino pota. phagedenas vlcera, & quæ cacoëthe vocantur, trita cum melle & bryonia alba expurgat, & ad cicatricem perducit: collyria ex ipsa ad fistulas & eijciendos partus fieri solent: qui radice suas manus perscruerunt, à viperis feriri negantur: illita ex aceto, vitilignes emaculat. Folia recentibus vulneribus, linamentorum vice, conuenienter imponuntur: decocta in vino pernionibus apposuisse prodest: caseus folijs inuolutus, à putredine defenditur. Succus radice ad nubeculas, albugines, et oculorum caligines conuenit. Radix cruda coctāve, ad sanorum vsus, pro oleris recipitur: in Gymnesijs insulis, quæ Baleares vocantur, coctam radicem cum melle multo, in conuiuijs placet arum loco offerunt. Radix mēsis effoditur, lotaq; frustatim conciditur, & lino traiecta, siccatur in umbra, & ita reconditur.

Arum.

CAP. CLVIII.

ARON, apud Syros lupha vocatū, folia Larus
emittit dracunculi, sed longiora, et paucioribus distincta maculis: caulem suppurpureum, didrantalem, pistilli specie, à quo croceū officinis.
semen exit radice dracunculi alba, quæ decocta estur, utpote cū minus acris sit. Folia ad esum condiuntur, & arida per se decocta maduuntur.

Radix, semen & folia, dracunculi vires habet. Priuatim radix ex simo bubulo pedagris illinitur, et dracunculi more reponitur. In totum, ob mitiore eius acrimoniam, in cibum expeditur.

Arisarum.

CAP. CLIX.

Arisarū exiguā herbula est, cuius radix olea magnitudinē implet, longē maioris quā aron acrimonie: vnde illitu nomas sistit. Fiunt cellyria ex ea, ad fistulas efficacia. Illitu radice, genitale animalis cuiuscunque in perniciem agitur.

Hastula regia.

CAP. CLX.

Offici-
nis
Aphro-
dilos.

Hastula regia vulgaris notitia est, folijs maioris porri: caule leui, ferente in cacumine florē, quē anthericon appellāt: radices subiacent oblonge, rotundae, gladiis similes, gustu acres, quae ex calfaciūt: vrinas & menses epotaciunt: lateris doloribus, ruptis, conuulsis & tussibus, drachma pondere potae ex vino, medentur. Ea verò vomitiōes adiuuat, ludicri tali magnitudine commanducata: à serpēte demorsis datur aptissimē, verūm trium drachmarum pondere, folijsq; floribus & radice ex vino, morsus illinire oportet. Item vlcera sordida, & depascētia, mamarum quoq; & testiu inflammationes, tubercula, furunculósque, decoctis in face vini bulbis, recētibus inflāmationibus ex polēta auxiliatur. Radicis succus adiecto vetere vino dulci, myrrha & croco decoquitur, sitq; perquā utile oculis

lis medicamentum: ad purulentas aureis per se, & cum thure, melle, vino et myrrha tritus, prodest: in contrariam aurem infusus, * dentiū dolorem mitigat. Cinis ē radice illitus, alopecias ad pilum reducit. Oleum in excavatis radicibus igni decoctum, illitu exulceratis pernionibus et ambustis igni, conducit: & surditati, instillatum in aurē, auxiliatur. Candidam vitiliginem, * linteo antea perfrictā in sole, illita radix emēdat. Semen floresq; in vino poti, scolopēdræ et scorpionū venenis, mirū in modum resistunt: aluum purgāt.

Bulbus esculentus. CAP. CLXI.

Esculentus bulbus vulgo cognitus, à nobis estur: stomacho & aluo utilis rufus, et qui ex Aphrica defertur. Amarus verò et scillinus, stomacho aptior est, & concoctionem adiuuat. Bulbi omnes acrimoniam habent, exalfaciunt: venerem stimulant, linguam tonsillāsque exasperant, multum alimenti prebent, carnes creant, inflationem pariūt: luxatis, fractis, articulorum doloribus efficaciter illinūtur: spicula extrahūt: gangrenas & podagras ex melle aut per sese, hydropicorū tumores, & canū morsus cum melle & piperis polline illiti cohibent, sudores compeſcunt: stomachi dolores mitigant: furfures & vlcera, quæ in capite manāt, cū tosto nitro abstergunt. sugillata varosq; per se, aut ex oui luteo, et lentigines cū melle vel aceto, emendant: fractis auriculis vnguib; ex polenta medentur: ydē calidis

calidis cineribus torrefacti, tollunt sicus: itē cum cinere ē menarum capitibus, impositi: cremati verò, & cum alcyonio misti, vitia cutis in facie, atrasq; cicatrices, in sole illiti, emaculant. Faciunt adrupta, si cum aceto cocti edantur. Sed copiosiore eorum cibo abstinendum, quoniam nervos tentant.

Bulbus vomitorius. CAP. CLXII.

** Πολ-
P.* **B**ulbus, quem vomitorium vocant, folia habet lentiora multo & longiora quam bulbus esculentus: radicem similem, * cortice nigro. Ea radix mansa, aut decoctum eius potum, resicæ malis medetur: vomitiones mouet.

Ligio Rujina
Scilla.

CAP. CLXIII.

*Offici-
nis squil-
la, Var-
ronis mo-
re.* **S**cilla vim acrem atq; feruentem habet: assata ad multa vtiliter esse constat. Polline ad crustam subacto, aut luto oblita, in clibanum coniicitur, aut carbonibus obruitur, donec obdurens crusta sufficenter intosta fuerit: qua exempta, si non emolle scat, altero polline simili, aut luto circumlinitur, & eadem quæ prius fiunt: nam quæ ita non assatur, interaneis maximè noxia est. Torretur item in olla, indito operculo, quæ in furnum demittatur. Sumi etiam solet quod maximè est mediū, direptis viuo tenus tunicis, quod frustra- tim cōfectum coquitur, mutata sæpius aqua, donec ipsa nec amaritudinē nec acrimoniā habeat: traiectaq; lino frustra siccantur in vmlra, ita vt ne vlla quidē parte se contingāt: his scille segmi- nibus

nibus ad oleum, vinum, aut acetum scillinū vti-
mur. Ad rimas pedum, interna pars crude scille
in oleo feruefacta, aut cum resina liquefacta im-
ponitur: decocta in aceto demorsis à vipera, cata-
plasma est. Ad singulas assæ parteis adiectis octo-
nis tostæ salis, cochlear vnum aut alterū damus
iunius, ad emolliendam aluum: in potu autē &
odoratis medicaminibus, & quibus vrinā ciere
volumus, hydropicisq; & stomachicis, quibus
innatat cibus, regio morbo, torminibus, in tussi
vetere, suspiriosis, et ore reijciētibus tres obolos,
in delinctu ex melle sumpsisse satis est. Coquitur
cum melle, & estur eorundem gratia, maximè
vt cōcoctionem adiuuet. Strigmenta per aluum
extrahit. Cocta & simili sumpta modo, eosdem
præbet effectus: sed cauendus scillæ vsus his, qui
intestinum sentiūt vlcus. Ad pensiles verrucas,
& perniones, tostæ efficaciter illinitur. Tertium
semen, & in carica aut melle deuoratum, aluum
emollit. Scilla tota in limine ianue suspēsa, malis
medicamenti noxam arcet.

De Pancratiō. CAP. CLXIII.

PAncratiū, quod aliqui scillam appellant,
radice est magni bulbi, subrufo colore, aut
suppurpureo, gustu amaro ac feruēte: folijs lilij,
sed longioribus. Scillæ vires & preparationem
habet, eodēq; pondere in morbis efficaciter assu-
mitur: cui tamen mitior quàm scillæ facultas in-
est. Radicis succus cum erui farina digeritur
in past

in pastillos, qui hydropicis splenicisq; cum hydro melite, commodissimè dantur.

Capparis. CAP. CLXV.

CApparis aculeatus frutex est, qui in terra stratus, magis in orbem euagatur: spinas, ut rubus, habet, in hami modum aduncas: folia mali cotonea, rotunda: fructū oleæ similem, qui cum deliscens panditur, florem candidum promittit: quo excusso, nonnihil glandis oblongæ figura inuenitur, quod apertum grana acinis puniceorum similia ostendit, parua, rubicunda: radices lignosas spargit, grandes, numerosasque. Tenui plerumque solo, asperisq; locis, in insulis & iuxta ruderata nascitur. Caulis & fructus cibi gratia conduntur: alui turbat, stomacho aduersatur, sitim gignit: cocta tamē stomacho quàm cruda utilior est. Fructus drachmis duabus in vino potus, quadraginta diebus, lienē absument, & urinā cruentamq; excrementum emittit: bibitur utilissimè in coxarum doloribus, & nervorum resolutione, iteruptis & convulsis: menses ciet, caput purgat. Dentium dolorem sedat semen ex aceto decoctū, colluto inde ore. Aridus radicis cortex ad eadē proficit ulcera omnia vetera, & sordida, & que occalluerunt, expurgat: lienosis cū farina hordei illinitur: dente demorsa, dolori eius auxiliatur: cū aceto trita, vitiliginēs albas absterget. Radix foliisq; intrita, strumas ac duritias discutiunt. Aurium vermiculos infusus succus enecat. Aphri-
ca,

ta, & præsertim Marmarica capparis, vehementer inflat. Apula vomitus facit, & quæ à Libyco, & quæ Rubro mari defertur, mirum in modum acris est: siquidem in ore pustulas excitat, gingivâsq; osse tenus exest: quare in cibis non abredamnatur.

Lepidium.

CAP. CLXVI.

Lepidium aliqui gingidiū vocant, herbula Censetur vulgò nota: muria cum lacte servatur. Vis piperitis feliorum acris & exulcerans: quapropter ischia olitorū. dicis trita, presentissimum est auxilium, si cū helenij radice, quarta parte horæ, illinatur: liencsis simili modo prodest. lepras eximit. Radix appressa collo, dolore dentium liberare existimatur.

Ranunculum.

CAP. CLXVII.

Complura ranunculi genera: vis tamen omnibus vna, acris, & vehementer exulcerans. Nam vnum coriandri folijs constat, latioribus, subalbidis, pinguibus: flore luteo, interdum purpureo: caule gracili, cultum alto: radice alta, exigua, amaraque, multis capillamentis, hellebori modo, fibrata: nascitur in limitibus humidis. Alterum lanuginosius, longiori caule, pluribus foliorum incisuris, *plerunque in Sardinia proveniēs, quàm acerrimū, quod sylvestre apium appellant. Tertium minimū, & odore gravi, flore aureo. Quartum huic simile flore lacteo. Folia, flores, & cauliculi recentes, illitu exulcerant, & crustas non sine dolore gignunt: quare

Vulgò
Apiū rō
sus.

* πλι-
νι, id
sum.

vng

ungues scabros extricant, scabiem eximunt, strigmata delent: formicantes verrucas, & pensiles, alopeciâsque paulisper illita tollunt. Tepente decocto perniones fouentur. Sicca radix, tritaq; sternutamenta ciēt, naribus admota: dentium dolorem appensa leuat, ipsos tamen frangit.

Anemone.

CAP. CLXVIII.

Dvo anemones genera, vnum syluestre, alterum in cultis nascēs. Cuius multæ species: vna phœniceum florem profert: altera candicantem, aut lacteum, aut purpureum. Harum folia coriandro similia, ceterum scissa tenuius in terram inclinantur: caules lanuginosi, tenues, in quibus flores, vt papaueris, & in medio capitula nigra, aut cœrulea: radix oleæ magnitudinis, aut amplius paulo grādescit, ac veluti geniculis quibusdam cingitur. Syluestri amplitudo prorsus maior, latioraq; folia, & duriora: oblongius caput: flore puniceo, tenuibus, & multis radicū capillamentis. Acrior est, quæ nigra habet folia. Vis vtriusq; acris: ea de causa succus naribus infusus, purgat caput. Commanducata radix pituitam trahit: decocta in passo & illita, medetur oculorum inflammationibus: cicatrices eorundem & helitudines emendat, sordida vlcera abstergit. Folia, & caules, si cum ptisana decocti edantur, copiam lactis præbent: menstrua ciunt, vellere apposita. Illita quoque lepras eximunt. Sunt qui errore ducti, argemonen nominari eunt.

ri eunt

ri eupatorium putent: quoniã à syluestri anemone, argemone & papauer, quod rhœada appellant (de quo inter papaueris genera referemus) propter colorũ cognitionẽ in floribus, distinguere nõ possunt. Verũ papauer & argemone colore minus saturato spectatur, & vtraq; tardius floret. Quinetiam argemone croceum succũ, gustu admodũ acrem, reddit: rhœas verò candidiorem & acrẽ. Insuper anemone & rhœadi capitula syluestris papaueris similia insunt, sed in anemone supernè crassiusculum, in rhœade subangustius. Anemones genera nec succum remittunt, nec calyces habent, sed quasi asparagi cacumen. In aruis illa sæpius enascuntur.

Argemone. CAP. CLXIX.

Argemone in totum syluestri papaueri similis est: folia habet anemones, diuisa: floren puniceum: caput in cauliculo papaueris rhœadis, oblongius, & summis partibus latũ: radicem rotundã: succum croci colore, acrẽ dimittit. Argema & nubeculis expurgat. Folia illitu inflammationes compescunt.

Anagallis. CAP. CLXX.

Duo anagallidis genera, quæ tantum flore distant. Nam quæ caruleo flore est, fœmina dicitur: mas, quæ phœniceo. Frutices sunt parui, in terra iacentes. folijs in quadrângulo cauliculo pusillis, subrotundis, ad helxina folia accedentibus: semine rotundo. Vtraque mitigandi

bant largius sumpti. Acini quinque triti, calfa-
 etiq; in punici mali cortice cum rosaceo, si instillē
 tur à contraria aure, dolorem dentium mitigāt.
 Denigrāt capillum, illiti cōrymbi. Folia in vino
 decocta, illinuntur omnium vlcerum generi, etiā
 si cacoëthe sint: vitia cutis in facie, & ambusta sa-
 nant, vti antea diximus, decocta. Mouent mēses
 triti & subditi corymbi: ydē poti, post purgatio-
nes fœminarum, drachmæ pondere, concipiendi
 spem adimunt. Pediculus foliorū melle irrigatus
 ac vuluæ inditus, mēstrua & partus extrahit.
 Instillatus succus putrida tedia nariū, grane olē-
 tiāmq; emendat, & sanitati restituit. Lacryma
 hedere psilothrū est: illitu pediculos enecat. Suc-
 cus radicū in aceto potus, cōtra phalāgia prodest.

Chelidonium. CAP. CLXXII.

Chelidonium maius, caule est gracili, cubita
 li aut altiore, agnatis foliosis: folis ranuncu-
 li, mollioribus tamen, & colore cæsis: flore violæ
 albæ, secundum singula folia prodeunte: in eo suc-
 cus croci, mordax, acris, & aliquantulū subama-
 rus, grauiter olēs: radix supernè singularis, infer-
 nē in multa crocea capillamēta fibratur: siliqua,
 ceu corniculati papaueris, tenuis, in metæ figurā
 longa: in qua semen papauere maius recludi-
 tur. Succus in aëreo vase, cum melle prunis deco-
 ctus, oculis claritatem adfert. Folijs, caule, radi-
 ce, succus exprimitur ineunte æstati, & siccatus
 in vmbra digeritur in pastillos. Radix cū aniso

*Gerostan
magna*

Sec. He. fr.

& vino albo pota, medetur regio morbo, & vlceribus quæ serpūt: imposita cū vino. aut manducata, dentiū dolorē sedat. Hoc momē sibi videtur vēdicasse, quōd aduentu hirūdinū exoriatur, & discessu emarcescat. Sunt qui narrāt, hirundines matres excacatis pullis, admota herba visum restituere.

Chelidonium minus. CAP. CLXXII.

Vulgò Scrofula
ria minor.
Chelidoniū minus, quod triticū sylvestre aliqui nūcuparūt, herbula pediculis ab radice pēdens, sine caule: folijs hedera, multo rotundioribus, & minoribus, teneris, & suppinguibus: radices habet ex eodē callo cōplures, pusillas, in granorū tritici modū acervatim congestas: quarū tres aut quatuor in longitudinē exēūt. Iuxta aquas & lacus nascitur, Vis ei acris, & anemones mollo, summā cutē exulcerat: psoras & scabros vngues eximit. Succus radicibus expressus ad purgandum caput naribus infunditur. Decoctum eius cum melle gargarizatum, magnificē id præstat, & omnia pectoris vitia extrahit.

Othonna, CAP. CLXXIII.

Varia de
Othōna
sentētia.
Othonnam aliqui maioris chelidonia succum esse aiunt, quidā glaucū. Alij succum floribus corniculati pipaueris expressum, Alij permistos cœruleæ anagallidis, hyoscyami, & papaueris succos: esse cōtendunt. Alij Troglodytica cuiusdam herbe succum, quæ othonna vocatur: nascique eā in eo Arabia tractu, qui ad Aegyptū spectat. Othonna felijs eruce, perforatis cribri

modo, & veluti à tinea derosis, squallore obfuitis, paucis: flore croci, latifolio: quare quidā anemones specie esse putauerūt. Extractus succus oculorum medicamentis adijcitur, vbi expurgare est opus: mordet enim & absterget omnem caliginē quæ oculis offunditur. Tradunt humorē quēdam ex herba emanare, qui elotus, semotis calculis, in pastillos ad eadem digeritur. Aliqui tamē affirmant, lapidem esse Aegyptium, in Thebaide nascentem, exigua magnitudine, æreo colore, gustu cum feruore quodam & adstrictione mordaci.

Auricula muris. CAP. CLXXV. *Myosotis.*

Muris auricula, quā myosotida vocāt, herba est caulibus pluribus ab vna radice, aliquatenus ab imo rubētibus, & concavis: folijs angustis, oblōgis, dorso acuto, elato, nigricātibus, per intervalla assiduē geminatis, atque in mucronem desinentibus, & tenuibus cauliculis ex alarum sinu prodeūtibz: flosculo, vt anagallidis, cœruleo: radix digitali crassitudine, multis capillamentis fibrata. Radix illita egyplosia sanat. Sūt qui alsinem, muris auriculam vocitent.

Glastum. CAP. CLXXVI.

Satium glastū, quo infectores lanarū vtūtur, folium habet plātagini simile, verū pinguius nigriusq;: cuius caulis duūm cubitorū altitudinē excedit. Illita folia tumores omneis discutunt, cruenta vulnera glutinant, sanguinis profluvia sistunt, ignem sacrū, phagedenas, putre-

*λεπτο-
 τήρης, id
 est, tenu
 iores.

scientia vlcera, & quæ serpunt, sanant. Sylvestre
 glastum satiuo simile est: folia fert maiora, la-
 tucaceis proxima: caules* prætenues, multifidos,
 quadrántenus rubentes: in quorū cacumine fol-
 liculi multi dependent, quandam linguarū effi-
 giem referētes, in quibus semē flore tenui, luteo.
 Eadē quæ & supra dicta præstat: polu & illitu
 lienosis auxiliatur.

Vulgò Telephium. CAP. CLXXVII.

Crassula
 maior, et
 faba in-
 uersa.

Telephium herba portulacæ similis est, &
 caule, & folijs: alas binas in singulis folio-
 rum geniculis annectit, ramuli à radice senise-
 pteni ve prodeunt, folijs referti cæruleis, crassis,
 lentis, ac carnosus, flore luteo, aut cādido. Nasci-
 tur inter vites, & locis cultis vere. Folia senis
 horis illita albam vitiliginem sanant:
 sed postea hordeacea farina illini
 debet. perunctam ex aceto
 etiam in sole vitiligi-
 nē tollunt, sed vbi
 inaruerunt, ab-
 sterguntur.

SECUNDI LIBRI

FINTS.

P E D A N I I

DIOSCORIDIS

ANAZARBEI, DE

Medicinali materia,

LIB. III.

Ioanne RVELLIO Sueßionensi
interprete.

UPERIORIBVS, charis-
sime Aree, cōmentarijs, tradidi-
mus de aromatibus, vnguentis,
oleis, arboribus, earum fructibus
& lacrymis, itē de animalibus,
cerealibus, oleraceis, & herbis acrimonia prae-
ditis. In hoc autem tertio radices, succos, semina,
herbas, & quae vernacula & inter se cognata
cēsentur, quaeq; pluribus scatent remedijs, prose-
quemur.

Agaricum. CAP. I.

Agaricū radix fertur laserpitij similis,
sed facie summa solutior, & rariore fun-
gosoq; tota contextu. Duo eius genera: foemina,
quae praefertur, rectis iutus venarum discursibus
cōstat, mas rotūdus est, & vndiq; cōpactior. Vtriq;
gustus in initio dulcis, mox ex distributione in
amaritudinem transit: gignitur in Sarmatia
regione, quae Agaria dicitur. Sunt qui radicem

esse plantæ affirmet: alij vt fungos nasci in arborum caudicibus, quadam putredine. Gignitur in Galatia Asia, & Cilicia, in cedris, sed friabile, & infirmum. Adstringendi calfaciendiq; naturā habet: efficax est contra tormina, cruditates, & rupta: prodest itidē contusis, & ab alto deuolutis. Datur duobus obolis in vino mulso, febrim non sentiētibus: febriculosus verò, in aqua mulsa. Arquatis quoq; suspiriosis, iccineris, renūmq; vitio laborantibus, dysentericis. Itē si vrina agrè red datur, si vuluæ strangulatus vrgeat, si pallor mēbra decoloret, drachma vna dari solet: si tabes infestat, ex passo: si lien negotium exhibet, ex aceto mulso: si dissolutio stomachi est, ita vt cibi tenax non sit, manditur, & sine vlla humoris sortitione deuoratur. Simili modo acida ruētibus propinatur. Sanguinis reiectiones sistit, tribus obolis ex aqua sumptum. Facit ad coxendicum, & articulorum dolores, & comitiales morbos, si cum aceto mulso, pari pondere assumatur: menses ciet: fœminis, quas inflatio vuluæ vexat, vtiliter equali modo datur Horrores soluit datum ante febrim acceßiones: aluū purgat drachma vna aut altera, si cum aqua mulsa libatur: venenorū antidotum est denarij instar, cum diluta potione sumptum: si serpentes ictū vibrarunt, morsūmq; subfixerunt, tribus obolis ex vino potum, mirè auxiliatur. In summa, internis omniibus vitijs conuenit, pro viribus, & etate datū, nūc ex aqua, nūc

ex vino: *ijs* ex aceto mulso, alijs ex aqua mulsa.

Rhaponticum.

CAP. II.

RHa, aliqui rheum, Latini rhaponticum vocant, provenit in *ijs*, quæ supra Bosphorū sunt regionibus, ex quibus affertur. Radix nigra cætaurio magno similis, sed minor & rufior, fungosa, aliquantū levis, sine odore. Optimū habetur, quod teredines non sensit: si gustatu cum remissa ad strictione lentescat, māducatūmq; colorem reddat pallidum, aut ad crocum inclinantem. Id epotum facit ad inflationes, stomachi imbecillitatē, & omne genus dolores, ad convulsa, lienosos, hepaticos, tormina, ad renum, vesicæ, & pectoris vitia, aduersus intēta præcordia, & vultu mala, coxendicum dolores, sanguinis excretionēs, suspiria, singultus, dysenterias, & celiacorum affectus, contra febrium circuitus, & venenatorum morsus. Datur in singulis valetudinibus eodē, quo agaricū, pondere, & cum eisdem liquoribus: si febricareāt, in mulso: sin aliter, ex aqua mulsa: si tabē experiuntur, ex passo: si lienis exercet, in aceto mulso, si dissolutio est stomachi, id est cū cibi tenax non est, manditur, & sine sorbitione vlla deuoratur. liuētia, lichenāsque tollit, cum aceto illitum. Inflammationes omnes veteres ex aqua oblitū dissipat. summa eius vis adstringens cum aliquanto calore.

Ignoratur. Nec enim est qđ Rēpōtici nomine hodie indicatur.

Gentiana.

CAP. III.

Gentiana inuentio prima assignatur* Gētio tidi.

* Grecus Gen

Illyriorum regi, à quo cognomentum habuit. Folijs partim proximè radicem, iuglandi plātiginive similibus subrubris, partim à medio caule, & præsertim iuxta cacumē, paulū dissectis: caule cauo, & lævi, digiti crassitudine, geniculato, & ex intervallis maioribus foliato, binū saepe cubitorum: semine in calycibus lato, sine pondere, glumoso, satis ad sphondyliū semen accedente: radice longæ aristolochiæ, crassa, amara. nascitur in sublimibus montiū iugis, vmbrosis locis, aquosisq;. Vis radicis excelsa, & adstringens: contra morsus serpentii, duabus drachmis, cum pipere, ruta, & vino pota, auxiliatur. Extracti succi drachma, laterum doloribus, & ex sublimi deturbatis, ruptis, & conuulsis, prodest: hepaticis & stomachicis, pota cum aqua subuenit. Radix collyrii modo subdita, partus eiicit: imposita, ut lycii, vulneraria est, & ulcerū cuniculatim depascentium medela. Succus præcipuè eodem effectui prodest: oculis inflammatione laborantibus illinitur: pro meconio collyrijs acribus immiscetur. Radix vitiliginē absterget. Succus extrahendi ratio hæc est: Contusa radix quinque diebus aqua maceratur: postea in eadem tantisper decoquitur, dum extēt radices: & ubi refrigit aqua, lintheo excolatur: mox discoquitur, dū mellis crassitudo fiat. fictiliq; reconditur.

John **A** Aristolochia. CAP. IIII.
 Aristolochia nomē ex eo sibi adaptavit,
 quod

quod existimetur optimè puerperis opitulari. Tria eius genera traduntur. Rotunda, quæ femina vocatur, folijs hederaceis: præstanti odore cum acrimonia, mollibus, subrotundis, multis ab una radice germinibus, prælongisq; palmitibus: floribus candidis, pilei similitudine, in quibus quod rubrum est, graviter olet. Longa, mascula appellatur: nonnullis dactylitis, longiore quàm rotunda folio: tenuibus ramulis, dodrantalibus: flore purpureo, graviter olente, qui marcescens in pyri similitudinem turbinatur. Radix rotunda, in orbem conglobata, rapi modo. Longe verò radix digiti crassitudinem, & dodrantis longitudinem implet, nonnunquam paulo maiorem. Ambe colore intus buxæo, gustu amaro, & gravi. Est etiamnum tertia longa, quæ clematitis vocatur, ramulos habens tenues, refertos folijs subrotundis, minori semper uiuo similibus: flores rutæ: radices longiores, tenues, crasso cortice odoratq; vestitas, priuatim vnguentorum spissamentis conuenientes. Rotunda cæteris venenis resistit. Longa verò aduersus angues, & venena, drachmæ pondere ex vino bibitur & illinitur: pota cum pipere, & myrrha, menses, partus, & omnia vuluarum onera eijcit: eadem efficit subdita in pecto.

Rotunda ad eadem pollet: insuper singultibus, suspirijs, horroribus, lieni, convulsis, laterum doloribus, pota cum aqua, singulariter auxiliatur.

Aculeos, et spicula extrahit, ossium squamas illitis
adims

adimit, vlcera putrida exest, & sordida expur-
gat: canat cum iri, & melle explet, gingivas, &
dentes extergit. Clematitis ad eadem pollere cre-
ditur, viribus tamen inferior est.
Dulcis radix. *De p. xv.*

Liquiri-
cia offi-
cinis.

* *μα-
γοβς*, id
est, lon-
gus.

Dulcis radix plurimè gignitur in Cappado-
cia, & Ponto: fruticosa est, ramis binum
cubitum altitudine assurgentibus: folijs lætisci,
densis, pinguibus, tactuque gummosis: flore hya-
cynthi: fructu pilularum platani magnitudinis,
asperiore, qui siliquas lentium modo habet, ru-
fas & * parvas: radicibus longis, vt gentiane,
coloris buxii, subacerbis & dulcibus: quæ den-
santur in succum, lycij exēplo. Is in arteriæ sca-
britia efficax habetur: verum oportet vt lingua
subditus eliquescat, æstuanti stomacho, thoraci
ac iocineri conuenit: sanat vesicæ scabiem, & re-
num dolores, cum passo potus: idem eliquatus
sitim sedat, vulneribus illitus accommodatur, com-
manducatus ori prodest. recentis radicis decoctum
ad eadem conuenit. Eiusdem farina pterygijs cō-
modissimè inspargitur. *Uer. alaz. fr. p. xv.*

Cæsetur
Rheupō-
ticū offi-
cinar. u

Centraurium magnum folia habet iuglādii,
oblonga, viridi brassicarum colore, serrata
in ambitu: caule, ceu rumicis, binum aut ternum
cubitum, multis ab rabice adnatis, in quibus ca-
pita, ceu papauerum, in rotunditate oblonga: flos
saruleus: semen cnico simile, ceu laneis floccis
quib

quibusdam inuolutum: radix crassa, grauis, solida, tripedalis, succo pregnans, cū adstrictione aliqua & dulcedine acris, & rutescens. Amat solum pingue & apricum, ac syluas & colles. Copiosissima est in Lycia & Peloponneso, in Arcadia, Helide & Messenia, pluribūque locis circa Pholoen, Lyciam & Smyrnam. Radix cōuenit ruptis, conuulsis, pleuriticis, spirandi difficultati, veteri tussi: sanguinem expuentibus, drachmis duabus trita datur, si febris sit, in aqua: ceteris, in vino. Itē ad tormina, & vulue dolores. Ramēta eius in collyrij formam vulue subdita, menses atque partus extrahunt. succus eadem prestat, vulneribus prodest: nam recens tusa, aut arida antē madefacta, ea glutinat & cōiungit. Carnes coalescunt, si tusa simul decoquatur. In Lycia succum exprimunt, quo pro lycio vtuntur.

Centaurium minus. CAP. VII.

Centaurium. limnesiō aliqui vocauere, quoniam rigua amet loca. Herba origani aut hyperici similis, caule anguloso, palmum excedente. flore lychnidis, ē puniceo in purpuram vergente folijs rute prelongis & paruis: fructu tritico simili: radice pusilla, leui & superuacua, quę gūstanti amaritudinem adfert. Herba recens tusa, suo illitu vulnera conglutinat: vetera vlcera purgat, & cicatrices obducit: bilem crassosque humores per aluum exigit, si decocta deuoretur. Ius: decocti ischiadicis cōuenientissimē infun-

funditur: trahit enim sanguinem & dolorem leuat. Succus oculorū medicamentis perquā utilis: siquidem cum melle caliginem oculorum expurgat: in vellere appositus, mēses & partus extrahit: epotus peculiariter nervorū vitij succurrit. Succī extrahēdi ratio: Legitur herba semine pragnās, & diebus quinque madefacta, decoquitur, donec superemineat aque: mox ubi refrixit, linteolo exprimitur, & eiecta herba, iterum decoquitur, vsque dum mellis crassitudinē habeat. Nonnulli eā recentem gravidāq; contundunt, atq; succū fictili non picato exprimūt, & in sole, lignea rude assiduē mouētes, inspissant. Quod si quid concretum faucibus vasis adhaereat, deradunt, reliquōq; humori permiscēt. Noctu diligenter operiunt: nanq; ros nocturnus, liquores coalescere non sinit. Quae autem siccis radicibus aut herbis liquamenta exprimuntur, decocta (vt in gentiane mentione retulimus,) preparantur: sed quae ex corticibus humidis, aut confusis herbis factitantur, in sole, vti antè dictū est, coguntur. Sic è thapsia, sic è mādragora reliquisq; similibus succus sic ex acerbis vuis melligo elicitur. Lyciū tamen, & absynthium, hypocistis, & consimilia, decocta, eo, quo diximus, modo coguntur.

Chamaeleon albus. CAP. VIII.

Chamaeleon albus, ixia ideo aliquibus vocatur, quod quibusdā in locis viscum circa radicem eius inueniatur, quo pro mastiche vtitur
mml

mulieres: folia habet silybo aut carduo similia,
 *asperiora, acutiora, nigroque chamaleone vali
 diora: caulem nõ promit, verum ex medio spinas,
 echini marini, aut cinare modo, erigit: flores pur-
 pureos, veluti papporum lanugines emittit: semẽ
 cnici simile: radicem in letis collibus crassam, in
 montosis verò graciliorem, in profundo albam:
 aliquatenus aromaticam, graui odore, dulcem.
 Quæ pota acetabuli mensura, latus interaneorũ
 sine ipsis pellit Bibitur autem in vino austero, cum
 origani feruæ facti succo. Hydropicis commodissi-
 mẽ drachma in vino datur, etenim eos extenuat:
 contra difficultatem vrinæ decoctũ propinatur.
 Hausta in vino, serpentium venenis resistit: occi-
 dit canes & sues: mures item necat. subacta cum
 polenta aut aqua, & cleo madefacta.

Chamæleon niger. CAP. IX.

Chamæleon niger, folijs scolymo similis esset,
 nisi minora, tenuioraq; , ac rubro distincta
 viderentur: caulem emittit dedrantalem, crassi-
 tudine digitali, subrubrũ: & in umbella flores
 spinosos, tenues, hyacinthi æmulos, versicolores:
 radice crassa, nigra, densa, interdum exesa, quæ
 dissecta flavescit, & comanducata mordet. Pro-
 uenit in campestribus, siccis, & clinosis tracti-
 bus, & maritimis. Radix trita, addito atramenti
 futorij exiguo, cedrino oleo, & axungia, scabiem
 abigit: eadem, cum sibi sulphur & bitumen ascir-
 vit, & cocta in aceto illinitur, impetigines abs-

* Sic
 Plin.
 græcus
 codex
 αχχύτ
 px, id est
 crassiora
 ni fortè
 τpxχύ -
 τpx le-
 gẽdum:
 quod ex
 herbariũ
 collatio-
 ne, si
 quando
 videre
 cõingat
 facile dũ
 iudicare
 ris.

terget. Decoctum collutione dētium dolorem mitigat: cum pari pipere & cera oblita radix, dolenti denti auxiliatur. Radice concisa, & in aceto decocta, dētes fouentur: eos quoque frangit, si scriptorio stylo feruens admoueat: vitia cutis in facie, vitiliginēsq; cū sulphure emendat: erodentibus medicamentis admiscetur: phagedenas, tetrāque vlcera illitu sanat. Quare chamaleo vocetur, à varietate foliorū euenit: mutant enim cū terra colorem: hīc viridia, illic albicantia, alicubi carulea, nonnusquam rubra inueniuntur.

Nominis ratio

Crocodilium. CAP. X.

Crocodilium chamaleontis nigri figuram habet. Nascitur in syluosis, radice longa, leui, aliquantum lata, odore, vt nasturtij, acuto. Feruefacta in aqua & pota radix, sanguinem copiosum per naris pellit. Datur lienosis, eos euidenter adiuuās. Semen ei rotundū inest, duplex vti scutum, quod suapte vi vrinam ciet.

Dipfacum, siue labrum Veneris.

CAP. XI.

Virga
pastoris
vulgò.

Dipfacum, aculeatarum generis est: caule habet altū, spinis horridum, folijs lactuce, spinosis, binis genicula singula complectentibus, praelongis, ceu quasdā bullas intus & extra aculeatas, in dorsi medio habētilibus, concauo alarum sinu, in quo imber aut ros asseruetur: vnde dipfaci, quasi sitientis, nomē traxit. In cacumine caulis singula circuli capitula insunt, oblonga, echinata

nata spinis: quæ arefacta, candida spectantur, dissecta que medulla tenuis, vermiculos ostendunt. Sanat rimas sedis, fistulasque, si tusa & decocta in vino radix, usquedum sit crassitudo cera, immittatur. Medicamentum area pyxide recodendum. Aiunt fornicationibus, verrucis que pensilibus remedio esse. Vermiculi capitulorum in folliculo alligati, collo aut brachio appensi, produntur quartanis febribus remedio esse.

Spina alba.

CAP. XII.

Sпина alba nascitur in montibus & syluosis: folia fert albi chamæleonis, angustiora, candidiora, aliquantum hispida, & aculeata, caule supra bina cubita altum, pollicari aut ampliore crassitudine, albicantem, intus cauum: in cacumine capitulum inest spinosum, echini marini emulum, sed minus, & oblongum: flores purpurei, in quibus semen ceu cnicum, sed rotundius. Huius radix pota, cæliacis, stomachicis, & qui crueta extussumt, efficax est: urinam cit, tumoribus illinitur. Decocto eius dentes in dolore collui prodest. Epotum semen conuulsis infantibus, & à serpente demorsis auxiliatur: gestatum pro amuleto, serpentes abigere traditur.

Spina Arabica.

CAP. XIII.

Arabicam spinam natura albæ spinæ similem esse constat: ipsa siquidem stringit. Ad sanguinis reiectiones, mensium abundantiam, cæterasque fluxiones radix etiamnum

valet. Prouenit in asperis.

Carduus. CAP. XIII.

Est gal-
lorū Ar
tichau.

Carduus, Græci scolymon vocant, folia cha-
maleonis habet, aut albæ spine, nigriora,
& crassiora: caulem longum edit, foliosum, capi-
te spinoso: radice nigra & crassa, quæ illita, gra-
ueolentiam alarum totiūque corporis emendat:
item si decocta in vino libatur. Copiosam autem
vrinam fetidāque expellit. Herba cū recens
tenerefcit, in olera, asparagi modo, transit.

Poterium. CAP. XV.

Poteriū, Iones neurada vocant, largè fruti-
cat, cortice obductum tenui, spinis horridū,
lanugine spissa, ramulis lōgis, mollibus, lentis, te-
nuibus, tragacanthæ proximis: folijs paruis, ro-
tundis: flore exiguo, candidi coloris: semine nul-
lius vsus, sed gustu acuto et odorato. Nascitur in
aquosis, & collibus. Radices demittit binūm ter-
nūmve cubitorū, neruefas, & firmas: quæ pro-
ximè terram recisæ, dant succum gummi simi-
lem. Tusæ, præcisīs neruis & vulneribus gluti-
nandis illinuntur. Decoctum quoque eius ner-
uorum affectibus prodest.

Acanthium. CAP. XVI.

* Addi-
tum ex
Plinio.

Acanthiū albæ ssinæ simile, folijs nuclea-
tis per extremitates* & lanugine ara-
neosa obductis: ex qua cillesta & neta, vestes
bōlycinis similes textūt. Folia vel radices ad re-
media opisthotoni lituntur.

Aca n

Acanthus.

CAP. XVII.

Offici-

nis Brā

ca vrsi-

na.

A Canthus, Romani paderotā vocant, na-
scitur in hortis, petrosi, & rigui: folia
habet multo lactucaceis lutiora, et longiora, eruca
diuisura, nigricātia, pingua, leuia: caulē binūm
cubi torum, digitali crassitudine, laeuē, prope ver
ticem ex intervallis circumdatum foliolis, ceu nu
camenta quaedam oblonga referentibus, spino
sis, è quibus flos prodit albus: semen oblongum,
luteum: caput thyrsi specie. Radicibus nititur
longis, mucosis, rubris, & glutinosis: quæ vstis
igni & luxatis artubus illitæ subueniunt: potè
vrinam ciunt, sed aluum cohibent. Ruptis, con
uulsis, tabem sentiētibus, mirè prosunt. Nascitur
& syluestris acanthus, scolymo similis, aculea
tus, breuior quàm satiuus, & is qui hortis pro
uenit: cuius radix ad eadem, ad quæ superior,
efficax.

Anonis.

CAP. XVIII.

Vulgò,

Resta bo

uis.

A Nonis, quā aliqui ononida appellāt, ra
mos habet fruticosos, dodrantaes, aut
paulò maiores, frequētibus geniculis cinctos, ca
uis alarū multis, capitibus rotundis, folijs lenticu
le, tenuibus, pusillis, ad rutæ aut * praten
folia accedentibus subhirsutis, odoratis, non in
iucundè olentibus. Muria conditur, antè quàm
spinosā fiat, cibus gratissima. Rami acutioribus
spinis, & veluti spiculis firmioribus horrēt: radi
cem mittit candidam, quæ excafacit, & exte
praten

sem di- nuat: huius cortex ex vino potus, urinam ciet:
 cū, quod calculos comminuit, margines vlcerum erodit.
 trifolij Radix cum decoquitur in posca, dolorem den-
 pratēsis tium collutione mitigat. Decoctum eius potu ha-
 cōstet fo morrhoidas sanare creditur.

lys: ut
 volumi-
 ne quar
 to à Dio
 scoride
 depingi-
 tur.

Leucacantha. CAP. XIX.

L Eucacantha, prædita est radice cyperi, valis-
 da & amara, quæ manducata dolorē den-
 tium sedat: veteri laterum dolori, atque ischiadi-
 cis prodest, decocto cyathis tribus ex vino potu-
 Eadem ruptis & convulsis medetur. Radicis epo-
 tus succus eisdem præbet effectus.

Tragacantha. CAP. XX.

Offici-
 nis Dra-
 gagan-
 312770.

T Ragacantha radix lata & lignosa, summo
 caespite nititur, vnde surculos humiles, ro-
 bustos, latissimè fundit, in quibus minuta folia,
 multa, nonnunquam tenuia exoriuntur, quæ sub
 se spinas albas, rectas & firmas occulunt. Est
 etiamnum tragacantha, lacryma, quæ, vulnera
 ta radice manans, concreuit. Præstat pellucens,
 gracilis, levis, sincera & subdulcis. Cutis spi-
 racula, ut gūmi, obstruit. Huius increbuit vsus
 ad oculorum medicamenta, ad tussim, exaspera-
 tas fauces, retusus voces, ceterasque destillatio-
 nes, cum melle in delinctu: subdita quoque lin-
 guæ liquescit, & in passo madefacta, drachmæ
 pondere bibitur, contra renum dolorē, & vesice
 rosiones, misto cornu cervi vsto & eloto, aut scis-
 si aluminis momento.

Eryngium. CAP. XXI.

ERyngium aculeatarum generis est. Cuius fo-
lia in principio, sale condita, in cibos recipiū-
tur: lata autem sunt, et extremo ambitu aspera,
gustu aromatica. Sed ubi adoleuerūt, circa com-
plures caulium eminentias in spinas aculeātur,
in quorum summitatibus globosa capitula, dura
rum acutissimarūmq; spinarum ambitu stella-
tim circumuallātur, quorum colos aliās viridis, cū caule
aliās albus, interdum cœruleus inuenitur. Ra-
dix oblonga, lata, foris nigra, internè candida, deli-
pollicis crassitudine, odorata. Nascitur in asperis
& campestribus. Vim habet calfactoriam: pota-
mentis & vrinas pellit, tormina inflationesq; di-
scutit: contra iocinerum vitia, serpentium mor-
sus, & hausta venena, cum vino prodest. Bili-
tur aduersus plurima, cum seminis pastinacæ
drachma vna: appensa illitāve, tubercula discu-
tere proditur. Pota cum hydromelite radix, opi-
sthotonicis & comitialibus medetur.

Aloe.

CAP. XXII.

ALoes folium scille similitudinem habet,
crassum, pingue, modicè latū, rotūdum, regie hi-
retrosum pandum: folia vtrinq; ex obliquo lon-
gioribus interuallis striantur, & in spinulas de-
sinunt retusas truncasq;. Caulis emittitur non rē hoc ap-
disimilis* antherico: flos albus: fructus hastule
regie cognatus: graui tota est odore, & gustu nomine
amarissima: radice vna, ceu palo, in terrā depa-
tradat.

Nūc cor-
rupto vo-
cabulo
Iringū
dicitur.

* Per
antheri-
tim
Aspho-
deli
aptissi-
mē com-
paratur
Aloe, hic
intelligi-
m^o: quā
uis Dio-
scorides
i Aspho-
deli siue

Etia. Plurima præpinguisque in India gignitur, ex qua coactus succus adfertur. Nascitur etiã in Asia & Arabia, in locis quibusdam maritimis: & in insulis (vt in Andro) non valde succo extrahendo idonea, sed ad glutinanda vulnera sanè quàm utilis, si detrita illinatur. Duo succi genera: quoddam arenosum, quod sedimentum pu-

* Plin. rissima esse videtur. alterum ad iocineris imaginem pinguis, nem vergit. Eligi debet * syncera, quæ nihil doqui non li sensit, nitida, calculorũ expers, rufi coloris, friabilis, ac iocineris modo coacta, facillè liquefscens, vt nostri eximie amaritudinis: improbatur nigra & fræcodices Etu contumax. Gummi eã adulterant: quod debent, preheditur gustu, amaritudine, & valido odore: sed λιπαρὸν ἐὼς; argumẽto, quod digitis friata nõ ad minima γὰρ vi- vsq; frusta resoluitur. Nec desunt, qui acaciam detur le immisceant. Natura eius est spissare, exiccare, gisse. somnum allicere, & corpora densare, aliũ resolvere. Stomachum repurgat binũ cochlearium mēsurā, in aqua frigida aut egelida pota: sanguinis reiectiones sistit: regium morbu purgat, tribus obolis ex aqua, aut drachmæ pōdere in potu: deuorata cū resina, aut cum aqua, vel melle cocto sumpta, aliũ soluit: purgationis perfectæ causa, tribus drachmis sumitur: alijs purgatorijs medicaminibus admixta, præstat vt minus stomachum infestent: sicca glutinandis vulneribus inspargitur, vlcera ad cicatricem perducit, cohibetq; eadem peculiariter exulceratis genitalibus medet

medetur, & disrupta puerorum preputia iūgū: condylomata, rimasque sedis ex passio sanat: hemorrhoidū abundantiam & sanguinis eruptiones sistit, pterygia ad cicatricē ducit, liuores & insignita, ex melle tollit: priuatim scabras lippitudines, pruriginēque angulorū, permulcet: dolorem capitis sedat, temporibus & fronti illita, ex aceto & rosaceo: capillum fluentem continet, cū vino: tōsillis, gingiuis, & omnibus oris vlceribus, cum melle & vino proficit: oculorum medicamentis torretur, in mūda & candenti testa, pennaq; subinde versatur, vt possit equaliter torrerī. Lauatur, vt quod sit arenosissimum, tanquā inutile subsidat, & leue ac pinguiissimum assumatur.

Absynthium. CAP. XXIII.

Absynthium, aliqui bathypicron herba vulgò cognita. Præstantius in Pōto & capadocia, in monte Tauro nascitur. Vim habet calfaciēdi & adstringēdi: bilem expurgat, quæ & stomacho & ventri inhesit: vrinam cit, & crapulam presumptum arcet. Ad inflationes vētris, & stomachi dolores prodest, cum seseli & nardo Gallico potum: fastidia discutit, & arquatos sanat madefacti dilutū, aut decocti ius, quotidie tribus cyathis haustum: menses cit potum, aut cum melle appositum. Cōtra fungorum strangulationes conuenienter ex aceto bibitur. Aduersatur ixiæ venenis cū vino: item cicutiæ, & muris aranei morsibus, & draconi marino.

Angina eo cum melle & nitro perunguntur, & epinyetides ex aqua. Ad sugillata & oculorū caligines ex melle illinitur: item auribus, si manat sanies. Dētiū auriūque dolores decoctū vaporis suffitu compeseit. Decoctum in passo dolentibus oculis oblinitur: item præcordijs & iocineri, tritum cum cerato cyprino: stomacho quoque longa valetudine laboranti, cum rosaceo: cū ficis autem, aceto & loliacea farina, aquæ inter cutē lienosisque subuenit. Vinum ex eo fit, quod absynthiten vocant, præsertim in Propōtide & Thracia, quo ad antè dicta vtuntur, cū febris carēt: alioquin in æstate propinant, & acceptam huic vino incolumitatē referunt. Insparsum arcis absynthium, vestes ab erodētū iniuria vindicat: culices ex olco perunctū abigit, & à corpore arceat: atramentum librarium diluto eius temperatum, literas à muriū erosione tuetur. Existimatur liquamentum eosdem præstare effectus. Attamen potionibus improbatur, quoniam stomachum malè habet, & capitis ciet dolorem. Sunt qui cocta amurca, liquamentum adulterant.

Marinum absynthiū. CAP. XXIII.

Absynthiū marinū, quod aliqui scriphū vocant, copiosissimū in Tauro mōte: iuxta Cappadociā & in Taphorisi Aegypti gignitur: quo Isiaci pro cliuæ ramo vtētur. Herba est tenuis, *abrotoni parui similitudine, referta minutulis seminibus, subamara, stomacho inimica.

Ea

* Abrotonū mare in: elige.

Ea grauiter olet, & cū quadam calfactione adstringit. per sese, aut cū oriſa cocta, interaneorum animalia, teretēsq; tineas, adiecto melle, enecat, aluum leuigat: cum edulio autē vel lenticula decocta, eadem praestare poteſt. Pecora maxime pingueſcunt hoc pabulo. Tertium genus absynthio assignatur, quo Gallia alpiſus finitima ſcatet: id patrio nomine Santonicū vocant, regionis in qua nascitur cognomēto, absynthio nō dissimile, verū subamarum est, nō adeo ſeminis foecundum. Eadem quae seriphium poteſt.

Aln. fari Abrotonum. CAP. XXV. *Stabroniz.*

A Brotonum duorum est generū. Fœmina quadā arboris specie fruticans, cādicat, circū ramulos folijs, seripli modo, minutim incisis: floribus referta est, comanibus in summo, fulgore auri, corymbis: quod per æstatē prodūit, suauiter olet, cum grauitate quadam & amaro gustu: id genus Siculum esse cōstat. Alterū mas vocatur. ſarmētoſum, gracilibus ramulis vti absynthium. Plurimū in Cappadocia gignitur, & Galatia Asiatica, atq; in Syriæ Hierapoli. Crudum ſemen, tritum & feruefactum ex aqua, in potu auxiliatur orthopnoicis, cōuulsis, ruptis, coxendicibus, vrinae angustijs, menſibus ſuppreſſis, aut remorātibus. In vino potum exitialium venenorum antidotum est: horroribus ex oleo illinitur: ſerpentes & ſubſtratu & nidore fugat: contra iclus eorum cum vino potum prodeſt: pri-

uatim efficax contra scorpionū & phalangiorū venena: oculorum inflammationibus commodè illinitur, cū cotoneo cocto, aut panē: tritum cū farina hordeacea: decoctumq; tubercula discutit: irini compositionibus admiscetur.

Hyssopum. CAP. XXVI.

Hyssopum, herba nulli non cognita, duūm generum est, montanum & hortense. Optimum est Cilicium. Vim habet extenuandi & calfaciēdi: decoctum cum ficis, aqua, melle, & ruiā, potūmq; peripneumonicis, diuturne tussi, suspiriosis, destillationibus, & orihopnoicis auxiliatur: tineaenecat. Idem facit, si cum melle delingatur. Crassum humorem per aluum extrahit, decoctū ex aceto mulso epotum: et ad subducendam aluū cum ficis viridibus detritis manditur, vehementiusq; addita iri, cardamomo, aut irione, deiecit: colorem in corpore fouet: lieni, & aquae intercutem, cum fico nitroque, inflammationibus quoq; ex vino illinitur: cum feruente aqua impositū, sigillata discutit: cū decocto fisorum, optimè anginis gargariatur. Decoctum cum aceto, dentium dolorem in collutione sedat: inflationes auricularum vaporis suffitu discutit.

Stœchas. CAP. XXVII.

Offici-
nis, Sti-
chas A-
rabica. **S**tœchas iuxta Galliam in insulis eiusdē nominis è regione Massiliæ gignitur, unde cognomētū accepit. Herba tenuibus surculis, comarabica. thymi, longiore folio, subamara gustu, & aliquā-
tum

tum acris. Cuius decoctum, hyssopi modo, ad pectoris vitia efficax est. Antidotis miscetur. Visce-
ra omnia & vniuersum animantis habitū exte-
nuat, ab obstructionibus & fæctis liberat.

teker- *Origanum, gypsar.* XXVIII.

Organum Heracleoticum, quod & cuni-
lum vocant, folium habet hyssopo non dissi-
mile: umbellam autem non in rotæ speciem orbi-
culatâ, sed veluti multifidam, semine in summis
virgis haudquaquâ denso. Excalfacit: vnde de-
coctum cum vino potum, demorsis à serpente cõ-
uenit. Si cicutam aut meconion hauserint, ex pas-
so: si gypsum aut ephemeron, ex aceto mulso pro-
pinatur. Ruptis, conuulsis, hydropicis, cū fico esui
datur. Aridum acetabuli mēsurâ potū in aqua
mulsa, atros humores per aluum extrahit: mēses
ciet, & tussi cum melle linctum medetur: ad prū-
riginem, psoras, regiumq; morbum, decocti ius in
balneis prodest. Succus virentis tonsillas, vnam,
& oris vlcerâ sanat, & per nares, ex oleo irino
infusum, trahit: aurium dolores cum lacte mul-
cet. Cōficitur ex eo, & capis, & rhois frutice, quo
ad obsonia vtuntur, vomitorium medicamentū,
his omnibus in cupreo vase per dies bis videnos
insolatis, dum caniculæ sydus flagrat. Herba au-
tem substratus serpentes fugatur. Quæ onitis ap-
pellatur, candidiore est folio, & hyssopo similior.
Semē veluti cōiunctos corymbos habet. Vis ei ori-
gani Heraclei, sed multò inefficacior. Sylvestre
orig

origanum, aliqui panaces Heraclion, alij cum-
lam vocāt, ex quibus est Nicander Colophonius.
Folijs est origani, ramis tenuibus, dodrantem al-
tis, in quibus umbelle anethi insunt, flores candi-
di: radix tenuis, superuacua. Peculiariter per-
cussis à serpente, folia & flores ex vino poti au-
xiliantur.

Tragoriganum. CAP. XXIX.

Tragoriganū tenuis frutex est, sylvestriser
pyllo aut origano similis, folio & ramulis.
Quibusdā in locis latius virētiusq; inuenitur, et
latioribus folijs, satis glutinosum. Alterū exi-
libus surculis, ac tenuibus folijs, quod aliqui pra-
sium vocauerunt. Optimum est Cilicium, & Creten-
se, & Smyrneum, & in Chio Coōque proueniēs.
Omnia excalfaciunt, vrinam cient, aluo accom-
modantur, decocto potu bilem deŭciunt, lienosis
ex aceto libere prodest, contra pota ixiæ venena
in vino bibuntur, mēses trahunt: peripneumoni-
cis, tussientibus, ex melle in eclegmate dantur.
Grata ac mitis eorum potio est: quare cibum fa-
stidientibus & stomacho acida ructāti, imbecil-
loq; traditur. Item si à maritima iactatione nau-
sea, & æstus præcordiorum excitetur: tumores
verò cum polenta illius discutiantur.

Puenoksu. Pulegium. *Chionodox.* XXX. *galonj*

Plegiū herba vulgaris notitie. Extenuat,
calfacit, decoquit: mēstrua, secundas ac
partus eiicit: pulmonis vitia ex melle & aloe po-
tum

et extrahit, & conuulsis auxiliatur: nausæas stomachiq; intercisiones, ex posca permulcet: atram bilem per aluum exigit. Bibitur in vino utilissimè contra serpentium morsus. Defectos animo recreat, cum aceto naribus obiectum: gingiuas arefacti cinere corroborat: illitum cum polenta inflammationes omnes sedat, podagris per se subuenit, impositum vsq; dum rubescat locus: cum cerato varos extinguit, lienosis cum sale utiliter illinitur: decoctum eius ablutas prurigines mitigat, conuersas vuluas corrigit, contra inflationes duritiasq; vuluæ, in defectiones conuenienter adijcitur. Vocant aliqui blechona, quoniã dum floret, gustatum à pecoribus, balatum concitat.

Previd Dictamnium. CAP. XXXI.

Dictamnium, aliquibus syluestre pulegium vocatur. Cretensis herba est, acris, lævis, Græcus, pulegio similis sed maioribus folijs, quæ tomæto Dicta- quodam spissaq; lanugine pubescunt. Florem nullum: ac- lum aut semine profert. Præstat omnia quæ sativum pulegium, sed efficacius multo, nam non potest modo, sed appositum quoq; aut suffitum, defunctos partus eicit. Prodit in Creta capras sagittis percussas, huius herbe pastu, eas excutere. Purgandi vim habet succus illitus, aut cum polenta tritus. Herba impactos pedibus reliquoque corpori aculeos, illitu reficit. Ad lienis dolorem efficax habetur: siquidem ipsum imminuit. Metunt æstate & autumno. Radix eius gustu calfacit.

facit, partus accelerat. Succus cum vino potus, contra serpentium morsus presidio est. Tanta herbe facultas est, ut olfacta abigat bestias, quæ venenato ictu seuiunt, appensaq; cōtactu exanimet. Vulneribus ferro illatis, & venenatis moribus, infusus succus presentaneo est remedio, si etiam ab instillatione statim in potu assumatur. Quod pseudodictamnium vocāt, multis in terris nascitur, antè dicto simile, sed minus quàm illud acre. Eosdē effectus præbet, sed inefficacius multo. Defertur à Creta alterum dictāni genus, folijs sisymbrij, ramus maioribus: in quibus flores syluestris origani, nigri, molles: odor foliorū inter sisymbrium & saluiam iucundissimus. Efficax ad eadem sed minus nares ferit. Miscetur emplastris & medicaminibus, quæ aduersus serpentium iniurias consinguntur, theriaca vocāt.

Saluia.

CAP. XXXII.

Salvia siue elelisphacon, frutex est ramosus, longus, virgas habens quadrangulas, & canas: folia mali cotonei effigie, sed longiora, asperiora, crassiora & quæ sensim attritarum quasi vestium scabritiem referāt, hirsuta, subalbida, per quā iucūdo odore, sed graui: semē summis in caulibus syluestri hormino simile gerit. In asperis nascitur. Menses cit & vrinas, decoctū foliorum ramorumque potus, & partus extrahit, & pastinacæ marinæ ictibus auxiliatur. Capillos denigrat, vulnerū sanguinē cohibet, tetra vlce-

ra purgat: testium pruritus sedant rami folia-
que, si* decocto eorum foueantur.

*σιν ολ

vφ.

Mentha. CAP. XXXIII.

Mentha, cognita herba est, calfaciēdi, ad-
stringendi, atque exiccandi vim habet.
Sistit sanguinem, poto ex aceto succo: tineas in
ventre teretes enecat, venerem stimulat, singul-
tus, vomitiones, cholerasq; sedant terni ramuli
cum acidi granati succo poti. Suppurationes dis-
cutit, si cum polenta illinatur. Imposita frōti, ca-
pitis dolores mulcet: māmās, si tendātur, aut la-
cte turgeant, compescit: cum sale, canum morli-
bus illinitur: aurium doloribus cum aqua mulsa
subuenit: vuluē ante coitum admota, cōceptioni
resistit: linguae scabritiē confriēta leuigat: coire
lac, densariq; in caseum non patitur, si folia po-
tioibus lactis immergātur. In summa, stomacho
utilis est, & in condimentis peculiarem gratiā
habet. Syluestris mentha, Latini menthastrum
vocat, hirsutior est folio, & prorsus maiore,
quāmsisymbriū, odore magis viroso: quare mi-
nus ad sanorum vsus expetitur.

Mētha-
strum.

Calamintha. CAP. XXXIII.

Ex calaminthe generibus quedam monti-
bus familiaris, folia ocimi habens, incana,
surculos, & caules angulosos purpureum florē.

Calamē
thū offi-
cinariū.

Altera pulegio similis est sed maior: quā sylue-
stre pulegium ideo appellarūt, quēd odore ipsum
emuletur: nepetam Latini vocitant. Tertia mē-
thastrū

Nepeta.

thastro cognata est: folijs oblongioribus, caule & ramis maioribus, quā superiora, sed viribus inefficacior. Omnium folia gustu impense feruentia, & acria: radix superuacua. Nascitur in campis, asperis, & aquosis. Potu aut illitu demorsis à serpente opitulatur. Decoctum potu menses, & urinas expellit: ruptis, conuulsis, orthopnoea, torminibus, choleris, horroribusque auxiliatur: regium morbum expurgat: praesumpta in vino, venenis resistit: tineas ceteraque interaneorum animalia, cum sale & melle pota, enecat: nec secus cocta crudave, si iteratur. Elephanticos esitata adiuvat, si postea seruum lactis ebibatur. Folia detrita si invellere subiiciantur, menses extrahunt, & partus enecant. Accensa aut substrata, serpentes fugant: nigris cicatricibus candorem reddunt, in vino cocta, & illita, & sugillata tollunt. Calamintha ischiadicis imponitur, ut ex alto humores euocet, summam cutem exurens. Vermes necat: succus auribus instillatus.

Messu,
Thymum

Thymum.

Balsam fr
CAP

XXXV.

Thymum ab omnibus cognoscitur, surculosus frutex, exilibus folijs, multis & angustis circumdatus: capitulis in cacumine, flore purpurascente refertis. Gracili solo, & petroso provenit. Vim habet hanc, ut cum sale & aceto potum, pituitam per alium detrahat. Decocti ius prodest orthopnoicis, & anhelatoribus: tineas ventris exigit: menses, partus, & secundas pellit.

urina

urinas ciet: cum melle in eclegmate, faciles facit excreationes: recentes tumores discutit, cū aceto illitum: concretū sanguinē dissolvit: verrucas thymi colorem reddentes, pensilēsq; tollit: ischiadicis cum vino, & polenta impositū subuenit: hebetibus oculis in cibo prodest. Perquā vtile pro cōdimento, duntaxat ad vsus eorū, qui rectē valent.

A N N O T A T I O.

Herba, quam Medici pro satureia hodie vsurpant, hyssopi folio, thymū magnitudine longē exuperat, vt non esse genuinā, ac hic descriptā, satis eius historia conuincat.

Satureia. CAP. XXXVI.

*S*atureia triuialis notitie est: gignitur in asperis locis, & tenui solo, thymo similis, minor tamen, & tenerior: desert spicū florū plenā, coloris herbarum. Eadē potest quæ thymum, si modo cōsimili sumptitur. Aptus sanis vsus: est etiamnum quædam satina, syluestri prorsus minor, quæ propter mitiorem acrimoniam, commodius in cibis recepta est.

Serpyllum. CAP. XXXVII.

*S*erpyllum duorum generum est: Hortēse odore sampsuchū imitatur, atq; in coronas addi solet, cui à serpendo nomen inditum est: quoniā si qua eius particula terram attingat, inibi radices demittet. Folia & ramulos origani habet, sed candidiores: in maceris multo procerius assurgit. Syluestre, xygis appellatum, non serpit,

sed in altitudinē increfcit, ramulos, edens tenues, furculosos, folijs refertos, longioribus quā rutæ, & durioribus, angustis: flores iucundē olent, gustantī acres: radicis nullus vsus. Nascitur in petris, satius efficacius, atq; magis excalfaciēs, & ad medē di vsū aptius. Menses trahit, vrinā potu ciet: torminibus, ruptis, vulsis, et iocineris inflāmationibus, auxiliatur: & aduersus serpētes potu illi- rūve: capitis dolores mulcet coctū, adiecto rosaceo, & madefactū in aceto: maximē verō phreniti- cis, & lethargicis conuenit. Cruentos vomitus se- dat succus, drachmis quatuor ex aceto potus.

Maurana Sampsuchum. CAP. XXXVIII.
Amaracy. S Ampsuchū in Cypro, & Cyxiceno laudatissimū: secundum sibi locum vendicauit Aegyptiū. Amaraciū gens Sicula, & Cyxicena appellat. Herba est ramosa, per terram repens, folijs eius calaminthe, quæ tenui folio cōstat, hirsutis, & rotundis suauissimum odorē spirat, ideo coronis inseritur. Vis eius excalfaciens Succus decocti potus, conuenit incipientibus hydropicis, & ijs quos vrinæ difficultas, aut tormina excruciat. Illita ex melle arida folia, sugillata tollūt: menses subdita in pessa trahunt: cōtra scorpionis ictū ex aceto & sale illinuntur: lixatis tumoribūsq; , ce- rato excepta imponuntur: aduersus oculorum inflammationes, tumorēsq; cum polline polenta illini prodest Acopis malagmatiſq; , calfaciendi gratia commiscetur.

Melilotos, siue fertula Campana.

Infum. Simv. legum. fr. XXXIX.

Sertula Căpana laudatissima in Attica, & Cyxico, & Chalcedone nata: cuius color vicinus est croco, boni odoris. Nascitur & in Campania circa Nolam, colore in luteum languescente, odore infirmo. Vim habet adstrictoriam: inflammationem omnem emollit, praesertim quae in oculis, vulua, sede aut testibus erumpat, si ex passo cocta illinatur: interdum autem addito oui luteo assato, aut fanigraci farina, lini semine, aut polli ne, aut capitulis papaueris, intybore. Recētes meliceridas per se cum aqua, & vlcera manātia in capite, illita cū creta Chia, vino aut galla sanat. Stomachi dolores, & cruda, & cocta cum aliquo ex antè dictis: leuat: doloribus aurium mitigādis cruda ex passo instillatur: in aceto aut rosaceo madefacta, capitis dolorem lenit.

Marum. CAP. XL.

Marū herba cognita vulgò, surculosa, flore origani, folijs multò cādidioribus, flore odoratiore. Vim habet. sisymbrio consimilē. Substringit enim, & modicè calfacit: qua de causa illitu serpentia vlcera sistit, & in calidas illitiones additur. Iuxta Magnesium, & Tralleis copiosissima gignitur.

Acinos. *Fr. Basil. hom. fr.* CAP. XLI.

ACinos aut aconos à Graecis dicitur, tenui siccòq; ramulo herba, ocimo similis, odo-

rata, sed hirsutior: qua coronæ factitantur. à nō-
nullis clitoribus colitur. Menses & aluum pota
sistit. Illita panos ignemq; sacrum sanat.

Baccharis. CAP. XLII.

* *ἰώ-*
Ans. i. o- **B**accharis herba * fruticosa, quæ in coronas
 dorata. le & verbasci magnitudine: caulis angulosus, cu-
 bitu altitudinē petens, aliquantulū asper, nō sine
 appendicibus adnatis: flore purpureo, subalbican-
 te, odorato: radicibus veratro nigro similibus,
 quibus odor inest cinnamono proximus. Asperū
 squallidūmq; solū amat. Radix in aqua decocta
 ruptis, vulsis, ex alto precipitatis. spirādi difficul-
 tati, salutaris. Itē diurnæ tussi, & vrinæ diffici-
 li: menses pellit: cōtra serpentū morsus utilissimē
 datur in vino. Recens radix apposita, partū ex-
 trahit: puerperis eius decoctum in desessionibus
 prodest: in diaspasmata utiliter inseritur, iucundi
 odoris gratia. Folia, utpote quæ adstringāt, capi-
 tis doloribus illitu prosunt: oculorum inflāmatio-
 nibus, mammis tumētibus à partu, egyp̄iis inci-
 pientibus, ignibꝯsq; sacris auxiliantur. Odoꝝ so-
 mnū gignit.

Ruta. CAP. XLIII.

Ruta montana sylvestrisq; sativa, & hortem
 si acriore est, & in cibis damnata: sativa ve-
 rò quæ sub ficu arbore enascitur, magis in cibos
 admittitur. Viraque vrit, calfacit, exulcerat: vri-
 nam ciet, menstrua pellit, aluū sistit potu cibove:
 leth

lethalium medicamentorum antidotum est, si semen ex vino, acetabuli mensura, ebibatur. Folia per se presumpta, aut cū nuce iuglande, aridi s; ficis, inefficaces venenorum vires reddunt: cōtra serpentes simili modo sumere cōuenit: geniti. r. in cibo potūve extinguit: cum anetho sicco decocta, tormina sedat. Facit ad pectoris laterūmq; dolores, difficultatem spirandi, tusses, pulmonis inflammationē, coxendicum articulorūmq; cruciatus, & horrores febrium circuitu repetentes, pota vt antè dictum est. Itē ad inflationes coli, vuluæ, re-ctiq; intestini, cum oleo decocta, & infusa. Feminas vuluæ strāgulatu liberat, si à genitāli, sede tenus cū melle subūciatur. Feruefacta ex oleo & pota, vētris tineas excutit: articularū s; doloribus ex melle, aqua inter cutem cum ficis illinitur. Eisdē in potu auxiliatur, decocta in vino ad dimidias partes, & oblita. Cruda cōditāq; cibo, visus aciem excitat: dolores oculorum illita cum polenta lenit, doloribus capitis cum rosaceo, & aceto illita auxiliatur, profluentem naribus sanguinem sistit trita & indita, testium inflammationibus cum laureis folijs imposita: & eruptionibus papularum cum myrto, & cerato prodest. Cum pipere autē, vino, & nitro affricata, alba vitiligini medetur. Cū eisdem illita fornicationes tollit, & verrucas, quæ thymi florem representant: contra impetigines cum alumine, & melle vtilissimè imponitur. Succus in mali punici caly

ce calfactus, auriū dolori efficaciter infunditur: hebetudinē oculi qui sensere, ruta cum fœniculi succo ac melle peruncti iuuātur: ignem sacrum, vlcera quæ serpunt, aut in capite manāt, cū acetō, rosaceo, & cerusa persanat: mansa, aliorū ceparūmq; acrimoniā domat. Mōtana, si copiosius estur, interficit. Dū florē promit, & ad muris colligitur, cutem inflat, & rubore quodam inficit, cum pruritu ac vehementi inflammatione.

Oportet itaq; eam vnctis antea manibus, & facie colligere. Tradunt succū gallinaceis pullis insparsum feles arcere. Adiciunt eā, quæ in Macedonia circa Haliacmon amnem prodeat, comedentes interimere. Montosus autem is locus, viperis scatet. Semen eius potum contra intestina vitia efficax est: in antidota commodè additur: contra incontinentiam vrinæ tostū semen septenis diebus potui datur. Radix huius montanum moly vocatur. Syluestris ruta satiuæ similis est. Prodest comitialibus, & coxendicum doloribus: menstrua mouet, partus enecat. Acrior est viribus, quàm hortensis, & validior. Syluestris, vtpote noxia, cibis abdicatur.

Syluestris ruta. CAP. XLIII.

VOcant etiamnum syluestrem rutā, quod in Cappadocia, & Galatia Asiæ finitima moly dicitur. Frutex est, qui ab vna radice multos emittit cauliculos: folijs multo, quàm alterius rute longioribus, tenerioribusq; , odore graui: flo
re

re candido: capitulis in cacumine paulò maiori-
bus quàm sativæ, rute quæ tribus maximè parti-
bus constat: in quibus triangulum semen, subru-
fum gustu amarū recluditur, cuius est usus. Se-
men autumno maturescit: quod cum melle, vino,
croco, & fœniculi succo, ac gallinaceo felle, teri-
tur cōtra retusam oculorū acie. Sunt qui eā har-
malam vocent, Syri besasan. Qui Cappadociam
incolunt, moly, quoniam quandam cum moly ser-
uet similitudinem: radice nigra, flore candido.
In collibus, & leto solo provenit.

Moly. CAP. XLV.

Moly folia habet graminis laticra, humi
sparsa: florē albe violæ similē. sed minorē,
ac magnitudine violæ purpureæ respondentē, la-
etei coloris: caulem candidū, quaternūm cubito-
rū, in cuius cacumine inest aliquid, quod alijs spe-
ciem referat. Radix parva, bulhosa, quæ mirum
in modum valet ad aperiendas vulvas, si trita
cum irino vnguento, in pessō subijciatur.

Panaces. CAP. XLVI.

Panaces nonnullis heracleum dicitur, ex quo
popopanax colligi solet. Plurimum in Bæotia,
& in Phocide Arcadiæ nascitur: ibiq; cōpendū,
& quæstus, qui ex eo liquore facitatur, gra-
tia studiose colitur. Folijs est asperis, in terra ia-
centibus, herbacei coloris, multum ad ficulnea ac-
cedentibus, in ambitu quinq; partito divisis: cau-
le, ut ferula, altissimo, qui lanugine quadam in-

canescit, folijs etiam minutioribus obsitus, muscarijs, ceu anethi, in cacumine: flore luteo, & semine odorato feruētēq;: radices habet multas ab origine vna, candidas, graueolentes, crassi corticis, & subamari gustus. Nasceitur in Cyrene Libya, & Macedonia. Excipitur succus incisa radice, recenti caulium pullulatu. Ea candidum succum emittit, qui siccatus, in summa cute croceum colorem contrahit. Effluentem autem succū excipiunt, folijs excavato solo stratis, quæ siccata tolluntur. Simili modo caule mesibus inciso, profluentem succū eximūt. Meliores ex radicibus, albæ, rigentes, distentēq;: siccæ, quæ cariem non sentiant, aromaticæ, feruentes gustu. Fructus ex media ferula cibo idoneus est: sed ex agnatis stolonibus, ab usu cibario abhorret. Maxime in hoc succi genere probatur, quā amarissimus, internè albus, aut subfuluus, foris ad croci colorem incli-
mans, levis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquesens, graui odore. Niger improba-
tur, ac mollis. Adulteratur ammoniaco aut cera: sed synceri experimentum est, si digitis in aqua friatus resoluator, & lactescat. Excalfacit, mol-
lit, extenuat: horroribus febrium circuitibusque, vulsis, ruptis, laterum dolori, torminibus, stillicidio vrine conuenit. Contra vesicæ scabiem ex aqua mulsa aut vino bibitur: menses trahit, fetum enecat, inflationes, quæ vuluam malè ha-
bent, duritiasq;: ex melle dilutus, discutit: ischia-
dici

dicis illinitur, acopis & capitis medicaminibus admiscetur, carbunculos rumpit, podagricis cum rura passa illitus subuenit, dolore dentium liberat, cauis inditus: oculorum aciem illitu excitat. Ex eo & pice optimum fit emplastrum contra bestiarum morsus, quæ in rabiem efferantur. Radix in ramenta conscissa, vuluæ admota, partus extrahit: ad vetera vlcera efficax est, nudata ossa corpore operit, si trita cum melle illinatur. Semen cum absynthio sumptum, menses pellit: cum aristolochia, prodest aduersus animalia quæ venenum ei aculantur, & contra vuluæ strangulatus in vino bibitur.

Panaces Asclepij. CAP. XLVII.

Panaces Asclepij caulē à solo emittit tenuē, cubitalem, geniculatum, circa quē folia fœniculi funduntur, sed maiora tamē hirsutioraq; odorata: in cacumine umbella, vbi flores emicant aurei, odorati & acris gustus: radix parua est & tenuis. Auxiliariē vim habēt flores et semina, contra vlcera: phagedænas, & tubercula, si trita cum melle imponantur: aduersus serpentes ex vino bibuntur, & cum oleo illinuntur. Aliqui panaces syluestre origanum vocant, alij cunilam, de qua in origani mentione diximus.

Panaces chironium. CAP. XLVIII.

Panaces Chironiū, in Pelio monte maximè provenit: folium eius amaraco simile: flos aureus: radix parua, quæ non altè demittitur, gu

stu acris. Pota radix serpentium veneno resistit,
Illita coma, eadem præstat.

Ligusticum.

CAP. XLIX.

Galeo
Libysti-
cum.

* $\omega\chi\rho\alpha$
Τοῖς Ἀιῶ
γυῖ, id
est, iux-
ta fossas.

Ligusticum, quod alij panaceā, alij panaces
vocant, plurimum in Liguria nascitur, in
monte Apennino, Alpibus contermino: unde no-
men traxit. Panaces incolæ non ab re appellant:
quoniā & radice & caule, heracleotico panaci
simile sit, & viribus eisdem præditū. Gignitur in
altissimis asperisq; montibus, ac umbrosis, maxi-
mè verò * iuxta fluēta. Cauliculum fert anethi,
geniculatum, tenuē, & in circuitu folia sertule
campane, molliora, odorata, prope verticem gra-
ciliora, & longè magis diuisa: in cacumine musca-
rium, in quo semen dependet nigrū, solidum &
oblongum, sceniculo proximum, gustāti acre, &
aroma olens: radix cādida, heracleotici panacis
similis, odorata. Radicis seminisq; vis ex calfacto-
ria, concoquens: prodest ad intestinos dolores, tu-
mores, cōcoctiones. Itē ad inflationes, præsertim
quibus stomachus turgeat: & contra serpētium
ictus: vrinas & mēses potu trahit. Eosdem præ-
stat effectus apposita radix. Semen cum radice
oxyporis & medicamētis decoquentibus admi-
scetur: ori perquā vtile: quare propipere vtun-
tur eo indigenæ, ad obsonia. Adulteratur semi-
ne quodam simili, quod facile gustu discernitur:
amarū enim est. Alij semen feniculi aut seselis
admiscentes, ligusticum dolo vitiant.

Past

Pastinaca.

CAP. L.

Pastinaca sylvestris folia gingidij habet, latiora, subamara: caule rectū, scabrum: umbellam similem anethi, in qua flores insunt candidi, & in medio exiguum quiddā cernitur colore purpureo, ferè ad croceum accedente: radix digiti crassitudine dodrantalis, odorata, quæ cocta manditur. Semen potum vel impositū, menstrua mouet. Iis conuenit in potione, quos vrinae difficultas torquet, aut lateralis dolor excruciat, aut si aqua cutē subiit: serpentiniū morsibus ictibusq; prodest: presumentes id nulla affici iniuria à serpentibus traduntur: conceptus adiuvat. Radix vrinam pellit: venerem stimulat, partus appposita eijcit. Folia trita, & cum melle imposita, phagedenas vlcerum purgāt. Satiua ad eadem pollet, efficacior tamen, & cibo aptior.

Seseli.

CAP. LI.

Seseli Massiliense folia fœniculi habet, crassiora: caulem vegetiorē: umbellā anethi, in qua semen oblongum, angulosum: degustāti statim acre: radix longa est, iucundi odoris. Semen & radix excalfaciendi vim habent: potu stranguriae & orthopnoeæ medentur, suffocationibus mulierum comitialibusq; prosunt, menses & partus trahunt: ad omnia interna mala pollent, tussim veterem sanant. Semen cū vino potum, concoquit, & tormina discutit: epialis febribus utile, & cōtra persfrictiones in itineribus, cū pipere & vin

Recetio-
ribus Si
ler mon-
tanum.

vrno bibitur: capris, ceterisq; pecudibus, datur in potu, quò facilius suos fetus enitatur. Aethiopicum seseli, folia habet hedere, minora, et ad periclymeni modum oblòga: frutex nigricat, palmitibus in bina cubita extensis, ramis sesquipedalibus, capitulo anethi: semine in tritici morem denso, nigro, amaro, Massiliensi odoratiore, & acriore, multum suauis. Peloponnense folia habet cicute, laticra, & crassiora: caulem supra Massiliensis magnitudinem, ferulaceum, & latà in cacumine umbellam, in qua semen latius, odoratum, & carnosius pendet. Eisdem viribus praeditum est: nascitur in asperis, riguis, et collibus: in-

* *ipidm* uenitur & * in insulis.

Id est, in
Ida mō-
se.

Creticum seseli.

CAP. LII.

TOrdylum, quod aliqui Creticum seseli vocant, iuxta Ciliciam in Amano monte nascitur, herbula surculosa, semine duplici, rotundo, scutulorum effigie, odorato, subacri. Contra vrinae difficultatem bibitur, potu cit menses. Succo seminis, caulisq; virentis, ternis obolis ex passo decem diebus hausto, renes sanantur. Efficax est radix ad ciendas pectoris excreationes, in delinctu cum melle.

Hic o-
missa est
ab inter-
prete de-
scriptio.

Sison.

CAP. LIII.

Sison exiguum semē est, in Syria natū, apio simile, nigrū, feruens, oblongum. Contra lienis vitia bibitur, vrinae difficultatē potu emendat, remoratos menses citat. Quo in cōdimentis,

cum

eum cucurbita, & aceto indigenæ vtuntur. In
cacumine granula multa gerit.

Anisum. CAP. LIII.

Anisum in summa excalfacit, exiccat:
oris halitū iucūdiore facit, doloris leua-
mentū præstat, vrinā ciet: aquam, quæ subijt cu-
tem, dissipat, potum sitim cohibet, animalium ve-
neris aduersatur: valet ad inflationes, aluum &
alba feminarum profluvia sistit, lac ad mam-
mas elicit, venerē stimulat: dolores capitis leuat,
suffitum naribus: cum rosaceo tritum, in stilla-
tūque, fractis auribus medetur. Melius semper
recens, plenum, non fursufosum, odore præstans.
Inter prima laudatum est Creticum, proximo
loco Aegyptium.

Carum. CAP. LV.

Carum, semen est vulgaris notitiæ. Excalfa-
cit, vrinam concitat, stomacho vtile, os com-
mendat, concoctionem adiuuat, vtiliter miscetur
antidotis & oxyporis: anisi vicem præbet. Radix
cocta, pastinace modo manditur.

Anethum. CAP. LVI.

ARidi anethi comæ seminisq; decoctū, po-
tu lac euocat, inflationes & tormina se-
dat, aluū vomitionesq; sistit, vrinas ciet, singul-
tus lenit, oculorum aciem hebetat, & genituram
restringit assiduè potum. Fœminis vuluæ malo
opportunis, ad desefiones vtile, * condylomata
illitus eius cinis tollit.

* τὸ ἄν-
ισμα
καὶ
καὶ κα-
ταπλά-
σιν.

Cuminum satium. CAP. LVII.

Cuminum satium ori gratum est: sed multò magis Aethiopicum, quod Hippocrates regium appellauit. Secundum locum tenet Aegyptium: reliqua sequuntur. Prouenit in Galatia, in Asia, Cilicia, & Terentia, & plerisque alijs tractibus. Excalfacit, adstringit, exiccat: ad tormina inflationesque conuenit, coctum & cū oleo inditum, aut cum hordeacea farina illitum. Orthopnoicis datur in posca: demorsis à serpente, in vino. Testium collectionibus auxiliatur, impositum cum uua passa, aut lolij farina ceratò ve. Mensum abundantiam inhibet. Contritum autem in aceto, & naribus obiectum, sanguinis profluvia sistit. Colorem bibentium aut peruntorum mutat in pallorem.

Syluestre cuminum. CAP. LVIII.

* Sic
quidem
Græcus:
sed re-
ctius
Marcel-
lus, Gala-
tia asie.

Syluestre cuminū, plurimū efficaciusque in Lycia & * Galatie Asia, atque Carthagine Hispaniæ gignitur: frutice paruo: dodrantali caule, ac tenui, quaternis aut quinis folijs tenuibus, veluti serratis, et gingidy diuisura In cacumine capitula quina, aut sena habet, mollia, rotunda: in quibus est semen acerosum, gustu satiu acriore: nascitur in collibus. Bibitur semen ex aqua, aduersus tormina inflationesque: itē contra venenatas bestias, ex vino. singultus ex aceto sedat, stomacho vtile, quem humor vexat, sugillata tollit, si manducatum cum melle, & uua passa illinatur:

natur: testium inflammationibus, adiectis eisdē illitum medetur. Est & aliud sylvestris cumini genus, satino nō dissimile, quod à singulis floribus promit cornicula in sublime exerta, in quibus semen est melanthio simile: quod potum omnium serpentium morsibus praesidio est. Calculosis & ijs qui vrinae stillicido vexantur, aut concretum sanguinem cum lotio reddunt, auxiliatur sed apij semen feruefactum postea bibendum est.

Ammi. CAP. LIX.

Ammi * Aethiopicū cuminiū appellant, * pleriq; hoc natura diuersum esse ab illo existimant. Vulgò notū est, semē exile, multò minus cumino, origanum * respiciens. Eligendum est purum, minimè fursurosū. Vis ei excalfactoria, feruēs, & exiccās: facit ad tormina, vrinae difficultatem, serpentium ictus, cum vino potū: menstrua ciet. Miscetur derodētibus cantharidū medicamentis, quae ecdoria vocāt: vt inde exortis vrinae difficultatibus resistat. Sugillata cū melle tollit, colorem potu aut illitu mutat in pallorem Suffitum cum vna passa aut resina, vulvas purgat.

Coriandrum. CAP. LX.

Coriandrum, aut corianum, vulgaris est notitiae, vim refrigeratoriā habens. Quare illitum cum pane aut polenta, ignibus sacris, & ulceribus quae serpunt, medetur: epymictidas cum melle vel vna passa, testium inflammationes, carbunculōsq; sanat: cum faba fresa, strumas & trahere

* ἰνιοῦ

καὶ ἴτο.

* οἱ ἴ

βασιλι-

κὸρ κὺμ

νορ κκ-

λὸν σιρ,

ἰνιοῖ ἴ

εἰς.

* τῇ γίν-

σσι.

ἐλίζου.

bercula discutit: tineas interaneorū expellit * semen cum passo potum, & geniturā adauget: largius autem sumptum, mentem non sine periculo mouet, quare continuo, & copiosore vsu abstinendum. Succus cum cerusa, spumāve argenti, necnō aceto & rosaceo illitus, ardentes summæ cutis inflammationes emendat.

Hieracium. CAP. LXI.

Hieracium magnum, caulem emittit, asperum, subrubrum, spinosum, cauum: folia ex intervallis rariuscule diuisa, similia soncho per ambitum: luteos flores in oblongis capitulis. Vim refrigerandi habet, & modicè substringendi: vnde illitum, stomacho æstuanti, inflammationibꝯque prodest. Succus erosionem stomachi sorbitione mitigat. Herba cum radice illita, vibratis à scorpione ictibus auxiliatur. Hieracium paruum, folia eodem modo obtinet ex intervallis diuisa per ambitū, cauliculos teneros, virentes, in quibus lutei flores, orbem circinantes, emicant. Vim suam ad eadem ad qua superior impendit.

ANNOTATIO.

Capitula cicutæ.] Legitur in Græcis, corruptè ac nullo planè, si quid est in me iudicij, sensu, κεφάλια μινωνίω παριμφορῶν. id est, capitula succo papaueris similia. Videtur autem locus ex Theophrasto ac Plinio, quo Oreoselinō cicutæ folio describūt, hoc modo posse restitui: φύλλα κωνίω παριμφορῶν, id

id est, folia cicutæ nō ab similia: quod cum alijs satis aptè cohæret. Velim tamē in hac re, vt & alijs omnibus, suo quenque vti iudicio.

Apium.

CAP. LXII.

Hortensis apij herba ad eadem, ad quæ co- Nostrū
 rianum, conuenit: inflammationibus ocu- Petrose-
 lorum, cum pane aut polenta illinitur: æstuantē linū, vt
 stomachum mulcet: mammarum duritiā ex la colligi-
 ete concreta contractam reprimat: vrinam ciet, tur ex
 siue crudum, siue coctum edatur. Decoctum eius notis plū
 radicisq; potu, venenorum noxæ resistit, quum nū.
 vomitiones excitet, alium cohibet. Semen vehe-
 mentius vrinā pellit: contra serpētium venena,
 aut epotā argenti spumā auxiliatur: inflationes
 discutit. Admiscetur medicamentis, quæ dolo-
 rum leuamenta præstant: theriacis quoque, ac
 iussis remedijs. * Eleoselinum in humidis nasci- * Apiū
 tur, satiuo grandius, et ad eadem efficax. Ore- officina
 selinum, caule est dodrātem alto, ab radice tenui rum.
 exeunte: per cuius ambitū ramuli, * & capitū-
 la cicutæ, multò tamen tenuiora: semine cumi-
 ni, oblongo, acri, & odorato, tenui: nascitur in
 petrosis & montibus. Vrinam ciet, semine ac ra-
 dice in vino potis: menses trahit. Antidotis, nec-
 non medicamentis vrinam cientibus, & ex calfa-
 ctorijs, inferitur. Nec hallucinari nos oportet,
 existimātes oreoselinum esse, quod in saxis pro-
 uenit: aliud enim est petroselinum. Petroseli-

num in Macedonia prouenit, in præruplis locis, semine ammũ, odoratiore, sapore acri, aroma olente. Vrinã cit ac mēstrua: contra stomachi & coli inflationes, & tormina prodest: laterum, renum, et vesicæ doloribus in potu subuenit. Admiscetur antidotis vrinam cientibus. Hipposelinũ,

* Gale-
nũ Smyr-
nium. de
quo se-
quẽti ca-
pit. Ro-
manis sic
dictum
fuisse, li-
bro 2. de
Alim. fa-
cult. tra-
dit.

* Latini clusatrum appellant, aliqui smyrnion, quãuis aliud sit, quod propriè smyrnion dicitur, vt paulo post referemus. Est autem maius & satiuo apio candidius: caule alto, cauo, molli, habẽte veluti lineas: folijs latioribus, in puniceũ vergentibus: coma roris marini, flerum plena, dependentibus in cacumine corymbis, antè quàm deflorescat: ea semine turgēt nigro, oblongo, acri, solido, aromatico: radix dimittitur odorata, candida nec crassa, quæ os cõmendat. In vmbrosis & palustribus enascitur. olerũ generis, vt apium. Radix cruda coctã uẽ estur. Folia cum caulibus decocta manduntur, & per se aut cum piscibus preparantur, crudãq; muria condiuntur. Vim hanc habet, vt potio semine ex mulso vino mēses cieat: algentes calfacit potu aut illitu: vrine stillicidio auxiliatur. Radix eosdẽ prestat effectus.

Smyrnium.

CAP. LXIII.

Smyrnion, quod in Cilicia petroselinum vocant, plurimũ in Amano monte gignitur. Caulem habet apij, & stolonē multos: folia latiora, subpinguia, ad terram infracta, robusta, odore medicato, cũ quadam acrimonia iucunda, color

colore in luteum languescēte : capitibus caulium orbiculatis, vt anethi : semine brassicæ, rotundo, nigro, sapore aspero, sicut myrrha, ita vt alterum alterius loco cedat : radix quoque odorata, gustu acri, fauces mordet, succosa, mollis : cortex eius foris niger, intus viridis, aut subalbidus. Nascitur in saxosis, & collibus, atq; squalidis, & limitibus terrenis. Vis radice, herbe, & seminis excalescere. Folys muria maceratis ad obsonia vtuntur, aluum sistunt, radicem contra serpentium ictus bibere conuenit, tusses et orthopnceas mitigat, vrine difficultati medetur : recētes tumores, collectiones, duritiāsq; discutit, illita & vulnera ad cicatricem perducit : partus abortu vitiat, si feruesacta subiiciatur. Semen, *Intelli
lien, renum & vesicæ vitijs prodest : menses & ge nō co
secundas pellit : commodè datur ischiadicis in vi- ronariā
no, inflationes stomachi lenit, sudores ciet, & ros mari
ructus. Peculiariter datur hydropicis in potu, et nū : sed
contra febrium circuitus. eā, quæ

Elaphoboscum. CAP. LXIII. simplici-

Elaphobosco fœniculaceus caulis est, * aut ter hoc
rorimarino similis, geniculatus : folijs duūm nomine
digitorum : latitudine, vt terebinthi, prelongis, appellā-
aliquantum asperis, circumfractis : adnata mul- tur . de
ta habet, ferentia umbellæ anethi similes, et se- qua ca-
mina eiusdem : florem subluteum : radice ternūm pit. lxx.
digitorum longitudinis, & crassitudinis vnus, huius li-
candida, dulci, esui apta. Caulis tener pro olere bri.

manditur. Contra serpentium ictus, datur semen in vino. Fama autem est, hoc pabulo, ceruas serpentium moribus resistere.

Foeniculum.

CAP. LXV.

Foeniculum si herba edatur, aut semen cum ptisana bibatur, mammis lacte replet. Coctum in renum doloribus subditum proficit, quippe quod urinam excitet: contra serpentium ictus in vino conuenienter bibitur: menses ciet: in febris nauseam & stomachi feruorem, ex aqua frigida potum sedat. Contrita radices & cum melle illitæ, moribus canum medentur. Succus caule & folijs exprimitur, et in sole siccat, in medicamentis adijcitur, quæ ad excitandam oculorum aciem commodè temperantur. Extrahitur succus ad eadem valens, etiam semine viridi, ramulisq; & radicibus prima germinatione incisis. In Iberia, quæ ad occidentem spectat, succum reddit gummi similem. Caulem medium, dum herba floret rustici demetunt, igniq; admovent, quò facilius vi caloris exudans, gummi remittat: quod efficacius succo est, ad medicamenta oculorum.

Foeniculum erraticum, siue hippomarathrum. CAP. LXVI.

Est & syluestre foeniculum, magnum: fert autem semen cæchryi simile, cuius radix incundè olet, potaq; stranguriæ medetur: menses imposita ciet: vëtremsistit, radice aut semine potat & contra serpentium morsus auxiliatur, calcu-

losq;

lōsq; comminuit, & regium morbi expurgat: la-
ctis abūdantiā facit decoctum foliorū haustum,
& fœminas à partu purgat. Traditur aliud hip-
pomarathri genus, longo, exili, & angusto folio:
semine coriandri, rotundo, acri, & odorato. Ex-
calfaciendi naturam habet, & viribus fœnicu-
lo respondet, sed ad omnia infirmius.

Daucum.

CAP. LXVII.

DAUCUM aliqui Daucium vocant. Creti-
cum folijs fœniculo simile, minoribus &
tenuioribus: caule dodrantali, umbella coriādri,
flore albo: semine acri, cādido, hirsuto, suauissimi
odori in mādēdo: radix digitali crassitudine &
dodrātis lōgitudine adoleſcū: in saxosis nascitur,
& locis sole illustratis. Aliud eius genus, sylue-
stri apio simile, acre, odoratū, aroma olēs, feruē-
tis gūstus. Probatissimū Creticū. Tertium aſſi-
gnatur genus folijs coriandri, floribus albis, capi-
te & semine anethi, muscario pastinacæ: semine
oblōgo, ceu cumini, acri. Omnium semē excalfacit:
potum vrinā, menses, & partus extrahit, tormi-
nibus liberat, veterē tussim mitigat: phalangio-
rū morsibus potū in vino auxiliatur: tumores il-
litu discutit. Seminis dūtaxat in alijs generibus
inualuit vsus: in Cretico, etiā radicis, quæ maxi-
mē contra venenatorum iniuriā in vino bibitur.

Delphinium.

CAP. LXVIII.

DELPHINIUM, surculos emittit à radice vna
sesquipedales, aut maiores, à quibus folia

exerunt parua, tenuia, diuisa, prælonga, quæ delphinorum effigiem representant: vnde tractum nomen est. Flos violæ alba non dissimilis, purpureus: & semen in siliquis, milio proximum, quo nō aliud vtilius bibi potest, ab scorpione percussis. Aiunt enim obiecta herba, scorpiones resolui, atque ignauos torpescere: semota verò ea, sese recolligere. Prouenit in asperis & apricis. Alteriū est delphinium, quod Romani bucinum vocant, superiori simile, sed folijs & ramis longè gracilius. Viribus eisdem pollet, sed non ita efficacibus.

Pyrethrum.

CAP. LXIX.

Pyrethrum Romani saluareem vocant, folia caulēq; emittit vt daucum syluestre & fœniculum: vmbellāq; anethi, circinate rotunditatis. Radix longa est, pollicis crassitudine, gustu feruidissimo. Pituitam elicit: ideò in dolore dentium, decocta in aceto, colluto inde ore, auxiliatur: mansa pituitam extrahit: sudores ciēt, peruncto ex oleo corpore: diuturnis horroribus efficax est & contra persfrictiones membrorum, resolutionēque eximiē conducit.

Rosmarinus.

CAP. LXX.

Cachrys

Dvororismarini genera: vnū fœcundū frugiferūq; cuius semen canchrys vocatur: folia fœniculi habet, crassiora & latiora, in rotæ speciem humi sparsa, iucundè olentia: caulem cubiti altitudine, aut maiore, multis concaviis alis:

in

in cacumine umbellam, in qua semen copiosum, candidum, sphondylo simile, rotundum, angulosum, acre, resinaceum, quod in mādendo linguā exurit: radix thus redolet, candida, prægrandis. Est & alterum omnino consimile, semen ferēs latū, nigrum, uti sphondylion, odoratū minimè exurens, radice foris nigra, intus si frangatur, alba. Verūm id quod sterile dicitur, illorum planè similitudinem refert: sed neq; caulem, neque florem, neq; semen promit. Nascitur in saxosis & asperis. Trita omnium herba cōmuniter hemorrhoidū profluvia sistit, sedis inflammationes & cōdylomata mitigat, cōcoquit strumas & abscessus, qui ad maturationem agrè perducūtur. Siccæ radices cum melle vlcera purgāt: torminibus medentur cum vino potæ, & contra serpentium morsus conveniunt: menses & vrinas cient, veteres tumores illitu discutiūt. Tam radice quàm herba succus, adiecto melle illitus oculorū aciem exacuit. Potum semen ad eadem pollet, si comitialiale malum sentiatur, aut vetus pectoris vitiū, auxilio est: regio morbo laborātibus cum vino & pipere datur: sudores mouet, cum oleo perunctum: ruptis & conuulsis prodest: podagris, cum loliacea farina & aceto tritum, illinitur: purgat vitilignes, addito aceto quàm acerrimo. Semine in potionibus vtendum, eius quidem quod canchryn non ferat, quippe illud sua acrimonia arteriam exasperat. Rosmarinum cum erica na-

sei, folijs lactucae sylueſtris amara aſterioribus, candidioribꝯq; radice breui, Theophrastus author est: potũq; idipſum alterutra parte purgare. Canchrys vim habet excalfaciendi, & vehementer exiccandi, quare abſtergentibus medicamentis inferitur. Contra oculorum fluxiones capiti illinitur, ita vt tertio die ſoluatur.

Rosmarinum coronarium.

CAP. LXXI.

Rosmarinum, quo coronarij vtũtur, ramos mittit tenues, & circa eos folia minuta, deſa, longa, exilia, ſubter incana, ſupernè virẽtia, * graui odore. Excalfactoria vi præditiũ est: regium ſanat morbum, ſi decoctũ in aqua, ante exercitatiões bibatur: et vbi laborãs exercitatio- ni ſe crediderit, in balnea deſcẽdat, et merum potet. Acopi, gleucinõq; vnguento admiſceri ſolet.

Sphondylium. CAP. LXXII.

Sphondylium folia quadãmtenus platani et ſpanacis habet: caules fœniculaceos, cubitali altitudine, aut amplius aſſurgẽtes, in quorũ cacumine ſemẽ duplex, ſeſeli ſimile, ſed latius, candidius, & magis paleaceũ, grauis odoris: flores eius albi, aut pallentes: radice raphani, cãdida. Naſcitur in paluſtribus et aquoſis. Potũ ſemen pituitam per aluũ extrahit: medetur iocineris vitijs, regio morbo, comitialibus, orihopnoicis, vulnarũ ſtrangulationi. Veternoſos ſuffitu reuocat: cum oleo commodè infunditur capitibus phrenetic

ticorum, & lethargicorum, item capitis doloribus: cum ruta illitum, serpentia vlcera cohibet. Datur radix contra regium morbum, & iocineris vitia: circumrassa eadem, & iniecta callos fistularum derodit. Recentis floris succus exulceratis auribus, purulentisque accommodatur: qui ceterorum succorum more exprimi, dein recondi solet.

Ferula.

CAP. LXXIII.

EViridi ferula medulla pota utilis est ad cruetas excreationes, coeliacosq; & contra viperarum morsus in vino datur, erumpentemq; naribus sanguinem indita sistit. Semen potum torminosi auxiliatur, sudores ciet, vncto ex oleo corpore. Caules, si edantur, capitis dolores faciunt: muria cōdiuntur. * Ferula itaq; caulem profert

* Desunt in codice nostro graeco, ac antiquissimis quibusque Marcello teste.

Peucedanum.

CAP. LXXIIII.

Peuucedanum, caulem emittit tenuem, gracilentum, fœniculo similem: comam habet statim ab terra copiosam, spissamq;: flore luteo: radice nigra, crassa, graui odore, succosa. gignitur in montibus opacis. Tenera radix cultello conciditur, profluensq; è plaga succus vmbra mandatur: in sole siquidem confestim euanescit. Colligitur capite prius & naribus rosaceo perfusus, ne capitis dolor premat, & vertigo sentia-

tur. Affatione radix inutilis sit. Tam lac, quàm succus radice & caulibus extrahi solet, sicuti è mandragora: verùm inefficacior succo lacryma habetur, & velocius expirat. Interdum etiã con creta inuenitur lacryma, thuris similitudine, cau libus radicibûsq; adherens. Præfertur succus è Sardinia & Samothrace, colore rufo, odore gra ui, seruës gustu. Ex oleo & rosaceo illitū pæn- cedanum prodest lethargicis, phreniticis, vertigi- nosis, comitialibus, et longis capitis doloribus, re- solutis, ischiadicis, conuulsis: omnibus, in vniuer- sum, vitij nervorum, ex oleo & aceto illitū pro- dest. Fius olfactu respirant vuluæ strangulatus, & veterno si renocatur: incensum serpentes abi- git. Aurium doloribus conuenienter ex rosaceo instillatur. cauernis dentium inditum, mitigat dolorem: contra tussim efficacissimè ex ovo assu- mitur, suspirijsq; & torminibus, & inflationi- bus subuenit: ventrem leniter emollit, lienē absu- mit, difficiles partus mirè adiuuat. Facit ad ve- sicæ cruciatus, & renum distentiones potum, & vuluam aperit. Radix ad eadem utilis est, sed inefficacior: eius decoctum bibitur. Farina eius, sordida vlcera purgat, & vetera cicatrice obdu- cit: squamas ossium extrahit. In cerata, & cal- facientia malagmata additur. Radix eligi de- bet recens, quæ cariem non senserit, firma, odoris plena. Succus ad potiones amaris nucibus aut ruta, aut pane calido, aut anetho resoluitur.

ANNOTATIO.

*Herba doctis omnibus pro melanthio recepta, folijs fœniculum potius quàm senecionem videtur imitari, vt certè locum hunc esse aut deprauatum, aut verum ignorari melanthion, sit suspicandum.

Gith, seu Melanthium.

CAP. LXXV.

Gith exilibus surculis fruticat, sepe binos drantes excedens: folijs * vt senecionis minutis, sed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui: paruo, ceu papaueris, oblongo, intercurrentibus intus membranis: quibus semen includitur nigrum, acre, odoratum, quod panibus inspargitur. Capitis doloribus illitum fronti, subuenit: discutit recentes oculorum suffusiones, tritū ex irino, & infusum naribus: tollit lepras, lentiginēs, duritias, tumoresque vetustos, cum aceto illitum: circumsarificatos clauos excutit, cum veterē vrina impositum: dentium doloribus, decoctum cum aceto, & teda, prodest: teretes ventris tineas expellit, peruncto ex aqua vmbilico: destillatione laborantes adiuvat, tritum in linteo, & olfactum: vrinam & menstrua ciet, multis diebus sumptum, & lac extrahit, difficultatem spirandi cum vino potum leuat: phalangiorum morsibus ex aqua, drachmæ pondere, haustum auxiliatur. incenso serpentes fugantur. Tradunt largius epotum enecare.

Laserp

Laserpitium in Syria, Armenia, Media, et Libya nascitur, caule ferulaceo, quē masspetum vocant: folijs apio similibus, lato semine. Radix excalfacit: in cibus agrē concoquitur, vesicæ noxia sugillatis illita cum oleo, et strumis, ac tuberculis cum cerato, medetur: ischiadicis cōuenit cum irino aut cyprino cerato: excrescentibus circa sedem tollendis illinitur cū putamine mali punici, & aceto decocta: venenis pota ressttit: os commendat, cibus aut sali permista. Laser è radice atq; caule scarificatis colligitur. præfertur autem rufum, translucens, myrrhæ æmulum, nō porraceum, odore valens, suauis gustu: quod dilutum facilè albescit. Cyrenaicum si quis degustarit, humorem toto corpore ciet, blandissimo odore, adēo vt ne os quidem gustanti nisi paululum spiret. Medicū & Syriacum minus viribus valent, & magis virosum reddunt odorem. Laser omne antequā siccescat, adulteratur sagapeno, aut fabæ lomento: quod maleficiū deprehenditur gustu, odore, visu, & dilutiōe. Caulem aliqui filphion, radicem magudarin, & folia masspeton vocauere. Efficacissimū laser, mox folia, postremò caulis. Acrem vim habet, inflationes facit: perunctas cū aceto, pipere & vino alopecias sanat: oculorum aciem exacuit, et incipientes suffusiones, illitum cum melle, dissipat: cauernis dentium

tium in dolore inditur, aut cum thure in linteo
circunligatur, aut cum hyssopo, ficis coctis in po-
sca, os colluitur: ijs prodest, quos bestia in rabiem
efferata momorderit, vulneribus immissum: va-
let aduersus venena telorum, & animalia o-
mnia, quæ virus eiaculantur, potũ, aut illitum:
scorpionum plagis oleo dilutum circunlinitur:
gangrænis præcoërcitis immittitur: & cum ru-
ta, nitro & melle, vel per se, carbunculis: clauos
callósq; prius circunrasos vellit: cerato aut ari-
dorum ficuum carne præmollitum, recentes liche-
nas ex aceto sanat. Et excrescentia in carne, po-
lypósq;, si aliquot diebus cum atramēto sutorio,
aut erugine illinatur: extuberantia cum forfice
extrahit. Veteribus faucium scabritijs opitulatur:
grauem, subitóq; irrauescētem vocem, dilutum
aqua, sorbitione confestim expedit: rham illi-
tum cum melle reprimit: anginis ex aqua mulsa
vtilissimè gargarizatur. vescentes eo, letiore co-
lore mangoniz, at: tussi cōmodè in sorbili ouo da-
tur, & pleuriticis, in sorbitionibus: in fellis suffu-
sione, et aqua inter cutē, cum aridis ficis: horrores
discutit cum vino, pipere, & thure potum: neruo-
rum contractionibus, opisthotonicisq; datur oboli
pondere deuorandum: herentes gulæ hirudines,
gargarizatum cum aceto decutit: ad lac intus
coagulatum bibitur: comitialibus ex aceto mulso
proficit: menses ciet, cum pipere & myrrha po-
tum: coliacos adiuuat, in acino rham sumptum:
cum

cum lixiuio autem potui datū, repentē conuulsis ruptisq; prodest: ad potiones resoluitur, nucibus amaris, aut ruta, aut calido pane. Foliorū succo ad eadem proficitur, sed multò inefficacius: cum aceto mulso mādatur, ad expediendam arteriā, maximè cum vox retūditur: eo cū lactucis vtūtur: exitq; in vicem erucæ. Fertur & altera margaritaris in Libya nasci, radix laserpitio similis, sed minus crassa, acris & fungosa, ex qua non profluit succus: eiusdem cum lasere facultatis.

St. Scragium Sagapenum. CAP. LXXVII.

Sagapenum ferulacea herba succus est, quæ in Media nascitur. Optimū est translucēs, fuluo forinsecus colore, & intus albo, nescio quid inter laser & galbanū redolens, gustu acri Prodest laterum, & pectoris doloribus, tussibus vetustis, cōuulsis, & ruptis. Crassam pulmonis pituitā expurgat. Datur comitialibus, opisthotonicis, leuonosis: item cōtra nervorū resolutionē, perfrictiones, & febrium circuitus in potu: in vnguenta probè admittitur: menses pellit, sed fatum exanimat, cum hydromelite potū prodest ex vino haustum serpentium ictibus: olfactum ex aceto, vulvarum strangulatus exiccat, oculorum cicatrices, offusam caliginē, hebetudines, suffusionesq; detergit. Resoluitur vt laser, ruta, aqua, et amaris nucibus, aut melle, aut calido pane.

Euphorbium. CAP. LXXVIII.
Euphorbium Libyca arbor est, ferule speciem

ciem habens, quæ * in monte Atlante iuxta * Ita
 Mauritaniâ inuenitur. Ea acerrimo succo tur- Plinius
 get: cuius eximiû feruorem expauescētes incole, Grecus,
 ouillos vêtres elutos, arbori circumligāt, & emi- in Tmo-
 nus caulem contis incidunt, cōfestimq; è plaga, lo.
 périnde atq; vase quodam, in ventriculos copio-
 sus lactis humor effluit, præter id quod humi
 sparsum, vulnus ei aculatur. Duo succi genera:
 vnû orobi magnitudine, sarcocollæ modo emicat:
 alterû in ventriculis cōcrefcit, atq; vitreum spe-
 ctatur. Eligēdum est trāsflucēs, & acre. Euphor-
 bium adulteratur sarcocollæ, & glutini mistio-
 ne, sed difficile quidem experimentum: quippe
 cū leui gustu, os accēsum diu detineat, adēo vt
 quicquid ori obijciatur, planē euphorbium resi-
 piat. Eius inuētio tempore Iubæ regis Libyæ co-
 gnita extitit. Succus illitu suffusiones discutit:
 potus tota die exurit: quare melli collyrijsq; pro
 acrimoniæ ratione admisceri debet. Coxarû do-
 loribus prodest in odorifera potiōe haustus: squa-
 mas ossiû eadem die eximit: verûm eo vtētes, ne-
 cesse est linamētis aut ceratis communire corpus,
 quo ossa cōuestiuntur. Aliqui memoriæ prodide-
 runt, percussos à serpente nihil molesti passuros,
 si incisa osse tenus capitis cute, in ritus succus
 infundatur, vulnûsq; postea consuatur.

Galbanum.

CAP. LXXIX.

Galbanum succus est nascentis in Syria fe-
 rule, quod nōnulli metopium vocant. Ma-
 ximè

ximè laudatur cartilaginosum, merum, thuris effigiem præbens, pingue, minimè lignosum, retinens nonnihil adiecti seminis, & ferulæ, graui odore, neque valde humidum, neque nimis aridum. Adulteratur faba fresa, resina & ammoniaco. Galbanū excafacit, vrit, extrahit, discutit: menses ac partus trahit appositum vel suffitum: lentigines aceto & nitro perunctas tollit: deuoratur ad tuſſim veterē, difficultatē spirandi, suspiria, rupta, conuulsa: aduersatur toxicis, potum cum vino & myrrha. simili modo sumptū mortuos partus extrahit: imponitur lateris doloribus, & furunculis comitiales, & vuluæ strangulatus, et vertiginosos olfactu suscitatur: si vratur, fugat nidore serpētes, & perunctos feriri nō patitur: serpētes cum oleo & sphondylo circumpositum, necat: dentiū dolorem oblitū, aut cauernis inditū, mitigat: vrinæ difficili prodesse existimatur. Resoluitur ad potiones amaræ nucibus, aqua, aut ruta, aut calido pane, mulſaue, alijs meconio, ere vſto, aut felle liquido. Si purgare Galbanum voles, in feruētē aquam demittito: nanq; cum liquefactum fuerit, eius sordes fluitabunt: quas hoc modo facile separabis: mundo lintheo rarōq; alligatum in fictili aut ærea pyxide ita pendeat, vt imum vasis ne tangat: opertōq; vase in feruidam aquam demittito: sic enim syncerum veluti per colum eliquescet, & lignosum in lintheo remanebit.

Ammoniacum. CAP. LXXX.

Ammoniacū, ferula succus est, quā iuxta Cyrenē Aphrica gignit: cuius fruticē cū radice agasyllim vocant. Probatur bene coloratū, ligni & calculorum expers, thuris similitudine, minutis glebis, densum, syncerū, nulla sorde spurcatum, castoreū odore imitans, gustu amarum. hoc genus thrausma, id est, friaturā appellant: quod verò terrā, & calculos collegit, phryma. Gignitur in Aphrica iuxta Ammonis oraculū succū stillante ferulacea arbore. Mollit, extrahit, calfacit: tubercula duritiāq; discutit: potum, aluum soluit: partus extrahit. lienam consumit, drachmæ pondere haustum: articulorum coxēdicūmq; doloribus liberat: auxilio est anhelatoribus, orthopnoicis, comitialibus. Itē quibus humor in pectore coit, si cum melle delingatur, aut cum ptisane succo sorbeatur, cruentam vrinam pellit: albugines oculorum absterget: genarum scabritiam alsumit: tritum autem cum aceto, & impositum, iocineris lienisq; duritias sedat: discutit tofos, qui in artubus concalluerunt. cum melle aut cū pice illitum, lassitudines, & coxēdicum dolores eo perungi vtile est, cum nitro, & cyprino oleo, vice acopi.

Sarcocolla. CAP. LXXXI.

Sarcocolla, lacryma est arboris in Perside nascentis, pollini thuris similis, rufa, gustu amara. Vulnera glutinat, oculorum fluxiones in-

hibet: emplastris inferitur. Adulteratur admistogummi.

Glaucium. CAP. LXXXII.

Glauciū, succus est herbae, quae ad Hierapolim Syriae nascitur, folijs ferè corniculati papaueris, pinguioribus tamen, in terrā sparsis, odoris tetri, gustus amari: tota croceo succo madet. Folia in olla fictili semi frigidis clibanis calfaciunt indigena, usq; dū flaccescant, deinde contusis succum exprimunt: cuius est usus ad oculorum medicamenta, ut pote cum inter initia refrigeret.

Glutinum. CAP. LXXXIII.

Glutinū, quod xylocollan, alij taurocollā vocant, praestantissimum Rhodiacū, quod ex bubulis corijs conficitur, id candidū est, & translucens. Nigrū verò minus probatur. Resolutum in aceto, impetigines leprasq; cutis delet: ambustis igni ex aqua calida dilutum illitūque. pustulas trumpere non patitur: vulneribus prodest, melle aut aceto madefactum.

Glutinum piscium. CAP. LXXXIII.

Ichthyocolla, gluten piscium, vëter est piscis cetacei. Praestat candicans, natione Ponticum; subasperum, minimè scabrum, & quod celerrimè liquescit. Vtile emplastris, capitis & leprarū medicaminibus, & tetanothris, quae cutem faciei erugant, & extendunt.

Viscum. CAP. LXXXV.

Viscum optimū est recens intus porraceum,
extra

extra fuluū, quod asperi nihil, aut fursurosi con-
ceperit. Fit acinis in robore nascētibz, buxco fru-
ticis folio: contusum acinū lauant, & postea in a-
qua decoquunt. sunt qui cōmanducando ipsum
efficiant. Gignitur quoque in malo, pyro, & ple-
risque alijs arboribus: quinetiā inuenitur in quo-
rundā fruticum radicibus. Emollit, discutit, ex-
trahit parotidas, tubercula, ceterasq; collectiones
ad maturationē perducit: cum resina autem, &
cera pari, epinyctidas in splenio sanat: vetera vl-
cera al scēssusque, quos cacoēthes vocant, ex thu-
re mollit: lienem cum calce, gagate, aut Asio la-
pide coctum, & impositum absomit: cum sanda-
racha, aut auripigmento illitum, vngues extra-
hit: mistum cum calce, & vini fece, suam vim
intendit.

Aparine. CAP. LXXXVI.

A Parine ramis multis, et paruis fruticat, Vulgò
asperis, quadrāgulis, per intervalla orbi aspergu-
culato foliorum ambitu, vt in rubia: flos albus: se-
men durū, rotundū, concavū, albū, vmbilici figu-
ra, asperitate vestiū tenaci. Ea pastores coli vice
vtuntur, ad eximendos à lacte pilos. Seminis: cau-
lium, ac foliorum succus, potu contra viperarum
phalangiorūque morsus auxiliatur: infusa au-
rium dolori medetur. Herba cum axungia tri-
ta strumas discutit.

A Alyssum. CAP. LXXXVII.

Lysson exiguus frutex est, vnicaulis, sub-

aspera, rotundis folijs fructu dupliciū scutorū effigie, in quo est semen, quadāmtenus latū. in mōtibus, & asperis locis emicat. Eius decoctū singultus sine febris, potu discutit: idē efficit, si quis eam aut teneat, aut odoretur: cū melle trita, vitia cutis in facie, & lentigines emendat. cōtusa in edulio, rabiei canis mederi putatur. domibus appensa salutaris esse creditur, & hominibus atq; animalibus fascini amuletum. Purpureo linteo circumligata, pecorum morbos abigit.

Asclepias. CAP. LXXXVIIII.

Asclepias, ramos emittit longos: folia hederæ, longa: radices numerosas, tenues, odoratas: floris virus graue: semē securidacæ. nascitur in mōtibus. Radices ex vino potæ torminibus auxiliantur, & contra serpentium ictus. Folia aduersus vuluæ mammarūmq; vlcera, quæ cacoëthe vocant, illinuntur.

Atractylis. CAP. LXXXIX.

Atractylis, spina est cnico similis, folia multolōgiora ferens in summis virgū, magna parte nuda, aspera q; qua scæminæ pro fusis vtuntur: capitula in cacumine spinis horrent. flos luteus, quibusdā in locis purpureus inuenitur: radix tenuis, superuacua. Coma, semē & folia cū pipere, & vino teruntur vti'issimè contra scorpionum ictus. percussos tradunt quandiu ea teneatur herba, nullum experiri dolorē, ipsūmq; que deposita statim recrudesce.

Polycnemum.

CAP. XC.

Polycnemon, frutex est surculosus, folijs organicaule, vt pulegij, geniculis multis intercepto, sine umbella, tenui tamen in cacumine corymbo, boni odoris, & acris. Vulneribus agglutinandis recens, aut aridū cum aqua, efficaciter illinitur: sed quinto die solui debet. Ad vrine stillicidia ruptaq; cum vino bibitur.

Clinopodium.

CAP. XCI.

Clinopodion frutex est folijs serpilli similis, surculosus, duūm dodrantum altitudine. nascitur in petrosis. Flores, marrubij modo, ex intervalis distincti speciem lecti pedum præbent. Bibitur herba & succi eius decoctum, ad cōuulsa, rupta, strangurias, serpentium ictus: menses & partus pellit: & pensiles verrucas, quas acrochor donas vocant, eijcit, aliquot diebus potū. alium sistit decoctum ad tertias, potūmq; si febrim sentiunt, ex aqua, alioquin ex vino.

Leontopetalum.

CAP. XCII.

Leontopetalon, caulem emittit dodrantalem, aut altiore, plurimis alijs concavū, & in cacumine semina parua duo aut tria, in siliquis, ciceris modo: flores anemone similes, punicei coloris: folia brassicæ, sed papaveris diuisura: radicibus nigris, rapæ similibus, strumosis. nascitur in aruis & segetibus. Radix auxiliatur serpētium ictibus, ex vino pota: nec alia res celerius dolorem finit. Miscetur ischiadicorum clysteribus.

Teucrium.

CAP. XCIII.

* Cha-
madry-
os.

Teucrion, siue, vt alijs placet, teucriis, herba est virgæ referens effigiem, *trissaginis similitudine, tenui folio, non multum à cicere alieno. hæc in Cilicia iuxta Gētiadem Cissadēmq; vberim provenit. Recens cum posca, aut arida feruefactæ ius, potu lienem potenter absumit: lienosis cum aceto & ficis illinitur: item serpentium moribus ex aceto solo, sine ficis.

Trissago.

CAP. XCIII.

* Plin.
colore:
quod &
ipsum
herbe
pulchrè
cōgruit.

Chamadrys Græcis, alijs chamædrops, Latinis trissago dicitur. sunt qui eā teucrion appellauere, propter eam quam cum teucrio seruat similitudinem. Nasitur in petrosis & asperis frutex dodrantalis, folia habens exigua, amara, *effigie & diuifura quercus: flore paruo, penè purpureo. Carpitur semine prægnans. Recens in aqua decocta, potu tusibus, indurato lienì, vrinæ difficultati, incipientibus hydropicis, auxiliatur: cit menses: partus extrahit, lienē ex aceto pota cōsumit: aduersus serpentium venena ex vino, potu illitūq; efficacissima. Trita digeritur in pastillos ad supradicta: purgat vetera vlcera, cum melle: cum oleo illita, caliginē oculorum discutit: natura eius est calfacere.

Leucas.

CAP. XCV.

Leucas mōtana, laticribus quàm urbana folijs, semine acriore, amariore, ori ingrato, efficacior tamē quàm satina habetur. Viraq; ex vino

vino contra animalium venena, præcipue marino-
rum opitulatur.

Lychnis CAP. XCVI.

Lychnis coronaria, flore est albæ violæ simili,
sed purpureo, quo carollæ factitantur. Contra
scorpionum ictus semen in vino potum auxilia-
tur. Lychnis sylvestris, omnia urbana similis.
Bilem per aluū detrahit, semine duabus drach-
mis potio: ictis à scorpione subuenit. Aiunt huius
herbæ appositu, scorpiones torpescere, & inertes
prorsus reddi.

Lilium. CAP. XCVII.

Lilia coronamentis se dedūt, Liria à quibus-
dam vocata. E quibus vnguentum tēpera-
tur quod aliqui liriniū, alij susinum appellāt, ner-
uos & priuatim vuluæ duritias emolliens. Folia
herbæ illita, contra serpentium ictus auxilian-
tur: feruē facta, ambustis proficiunt: aceto condi-
ta, vulneribus opitulantur. Succus adiecto melle
aut aceto, in æreo vase coquitur, conuenienti me-
dicamento vetustati vlcerū, & ad recentia vul-
nera. Inassata radix & ex rosaceo trita, igni
ambusta sanat: vuluā emollit, mēses ciet, vlcera
cicatrice obducit: cū melle detrita, nervis præci-
sis, luxatisq; medetur: vitilignes, fursures, et le-
pras emendat: vlceraq; in capite manantia ex-
purgat: alstergit faciem & erugat: teritur in a-
ceto cum hyoscyami folijs: & farina tritici, mul-
cendis testium inflammationibus. Semen potum

morsibus serpentium aduersatur: ignibus sacris semen & folia cum vino illinuntur. Tradunt & * rugga, id est bra esse lilia. In Syria autem & Pisidia Pamphylia, efficacissima vnguentis nascuntur.

* πορρὺν
ῥα, id est
purpu-
rea.

Ballote. CAP. XCVIII.

Vulgò **B** Alloten, nomine alio nigrum marrubium vocant: caules edit quadragulos, nigros, subfoetidum. hirsutos, complures ex vna radice: folijs maioribus quam marrubij, hispidis, cingentibus per interval-
* σφῶν
λὸτ ῥα
i. rotundio
ribus. candidi flores vniuersi verticillato ambitu, caule coronant. Vis eius efficax aduersus canis morsus, nigriori folijs ex sale illitis: feruenticinere flaccescunt folia bus: quod ut condylomata reprimant: purgant & sordida magis ar-
ridet.

Apiastrum. CAP. XCIX.

Melissa **M** Elissophyllon siue melithæna, id est, apia-
officinis. strum, id sibi nomen usurpauit, quoniam apes ipsa herba delectantur. cauliculi & folia bal-
lote, de qua paulo antè dicimus, similia essent, nisi maiora, tenuioraque, nec ita hirsuta spectarentur: citreum malum olent. Folia cum vino pota at illita præsunt contra ictus phalangiorum, scorpionumque: item aduersus canis morsum. Deco-
cto eorundem gratia, foueri prodest: defectionibus foeminarum ad ciundos menses conuenit, dentes eodem in dolore colluuntur, dysentericis infunditur. Fungorum strangulationibus folia, addito ni-
tro,

tro, potu auxiliatur: torminibus & orthopnoicis delinctu. Illita cum sale strumas discutunt, vlcera purgant, articulares dolores illita sedant.

Marrubium.

CAP. C.

Marrubium, frutex est ab radice ramosus, cādicans, subhirsutus, quadrāgularibus ramis: foliū pollicē aequat: subrotundū, hispidū, rugosum, gustu amaro: semē in caulibus, & ex intervallis: flores verticillato ambitu, asperi. Nascitur propter aedificia, ruinas, & rudera.

Huius folia sicca, cum semine decocta in aqua, aut viridium succus datur cum melle suspiriosis, tuſſiētibus, & ad tabitudinē redactis. Crassam ē pectore pituitam, cum sicca iri eijcit. Mulieribus à partu nō purgatis datur, vt menstrua & secundas extrahat: item in difficili partu, & his qui venena hauserūt, aut à serpentibus demorsi sunt: vesicā renēsque ledit. Folia cum melle illinuntur sordidis vlceribus purgandis: pterygia nomāsque sistunt, laterū dolores mitigant. Succus folijs cōtusis expressus, & sole coactus, ad eadem pollet: cum vino & melle illitus, oculorum claritatem adiuvat: naribus regium morbum expurgat: aurium doloribus conuenienter instillatur, per se aut cum rosaceo.

Stachys.

CAP. CI.

Stachys frutex est, marrubio similis, sed longior folia ferēs numerosa, hirsuta, rata, praedura, cana, odoris iucundi, & complures virgas

ab radice exeuntes, marrubio candidiores: nascitur in montibus & asperis. Vim habet excofacto-
riam & acrem. foliorum decoctum potu, pellit
menstrua & secundas.

Phyllitis. CAP. CII.

Phyllitis, folia promit rumici similia, longio-
ra, & viridiora. sena aut septena, recta, que
parte anteriore leuia cernuntur. à tergo autē pen-
siles quasi vermiculos tenues ostēdūt: in umbro-
sis & opacis hortorum locis emicat, gustu acerbo:
neq; caulem, neq; florē, neq; semen profert. Folia
in vino pota serpētū morsibus aduersantur: qua-
drupedibus per os infusa auxilio sunt: & si dy-
senteria aut resoluta alius exercet, potui datur.

Phalangium. CAP. CIII.

* οἱ ὅ
ῥα τὰ υ-
πὸ λ α β-
κα κ χ ν -
β α ρ λ α-
λ ο ὕ σ ι.
* Ita
Plinius. **P**halangium à quibusdā phalangites voca-
tur * ramuli sunt ei duo, aut tres, plurēsve,
in diuersa tendētes: flos cādidus. lilio similis, mul-
tus incisuras habens: semine nigro, lato, ad len-
ticule dimidiata figuram, multo tenuiore: radice
parua, tenui, herbacei coloris, dum à terra crui-
tur: proerit in collibus. Huius folia, semen. flos
cum vino pota, auxiliatur contra scorpionū pha-
langiorumq; iclus: tormina quoq; discutiunt.

Trifolium. CAP. CIIII.

π α χ ὁ ἰ δ
est, cras-
so. **T**rifoliū, Græci triphyllon, alij oxytriphyl-
lon, alij menyantes, alij aspl. altion, vocāt.
Frutex supra cubiti altitudinem attollitur, vir-
gas habens tenues, iunceas & nigras, unde ramo
lares

lares euascentur appēdicula, in quibus terna singulis germinationibus exeunt folia, loto arbori similia: ijs recēter enatis ruta odor inest: ubi autem adoleuerunt, bitumen olent. Florē edit purpureum, semen quadāmtenus latū, subhirsutū, ex altera extremitate exertum, antennæ modo corniculum gerens. Radix tenuis, longa, valida. Semen & folia in aqua pota pleuriticis, vrine difficultati, comitialibus, & ijs qui aquæ intercutē principia sentiunt, fœminis quoq; vuluæ vitio opportunis, auxiliantur: menses ciunt: ternæ drachmæ è semine dari debent, è folijs verò quaternæ. Contra serpentium ictus trita folia, & ex aceto mulso pota, præsidio sunt. Tradūt aliqui, totius fruticis, radicis, foliorūmq; decoctū fotu dolores eorum finire, quos serpentes percusserint: quæ autē aqua sanatus quis fuerit, si eā quispiā alius foueatur, qui vlcus habuerit, pēinde afficitur vt à serpēte demorsus. Quidam terna folia aut semina in tertianis, cum vino potui dedere: & in quartanis, quaterna, vt quæ febrium circuitus discuterent. Radix antidotis inseritur.

Polium.

CAP. CV.

DVo genera polij: montanum, cui teuthrio nomen est, & cuius est vsus. Tenuis frutex est, candidus, dodrantalis. semine refertus: capitulo in cacumine quandam corymborū speciem præ se ferente, paruo, cano hominis capillo simili, grauiter olente, non sine quadā suauitate. Alte
rum

rum fruticosius, non vsque adeò valens odore, & viribus infirmius. Potum feruesfacti ius auxiliatur serpentium ictibus, hydropicis, morbo regio, & lienosis ex aceto: stomachum malè habet: caput doloribus afficit, aluum & menses ciet: substratum suffutūm ve serpentes abigit: illitum vulnera conglutinat.

ANNO TATIO.

Scordii hoc loco depicti vberimus ubique est prouentus, vt non iniuria eorum sit explosus error, qui alliū syluestre, aut obuiam quamcunq; herbam allium subolentem, hoc esse opinabantur. Est autem præter id, Plinio libro 25. cap. 6. authore, aliud quoddā genus latioribus foliis ac menthastrī effigie, cuius nuper in monte quodā ad Viennam ingēs se copia nobis obtulit: nec alia sanè nota, quàm foliorū cū menthastrō similitudine, à scordio huic authori descripto, differre obseruauimus.

Scordium. CAP. CVI.

Scordium in montibus & palustribus nascitur, folijs trissaginis, maioribus, nō sic in ambitu diuisis, aliquantū allia redolentibus, gustu amaris & adstringentibus: quadrangulis caulibus, sub rubro flore. Herba vim excalescentiā habet: vrinam cit. Cocta recens arida ve cum vino, aduersus venenatos serpentium morsus bibitur: ad stomachi quoque rosiones, dysenteriam, & vrine diffie

difficultatem, binis drachmis cum hydromelite: crassamen purulentū pectore expellit. Facit aride farina ad veterem tussim, rupta, conuulsa, si cū nasturtio, melle & resina misceatur in eclegmate: inflammata modicè præcordia, cerato excepta, recreat: cū aceto acri aut aqua, podagris cōuenienter illinitur: mēses imposita mouet: vulnēra conglutinat: vetera vlcera purgat, & ex melle ad cicatricem perducit. Sicca excrescentias in carne cohibet. Succus ad eadē vitia bibitur. Inter prima efficax Ponticū natione, Creticūmq;.

Tussilago. CAP. CVII.

Tussilagini folia sunt maiuscula quàm bedere, sex aut septem à radice, sul. allida à terra, supernè virentia, in plures angulos exeuntia, caulis palmum altus: flos luteus, vere prodit, quonā cum caule confestim exiit: inde nonnulli his vacare existimauerunt. Radix tenuis est & superuacua: nascitur in amœnis & riguis. Folia ex melle trita igni sacro & omnibus inflammationibus illitu medētur. Aride fumus per infundibulū hianti ore raptus, hos sanat, qui sicca tussi atque orthopnœa infestantur: pectoris vomicas rampit. Eundem effectum præbet suffita radix. Decocta in hydromelite, & pota emortuos paratus eijcit.

Artemisia. CAP. CVIII.

Artemisia magna ex parte in maritimis nascitur, absynthij modo fruticosa, maioribus

Vulgò
vngula
caballina.

Propolis

ribus & pinguioribus folijs, ramisq; huius quidē genera duo. Vnū latius habitiusq; , folijs virgīsq; latioribus. Alterum tenuius, flore paruo, tenui, candido, graneolente: æstate floret. Sunt qui in mediterraneis vnicaulis nomine appellāt, tenwē herbulam, simplici caule & minuto, floribus sca-
tente tenuibus, flauo colore: hæc incūdiorē quā
precedēs efflat odorē. Vtraque excalfacit, exte-
nuat: feruesacta cōuenienter in muliebres deses-
sus adiūciuntur, ad detrahēdos menses, partus,
secundāsq; : item ad præclusiones vuluæ, & eiusdē
inflammationes: calculos cōminuunt: remoratam
vrinam cient: menses pellunt pubi illitæ. Succus
vulvæ inditus ex myrrha, eadem quæ in seſſio
trahit. Coma tribus drachmis eorundem educen-
dorum gratia bibitur.

Ambrosia. CAP. CIX.

Ambrosia pusillus frutex est, ramosus, al-
titudine triū palmorū folijs rutæ, circa
imū caulem exiguis: cauliculi seminibus, pērin-
de quasi racemulis grauidi, qui nunquā florē
pariūt, odore vinoso, suauis: radice tenui, sesquipe-
dali. Coronantur ea Cappadoces. Vis eius repri-
mere ac repellere, & illitu adstringere humores,
qui in aliquā partem inxumbunt.

Botrys. CAP. CX.

Botrys fruticosa herba est, lutea tota, & in
multas alas sparsa: semen circa totos ramu-
los prouenit: folia cichorio similia: tota suauem
odorem

odore spirat: quare vestimentis interponitur: inuenitur in torrentium ripis, & conuallibus. Pota orthopneas mulcet. Hanc Cappadoces ambrosiam vocant, alij artemisiam.

Geranium. CAP. CXI.

Geranium folijs anemones, diuisuris longioribus: radice subrotunda, cum estur dulci. Quae drachmae pondere in vino pota, vuluae inflammationes discutit. Geranium alterum, caulibus minutis & pilosis, sesquipedalibus: folijs maluae, in summis alis sursum spectantia gruum capitula insunt, cum suis rostris, aut canini dentes. Nullius in medicina vsus.

Pes colubinus
vulgo

Graphalium. CAP. CXII.

Gnaphalij folijs mollibus ac albis pro tomento vtuntur. Bibuntur efficaciter folia in vino austero, ad dysenteriam.

Typha. CAP. CXIII.

Typha folium edit * ciperidi simile: caulem album, leuem, aquabilem: florem in cacumine ambientem, densum, qui in pappos soluitur, quod panicula aliqui nominant. Huius herbe flos suillo adipe eloto exceptus, ambustis medetur. Gignitur in palustribus & aquis stagnantibus.

* Intelligi
ge quam
libro L.
cyperum
vocaui.

Circea. CAP. CXIIII.

Circea, quam & dircea aliqui vocant, folijs est hortensis solani, agnatis crebris: flore nigro, pusillo, copioso: semine milij, nascente in quibusdam veluti corniculis: dodrantali radice, triplici

plici fermè aut quadruplici, cãdida, odorata, ex-
calfaciente. Nascitur in apricis, saxis, & vento
perflatis. radicis tuse pondo quatuor, in sextarijs
tribus vini dulcis, per diem & noctem maceran-
tur, potuq; triduo vuluas expurgant. Semè in sor-
bitionibus datum, lacte mammas nutriciũ explet.

Oenanthe. CAP. CXV.

Videtur
nostra
Filipen-
dula.

OEnãthe folia habet pastinacæ: florem can-
didum: caulem crassum, palmi altitudine: se-
men atriplicis: radicem magnam, in multa rotũ
da capitula extuberantẽ: nascitur in petris. Cau-
lis eius & folia, cum mulso vino pota secũdas eĩ-
ciunt. Radix è vino, vrinæ stillicidio conuenit.

Conyza. CAP. CXVI.

Vulgò
pulica-
ria.

COnyze duo genera. quæ parua vocatur, edo-
re præstantior est: maior verò frutice altior
& folijs laticribus, graui odore. Vtriusque folia
oleæ similia, hirsuta, pingua. In maiore caulis bi-
nũm cubitorum altitudine attollitur, in minore
pedem æquat. Flos fragilis, lutei coloris, sub ama-
rus, qui in pappum abit: radices superuacua. Suf-
fitu substratuq; frutex totus serpentes fugat, cu-
lices abigit, & pulices necat. Folia conuenienter
illinuntur serpentiũ plagis, & tuberculis, ac vul-
neribus. Flores & folia cum vino ad menses par-
tũsq; eĩciendos bibuntur: item cõtra vrinæ stilli-
cidia, arquatum morbiũ, & tormina: comitiales
pota ex aceto adiuuant. Decoctum in defessio-
bus medetur vuluæ malis. Impositus succus abor-
tum

tum facit. Ex oleo efficaciter horroribus * obli- * *hōō.*
nitur. Capitis dolores tenuis illita sanat. Est &
tertium conyzæ genus, caule crassiore, ac mollio-
re: solijs mediæ inter maiorem ac minorem am-
plitudinis, minimè autem pinguibus: multò gra-
uioris hæc est odoris & iniucundioris, sed ineffi-
caciior. Prouenit locis non riguis.

Hemerocallis, siue lilium syluestre.

CAP. CXVII.

Hemerocallis folium & caulem habet lilij,
porraceo colore: flores in caule per singu-
los exortus, terni aut quaterni erumpunt, lilij
diuisura, quoties dehiscere cœperunt, colore per-
quàm pallido: radix magna est atq; bulbosa: quæ
pota, aut cum melle & lana in pessa apposita,
aquam educit & sanguinem. Folia trita mam-
marum inflammationes à partu contractas, ocu-
lorumq; collectiones mitigant. Radix & folia
igni ambustis vtilissimè illinuntur.

ANNOTATIO.

Leucoion, si nominis etymon spectes,
albam significat violam: solet tamè & pro
lutea, cœrulea ac purpurea vsurpari. Nunc
officinis Arabum ferè sequacibus, Cheiri
nuncupatur.

Leucoium, siue viola alba.

CAP. CXVIII.

Leucoion vulgaris est notitiæ, sed in floribus
differentia quedam: namq; aut cœrulei, aut

albi, aut purpurei, aut lutei inueniuntur. Luteæ verò præcipui in medicina vsus. Huius aridi flores serues facti in desessionibus, valent cōtra vulua inflammationes, & mēstrua expellunt: sanant oris vlcera, cum melle: cum cerato, rimas sedis. Semen duūm drachmarum pondere ex vino potum, aut cum melle inditum, menses secundas & partus extrahit. Radices cum aceto illite, lienem reprimunt, & podagricos iuuant.

Cratæogonum. CAP. CXIX.

Videtur **C**ratæogonū, siue, vt alijs placet, crateonon, genus folijs melampyro simile est, multis calamis Persicae ex vna radice emicantibus, multorūmq; geniculae, non lorū: semine milij: nascitur magna ex parte in macula opacis & frutetosis, summopere acre. Traditum est à quibusdam, hoc si bibat ieiuno ore, ter die post menses purgatos, tribus obolis, in cyathis aque duobus mulier, ante cōceptū quadraginta diebus: & vir modo cōsimili, totidem diebus ante coitum hauriat, virilis sexus partū futurum.

Phyllum.

CAP. CXX.

Phyllum, quod & elæophyllō vocatur, duūm generum est: quod autem thelygonū appellant, in saxosis musci modo gignitur, folio oleæ, sed magis herbaceo: caule tenui, breui: radice exili: florē albū profert: semen papaueris maiusculum. Sed arrhenogonū cætera huic simile, solo fructu distat: habet enim racemosum quiddam deflorentibus oleis non dissimile. Arrhenogonon potu,

potu, masculis sexus facere partus, vt ihelygonon
feminei, proditur. Horum Crateus author
est: sed huiusmodi historiâ tenus, mihi produxis-
se visum est.

Testiculus.

CAP. CXXI.

Testiculus, quem Græci cynosorchin vocât, Offici-
folijs circa imam caulis partem in terra nis falso
stratis, oleæ molli similibus, longioribus, angustio- satyriô,
ribus, leuibus: caule dodrantali: floribus purpu- de quo
reis: radice bulbosa, oblonga, oliuæ modo angu- seq. cap.
sta, duplici ordine: superiore, quæ plenior est: in-
feriore, quæ mollior ac rugosior. Eduntur radices
coctæ, vt bulbi: ex quibus si maiorem edant viri,
mares generari dicuntur: si minorem femine,
alterum sexû. Addunt, in Thessalia mollem mu-
lieres in lacte caprino bibere, ad stimulandos
coitus: aridam verò, ad inhibendos: & alterum
alterius potu resolui. Nascitur in petrosis & sa-
buletis. Testiculus alio nomine serapias, Andrea
authore vocatur, quoniam radix ad multa vti-
lis sit. folijs est porri, latioribus, oblongis, pingui-
bus, ex alarum sinu inflexis: caule palmeo: flori-
bus penè purpureis, radice testiculis simili: quæ
illita tumores discutit, vlcera purgat, & serpere
eadem non patitur. Abolet fistulas, & illitu in-
flammationes lenit. Arida radices nomas inhi-
lent: sanantq; putredines, & oris vlcera cacoe-
thæ: aluû sistunt è vino potæ. De hac, eadem quæ
de testiculo canis, produntur.

Satyrium. CAP. CXXII.

Satyrium aliqui trifolium vocāt, quoniam tria fert folia, ad terram infracta, rumici aut lilio similia, minora tamen, ac rubra: caulem cubitalem, nudum: florem lilij effigie, cādidum: radicem bulbosam, māli magnitudine, fuluam intus vt ouum, candidam, gustanti dulcem, & ori non ingrata: quā in vino nigro aūstero bibere conuenit, contra opisthotonum. Utendum ea dum concumbendi incessit cupiditas, si quidem ea prouiores ad venerē fieri affirmant. Est & alterum satyriū erythronium siue erythraicon, id est rubrū, semine lini, maiore, duro, leui, splendente: quod fertur, non secus atq; scincus, libidinem excitare. Cortice radicis gracili, rufo: intus autem album includitur, sapore dulci, nō ingrato ori: in montosis & apricis enascitur. Venerē, vt produnt, si omnino manu teneatur radix, stimulat: eōq; magis, si bibatur in vino.

Horminum. CAP. CXXIII.

Vulgò Galli-ericum. **H**orminum herba est, folijs marrubio similis: caule semicubitali, quadrangulo, circa quem eminentie siliquis similes prodeunt, quæ ad radicem spectant, in quibus diuersum semē recluditur: siquidem in syluestri rotundum, fuscūq; inuenitur: in altero, nigrum, & oblongum, cuius est vsus. Ad venerem stimulandam, cū vino bibi volunt. Purgat cū melle argemas albuginēsq; et illitum ex aqua tumores discutit. Eo etiā ex-
trah

trahuntur aculei ex corpore. Idem effectus est il-
litæ herbæ. Sylvestre magis viribus pollet: quare
vnguentis, præsertim gleucino, permiscetur.

Securidaca.

CAP. CXXIIII.

HEdysaron, quod vnguentarij peleciniũ, id
est securidacam vocant, fructus est, folijs ci-
ceris: semen rufum in siliquis fert, corniculorum
modo adũcis, quod ancipitẽ securim æmulator,
vnde nomen accepit: amarum gustu. Stomacho
vtile in potu. Additur in antidota. Cũ melle an-
te coitus subditũ, cõcipiendi spem adimit. Nasci-
tur in segetibus & hordeis.

Onosma.

CAP. CXXV.

Onosma, *oblonga folia habet, ad similitudi-
nem anchusæ, longitudine quatuor digito-
rum, & vnus latitudine, mollia, in terra iacen-
tia, sine caule, sine semine, sine flore: radice niti-
tur longa, tenui, infirma, rubescente: gignitur in
asperis. Folia in vino pota partus extrahunt.
Pregnans, si eam supergrediatur, abortum fa-
cere dicitur.

*οἱ ὄσ-
μα. α.
οἱ ὄ φλο-
vīr ip. οἱ
δὲ ὄνο-
vip α-
λοῦσι.

Nymphæa.

CAP. CXXVI.

Nymphæa nascitur in paludibus & sta-
gnatibus aquis, folijs fabæ Aegyptiæ, mi-
norib⁹, & lōgioribus, alijs in summa aqua, alijs
de mersis pluribus ex radice eadem prodeũtibus:
flore lilio simili, albo, & in medio crocos habente
cũ defloruerit, vt rotundum malum, aut pa-
paueris caput extuberat: nigro semine, denso &

Nũc Ne-
nuphar.

lato, lenti gustus: caulis est laevis, niger, minime crassus, Aegyptie fabae cognatus: radix nigra, scabra, clauae similis, quae autumno secatur. Sicca cum vino pota caliacis, dysentericisq; auxiliatur et lienem absomit. Radix stomachi ac vesicae doloribus illinitur, vitiliginis ex aqua emendat: imposita cum pice, alopecurum medetur. Eadem contra veneris insomnia bibitur: siquidem ea prorsus adimit, pota assidue aliquot diebus, genitalisq; infirmat. Idem semen potum efficit. Nymphae nomen sibi vendicasse videtur, quoniam aquosa amet. Plurima inuenitur in Elide, in Anygro amne, & in Boeotiae Aliarto. Est & altera nymphaea, cuius flos blephara dicitur, folijs ante dictae radice alba scabra, flore luteo, nitete, rosae similis. Huius semine & radix, contra foeminarum profluvia efficaciter ex vino bibuntur. Nascitur in Thessalia, amne Peneo.

Androsaces. CAP. CXXVII.

Androsaces herba est amara, tenues spargens iuncos, sine folijs, folliculos in capitulis habens, in quibus semen continetur: gignitur in Syriae maritimis. Ea drachmis duabus in vino pota, copiosam hydropicis urinam ciet. Idem effectus est semini potato, & herbae decocto: podagris vtiliter illinitur.

Asplenium. CAP. CXXVIII.

Ceterach officinis. **A**splenium, aliqui scolopendrium vocant, alij splenion, alij hemionium, folijs est multis, scol

*scolopendræ animalī similibus, ab radice vna
prodeuntibus. Nascitur in parietibus, saxisq; si-
liceis, & opacis: nec caulem, nec florem, nec semē
habet: folia * filiculæ modo diuidūtur, subter fla * Poli-
uescentia hirsutāq; , supernè viridia. Vim hanc podum.
habēt folia in aceto feruefacta, vt per dies qua-
draginta pota, lienē absument: quibus etiā con-
tritīs lienem ex vino illini oportet. Stranguriæ,
& regio morbo prodest, singultū sedat, calculos
in vesica cōminuit. Cōceptum adimere creditur,
per sese aut cum muli liene appensa. Tradunt no-
ctu, silente luna, huius rei gratia effodiendam.*

A N N O T A T I O.

Ruellio & Fuchsio lingua ceruina nunc
appellata: quam alij, minus rectè fortassis,
Phyllitida suspicantur, de qua suprà Ca-
pite C I I.

Hemionitis.

CAP. CXXIX.

Hemionitis, quam aliqui splenion vocant,
foliū emittit dracūculi, lunc modo incur-
uum: radicibus coheret multis, tenuibus: nun-
quam flores, neq; semen, neq; caulem gignit: in
petrosis nascens, austero sapore. Ea ex aceto
pota lienem absument.

Anthyllis.

CAP. CXXX.

Anthyllis duplex est: quædam enim lentī
simillima, folijs mollibus, rectis ramulis,
palmi altitudine: radice parua, tenui. Nascitur
in salsis terris, & à sole illustratis, nō in sulco gu-

* Cha-
mæpi-
tyi. stu. Altera est folijs ramulisq; * aiugæ similis,
hirsutioribus tamē, breuioribus, & asperioribus:
flore purpureo, odoris admodum grauis: radice
cichorij. Pota drachmis quatuor vrine difficul-
tati, renibûsque plurimum prodest. Tritæ, vuluæ
pituitas emolliunt, cum rosaceo, & lacte imposi-
tæ, vulneribus medentur. Quæ autem aiugæ simi-
litudinē refert, præter alia, pota cum aceto mul-
so comitiales sanat.

Anthemis.

CAP. CXXXI.

Offici-
nis camo
milla. Cuiusno
minum
varietas
ab inter
prete o-
missa est
di, extenuandi q;: potu, & in se-
strua, partus, vrinam, calculos q;: aduersus infla-
tiones, & ilei tormenta bibuntur: bilem suffusam
expurgant: iocinerum vitia sanant: decocto earū
vesicæ fouentur. Ex omnibus his generibus ad
calculos efficacissima est, quæ florem purpureū
habet, cuius amplitudo maiuscula est: hanc pro-
priè heranthemon vocant. Ea, cui leucanthemo
nomē est, item quæ chrysanthemon dicitur, velle-
mentius vrinam ciunt. Aegylopijs illite meden-
tur: commanducata vlcerum eruptiones in ore
san

sanant. Nonnulli in clysteribus ex oleo vtuntur, terūtūq; in farinam, ad aligendos febrium circuitus. Flores & folia recondi debent, & priuatim tusa, in pastillos digeri: radix quoq; sicca ri, dūmq; ingruit necessitas, binæ partes herbæ dari, modò floris aut radicis pars vna, modò contrà floris partes due & herbæ vna, permutatim duplicato pondere, alternis diebus: bibere autem oportet in vino mulso, diluto.

Parthenium. CAP. CXXXII.

PArthenium aliqui amaracon vocant, folijs Vulgò
est coriandri, tenuibus: flore per ambitum matrica
albo, intus melino, odore subuiroso, sapore amara.
ro. Siccatum cum aceto mulso, aut sale potū, non
secus atq; epithymum, & bilem & pituitam de-
trahit: suspiriosis prodest & melancholicis. Her-
ba sine flore à calculosis, et anhelatoribus magna
utilitate bibitur. Valet decoctum ad insidendum
in duritia vulvarum, & inflammationibus. Illini-
tur sacro igni, & collectionibus, cum flore.

ANNOTATIO.

Non sunt sequendi, qui Cotulam foetidam vulgò dictam pro hoc obtrudūt. Nam præter quàm quòd folia illius nullā aut saltem paruam cum fœniculo habeant similitudinē, flos eius nō tōtus luteus (quod in illo tamē requiritur) sed per ambitum albus, ac intus tātū luteus cōspicitur: quòd haud dubiè Dioscorides, si Cotula illa ve-

rum esset Bupthalmum, minimè, vt nec in Parthenio, Narcisso, & Anthemidos, prima specie, silentio prætermisisset.

Bupthalmum. CAP. CXXXIII.

Bupthalmum (quidam cachlam vocant) tenues emittit cauliculos, mollésque: folia feniculi: luteum florem, anthemide maiorem, oculi similitudine, vnde nomen traxit circa oppida nascitur, & in campestribus. Flores cum ceratriti, tumores duritiásq; discutiunt. Aiunt epotam post exitum à balneis, regio morbo correptis, colorem tractu temporis reddere.

Pæonia. CAP. CXXXIIII.

Pæonia siue glycysside, Græcis aliquibus perthoron dicitur: sunt qui ideos dactylos radicem pæoniam vocant. Caulis altitudine sesquipedis adolescit, comitantibus multis stolonibus. Huius duo genera: mas, folia iuglandis habet: in femina verò, smyrnii more diuiduntur. Summo caule siliquas emittit, veluti* græcas nuces: in quibus, quæ dehiscunt, multa granula rubra, acinis punicorum similia, inueniuntur, & in medi nigra, quinque aut sex, purpurea. Radix maris [tenuis] digitali crassitudine, & palmi longitudine, gustu adstringens, alba: femine radicibus ceu glandes circiter septem aut octo inherens, vt in hastula regia. Fæminis à partu non purgatis sicca radix datur: ciet menses nucis græcæ magnitudine pota: sic ventris doloribus cum vino

* Amygdalas intellige.

auxil

auxiliatur. Valet contra regium morbum, et renum, ac vesicæ dolores. Decocta in vino aluum sistit. Rubra grana rubentis menses sistunt, decem vel duodecim pota in vino austero et nigro: stomachicis & erosionibus ea esse prodest: à pueris pota, initia calculorū eximunt. Grana nigra auxiliantur suppressionibus nocturnis, vulvæ strangulationibus, & matricis doloribus, quindecim numero pota, in aqua mulsa, aut vino. Nascitur in altissimis montibus & præruptis.

Lithospermum. CAP. CXXXV.

Lithospermum à seminis duritia nomen accepit: folijs est oleæ longioribus, & latioribus, mollioribus: iacent humi, quæ ab radice exiliunt: ramulis rectis, tenuibus, firmis, crassitudine acuti iunci, lignosis, in quorum cacumine bifidi exortus, cauliculorū speciem exhibent: folijs longis, inter quæ paruum semen, rotundum, erui magnitudine, duritia lapidea. Nascitur in asperis & editis locis. Vim hanc habet, ut semine cū vino albo potu calculos frāgat, pellātq; vrinam.

Phalaris. CAP. CXXXVI.

Phalaris cauliculos emittit Zeæ culmis similes, à minutis ac nullius usus radicibus, multos duūm palmorum, geniculis cinctos, graciliores tamen ac dulces: semen candidum, oblongū, milij magnitudine. Tunditur, & in aqua aut vino succus ad vesicæ cruciatus utilissimè bibitur. Semen cochlearis mēsurā potū, ad eadem efficacē

Vulgo
milium
solis.

ficax est.

Rubia.

CAP. CXXXVII.

Hodie
Rubia
tincto-
rum.

* ἡ ἐρ-
βοῦ -
νιοι
ἵ τ' ἐρ-
ορ ἑ-
λοῦσι.
* ὡς ἐρ-
βοῦ ἑ-
τ' ἑρ-
λοῦσι.

ERythrodanum* radix rubra est, qua tin-
guntur lane. Una spontè provenit, altera
seritur,* vt in Thebana Gallie, & Rauēna Ita-
lie: in Caria inter oleas, vt in aruis, solo credi-
tur. Hanc non sine questu serunt: nāq; maximū
ex ea sentiunt proventū. Asperi caules & qua-
dranguli, longi, aparine nō dissimiles, robustio-
res, et multò prorsus maiores: folijs per interval-
la certa circum articulos, stellatim decussatis.
Semen eius rotundum, inter initia viride, mox
rubrum, postea cū ematuruit, nigrum: radix
tenuis, longa, rubra. Vrinā ciet: qua de causa re-
gio morbo opitulatur, pota cū aqua mulsā: item
ischiadiciis, & resolutis. Crassam copiosāq; vri-
nam pellit: nōnunquā & sanguinē: bibentes ta-
men quotidie lauari oportet, & excrementorum
que redduntur differētiam spectare. Aduersus
serpētium morsus, ramulos cū folijs vino bibere
prodest. Semen ex aceto potum, lienem absomit.
Imposita radix trahit partus, menses, secundāsq;.
Albæ vitiligini, illita ex aceto medetur.

Lonchitis.

CAP. CXXXVIII.

Lonchitis folia habet porri, latiora, rubētia,
plurima, ad radicem circūfacta, veluti in
terram procumbentia, pauca in caule, in quo flo-
res, ceu galericuli, hiantibus comicis personis si-
miles, nigri, & è rictu albam exerētes velut lin-
guam,

guam, quæ ad labrum inferius spectet: semen inuolucris clausum lanceæ simile, triangulum: unde sibi cognomentum arrogauit: radix dauci. Nascitur in sumentibus, & asperis. Radix ex vino pota urinã ciet. Altera est lonchitis, quã aliqui asperam lonchitin dicunt: folia scolopendrii emittit, sed asperiora maiorãq; , ac multo magis diuisa. Vulneribus mirum in modum prodest, in eisq; inflammationes excitari non patitur. Pota ex aceto lienem absumit.

Althæa.

CAP. CXXXIX.

Vulgo

Althæa, quam alij ibiscum vocant, in syluestriũ maluarum genere est, cui folia vt cyclamino, rotunda, lanugine canescunt: flore rosaceo: bicubitali caule: radice lenta, intus alba. * Althæa appellatur, quod inter primas sit utilis, et pluribus polleat remedijs. Decocta enim in vino aut aqua mulsa, et per se cum imponitur tusa, efficax est contra vulnera: itẽ ad strumas, parotidas, abscessus, mammarum inflammationes, fracta sedis, inflationes, neruorum rigores: siquidem discutit, & excoquit, rumpit. & ad cicatricẽ perducit. Cocta, vt dictũ est, adiecto suillo adipe, aut anserino, terebintbinãve, vt malignatis lator fiat, facit ad vuluæ inflammationes, præclusionesq; , in pectus subdita. Decoctũ eodem fungitur munere: onera vuluæ, reliquiasq; à partu extrahit. decoctæ * succus ex vino potus, succurrit urinae difficultati, calculosorum cruditatibus

Bismalua, & Malua uiscus. * Ab αλ θ' α ι ω, quod meri significat.

* & si
Zus

* σβρ
 854.

bus, dysentericis, ischiadicis, tremulis, ruptis: dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Viride semen siccumq; tritū, vitiliginēs in sale * perunctas emendat: eodem cum oleo & aceto peruncti, à venenatis non feriuntur. Valet contra dysenteriam, & sanguinis reiectiones, aluiq; profluvium. In posca autem decoctum bibitur, contra omnes vesparum, apum, similiūq; aculeatos ictus. Folia cum olei momento, morfibus, & igni ambustis illinuntur. Constat aquā, trita radice addita, sub diuo addensari.

Alcea.

CAP. CXL.

Herba
 Simeo-
 nis vul-
 go.

Alcea sylvestrium maluarū generi assignatur: folia habet diuisa, verbenace proxima. caules treis aut quatuor, cortice cānabino vestitos, florem rosæ, paruum: radices albas, latas, quinq; aut sex, cū plurimum cubitales: quæ cum vino aut aqua potæ, dysentericis ruptisq; medentur.

Cannabis.

CAP. CXLI.

* Fortè
 eupato-
 riū vul-
 gatū,

Cannabis sativa planta magni in vita vsus: ad robustissimos funes facitandos: filijs fraxini, graui odore: caulibus proceris, inanibus: semine rotundo, quod largiore cilo genituram extinguit. Succus ex ea recente, conuenienter aurium doloribus instillatur. * Sylvestris cānabis virgas fert althææ similes, minores, nigriores, & asperiores, culiti altitudinem equantes: folio sativæ, nigriore et asperiore flore lychnidis, subrubro:

bro: semine & radice althææ. Decocta radix, illatu inflammationes mulcet, tumores discutit, tofos articulorū dissipat. Huius cortex torquendis funibus accommodatus.

Anagyris.

CAP. CXLII.

A Nagyris * frutex est arboris instar, perquam grauis odore folijs * agni, virgisque: flore brassicæ: semen in siliquis non breuibus gignit. subrotundum, firmum, versicolori facie, simile renibus, quod durescit rura maturescente. Tenera folia trita tumores illitu reprimunt. si partus hæreat & secundæ mensēsque morerentur, drachmæ pondere bibuntur in passo: sic & suspiriosis dantur, & contra capitis dolores in vino. Difficulter parientibus adalligantur, ita ut à partu statim auferantur. Radicis cortex concoquendis discutiendisque adhibetur. Semen commanducatum vomitiones vehementer ciet.

* ἰ
ἀνὰ γυ-
ρὸν. ἢ
ἢ ἀκο-
πορ κα-
λοῦσι.
* ῥιτι-
cis.

Cepæa.

CAP. CXLIII.

C Epæa portulacæ similis est, sed nigriora habet folia, & radicem tenuem. Folia in vino pota, vrine stillicidio, & vesicæ scabie laborantibus, opitulantur: maximè id præstat, si cum decocto radicū asparagi eius, quem myacanthon, hoc est, corrudam vocant, libatur.

* Vulgò
planta-
go aqua-
tica.

Alisma.

CAP. CXLIII.

A lisma, * alij damasonion appellat: folia ei plātaginis, nisi angustiora essent, * la ex Plin. ciniosa, conuexaq; in terrā: caule simplici, tenui, adiecta.

cub

cubito altiore : capitibus thyrsi : flore tenui, candido, pallescente : radicibus tenuibus, ut veratri nigri, acribus, odoratis, modicè pinguibus : aquosos amat tractus. Radix, si drachma una aut altera bibatur, his conuenit, qui leporem marinum deuorant, aut à rubetis ranis demorfi sunt, aut opium hauserunt : torminibus atq; dysenterie, perse, aut cum pari modo seminis dauci, potui datur. Conuulsis, & contra vitia vulue prodest. Herba sistit aluum, menstrua pellit, tumores illita mitigat.

Onobrychis.

CAP. CXLV.

Onobrychis, folia habet lentis, longiora paulò : caulem dodrantalem : florem puniceum : radicem paruum : nascitur in vliginosis & incultis. Herba suapte vi, si trita illinatur, tubercula dissipat : cum vino pota, stragurias sanat : illita ex oleo, sudores mouet.

Hypericum.

CAP. CXLVI.

Nostra
Perforata.

Hypericum alijs androsæmon, alijs corion, alijs chamæpityn appellant, quoniã semen odore resinam imitatur, surculaceo frutice, dodrantali, subrubro, folio rute : flore luteo, qui digitis tritus sanguineum succum remittit, qua ex causa androsæmon cognominatur : subhirsuta siliqua, & in rotundo oblonga, hordei magnitudine : semine intus nigro, resinosi odoris : gignitur in locis cultis et asperis. Urinã ciet, menstrua pellit appositum : tertianis, quartanisq; cum vino po-

tum liberat. Semen quadraginta diebus haustum *Leuonmiza*
 ischiadicis medetur. Folia cum semine illita, am-
 busta sanant. *per wista*

Alcyron. CAP. CXLVII.

AScyrum, siue ascyroides, hyperici genus
 est, magnitudine distans, fruticosius, ma-
 iores habens ramos, surculosiores, rubentesq;: folia
 tenuia: flores luteos, & fructum resinofum, hype-
 rico non absimile: cuius attritu digiti ferè cruentā-
 tur, qua de causa androsēm vocauere. Usus semi-
 nis ad ischiadicos, potū in hydromelitis sextario:
 nā biliosa recrementa amplissimè detrahit: sed
 assiduè dare oportet, donec sanitati restituan-
 tur. Illinitur & ambustis efficaciter.

ANNOTATIO.

*Vinoso succo.] Marcellus sanguineo
 vertit, qui non vt Ruellius δινώδην, sed po-
 tius αματώδην, vti capite de hyperico, legis-
 se videtur: quæ fortè lectio magis genuina.
 Nam & Plinius libr. 27. cap. 4. Androsæmi
 comam tritam sanguineo succo manare,
 tradidit.

Androsæmum. CAP. CXLVIII.

Androsēmō ab hyperico, ascyroq; differt,
 quod fruticet ramulis surculosis, ac te-
 nuibus: rubētibus virgis, & folijs rute, triplo aut
 quadruplo maioribus, quæ trita * vinoso succo
 manant: cōplureis alus habet in cacumine, vtrin-
 que expensas, pinnatasq;: circa quas, flores p-

illi, lutei: & in calyculis semē papaveris nigri, insigne lincis. Huius comæ trita resinofum odorem reddunt. Semen tritum drachmīs duabus potum, biliosa alui excremēta pellit: ischiadicis maximē medetur sed à purgatione aquam exorbere oportet. Herba ambustis illita medetur, vulneribus sanguinem cohibet.

CORI. CAP. CXLIX

Cori, quod aliqui hypericon vocant, frutex est folio ericæ, rubro, pinguiore, ac minore, non altior dodrante. suavis, odoratus: acris. Potū semen menses trahit, & vrinas: cōtra phalāgiōrū morsus, ischiadicos, & opisthotonicos ex vino potum auxilio est: horroribus ex pipere, sed opisthotonicis ex oleo, aptissimē illinitur. Radix vino decoctā potāq; defectis opē ferre creditur: sed laborantē inter potandum quā optimē cooperiri licet: siquidem corpus totum desudabit, ex qua re pristinam agilitatem recuperabit.

AIUGA siue chamæpitys. CAP. CL.

Aiuga herba in terra repēs: * incurvæ similis folijs sempervivi minoris, multo tenuioribus, hirsutis & pinguioribus, circum ramos * densis, odore pinus, flore tenui, luteo, vel cādidō: radice cichorij. Folia septem diebus in vino pota, regio morbo medetur: & quadraginta diebus ex hydromelite, ischiadicos sanant: dantur peculiariter vrinæ difficultatibus, iocineris, & renum vitij tormentosis profunt. Ea apud Hera-

Vulgo
Iua ar-
thritica.
* πω-
αυσι &
i. subcur-
va.
* πυνυα,
id est, fre-
quenti-
bus.

cleam Ponticam, p  rinde atque antidoto contra
aconitum viuntur, bibentes decoctum. Ad ante-
dicta illinitur, cum polenta iure decocti subacta:
trita in farinam & cum fico in pilulis sumpta,
aluum emollit: excepta melle cum aris squama
& resina deijcit: apposita ex melle, vuln   vitia
extrahit: mammarum duritias discutit: vulnera
glutinat: vlcera qu   serpunt, cum melle illita, co-
hibet. Alterum est genus aiug  , cubitalibus ra-
mis, in anchoræ speciem incuruatis, prætenui-
bus, coma supradict  : flore candido: semine
nigro: h  c etiam pinum redolet. Tertia mas
nominatur, parvula, folijs exilibus, albis, pi-
losis: caule aspero, candido: luteis flosculis.

semine iuxta alas. Resipit & h  c pinum,

H  c du   vim superioris obtinent,
sed non usqueadeò
efficacem.

TERTII LIBRI

FINIS.

P E D A N I I

D I O S C O R I D I S

A N A Z A R B E I, D E

Medicinali materia,

L I B. I I I I.

I o a n n e R V E L L I O S u e s s i o n e n s i
interprete.

Tribus antè libris, amantissime
Aree, tradidimus odora-
menta, olea, arbores, vngueta, anima-
lia, frumenta, olera, radices, suc-
cos, herbas, seminaq;. In hoc au-
tem quarto differemus de radicibus, & eis, quæ
restant, herbis.

Betonica

Betonica.

C A P. I.

CEst non psychotrophon vocitatur, quoniam
frigidis locis inueniatur. Latini betonicam
appellat. Herba est, caulem ferens tenuem, cu-
biti altitudine, aut maiorem, quadratum: folia
quercus, mollia, longa, in ambitu diuisa, odora-
ta, prope radicem maiora: in summis caulibus,
semen velutisatureie spicatum inest. Decerpta
huius folia siccantur, plurimos ad vsus. Radi-
cibus nititur, vt veratri, tenuibus. Quæ ex hy-
dromelite in potu, pituitosam vomitionem euo-
cant. Folia dari debent ruptis, conuulsis, mulieri-
bus

bus vulnere malo opportunis, & ad laxandos uteri strangulatus, denarij pondere cum hydromelite: tres in vini sextario drachmæ, contra serpentium morsus elibuntur. Herba magna utilitate illatis à serpente vulneribus illinitur: aduersus etiã venena drachma ex vino pota cõuenit: præsumpta ea, si venenum hauriatur, nihil nocebit: vrinã ciet: aluũ subducit: medetur comitialibus & insanis, pota ex aqua: & iocineris lienisq; vitijs, drachmæ pondere in aceto mulso: cõcoctionẽ adiuuat, si quis eã fabæ magnitudine secundum cœnam cum melle cocto deuorarit: modo cõsimili acida ructantibus propinatur. Stomachicis eam manducare & succũ deuorare proderit si postea dilutum vinum sorbeatur. Datur sanguinẽ excreantibus, tribus obolis, cum diluta vini egelidi cyatho: ischiadicis, renum & vesicæ doloribus, ex aqua: aque inter cutẽ binis drachmis ex hydromelite, si febricitat: sin aliter, ex mulso: regio morbo laborantes recreat, menses pellit, drachmæ pondere cum vino pota: aluum purgant drachmæ quatuor potæ, in hydromelitis decem cyathis. Facit cum melle ad tabem & purulentam excreationem. Folia sicca tritãque fictili vase reconduntur.

Britanica.

CAP. II.

BRitanica aut vetonica, folia habet sylvestris lapathi, sed nigriora, & pilosiora, gustu adstringentia: radicem tenuem & breuem:

caulem paruum emittit. Folys exprimitur succus, qui igni aut sole cogitur. Vim habet adstringentem, priuatim depascentibus oris & tonsillarum vlceribus accommodatam. Valet etiam ad reliqua, quibus adstrictione est opus.

Lyfimachia. CAP. III.

Lysimachia, quam aliqui lytro appellat, caules emittit cubitales altiores ve, fruticosos, tenues, prodeuntibus geniculatim folys, tenuibus, salicis figura, gustu adstringentibus: flore rufo, aut aureo: gignitur in aquosis & palustribus. Foliorum succus adstringente sua vi sanguinis reiectionem supprimit, dysentericis potui datur, aut infunditur: mensum abundantiā sistit, in pecto sanguinis profluvio subuenit, si nares ea herba obturentur: vulnerum cruorem cohibet: acerrimum nidorem suffita reddit: qua de causa serpentes fugat, & muscas interficit.

Sanguinaria, ceu polygonum.

CAP. IIII.

Nunc Cē-
tinodia.

Polygonum mas ramos habet teneros & exiles, copiosos, geniculis cinctos, qui per terram, ut gramen, repunt: folia rursus, sed molliora longioraque: semine sub omnibus folys turgescere: unde marem appellari volunt: flos ei candidus, aut puniceus. Vis epoti succi est, spissare, ac refrigerare: prodest cruenta excreationi, cholerae, alui fluxionibus, & vrine stillicidio: nam vrinam aperit et ciet. Cum vino potus, contra serpentium morsus

sus auxiliatur, datúrque in febris per horã ante
significationes: fœminarũ profluvia impositu si-
stit: idem succus purulentis auribus* instillatur.

Facit eximiè ad genitalium vlcera, cũ vino, ad-
iecto melle, decoctus. Stomachi feruori, sangui-
nis reiectionibus, vlceribus quæ serpunt, ignibus
sacris, collectionibus, tumoribus, & recentibus
vulneribus folia illinũtur. Sanguinaria fœmina
fruticat vno caule, arundi ni teneræ simili, densis
geniculis, & in se tubarũ modo faretis: articulos
in orbẽ cingunt apices, foliolis piceæ similes. Radi-
cis nullus vsus: nascitur in riguis. Huic quoque spif-
sandi refrigerandiq; natura, ad eadem valens,
sed inefficacior.

Polygonatum. CAP. V.

Polygonatum nascitur in montibus, frutice
cubito altiore: folijs lauri, latioribus, & le-
uioribus, sapore mali cotonei, aut punici, cũ qua-
dam adstrictione flores per singulos foliorũ exor-
tus promit, cãdidos, folijs numerosiores, incepta à
radice supputatione: radicem habet albam, mol-
lem, longam, crebro geniculatã, densam, graueo-
lentem, digitum crassitudine equantem: quæ vul-
neribus efficaciter illinitur. Quinetiam maculas
in facie delet.

Clematis. CAP. VI.

Clematis humi serpit: leto, pinguiq; solo pro-
uenit, viticulas spargens crassitudine iunci
exiguas: folio lauri figura & colore, multò mino-

* κρη
πρὸς ὠ-
Ταλρις

Vulgò si-
gillu Sa-
lomonis.

Est quã
Latini

Vincam
peruin-
cam vo-
cant.

ra. Ea cum caulibus in vino pota, alui profluuiā
 & dysenterias sedant: subdita in pessa cum lacte
 & rosaceo, aut cyprino, cruciatibus vulue medē-
 tur. Dolores dētium cōmanducata finit: imposi-
 ta serpentium morsibus, iuuamentū pręstat. Fer-
 tur etiam contra aspidē iētus ex aceto pota opi-
 tulari. Gignitur in terrenis. Est & altera clematis,
 quę viticulus solū emittit ramulū, rubescentem,
 lentum: folium gustu admodum acre, ac exulce-
 rans: repit per arbores, vt smilax. Semen tritum,
 pituitā bilēmque detrahit, in aqua aut hydrome-
 lite potum. Folia eius illata lepras purgant. Cum
 lepidio conditur ad cibos.

Polemonia. CAP. VII.

Polemoniam alij philateriam, Cappadoces
 chiliodynamin appellant, ramis exilibus,
 vtrinque pinnatis: folijs paulo quā rute maio-
 ribus, ac longioribus, calaminthe aut * sanguina-
 rie proximis, quibus in summis velut corymbis
 dependent, nigro semine: radice cubitali albican-
 te, * radicule simili: nascitur in montosis & aspe-
 ris. Bibitur in vino radix contra serpentes & dy-
 senteriam, & ex aqua aduersus vrine difficulta-
 tem, & coxendicum cruciatus. Datur ex aceto
 drachmę pondere lienosis. Eadem scorpionis pla-
 ge alligatur. Tradunt, eum, qui radicem gusta-
 uerit, a scorpione non feriri: eūque, si iētus sit,
 nihil molesti passurum. Dentium dolorem man-
 sa mitigat.

Flāmu-
la vulgò

* Poly-
goni.

* Stru-
thio.

ANNOTATIO.

*Flores lutei.] Ne moueâre ficubi fortè,
vt nos plerisque locis, candidis floribus cō-
spexeris: solent enim pro loci varietate in
vna eadēque herba flores non rarò com-
mutari: id quod Dioscorides etiam in Atra-
ctylide, ac multis aliis plantis fatetur.

Symphytum, siue alus.

CAP. VIII.

Symphyton petræõ, id est alus, nascitur in pe-
tris, ramis tenuibus, paruis, origano simili-
bus: capitulis thymi: *surculosum totum, odo-
raturum, gustu dulce, salinam ciens: longa radi-
ce, subrufa, digitali crassitudine. Decoctum in
aqua mulsa & potũ pulmonis vitia purgat: san-
guinem reijcientibus, & renum malis, ex aqua
datur: ad dysenteriam, rubraq; fœminarum pro-
fluvia, in vino decoctum: ad cõuulsa verò & ru-
pta, ex aceto mulso bibitur. Quin & cõmandu-
catum sitim sedat, faucibus asperis subuenit, vul-
nera recentia enterocelâsq; conglutinat, & illitu
cohibet. Carnes autem cũ symphyto decoctæ coa-
lescent. Est & alterum symphyton, quod aliqui
pecton vocant: id caulem emittit bicubitalem,
aut maiorem, crassum, leuem, angulosum, vt son-
chi inanem, circa quem breui interuacante spa-
tio, folia exeunt angustâ, buglosso proxima, ob-
longa, hirsuta: caule secundum angulos quosdã
striato: folijs tenuibus ex alarum sinu procedenti-

* Ita

Plin.

Græcus

ξύλῳδης

id est, li-

gnosum.

Nunc

Cõsolidâ

maior.

bus, in quibus * flores lutei, & circa caule velut verbasci semina emicāt. Tam caulis, quàm folia, aspera lanugine horrent, tactuq; pruritus concitant radices demittuntur: foris nigrae, intus candidae, viscosae quarū est vsus. Tritae & potae cruentis excreationibus, ruptisq; proficiunt, recētia vulnera illitae cōglutināt: carnes quoq; si cōcoquantur, cogunt additae: inflāmationibus, praesertim sedis, cum senecionis folijs vtiliter illinuntur.

Holostium.

CAP. IX.

Holostii herba est pusilla, tribus quatuorve digitis supereminens extra terram, folijs viticulisq; coronopo aut gramine proximis, gustu adstringentibus: radice alba, praetenuisq; in capillamenti speciem, longitudine quatuor digitorum: nascitur in collibus terrenis. Vsus eius adrupta, in vino pota: nam & carnes coguntur, decoctionibus addita.

Stoebe.

CAP. X.

Stoebe vulgaris est notitiae: cuius semē & folia stringunt: quapropter decoctum dysentericis infunditur: auribus quoq; purulentis instillatur. Illita folia oculis abictu cruentis prosunt, & erumpentis sanguinis impetus cohibent.

Clymenum.

CAP. XI.

Clymenum caulem fert fabae, quadratū: folia plātaginis, folliculis supra caulem in sese inflexis, ut in iride, & polyporū cirrhis. Probatissimum est ē montibus. E frutice toto cum radice

dice succus exprimitur, qui ad sanguinis reiectiones, in potu efficax est: coeliacos, rubraq; foeminarum profluvia, refrigerando infrenat. sanguinem naribus erumpentem suppressit. Trita folia, aut siliquæ recentibus vulneribus impostæ, ea ad cicatricem perducunt.

Periclymenum. CAP. XII.

Periclymenon simplex fruticat, ex internodijs parua folia habens: ipsum amplectentia, subcandida, hederacea: inter folia surculi exeunt, in quibus baccæ, hederæ similes: flos fabæ, candidus, aliquantum rotundus, & quasi in folium procumbens: semen durum, & quod difficile euelatur: radice rotunda, crassa. Nascitur in arvis ac sepibus, cōvoluens se ad miniculis, propter assidentibus. Semē eius postquam ematuruit collectum, & in umbra siccatum, si drachmæ pōdere detur in vino, quadragenis diebus, lienē absūmit, lassitudinē discutit: sed vrinam ciet, statim à sexto die cruentam. Orthopnoæ, & singultui prodest: partum accelerat. Folia sunt eisdem viribus prædita, quæ tricenis septenis diebus epota, sterilitatem facere produitur: perunctis ex oleo, febrium algores abigunt.

Vulgo
Caprifolium, &
Matri-
sylva.

Tribulus. CAP. XIII.

Tribuli genus vnum terrestre, folijs ad effigiem portulacæ, tenuioribus, viticulis in terra stratis: spinis secundū folia rigidis, præduris: iuxta amnes & rudera nascitur. Est & alterū
genus

genus, aquis familiare, quod in fluminibus natū comam exerit, aculeos condens: folijs latis, & pediculo longo: caule parte summa, quā ima crassiori. Adsunt ei & capillamenta quaedam spicaea: semen durum, ab altero nō abhorrens. Vterq; refrigerantis & inspissantis est naturæ: idē inflammationes omneis cataplasmate adiuuat. Ulcera in ore erumpētia, putredines, gingiuas, tonsillāsq; persanat. Succus ex his colligitur, ad oculorum medicinas. Semen dum recens bibitur, calculosis iuuamentum affert. Drachma terrestris tribuli pota, illitā ve, iēctos à vipera recreat: cōtra venena cum vino aptissimē bibitur. Decoctum eius sparsum pulices necat. Thraces qui ad Strymona amnem habitant, virenti tribulo equos saginant, & ē dulci semine & esculento panem, quo vescuntur, faciunt.

Limonium. CAP. XIII.

Limonium, folia habet betæ, tenuiora & longiora, decem, sepe plura: caulem tenuē, rectum, lilio equalem, seminibus rubris scatentem, quæ gustata adstringunt. Semen tritum, & ex vino acetabuli mensura potum, dysentericis celiacisq; prodest: rubra fœminarum profluvia sistit. Nascitur in pratis & palustribus.

Lagopus. CAP. XV.

Lagopus herba sistit aluū in vino pota: aut in febris, ex aqua. Eadem inguini alligatur, in inflammatione. Nascitur in segetibus.

Medium. CAP. XVI.

Medio in saxis & opacis nascitur. folia habet* iridis: caulem tricubitalem, & in eo * Alj
florem grandem, purpureum, rotundum: semine seridis.
cnici, minuto: radicem dotrantalem, crassitudine
baculi, gustu acerbo. Quæ trita in farinā, & ex
melle decocta, rubros menses fœminarum sistit,
eclegmate per aliquot dies sumpto. Semen in vi-
no potum, menstrua pellit.

Epimedium. CAP. XVII.

Epimedium, caulis est nō magnus, hederæ fo-
lijs, denis atque duodenis, neq; florem, neque
fructum ferens: radice tenui, nigra, graui odore,
gustu fatuo: nascitur in humidis. Folia cum oleo
trita, imposito cataplasmate, mammæ incrementum
non sinunt. Radix conceptum adimit. Folia trita
quinis drachmis, post menstruas purgationes,
quinque diebus in vino pota, præstant mulieri-
bus ne concipiant.

Gladiolus. CAP. XVIII.

Xiphion, alij phasganon, alij macheronion,
Romani gladiolum, vocāt: nomen inde ac-
cepit, quod folium gladij præbeat speciem. Iridi si-
mile erat, nisi minus & angustius videretur, &
gladij modo mucronatum, neruosumq;. In caule
exit cubitalem, in quo purpurei flores, in ordinē
digesti, inter se distant: rotundo semine: radicibus
geminis, vna pusillorum bulborū modo, super al-
teram insidente, quarum inferior gracilis est su-
perna

perna vberior: nascitur in aruis. Superior cū thure illita, admisto vino, spicula & aculeos e corpore extrahit. panos cū lolij farina & hydromelite discutit: qua de re huiusmodi emplastris inferi solet. Molles imposita trahit. Superiori radice ex vino pota, venerē stimulari, & inferiore sumpta sterile, cere tradunt. Superiore quoq; vtiliter infantium enterocelis, cū aqua potui dare precipiunt.

Sparganium. CAP. XIX.

SParganiō, aliqui xiphidion vocant: folia habet gladioli, sed arctiora, & in terram magis procumbentia: in summo caule veluti pilule prominent, in quibus semen. Contra serpentis venena, radix cum vino datur.

Xyris. CAP. XX.

XYris, folia habet tridis, latiora, & in cacumine mucronata: quorū medio caulis erūpit, satis crassus, cubitalis, ex quo siliquæ triangulares dependent: in quibus purpureus flos, in medio puniceus semen in feliculis: simile fabis, rotundū, rubrū, acre. radix longa, geniculata, rufa. Contra capitis vulnera, fracta q; efficax est: aculeos & spicula omnia citra molestiā extrahit, adiecta floris aris tertia parte, & radice centaurij ac mellis quinta: tumoribus & collectionibus illita cum aceto medetur. Radix ex passo bibitur, ad convulsa, rupta, coxendicō dolores stragurias & alui profluuiā. Semen tribus obolis potū, urinā vehementius impellit: & cum aceto, lienē absumit.

Ant

Anchusa. CAP. XXI.

ANchusa, quæ alio nomine calys, aut onocleia appellatur, folia habet lactucæ in acumen fastigiata, hirsuta, aspera, nigra multa, ab radice quoquouersum humi sparsa spinis horrida: radici crassitudo digitalis, quæ æstate prouenit, ac manus inficit sanguineo colore: leto sole nascitur. Radix adstringit: ad ambusta & vetera ulcera, ex oleo & cera efficax est: igni sacro cum polëta medetur: lepris & vitiliginibus illinitur ex aceto: partus extrahit, vuluæ indita. Eius decoctū renū vitis lieni, & bile suffusis datur: & si febris sit, ex aqua mulsæ. Sistunt aluū folia in vino pota. Radice pigmetarū vtuntur ad vnguentorū spissamenta. Est & altera, quā aliqui alciadiō, aut onochiles appellarūt. Hæc à priore distat, quod minora habeat folia, sed simili modo aspera, ramulos exiles, in quibus flos purpureus in puniceū vergēs cōspicitur: radices rubræ, prælongæ, quæ mensibus sanguineū succum fundunt: in sabulosis nascitur. Vis ei folijsq; inest, quæ contra virus cū reliquorum serpentium, tum maxime viperarum, auxilietur, siue cibo, siue potu, siue alligatu: nam si quisquam mandens, in serpentis os inspuat, eum necabit. Est & alia huic haud dissimilis, semine puniceo, minore. Cuius semen mādūcatum, si in serpentis fauces inspuatur, eam interficiet. Radix acetabuli mensura cum hyssopo & nasturlio pota, latas ventris tinea excutit.

Lycopsis. CAP. XXII.

Lycopsis, quæ & anchusa à nonnullis vocatur, folijs lactuce longioribus, asperioribus, latioribusq; crassis, ad radicis caput recedentibus: caule longo, recto, scabro, hirsutis adnatis multis, cubitalibus: flore in ijs paruo purpurascens: radice rubra, & adstringente. nascitur in campastribus. Cum oleo radix illita, vulneribus medetur: & cum farina hordeacea, ignibus sacris: sudores peruncta mouet, adiecto oleo.

Echium. CAP. XXIII.

Vulgò
lingua
hircina.

Echion, folia habet prælonga, aspera, aliquantum tenuia, anchusæ proxima, minora tamen, subrubra, & pingua. spinulis tenuibus horridula: cauliculos exiles, numerosos: minutâque utroq; latere folia, expensa, pinnatâq; nigra, in summo caule breuiora: flores secundum folia pureos, in quibus semina capiti viperarum similia insunt: & radix nigricat, digito tenuior. Quæ non percussis modo à serpentibus ex vino prodest, sed eos qui antea biberint, feriri non patitur. Folia & semine idem præstât munus. Lumborum dolores sedat, in vino aut sorbitione sumpta, & lac extrahit.

Ocimastrum. CAP. XXIII.

* Melanthij.

Ocimoides, Latini ocimastrum vocant, folia fert ocimi, & ramos dodrantales, hirsutos: siliquas hyoscyamo similes, semine, ut * gith, nigro pregnantibus. Vim habet semine in vino potum, qua viperarum ceterarumq; serpentium mor-
fib

sibus medeatur. Datur ischiadicis cum melle, vino, myrrha, & pipere. Radice nititur tenui & supernacua.

Erinus.

CAP. XXV.

ERinus nascitur apud fontes & fluuios, folijs ocymi, sed minoribus, parte superna diuisis, dodrantalibus surculis quinis senisve, flore candido: semine nigro paruo & acerbo: folia & caules * lacteo succo turgent. Semen drachmis * Sic duabus, in quatuor mellis cyathis, oblitum, oculorum fluxiones cohibet. Succus cum sulphure & Græco nitro instillatus, aurium dolores sedat. *Simpli-*

Gramen.

CAP. XXVI.

citer,

GRamen geniculatis serpit ramulis, à quibus Succo. radices spargit dulces, articulis præcinctas: folia acuminata, dura, &, vt arundinis parua, lata, in exilitatem fastigiatur, eaq; iumenta & boues pascunt. Trita radix illitu vulnera conglutinat. Decoctum eius in potu, torminibus medetur, & vrine difficultatibus: calculosa etiam vesicæ excrementa comminuit. Est & arundinaceum gramen, priore multò maius, quod iumenta necare traditur, præsertim in Babylone, id, quod iuxta vias nascitur. Quod in Parnaso monte gignitur, densius fruticat: folijs hederaceis: flore odorato, candido: semine paruo, nõ inutiles: radicibus quinis aut senis, digitali crassitudine, candidis, mollibus, robustis, ac dulcibus. Succus si in vino cum melle pari, & myrrha dimidio deco-

quatur, adiicianturq; piperis & thuris tertia portiones, probatissimum erit oculorum medicamentum: id in area pyxide reconditur. Decoctum radicis idem, quod herba, praestat. Semen vehementius urinam impellit, alui vomitionesq; sistit. Natum in Cilicia gramen, quod incolae cinnam appellant, boues inflamat, si eo virenti saepe pascantur.

Sideritis.

CAP. XXVII.

Nunc **S**ideritin aliqui heracleam vocant: folia habet herba marrubij, sed longiora, satis ad frondem quercus aut salviae accedentia, minora tamen, & aspera: caules edit quadratos, dodrantem altos, ac quandoque etiam maiores, non iniucundi gustus, aliquantumq; substringentis: in quibus per interstitia orbiculata vertebrae, ut in marrubio, spectantur, & semen in eis nigrum: nascitur in petrosis. Illita folia, suapte vi, vulnera sine inflammationis periculo iungunt. Altera sideritis binum cubitorum, ramulis exilibus: folio filicis, numerofo, utrinque per oras diuiso: pediculo longo, prodeuntibus ex summo alarum sinu surculis, longis, tenuibus: capitulo in cacumine orbiculato, aspero, in quo semen continetur, quam betae rotundius aliquantulum, ac durius. Huius vis, foliorumq; ad vulnera, praecipua est. Sideritin aliam esse tradunt, quam Crataeas heracleam vocat, in maceis, & vineis nascentem, folijs ab una radice multis, coriandro similibus, circa cauliculos dodrantales, teneros, leues, subcandidos atque subrubicundos:

cundos: flore puniceo, paruo, gustanti amaro, & lento. Huius ea vis est, vt quauis recenti vulnere imposita, sanguinem supprimat.

Achillea.

CAP. XXVIII.

AChillea, quibusdā Achillea sidentis, drantales aut maiores gerit scapos, fusorū effigie, minutulis folijs circumdatos, ex obliquo crebras habentibus incisuras, sectionibus coriandro similibus, subfuluo colore lentis, odore multo, non insuauis, verū medicato: umbella in cacumine rotūda, floribus candidis [purpureis] & aurum emulantibus: provenit leto solo. Trita coma sanguinolenta glutinat, & ab inflammationum periculo tuetur: erumpentem sanguinem inhibet, & cruenta vuluæ profluvia, in vellere. Decocto quoq; insident siemine fluxione vuluæ laborantes. Ad dysenteriam bibitur.

Rubus.

CAP. XXIX.

Rubus, notitie vulgaris. Vim habet siccardi, & adstringendi: capillum tingit. Ramorum decoctum, potu aluum sistit, & fæminarum profluvia, præteris morsui accommodatissimum. Ginguas firmat, & oris vitijs folia commaducata medetur, cohibentq; illita, vlcera que serpunt. Vlceribus in capite manantibus, oculisq; procidentibus remedio sunt, & condylomatis, & hemorrhoidibus folia illinuntur. Cardiacis, & stomachi doloribus, trita conuenienter imponuntur. Caules cum folijs tunduntur, exprimiturq;

succus, mox sole cogitur, singulari remedio, contra omnia, quæ modo dicta sunt. Mori in rubo nascentis, quàm optimè maturi succus, ad oris medicamenta cōuenit: sistitur aluus prematuri cibo, nec non flore in vino potio.

Rubus Idæus.

CAP. XXX.

Idæus rubus appellatus est, quoniam copiosus in Ida prouenit. Est autem longè tenerior priore, ac minoribus spinis horrens: quanquam & sine spinis inueniatur. Insuper eadem prestat, quæ supradictus. Ceterum flos cum melle oculorum collectionibus commodissimè illinitur, & ignem sacrum extinguit: stomachicis quæ ex aqua bibendus datur.

Helxine.

CAP. XXXI.

Helixine cognomento cissampelos, folijs est hederae, minoribus: ramulis exilibus, quibus complectitur quodcunq; contigerit administrandum. Nascitur in sepibus, vinetis, & segetibus. Foliorum succus potu deiecit aluum.

Elatine.

CAP. XXXII.

Elatine folia habet helxine, minora, rotundiora, pilosa: tenuibus & dodratalibus ramulis, quinque senisve, à radice foliosis, gustu adstringentibus. Nascitur in segetibus & cultis. Oculorum fluxionibus, & inflammationibus auxiliatur, folijs cum polenta tritis, & impositis. Eadem cocta sorbitionis usu dysenteriam sistit.

Eupat

Eupatorium. CAP. XXXIII.

Eupatorium, fruticosa herba est, vnicum effe-
rens caulem, lignosum, nigricantē, rectum,
tenuem, hirsutum, cubitalem, interdum amplio-
rem: folijs per intervalla quinquifolij, aut cāna-
bis potius similibus, quinquепartito aut amplius
diuisis, nigricātibus, & ipsis per ambitum serra-
tis: semen medio caule erumpit, pilosum, deorsum
spectans, quod siccātū vēstibus inhæret. Contri-
ta huius folia, & cum suillo adipe imposita, vlce-
ribus, quæ agrè cicatricem trahunt, medentur.
Herba & semen in vino potum, dysenteria, ioci-
neris vitijs, & serpentium icthylus, liberat. Nec
desunt qui aberrantes * argemonen hæc appella-
rint, cū tamen longè alia sit, vti exposuimus.

Est Offi-
cinarum
Agrimo-
nia: earū
autē Eu-
patoriū
fortè Cā-
nabis syl-
uestris,
de qua
præce-
denti li-
bro.

*Græcus
Artemi-
siam ha-
bet: sed
esse, vt
nunc vi-
des, ar-
gemonē
legen-
dum, ex
anemo-
ne (de
qua li-
bro ij.)
non ob-
scure co-
gnoscas.

Quinquifolium. CAP. XXXIIII.

Quinquefolium ramulos fert festucarum si-
militudine, tenues, dodrantales, in quibus
semen: folia mēthæ, quina singulis pediculis, ra-
rò plura, in ambitu serrata: florem ex candido
palescentem, auri æmulum. Nascitur in riguis,
& aquarijs ductibus. Subrubram habet radi-
cem, oblongam, veratro nigro crassiorem. Pluri-
mis pollet remedijs. In radice decoctæ ad ter-
tiæ, si in ore contineatur, dentium dolores sedat:
putrida oris vlcera, collutione sistit: arteriæ sca-
britias, gargarizatu leuigat: contra alui profu-
sionem, & dysenterias auxiliatur: item articulo-
rum coxendicūmq; cruciatibus potum. Coctæ in

aceto, & illita, serpentia vlcera cohibet: strumas, tumores, duritias, abscessus & collectiones discutit: ignes sacros, reduntias, condylomata, psorasq; sanat. Teneræ radicis succus, cōtra iocineris, pulmonūmq; vitia prodest: item aduersum venena. Cum hydromelite autē, vel diluto vino, & piperris exiguo, bibuntur folia, cōtra februm circuitus, in quartana quidem, quaternū ramulorū: in tertiana verò, ternū: in quotidiana, vnius. Ea quoque folia, tricenis pota diebus, comitialibus prosunt. Foliorum succus, tribus cyathis aliquot dies potus, celerrimè regio morbo medetur. Illita cum melle & sale, tam vulneribus quàm fistulis remedio sunt: enterocelicis auxilium prestant. Quinquefolium sanguinis profluvia & potu & illitu sistit. Ad expiationes, castimonias, & incantamenta inciditur.

ANNO TATIO.

* Spicam lolio similem.] Non obscure hinc elicitur Lolium spica esse insignitum. ac proinde explodendam eorū sententiam, qui Nigellam vulgò cognominatam, cuius in segetibus vbique tam vber prouentus, id esse statuunt. Ea siquidem non spicam, sed purpureum florem emittit.

Phœnix.

CAP. XXXV.

Phœnix folia habet hordei, sed breuiora, & angustiora, * spicam lolio similem: calamos digitorū senū, radici aduolutos: septenas octonasve

nasve spicas. In aruis tectisq; recenter illitis nascitur. Harum virium compos, vt in vino austero pota, alui profluvium, & emanantem vulua sanguinem sistat, vrinae impetus infranet. Sunt qui adalligatam in puniceo vellere & suspensam, sanguinem suppressere prodant.

Idaea radix.

CAP. XXXVI.

IDae radici folia sunt ea, quae rusco: circū ea veluti exigui capreoli sunt, in quibus flos. Radix spissandi naturam habet, his cōueniens, quibus adstrictione opus est. Pota, citam aluū, mensesque, & omnē abundantiam sanguinis sistit.

Rhodia radix.

CAP. XXXVII.

Ignitur Rhodia radix in Macedonia, costo similis, leuior, inaequalis: quae contrita rosas redolet. Vtilissima capitis doloribus, si madefacta fronti & tēporibus cum rosacei momento imponatur.

Equisetum.

CAP. XXXVIII.

Equisetum in riguis & scrobibus nascitur: cauliculi prodeunt inanes, geniculati, in se sarcti, rubescentes, leniter scabri, duri, & iunceae circa eos folia, crebra, exilia. In sublime attollitur, vicinos arborum caudices scandens, obuolutumque dependet, comis multis, nigris, vt equorū cauda: radix lignosa, dura. Vis herba spissare: quare sanguinem naribus erumpentem succus ipse sistit: prodest dysentericis in vino potus: vrinam cit. Sanguinolenta vulnera glutinatur, tri-

Vulgo
Cauda
equina.

tis folijs, & illitis. Radix cum sua herba tussim, orthopneam, ruptaq; adiuvat. Folijs in aqua potis, dissectiones vesicæ et intestinorū, enterocelæq; in vñ coalescere, cogiq; feruntur. Alterū equisetum caulis est rectus, æqualis, cubito maior, inanis: comis per intervalla brevioribus, cãdidiorebus, & mollioribus. Id cum aceto tritū vulneribus remedio est, eadẽque fungitur facultate.

Coccum infectorium. CAP. XXXIX.

Coccum, quo infectores vtuntur, frutex est surculosus, parvus, cui grana cœnlescentes adherent, quæ electa congeriuntur. Optimum gignitur in Galatia, & Armenia, deinde Asia, & Cilicia: vltimum ex omnibus Hispanicum. Vñ huic spissandi: vulneribus, nervisq; precis, conuenienter ex aceto tritū illinitur. Nasceatur quoque in Cilicia, è quercubus, cochlearum exilium similitudine, quod illius regionis mulieres ore legunt, & coccum vocitant.

Tragium.

CAP. XL.

Tragium nascitur in Creta tantū in insula, lentisco semine folio, & ramis simile, singu-

* Ita lis tamen minoribus, * succus ei lacteus, gummi Pli. Græ non dissimilis. Semen, folia, lacrymaq; illitu spicus co-cula è corpore eijciunt: omnia quoq; corpori index sim-pacta, euocat: pota stranguriæ medentur, calcupliciter, los vesicæ frangūt, menses trahūt. Modus in sumptione est, drachma vna. Fama est, sylvestres capras sagittis confessas, eius herbe pabulo spicula excut

excutere. Est & alterum tragium, quod trago-
ceros aliqui vocant, folia scolopendrij habet, &
radicem sylueſtris raphani, tenuē, candidam:
quam crudam vel coctam eſſe dyſentericis pro-
deſt. Folia autumnō, hirci virus olent: exinde ſibi Nomi-
tragij nomen adoptauit. Prouenit in montibus, nis cau-
& precipitijs. ſa.

Tragum.

CAP. XLI.

Eſt etiam herba tragos, quam aliqui ſcor-
pion aut traganon vocāt: maximē in mari-
timis naſcens, palmū alta, aut amplior, frutico-
ſa, humilis, oblonga, ſine folijs, puſillis circa ramos
acinis, ruſis, multis, magnitudine tritici, acuto
cacumine, guſtu multū adſtringente. Race-
morum acini decem ex vino poti, coeliacis, & ſœ-
minis fluxione vuluæ laborantibus, auxiliātur.
Tunduntur à plerisque, & in paſtillos digeſti
aſſeruantur, quibus vtuntur cū opus eſt.

Iuncus.

CAP. XLII.

Iunci duo genera: vnum lauis nominati, alte-
rum acuti, qui in mucronem faſtigiatur. Cu-
ius etiam duo aſſignantur genera: vnum ſterile,
reliquum fert ſemen nigrū, rotundum, & craſ-
ſiore coſtat calamo, carnoſiorēq;. Tertius eſt iun-
cus, qui vocatur oloſchœnos, prioribus carnoſior,
aſperiorq;, is ſimilem ſupradicto fructum in ca-
cumine parit. Semen vtriuſq; toſtum, ex diluto
vinopotum, ſiſtit aluum, & rubra ſœminarum
profluua: vrinam cit, capitiſque dolores facit.

Qua proxima sunt radici folia tenera, cōuenienter illinuntur, aduersus phalangiorum morsus. Aethiopici iunci semine somnus illicitur: sed modus in potione seruandus est, ne sopor fiat.

Lichen.

CAP. XLIII.

Offici-
nis He- **L**ichen, qui saxis est familiaris, aliquibus
patica. bryon appellatur, asperginosis petris adhaeret, ut muscus. Is illitus sanguinis profluvia sistit, inflammationes arcet, impetigini medetur. Iuuat regio morbo correptos, cum melle illitus: oris & lingua defluxiones inhibet.

Paronychia.

CAP. XLIII.

Paronychia exiguus frutex, in petris nascens, peplo similis, minor longitudine, maioribus folijs. Illita paronychijs atque duritijs, remedio est.

Chrysocome.

CAP. XLV.

Chrysocome palmi altitudine fruticat: coma specie corymborū, hyssopo simili: radice hirsuta, veratri nigri modo, tenui, cyperum equante: gustu non iniucundo, ex dulci austero: in petrosi opacisq; nascitur. Radix excalfacit, & adstringit: his conueniens, quos iecur aut pulmonis inflammatio malè habet: contra purgationes vuluae, decocta cum hydromelite assumitur.

Chrysogonum.

CAP. XLVI.

Chrysogonum dense fruticat, querni folijs: flore coronarij verbasci: radix ut rapū exuberat, intus ruberrima, foris nigra. Quae tri-
ta cum

ta cum aceto, atq; imposita, muris aranei morsi-
bus auxiliatur.

Elichrysū.

CAP. XLVII.

ELichryson quidam chrysanthemon, nonnulli *Alj He*
& id amaranton vocāt, quo deorum simu- *liochry-*
lacta coronāt: ramulum habet candidum, viren- *son.*
tem, rectum, firmū: folia intercedentibus spatjjs *Offici-*
angusta, abrotono similia: coma aurea lucis in *nis Stoe-*
orbē, umbella rotunda veluti siccis corymbis de- *chas ci-*
pendentibus, radice tenui: nascitur in asperis, & *trina.*
torrentium alveis. Contra serpentium ictus, co-
xendicū dolores, vrinae stillicidia, rupta q; coma ē
vino pota opitulatur: ciet menses. Sanguinē con-
cretum ventris ac vesicae absumit, pota cū mul-
so: ieiunis, trium obolorum pondere, sistit destil-
lationes, data in vino albo diluto: vestibus inse-
ritur, vt eas ab erodentium iniurijs tueatur.

Chrysanthemum.

CAP. XLVIII.

Chrysanthemon aut caltha, nonnullis bu-
phthalmos: herba est tenera, fruticosa, leues
proferens caules, & multifida folia: flores supra
modum splendentes, luteos, orbem oculi imitantes,
vnde buphthalmi nomen traxit: propter oppida
nascitur. Cuius caules oleris vice mādūtur. Flo-
res cū cerato triti, steatomata discutere produn-
tur: regio morbo correptis, colorē breui reddūt, s;
sequēte longo balnei vsu, post exitum ebibantur.

Ageratum.

CAP. XLIX.

Agerato fruticosa herba est, palmari lōgi-
tudine

tudine assurgens, simplex, humilis, origano maximè similis: umbellam gerit, in qua flos bullis aureis emicat, elichryso minor. Nomē ei inditum est, quoniam diutissimè flos in sua coloris specie conseruetur. Vis decocti feruens: huius vsta nidor urinam cit, & vuluæ duritias emollit.

Verbenaca.

CAP. L.

Peristeriō, siue verbenaca nascitur in aquis. Nomen ex eo duxisse videtur, quod columbæ circa hanc perquàm libenter versari soleant. Dodrātis altitudine, & interdū amplius adolescit. folia è caule prodeunt incisa, & subalbida: ea singulari ramo, radicēque sola, constare sæpius inuenitur. Folia cum suillo adipe recenti, aut rosaceo imposta, vuluarū dolores finire putantur: ignem sacrum illita ex aceto reprimunt: putrida vlcera cohibent: vulnera glutinant: veterāque ex melle, ad cicatricem perducunt.

Sacra herba.

CAP. LI.

Sacra herba, quæ & peristereiō nominatur, ramulos emittit cubitales, aut maiusculos, angulosos, in quibus ex intervallis folia quercus, sed minora angustiorāq; eisde diuisuris in ambitu, colore aliquatenus castio: radix longa, tenuis: flores purpurei, graciles. Folia cū radice in vino pota, illitæve, aduersus serpentes pollent: eadem drachmæ pōdere cum thuris obolis tribus in vini veteris hemina, quadragenis diebus, ieiuno ore, contra regium morbum bibuntur: veteres tumo-

res

res & inflammationes mitigant: sordida vlcera purgant. Tota in vino decocta, tonsillarum crustas abrumpit: oris nomas gargarizatu cohibet. Aiunt, si aqua spargatur tricliniũ, qua maduerit, latiores conuictus fieri. Datur potandum in tertianis febribus, tertiũ à terra geniculum, cum folijs circundantibus, quartanis, quartum. Sacram vocat herbam, quoniam multũ ad amulata, expiationesque commendetur.

Astragalus.

CAP. LII.

Astragalus, paruus à terra frutex, folijs & ramis ciceri similis: flore purpureo, paruo: radice rotũda, raphani modo grãdi, quæ adnatas appendices firmas habet, nigras, præduras, veluti cornua inter se implicatas, gustu adstringentes. nascitur in ventosis, opacis, & in nivalibus. eo Memphis Arcadie scatet. Aluum sistit radix in vino pota: vrinam mouet: vetustis vlceribus, sicca efficaciter inspargitur: sanguinẽ suppressit: egrẽ propter duritiã tunditur.

Hyacinthus.

CAP. LIII.

HYACINTHUS folia habet bulbi: dodrantalem caulem, leuẽ, minimo digito tenuiorẽ, herbaei coloris: comam procumbentem, florum purpureorum plenam, incuruam: radicẽ quoq; bulbaceam. Quæ, vt creditur, pueris cum vino albo illita, pubertatem coërcet, & non patitur erumpere: sistit aluum pota, & vrinam impellit, phalangiorũq; morsibus auxiliatur. Semẽ adstringentiũs

gentius est, theriacis expetitur: regium morbum emendat cum vino potum.

Papauer erraticum. CAP. LIIII.

*Locum deprauatum esse manifeste apparet. Sunt enim herbæ quas hic cōmemorat Dioscorides, diuersa planè facie, ut vni eidemq; rectè cōparari nequaquā possint: quo modo autem instaurandus, peritioribus cogitandum relinquitur.

Papauer erraticum, quod rheada vocant, vere quidem in aruis cum hordeo nascitur, flore protinus deciduo, vnde & nomen apud Græcos accepit. * Folia erucæ, aut origano, aut cicchorio, aut thymo similia spectantur: sed longiora, diuisa, scabra: iuncus ei caulis, rectus, cubitalis, asper: flos sylvestris anemones, puniceus, interdum albus: oblongū caput, sed quā anemones minus: semen rufum: radix longa, subalbida, minoris digiti crassitudine, gustu amara. Huius capita quinque aut sex, in vini cyathis tribus ad dimidias decocta, potui dabis, quibus somnus accersendus est. Semina acetabuli mensura ex aqua mulsā pota, aluum leniter emolliunt: ad idem præstandum mellitis placentulis, & dulciarijs libis admiscuntur. Folia cum calycibus illita, inflammationes sanant: eorundem fotu & perfusione, somnus allicitur.

Papauer satium. CAP. LV.

Esatiui papaueris genere, quod hortense est, semen in panem densatur, qui sanis in vsu sit: eo etiam ex melle pro sesama vtitur: thylacitin vocat. Capitulum habet longū, & semē candidū. Sylvestre verò, caput insidens demissūmq; & nigrum semē, quod pithitis nominatur: nonnullis tamen & ipsum rhœas dicitur, quoniā eius

scap

scapo lacteus succus emanat. Tertium magis syl-
uestre, & ad medicinas valentius, multò his lon-
gius, productiore capitulo. Omnium in commu-
ne natura refrigeratrix: quare si capita ipsa &
folia decoquantur in aqua, somnū fotu concilia-
bunt. Bibitur decoctum contra vigilias. Caly-
ces cum polenta triti, & cataplasmatibus admisti,
ignibus sacris, & inflammationibus prosunt. Tun-
duntur quoq; virides, & digerūtur in pastillos,
qui siccati ad vsum reconduntur. Capita quoque
per se in aqua coquuntur ad dimidias, iterūmq;
adiecto melle, dum humor coeat in eclegmatis
lentore. Id medicamentū in tussi, arterie fluxio-
nibus, & coeliacorū affectu, doloris leuamentum
præbet. Efficacius tamen redditur, addito hypo-
cistidis succo & acacia. Papaueris nigri semen
tritum cum vino bibitur, contra citā aluum, &
fœminarum profluvia: in peruigilijs fronti tem-
poribꝫque illinitur, ex aqua. Opium eius magis
refrigerat, inspissat, siccātq;: sumptum exui ma-
gnitudine, dolorem finit, concoquit, & somnum
allicit: tussi, atque coeliacorum valetudini auxi-
liatur: verū si copiosius hauriatur, nocet, cum
lethargicos efficiens interimat. Ad dolores capi-
tis cum rosaceo perfusum efficax est. aurium do-
lori, cum amygdalino, myrrha, & croco instil-
latur: inflammationibus oculorum cum torrefa-
cto oui luteo proficit: igni sacro & vulneribus,
cum aceto: podagris, cū lacte mulieris & croco:
somnum

Opium optimum accersit, subditū sedi pro balano. Optimum habetur graue, & densum, gustu amarū, odoratu soporiferū, quod facile aqua diluitur, leue, candidum, neque asperum, neque grumosum, quod inter colandum nō vt cera coeat, & in sole diffundatur: dein ad motum lucernis, non atra luceat flamma: extinctū deniq; odoris vim cōseruet. Sed opion glaucio, gummi, aut syluestris lactuce succo, adulterant. Verūm glaucio fucatū, in dilutione croci colorem reddit: lactuceosuco fictum, exiliter spirat, & asperius spectatur: gummi vitiatum, splendet, & infirmum est. Nec desunt, qui eō dementie deuenerint, vt adipem ei admiscerent. Fictili nouo torretur ad oculorum medicamenta, dum mollius, atque rufius appareat. Diagoras, vt Erasistratus author est, vsum eius damnauit, oculorū lippitudinibus & aurium vitijs infundi vetans, quoniam visus aciem hebetaret, & soporem gigneret. Addidit Andreas, illitos eo protinus excecari, si nō adulteraretur. Nefidemus vsum dūtaxat olfactandi probauit, quoniam ad conciliandum somnum cōueniret, alioqui nobis vt noxio interdicat. Que commentitia esse, experimentoprehenduntur: siquidem effectus, virium huiusce medicamenti, fidem faciunt. quare non alienum fuerit scriptis mandare, quonam modo is excipiatursuccus. Aliqui capita ipsa & folia tundunt, & prelo exprimunt, terentēsq; in mortario, digerunt

Eius adulteratio.

in pastillos: id meconium vocatur, multum opio ignauius. Porro opij faciundi ratio hæc est: Cum Opij col-
 ros in eo exaruerit, cultro decussatim in stellis, ne ligendi
 penitus adigatur, ex obliquo in rectum summam ratio.
 cutem incidere oportet, lacrymam exeuntem,
 digito in concham abstergere: nec multo post re-
 dire, vt concreta inueniatur: etenim quæ tum,
 aut postero die etiam offenditur, in vetere pila
 teri debet, & in ~~pastillos~~ *pastillos* cogi. Cum tamen incidi-
 tur, retrocedendum est, ne vestibus succus dera-
 datur.

Corniculatum papauer. CAP. LVI.

Papauer ceratites, id est, corniculatum, folia
 habet candida, hirsuta, verbasco similia, in
 ambitu syluestris papaueris more serrata: caule
 non dissimili: flore pallido: calyculo fœnigraci, in
 corniculorum modum inflexo, vnde nomen mu-
 tuatur: semine papaueris, pusillo, nigroq; radice
 per summa cespitiū nigra, crassa: nascitur in ma-
 ritimis & asperis. Radici ea vis inest, vt in aqua
 decocta ad dimidias, coxendicum & iocineris
 affectus, potu sanet. prodest his, qui crassa quæ-
 dam, aspera, aut araneosa cum lotio reddunt.
 Aluum leniter purgat semen, acetabulo in aqua
 mulsa poto. Crustas emarginant, illita ex oleo fo-
 lia florésq; & argema ac nubeculas iumentorum
 perunctas, abstergunt. Sunt qui glaucium, hoc
 papaueris genere facilitari existimarunt, falci
 quadam foliorum cognatione.

*Vulgò
 papauer
 cornutum.*

Spumeum papauer. CAP. LVII.

A Lind papaueris genus, aphrodes, id est, spumeum vocatur, ab alijs heracleum, caule dodrantalis: folijs abmodum paruis, * radicule similibus: fructu inter ea candido. Nam herbula alba * Sic ex est, & spumea tota: * radice in summo casspite. Le Theo- gitur aestate semē, cum integrè adoleuit, decidit- phrasto. que exiccatum. Datum acetabuli mensura in Videtur aqua mulsa, vomitione expurgat privatim hu- anim lo- iusmodi purgatio, comitialibus predest.

cus in Hypsecoum. CAP. LVIII.

H Ypecoon, aliqui hypopheon vocāt: nascitur in segetibus aruisq; , folijs rute, exilibus ramis. Natura eadem, quæ papaueris succo. Apollinaris, siue hyoscyamus.

ruptus. CAP. LIX.

H Yoscyamus, frutex est caules emittens cras- sos: folia lata, oblonga, disisa, nigra, hirsuta: flores e latere caulis, ordine prodeunt, tanquam punicatorum cytini, scutulis septi seminum plenis, ut papaueris. Tres eius differentie: Una semine nigro, floribus penè purpureis, smilacis folij, citinis praeduris, & spinosis. Alterius semē subflauum, ut irionis: flores lutei: folia, & siliquæ simpliciores. Ambo insaniam gignunt & soporem, ideo in communi usu damnantur. Tertium genus, ut quod mitissimum esset, medici recepere: pingue, lanuginosum, molle, candidi floris seminisq; , in maritimis rudribusq; nascens. Cuius occasio si non adsit, rufum

rufum vſurpari oportet: niger, vt deterimus, improbatur. Recenti ſemine, caulibus folijsq; tuſis, ſuccus in ſole exprimitur, & excicato humore, vſus ad annũ vſq; prorogatur: nã facilẽ corruptionem ſentit. Extrahitur etiam ex ſico ſemine ſeparatim in aqua calida tuſo, & expreſſo. Liquamẽtum autem ſucco lacteo præſtãtius eſt, & magis dolores finit. Contuſa herba recens, addita tri-meſtri farina, digeritur in paſtillos, & reconditur. Liquamentum primum, & quod à ſiccò ſemine exemptum eſt, collyrijs, quæ doloris ſenſum auferunt, commodiſſimè inferi ſolent: contra acutas calidasq; fluxiones, dolores auriũ, atque vulvæ mala, proſunt: cum farina autem aut polenta, oculorum, pedum, ceterarũmq; partiũ inflammaciones placant. Semen eadem præbet: tuſi, de ſtillationibus, oculorũ fluxioni, & doloribus, efficax: contra menſium abundantiam, & rumpentem aliunde ſanguinem, oboli pondere cũ papaveris ſemine, & aqua mulſa, bibitur: podagris ſubuenit: teſtibus inflatis mãmĩſq; tumentibus à partu, tritum ex vino illinitur. Alijs quoq; cataplaſmatis, quæ doloris leuamentum præſtãt, ad miſceri ſolet. Folia omnibus medicamentis dolorem ſedẽtibus, per ſeſe, & ex polenta, vtiliſſimè imponuntur: recentia, ad mitigãdos omne genus dolores, oblinũtur: cum vino terna, quaternãve pota, ſanant algidas febres, quas epialos vocant. Coctã olerum modo folia, ſi acetabuli menſura māduntur, me-

diocrem insaniam gignunt: idem efficere tradūt, si, colo vlcus sentiente, infundantur. Radice in aceto decocta, dentes in dolore colluuntur.

Psyllium.

CAP. LX.

Psyllion folijs coronopo non dissimilibus, hirsutis, longioribus: sarmentosa fœni modo, in totū herbula: ramis dodrantalibus: coma à medio caule exoritur, duobus tribusve cōuolutis in cacumine capitulis: in his semine duro, nigro, pulicū simili: vnde & nomē. in aruis & incultis nasciūtur. Vis ei ad refrigerandū, inspissandū, & molliendum cōueniens: articulorū morbis, parotidibus, tuberculis, tumoribus, vulsis, illitū auxiliatur: imponitur in dolore capitis, cū rosaceo, aqua, aut aceto: enterocelis infantium, & prominenti vmbilico, illitū ex aceto, medetur. Teritur acetabuli mensura, & in aquæ sextario madefactum, vbi concreuit aqua, illinitur: si quidem vehementer refrigerat, & in feruentem aquam deiectum calorem reprimat. Cōtra ignes sacros efficax est. Fama est, si virens domum importetur, non sine re in ea pulices gigni. Cum adipe tusum, sordida vlcera, & quæ cacoëthe vocantur, expurgat. Succus vermiculosis auribus, aut fluxione laborantibus, ex melle prodest.

Hortense solanum. CAP. LXI.

Hodie solatrum corrupte.

Hortense solanum, frutex cibus idoneus, pullus, multis concavus alis: folio nigro, maiore quàm ocymi, & latiore: fructu rotundo, viridi,

di, qui post maturitatem nigricat, aut fuluescit:
herba innocentis gustus. Natura ei refrigerandi:
quare folia vlceribus quæ serpunt, & ignibus sa-
cris, conuenienter cum polline plenta illinun-
tur: ægylopia, capitisq; dolores, trita & imposita
per se sanant: æstuantî stomacho auxiliantur: pa-
rotidas, cū sale detrita, illitu discutiunt. Valet suc-
cus eius aduersus ignem sacrum, atque vlcera,
quæ serpunt, cum cerussa, rosaceo & argenti su-
ma: ad ægylopos cū pane: infantium adustioni,
quam syriasin vocant, cum rosaceo perfusus pro-
ficuit: in cellyrys, aqua vel oui vicem exhibet, cō-
tra acutas fluxiones illitus: aurium dolori instil-
latus prodest. Mensium abundantiam sistit, in-
vellere subditus. Succus fuluo gallinarum corta-
lium fimo subactus, & linteo appositus, ægylopijs
presentaneo est remedio. Est & aliud solanum,
quod peculiari nomine halicacabon aut physali-
da, id est vesicariam vocant, folijs antedicto si-
milibus, verum latioribus: cuius caules, postea-
quam adoleuerunt, prona terram spectant: folli-
culis orbiculatis vesiculis similibus: semine intus
fuluo, rotundo, leui, acinorum vnae effigie: quo
coronarij vtuntur, corollis intorquentes. Vim
vsūmq; hortensis solani habet: verum cibus nequa-
quam expetitur. Regium morbum purgat, semi-
ne poto, & vrinam pellit. Ex vtraque herba suc-
cus extrahitur, qui siccatus in vmbra, recondi-
tur, ad eadem valens.

Officinis
Alke-
kengi
Arabū
exēplo.

Solanum somniferum. CAP. LXII.

Solanum somniferum, aliqui etiam *halicaca* boni appellant, fruticat multis ramis, densis, caudicosis, fractu contumacibus, pinguium foliorum, cotonéaq; mali similium plenis: flore grādi, rubro: fructu in folliculis crocato: radice grādi, sub rubro cortice vestita: nascitur in saxis, non procul à mari. Radicis cortex, in vino drachma pōdere potus, somnificam vim habet, opio mitiorem. Semen vehementer urinam cit. Corymbi duodecim, hydropicis dātur: si quid numero adiiciatur, alienationem mentis faciūt. Remedio est aqua copiosa mulsa, potui data. Succus pastillis inferitur & medicamentis, quæ doloris leuamentū præbent: decoctus in vino, si in ore contineatur, dentium doloribus auxiliatur. Radicis succus, cum melle illitus, oculorum hebetudines tollit.

Manicum solanum. CAP. LXIII.

Solanum manicum, aliqui per sion, alij thryon appellauere. Huic foliū cruce simile, maius aliquantō, satis acantho, quem paderota vocant, accedens: caules à radice proceros emittit decem aut duodecim, vlnæ altitudine adolēscētes: caput in cacumine, oliuæ figura, sed vt platani pilule hirsutius, verū maius, latiūsq; florem nigrum: postquam eo exiit, racemus exit rotundus, niger, denis aut duodenis acinīs constans, similibus hedere corymbis, vt vnae mollibus: radice firmatur candida, crassa, caua, cubitali: gignitur in monte

montibus, vento perflatis, & platanetis. Radix drachmæ vnius pondere pota ex vino, facit species vanas, imaginēsq; non iniucundas obuersioni: sed duplicatus hic modus, ad treis vsque dies mentis alienationē affert: quadruplicatus, interimit. Remedio est aqua mulsa copiosius pota, & vomitione reiecta.

Dorycnium. CAP. LXIIII.

DOrycnion Crateuas halicacabon, aut caleam vocat: frutex oleæ nuper prodeuntis similis: nascitur in petris, nō procul à mari, ramis cubito minoribus, folijs oleæ similibus colore, minusculis, firmitioribus, præter modum scabris: flore cædido: siliquis in cacumine, ceu ciceris, dēsis, rotundis, quinis intus aut senis seminibus, exiguis erui magnitudine, leuibus, firmis, versicoloribus: radix ad digiti crassitudinē & cubiti longitudinem adolescit. Id somniferum esse constat. Copiosius haustum mortem adfert. Nec desuere, quō dicerent, semen in amatoria expeti.

Mandragoras. CAP. LXV.

MAndragoram, aliqui antimalū, alij circaeam vocant, quoniā videatur radix ad amatoria cōducere. Duo eius genera: niger, quæ femina existimatur, thridacias appellatus, angustioribus folijs, ac minoribus quàm lactucæ, virosis ac graueolentibus, in terra sparsis: mala gerit sorbis similia, pallida, odorata, in quibus semen veluti pirorum: radicibus inheret bene ma-

gnis, binis, ternisve, inter se conuolutis, nigris foris, intus albis, crasso cortice vestitis, caule viduus est. Alter candidus, qui mas dicitur, nonnullus* *Alūs* *lis** norion vocitatus: huius folia magna, alba, le-
morion. ta, leuia vt betæ: malle *ma* alterius duplo maiora, colore in crocum inclinante, iucundè cum grauitate quadā olentia: quorum pomorum cibo, ali quantum opiliones soporatur. radix, alterius similis, maior & candidior, orbata & hac caule. Succus fit è cortice recentis radicis tuso, & pralis subiecto: qui insolatus vbi concreuerit, fictili reconditur. Malis quoque succus depromitur, sed aliquantò ignauior. Deliberatur radix, & traiectus lino cortex, ad vsum suspenditur. Aliqui radices in vino ad tertias coquunt, & defecatum ius seruāt: cyathoque vno vtuntur, in peruigilijs, & doloribus, & ante sectiones vstionesque ne sentiantur. Succus duobus obolis ex mulso potus, vt veratrum, per vomitiones bilem atrā pitutamque extrahit: verum potu largiore, vita adimitur. medicamentis ocularibus, & his, quæ dolores finiunt, pessis quoque emollientibus, admiscetur: semioboli pondere inditus, per se menses & partus expellit: subditus sedi probalano, somnificus est. Radix ebur emolire fertur, quæ senis horis cum eo decocta sit: & ad accipiendam, quā effingere optaueris, formam, ipsum facile præstat. Folia recentia conuenienter oculorum inflammationibus, & collectionibus, quas vlcera citarunt, cum po-
 lent

lenta illinuntur: duritias omneis, supperationes, strumas & tubercula discutiunt: stigmata sine exculceratione delent, si quini semisve diebus, sensim perfricentur. Folia seruantur in murijs, eisdem ad vsus. Trita radix ignibus sacris ex aceto, serpentium ictibus ex melle aut oleo, medetur: strumas atque tubercula, cū aqua dissipat. articulorum cruciatus, cum polenta sedat. Fit citra coctionem vinum è cortice radicis, ad hunc modum: Ternæ minæ in vini dulcis metretam coniiciuntur. Dantur ex eo terni cyathi ūs, qui secari aut amburi debent, vt antè dictum est: siquidē nullo tunc afficiuntur dolore, sed veteri o quodam pressi, torpescunt. Mala soporē afferūt olfactu, & etiam si mandantur: item expressus ex eis succus: nimio tamen odore percussus, obmutescunt. Semen malorum potum vulvas purgat: appositumque cum sulphure ignem non experto, rubra fœminarum profluvia sistit. Scarificata punctisq; multifariam aperta radice, erūpens lacryma, cauo vase recipitur. Liguamentum autem succo lacteo præstantius est: sed non vbique, vt experientia docet, radices lacteum succum delacrymant. Alium tradunt esse mandragoram, nomine morion, in opacis iuxta specus enatū: folijs albi mādragoræ, minoribus, albis, dodrantalibus, radicem ambiētibus: quæ mollis est & candida, paulo maior palmo, pollicemque crassitudine equat. Tradunt eam in pane, offa, obsoniōve,

drachma pondere deuoratam, vsum rationis interceptipere. Obdormiscit enim homo, eo ferè quo comederit habitu sensus impos, ternis, quaternisve, ex quo data est, horis. Hac medici vtuntur, cum scindendi, vrendiq; necessitas adest. Antidotum esse volunradicem, cum manico solano potam.

Aconitum. CAP. LXVI.

A Conitū, aliqui pardalianches, alij cāmōron, alij thelyphonō, alij myoōtonō, alij theriophonon vocant: folia habet cyclamini, aut cucumeris, tria aut quatuor, minora & subhirsuta: caulem palmo altum: radix scorpj caudam emulatur, & alabaſtri modo splēdet. Torpescūt, vt fama est, scorpiones admota radice, stupēntq; qui rursus hellebori contactu excitantur. Oculorū medicamentis leuandi doloris gratia adiūctur. Enecat pantheras, sues, lupos & feras omneis in carnibus obiectum. Est & alterum aconitum quod aliqui cynoōtonon, alij lycoōtonon appellant. Huius genera sunt tria: vnum, quo vtuntur venatores: alia duo in vsum suū vertere medici, è quibus tertiū, quod Pōticum nominatur, plurimum in Italia, montibus Iustinis exilit: à priore distans, quoniam folia faciat effigie platani, crebriore diuifura, longiora, & multo nigriora: caulem filicis pediculo similem, nudum, cubitali altitudine, aut ampliorem: semē in siliquis oblongis recondit: radices in modū squille marine cirrorum nigrescunt. Quibus ad venationem lupor

* Ita
Plinius
Græcus
ῥωσπᾶ-
ξις, id
est, sub-
aspera.
vtra au-
tem le-
tio po-
rior, her-
ba, si
quādo se-
se obtule-
rit aspe-
ctus in-
dicabit.

porum vtuntur: inserta siquidem crudis carni-
bus, & deuorata, lupos enecant.

Cicuta.

CAP. LXVII.

Cicuta caulem edit geniculatum, vt scenicu-
li, grandem, * folia ferula, angustiora, gra- * Pl.
ui odoratu: rami, mox umbellæ in summo pro- nius lib.
deunt: flores quoque albicantes: & semen aniso 25. cap.
candidius: radice non alta, concava. Cicuta le- 13. Coriã
thale venenũ inest: suaq; vi refrigeratoria necat. dro assi-
Remedio est vini meraculi potus. Succus expri- milauit,
mitur contusis cacuminibus, priusquã semina & cui pro-
coma siccescant: qui sole densatur in pastilos. pius sa-
Multus ad mededirationem vsus est aridi: cõmo nè, quã
de miscetur collyrys, quæ leuandi doloris gratia ferula,
temperantur: ignes sacros, & vlcera quæ serpũt, quæ fæ-
illitu restinguit. Herba cũ coma trita, & testi- niculi cõ-
bus circumlita, libidinũ imaginationes in somno, stat fo-
compescit: sed genitale resoluit: lac puerperarum lỹs, Cicu-
mammis apposita extinguit: in virginitate mã- ta omni-
mas coercet, & increfcere nõ patitur, pueris præ- bus ho-
stat, vt eorum testiculi cibum non sentientes, in- die cõper-
tabescant. Efficacissima vis Cretica, Megaren- ta, vide-
si, mox Attica, & in Chio & Cilicia nascenti. tur acce-
dere.

Taxum.

CAP. LXVIII.

Smilax à grecis, taxus à Latinis appellatur
arbor abietis magnitudine, & foliorũ eius-
de figura, in Italia & Narbonẽsi Gallia Hispa-
niæ cõtermina nascenti. Auicula quæ Italica ta-
xi

xi baccas deuorant, denigrantur: & qui edierint easdem homines, alui profluuium corripuntur. Narbone tam presentis est veneni, ut si qui dormiant sub ea, aut in eius umbra subsideant, ledantur, & sepe numero moriantur: quare de taxo hec traduntur, ut ab ea caveamus.

Apocynum.

CAP. LXIX.

A Pocynū, siue cynocrābe, brassica canina, frutex est longis viticulis cōstans, malē olentibus, lentis, vitiliūmq; modo obsequiosis, fructu ferē inuictis: folio hedere, molliore tamen, & per extremū acutiore, lento, graui odore: id luteo succo turget. Siliquae, ceu fabarum, folliculari specie, digiti lōgitudine protenduntur: semine intus albo, duro, paruo. Folia cū adipe in panes coacta, canes, lupos, vulpes, & pantheras enecāt, in cibo data, & protinus eorum coxendices resoluunt.

Nerium, seu rhododendrum.

CAP.

LXX.

Amygdale.

N Erion aliqui rhododaphnen, alij rhododendron vocāt. frutex est vulgaris notitie, longioribus quā amygdala folijs, crassioribūsq; flore in rosam cōformato. fructu* nuci græce simili, corniculato, qui patefactus quandam lanosam naturam ostendit, spinarum pappos representantem radice lōga, acuta, ligniosa, gustanti salsa: nascitur in amœnis, maritimis, & secus amnes. Flores & folia mulis, canibus, asinis, & quadrupedum plurimis venena sunt: hominibus verò cōtra

tra serpentium morsus praesidia, è vino pota: eo magis ruta addita: imbecillæ etiam animantes, vt pecus & caprae, si aquam bibant, in qua folia ea maduerint, moriuntur.

Fungi.

CAP. LXXI.

Fungorum differentia duplex: aut enim mandantur, aut perniciales sunt. Multis de causis venenosi gignuntur, vbi videlicet clauus ferreus, in quo sit rubigo, aut panni marcor adfuerit, aut si iuxta serpentis cauernâ, arborësve, quæ priuatim pariunt noxios fructus, erumpant. Continent qui tales sunt, nescio quod strigmentum cõcretamq; pituitam, terramq; eruti, quam celerrimè cõputrescunt, atq; marcore vitiatur. Sed qui veneno imbuti non sunt, suauè in iuribus gratiam habent: largius tamen sumpti nocent, & agrius concocti strangulant, aut choleram morbum citant. Remedio est nitri potus, aut lixini cum acida muriâ, aut feruescens saturiæ, aut origani iusculum: debellantur etiam gallinacei fimi potu ex aceto, aut eiusdè delinctu cum melle multo. Corpus alunt, sed egrè dissoluuntur, cum magna ex parte integri ipsi, cum recrementis alui reijciuntur.

Colchicum.

CAP. LXXII.

Colchicon, aliqui ephemeron, sunt qui agrestem bulbum vocant, autumnæ exitu florem edit croci, candicantem, ab eo tempore, folia bulbi, sed pinguiora caulem palmo altum, ferentem rufum semen: radicem foris è nigra rufescentem, quæ

Censetur
Hermodaclylus
officina-
rum.

que deliberata, candida & mollis spectatur, lacteosucco madet, atq; gustatu dulcis inuenitur: bulbus eius mediâ habet rimam, fissuramq; qua flos erumpit: plurimum in Messenia, & Colchiâ nascitur. Ea comesa, fungorû more, strangulâdo enecat. Hanc autē depinximus, ne à quoquâ imprudenter pro bulbo deuoretur: mirû enim in modum saporis voluptate imperitos allicit. Remediosunt eadem, quæ fungis: bubulum etiam lactipotum auxiliatur: itaque cum adfuerit, non aliud desideratur auxilium.

Ephemerum. CAP. LXXIII.

Fortè no-
strû Li-
liû cõual-
lium.

Ephemerum, aliqui syluestrem irin appellât. Folia habet lilij, sed tenuiora: caulem parem: florem candidum, amarum: semen molle: radicē vnâ, digitali crassitudine, longam, adstringentem, odoratâ: nascitur in syluis & opacis. Huius radix dentibus præcipua, si decocto coluantur. Folia in vino cocta, discutiunt tumores, & tubercula, quæ nihil adhuc humidi contraxerunt.

Helxine, id est muralis herba.

CAP. LXXIIII

Offici-
nis Pa-
rietaria.

Helxine nascitur in parietinis, sepibus, vineis & segitibus: folia ei mercurialis insunt, hirsuta: cauliculi subrubetes, & circa eos veluti semina aspera, adherētia vestibus. Folia refrigeradi spissandiq; naturâ habet, qua ex causa sanant illitus sacros ignes, adusta, cõdylomata, panos incipiētes, tumores, inflammationesq; Suc-

eius eius cum cerussa, ignibus sacris, & vlceribus
 quæ serpunt, commodè illinitur, imponiturq; poda-
 gris cum hircino adipe aut cerato ciprino: veterē
 rufim emendat instar cyathi haustus: tonsillis
 inflammationem sentientibus vtiliter & garga-
 rizatur, & oblinitur: aurium dolorem cum rosa-
 ceo instillatus leuat.

Alfine. CAP. LXXV.

Alsinē, aliqui anthylliō, nōnulli myosota Vulgo
 vocant, quoniā masculorū aures folia morsus
 imitātur. Lucis opacisq; gaudet, vnde alfine di- gallina.
 cta est. Hec erat eadem quæ helxine, nisi humi-
 lior esset, & folijs minoribus, * nec hirsuta. cum * Ex
 teritur odorē cucumis reddit.] Vim refrigeran- Plinio
 di adstringendiq; obtinet: oculorum inflamma adiecta.
 tionibus cum polenta illinitur. Succus auriū do-
 loribus infunditur: quin & emendat omnia quæ
 helxine, id est, muralis herba.

Lens palustris. CAP. LXXVI.

Lens palustris, inuenitur in aqua nō fluen- Offici-
 te, muscus lenticule similis, refrigeratoria nū lentio-
 nature. Propter quod cōuenienter collectionibus, cula a-
 igni sacro, & podagris, illinitur per se, & cum po qua.
 lenta: glutinat & procidētia puerorū interanea.

Semperuium, seu sedum.

CAP. LXXVII.

Semperuiū magnum idē nominatur, quo-
 niā perpetuò folia vireant: cuius caules cu-
 biti altitudinem implent, interdum excedūt, pin-
 gues,

gues, crassitudine pollicari, virentes, characia ti-
 * Vox thymali modo infecti: folia pingua, * carnosae,]
 addita magnitudine pollicari, in cacumine linguae simi-
 ex Pli- lia, alia in terram conuexa, alia in capite stantia
 nio. inuicem, ita ut ambitu effigiem imitentur oculi:
 nascitur in montibus, & testaceis: supra domi-
 cilia etiam feritur. Eius vis refrigerare, & ad-
 stringere: medentur igni sacro, nomis, vlceribus
 quae serpunt, oculorum inflammationibus,ambu-
 stis igni, podagris per se, & cum polenta illita fo-
 lia. Succus capiti, in doloribus, cum polenta aut
 rosaceo perfunditur: datur in potu contra pha-
 langiorum ictus, dysenteriam, aluiq; profluvia:
 teretes tineas potus in vino, excutit: subditus in-
 vellere, mulierum abundantiam sistit: succus ocu-
 lorum lippitudinibus, sanguinis vitio conceptis,
 Vulgo inungitur. Semperuium paruum in petris, parie-
 vermicu tinis, & maceris, necnon scrobibus opacis nasci-
 laris. tur, caulibus ab una radice multis, tenuibus cre-
 bro foliatis: exilibus folijs, rotundis, pinguibus,
 mucronatis: caule à medio emicante, palmum al-
 to: umbellam herbidosq; flores, & tenues gerente.
 Folia eisdem cum priore viribus praedita sunt.
 Tertium videtur semperuii genus, quam aliqui
 andrachnen agriam, aut telephion vocauerunt,
 Romani illecebram, pusillis, crassioribusq; folijs,
 hirsutis, portulacae proximis: nascitur in saxis. Vis
 ei excalfactoria, acris, exulcerans: illita cum
 axungia strumas discutit.

Vmbilicus Veneris. CAP. LXXVIII.

Cotyledon, siue vmbilicus Veneris, folio est in acetabuli formã tornato, ineuidenter concavo, breui in medio cauliculo, in quo semẽ inest: radice oliuẽ modo rotũda. Succus cum vino circumlitus, instillatũsve, cõtectã genitalia nudat: inflãmationibus sacris ignibus, strumis, pernionibus, illitu auxiliatur: stomachi ardorẽ refrigerat. Folia cum radice comesa, calculos frangunt, vrinam cient, hydropicis ex melle dantur. Herba vtuntur ad amatoria. Est & alterũ genus eiusdem, cymbalion aliqui vocant, pinguibus folijs, latioribus, ligularũ modo densis circa radicem medium oculi ambitũ describentibus, vt in maiore semperuino, adstringentis gustus: cauliculo tenui, in quo flores & semina hyperici: radice maiuscula. Facit eadem, quæ semperuium.

Vrtica.

CAP. LXXIX.

Dvo vrtica genera: syluestris, asperior, latioribus, nigrioribusque folijs: semine linũ, sed minore. Altera non equã aspera, minuto semine. Folia vtriusq; illita, canis morsibus, addito sale, medentur: gangrenas, carcinomata, sortida vlcera, & quæ cacoethe vocantur, item luxata, panos, tubercula, parotidas, suppurationesq; sanant: lienosis cum cerato imponũtur: faciunt ad profluvia narium, cum succo trita, & naribus inlita: menses ciunt, eadem detrita cum myrrha, & imposita: præcidentes vuluas, recon-

tia contactu resiliere cogunt. Semen potius ex passio, venerem stimulat, vulue ora patefacit: cum melle delinctum, orthopnoea, lateris & pulmonum inflammationibus prodest: thoracem expurgat: erodentibus medicamentis admiscetur. Cocta cum conchis folia, aluum emolliunt, urinas mouent, inflationes discutiunt: decocta cum plisana, vitia pectoris extrahunt: mulierum menses euocant, cum myrrha modico pota. Inflammationem turgentem vnam gargarizatus succus reprimat.

Galiopsis.

CAP. LXXX.

Galiopsis frutex in totum caulem, & folia habet vitice, leniora, & quae grauem odorem trita reddant: flore purpurascente, tenui: nascitur circa sepes, edificiorum areas, ac semitas ubiq; Folia, caules, semen, succusq;, duritias & carcinomata dissipant: strumas, panos, & parotidas discutiunt. Oportet bis die tepidum ex aceto cataplasma imponere, & eius decocto fouere: ad putrescentia gangrenas, & nomas, cum sale efficaciter illinuntur.

Galion.

CAP. LXXXI.

Galion, nomen ex eo traxit, quod in contralendolacte, coaguli vicem impleat: ramulum foliumq; habet aparine simillimum, rectum: florem in cacumine luteum, tenuem, densum, copiosum, odoratum. Flos igni ambustus illinitur, sanguinis profluvia sistit. Cerato rosaceo galion admiscetur, insolatū usquedum albescat: lassitud

*lascitudines reficit. Radix venerem concitat.
Nascitur in palustribus.*

Senecio.

CAP. LXXXII.

Senecio cauliculo est cubitali, subrubro, folijs
continuis, eruce modo per extremitates di-
uisis, sed minoribus multo: luteis floribus, qui ce-
leriter dissecti vanescunt in pappos. Nomen ve-
rò sibi vendicauit, quoniam flores capillorum ri-
tu, vere canescant. radice superuacua: nascitur
maximè in macerijs, & circū oppida. Folia cum
floribus refrigerant: quare illita cum vini modi-
co, vel per sese, testium & sedis inflammationes
sanāt: quin & ex manna thuris medentur, cum
reliquis vulneribus, tum ijs quæ nerui accepe-
runt. Illiti perse cum aceto pappi, idem munus
præstant: verum recentes epoti, strangulant. To-
tus caulis, si coctus in passo potui detur, stomachi
dolores à bili contractos, persanat.

Thaliætrum.

CAP. LXXXIII.

Thaliætron folia coriandri habet, pinguiora
paulo: cauliculum rute crassitudine, in quo
folia. Quæ trita, illitu antiqua vlcera ad cicatri-
cem perducunt. Nascitur maximè in cæpestribus.

Marinus muscus.

CAP. LXXXIIII.

Marinus muscus nascitur in scopulis, te-
staceis quæ haud procul à mari, gracilis,
capillaceus, caulis expers. Præcipua ei spissandi
vis, & collectiones cohibendi, & podagras, quas
refrigerare opus sit.

Phycus marinus. CAP. LXXXV.

Phyci marini generibus, quoddam latius, & alterum sublongius, & rubens: tertium candidum, nascens in Creta iuxta terram, floridum valde, quod nulla corruptionis labe polluitur. Omnia vim habent refrigeratoriā, non podagra modo, sed etiā inflammationibus, in cataplasmatibus efficaciter utilem: verum ijs uti humidis convenit, priusquam exarescant. Nicander, puniceum aduersus serpentes dedit. Hoc fūco quidam putant mulieres suum calorem mentiri, cum tamen sit radícula eiusdē nominis, qua sese fucant.

Potamogeton. CAP. LXXXVI.

Potamogeton, folium betæ simile, hirsutum paululum supereminens extra aquam. Refrigerat & inspissat: pruriginibus utile, & contra veterum vlcerum nomas. Nomen ex eo inditum est, quod palustribus, & aquosis enascatur.

Stratiotes. CAP. LXXXVII.

Stratiotes in aquis nascens, iisdem supernatat, & sine radice vivit: unde cognomen traxit. Herba semperuiuo similis, ni maiora haberet folia: quæ refrigerant. Sanguinem qui defluit à renibus, pota sistunt: vulnera, quæ inflammationem minantur, intumescere non sinunt: ignibus sacris, & tumoribus ex aceto illinuntur.

Stratiotes millefoliū. CAP. LXXXVIII.

Stratiotes millefoliū exiguus frutex, palmæ altitudine, aut amplius assurgit: folijs autem

*Vulgaris
millefo-
dama*

ularum pennas imitantibus, breui admodum disseclóque foliorum exortu. Folia syluestre cuminum simulant, præsertim breuitate atq; scabritia, breuiora paulò, densiore umbella, & pleniore. Surculos in cacumine gerit, exiguos, & capitula in modum anethi: flores paruos, candidos. Nascitur in asperis agris, præcipuè circa semitas. Eximij vsus ad vlcera vetera, recentiaque, profluentem sanguinem, & fistulas.

Verbascum. CAP. LXXXIX.

Verbascum differētias summas habet duas, hoc nigrum, illud album: in quo mas & femina intelligitur. Fœmine igitur folia sunt brassicæ, pilosiora multò, & latiora, candida: caulis albus, cubitalis, aut amplior, sul hirsutus: flores albi, aut subpallidi: semen nigrum: radix longa, gustu acerba, crassitudine digiti: nascitur in campestribus. Verbascū, qui mas appellatur, oblongius, albis folijs, & angustioribus, tenuiori caule. Sed nigrum prorsus albo simile esset, nisi nigriore latiorèq; constaret folio. Syluestre folia fert saluie, altas virgas, & * lignosas, & circa eas ramulos, quales marrubiū flores luteos, auricululos. Sunt & phlomidès duæ, hirsutæ, rotundis folijs, humiles. Tertia lychnitis appellatur: ab alijs autem thryallis, folijs ternis, aut quaternis, vel paulo pluribus, hirsutis, crassis, pinguibsq; apta ad lucernarum lumina. Radix priorum duarū adstringit: quare quod magnitudine

Tapsas
barba-
tus vul-
gò.

* Sic
Pli. quò
ἐὺλω-
δus vi-
detur le-
gisse.

Græcus
codex
Λυχνίτις
δus, id
est, arbo-
rescen-
tes.

ludicrum talum aequet, in alui profluvio, conuenienter ex vino datur. Decoctum ruptis, cōuulsis, fractis, antiquæ tussi auxiliatur. Dentium dolorem collutione mitigat. Verbasco, cui flos aureus, capillos tingit, et quocumq; abijciatur, blattas in se contrahit. Cocta in aqua folia, aduersus tumores, inflammationes oculorum, syderata vlcera, ex vino & melle illinuntur: cum aceto quoq; vulneribus medentur: contra scorpionum ictus, sunt auxilio. Syluestris folia ambustis igni, sunt cataplasmata. Aiunt in folijs eius, quam femina dicimus, aridos ficus omnino nō putrescere.

Aethiopis.

CAP. XC.

AEthiopis folia habet verbasco similia, perquam hirsuta, densaque, in orbem circa radicem imam redacta: caulem quadrangulum, crassum ac scabrum, simile apiastro, aut arctio, multis concavum alis: semen erui magnitudine, geminum, in vno conceptaculo: radices ab eodem cespite numerosas, longas, plenas, glutinosas gustu, quæ siccae nigrescunt duranturq; ut cornua possint videri: plurima nascitur in Ida monte Troadis, & in Messenia. Auxiliatur purulentis excreationibus, ischiadicis, pleuriticis, arteriæ scabritijs, decocta radix, & pota: quin & cum melle: eclegmatis vicem præbet.

Arction.

CAP. XCI.

ARction, aliqui potius arcturon vocant, similis est verbasco folijs, nisi quod hirsutiora,

futiora, & rotundiora sunt: caule longo, molli: semine cumini, paruo: radice tenera, alba, dulciq;. Decocta cum semine radix in vino, dentium dolorē mulcet, si cōtineatur ore decoctū: ambusta pernionesque fountur eodem: bibitur aduersus coxendicum dolores, & stranguriam, è vino.

Arcion, siue Personata. CAP. XCII. Vulgò

Personata folia habet cucurbitæ, maiora & lappa hirsutiora, nigriora & crassiora: caulem al- maior, bicantem, quanquam & interdum vidua caule & Bar- reperiatur: radice grandi, intus candida, foris dana. nigra. Hæc drachmæ vnius pondere pota, cum pineis nucibus, purulenta & cruenta extus sien- tibus auxiliatur: trita dolores à contorsionibus artuum cōtractos, illitus sedat. Folia vtiliter an- tiquis vlceribus illinuntur.

Petasites.

CAP. XCIII.

Petasites pediculus cubito maior, crassitudi- ne pollicis, à quo præ grande folium, galeri modo amplū, ceu fungus dependet. Contra pha- gedenas, & vlcera, quæ cacoëthe vocant, effica- citer illinitur.

Epipactis.

CAP. XCIII.

Epipactis ab alijs helleborine, parua herba, exiguis folijs. Locineris vitijs vtilis, & con- tra venena pota.

Offici-

Capnos, seu fumaria. CAP. XCV.

nis fu-

Fumaria fruticosa herbula est, præ tenera, co- mus ter- rian- dris similis: folijs candidioribus, vndiq; t.e.

numerosis, cineracei coloris: flore purpureo. Huius succus claritatem facit oculis delacrymationemque: unde nomen traxit. Illitus cum gummi, euulsas palpebras renasci prohibet. Commanducata herba biliosam urinam trahit.

Lotus urbana. CAP. XCVI.

*immer
his l. h. u. m.*
Lotum urbanam alij trifolium vocat: nascitur in hortis. Extractus succus, addito melle, oculorum argema, nubeculas, ceterasque caliginis discutit.

Syluestris lotus. CAP. XCVII.

Sylvestris lotus, quam trifolium minus appellant, plurimum in Libya gignitur, caule bicubitali, & saepe maiore, alis multis: folijs trifolij pratensis: semine fœnigraci, multo minore, gustu medicato. Vim calfaciendi, & leniter adstringendi obtinet: vitia cutis in facie, maculasque cum melle peruncta expurgat: trita per sese aut cum malua semine, in vino aut passo bibitur aptissimè contra dolores, qui vesicam malè habent.

Cytisus. CAP. XCVIII.

Cytisus, frutex est albus in totum, ut rhamnus, ramos spargens cubitales, saepe maiores in quibus folia fœnigraci, aut loti trifolia, minora, dorso medio prominente. Ea digitis trita erucam olent, gustatæque cicer recens sapiunt. Folia refrigerant: tumores inter initia discutiunt, si cum pane trita illinatur. Decoctum potu urinam ciet. Nonnulli, quod apes alliciat, prope aluearia serunt.

Lotus

Lotus Aegyptia. CAP. XCIX.

Est & in Aegypto lotus, quæ in campis flumine inundatis prouenit, caule fabæ: flore paruo, candido, * lilio simili, quem tradunt occi- * *apivā*
dente sole comprimi occludique, ad ortum autem non
aperiri: adduntque, caput ipsum vespere aquis *apibā*
condi, & ad exortū Solis emergere. Caput quale
papaueris, maximum: & intus grana ceu milij,
quæ Aegyptij exiccant, & in panes cogūt. Ra-
dicem lotos hæc habet, mali cotonei similitudine,
quæ cruda coctâque manditur: decoctâque lutei
oui qualitatem exhibet.

ANNOTATIO.

Aliud est à nostro Millefolio, quod paulo ante stratiotem millefolium esse monuimus.

Millefolium.

CAP. C.

MYriophyllon, siue millefoliū, caulis est tener, singularis, vnica nixus radice: plurimis folijs, leuibus, fœniculo similibus: vnde nomen accepit. Caulis flauescit, varius, ac veluti ex industria delimatus: nascitur in palustribus. Vulnere recentia ab inflammatione vindicat, si vel viride, vel siccum ex aceto, oblinatur: precipitatis in potu cum aqua & sale datur.

Myrrhis.

CAP. CI.

MYrrhis, simillima est cicuta, caule foliisque: radix ei oblōga, mollis, rotunda, odorata, cibo non insuavis. Quæ pota in vino, pha-

langiorum morsibus auxiliatur: cit menstrua,
 & partus secundos: purgatq; à puerperio femi-
 nas: subuenit & phthisicis cocta in sorbitione.
 Aiunt quoque eandem bis terte die potam ex
 vino in pestilentia salutare esse; & ne morbi
 contagia sentiantur, obstare.

Myagrum.

CAP. CII.

MYagron, aliqui melampyron vocat, her-
 ba est surculacea, folijs rubia, pallidis, tri-
 * τῆλι - pedanea: semen oleosum, * fenogreco simile.
 Δι. non Quod contusum igni torrent, perunctis que vir-
 τρεχῆ- gis ad lucernarum lumina utitur: hoc pingui, sca-
 λφ. britias corporis lenigari, atque expoliri constat.

Onagra.

CAP. CIII.

ONagra, siue onothera, aut onuris, frutex est
 arboris instar, prægrandis, amygdalino fo-
 lio, sed latiore, lilio non dissimili: flore rosaceo, ma-
 gno: radice candida, longa: cum siccata est, vinum
 olente: nascitur in montibus. Aqua, in qua ra-
 dix maduerit, in potu data feras mitigat; & ci-
 cures facit: illitu quoque tetra ulcera mulcet.

Cirsium.

CAP. CIIII.

Cense- **C**irsium, caulis est tener, duorum cubitorum,
 tur Bu- triangulo similis: ab imo foliola, rose spe-
 glossa ciem referentia: anguli spinosi, per intervalla
 officina molles: folia buglossi similia, * maiora, sub-
 rum. candida, modicè hirsuta, partibus extremis acu-
 * Plin. leata: cacumen caulis orbiculatum, hispidum,
 minora, in quo capitula in summo purpurea, que sol-
 untur

uuntur in lanugines. Radicem huius loco laboranti adalligatam, dolores varicum sedare Andreas scripsit.

After Atticus, seu inguinalis.

C A P.

C V.

Aster Atticus cauliculus lignosus, florē in cacumine habens purpureū, luteūve, per ambitū, anthemidis capituli modo diuisum, foliolis stellæ modo radiatis. quæ autē caulē circumdant folia, oblōga sunt ac hirsuta. Fernētī stomacho, oculorū inflammationibus, prociua sedi, ac inguinibus illitu auxiliatur. Tradūt purpureū florē, si ex aqua bibatur, anginis, & pueris comitiale malum sentientibus, opitulari. Inguinum inflammationi recentem illinire conuenit. Si aridus flos sinistra dolentis manu decerpatur, & inguinibus adligetur, dolore liberat.

Ifopyrum.

C A P. C V I.

Isopyron aliqui phasiolon ob similitudinem vocant, quoniam folium, quod est aniso simile, in pampinos torquetur: capitula sunt in summo caule tenuia, plena seminis, melanthij gustum imitantis. Contra tussim, & cætera pectoris vitia, semen ex aqua malsa bibitur: hepaticis, & sanguinem excreantibus vtile.

Viola purpurea.

C A P. C V I I.

Viola purpurea foliū habet hedera minus, tenuius ac nigrius, nec multò dissimile: cauliculus à radice medius prodit, in quo flosculus,

luis, suauissimè olens, purpureus : opacis & asperis nascitur. Refrigerandi naturam habet. Folia per se & ex polenta illinuntur aptissimè stomacho æstuanti, & oculorum inflammationibus, sedique procidenti.

Cacalia.

CAP. CVIII.

Cacalia, quæ leontice vocatur, folia fert magna, alba: è quibus medius caulis emicat, relictus, albus. florem ferēs robori aut oleæ similem: nascitur in montibus. Radix in vino madefacta, ut tragacantha, delinctu aut manducatu per se tussibus, scabritijs arteriæ, medetur. Grana, quæ post excussum florē innascuntur, trita, & cum cerato illita, faciem erugant, & cutem extendunt.

Bunium.

CAP. CIX.

Bunion caulem edit quadrangulum, procerum, digiti crassitudine, in quo ramuli minutis folijs ac floribus scatent: folia proximè radicem, apio similia, longè tenuiora, coriandrinis proxima: flores anethi: semen odoratū, hyosciamo minus. Urinam ciet, excalfacit, secundas euocat: lienī, vesicæ, renibus vtile. Tam humidis quàm sicci, expressique succi caulibus, folijs, radicibusque, vsus inualuit ex aqua mulsæ. Pseudobunion palmi altitudine fruticat in Creta, folia ramulosque napi ferens, acri gustu. Tormina, atque stranguriam, laterumque dolores, sanant quaterni rami eius poti in aqua illiti quoque cum sale & vino, tepentes, strumas discutiunt.

Cham

Chamæcissus.

CAP. CX.

Chamæcissos, folio est hederæ, tenuiore, longiore, ramulis à radice quinis senisve, drantalibus, foliosis: flore violæ albe simili, candidiore, ac tenuiore, gustu supra modum amaro: radice tenui, candida, inutiles: nascitur in cultis. Bibunt conuenientissimè ischiadici folia, tribus obolis in aquæ cyathis tribus, tricenis quadragenisve diebus: eodem pota modo, senis aut septenis diebus, regium morbum purgant.

Non est, quanuis id sonet Græca - nica dictio, hederæ testris vulgò

Chamæleuce.

CAP. CXI.

Chamæleuce lumborum doloribus propitia est, herba virens, incuruis folijs, surculisque: flore rosaceo.

nommata: quod eam paulo studio

Buglossum, seu lingua bubula.

CAP. CXII.

Buglossum nascitur in campestribus, & sabulosis. Iulio mense colligitur. Aiunt eam, quæ treis thyrsos emittit, cum semine & radice tritam, potamque, contra tertianos horrores prodesse: quæ quatuor, ad quartanos: ea in vino decoquitur. herbâ abscessibus vtilem esse volunt. Verbasco simile est, folium in terra sparsum, nigrius, asperum, bubulæ imitans linguas. Quod in vinum deiectum, animi voluptates auget.

sus cum descri - ptione confere - rens, li - quido co - gnoscet. Vulgaris Boragæ.

ANNOTATIO.

Nostrium Cynoglossum caulem & purpureos flosculos edens, nō esse verum ac legitimum, historia eius apertissimè indicat.

Cynog

Cynoglossum. CAP. CXIII.

Cynoglosson folia latifolia plantaginis habet, arctiora, minora, lanuginosa: caule vacat, & humi sternitur: provenit in sabuletis. Folia cum suillo adipe veteri, medentur morsibus canum, alpecijs, & ambustis. Emollit aluum, decoctum herbe ex vino potum.

Phyteuma. CAP. CXIII.

* Struthij.

Phyteuma folia habet* radicle, minora: copiosum semen, perforatum, radicem parvam, tenuem, per summa terre nitentem: quam ad amatoria conuenire, nonnulli scriptum reliquerunt.

Leontopodium. CAP. CXV.

Leontopodium duum digitorum herbula est, folia ferens angusta, longitudine ternum quaternumve digitorum, hirsuta, quae iuxta radicem lanosiore floceo canescunt: capitula in summo caule quasi perforata: flores nigri: semen usque adeo spissa lanugine inuolutum est, ut saepe fallat: radice parua coheret: quam tradunt appesam ad amatoria prodesse, & tubercula discutere.

Hippoglossum. CAP. CXVI.

Hippoglosson, frutex est folia habens ruscii tenuis figura, & spinosam comam, & in summo ceu linguae ex folijs exeuntes. Capitis dolorem corona ex comis imposita minuit. Malagmatis radix succusque admiscetur.

Antirrhinum. CAP. CXVII.
Antirrhinon, alij anarrhinon vocant, herbam

ham caule & folijs anagallidi similē: flore albæ violæ, purpureo, minore tamen, ideoque syluestris lychnis nominata est: semine vituli narium simili. Tradunt perunctos ea, cum oleo lilino, venustiores fieri: nec vlllo medicamento ladi posse, si quis appensum gestet.

Catanance.

CAP. CXVIII.

EX eo genere vna, folia coronopi habet, longa, radicem iunci modo pratenuem: capitula sena, septenāve, in quibus erui semen inest. Arescens in terram flectitur, & se contrahit ad speciem vnguium milui exanimati. Altera mali parui magnitudinem explet, radice exigua oliuæ magnitudine: folijs quoque oliuæ colore, & figura, mollibus, diuisis, humi inclinatis: semen, ut cicer, minutum, in virgulis dependet, puniceï coloris, multis foraminibus pertusum. Vtranque narrant in amatoria expeti. Thessalicæ mulieres his vti traduntur.

Tripolion.

CAP. CXIX.

TRipolion in marinis nascitur locis, quæ alludit vnda, recedensq; dimittit, neque in mari, neq; in sicco: folio glasti crassiore palmeo caule, in mucrone diuiso. Eius, ut tradunt, flores colorem ter die mutant, mane candidi, meridie purpurei, sero puniceï conspiciuntur. Radice alba, odorata, calidi gustus. Quæ drachmis duabus in vino pota, aquā, vrināq; per aluum extrahit. In medicamenta digeritur, quæ venena arcent.

ANN

Officinarum Capillus Veneris. Est enim earum Adiantum, non quod hic Dioscorides, sed Plinius lib. xx. cap. xxj. depinxit, & candidum vocauit: non quin & ipsum, uti suspicamur, fuscus obtineat coliculos, sed quia Trichomani, quod illi nigrum est adiantum, comparatum, album potius, quam nigrum, appareat.

Adiantum.

CAP. CXX.

Adianton, polytrichon, pusilla gerit folia, similia coriandri, in summo incisuris diuisa: cauliculi, quibus exoriuntur, nigro colore nitent, prætenuēs, palmū alti: radice superuacua: neq; caulem, neq; fructū, neq; florem profert. Decoctum herbae potū prodest spirandi difficultati, suspiriosis, lieni, & felle suffusis, & urinae difficili. Calculos frāgit, aluum sistit. Serpentium moribus auxilio est. Contra stomachi fluxiones in vino bibitur. Secundas ciet, & menstrua, sanguinis reiectiones inhibet. Contra serpentium morsus cruda herba illinitur, alopecias densat, strumas discutit: furfures, et manātia capitis vlcera, ex lixiuio emēdat: defluētes capillos continet, cū ladano & myrtino, & susino, aut hyssopo, vinōq;: Decoctum eius cum lixiuio & vino infusum, idem praestat: coturnices, & gallinaeos pugnaciores facit, in cibos eorum additum. Seritur gratia utilitatis pecorum circa ouilia.

Bimbrosia

Vmbrosis, & palustribus, circa parietum aspergines, & fontium specus enascitur.

Trichomanes. CAP. CXXI.

Trichomanes nascitur eisdē in locis, quibus *Officinis*
adianton filici simile, sed exilius: folijs lenti- *polytri-*
cula, tenuibus: in ordinem vtrinque digestis, ad- *chō quod*
uersis in se, in ramulis tenuibus, acerbis, fusco colo *idē tamē*
re splendentibus. Eadem quæ & adianton præ- *cū Adi-*
stare posse constat. *anto.*

Xanthium, siue Lappa. CAP. CXXII.

Xanthiū nascitur lato & pingui solo, & la *Vulgō*
cubus exiccatis, caule cubitali, anguloso: *lappa mi-*
pingui, prodeuntibus ex eo crebris alis: folia atri- *nor.*
plicis habet, insecta, nasturtium odore imitātia,
fructum grandis oliuæ modo, rotundū, & vt pla-
tani pilula, spinosum, qui contractu vestibus ad-
herescit. Is antè collectus quā perfectè siccescat,
tunditur, & fictili vase reconditur. Flauos autē
facit capillos, si acetabuli instar tepida aqua ma-
descat, mox caput, nitro antè perfrictum, illina-
tur. Alij in vino tundunt, & ita asseruant. Se-
men aptissimè tumoribus imponitur.

Aegilops, siue festuca. CAP. CXXIII.

Aegilops herbula folia tritici habens, sed *Marcel*
moliora, in summo capite semina bina *lo suppo-*
ternāve, rubra, quibus ariste quasi capillaceæ
exerūt. Illita cū farina herba ægylōpys medetur, *sititia.*
duritias discutit. Succus farine admixtus, sicca-
tur, & eorundē gratia reponitur. Bromus her-*

ba egilopi similis, exiccatoriā vim habens, decoquitur cū sua radice in aqua ad tertias, & iuricolato per modus mellis adūcitur: rursus incoquitur, dū liquidi mellis crassitudo fiat. Linteū eo humore imbutū, & narribus inditū, contra graecolentiam vlcerum efficax est. Aliqui tritā aluens addunt, & eo modo vtuntur. Cum siccis rosis cocta in vino, grauem oris halitum emendat.

Glaux.

CAP. CXXIII.

Glaux cytiso aut lenticula folijs similis, quæ supernè virèt, auersaque cādidiora spectantur: ramuli à terra exiliūt quini senāve, tenues ab radice, dodrantē alti: flores violæ albe, purpurei exeūt, minores tamē: nascitur iuxta mare. Coquitur cū hordeacea farina, sale, & oleo in sorbitione, ad renocandam extincti lactis vbertatem.

Polygala.

CAP. CXXV.

Polygala palmi altitudinem petit, folijs lenticule, gustu adstricto. Quæ pota, lactis abundantiam facit.

Osyris.

CAP. CXXVI.

Censetur
Linaria
vulgo ap-
pellata.

Osyris, frutex est niger, ramulos ferēs tenues, lentos, fractūq; contumaces: & in his folia, quaterna, quina, senāve, cerni, nigra in initio, dein colore mutato rubescentia. Decoctum eius potum, iuuat arquatos.

Aspera smilax.

CAP. CXXVII.

Smilax aspera, folia habet periclymini: samenta tenuia, multa, rubi modo aut paliuri

ac

aculeata: arbores scandit ab imo ad summa perreptans, se conuoluens eis. Fert racemos exiles, qui maturi rubescunt, gustumq; leniter mordent. Nas citur in palustribus & asperis: radice dura, crassaq;. Folia & acini, & antè & post epoti, venenorum antidota sunt. Tradunt, si infantibus nuper in lucè editis, quid ex his tritum propinetur, nulla postmodum venena nocitura. Inciditur etiã ad alexipharmaca, id est, ad ea medicamenta, quibus venena arcentur.

Læuis smilax. CAP. CXXVIII.

Læuis smilacis folia hedere similitudinē habent, molliora, leniora, tenuiora: huius sarmenta nullis horrent spinis: cōcluditur arboribus, vt prior: fructum parit lupini modo nigrum, exiguum: flores circunquaque exiliunt cādidi, copiosi, orbiculati. Hac smilace, quadã topiariorum arte, tentoria contra æstus molestiam faciuntur: folia per autumnum decidua. Semine cum dorycnio poto, ternis singulorum obolis, varia & tumultuosa in somnis observari traduntur.

Ruscus. CAP. CXXIX.

Offici-

Sylvestris myrtus, aliquibus oxymyr sine, nis Bruta aut myrtacantha, Latinis ruscū appellatur: scus. foliū fert myrti, latius, in formam lanceæ mucronatum: baccae per maturitatē rubescunt, rotundæ, à medio folio dependentes, osseo intus, nucleo: cubitales ramuli ad radice exeunt, vitiliū modo lenti, fracti contumaces, foliosi: radice graminis

simili, acerba, & subamara. Folia & bacca in vī
no pota vrinam cient, mēses pellunt, vesicæ calcu
los frangūt, stillicidio vrine medentur, dolores ca
pitis sanant, & regium morbū. In asperis & præ
cipitibus locis enascitur. Decoctū radicis in vino
potum, eosdem præbet effectus. Cauliculi recētes,
asparagorum vice, in cibo sumūtur. Amari au
tem sunt, sed vrinam mouent.

Laurus Alexandrina. CAP. CXXX.

Laurus Alexādrina, folio est rusci maiore,
molliore, & cādidiore: semine inter folia ru
bro, ciceris magnitudine: ramos spargit in terra,
dodrātales, interdum longiores: radice *syluestri
myrto simili, maiore, molliore, odorata: inuenitur
in montosis. Difficiles partus accelerat, radice po
ta sex drachmarū pondere in vino dulci: & stilli
cidio vrine auxiliatur, sed sanguinem extrahit.

Daphnoides. CAP. CXXXI.

Vulgo
Laureo-
la. **D**aphnoides cubiti altitudine fruticat, ra
mis flexilibus obsequiosisq; multis, inde sur
sum versus foliosis: cortex supra modū viscosus ra
mos vestit: foli i lauri graciliora & molliora, si a
ctu cōtumacia, quorū gustatu os & fauces incen
duntur. flores candidi: bacca, cūm emarturuit, ni
gra: radix inutilis: nascitur in mōtosis. Pituitas
extrahit folium recens vel aridum in potu, men
ses ciet & vomitus: caput inanit commanduca
tum, sternutamenta mouet. Bacca quindecim
pote aluum resolvunt.

Cha

Chamædaphne. CAP. CXXXII.

Chamædaphne virgas emittit cubitales, singulari ramulo cōstantes, rectas, tenues, leues: folia lauri similitudine, lauiora multò, ac viridiora: semen rotūdum, rubens, annexū folijs. Il linūtur capitis doloribus trita folia, & stomachi ardores mulcēt: ad sedanda tormina cū vino bibūtur. Potus cum vino succus, menses & urinā ciet: idem facit pesso appositus.

Veratrum album. CAP. CXXXIII.

Helleborum album, Latini veratrū album vocant, fert folia plantaginis aut betæ syluestris similia, sed breuiora, & nigriora, * rubescentia: caulem cauiū, quadrantalem, tunicis cōuolutū, quas abdicat cum arescere incipit: radicibus nititur multis, tenuibus, ab oblongo & exiguō capite caparum modo exeūtibz: nascitur in mōtibz & asperis. Radices mēribz colligende. Optimum habetur candidū, friabile, carnosum, modicē extētiū, nec tamen iunci modo mucronatum, quod frāgendo puluerem emittit, & tenuē habet medullam, gustu nō admodum feruēs, neque saliuam subinde ciens, (huiuscemodi autem strangulat.) Primatum Cyrenaicū tenet. Galati cum autem & Cappadocium, cādidiora, & puluere quodā obfita, celerius strāgulatus mouent. Vomitione autem varios extrahit humores. Collyrijs admiscetur, quæ caliginem oculorum discutit. Partus impositum necat, menses pellit ster

* Plin.
canaliū
dorso ru
bescētia.

nutamenta excitat, mures interficit cū melle & polēta subactū, absūmit carnes si coquatur vnā. Datur per se ieiunis, & cum sesama, aut ptisane succo, aut halicæ, aut lentis cremore, cum aqua mulsa, aut pulte, aut quauis alia sorbitione. Cogitur cū pane, & ita inassatur. Preparatio corporū, ac victus ratio, diligenter tradita est, cū ab his qui de medica eius potione scriptitarūt, tū maxime à Philonide Siculo Enensi, cui nunc assenti mur: quippe longū nimis esset, in hac præsertim editione de materia, simul medicā curā di rationem exponere. Dant nōnulli in pultis sorbitione, aut copioso halicæ cremore: aut paucum antea cibum dari præcipientes, statim veratrum offerūt, ijs præsertim, quibus strangulationis suspicio imminet, aut si valetudo corpus infirmat: hoc enim modo deiectio nihil periculi minatur, quòd cibo munitis non intempestiuè medicamentum corporibus offeratur. Vomitiones concitant subdite ex eo balani, cum aceto.

Veratrum nigrum. CAP. CXXXIIII.

Helleborum nigrum, appellatur melampodion, quoniam caprarum pastor, nomine Melampus, furentes in se Proetidas, primus purgasse, & sanasse fertur. Folia ei viridia, platani similia, minora folijs sphondylii proxima, subaspera, nigriora, plurib⁹ diuisuris incisa: caulis asper: flores purpurei, candidi: racematim coherentes: semen cuici, quod in Anticyra sesamoides vocant:

cant: quo deiectiones moluntur: radicibus cohaeret nigris, tenuibus, à capitulo capæ simili confibratis. quarum est vsus: in collibus, asperis, & siccis locis enascitur. Optimum est, quod ex huiusmodi petitur terris, vt ex Anticyra. Nigrum inibi probatissimū gignitur. Eligi debet corpulentū & plenū, in quo tenuis sit medulla, acre gustu, feruensq;: cuiusmodi est in Helicone, Paraso, & Aetolia natum: attamen Heliconium præcellit. Ver atrum nigrum purgat vëtre, detrahít bilem pituit.usq; , datum per se, aut cum scammonia, & tribus obolis, siue drachma salis: decoquitur vel cum lente & iusculis, quæ purgationis causa sumptitantur. Prodest morbis comitialibus, melancholicis, insanientibus, articularijs doloribus, & resolutis. Menses inditū trahit partus necat, purgat fistulas impositum, & tertia die detractū. Item contra gravitatem auditus in aurem demittitur, ibique in alterum aut etiam tertium diem esse sinitur. Scabiem sanat, illitum cum thure, aut cera, & pice, & cedrino oleo: vitiliginibus, lepris, impetiginibus, ex aceto medetur: dentiū dolorem collutione mitigat: erodentibus medicamentis commiscetur: hydropicorum ventri vtilissimè imponitur factum ex eo, farina hordeacea, & vino, cataplasma: cōsutum proximè radices vitiū, vinū purgandi facultate donat. Huius resparso domos expiari arbitrat: quare inter fodiendum stantes, Apollinem,

Aesculapiūmq; precātur, ac vitant aquila volatus: aduolare enim nō sine periculo tradūt: nanq; si auis effossionem hellebori conspexerit, moriturum qui succidit, augurium est. Celeriter effodiat̃ur oportet, quoniā halitu caput aggrauat. quapropter, ad id arcendum, fossuri alium præsumere, & vinū bibere consueuerūt: nulli ita noxa opportuni redduntur. Veratri albi modo emedullatur.

Sesamoides magnum. CAP. CXXXV.

S*esamoides magnum, in Anticyra helleborū vocant, quoniā albo veratro in purgationibus misceatur. Simile est senecioni aut rutæ: longo folio: flore cādido: radice gracili, ignaua: semē gustu amaro, cætera sesamæ simile. Ventrē detrahit: datur tritum ad bilis pituitaq; deiectiones, quantū tribus digitis capitur, addito veratri albi sesquiobolo, ex aqua mulsā. Sesamoidi paruo cauliculi sunt dotrātales: folia coronopi, minora, hirsutiora: & in cauliculorū cacumine capitula, florū penē purpureorū, medio eorum albo: semen sesamæ: fuluum, amarum: radix tenuis. Detrahit bilem pituitasq;, semen ex aqua mulsā potum dimidio acetabulo: illitum ex aqua, tumores ac tubercula discutit. Nascitur in asperis.*

Vulgò

Syluestris cucumer. CAP. CXXXVI.

Cucumer asiuinus.

C*ucumis syluestris fructu solo distat à satino cucumere, quem longè minorem parit, oblongis glandibus non dissimilem: folia atque sar-*
men

menta satiuū refert: radice cādida, magna: nasci-
tur in sabuletis, et ruderibus, frutice in totū ama-
ro. Instillatus foliorum succus, aurium dolori cō-
uenit. Illita ex polēta radix, veterem omnem tu-
morē discutit: imposita cū resina terebinthina,
tubercula rumpit: ischiadicis infunditur: poda-
gras discutit, decocta ex aceto, & illita. Eius de-
cocto dentes in dolore colluuntur. Arida farina
impetiginem, lepras & vitiliginēs absterget: ni-
gris cicatricibus colorē reddit, & in facie macu-
las expurgat. Radicis succus sesquiboli pōdere,
& it em cortex, acetabuli quarta parte, bilem pi-
tuitāque deiciūt, præsertim in hydropicis: (de-
iectiones autem citra stomachi iniuriam mouet)
radicis selibra, in vini præsertim Libyci hemina
conteritur, dantūrque ex eo terni cyathi triduo,
dum tumor abunde deprimi cernatur. E fructu
huiusce cucumeris, fit medicamentū, quod elate-
rium vocatur, ad hunc modum: Decerpti cucu-
meres, qui tacti protinus exiliunt, seruantur no-
tē vna: postridie imposito supra craterem ra-
tiorē cribro, vtrisque manibus prehensi, sigilla-
tim supino cultro, sursum versus aciem habente,
funduntur, atque per cribrum humor in subie-
ctum vas exprimitur: simulque carnosum quod
hæsit cribro, quò facilius excidat, eliditur, quod
ita pressum est, residere sinitur, atq; in vicinam
peluim demittitur. Coacervata autem in cribro
semina, dulci aqua perfunduntur, et denuò pres-

*Elate-
rium.*

sa abijciuntur. Humor in pelui agitur, & linteo opertus Soli exponitur: dumq; steterit, tota supernatans aqua cum humore concreto, effunditur. Hoc verò identidem fieri solet, donec, existens aqua liquescat: qua stillatim exhausta, sedimentum mortario suscipitur, & conterendo cogitur in pastillos. Sunt qui ad hauriendam protinus succi abundantiam, cribratos cineres humi inspargant, & medium cauantes, triplicatum linteum obtendant, per quod elaterium cum sua humiditate diffundunt, siccatumque in pila, ut dictum est, conterunt. Aliqui pro dulci aqua marinam perfundentes, ita eluunt. Alij in nouissima lotionne, mulsam aquam respergunt. Elaterium optimum esse constat, leue, non ponderosum, cum candore leniter humectum, gustu amarissimum, quodq; lucernarum luminibus obiectum, facile flagret. Porraceum tamen scabrumq; si turbidum spectetur, atque erui cinerisq; plenum sit, graue & vitiosum esse solet. Nec desunt, qui cucumis succo amyllum immisceant, ut candorem ipsum & leuitatem imitentur. A bimatu ad decennium deiectionibus utile est. Integer modus, obolus est: minimus, semiobolus: pueris, chalci duo: siquidem copiosius, periculum adfert. Bile ac pituitam vitrauis parte extrahit. Optima suspensio est purgatio. Quod si in animo sit deiectionem moliri, adiecto salis duplo, & siliij quod colorare sufficiat, ex aqua, erui magnitudine catapotia dato, postea
cyat

cyathus vnus aquae tepidae sorbeatur: ad citādas
tamen vomitiones aqua diluens elaterium, subie
ctas linguae partes penitissimè penna oblinito:
quòd si quisquam difficilius euomat, oleo aut vn
guento irino resoluito, somnū inhibeto. Porro his
qui eximiè vacuantur, continuè vinum, & oleū
dari cōuenit: etenim vomendo restituuntur. Quòd
si vomitiones non finiantur, aqua frigida, polēta,
posca, poma, & quae stomachum densando corro
borant, offerenda sunt. Ciet elaterium mēses, &
partus enecat, in pēso subditum: morbo regio me
detur, cū lacte naribus infusum, & diuturnis ca
pitis doloribus liberat: efficacissimè anginis illini
tur, cum vetere oleo, melle, aut felle taurino.

Staphis agria. CAP. CXXXVII.

Staphis agria, siue herba pedicularis, folia ha
bet labrusca, diuisa: & cauliculos rectos, mol
le, nigrōsque: fert florem glāsti, & folliculos viri
des, similes ciceri, & in his nucleum triangulum,
scabrum, ex nigro subfuluētem, intus album,
gustū acrem. Grana quindecim, si trita in aqua
mulsā dētur, crassum humorem per vomitū pur
gant: sed qui hauserunt: ambulare debent: prudē
ter tamen attendere oportet, & aquam mulsam
continuò potui dare: quoniā pericula strāgulatio
nis inferunt, & fauces adurūt. Trita, & ex oleo
illita, phthiriasi prodest: item prurigini & psoris.
Cit plurimam pituitam commanducata: decocta
in aceto, dentiū dolori, colluto cre, subuenit: rheu
mat

matismū gingiuarū sistit: vlcera eris manātia,
cū melle sanat. Vrētibus malagmatis imponitur.

Thapsia. CAP. CXXXVIII.

Thapsia nomen ideo accepit, quòd in Thap-
pso eiusdem nominis Insula primū inuen-
ta sit. Tota verò natura ferule similis est: graci-
liore caule folijs: fœniculi: umbella anethi in ca-
cumine, à singulis surculis erūpēte: flore luteo: se-
men quale ferule, latiusculū, sed aliquantò mi-
nus: radix foris nigra, intus candida, longa, a-
cris, crassiore libro vestita. Lactis extrahēdi ra-
tio hæc est: Facto in ambitu scrobe, cortices inci-
duntur: aut radix in fornicis speciem in se exca-
uata, cooperitur, quòd merus succus cōfluat: oportet
illuc sequenti die se conferre, & congestū suc-
cum extrahere. Tunditur etiā radix in pila, &
succus organo per quallū expressus fœtili cras-
so insolatur. Aliqui folium vnā terunt: sed in-
validior huiuscemodi succus. Hoc autē interest,
quoniam qui ab radice manauit, grauius olet,
& humidus permanet: è folijs autem extractus,
exiccatur, atq; teredinum iniuriam sentit. Qui
succum colligit, stare debet non obuersus vento:
aut potius, cū dies apricus est, & à flatu silet:
quoniam ob halitus acrimoniā facies vehemen-
ter intumescit, nudaq; corpora inuadūt pustule:
ob id prius liquido cerato, & adstringēte, nudas
partes illinunt, & ita muniti accedunt. Tam cor-
tex radices, quàm succus, purgandi vim habent,
& lact

& lacteus succus in aqua mulsapotus: nā vtrinque bilē extrahūt. Radicis modus, quaterni oboli, cum tribus seminis anethi drachmis: succi, terni oboli: lactis, obolus vnus, quod eo amplius assumitur, periculosum est. Huiusmodi purgatio conuenit suspiriosis, & diuturnis laterum doloribus, reiectionibúsque, datur in cibis aut obsonio, quibus difficile sit vomere. Tam radix, quàm succus omnium maximè, quæ pares cū eis vires adepta sunt: vim habent extractoriam ex alto, vbi ex imo aliquid euocandum est, aut meatuū laxitas aliò transferēda est: vnde succus illitione, aut radix recēs affrictu, alopecias explent. Radix sucusque cum equis cere thurisque portionibus, singillata liuorésque tollunt: sed non plus binis horis dimittantur: locus deinde aqua maris calida foueatur. Vitia cutis in facie emendat, cum melle illitus succus: lepras tollit: tubercula discutit, perunctus cum sulphure. In diuturnis pulmonū, laterum, pedū, articularūque valetudinibus vtiliter illinitur. Valet ad integendam colis glandē, ūs qui natura, non circuncisione, curti sunt: tumorem enim excitat, qui pinguium fotu emollitus, præputij iacturam resarsit.

ANNOTATIO.

*Sine foliis,] Spartium, vt in agro Monspessulano eius feracissimo sæpe obseruauimus (à G. Rondelletio eius loci clarissimo Medico primū admonitus) cū primū erumpit,

pit, plurimis foliolis turget, quibus omnibus cum ad consistentiam peruenit (quo solo fortassis tempore visum Dioscoridi) exuitur, adeo ut ramuli eius iuncea deinde appareant. Est tamen hoc diuersum plane ab eo, cuius Plinius lib. x i x. cap. i i. meminit. Cæterum an spartium hoc loco depictum, sit idem cum genista Latinorum, malo equidem dubitare cum Plinio, quam eorum iudicio subscribere, qui diuersi generis plantas esse contendunt: & pro genista fruticem quendam rebus alligandis (quod in illa tamen requirit Plinius, & Maro in Georgicis, cum lentam appellet satis innuit) parum idoneum ostendant.

Spartium.

CAP. CXXXIX.

Spartium frutex est, longas ferens virgas, * sine folijs firmas, fractu contumaces, quibus vites vinciuntur: semine lenticule, in folliculis phasiolorum modo nascens: florem, ut albæ violæ, luteum. Purgant per superna vehementer, hellebori vice, citra periculum flores, & semina, quinis obolis in aqua mulsa pota. Semine deiectionem mouet. Ramis in aqua maceratis, mox tussis, extractus succus: ischiadicis, & angina laborantibus auxiliatur, si cyathi modum ieiuni bibant. Quidam marina aqua macerare malunt, & infundere ischiadicis clystere: strimenta autem elicit cruenta.

Silybum. CAP. CXL.

Silybon, lata spina est, folia ferens chamæleonis albi. Hæc recens cum sale oleoque cocta estur. Radicis succus drachmæ pondere potus, vomitiones ciet.

Glans vnguentaria. CAP. CXLI.

Glans vnguentaria, fructus est arboris myricæ similis, magnitudine auellane nucis, cuius nucleus græcarum nucum more tritus, humorem reddit, quo ad pretiosa vnguenta pro oleo vtitur: nascitur in Aethiopia, Aegypto, Arabia, & Petra oppido secus Iudæâ. Præfertur plena, recens, candida, quæ faciliè delibretur. Ea drachmæ pondere pota, linem absomit: cum lolij farina, & aqua mulsa, podagricis illinitur: psoras lepræq; decocta in aceto, vitilignes & nigras cicatrices cum nitro, emendat: & cū lotio lentigines, varos & papulas in facie, & cutis vitia tollit. Vomitiones mouet, & aluum cum hydromelite resoluit: stomacho aduersatur. Oleū quod ea exprimitur, aluum potu ciet. Cortex eius magis adstringit: verū tuse & expresse succus abstergentibus medicamentis adiicitur, quæ aduersus pruriges & scabritias idonea sunt.

Narcissus. CAP. CXLII.

Narcissum sunt qui vt lilium, liriū appellariunt, folia porro similia, tenuia, multò minoræ, & angustiora: caulis vacuus, & sine folijs, supra dodrantem attollitur: flos albus, intus
croc

croceus, in quibusdam purpureus: radix intus alba, rotunda, bulbosa: semen velut in tunica, nigrum, longum: probatissimus nascitur in montibus, suavi odore: ceteri porrum imitantur, atque herbacium virus olent. Radix cocta, siue estur, siue bibitur, vomitoria est: ambustis igni prodest, cum exiguo melle trita: precisos nervos illitu glutinat: luxatis melleolis, diuturnisque articulorum doloribus, trita ex melle & imposita, subuenit: vitia cutis in facie, vitiliginisque cum semine urticae, & aceto emaculat: cum eruo & melle, vlcerum sordes expurgat: abscessus rumpit, concoctioni repugnantes: infixa corpori extrahit, illita cum lolij farina, & melle.

Hippophaës. CAP. CXLIII.

Hippophaes, quo fullones vestes interpolat, in sabulosis, maritimisque nascitur, surculaceo frutice, undique denso & largo folijs olea, longioribus, mollioribusque: inter quae candicantes spinæ emicant, siccae, angulosæ, interstitio quodam distantes: flores hederæ corymbis similes, racematim coherent, minusculi tamen, & molles, candidi, ex parte rubescentes: radix lacteo succo madet, crassa, mollis, amara gustati: ex qua perinde ac thapsiæ, succus eximitur, qui per se, & cum erui farina subactus, siccatur, & ad usum reconditur. Syncerus, pituitas, bilem, aquasque detrahit, oboli pondere: erui verò farina subactus, quatuor obolis, cum aqua mulsa. Frutex cum radicib

dicibus siccatus tunditur, & cum aquæ mulse dimidia hemina tritus datur. Radice & herba liquamentum depromitur, vti in thapsia: huius in purgationibus modus est drachma.

Hippophæstum. CAP. CXLIII.

Hippophæston, id, quod aliqui hippophaës appellat, nascitur eisdem locis, quibus hippophaës, estq; spinæ fulloniæ genus, humilis herba, sine cauliculo, sine flore: in anibus tantum capitulis: folijs paruis, spinosis: radículas habes molles, crassas. Succus radice, folijs & capitulo exprimitur, & exiccatur. Datus, cui voles, tribus obolis, in aqua mulsa, aquâ pituitasq; detrahit: priuatim comitialibus morbis, nervorum vitijs, & orthopnæ conuenit huiuscemodi purgatio.

Ricinus. CAP. CXLV.

Cici, aut croton, nomen accepit à ricini animalis similitudine: arbor provenit parvæ ficus altitudine, folio platani, maiore, leuiore, & nigriore: ramis, caudicibusq; canis, in arundinis more: semine in vuis asperis, quod corticibus extam, ricinû animal representat: ex quo oleum, nomine cicinum, exprimitur, cibis fœdum, lucernis emplastrisq; utile. Grana triginta numero purgata, trita potu, pituitas, bilem, aquamq; per alium extrahunt: vomitionesq; mouent, sed in iucunda admodum est, & molestâ purgatio: siquidem stomachum vehementer subuertit. Tusa & imposita, vitia cutis in facie, varosq; expurgat.

Vulgo
Catapu-
tia ma-
ior.

Folia cum polenta trita, inflammationes oculorū,
tumoresq; leniunt: rigentes mammās cohibent.
eadem ex aceto illita, ignes sacros reſtingunt.

Tithymali.

CAP. CXLVI.

Tithymali genera ſeptem, quorū maſculus,
characias appellatur, ab aliquibus amygdaloides: alter, myrtites, qui ſormina exiſtimatur, eūmq; myrſiniten aut caryiten vocant: tertius, paralius, quē tithymalida appellarunt: alius, helioſcopius: quintus, cypariſſias: ſextus, dendroides: ſeptimus, platyphyllos dicitur. Characie caules ſupra cubiti altitudinem attolluntur, rubri, lacteo ſucco atque acri madentes: folijs olea circum ramos, anguſtioribus, & longioribus: radice crassa, lignoſa: pendet in cacuminibus caulium, coma iunci, ſub qua caueole foliolis balnearum ſimiles, in quibus ſemen cōtinetur. naſcitur in aſperis, & montibus. Succus aluum purgat: trahit pituitā bilēmq;, binis obolis in poſca ſumptis: & cū aqua mulſa, vomitiones mouet. Appetente vindemiarum tempore, ſuccus congeſtis ramulis, mox diſſectis, & vaſe concludiſis, excipitur. Aliqui adijciunt farinā erui, & in paſtillos digerunt, qui erui magnitudinem impleant. Alij in aridas ficos, ternas quaternasve guttas inſtillant, ut cum his inareſcant: quas ad uſus recondunt. Per ſe etiā tuſus in pila, & in paſtillos coactus reponitur. Porro cū extrahitur lac, neque quò ventus aſpiret, ſtare quengquam, neq;

manus

manus oculis ad mouere conuenit: sed antequam colligas, corpus, præsertim faciem, collum, scrotumq; genitalis, adipe aut oleo cum vino perungere. Fauces autem exasperat: quapropter catapotia, cera aut decocto melle oblini par est, & hoc modo dari: binas tamen ternasve ficos, purgationis gratia sumpsisse, satis est. Recens lac ex oleo, perunctos in sole capillos euellit, renascentesque flauos, & exiles efficit: denique omnes perimit. Dentium cauernis inclusum, leuat dolores: sed cera dentes oblinendi, ne suo delapsu, fauces & linguam vitiet. Tollit illitu impetigines, formicantes verrucas, pensiles, & quæ thymi florem representant. Valet aduersus pterygia, carbunculos, phagedenas vlcerum, gangrenas, fistulasque. Legitur semen autumnò, & siccatum sole leuiter tunditur, feruefactumq; loco mundo reponitur. Folia ite siccantur. Semen & folia lactei succi effectum præbent, dimidio acetabulo pota. Sunt qui inueterant, admisto cum lacte lepidio, & caseo cotuso. Radix drachmæ pondere in hydromelite pota, per inferna trahit. Decocta cum aceto, dentium dolori auxiliatur, colluto ore. Fœmina, quam myrsiniten, aut caryiten vocant, similis suapte natura daphnoidi: folijs myrti, sed maioribus, firmis, in cacumine acutis, & pungentibus: ramulos ab radice mittit dodrantales: fructum fert alternis annis, nuci similem, mordaci gustu: nascitur & hæc in asperis. Suc-

aus, radix, semen, folia, cōsimilem antedictō for-
 riuntur facultatem: sed ad citandas vomitiones
 inualidior hæc est. Aliud tithymali genus dici-
 tur paralios, quē tithymalida, aut mecona aliqui
 appellauere. Nascitur in maritimis, ramis sub-
 rubentibus, palmū altis, quinis senisve à radice
 exeuntibus: folijs lini, angustis, paruis, oblongis,
 in versus quosdam digestis: capite in cacumine
 orbiculato, in quo semen, vt eruum, vario colore
 emicat: flos albus. Frutex totus cū radice lacteo
 succo turget. Similes ad vsus reconditur. Helio-
 scopius dicitur, folijs portulacæ, tenuioribus, ro-
 tundioribusque: ramulis prodeuntibus à radice,
 quatuor aut quinque, rubentibus, dodrāntali alti-
 tudine, tenuibus, lactis copiosi plenis: capite ane-
 thi: semine velut in capitulis inclusō. Helioscopi
 nomē accepit, quoniā comas cum solē circūagat:
 circa oppida nascitur, potissimū in ruderibus.
 Colligitur succus semēnq; vt aliorū. Eadem quæ
 superioribus vires, nō tamen vsque adeo valide.

Ciparissias in caulem exit dodrāntalem, vel
 maiorem, subrubrum: ex quo folia piceæ simili-
 tudine exoriuntur, molliora tamen, & tenuiora:
 & in totum nascentem piceam emulatur, vnde
 nomen traxit. Candido succo madet, cui eadem
 vis quæ superioribus. In petris nascens, dendroi-
 des cognominatur, ampliter opacat, in cacumine
 frondosam spargens comā, succo lacteo pregnās,
 cauliculis rubentibus: folijs myrti tenuioris: fru-

Et characie. Eiusdem effectus, cuius superiores, similiq; modo reconditur. Platyphyllos, verbascosimilis est. Radix, succus, & folia, per inferna trahunt aquas. Pisces necat, tusus, & aque inspersus. Reliqua tithymalorum genera, quæ suprâ scribuntur, idem efficiunt.

Pityusa.

CAP. CXLVII.

Pityusam specie à cyparissia differre constat, etsi tithymalorū generi assignetur. caulis supra cubiti altitudinem assurgit, geniculatus: foliis piceæ, acutis, exilibus: flore paruo, velut purpureo: semine instar lenticule, lato: radice crassa, candida, succore ferta. quibusdam in locis frutex hic prægrandis inuenitur. Detrahit per aluū radix, drachmis duabus data in aqua mulsa: item seminis drachma: succi cum farina subacti cochlearium, in catapotio datur: modus foliorum drachmæ tres.

Lathyris.

CAP. CXLVIII.

Lathyris, quam aliqui tithymalum appellant, eamq; tithymalorum numero adscribunt, caulem emittit cubiti altitudine, & digitali crassitudine, inanem gignitur in cacumine ale, & folia in caule oblonga, amygdalinis proxima, latiora, & leuiora: quæ autem in summis ramulis exierunt, minora cōspiciuntur, aristolochiæ, aut oblongæ hedere figura. In cacumine fructū summis surculis gerit, triplici loculamento insignē, rotundum, ceu cassarin, in quo gra-

Offici-
nis Ca-
taputia
minor.

na intercusantibus membranis inter se distincta continentur, eruis maiora, rotunda: quæ dum corticibus exuuntur, candida sunt, & gustu dulcia. Nullus radicis vsus. Totus frutex lacteo succo turget, uti tithymalus. Grana sex aut septem in catapotio, aut cum ficis, aut palmulis deuorata, aluum purgant: sed aqua frigida postea sorbenda: trahunt autem bilem, pituitâ, & aquas. Succus, tithymali modo exceptus, eundem effectum præbet. Cum gallinaceo aut oleribus folia decoquuntur ad eosdem effectus.

Peplus.

CAP. CXLIX.

Peplos frutex est lactei succi plenus, folijs paruis, ut ruta, paulo latioribus: rotunda roma, ferè dodrantali, humi respersa: semine sub folijs rotundo, minore quàm candidi papaueris: pluribus scatet auxilijs. vnicam radicem habet, supernuacua, ex qua fruticat: nascitur inter vires, & in hortis. Colligitur messibus: siccatur in ymbra, & continuè versatur. Fructus tussus & feruesfactus reconditur. Bilis ac pituita detrahitur, acetabulo eius in hydromelitis cyathopoto: obsonijs inspersa cõturbat alui: muria conditur.

Peplis.

CAP. CL.

Peplis, quam aliqui syluestrem portulacam vocant, Hippocrates peplion, in maritimis maximè nascitur, latè opaco frutice, cãdidi succi pleno: folijs satiuæ portulacæ, rotundis, infernè rubentibus: semine sub folijs rotundo, uti in peplo,

peplo, feruente gustu: radice singulari, superuacua, tenui. Colligi, & reponi ac dari, vti peplos, & sale condiri solet. Easdem habet vires.

Chamælyce.

CAP. CLI.

Chamælycen aliqui sycen nominant. Ramos emittit quaternum digitorum, teretes, succosos, in terram deiectos: folia lentis, parua, peplum planè referentia, tenuia, quæ à terra non attolluntur: semine sub folijs rotundo, vt in peplo: neque caulem, neque florem promit: radice firmatur tenui, superuacanea. Rami ex vino tritici vulue dolores sedant, in pessa appositi, tollunt tumores ac verrucas omnium generum illiti: decoctorum cibo, aluus resoluitur. Succus simili effectu prodest: illitus contra scorpionis ictum auxiliatur: aduersus caligines oculorum utilis, & hebetudines, incipientes suffusiones, nubeculas, cicatrices, cum melle inunctus. In squallidis petrosisque nascitur.

Scammonia.

CAP. CLII.

Scammonia, ramos ab vna radice emittit trium cubitorum, multos, pingues, & qui non nihil crassitudinis præ se ferant: folijs helxine, aut hederaceis, mollioribus tamen, hirsutis, & triagulis: flore candido, rotundo, in calathi modum cauo, graueolente: radice prælonga, crassitudine cubitali, candida, graui odore succo grauida. Legitur ad hunc modum succus: Capite excepto radice in testudinis specie cultro excavatur, quo fit vt in cauum confluat succus, qui cochis demum ex-

capitur. Alij scrobes in terra cōcamerato sinu fodiunt, in quos subiectis inglandium folijs, profundunt succū, siccātūmq; extrahūt. Laudatur autem scammonij leue, nitidum, rarum, & colore quā simillimum taurino glutini, fungosum, tenuibus fistulis, quale ex Mysia regione Asiae deportatur. Nec attendere solum pars est, si lingua tactu albescat (hoc enim euenit adulterato, quod admisto sit tithymali lacte) sed longē magis antea narratis. Item si non vehementer linguā exurat, id quod misti tithymali argumentum est. Natione autem Syriacum & Iudaicū deterri-
ma habetur, grauiā, densa, erui farina & tithymalo vitiata. Succus drachmæ vnius aut quaternū obolorum pondere hauſtus, ex aqua pura vel mulsā, per inferna bilem & pituitam extrahit. Ad resoluendam aluum binos obolos cum sesama, aliōve semine sumpsisse satis est. Dantur efficacioris purgationis causa, succi tres oboli, cū duobus veratri nigri & aloës drachma vna. Fiunt purgatorij sales, drachmis viginti succi scammonie, in senos salis cyathos adiectis. Horū modus proportionē virium: integer quidem, tria cochlearia: medius, duo: minimus, vnum. Radicis drachma vna aut altera purgat, cum ijs que retulimus. Nonnulli decoctum radicis ebibunt. Coquitur in aceto, & cum hordeacea farina teritur, cataplasmate ischiadicis vtili. Partus enecat succus: vulue in lana subditus: tubercula discutit

scutit cum melle aut oleo illitus: decocto in aceto peruncta lepra abiguntur: diuturni capitis dolores ex aceto & rosaceo perfunduntur.

Chamælea.

CAP. CLIII.

Chamælea surculosa fruticat, ramis dodrantibus: folia oleæ similitudinem habent, tenuiora & amara, quæ gustata linguam mordent: & arteriam deradunt. Detrahit pituitam bilemque, folijs præsertim in catapotio deuoratis: namque duæ absynthij partes, adiecta chamæleæ una, hydromelite excipiuntur, & in catapotia coguntur: ea autem in ventre non liquescunt: siquidem quotquot fuere deuorata, regeruntur. Folijs cum melle tritis sordida ulcera & crustosa repurgantur.

Thymelæa.

CAP. CLIIII.

Thymelæa est, quæ granum gnidium, quod est semen ipsius, colligitur. Hoc Syri apolinum vocant, quoniam satiui lini frutex suapte natura similitudinem referat. Virgas edit perpulchras, multas, tenues, binum cubitorum altitudine: folijs chamæleæ, angustioribus, & pinguioribus, viscosis, gummosisque, si mordeantur: flore candido: fructu myrti in modum rotundo, qui inter initia virescit, & tandem rubescit: inuolucrum fructus durum, foris nigrum, intus album. Hoc per inferna bilem, pituitam, aquasque detrahit, si viginti granorum pars interna libatur: verum fauces adurit. Itaque cum farina aut polenta, aut in uuae acino dari debet, aut melle cocto obductum deuor-

Offici.

nis Me-

zereon,

Arabum

more.

Granum

Gnidium.

rari. Qui agrè defudant, trito semine cum nitro & aceto, inunguntur. Folia quæ peculiariter cneorum appellantur, per menses colligi debent, & siccata in umbra recondi. Quibus dare libeat, antea tundere, & nervos eximere conuenit. Illitum acetabuli modo, cum diluta vini portione, aquâ extrahit: mediocrius purgat, addita lente cocta, aut contritis oleribus. Thymeleæ farina vna acerba succo excipitur, & in pastillos diuiditur. Herba stomacho infesta, partus imposita necat. Nascitur in montibus & asperis. Hallucinantur, qui coccon gnidium fructum esse chameleæ existimant, decepti quadam foliorum similitudine.

Sambucus.

CAP. CLV.

S Ambuci duo genera: vnum in arborē assurgit, surculos spargens arundinaceos, teretes, cauos, candicantes, proceros: folia iuglandis, ternaria, quaternariaue, ex intervallis circa ramos exeunt, graui odore, minutim in ambitu secta: & in ramulorum cacuminibus cauliculisq; circinata umbelle, quæ florē candidum pariunt, mox acinum terebintho similem, in nigredine suppurpureum, racemosum, succo madentem, vinosumq;. Alterum genus, chamaeacte vocatur, Romanis ebulum, longè humilius est, magisq; herbaceo generi assignandum, caule quadrangulo, geniculato: folijs amygdale, ex intervallo longioribus, geniculatim expansis, pinnatisq; graueolentibus,

in ambitu serratis : muscario sambuci , flore & acino eiusdem : radice nititur longa , crassitudine digitali . Eadem vtriusq; vis , & vsus exiccans , aluo detrahens aquam , stomacho inutilis . Folia , olerum more coquuntur , ad pituitam bilémque detrahendam . Caules teneri in patinis cocti , eadem efficiunt . Radix in vino decocta , & in cibis data hydropicos adiuuat : prodest viperarum morsibus , eodem pota modo : vulvas emollit insidentium decocto , patefacit earum spiracula , & vitia corrigit . Acini in vino poti eodem funguntur munere : denigrant capillos illiti . Folia , si prætenera ac mollia ex polenta illinātur , inflammationem mitigāt : ambustis & canis morsibus illitu profunt : vlcera quæ dehiscunt in fistulam , agglutinant : ijs , qui podagra tentantur , cum senu taurino aut hircino profunt illita folia .

Pygnoconomum. CAP. CLVI.

PYgnoconomon constat cruce folijs , acrioribus , scabris & crassis , caule quadrangulo : flore ocymi : semine marrubij : radice nigra , aut pallida , rotunda , exigui mali figura , terram redolente : inuenitur in saxosis locis . Semen grauia somnia , & tumultuosa facit , drachma instar potum : tumores discutit , illitum cum polenta , & spicula , adactosq; corpori aculeos , extrahit . Folia illitu tubercula . panosque discutiunt . Radix eius in aqua mulsâ duum drachmarum pondere , aluum soluit , & bilem extrahit .

Apios.

Apios.

CAP. CLVII.

Apios ramulos duos siue tres iunceos spargit, rubros, tenues, qui à terra parum attolluntur: folijs rutæ, oblongioribus tamē & angustioribus herbaceis: semine paruo, radi-
 * Aspho ce * hastula regie, in formā pyri turbinata, ro-
 deli. tundiore tamē, succi fecunda, intus habet corpus candidum, extrā cortices nigros. Superior pars eius vomitione bilem pituitasque extrahit: inferior, per aluum: tota vtrinque purgationes mouet. Succum si libet eximere, tusa radix in fictili mergitur, & agitata aqua, quod supernatat penna selectum, exiccatur. Purgat vtraq; parte is succus, sesquiobolo potus.

Colocynthis.

CAP. CLVIII.

Colocynthis sarmenta foliaq; satiui cucumeris emittit, per terram repentia, diuisa, fructum in speciem mediocris pile conglomeratum, vehementer amarum: quem legere oportet, cum coeperit in pallidum colorē permutari. Medulla fructus purgatoriam vim habet, si quatuor oboli cum aqua mulsa; melle cocto, myrrha & nitro excipiatur, & cogantur in catapotium. Arefactæ pile teruntur, & infusæ clysteribus prosunt nervorum resolutioni, coxendicium doloribus, & coli vitis, vt quæ bilem, pituitam & strigmenta, interdum etiam cruorem eliciant: fetus admotæ enecant: dentium dolorem tollit, si vna repurgetur & luto oblita cū aceto & nitro inferuescat,
 hoc

hocq; iure decocti dentes colluatur: si aqua mulsa aut passum in eadem incoquatur, & sub diuo resigescat, potu crassum humore & strigmenta alui detrahet: stomacho supra modum aduersatur: subdita ex ea balano, alui excrementa eijciuntur. Virentis succo vtilissimè ischiadici perfriantur.

Epithymum. CAP. CLIX.

Epithymon, flos est è thymo duriore, satureia. *Aliud dicitur nostrum*
 similis: capitula habet tenuia, & leuia, & in eis caudiculas, quasi capillamenta. Potum cum melle detrahit pituitam bilèmq; atram, per inferna. Priuatim prodest melancholicis, & inflatis, acetabuli mensura, ad quatuor drachmas, cum melle, sale, & aceti exiguo. Plurimum in Cappadocia & Pamphylia gignitur.

Alypum. CAP. CLX.

Alypon surculosa herba est, subrubra: gracilibus ramulis: tenuibus folijs, flore molli, leui, & copioso: radice bete, tenui, referta acris succo, semine epithymi: gignitur in maritimis, maximè Libye, quàm largissima: quāquam alibi quoq; plurima prouenit. Semen atrabilem deijcit, si mensura epithymo pari cum sale & aceto sumatur: verum interanea leniter exulcerat.

Empetrum seu calcifraga.

CAP. CLXI.

Empetron aliqui * phacoides vocant, nascitur in montibus, & maritimis, salso gustu, nusquam quò propius terreno fuerit, amariùs sentitur. ** Galeoides.*

Trahit

Trahit bilem, pituitam, & aquam, si bibatur in iure aliquo, aut hydromelite.

Vitis sylvestris. CAP. CLXII.

Vitis sylvestris sarmēta vitis modo prelonga emittit, aspera, lignosa, rimoso cortice, folijs hortensis solani, longioribus ac latioribus: muscoso flore, & capillaceo: fructu exiguis vuis simili, post maturitatē rubente: rotunda est acinorum facies. Feruesfacta radix in aqua, & in cyathis duobus vini aqua marina diluti, pota, humorē alui ciet: idē hydropicis datur. Vuae eius, vitia cutis in facie, et maculas omneis expurgāt. Enascentes viticula, cibi gratia, sale cōdiuntur.

Vitis alba. CAP. CLXIII.

*Offici-
nis Bryo-
nia.*

Vitem albam aliqui bryoniā vocāt. Folijs viticulis, pampinisq;, satiuā vitem imitatur, sed hirsutiora sunt omnia: ea, quos prope senacta sit frutices, suis clauiculis cōplectitur: fructus rubens in vua dependet, quo coria pilis spoliantur. Ex ea asparagi, qui prima germinatione exeunt, decocti in cibo, aluū & vrinā ciet. Folia, fructus, radix, acrem vim sortiūtur: itaq; vlcerū phagedenis, gangrenis, chironiis, putrentium tibiārū tedio, efficaciter ex sale illinuntur. Radix corpus abstergit, & cutem erugat: vitia cutis in facie, varōsq;, lentigines, & cicatrices nigras emendat, cum eruo, creta Chia, & fenogreco. Eodem effectū prodest decocta in oleo, vsque dum liquecat: sugillata tollit, & reducias

comm

committit: inflammationes discutit illita ex vino: suppurationes rumpit: medicamento aptè immiscetur, quod carnē exest: infracta ossa extrahit, trita & imposita. Datur comitialibus in potu drachmæ pondere, quotidie, anno toto Prodest attonitis, & vertigine laborantibus, consimiliter assumpta. Contra viperarū iectus pota drachmis duabus, auxiliatur: partus necat, mentem interdum subturbat: foëminarū locis apposita, partus secundasque morantes trahit: cit urinam pota. Eclegma ex ea fit cum melle, difficile spirantibus, strangulatu oppressis, tussientibus, vulsis, ruptis, & laterū doloribus. Lienem ternis obolis pota ex aceto, triginta diebus, consumit: illinitur ad eadem cum fico. Ad muliebres infessus decoquitur: siquidem vulvas purgat, sed abortū facit. Succus è radice vere exprimitur, qui trahit pituitā, cum aqua mulsa potus. Ad psoras & lepras, semen efficaciter illinitur. Lactis abundantiam facit succus eius, si cum tritico decocto sorbeatur.

Vitis nigra. CAP. CLXIII.

Nigra vitis, quam aliqui nigrā bryoniam vocant, folia fert hedera, smilaceis proxima, sed maiora: caules etiam cognatos capreolis suis arbores, quasi adminicula, cōprehendit: fructus racematim coheret, qui inter principia virent, & post maturitatem nigrescunt: radix fortis nigra, intus buxæo colore. Viticule, que primo germinū partu erumpunt, in olera recipiuntur:

tur: menses pellunt, vrinas cient, lienem absumunt, vertiginosis, comitialibus, neruorum resolutione tentatis, prosunt. Radix eadem, quæ vitis alba præstat, sed inefficacius. Folia cum vino exulceratis iumentorum ceruicibus commodissimè illinuntur: luxatis itidem imponuntur.

Filix.

CAP. CLXV.

Filici folia sine caule, sine fructu, sine flore, ex vno pediculo, cubitali longitudine exeunt, multifida, & lateribus pennata, sub graui odore: radice per summa caespitum nigra, oblonga, filices multas fundente, sub adstringente gustu. nascitur in montibus, & saxosis. Radix latus tineas excutit, sumpta drachmis quatuor ex aqua mulsa: melius si cum scamoniæ aut veratri nigri totidem obolis detur: sed qui sumunt, allia prægustare debent. Laborantes lienis incremento recreant. Radix & potu & illitu cum axungia vulneribus sagitta arundinea factis, est auxilio: cuius rei probatio talis fertur: Peribit filix, quam per ambitum sata copiosior arundo coronet: & contrà, evanescens abibit arundo, quam obsepiens multa filix in orbem cinxerit. Filix scemina folijs est filicis, surculosis, altioribusq; & quæ non singulæ, vt illa, pediculo fulciantur: radicibus longis, pluribus, obliquis, quæ ex nigro in luteum flauescunt: aliquæ etiamnum rubræ inveniuntur. Pellunt lata interaneorum animalia, cum melle, elegmate sumpto: potæ cum vino, drachmis tribus, teretes

teretes tineas eijciunt: datæ fœminis, sterilitatem faciunt, & prægnantibus abortû, si supergrediantur. Farina humidis vlceribus & cicatrici repugnantibus inspargitur: iumentorum cervicibus medetur. Folia recentia, in oleribus cocta mendantur vt ventrem emolliant.

Filicula, siue polypodium. *prærubra. 2. l. a.*

CAP. CLXVI.

Filicula nascitur in muscosis petris, & vetustis arborû caudicibus, præsertim quercuû, palmi altitudine, filici similis, subhirsuta, nõ tenui perinde diuisura: radix pilosa, in qua continetur cirri, ceu polyporum, crassitudine digiti minimi, coloris intus herbacei, austera aliquantum, & gustu subdulcis. Purgandi vim habet: coquitur cum gallina, aut piscibus, aut beta, aut malua, ad aluum soluendam. Aride farina aquæ mulse insparfa, detrahit bilem & pituitam: trita luxatis efficaciter illinitur, & aduersus rimas, quæ inter digitos fiunt.

Dryopteris. CAP. CLXVII.

Dryopteris nascitur in veterum roborum musco. filici similis, multò minore foliorum incisura: radicibus inuicem implexis, hirsutis, gustu acerbis, in dulcedinem vergentibus. Psilothrum est cum radicibus trita: illinitur enim primùm vsque dum sudorem euocet, mox sudor abluitur, & recens imponitur.

Cnicus. CAP. CLXVIII.

Offici-
nis, Car-
tamus.

CNicus folijs cōstat oblongis, per ambitum dō
uifis: asperis, spinosis: caule sesquipedali: capi-
tulo magnitudine grandis oliuæ: flore croci: semi-
ne cādido, alioqui rufo, lōgo, anguloso. Huius flo-
re in obsonijs vtuntur. Seminis tusi & expressi
succus cū aqua mulsæ, vel iure gallinacei aluum
purgat, sed stomacho aduersatur. Ex eo autē fiūt
offulæ, quas placētulas vocāt, adiectis succo amy-
gdalis, nitro, aniso, & melle decocto, quæ aluum
emolliūt. Hæ in partes quatuor finduntur, quæ
nucis iuglandis magnitudinem impleant: è qui-
bus ante cœnam duas vel tres sumpsisse satis est.
Ratio temperandi hæc est: Cnici candidi sexta-
rius, amygdalorum tostorum & delibatorū cya-
thi tres, anisi sextarius vnus, aphronitri drach-
ma vna, cum carnibus triginta caricarum. Semi-
nis succus lac cogit, & magis ipsum resoluende
alui facultate donat.

Mercurialis. CAP. CLXIX.

LYnoxōstis, aliqui parthenion, alij hermulbo-
tenion appellāt: folijs cōstat ocymi, helxine
cognatis, sed minoribus: ramulis duplici genicu-
lorum nodo cinctis, alarum cauis multis: fructu
fœmine, copioso, quandam racemorum speciem
præbente: mari, è foliorum sinu dependente, par-
uo, rotūdo, ceu binis testiculis vnâ coherentibus:
fuitice dodrantali aut maiore. Vtræque in oleri-
bus manditur, ad aluum ciēdam: cocta in aqua,

epoto iure, bilem aquamq; detrahit. Constat vt mares gignatur, hunc facere: vt feminae, illam, si à purgatione bibantur, & trita folia genitalibus admoveantur.

Cynocrambe. CAP. CLXX.

Cynia aut cynocrambe, cauliculum binum dodrantum altitudine emitit, mollem, subalbidum: folia mercuriali aut hederæ similia, certis interstitijs subalbida: semen folijs adhæret, paruum, rotundum. Folia cum caulibus pota, aluum cient: oleribus commendantur. Ius decocti & pituitam & bilem aquamque detrahit.

Heliotropium. CAP. CLXXI.

Heliotropio magno flos est effigie scorpionis caudæ, vnde scorpiuro ei nomen: & quoniam folia cum sole circumagat, heliotropiõ dicitur. Folia ocymi habet, hirsutiora, candidiora, & maiora ramuli à radice terni, quaterni, aut sepe quini exiliunt, multis alis cõcaui: flos in cacumine cãdidus, aut subfuluus incuruatur vt scorpionis cauda: radix tenuis est, & inutilis. nascitur in asperis. Decoetũ herbe ex aqua, fasciculo manus plenæ, potu pituitã bilẽmq; per aluũ extrahit, contra scorpionũ ictus ex vino potũ, & illitum prodest: ad alligatur ad conceptus arcendos. Aiunt per horam vnã ante accessiones seminis grana quatuor cum vino quartanas finire: tria verò, tertianas. Illitum semen formicantes verrucas pensilesq; & thymos, & epinyctidas exic-

cat. Folia infantium de stillationibus, quas syri-
seis vocant, podagris, luxatisq; utilissimè illinun-
tur: menses cient: partus trita & imposita pellūt.
Heliotropion parvū nascitur in palustribus, iu-
xta lacus, folijs, antedicto proximis, rotundiori-
bus: semine, acrochordonum verrucarum modo,
pensili, rotundo. Herba cum suo semine pota, ad-
iecto nitro, hyssopo, nasturtio, & aqua, laticus-
neas teretēsque excutit. Pensiles verrucas,
quæ acrochordones vocantur, cum sale illi-
ta tollit. Scorpicides herbula est, folijs
paucis, semine caudæ scorpionis
effigie. Illita scorpionum
ictibus presenta-
neo est au-
xilium.

QVARTI LIBRI

FINIS.

P E D A N T I

DIOSCORIDIS

ANAZARBEI, DE

Medicinali materia,

LIB. V.

Ioanne RVELLIO Sueßionensi
interprete.

*S*uperioribus quatuor libris, am-
cissime Aree, tradidimus de aro-
matibus, oleis, vnguentis, & ea-
rundē lacrymis ac fructibus, itē
animalibus, melle, lacte, & adipe,
cerealibus, oleribus, necnō de omni radicū, herba-
rum, succorū, seminūmq; ratione. In hoc autē to-
tius operis quinto differemus de vinis & metalli-
cis, à vite nostram commentationem auspicati.

Vitis vinifera.

CAP. I.

*F*olia vitium & triti capreoli, capitis dolo-
res illitu mitigant, & inflammationem sto-
machi ardorēque, cum polenta: folia etiam per
se, vt quæ refrigerent & adstringant, imponi so-
lent. Potus eorum succus dysentericis, sanguinē
excreantibus, stomachicis, & grauidarum mala-
cie medetur. Eadem efficiūt madefacti in aqua
capreoli & poti. Lacryma vitium, quæ veluti gum-
mi in caudicibus concrefcit, ex vino pota calculos

pellit: illita lichenas & psoras leprasque nitro prius perfrictas sanat: eadem cum oleo saepius pilis illitis psilothri effectum habet: maximèque sanies, quam accensa sarmenta vitium viridia exudarunt: qua & peruncta verrucarum infectiones extrahuntur. Cinis sarmentorum & vinaceorum, detractis in cede condylomatis, & thymys, illitus ex aceto medetur: prodest luxatis & viperarum morsibus: contra lienis inflammationem illinitur, cum rosaceo & ruta & aceto. Labrusca duorum generum est: alterius vua non maturescit, sed flore tenuis anthen nominatam perducit. Altera ad frugem peruenit, parvis acinis, nigra, & adstringens. Folia, caules, & claviculae, quibus repunt, vim habent culta viti similem.

Vua.

CAP. II.

Vuae recentes aluum turbant, & stomachum inflant: innocentiores, quae decerpae diu pependere, (ideo quod in eis copia humoris exiccatur) utilesque sunt stomacho, egrisque, atque cibi aviditatem excitant. In vinaceis & ollis servatae, ori & stomacho grate sunt: aluum sistunt (sed vesicam & caput tentant) & sanguinem excrementibus conueniunt. Similesque quae in musto fuerunt. Sapa aut passo conditae stomachum magis infestant. At quae solem prius passae in aqua caelesti conduntur, minus vinctae sunt, siticulosae, ardentibus & longis febribus salubres. Reconditi
vin

vinacei inflammatis māmīs, rigentibus ac præduris, cum sale illinuntur: decoctura eorum dysentericos, celiacos, & fœminas fluxione vuluæ laborantes inuat infusa: ad defecationes, ac fetus assumitur. Nuclei acinorū adstringendi vim obtinent, stomacho vtilēs sunt: inspargitur farina tostorum, polentæ modo, dysentericis, & celiacis, & solutis stomacho. Vua passa alba adstringentior est: prodest esitata caro earum tussi, faucibus, renibus, ac vesicæ. Estur in dysenteria per se cum nucleis: & decocta in patinis cum melle, admixta milij ac hordei farina & ouo, valet ad purgandum caput: eiusdēque gratia cum pipere commanducatur. Testium inflammationes sedat, illita cum lomento fabarum, aut cumini farina. Fauos epinyctidas, carbunculos enatas in articulis putredines, & gægrenas, sine nucleis trita, & cum ruta imposita sanat: podagræ conuenienter cum panacis succo illinuntur: mobiles vngues illita, celerius extrahit.

Oenanthe.

CAP. III.

OEnanthe vocatur vitis syluestris fructus, cum floret. Recondi debet fictili non picato, collecta q̃; substrato linteo, in vmbra siccatur. Laudatissima in Syria & Cilicia & Phœnice. Vis ei adstrictoria: quare pota stomacho ac ciunda vrine vtilis: aluum sistit, ac sanguinis excretiones: contra fastidia, & acorem stomachi, sicca & illita efficax est: capitis doloribus tam viri-

dis, quàm sicca, ex aceto & rosaceo perfunditur: sanguinolenta vulnera cataplasmate, & incipientes egyplos, oris vlcera, & genitaliū nomas, trita cum melle, croco, myrrha, & rosaceo, ab inflammatione vindicat. pestis miscetur, ad sistendum sanguinem: cōtra oculorum delacrymationē, & stomachi ardores, cum polline pollentē & vino allinitur. Cinis crematē in testa, candentibus prunis, facit ad oculorum medicamenta: reduuias & pterygia, abscedentes gingiuas, cruentasque, cum melle sanat.

Omphacium. CAP. IIII.

Omphacion, succus est acerba vuae, nondum maturiscentis, ē Thasia vite aut Aminea. Oportet autem ante Canis ortum, expressam melliginem in rubro are, linteo cooperto, insolare, vsque dum cogatur, semperque quod ceruicis vasis cōcretum hāsīt, reliquo humori permiscere: noctūque à subdialibus locis in lectum referre: quandoquidem nocturni rores ipsum cōcrescere non sinunt. Eligendum est flauum, friabile, vehementer adstringens, & linguam mordens. Sunt qui coquendo melliginem cogant. Prodest contra tonsillas, vuam, vlcera oris, humida gingivarum vitia, purulentas aureis, cum melle aut passo: itē ad fistulas, vetera vlcera, nomasq; ex aceto. Dysentericis, & mulieribus fluxione vuluē laborantibus clystere infunditur: oculorum claritati, & scabritie, & erosionibus angulorum conuenit.

Bibitur ad recentē sanguinis excreationem, etiā si rupta parte aliqua contingat sed pauco, & aquatiore est vtendum: valde siquidem exurit.

Vini natura.

CAP. V.

VIno vetere nerui leduntur, & reliqui sensus, quod tamē gustu suauius est: quare cauendū ē, qui intestinae alicuius partis imbecillitatē sentiunt. Attamen in secunda valetudine paucum, aqua dilutū, innoxie sumitur. Nouū inflat, egrē coquitur, insomnia parit graua, & vrinam ciet. Aetate medium, vtraq; vitia fugit: quare ad victus sanorum egrorumq; vsurpatur. Album, tenue, stomacho vtile est, ac facile in mēbra distribuitur. Nigrum verò, crassum est, & concoctū difficile, carnem alit, & ebrietatem creat. Giluum, vtpote quod medium est, medias inter vtrunque vires habet: in secunda tamen & sinistra valetudine, cum primis laudatur album. Quin & vina sapore distāt: siquidem dulce crassius partibus constat, & difficilius à corpore expirat: stomachum inflat: aluum & interanea, vt mustum, turbat: sed minus inebriat, renibus & vesicæ aptissimum. Austerum, per vrinam celerius transit: sed capita dolore tentat, & temulentiam gignit. Acerbum, ad ciborum per membra digestionem accommodatissimum: aluum, & cæteras fluxiones cohibet, minusq; vrinam expellit. nouū nervos minus tentat. Vinum aqua marina factum: stomacho aduersatur: sitim stimulat, ner

uos infestat, aluo aptum, à valetudine se recolligentibus inutile. Passum, quod vuis sole siccatis in area, aut in sarmento torrefactis exprimitur, Creticum cognomine, aut pramnion, aut protropion: & sapa, quæ sit musto igni decocto, Græci sirion aut hepsema appellant: nigra quidem, & quæ dicuntur melampsythia, crassa sunt, & corpora multum alunt: candidum, tenuius: & heluola inter hæc media, medias sortiuntur vires. Omnia tamē adstringunt, & pulsus reuocant: faciunt aduersus venena, quæ exulcerando necant, ex oleo pota, & vomitionibus reddita: contra cicutas, meconium, pharicon, toxica & concretum in grumos lac: item contra renum, ac vesicæ pruritus, rosiones, exulcerationesq;. Inflant tamen, & stomacho aduersantur. Priuatim, prodest melampsythium, si venter reumatismum sentiat. Album, magis cæteris emollit aluum. Gypso conditum nervis officit, caput aggrauat, & incendit, ac vesicæ aduersatur: contra venena cæteris aptius. Picata, aut resinata, excalfaciunt, concoquunt: sanguinem excreantibus inimica. Quæ verò aparachyta vocant, vt quæ admistam supam recipiunt, caput implent: temulentiam gi-gnunt, egrius in halitum expirant, stomachum male habent Inter Italica vina Falernum principem locum obtinet, quod inueteratum per quæ facile coquitur, pulsus exuscitat, aluum adstringit, stomacho vtile: sed vesicæ nocet, atque ijs: qui
visus

visus hebetudinem sentiunt, & ad potus crebros
minimè idoneum. Albana crassioribus constant
partibus, dulcia: stomachum inflant, ventrem
emolliunt (sed concoctionem nō equè adiuuant,) &
& nervosa minus infestant: vetustate, eadem
austerum saporem concipiunt. Cecubum, cū
sit dulce, est & Albano crassius: corpus & co-
lorem alit: agrè tamen coquitur. Surrentinum,
valde austerum est: quare intestinorum & sto-
machi fluxiones colibet, & cū tenue sit, ca-
put minus tentat, inueteratū suavius redditur,
& stomacho vtile. Adrianum & Mamertinū
in Sicilia equè crassis partibus gignuntur: mo-
dicè adstringunt, & ocysimè inueterantur, mi-
núsque, ob suam tenuitatem, nervos tentant. Pa-
ratiypianū, quod ex Adriatico sinu defertur, odo-
ratum ac tenuius est: quare liberaliter epotum
fallit. diu seruat ebrietateem, & soporē adfert.
Istricum, Paratiypiano simile est: sed vrinam ve-
hementius pellit. Chium tamen antedictis mol-
lius, & aptum potui est: bene alit, & minus ine-
briat, fluxiones colibet, oculorum medicamentis
vtile. Lesbium facilè membra subit, Chio leuius,
& aluo idoneum, Ephesium eandem vim habet,
quod Phygelites nominatur: verū Asianum è
Imolo monte. Mesogites appellatum, capitis do-
lores ciet, & nervos ledit. Coum verò & Cla-
zomenium, quoniam multam sibi maris aquam
vendicant, facilè corrumpuntur: flatu movent,
aluum

aluum turbant, neruis officiunt. Vinum omne (vt
 reliqua in commune dicantur) merum ac synce-
 rum, & sua natura austerū, ex calfacit, facile in
 membra distribuitur, stomachum adiuvat, appe-
 tentiam ciborum inuitat, vires alit, ac robur au-
 get: somnum conciliat, & commendat colore. Po-
 tum liberalius auxilio est contra assumptam ci-
 cutam, coriandrum, pharicum, ixiā, meconiū,
 argenti spumam, taxū, aconita, fungos ve: cōtra
 serpentium morsus, & omnium ictus, quæ refri-
 gerendo necant, aut stomachū in vomitiones ef-
 fundunt. Facit ad longas inflationes, rosionesque
 præcordiorum, ac distētionēs, stomachi resolutio-
 nem, & si venter aut interanea rheumatismum
 sentiant. Conueniunt sudatoribus, & quibus cor-
 pus immodico sudore digeritur, maximè alba, ve-
 tera, & odorata. Quæ tamē vetustate dulcescūt,
 renibus ac vesicæ accommodatiora redduntur:
 vulneribus, inflammationibūque in succida lana
 imponuntur: tetra vlcera, & phagedenica, &
 fluxionibus obnoxia, cōmodè perfunduntur. Quæ
 marinam non receperunt, austera & alba, ad sa-
 norum victus vsurpantur. In his præstāt Itali-
 ca, Falernum, Surrentinum, Cecubum, Signi-
 num, & permulta Campaniæ, & Paratypia-
 num ab Adriatico sinu, & Siculum, quod, Ma-
 mertinum appellatur. Ex Græcis Chium, Les-
 bium, & Phygelites ex Epheso. Crassa verò &
 nigra, stomacho negotium exhibent, inflationem
 par.

pariunt, corpus augment. Tenuia tamen & austera stomacho profunt, & minus carnes alunt. Ventera valde tenuia, & candida vehementius vrinam ciunt, & dolores capitis mouet, neruósq; largius pota tentat. In media etate, vt à septimo anno, potui saluberrima sunt. Modus autē pro etate, & tēpore anni, & cōsuetudine, & qualitate vini definiatur. Nō sitire, & modicē cibos proluui, optimū est preceptum. Nocet ebrietas omnis, & maximē assidua: siquidem obsessos neruos quotidie remittit: largiorque potus, acutorum morborum adfert initia. Mediocris tamē vinolentia, aliquot diebus, maximē post aquae potus, vtilis: nāque modo quodā ex alto euocat, sensibilisq; expurgat excretus, & per ceca corporis ducit spiracula. Sed aquā post vinolentiam bibere oportet: siquidē valetudinis alicuius gratia facta temulentiae remedium adfert frigida. Omphacites nomine, peculiariter fit in Lesbo, succata sole acruua, paulo ante maturitatē decerpta, triduo aut quatriduo, donec racemi in rugas contrahantur, expressumq; vinū cadis insolatur. Vim adstringendi habet: prodest dissolutis stomacho, & ilei dolore laborantibus: item praegnantium malacie, & crudis: in pestilentia quoque sorptum auxiliari dicitur. Huiusmodi vina nō nisi post multos annos bibi possunt. Lora, quam deuteriam, alij potimon appellant, fieri solet, adiectis metretis tribus aquae, in vinacea, quibus triginta vini metr

metretæ extractæ fuerint calcatis vinaceis, expressoq; decocto ad tertias partes, & additis in singulos congios modieius, qui remansit, binis salis sextarijs, post hyemem transfunditur in vasa. Lora intra annum vtendum: etenim celeriter exolefcit. Conuenit agris, quibus timemus noxam vini, coacti sæpe desiderijs eorum obtemperare: item à longa valetudine se recolligentibus. Fit & vinum, quod adynamon vocant, lore vires habens hoc modo: Pares aquæ, & musti mensure coquuntur molli igne, donec absumatur aqua: quod vbi refrixerit, elutriatum: picato vase reconditur. Alij marinæ, & cælestis aquæ, mellis & musti pares miscent portiones, decapulant, & quadraginta diebus insolent: quo ad annum vtuntur ad omnia eadem. Vinum è syluestri vua nigrum adstringit: prodest alui & stomachi fluxionibus, & cæteris, quibus cõstrictione, & contractione opus est.

Vinum melitites. CAP. VI.

Melitites datur in longis febribus, quæ stomachum infirmarunt: nanq; alui leuiter emollit, vrinam ciet, stomachum expurgat. Prodest articulario morbo, renum vitijs, imbecillo capiti, & mulieribus abstemijs: odoratum siquidem est, & corpus alit. Distat à mulso, quod fit è vino vetere, austero, & melle exiguo. Melitites autem adiecto ad quinque congios austeri musti, mellis congio, & salis cyatho, cortinis magnis, quò magis

magis ad efferuescendum locus pateat, fieri oportet, sensim asperso sale: cūque efferuere desierit, in alia vasa transfunditur.

Mulsum.

CAP. VII.

Mulsum è vetere vino austeroque, & bono melle factū, præfertur: minus enim inflat, ac celeriter id genus in vsum venit. Vetus corpus alit: media etate, aluo prodest, vrinam pellit: à summo cibo sumptum nocet: & inter initia potum, implet: dein appetendi auiditatem reuocat. Fit mulsum duabus vini metretis, admissa vna mellis. Aliqui, quò celerius præberi possit, mel cum vino coquunt, & ita transfundunt. Alij utilitatis gratia, ad sextarios, sex musti feruentis, vnum mellis adiiciunt: & vbi ferverit, vase recondunt. Dulce autem permanet.

Aqua mulsa.

CAP. VIII.

Aqua mulsa easdem quas mulsum vires possidet. Cruda vtimur, cū moliri deiectionē, aut vomitionem incitare volumus: vt ijs, qui venena hauserūt, ex oleo. Decocta datur imbecillis, & hominibus elanguescētis pulsus, quos illi dixere microsphictos, tussietibus, peripneumonicis, & ijs qui immodico sudore digeruntur. Iā paratum conditiuumque, quod aliqui hydromeli propriè vocant, media etate adynamo vino, aut lora in recreandis viribus, respondet, & similem vim adipiscitur: quare inflammationibus alicuius membri plus quàm lora prodest. Inueterati tamē
vsus

usus damnatur, inflammatis, aut constrictis: sed laboranti stomacho, aut cibū fastidienti, sudatoribus ve conuenit. Fit, duabus pluuię aque veteris ad vnā mellis partem additis, & insolatis. Alij fontanā aquā adijciunt, & ad tertias partes decoquunt, & ita recondunt. Nec desunt, qui hydromeli appellent, quod à melle elutis aqua fauis confici ac seruari soleat: sed meratius confieri conuenit: aliqui id coquunt. Aegrotantibus noxium est, quoniam plurimum ceraginis sibi vendicat.

Aqua.

CAP. IX.

DE aquis in vniuersum decernere, propter locorū proprietates, & peculiare naturas, cœlum, & alia pleraque, difficile est. Magna tamen ex parte optima est dulcis, syncera, nullius omnino qualitatis particeps, & quę ne minimo quidem tempore in precordijs commoratur. ad hæc, quę & facili via fertur, & citra molestiā, nec inflationes creat, & minimè computrescit. Aqua maris calida est, & acris: stomacho aduersatur (aluum enim conturbat) pituitam expellit. Si verò calida ad fœtus adhibeatur, elicit & discutit: nervorum vitijs, & perionibus, ante vlcera prodest. Miscetur cataplasmati ex hordeacea farina, & emplastris, & discutientibus malagmati. Ad mouēdas deiectiones tepescit infunditur, & ad tormina: calida, psoras, pruritus, impetigines, lēdes, & mammās rigentes

tes, foweri vtile est: liuores fotu discutit: ad venenatos ictus, qui tremorem & refrigerationem adferūt, salutaris intelligitur, maximè scorpionum, phalangiorum, aspidūmq; etiam si quis in calidam descendat, auxiliatur. Et malo habitu confectis iam diu corporibus, neruisq; balnea ex ea vtilis: hydropicos, capitis dolores, aurium grauitates, feruentis vapor leuat. Syncera, & sine potabilis aquæ mistione reposita, virus deponit. Sunt qui etiam præcoquant, & ita recondant. Datur ad purganda corpora per sese, aut ex posca, aut cum vino, aut melle: verū post deiectionem, dant gallinæ aut piscium iuscula, ad domandam morsus acrimoniam.

Thalassomeli.

CAP. X.

Quod thalassomeli vocatur, vehemēter purgare constat. Temperatur autem æquis portionibus maris, mellis, & imbris ex alto, defecatis, & picato vase per Canis æstus insolatis. Alij ad binas marine coctæ singulis mellis adiungunt, & vase condunt: huiusmodi moderatius est aqua marina & mitius.

Acetum.

CAP. XI.

Acetum refrigerat, & adstringit: stomacho vtile, & appetentiā excitat: erumpentē vndecunq; sanguinē, potu in se sūve sistit: prodest alui fluxionibus coctū cum cibis: cruentis vulneribus inditur & inflammationes arcet, in succidis lanis aut sponsia impositum: reprimi-

D

procidentia sedis, vulnēq; itē abscedentes gingi-
 vas, & sanguine manantes. Ad nomas, & ignē
 sacrum, vlcera quę serpunt, lepras, impetigines,
 pterygia, cum aliquo cōuenienti efficax est. pha-
 gedenas vlcerum, nomasq; fotu continuo cōhi-
 bet: podagricis calido fotu, cū sulphure auxilia-
 tur. sugillationes rapit, cū melle illitū. Contra ca-
 pitis ardores cum rosaceo in succidis velleribus,
 aut spongia imponi: ur. Ad aquā inter cutē, gra-
 uitatem aurīū, & sonitus, sibilosq; feruentis va-
 por proficit: instillatum quoq; aurium vermes
 necat. Panos cōercet tepidi fotus, aut si imluta
 aceto spongia admoueatur, & pruritus permul-
 cet. Contra venenatos serpentīū ictus, qui refri-
 gerando nocent, calidū cōmodē fouetur: & frigi-
 dum, iis, quę exurens virus ei aculantur. Cali-
 dum potum, atq; vomitionibus redditū, aduersus
 omnia venena efficax est, pręsertim contra me-
 conium. & haustam cicutam. conglobatum in
 ventre sanguinē, lac coagulātū, fungos, ixiā,
 taxūmq; cum sale. Haustu voratas hirudines, si
 sorbeatur, cūcit: tussim veterem mitigat, & re-
 centem lacescit. In orthopnœa calidum cōmodē
 sorbetur, gutturis fluxiones gargarizatum inhi-
 let, anginis & vix procidenti cōuenit: contra
 dentium dolorem, calidum colluitur.

Acetum mulsum. C A P. XII.

A Cetum mulsum, quod oxymel vocant,
 hoc modo temperatur: Aceti heminas
 quinque,

quinque salis marini pondo, mellis minas decem, aque sextarios quinque pariter coquito, decies efferuescēte cortina: atq; vbi refrixerit, diffundito. Sumptū crassos humores extrahere, & ischia-
dicis, comitialibus, & articularū morbo cōflicta-
tis prodesse creditur. Cōtra morsum eius vipere,
quam sepa vocant, haustum meconiū, ixiāmve,
auxilio est. Anginis vtiliter gargarizatur.

Acida muria.

CAP. XIII.

ACida muria, quam Græci oxalmen vo-
cant, cōtra nomas fotu, putrida vlcera,
canum morsus, & venenatos iclus auxiliatur.
Sanguinis fluxiones post excisos calculos sistit, si
statim calida in vulnus inijciatur, & precidua
sedem reprimat: dysentericis, si nomas sentiāt, in-
funditur: oportet autem ex lacte instillare. Hi-
rudines sorbitione aut gargarizatu necat: fur-
fures & manantia capitis vlcera exterget.

Thymoxalme.

CAP. XIII.

THymoxalme veteres vtebantur, dabāntq;
laborantibus imbecillitate stomachi, ternos
quaternosve cyathos, aqua calida dilutos, in ar-
ticularibus morbis, & inflationibus. Crassos hu-
mores, atrōsq; trahit. Hoc modo facitatur: Thy-
mi triti acetabulum salis idem modus, rutæ, pu-
legij, polentæ, singulorum exigue portiones in
vas coniiciuntur, aquæ terni sextarij, & aceti
terni cyathi infunduntur, & circumposito lin-
teo sub dio madescunt.

Scillinum acetum. CAP. XV.

Scillinum acetum hoc modo fit: Scilla, quæ candida fuerit, expurgata cōciditur, traiecitq; lino segmenta modicis intervallis, ne se contingant, siccātur in umbra quadraginta diebus: mina corū in aceti boni sextarios duodecim immergitur, & vase diligenter operto septenis diebus in sole madescit: post eum numerū dierū scilla eximitur, & expressa abijcitur: defacatum acetum transfunditur, & reponitur. Aliqui scilleminam, quinque aceti sextarijs miscent. Alij citra exiccationē repurgantes, parem mensuram adijciūt, & senis mensibus macerari patiuntur. Id multo magis humorum lentitias digerit: gingivas humore prægnantes collutione stringit firmatq; & motos dentes stabilit: putredines oris, & graues halitus tollit: durat fauces sorbitione, & callosas facit: vocem expedit, & limpidam canorāque reddit. Datur stomachicis, egrè cibum cōcoquentibus, melancholicis, comitialibus, vertiginosis, mente captis: item vulvarū strangulationibus, lienis incremēto laborātib; ischia dicisq;. Imbecillos admodum recreat: corpus sanum reddit, & bonum colorem præstat: oculorum aciem exacuit: tarditatem quoque aurium infusione purgat. In summa, ad omnia efficax. Cauendum tamē intestinis exulcerationibus, in capitis dolore, aut nervorū vitijs. Datur quotidie ieiunjs sorbendum, inter iniuria exigua, paulatim

latim adaugendo, ad cyathum vsque. Nonnulli
binos dant cyathos, aut largius.

Scillinum vinum. CAP. XVI.

Scillinum vinū fit hoc modo: Dissectam, vti
dictum est, scillam, & sole siccata cotundi-
to, minam eius tenui cribro incernito, & linteo
raro illigatam, in videnos sextarios musti recen-
tis ac boni demergito: vbi trimeſtri spatio madue-
rit, elutriatum vinum, obſtructo diligēter va-
ſe, recondito. Licet queque sic humida scilla vti:
In orbiculos, rapi modo, dissectā duplicato pon-
dere, quadraginta diebus insolari oportet, &
valde inueterascere. Alia parandi ratio: Scille
dissecte & repurgate tres minas, in Italicā me-
tretam musti demittito, & senos menses in vase
obſtructo macerari finito: post id tempus defeca-
tum & excolatū vinum recondito. Vile est con-
tra cruditates, & ciberū corruptiones: item ijs,
qui reuomunt cibum, & si pituita in ventre, aut
stomacho coierit. Prodest lienosis, malè habitis
corporibus, aque inter cutem, regio morbo, diffi-
cili vrinæ, torminosis, inflationibus, resolutioni
neruorum, horroribus longis, vertiginosis, &
vulsis. Menses pellit, minimèq; nervos infestat.
Hoc vinum vetustate fit melius. Cauendus in
febre vsus, aut si interanea vlcus sentiant.

Marina vina. CAP. XVII.

Marina variè faciuntur: Aliqui enim
statim quum decerptæ sunt rube, aquam

maris admiscant. Alij in area vvas sole siccant: quibus calcatis, marinam adiiciunt. Alij passas prius vvas in dolijs marina aqua macerāt, mox calcatis exprimunt: id magis passi generibus adscribitur. Quæ tamen austeriore gustu temperantur, contra febrium aduentatium indicia valent, si modo meliora non adsint: aluum subducunt: prosunt purulenta extusis et tibus, aut siccata aluus exerceat. Quæ ex Aminæis vuis sunt, caput tētāt, stomacho aduersantur, flatus creāt. Verum quò plenior habeatur historia, ijs, qui huius studio tenentur, non inutile existimamus varias vinorum cōpositiones adferre, non quòd frequens eorum aut necessarius existat vsus, sed ne quid omisisse videamur, quod ad eorū rationem attinet. Sunt autem quædam ex ijs factitia, minoris curæ ac impendij, quæ cadunt in vsus: vt quæ ex cotoneis malis, pyris, siliquis, item myrti baccis componuntur.

Cydonites.

CAP. XVIII.

Cydonites nomine alio melites appellatur, & ita fieri consuevit: Mala cotonea exemptis seminibus, frustatim rapi modo scinduntur, & duodecim minarum pondo, in musti metretā, triginta diebus macerantur, postea defecatum vinum reponitur. Alia faciendi ratio: Oportet ad singulos mellis sextarios, denos succi cotoneorum tusorum pressorūmq; adycere, & ita recondere. Vinum hoc adstringit: prodest stomacho, dysenteris,

rie, hepaticis, renum vitijs, & vrinae difficultati. Melomeli, quod & cydonomeli nominat, sic fit: Cotonea mala seminibus suis castrata, in qua plurimum mellis, quo penitus demersa cōtegatur, conijciuntur: id post annum mitescit, mulso non dissimile. Præstat eadem, quæ superior cōpositio.

Hydromelum.

CAP. XIX.

FIt hydromelon duabus mensuris aquæ cōctæ, & sub Caniculæ sydus insolatæ, additis ad vnam melomeluis facti ex cotoneis. Vis huius eadem est.

Omphacomelites.

CAP. XX.

Omphacomelitis faciendi ratio hæc est: Acer bæ vine adhuc immaturæ, & tribus diebus insolatæ exprimuntur, & ad ternas succi partes mellis optimi despumati singule partes adiunguntur, & insolatur in vasa transfusum. Vim reprimendi ac refrigerandi habet: stomachicis celiacisq; conuenit. Usus post annum est.

Apijtes.

CAP. XXI.

FIt & è pyris, pèrinde atq; cotoneis, vinum, Apijtes nomine sed ita vt pyra nō magnopere maturescant. Ex siliquis etiam, mespilis, sorbis, simili modo temperatur. Omnia hæc genera acerba sunt, & adstringunt: stomacho vtilia sunt, atq; intestinas fluxiones cohibent.

Oenanthinum.

CAP. XXII.

FIt è feraci vite syluestri, quod vocatur cennanthinum: Sicci flores minis duabus musti ca-

do macerati : post triginta dies mutantur , mox colatum vinum reconditur. Facit aduersus stomachi imbecillitatem, cibi fastidia, caliacos, & dysentericos.

Rhœtes.

CAP. XXII.

FIt è punicis malis maturis quod rhœten nominant, succo expresso ab acinibus eorum, quibus lignosus nucleus abest, apyrena vocant, ac decocto ad tertias, & ita reposito. Efficax est contra fluxiones internas, & febrim cum alui profluuium exortam : stomacho vtile : adstringit aluum, & vrinam mouet.

Rhodites.

CAP. XXIII.

Rhodites sic fit : Rosarum siccarum tusarumque minam linteolo deligatâ in sextarios octo musti demergito : & post tres menses defecatum vinum transfundens, recondito. Vtile iis, qui febre carent, & ad stomachi coctiones, & dolores à cibo potum, & contra humidum aluos, & dysenterias. Fit quoque ex succo rosarum, addito melle, quod rhodomeli vocant, quod arteriæ scabritijs conuenit.

Myrtites.

CAP. XXV.

MYrtites sit, baccis nigris, quæ maturitate excesserint, tuis, & organo expressis. Aliqui ad tertias coquunt. Alij baccas prius sole torrēt, & quaternis sextarijs contusarum, ternas aque heminas adiiciunt, & vini veteris parem modum postea exprimunt, & seruāt. Magnopere adstringit

adstringit stomacho vtile, fluxionibus ventris ac stomachi prodest: & contra intestinas vlcerationes, & profluvia: denigrat capillos.

Myrsinites.

CAP. XXVI.

MYrsinites sic temperatur: Rami nigre myrti cum suis baccis & folijs tusi, decem minarũ pondo, in tribus musti congijs feruescunt, donec duo supersint, aut certè dimidiũ: id vinum colatũ ad vsus reconditur. Contra furfures, vlcera in capite manantia, eruptiones papularum, gingiuas, tonsillas, & purulentas aureis efficax est: sudores sistit.

Lentiscinum & terebinthinum.

CAP.

XXVII.

LEntiscinum similiter vt myrsinites temperatur: nec secus terebinthinum. Nanq; baciferi eorum rami sumi debent. Similes insunt vires: adstringunt, stomacho accomedantur, & defluxionibus intestinorum, vesicæ, & stomachi, et sanguinis profluvio: vlcera omnia fluxionibus obnoxia, fotu ad cicatricem perducunt: fluxiones vuluæ ac sedis in seissione cchibent.

Palmeum vinum.

CAP. XXVIII.

PAlmulas maturas, quas vocant chydæas, in vrceolum imo pertusum, & obstructum picata arundine, demittito: lino foramẽ sit obturatũ, et quadragenis sextarijs ternos aque congijs infundito: quod si ipsum ita dulce esse non libeat, quinque congijs infudisse satis est: post de-

cem dies detracto ab arundine luteo assumito vinū crassum & dulce, & reponito. Suave illud quidē, sed capiti noxiū: cōtra fluxiones, propter adstrictoriā vim, efficax: stomachicis, celiacis, sanguinē expuentibus cōuenit. Aliqui idem addita aqua iterū capiūt, & tertio, quarto, quinto, sexto ve faciunt: quod tandem acore vitiatur.

Catorchites.

CAP. XXIX.

CAtorchites, aliquibus sycites vocatur, in Cypro fit, ita vt palmeum: sed hoc interest, quoniā pro aqua tantūdem humoris adiūciūt, in quo recenter pressa vinacea maduerint. Caricæ, quæ chelidonie aut pheniceæ appellantur, præsertim nigre, macerātur, vti diximus, et post decem dies humor excipitur, atq; iterū aut tertio, idem modus aquæ, in qua vinacea maduerint, infunditur: simili modo intercedēte spatio, quarto aut quinto assumitur. De maceratarū liquor non secus acore cōtrahit, & aceti vsum præbet. Id tenue est: flatu gignit, stomacho aduersatur, fastidiū parit: aluo tamē prodest, urinā ciet, menses trahit, lactis vbertatē facit, vitiosum sanguinē creat, et elephātiāsin adfert, vt potio, quā Zythio appellamus. Aliqui sex amphoris, decē salis sextarios adiūciūt. Alij murie amphorā: quod non facile vitiatur, & aluo idoneū fore censent. Alij thymū et feniculū imo subiūciūt, & caricæ superponūt: et ita vicissim, donec vas expleuerint. Fit & esycomoris eodem modo vinū, sed in acetum

tum acre degenerat: quoniã non ita praualet vis eorũ, vt fluētis liquoris dulcedinẽ retinere possit.

Resinatum vinum. CAP. XXX.

Resinatum vinum populatim factitari solet: copiosum in Galatia: quoniã vinũ illis coacescat, vna non maturescence, ob celi algore, nisi picea resina temperetur. Resina autem cum cortice tunditur, et amphora dimidiata hemina permiscetur. Aliqui, vbi efferbuit, excolant, separãtes resinam: alij relinquũt. Hæc vina vetustate dulcesciũt. Omnia capitis dolorem, & vertigines faciũt: concoctionem tamen adiuuant, & vrinã cient: tussietibus, ac destillatione vexatis cõueniunt: item coeliacis, dysentericis, & hydropticis, et fœminis fluxione vuluæ laborãtibus: altis exulcerationibus infunditur. In hoc autem genere nigricans magis albo constringit.

Strobilites. CAP. XXXI.

Strobilites fit maceratis in musto nucibus pineis, recentibus, fractisq; præbetq; resinati effectus. Si quis madefactas nuces pini musto decoquat: potum affatim conuenit ijs, qui tabitudine conficiuntur.

Cedrinum vinum. CAP. XXXII.

Cedrinum, iuniperinum, cupressinum, laurinum, pineum, aut abiegnum, simili ratione sunt. Diuisos recenter ramos, cum fructũ edũt, aut soli, aut balneo, aut igni, admonere oportet, vt consudent, congióq; vini minam vnã permiscere

scere, & post duos menses transfundere, & antequàm recondantur, insolare. Factitiorum vinorum vasa impleri debent: namque non plenis vasis, vina in acorē corrumpuntur. Medicata autem vina, rectè valentibus insalubria. Omnia excalfaciunt, urinā cient, & substringūt. Laurinum tamen vehementius excalfacit. Fit quoque è fructu cedri maioris vinū, congio musti, adiecta tusarum baccarū selibra: diebus quadraginta insolari debet, & defecatū in vasa trāsferri.

Fit etiam vinum è baccis iuniperi, non aliter quàm cedrites, & ad eadem valens. Cedrites hoc modo fit: Cedriam dulci aqua lauant, & singulas amphoras singulis cyathis diluunt, & ita musto replent. Hoc genus vini excalfacit, extenuat: tussi antiquæ vtile sine febre, pectoris laterūque doloribus, torminibus ventris, & interaneorū vlceribus, purulentis excreationibus, mulieribus vuluæ causarijs, hydropicis que: facit aduersus ventris tineas & horrores: contra venenatos ictus auxiliatur: serpentes necat: aurium doloribus instillatum medetur.

Zmioleno
Vino

Picatum vinum. CAP. XXXIII.

Picatū ex liquida pice & musto tēperatur. Picem autē primū marina aut muria tantisper eluere oportet, dum in albuērit, & sincera maris aqua defluat, mox aqua dulci proluenda: cōgijs octo musti, vncia picis vna aut altera adijcitur: ubi efferbuerit, et cōstiterit, in vasa diffunditur.

ditur. Hoc genus vini ex calfacit, concoquit, purgat, abstergit: vtile doloribus pectoris, alui, iocine-
ris, lienis & vuluæ, si sine febre sint, veteri rheu-
matismo, exulcerationibus in altū recedentibus,
tussi, suspiriis, cōcoctionibus tardis, inflationibus,
& luxatis, præsertim in succida lana impositū.

Absynthites. CAP. XXXIII.

Absynthite faciendi ratio euariat. Ali-
qui enim duodequingenta sexta-
rijs. Italicarū amphorarū, admistam absynthij
Pontici librā decoquūt ad tertias: & vbi infu-
derint sex acetis sextarios, & absynthij selibrā,
ac diligenter permiscuerint, diffundunt in vas:
dūmq; cōquieuerit, defecāt. Alij absynthij minā
in amphoram demittunt, tusāmq; & raro linteo
deligatam, in cado musti macerant, binis men-
sibus. Alij absynthij quadrantē, alij trientē, &
nardi Syriacæ, cinnamomi, cassiæ, floris iunci
odorati, calami, elatæ, palmarū singulos sextan-
tes iniiciunt in metretam musti, & tundentes
prius pila, obstructo vasis spiraculo, binis, ter-
nisve mensibus dimittunt: postea defecatū vinū
transfundunt ad vsus. Alij addunt in mustica-
dum, celticæ nardi drachmas quatuordecim, &
absynthij drachmas quadraginta, linteo inuolu-
tas: & post quadragesimum diem elutriāt. Alij
in senos sextarios musti, absynthij librā, & sic-
cæ pini resinæ sextantem immittunt, & post de-
cem dies excolant, & recondunt. Vtile est stoma-

*Pelinkouo
vino.*

cho: vrinam cit:tardam concoctionē a:celerat:
 hepaticis, regio morbo, et renū vitus auxiliatur:
 fastidia discutit: ijs prodest, quibus stomachus
 negotium exhibet: valet contra longam præcor-
 diorum distentionem, & inflationes. teretēsque
 ventris tineas, & remoratos menses: cōtra hau-
 sta ixiæ venena quàm plurimum potum, & vo-
 mitionibus redditum, auxiliatur.

Hyssopites.

CAP. XXXV.

Hyssopites ē Cilicio hyssopo maximè lauda-
 tur, sitq; similiter, foliorum hyssopi tusorū
 libra in amphoram musti coniecta, linteolo raro
 cum quibusdam lapillis, folia inuoluuntur, vt
 degravatus pondusculo fasciculus sidat: vinum
 post quadraginta dies defecatum elutriatur.
 Contra pectoris, laterum, & pulmonis vitia, ve-
 terem tussim, & suspiria prodest: vrinam cit, tor-
 minibus, & horroribus februm circuitu repetē-
 tibus auxiliatur: menses mouet.

Ex diuersis plantis facta.

CAP. XXXVI.

Simili modo chamædryites fieri solet. Excal-
 facit, discutit: conuulsis, regio morbo, vulue
 inflationibus, tardæ concoctioni, incipienti aquæ
 inter cutem, subuenit. Inueterascēs melius red-
 ditur. Stæchadites non secus temperatur. Con-
 gys sex, stæchadis minam addere oportet. Cras-
 sitiem, inflationes laterū, neruorūq; cruciatus,
 & persictiones discutit: comitialibus commodē
 dat

datur, cum pyrethro & sagapeno. Fit ad eadem acetū ē stachade herba, vt paulo ante diximus, aceto macerata, quod eosdem implet effectus. Fit vinum ē betonica, quam cēstron psychotrophon appellant. Herbā semine maturo pregnātem, cū suis ramulis minae pondo, congrīs duobus vini macerant, & post septimum mensem transfundunt. Ad multa interaneorum vitia, vt frutex ipse, pollet. Et vt in vniuersum dicatur, factitia vina, sibi mixturarum vires adsciscunt: quare non difficile fuerit ijs, qui illarū naturas norint, vinorū vires coniectura quadam cōsequi: verūtamen vinorum vsus febricitantibus abdicādus. Fit etiamnum ē betonica acetum, ad eadem vitia vtile. Tragoriganites fit quaternis tragorigani drachmis linteolo colligatis, in quaternos musti sextarios coniectis, & post tertium mensem trās fufis. Prodest torminibus, vulsis, ruptis, laterum doloribus, spirituum discursationi, egris concoctionibus. E' nāpis fit vinum, nomine bunites, drachmis duabus tusi nāpi in sextarios duos musti additis, et ceteris eodem modo factis. Prodest stomachicis, & dimicatione, aut longo equitatu fatigatis. Dictamni drachmas quatuor macerato quaternis musti sextarijs. Facit aduersus stomachi fastidium menses, & purgamentum à partu subducit. Marrubii adulti folia tundito, & sextarios octo in musti metretam demittito, & reliqua consimiliter facito. Conuenit hec
vinum

vinum pectoris vitij, & omnibus, quibus mar-
rubium. Thymitusi & cribrati vncias centum
linteo colligatas, in amphoram musti adycto.
Valet contra aegras coctiones, fastidia, dysente-
riam, nervorum & precordiorum dolores, hyber-
nos algores, & venenata animalia, quorum mor-
sum frigus insequitur, aut putrescit locus. Simili
modo estatureia vinum fit, quod eadem que thy-
mites prestat. Sic quoque origanites ex heracleo-
tico origano conficitur cum supradicto. Facit ea-
dem que thymites. E calamintha, pulegio, &
abrotono vina fiunt eodem quo thymites modo.
profunt stomachicis, cibum fastidientibus, & re-
gio morbo: quod urinam moueant. Fit item conyxa
vinum, contra venenata ante alia efficax.

Aromatites.

CAP. XXXVII.

ARomatites ita fit: Palme, aspalathi, ca-
lami, nardi gallici, singulorum quatuor
sextarios sumito: postquam contriueris, passo subigi-
to, coactis ingentibus offis, & in sextarios duode-
cim austeri musti deiectis, operculato vase, qua-
draginta diebus quiescere finito: deinde ubi fact
expurgatum fuerit, recondito. Alia eius ratio: Ca-
lami vncia, phu drachma septem, costi drachma
due, nardi Syriacæ drachma sex, cassia vncia,
croci drachma quatuor, amomi drachma quin-
que, asari drachma quatuor: omnia simul trita
& linteo colligata in cadum musti demerguntur,
& postquam vinum deferbuerit, transfunditur:
Facit

Facit ad pectoris, & laterum, & pulmonis dolores. difficili vrina, horroribus, retardatis mensibus, atq; ijs, qui per frigora iter faciunt, potum conuenit: pituita crassitiem extenuat: colorem alit, somnum conciliat, dolorem finit, renum & vesicae vitij auxiliatur.

Ex diuersis odorem facta.

CAP. XXXV III.

FIt & vinū ad destillationes, cruditates, tussim, inflationes, & si humor in stomacho coit: myrrhae drachmae, piperis candidi drachma una, iridis drachmae sex, anisi drachmae tres: omnia plenius tusa: & linteolo inuoluta in sex vini sextarios coniunguntur: vinū post triduum colatur, & in lagena reconditur. Datur post deambulationē, meraculū, cyathi vnus mensura. Fit quoque nectarites ex helenio herba: Radice sicca podo quinq; drachmarum linteolo colligata, & in congios sex musti addita, & post tres menses effusa. Facit ad stomachi & pectoris vitia: vrina pellit. E syriaca nardo, et Celtica, malabathroq; vinū factitatur, hac ratione: Singulorum selibra in binos musti congios mittito, post menses duos colato. Datur cyathus vnus cum tribus aquae. Hoc vinum efficax est contra vitia renum, hepaticos, regium mortum, & vrinae difficultatem: prodest stomachicis, atq; ijs quos pallor decolorat. Alij unciam, aut sextantē acori, & celticae nardi quadrantem, in musti ampho-

ram adiiciunt. Asari quadrantē in senos musti sextarios itidem demittito. Id vini genus urinā ciet: hydropicis, & regio morbo laborantibus hepaticis, ischiadicisq; conuenit. Radicis syluestri nardi recentis & trite cribrataeq; bessem, in congiū musti coniūcito, duos menses quiescere sinito. Vtile est hepaticis, difficili vrine, inflationibus, stomachicis.

Ex diuersis herbis facta.

CAP. XXXIX

Radicis dauci contuse drachmas sex in musti amphoram imponito, & similiter transfundito. Facit ad dolores thoracis, precordiorum, & value menses pellit, ructus ciet, & urinam: prodest tussi, ruptis, vulsisq;. Saluie vnciam in musti amphoram, quod idem cum ceramio est, mittito. Valet contra renum, vesicae, & laterum dolores, reiectiones sanguinis, tussim, rupta, vulsa, & suppressos menses. Panacis vnciam in musti congiū mittito, & transfundito. Prodest ruptis, vulsis, contusis, orthopnoe: lenis crassitiem extenuat: contra tormina, coxendicum dolores, efficax est: tardas concoctiones accelerat: menses & partus extrahit: aqua inter cutem, & serpentium ictibus auxiliatur. Vina ex acoro & dulci radice consimili modo fiunt. Oportet enim singulorū vncias octo in senos congiōs mittere, tribus mensibus macerare, mox in vas transferre. Faciant ad pectus, & latera, &

vrinam mouent. Seminis apij recētis, maturi & cribrati vncie nouem in linteo colligatæ in musti amphoram demittantur. Appetitum excitat: stomachicis, & difficili vrine auxiliatur: faciles spiritus facit. Ex sceniculo, anetho, & petroselino, vina eodem modo fiunt, & ad eadem efficacia. Fit & è flore salis vinum, multò ad purgandum efficacius, quàm vinum aqua marina temperatum. Fauces, vesicam, renes, & stomachum infestat: quare neque in secunda, neq; aduersa valetudine prodest. Fit etiam vinum quod phthorion vocant, quoniam partus necat, & abortus facit: veratro, aut scammonia, aut syluestri cucumere. iuxta radices vitium sato: siquidem vites sibi illorum vires adsciscunt. Id vinum partus enecat: datur ieiunis mulieribus, quæ antè vomuerunt, cyathorum octo mensura, dilutum. Ramorū thymeleæ cum suis folijs & fructu triginta drachmas mittito in congios tres musti, & leui igne coquito, donec congiū duo supersint, defecatumque recondito. Aquosa purgat excrementa, & lionem absomit. Chamalea dum floret, cum folijs tusa & cribrata decē drachmarū pondere, in musti congiū additur. Post duos mēses vinum in vas transfertur. Aquæ inter cutē, hepaticis, & lassitudine confractis, efficax est: item mulieribus, quæ à partu agrè purgantur.

Chamæpitvinum simili modo fit, ad eadem conueniens: vrinam quoque ciet. Librum radicis

mandragoræ concidito, segmenta lino traicite, quod selibram æquat in musti cadum demittito, ibiq; esse finito admēses treis, deinde trāsfundito. Media potio, hemina dimidiū: bibitur, passo in duplum addito. Aiunt heminam vini congio mīstam, potu soporem adferre: cyathus vnus cū sextario vini potus, enecat: medicis vsus eius, doloris sensum aufert: fluxiones incrassat: olfactu potūque, & cum inditur, idem præstat. In congiū musti aqua marina diluti, drachmas duodecim nigri veratri triti in linteo mundo, mittito: dūmq; efferbuerit in marine aque congios quatuordecim aut quindecim, vbi pleniusculè fegeris, in i cito: post aliquot dies colato, & vtitor. Dato ciathū vnū ex aqua balnei in potu, ad aluum soluendā, vīs qui euomuerunt à corna. Alia ratio: Veratri drachmas viginti, iunci odorati vncias duodecim, spice Syriace vncias tredecim, cribratas, & linteo colligatas in septem vini Coi sextarios diebus quadraginta macerandas indito, postmodum colato: dabis in potu sesquiheminam. Aliter: Decocte marine aque ex alto petite sextarios duodecim, veratri candidi libras sex, in musti amphora quadragesimo die, quāmadefeceris, collato, & vtitor. Alia ratio: Veratri drachmas duodecim, et aphronitri quaternas, in senis musti sextariis diebus quinisdenis macerato, mox colato: & semestri exacto, vtitor. Id vini genus abortus facit, & partus necat. Aut

ruus in sole siccatas imposito in musti metretam
 (implet autē metreta congios duodecim) & gyp-
 sum in vinū mittito pōdo drachmarū viginti, &
 biduo residere finito, conijcito veratri nigri dra-
 chmas triginta, iunci odorati, calami, singulorū
 drachmas triginta, baccarum iuniperi sextarios
 duos & trientem, myrrhæ & croci singulorū dra-
 chmā, inuoluens linteolo diebus quadraginta ap-
 pendito, postea colato. Dabis heminas treis, aut
 duas dilutas. Purgat à partu, & abortu fœmi-
 nas: fœtus extrahit, cōtra strāgulatus vuluæ effi-
 cax. Scāmonites sic fit: Radicis scāmonie per mes-
 ses effossæ, trite, & linteo colligatæ drachmas
 quinq; in musti congiū mittito, ad dies trigin-
 ta. Aluum purgat, bilem & pituitam extrahit.
 Metallica omnia, & primū Cadmia.

CAP. XL.

EX cadmie generibus optima est Cypria, bo-
 tryitis nomine, densa, modicè grauis, & in-
 leuitatem magis declinans, racemosa facie, colore
 spodij, quæ fracta cinerulenta est, & eruginosa.
 Proxima habetur foris cœrulea, intus candidior,
 internatis venarum discursibus, onychite lapidi
 similis. cuiusmodi sunt, quæ è veteribus metallis
 effodiuntur. Quædam etiam placodes, id est, cru-
 stosa dicitur segmentis quibusdam pèrinde quasi
 Zonis cinctæ, ob quod eam Zonitin appellauere.
 Alia ostracitis nominatur, gracilis, & magna
 ex parte nigra. Sed quæ testaceā faciem habet.

terram amplexa est. Improbatur candida. Oculorum medicamentis botryitis nomine, & onychitis, vtilis reliquæ ad amplastra, & farinas, quæ cicatricibus inducendis insparguntur. Ad eadē Cypria prodest. Ex Macedonia verò, Thracia, & Hispania delatæ improbantur. Cadmiæ effectus adstringere, cana explere, sordes expurgare, exiccare, corporis meatus infarcire, excrescentia in carne coercere, crustas creare, & ulcera, quæ cacoëthe vocantur, ad cicatricem perducere. Gignitur cadmia ex ære in fornacibus candente, fuligine egesta flatu, & lateribus camerisq; fornacum inherente. Prægrandes autē ac ferreæ sunt rudes, ab officinis appellatæ acestides, per summa fastigia cōnexæ & cōcamerate, ut quæ ab ære iactantur sursum corpuscula cohereant, & inibi detineantur: quæ cum spissius insident, in corpus concresecunt, & modo genus unū eius, modo duo, modo omnia perficiunt. Extrahitur & cadmia in Cypro è monte, qui Solis incumbit, crematolapide, cui pyrite cognomen est: in quo etiam monte quedam quasi venæ chalcitis, misyos, sorecs, melanteria, cœrulei, chrysocolle, atramenti sutorij, dipterygisq; inveniuntur. Nec desunt, qui cadmiam in lapidum fodinis inueniri tradant, falsi quadam lapidum cognatione: qualis inuenitur & apud Cumas lapis, nullam suam vim ostendens. Ille eo deprehenduntur, quod sunt cadmia leuiiores, nullūmq; alienum mamentibus

saporem exhibent : commanducatus item lapis, dentes offendit. cadmia, vt pote cū cedat, esum non respuit. Alio autem discerni possunt argumēto : Cadmia in farinā detrita, & accio subacta, atque in sole siccata, coit : quod in lapide non accidit. Itē tritus & igni appositus lapis prosilit, & fumū igni similem ei aculatur : cadmia verò quiescens manet, fuliginēmq; luteo colore aut aereo splendorem expuit, vario Zonarū discursu. Insuper lapis ignem expertus, atq; refrigeratus, colorem mutabit, ac leuior multo fiet : sed cadmia nihil euariat, nisi quis eam multis diebus cremauerit. Fit & in argēti fornacibus candidior, ac minus ponderosa, sed viribus nequaquam comparanda eraria. Vritur cadmia superior carbonibus obruta, donec translucida spectetur, & ferrei stercoreis modo bullet : mox extinguitur vino Amineo, quæ ad emplastra preparatur : sed quæ ad psorarum medicamenta preparatur, aceto. Alij hoc modo exustā conterunt in vino, rursūmq; fictili crudo torrent, donec pumicosa videatur : iterūmq; tritam ex vino, tertio vrunt, donec prorsus in cinerem redigatur, nihil scabritiæ retinens : hac spodiū vice vtuntur. Lauatur autem in mortario trita, effusa subinde aqua, dum sordidum nihil emergat : deīn coacta in pastillos reponitur.

Pompholyx. CAP. XLI.

Pompholyx specie sola, non genere, à spodio distat. Siquidem spodios nigricat, & ple-

rumque ponderosior est, palearum pilorumque plena, quasi purgamentum quoddam, quod ab arariarum officinarum pavimentis & fornacibus eueritur: pompholyx verò pinguis est, & candida, usque adeò levis, ut in auras evolare possit. Cuius duo fluxerunt genera: unum ad aëris colorem vergens, subpingue: alterum magnopere candidum, summamque levitatem nactum. Candida sit pompholyx, quoties in perficiundo aere, fabri prestantiorem facere volentes, detritam cadmiā cumulatiùs inspaserint. Namque tenuissima favilla, quæ effertur, in pompholygen coit. Ceterum pompholyx non ex aris modò materia, & fabril industria factitatur, sed ex cadmia quoque, ad gignendā ipsam, eximiè follibus proflata. Cuius faciundæ ratio hæc est: In domo gemina contiguatione operta, fornax extruitur, iuxta quam mediocris fenestra ad tabulatū à supernis partibus pateat: domicilij paries fornaci proximus, tenui foramine ad fornacem usque perforetur, ad excipiendam follis narem: ostiū mediocre habeat, pro exitu ingressūque artificis fabricatum: domuncula altera huic cōiuncta sit: in qua & folles, & flator suo munere fungantur: deinde carbonibus in camino succensis, assidēs artifex cadmiā particulatim fractā inspargit, à locis supra infurnibulū extructis: idem negotiū obit infernè artificis minister, simulque carbones adiicit, usque dum indita cadmiæ copia prorsus absumatur. Itaque egesta
suffitu

suffitu tenuis pars, & levis materie in summam domū euolat, & parietibus, tectis, fornicisq; adherescit: conflatum autem inde corpus, inter initia erumpentibus aquarum bullis simile prodit, postea maius incrementum capeffens, glomusculis vellerum simile redditur. Ponderosius autē in ima loca se recipit: sed hoc fornacibus offunditur, illud domus pavimento cohaeret. Quod tenuiore deterius existimandum est, ideo quod multū terræ collegerit, & spurcitia in acervatione refertur. Sunt qui hoc modo tantū fieri spondiū arbitrantur, de qua antē dictū est. Optima creditur Cypria, quæ accepto aceto halitum aeris præstat, colore aliquantū piceo, sapore cæni horrido: & si fraudem non experta, flagranti carbone infernescit, aëreum colorem contrahit. Antedictis autem notis diligenter attendendum est. Siquidem à nonnullis adulteratur taurino glutine, ouilo pulmone, aut marino, aut crinatis grossis, & quibusdam cōsimilibus. quod facile cognitu fuerit, quippe nihil in ijs probādis inuenietur eorum quæ antē dicta sunt. Pompholygem in commune ita lauari oportet: Ligatā linteo mūdo modiceq; raro, aut siccam, aut aqua respersam, in labellum demittito, quod imbrem contineat, & huc atque illuc fasciculū deferens, immergito: ita enim limosa pars eius ac utilis, effluet, & omne sedimentū in linteolo remanebit. Postea residere sinēs, aquā cum cinere colis incernito, & nouam infundens,

agito, & effundito: mutata tantisper aqua, & colata, dum arenosi nihil sidat. Demum aquam exprimito, & siccatum cinerem recondito. Alij quantum maximè fieri potest, siccant, & manibus in aqua conterunt, dum mellis crassamentum imitetur: deinde linteo faucibus excepturi vas obtento, aut laxius illigato, colant, & quò facilius trāseat, infusa per linteum largiore aqua, cinerem conturbant: mox spumofum, quod traiectum est, & supernatat vasi, concha excipiunt, & fictili nouo ad vsus recondunt. Quod verò refedit, sensim cribratum, in aliud vas transfundunt, relicto arenoso, quod pessum ierat: rursus lapidosa sidere patiuntur, & in vas aliud excolant: hoc identidem faciunt, donec cinis merus & arenæ expers inueniatur. Alij paulatim integram in aqua respergunt, arbitrati arenas lapillosq; suo pondusculo degrauiatos, pessum ire: pilos autem & paleas leuitate sua in sublime attolli. Ceterum cinerem medium separant, & in pilam coniectum, vt cadmiā, eluunt. Quinetiam lauitur vino Chio marina aqua diluto, modis, quos suprà diximus: & ita redditur adstringentior, quā aquis elota. Vis pōpholygis adstringere, resurgere, explere, purgare, obstruere, & aliquantum exiccare. Inter medicamenta numeratur, quæ leniter crustas obducunt. Quod si spondiō torrere libet, diligenter tritam, & irrigatam aqua, colliges in pastillos, fictiliq; nouo, subiectis leuibus

bus prunis, orbiculos cōtinuò versabis, dum assiccati fuluescant. Neque ignorandum, ex auro, argento, plumboq; fieri spondion: verum post Cypriū plumbeum maximè commendatur. Quoniā spondios sæpenumero desideratur, necesse est ostendere, quæ simili virtute polleant, vt in spodiū locum suffici possint, antispodia vocant, quoq; modo sumi debeant. Folia itaque myrti, cum floribus, & baccis immaturis, in fictile crudum coniecta, indito operculo cōtinua foramina habente, vruntur fornacib. donec figlinum percoquatur: iterum in fictile aliud crudum transferuntur, quod vbi perassatum fuerit, exempta lauatur ad vsus. Idem quoque fit è termite syluestris oliuæ, si habeatur: sin secus, satiuæ cum suis floribus, aut malis cotoneis dissectis, & detractis ossibus, aut gal-
lis, aut laceratis linteolis: item ex moris immaturis, id est cādidiis, in sole prius arefactis, aut terebintho, aut lentisco, ænanthe, aut mollibus rubi folijs, vel è buxi coma, vel pseudocypero cum flore. Alij ficulneas frondes in sole antea siccatas, eodē modo parant: alij taurinum gluten: alij succidas lanæ asperas, pice aut melle irrigatas: quæ omnia in spodiū vicem vsurpantur.

Acs vstum. CAP. XLII.

AEs vstum probatur rubrū, & quod cōtritu colore cinabarin imitetur: nigrū verò plusquam deceat exustum est. Fit autem è clauis solutarum nauium, fictili crudo cōpositis:
sub

subperso sulphure cum sale pari, omnibus vicissim insparsis, fictile circumlito sigulari creta spirameto, fornacibus inditur, donec figlinum percoquatur. Quidem pro sulphure & sale alumen inspargunt. Alij sine sulphure ac sale, fictili multos dies vrunt. Alij sulphure solo vtuntur, suliginē tamen excutiunt. Alij oblitos scissili alumine clauos, cum sulphure & aceto, fictili crudo cremant. Alij in aenea olla aceto respersos vrunt, & iterum ac tertio idem efficiunt, postea recondūt. Principem locū tenet, in Memphide cōbustum: proximum in Cypro. Adstringit, exiccat, reprimat, extenuat, attrahit: vlcera purgat, & ad cicatricem perducit: vitia oculorum emendat, excrementa in carne consumit, nomas cohibet, vomitus ciet, cum hydromelite potum, aut cum melle delinctum, illitūmve. Lauatur vt cadmia, mutata quater die aqua, donec nulla prorsus sordes emergat. Aeris recrementum, stercūsve quam scoriam vocant, eodem modo lauatur: & eandem vim, sed imbecilliolem, habet.

Flos æris. CAP. XLIII.

Flos æris, quem nonnulli clauorum veterum psegma, quasi resegmentum aut segmentum, nominarunt, optimus est friabilis, in attritu fuluescens, milij effigie, & numero, brevis, ponderosus, modicē splendens, atque cōstringens, qui delimitam æris scobem non recepit, qua saepe adulteratur. Sed id facileprehenditur, cū dentiū illius di-

su di' antantur ramēta. Fit autem, cū es ferna
cibus fusum, in receptacula delabitur, per cola fi-
stularum ad ea pertinetiū: tum huic negotio ad-
dicti ministri, sordes expurgantes, aquam clarif-
simam infundunt, refrigerandi proposito: itaque
repentino concretu, ac addensatione, velut expui-
tur, & erūpit antedictus flos. Adstringit & ex-
crescentia coercet: offusam oculis caliginē emen-
dat, sed magnopere mordet. Quaternūm ebolorū
pondere datus, crassum humorem extrahit: carno
sanariū & sedis vitia absūmit: eruptiones pafu-
larum cum vino cohibet. Candidus contra diu-
turnas aurīū grauitates tritus, in ea per fistu-
lam flatu impellitur: vnam, tonsillasque repri-
mit, farina eius cum melle admota.

Squamma æris. CAP. XLIII.

Squamma æris excussa ex Cyprūs officina-
rum clauis, crassa quidem ipsa præstantior,
que helitis, id est clauaris, nominatur. sed ex vi-
li promiscuōq; ære, aut candido, vitiosa intelli-
gitur: quam vtpote tenuem, & inualidam damna-
mus, maxime approbantes crassam, rufam, præ-
sertim si aceti respersu æruginem contrahat. Vim
habet adstrictoriā, extenuantem, reprimentem,
& erodentē: nomas coercet, vlcera ad cicatricem
perducit: pota ex aqua mulsa, aquam trahit.
Aliqui farina subactā, dant in catapotio. Ad-
ditur ad oculorū medicamēta, quod genarū sca-
britiam absūmit, & fluxiones exiccat. Lauatur

hoc modo: Sicca aris squammæ expurgatæ seli-
bra, cum nitida aqua in mortario manu diligen-
ter cōturbatur, quousque pessum ierit: abijcitur
quod subsidit, & effusa aqua, hemina celestis im-
bris adijcitur, & distenta manu, squāmā quasi
destrigenda sit, vehementer cōfricatur: dūmque
lentorem emittere caperit, aqua cēsīm ad sex he-
minas vsq; superinfunditur, terēdo validē: squā-
mā ad latus mortarij colligitur, ibique appri-
mitur: quo factō, expressus humor pyxide ex are
rubro facta, excipitur. Hoc est enim velut flos
squammæ valens viribus, & ad ocularia medica-
menta cum primis efficax. Inutile imbecillumq;
quod superest, lauatur donec nullam profus len-
titiā excernat, & linteo apertum biduo con-
quiescere sinitur, effusāq; extante aqua, vbi sic-
catū erit, reconditur pyxidicula. Alij vt cadmiā
lauant, & reponunt. Squammæ ex acie aut mu-
eronibus decusse, quam vocant stomoma, eadem
vis. Lauatur modo simili & reconditur: sed ad
moliendam alui deiectionem, inefficacior est.

Aerugo rasilis. CAP. XLV.

Aerugo rasa fit his modis: In cadum, aut
aliud cōsimile vas acetū quā acerrimū
infunditur: superponitur inde inuersum aeneum
vas, presertim concameratum: sin minus, pla-
num: sitq; obstructum, nullūmq; habeat spiramē-
tum: exempto, quo doliolū obturaueris, opercu-
lo, decimum post diem insidens aerugo deraditur.

Aur

Aut eris lamina in cadis super acetum ita suspēditur, ne ipsum attingat, & totidem post dies raditur. Aut massula eris, aut lamina vna pluresve, vinaceis nō recētibus, sed iam acescētibus cōduntur, & simili modo versantur. Quinetiam ex delimata eris scobe æruginem facere licet, necnō è laminis, quibus bractee auri cōcluse malleo ducuntur: si quis eas aceto respargat, & ter aut quater verset, donec æruginem contrahant. Tradunt æruginem in Cyprūs metallis gigni, lapidibus quibusdam nonnihil eris habentibus, quibus erugo efflorescit: addūntq; per Caniculæ æstus è quodam specu manare: sed illam paucam & optimam esse: hanc speluncis effluentem, copiosam quidē, & boni coloris, sed vitiosam, quòd lapides multos collegerit. Pluribus autē modis adulterāt aliqui pumice admixto, alij marmore, alij atramento sutorio. Sed deprehendemus pumicem aut marmor, dum pollice sinistræ manus madefacto, æruginis partiūculam altero atterimus: siquidē eam diffundi constat: marmoris autē pumicisq; partes cōeunt non dissipatæ, demūm q; tractatione crebra & humoris cōplexu dealbescunt. Quin & dentium appressu, si quidem sincera cedit, leuis, & sine asperitate. Atramentū verò sutorium igne coarguitur: nanque si fictile, aut lamina, adulterata æruginē illinatur, & feruenti cinere aut carbonibus incalascat alterutrum, mutabitur, rubescētq; id, quod atramentum sutorium acceperit

acceperit: quod id vstum suapte natura talem sortitur colorem. Aeruginis, quam vocant scoleciam, duo sunt genera: quedam fossilis est, altera factitia ad hunc modum: In mortario Cypru aris dimidiam heminam aceti albi acrisq; pistillo cu preo conterito, donec strigmenti crassitudinem imitetur: deinde aluminis rotundi drachmam vnam, cum salis fossilis, translucetis, aut marini quam albißimi. solidiq; aut certe cum nitri pari pondere terito in sole, ætuosissimis diebus, sub sy- dus Canicula, donec colorem aeruginis contrahat, & cöcretu strigmentosum fiat: vbi autẽ se in vermiculorum Rhodiaceis similium speciem coegerit, recõdito. Efficax & valde boni coloris redditur, si duæ partes vrine veteris cum vna aceti adieceris, et alia, quæ dicta sunt, peregeris. Sunt qui aeruginem rasilem, quæ in apparatu non respondit, gummi misto digerant in forma, & ita vendant: quod genus, vt vitiosum, improbatur. Fit & quedam ærugo ab aurificibus, mortario & pistillo Cypru aris, cum vrina pueri impubis, qua aurum ferruminat. Antedicta æruginis genera, vsto ari omnino respondent, sed magis effectiva valent. Sciendum fossilis scoleciam præstantissimam esse: derasam sequi: postremo loco factitiam. Mordacissima tamen est hæc, & magis adstringens. Aurificum autẽ ærugo rase respondet. Aerugines omnes adstringunt, extenuant, excalfaciunt: oculorum cicatrices emendant, lacrymas

erymas cient, nomas sistunt, vulnera ab inflammatione tuentur. Vlcera ex oleo cerâque ad cicatricem perducunt: callos & sordida vlcera purgant, cū melle coctæ: callum fistularum erodunt, cū ammoniaco, collyrii modo in eas adactæ. Ad gingivarū autē excrementias, & extuberationē vtilēs. Magnopere extenuant genarū crassitiē, cum melle illitæ: verū post illitionem spongia ex aqua calida locus fouendus est. Resina terebinthina excepta, cum ære & nitro lepras abigunt. Vritur ærugo, quacūq; velis, minutissimè fracta: comminutâque, in fictili patina, flagrantibus prunis superposita: versaturque donec se mutet, & colorem cinereum concipiat: postea refrigerata reponitur ad vsum. Sunt qui cruda olla eam vrant, vt dictum est: sed non prorsus eundem colorem cimenta reddit.

Rubigo ferri. CAP. XLVI.

Rubigo ferri restringit: sistit fœminarum profluvia, admota, potūque præstat ne concipiant. Illita ex aceto, ignibus sacris, & papularum eruptionibus medetur. Perquā vtilis ad scabritias genarū, reduuias, & pterygia: condylomatibus prodest, gingiuas firmat, podagras illita lenit, alopecius replet. Vinum aquâve, in qua cādens ferrum sit restinctum, potu celiacis, dysentericis, lienosis, cholera laborantibus, & dissolutis stomacho auxiliatur. Stercus ferri, quam scoriam vocant, eadē potest quæ rubigo, sed inefficax.

cus. Aconito, ex aceto mulso potum, opitulatur.

Plumbum elotum. CAP. XLVII.

Lotura plumbi sic fit: In mortariū plumbeū aquam iniiciens, pistillo plumbeo terito, donec nigrescat aqua, & limi modo crassescat, aut lutulenta reddatur: linteolo deinde colato, aquā superfundens, quò facilius quicquid est resolutū incerni possit. Hoc iterū facito, usque dum satis tibi habuisse videatur. Vbi cōsederit, priore aqua effusa, nouam adiciens, ut cadmiā lauato, donec nulla extet nigritia: postea in pastillos cogens reponito. Quidam scobem mūdi plumbi lima quesitam, mortario pastillōq; lapideis terūt, aut manibus cum aqua paulatim adiecta fricant, donec nigrescat: mox ubi id pessum ierit, effusa aqua, colligunt in pastillos. Nam tritum vehementer, cerusse simile redditur. Alij elimatē scobi modicam plumbaginē adiciūt, affirmātes ita elotum plumbum præstantius esse. Potest refrigerare, adstringere, inducere, mollire, explere caua, sistere oculorum fluxiones, & vlcerū excrescentia. Sanguiinem supprimit: prodest contra sedis vlcera, cōdylomata, & hemorrhoides, ex rosaceo: item ad ea, quæ agræ cicatricem ducunt: & in totum spodi effectus præbet, nisi quòd non obducit crustas. Syncerum plumbum affrictu, marini scorpionis draconisque plagis auxiliatur.

V Plumbum vstū. CAP. XLVIII.

Ritur plumbum sic: Super quā tenuissi-

mas plumbi laminas, fictili nouo inditas, sulphur
inspargito, additisq; alijs rursus laminis, interie-
cto semper sulphure, vsq; dū vas expleueris, suc-
cēdito: flagrante autem plumbo, ferrea rude ver-
sato, donec perfectē redigatur in cinerem, nihilq;
ē plumbo non vstum hāserit: tum demum, ob-
structis naribus, eximito: alioquin halitus plum-
bi noxius sentitur. Aut elimatā plumbi scobem
in olla sulphure vrito. Alij laminas in fictili cru-
do, vt dictum est, imponunt fornaci, aut foco, &
circumlinentes operculum, dato exili spiramento,
vrunt. Alij pro sulphure cerussam aut hordeum
inspargunt. Alij integras laminas imponentes,
acri igne vtūtur, & rudicula ferrea cōtinuē mo-
uent, dum in cinerem soluantur. Sed difficilis hu-
iusmodi vstio: & si vehemētius vratur, contra-
hit spume argenti colorem. Magis tamen nobis
placet prima vrendi ratio. Plumbum vstum la-
uatur vt cadmia, & reconditur. Eosdē effectus
habet, quos plumbum elotum, sed multo acriores.
Recrementum plumbi, quod scoriam vocāt, opti-
mum est, densum, fractu cōtumax, cerussam pla-
nē representans, nihil plumbo si habens, quod ad
luteum colorem accedit, & vitri splendorem imi-
tatur. Eadem, quæ plumbum exustum, potest,
sed magis adstringit. Lauatur in mortarijs infu-
sa aqua, & refusa summa aquæ parte, quæ lu-
teum colorem duxit: idq; sæpius, dum recremen-
tum absumatur. Dein vbi confederit crassamen

tum, aqua effusa, digeritur in pastillos. Molybdoides lapis à plumbi similitudine dictus, respondentem recremento vim habet, & eodem modo lauatur.

Stibium.

CAP. XLIX.

Stimmi optimum, quod splendidissimū est, modòq; nitedularū emicat, confectione crustosum; nihil terræ aut sordidi habēs, friabile, quod sibi appellarunt, alij platyophthalmion. Vis eius adstringere, meatus obstruere, refrigerare, excrescentia in carne cohibere, vlcera ad cicatricē perducere, sordēs & vlcera oculorū expurgare. Sistit & sanguinē è cerebri mēbrana profluentem: & vt in vniuersum dicatur, vis vsto plūbo similis est. Priuatim, ambusta igni, in postulus erumpere non patitur, cum adipe recēti illitum: crustosas exulcerationes ad cicatricē perducit, cum cera & exigua cerussa. Torretur pinsita farina circunlitum, & carbonibus obrutū, donec carbunculetur crusta, exemptūmq; restinguitur mulieris lacte, quæ marem peperit, aut vetere vino. Vritur etiam carbonibus succensis efflatū, quoad igni deflagret: si enim paulo magis concremetur, plumbum fit. Lauatur, vt cadmia & aes. Sunt qui vt plumbi recrementum eluant.

Molybdæna, seu plumbago. CAP. L.

Molybdæna optima est flaua, argentea spumæ emula, modicē splendens, cum teritur nigra, cocta cum oleo iocineris colorem trahit. Vitiōsa

riosa est, quæ aërem aut colorem plumbeum refert. Gignitur ex auro & argento. Est etiam quedam fossilis, ad Sebastiam & Corycum inuenta. Quo in genere probatur, quæ lapidosa nõ sit, aut recrementosa, sed nitens & flaua. Vim habet spumæ argenti, aut recrementoplumbi similem. Vritur lauaturque eodem modo. Miscetur conuenientissimè medicamentis, quæ liparas vocant, atq; emplastris minimè mordentibus. Carnem recreat, & vlcera ad cicatricem perducit: glutinantibus tamen medicamentis, aut abstergentibus non conuenit.

Argenti recrementum. CAP. LI.

Recrementum argenti, quod scoriã vocat, aut helcysma, aut encauma, molybdanæ vim habet: quare emplastris, quas phæas appellant, additur, ac medicamentis, quæ cicatricem obducunt, utpote cùm adstringat, extrahatq;

Spuma argenti. CAP. LII.

Spuma argenti quedam gignitur ex arena, quam molybditin vocant, in fornacibus conflata, donec perfectè igni incādescat. Altera ex argento: tertia ex plumbo. Probatissima est Attica: secunda, Hispaniensis: has sequitur quæ fit Dicearchie, id est Puteolis, Baijs, in Campania, & Sicilia: plurima enim hisce locis è flagrantibus laminis plumbeis gignitur. Quæ flauo colore splendet, chrysitis appellatur, omnium optima: quæ in Sicilia, argyritis: quæ ex argen-

to, calabritis. Vis autem adstringere, mollire, ex-
plere caua, excrescentia in carne reprimere, ad
cicatricem ducere, refrigerare, & occludere. Vir-
tur argenti spuma, con fractis partibus ad magni-
tudinem iuglandium, pruna superpositis: ita ac-
censa foliis, ut conflagret: abstergitur insidens
spurcitia, & reconditur. Aliqui ter aceto aut vi-
no restinguentes, rursus vrunt, & eadem prose-
quuti, reponunt. Lauatur ut cadmia. Ut argyri
tidi nominata, aut, si desideretur, alteri candor
datur, ea in parteis magnitudine fabarum con-
fracta, chemicis Attica mensura, fictili nouo su-
perfusa aqua, addito candidi tritici pari ponde-
re, priuatimq; pugillo hordei, linteolo puro, raro,
ansulis vasis alligato, coquitur, donec hordeum
fractum dissiliat: deinde omnia in nouum crate-
rem oris ampli transfunduntur: triticum abijci-
tur, spuma argenti vehementer manibus affrica-
do infusa aqua lauatur, assiccataq; in Thebaico
mortario teritur, affusa feruente aqua, donec so-
luta fatiscat: excolata aqua, iterum tota die teri-
tur, & vesperi infusa calida aqua sinitur: mane
colis excernitur, alia infunditur, atq; ter die ex-
colatur. Id septē diebus fieri solet: postea additis
ad singulas minas spuma argenti, quinis salis
fossilis drachmis, infusaq; calida aqua, ter die te-
ritur, & addita aqua excolatur: cumq; inalbue-
rit, calida infusa, idem facito, dum nullam pror-
sus salsedinem resipiat. Demum ardētissimo sole
siccatur

siccata, eiecto prius humore, reconditur. Sin minus, mina spumæ argyritidis diligenter teritur, addito sale fossili trito, triplicato pondere, in fictile nouum conicitur, aqua infunditur, ita vt superemineat: mouetur quotidie mane & vespere, aquâque superinfunditur, priore nequaquâ effusa. Hoc sit triginta diebus: nanq; nisi moueatur, crassefcit, vsq; in duritiem testæ. Post hæc effusa leniter muria, in Thebaico mortario spuma argenti teritur, coniectâq; in fictile aquâ continēs, manibus diligenter agitur, mutata subinde aqua, donec nullum salsuginis indicium præbeat. Deinde quod ex argenti spuma candidum apparet, in vas aliud transfertur, & reductum in pastillos, plumbea pyxide conditur. Alij spumam argenti in fabarum magnitudines confractâ, in ventre suillo crudo ex aqua coquunt, dum viscus eliquesces contabescat, exemptamq; cum sale pari terunt, & vt supra dictum est, lauant. Sunt qui salis libram vnâ, & spumæ argenti tantundem, in sole terant, aqua continuè mutata, dum candor ei detur. Alia ratio: Sumito quantam vis argenti spumam: vbi lana cãdida inuolueris, fictili nouo indita aqua, cū pugillo fabarum recentium repurgatarumq; decoquito. Cūq; fabæ disruptæ desiccent, lanâq; non denigretur, exemptam argenti spumam, & altera lana inuolutam, iterum coquito, cyathum aquæ & parem fabarum modum adijciens: eadem tertio, quæ supra, facito: in summa.

tantisper, dum lana iam non inficiatur. Insuper transfundens in mortarium, ad singulas salis fossitij libras, adijcito octogenas spume argenti drachmas Atticas, & terito: intermitensque, nitri quam albißimi cum aqua diluti drachmas quadraginta septem indito: iterum terito, donec sat in candoris contraxisse videatur. Ita autem fundes eam ex alto in fictile oris ampli, adiecta largiore aqua, ubi considerare desierit, colato: tum novam superadijciens aquam, manibus probe versatam, finito ut consadat, ac rursus per colum trajecto. Alternis eadem proseguere, dum pura aqua dulcisque effluat, & nullam salsedinem præ se ferat. Postremo in fictile novum translatam, colato sensim omni humore, Soli quadraginta diebus sub Canicula sydus exponito, & siccata utitor. Elotam autem constat ad oculorum collyria prodesse, & ad cicatricum feditates tollendas, & rugosas facies, & cicatricosas, laceratasque, & macularum plenas.

Cerulea.

CAP. LIII.

Cerulea fit hoc modo: Infuso in vrceum oris latius, aut fictile labellum quam acerrimo aceto, laminam plumbeam supra fictilis spiraculum, subiecta prius arundinea tegete, firmato: superiectisque velaminibus, ne halitum expiret acetum, ubi resoluta fuerit, defluensque deciderit, humorem purum ad summa delatum colato, crassamentumque transfundito: debet quoque siccari in sole, mox transat

fatili mola teri, aut aliàs tritum cribrari. Postea quod superest duri, in tenues partes redigendum, cribrandumq; : vicissim eadē tertio quartoq; facienda. Melior, quæ primò cribrata est, & medicamentis oculorum assumenda. Secundū locum tenet sequēs, & reliquæ suo ordine. Nec desunt, qui ligneas rudes, in medio vase appendant, & derafo ceu situ imposito, ita vt acetum nō contingat, inditoq; operculo circumlinentes dimittunt. Post dies decē, laxato obturamēto visunt: cumq; resoluta materia fuerit, reliqua, vt suprà diximus, exequuntur. Si autē quis in pastillos velit digere, aceto acrisubacta, diuiditur in pastillos, qui in sole siccantur. Aestate tamen suprà dictum opus obeundum est: ita enim candida atque efficaax redditur. Quinetiam hyeme paratur, vrceis supra furnos, balnea, aut fornaces impositis: ascēdens enim calor, idem quod sol præstat. Laudatissimam fieri putāt Rhodi, & Corinthi, aut Lacedemone, proximā Puteolis. Torretur hoc modo: Flagrantibus igni carbonibus, fictili nouo, maxime Attico, tritam cerussam imposito, & assiduē versato: cumq; cinereum colorem traxit, eximens refrigerato, & vtitor. Est & illud vren digenus: Trita patinis nouis supra prunas imponitur, & ferulacea rude mouetur, donec colere similis sandarache fiat: extractaque ad vsus ministratur. Quæ verò ita parata est sandyx à quibusdam dicitur. Lauatur cerussa cadmiæ modo.

Vis ei refrigerare, occludere, emollire, explere, extenuareq; insuper excrescentia leniter reprimere, et ad cicatricem perducere. Miscetur ceratis, & emplastris, quæ liparæ vocantur, pastillisq; est autem lethalis eius potus.

Chrysocola. CAP. LIIII.

Chrysocola laudatissima Armeniaca, colorem porri quàm simillimè reddens. Secundū locum sibi vendicat Macedonica, & proximum Cypria, quo in genere præfertur pura: damnatur quæ terram aut calculos collegerit. Ratio lauandi hæc est: Tusam infusa aqua, mortario expassa manu ad pilā vehemēter fricato, & statim quā confederit, colato. Alteram infundens aquā, rursum terito: hæc vicissim proseguere, donec pura sincerāque spectetur. Dein siccato in sole, & ad usum recōdito. Quòd si vrere volueris, ex ea terēs quod satis esse videbitur, patinis supra carbones apponito, & alia facito, quæ suprā diximus. Dos chrysocolle ad purgandas cicatrices: excrescentē carnē coërcet: adstringit, purgat, excalfacit, & modicè corpus mordendo exest. Inter medicamentā intelligitur, quæ vomitiones concitant, & necem inferre possunt.

Lapis Armenius. CAP. LV.

Armenius lapis præfertur levis, colore caruleo, perquàm equabilis, calculo carens, & friabilis. Eadē quæ chrysocola præstat, sed inefficacius. Quinetiā usum habet ad pilos in
pal

palpebris alendos.

Cœruleus. CAP. LVI.

Cœrulei origo ex ararijs metallis in Cypro copiosior ex arena litorali: secundum quosdam sub cauatos specus maris inuenitur, qui magis probatur. Eligi debet inebriatus. Vritur vt chalcitis, lauatur vt cadmia. Vim habet reprimentem, & modicè erodentem: crustas gignit, & exulcerat.

Indicum. CAP. LVII.

Indici duo genera, vnum sua sponte nascitur, tanquam spuma, germinatione Indicis arundinibus exiens. Alterum infectorie dant officinae: & est spuma purpurea, innatās cortinis, quā detractam artifices siccant. Optimū existimatur quod cœrulei speciem præbet, succū suū sorbet, & læue. Inter medicamenta est, quæ leniter adstringunt, & inflammationes, tumoresq; rumpunt: purgat, & reprimat vlcera.

Ochra. CAP. LVIII.

Ochram leuissimam, & omnino luteam eligere oportet, saturatam, non lapidosam, friabilem, natione Atticam. Vritur hæc, & lauatur cadmiæ modo. Vis eius adstringere, erodere, collectiones & tubercula dissipare: excrescentia in carne reprimat: caua cum cerato explet, & articulorum tusos comminuit.

Cinnabaris. CAP. LIX.

Hallucinantur qui cinnabarin minio eandem

dem esse existimant. Miniū enim in Hispaniis ex lapide quodam argentea arena permisto, temperari solet, alioqui nō dignoscitur. Fornacibus autem in florentissimum flagrantissimūq; colorem permutatur: in metallis verò strangulantem halitū eructat: itaq; facies incolae vesicis obvelant, vt per illas spectent, nec respirādo noxiū aërem attrahant. Eo pictores ad sumptuosa parietum ornāmēta vtuntur. Cinnabaris vere ex Aphrica defertur, & magno constat: hactenus inuenitur, vt vix versicoloribus pictorum lineis satisfaciat: intento colore nec diluto preditum: quare quidam sanguinem esse draconis existimauerunt. Vim habet cinnabaris hematite lapillo eādē: conuenit ad oculorum medicāmēta, verūm efficacius: magis enim adstringit, & sanguinem cohibet. Ambustis igni, & papularum eruptionibus, cerato excepta, medetur.

Argentum viuum. CAP. LX.

ARGENTUM viuum fit ex minio, quod abusuē cinnabaris dicitur, patinis fictilibus imposita, ferrea concha cinnabarin cōtinēte, & calice cooperta, argilla superlita, carbonibus succēdunt: siquidē deteresa fuligo, quae calici insidet, refrigerata in argentū viūū coit. Quinetiā inuenitur in argētis odinarū tectis stillatim concretum. Alij per sese in metallis inueniri tradunt. Seruatur in vitreis, aut plumbeis, aut stanneis, aut argenteis vasis: siquidem aliam materiam

riam omnem exedit, & defluere facit. Potum vim pernicialem habet: suo enim pōdere interna iacet. Remedio est lac multum subinde potū, & omitionibus reiectum, aut vinum cum absynthio, aut apij decoctum, aut semen hormini, aut riganum, vel hyssopum cum vino, auri limata, iocobs, id est, ramentum quā tenuissimum epotum mirabili est auxilio.

Rubrica Sinopica. CAP. LXI.

Rubrica Sinopis maximè probatur grauis, densa, ad iocineris imaginem vergens, calculorum expers, concolor, cum diluitur, impedio fusilis. Effoditur in Cappadocia, speluncis quibusdā, expurgatāq; defertur in Sinopen vrbe, in qua veditur, vnde cognomentū accepit. Vim habet exiccatoriā, quasi inducēdo obstruentem, & adstrictoriam: quapropter vulnerarijs emplastris, & pastillis exiccantibus, & adstrictorijs commisceri solet. Aluū sistit in ouo sumpta aut clystere infusa: datur iocineris vitio laborantibus. Rubrica fabrilis. CAP. LXII.

Rubrica fabrilis, ad omnia Sinopide inferior est. Optima Aegyptia, et Carthaginiensis, lapidum expers, friabilis. Gignitur etiam in Iberia quae ad occidentem spectat, ochra exusta, & degenerante in rubricam.

Lemnia terra. CAP. LXIII.

Lemnia terra, cuniculoso in specu nata ē in lemno insula, palustri loco defertur, inibi elect

electa, & caprino sanguini permixta: quam incolae cogūt in pastillos, & imagine capra signāt: unde & sphragida egos, hoc est, sigillum caprae, appellauere. Vim antidoti habet contra pernicioſa venena ſingularem, pota cū vino, & praesumpta euomi venena cogit. Contra ictus morsusq; animalium, quae exitiale virus ei aculatur, prodest. Antidotis familiaris. Sunt qui hac ad sacrificia vtantur: est & dysenteriae utilis.

Atramentum sutorium. CAP. LXIII.

Atramentum sutorium genere quidem vñ & idē est, molle & concretū. sed in specie differētias treis habet. Vnum nanq; humoribus stillatim in cuniculos quosdā colatis, concreſcit: quare ab ijs, qui Cypria metalla perficiunt, stillatitium appellatur. Petesius ipsum pinarion vocat: alij stalaſticon, id est, stillatitium. Alterum simplici ratione fit in speluncis: postea transfusum in excavatos scrobes, concrementum capessit, quod pecton, id est concretitium, propriē nominatur. Tertium dicitur coctile, & in Hispania fieri solet: sed inutile, ac inualidissimum esse constat. Ratio parandi haec est: Aqua madesactum decoquunt, mox in piscinas transfundūt, & residere patiuntur. Hoc certis diebus coaleſcit, in complureis formulas digestum, tesserarū speciem reddentes, quae racematim inter se coheresunt. Optimum esse creditur, caeruleum, graue, cōcretum, translucens: cuiusmodi stillatitium est

est, ab alijs lonchoton nominatū. Proximū, con-
crebitum. Coctile verò ad infectus & denigratio-
nes, aptius ceteris esse compertum est: sed ad me-
dicine vsum inualidius esse, experimēta docent.
Valet adstringere, calfacere, & crustas induce-
re: latas ventris tineas necat, drachmæ pondere
deuoratū, aut cū melle linctum: vomitus ciet: ad-
uersus hausta fungorū venena, ex aqua potum
auxiliatur: purgat caput, aqua dilutum, & in-
vellere naribus instillatum. Vritur, ut paulo post
in mentione chalcitis ostendemus.

Chalcitis. CAP. LXV.

Chalcitis præfertur similis eri, friabilis, nec
lapidosa, nec inueterata, intercurfantibus
oblongis venis, splendentibusque. Huic abster-
sia vis inest, excalfaciens, & crustas vlcerebus
obducens: purgat quæ oculis & eorundem angu-
lis hærent. In genere leuiter exedentium est. Ad
ignem sacrum, & vlcera quæ serpunt, efficax
est. Sanguinē e vulua, & naribus erumpentem,
cum fuceo porri sistit: gingivarum vitia, depa-
scentia vlcera, tonsillasque, eius farina compe-
scit. Vsta, & cum melle trita, oculorum medica-
mentis longè vtilior redditur. Callum genarum,
& scabritiam absomit, abstergetque. Fistulas
tollit, collyrii modo in eas adacta. Fit ex chalcite
medicamentū quod psoricon vocāt, duabus eius
partibus, cum vna Cadmiæ additis, & ex aceto
tritis. Oportet autē in fictili obruere fimo, diebus
quad

quadraginta, per Canicule ardores: sic enim fit acrius. Idem, quod chalcitis, potest. Alij pares utriusq; portiones in vina terunt, & eadem prosequuntur. Vritur chalcitis fictili nouo, viniis carbonibus superposito. Modus autem vstionis in humidioribus est, dum ipsa chalcitis bullas excitare desierit, & perfecte inaruerit: in reliquis vero, dum mutata in floridum colorem fuerit, & sanguineum & miniatum colorem contraxerit, tum demum eximenda est. Insidens autem spurcitia flatu expellenda, mox reponenda. Torretur etiamnum per flatis carbonibus, vsquedum luteo colore pallescat: aut fictili subditis cadetibus prunis, subinde versata, donec igni conflagret, & colorem mutet.

Misy.

CAP. LXVI.

Misy assumendum natione Cyprium, auri simile, durum, quod friado auri colorem imitatur, & stelle modo splendet. Vim habet, & vstionem cum chalcitide eandem, praterquam quod psoricum ex eo non conficitur, excessus defectusq; ratione tantum differens. Aegyptium autem ceteris prestat, utpote quod efficacius habeatur, sed ad ocularia medicamenta multo superaddito inferius.

Melanteria.

CAP. LXVII.

Melanteria gemina est originis: quaedam in faucibus cuniculorum, quibus as eruitur, salis modo concrevit. Alia vero in summa
fac

facie supradictorum locorum coit, quæ terrena est. Quinetiam inuenitur in Cilicia, & alijs quibusdam regionibus, fossilis quadam. Præstat, quæ sulphuris colorem trahit, leuis, pura, equabilis, & quæ contactu aquæ confestim nigrescit. Vim causticam eam obtinet, quam & misy.

SORY. CAP. LXVIII.

Sory existimarunt aliqui melanteriam esse, aberrantes, siquidem sui generis est sory, ei non absimile: verum sorëi virus inest graue, & nauseam mouës, inuenitur etiam in Aegypto, & alijs quibusdam regionibus, vt in Libya, Hispania, & Cypro. Præfertur Aegyptium, quod quæ frianti nigrius apparet, in multa foramina dehiscens, suppingue, insuper adstringens, & olfactu deuorationeque magnum virus clens, ita vt stomachus in vomitiones effundatur. Quod autem friatum scintillus misyos modo non emittit, & alterius generis esse, & inualidum censendum est. Vim & vstionem supradictis similem habet: dolori dentium, cauernis inditum medetur, eosque labantes firmat: ischiadicis ex vino infusum auxiliatur: illitū cū aqua, varos extinguit. Medicamentis admiscetur, quæ capillos denigrant. Hec autem ferè omnia, & alia, quæ vstionem experta nō sunt, perustis validiora esse existimatur: præter salem, & vini facem, nitrum, calcem, & consimilia, quæ cruda remissiora sunt. Com-

buſta enim, viribus efficaciora redduntur.

Diphryges. CAP. LXIX.

Diphrygis tria genera eſſe creduntur. Quodam enim metallicum eſt, quod in Cypro ſola gignitur: lutoſum nanq; extrahitur ex luto cuiuſdam inibi ſpecus: extractum, ſole ſiccatur, mox circumpoſitis ſarmentis vritur. Diphryges ideo vocatum eſt, quod & à ſole, & à ſarmentis vritur, aſcat, & ferme torreatur. Alterũ perfecti eris: quaſi ſubſidens fax eſt: ſi quidem poſt frigide aque offuſionẽ, vt ſuprà retulimus, cum de flore eris diſſereremus, ſublato ere, fornacũ ima parte coherens id genus inuenitur, & adſtrictionẽ & guſtũ eris habens. Tertium ſic fit: Lapidem pyriten, vt calcem multos dies cremant in camino: cũq; colorem rubricæ contraxerit, eximentes recondunt. Quidam tradunt hoc ex ſola materia, quæ lapidẽ eris gignit, fieri: quãdo in dictis areis aſſata & in ſcrobis translata perurit. Tunc enim ambientem ſcrobis locum cõprehendit, & exẽptis lapidibus nihilò minus inuenitur. Præfertur quod ſaporem eris reddit, eruginiſq; adſtringens, & vehemẽter exiccãs linguam: quod ſibi exuſta ochra non vendicat: quæ cremata, diphrygis vice venit. Vis eius adſtringere, perpurigare, extergere, ſiccare, excrescentia conſumere, vlcera ſerpentia, & quæ cacoëthe vocant, ad cicatricem perducere. Suppurationes terebinthina aut cerato exceptum diſcutit.

Auripigmentum. CAP. LXX.

Auripigmentū in eisde metallis, quibus sandaracha gignitur. Optimū existimatur crustosum, aureo colore micās, nulli materiæ permistum, in squammas fissile: quale in Mysia Hellespōti nascitur. Huius duo genera fluxerūt: Vnum suprā dictū est. Alterum glandis effigie, pallidum, & colore sandaracham imitans, glebosum, ex Pōto, & Cappadocia defertur: quod etiā secundū locū tenet. Torretur in testa noua viuis carbonibus subiectis, assiduōque versatur, donec igne flagret, & mutet colorem: deinde refrigeratum, tritūmque reconditur. Vim habet adstrictoriam, & erodentem, crustas cum vehementi vredine, & violento morsu excitat: reprimat quæ excrescunt: & capillos euellit.

Sandaracha. CAP. LXXI.

Sandaracha probatur rufa, & saturatio, & aliena materia vacās, friabilis, cinnabaris colore, sulphuris virus redolens. Dos eadē & vstio, quæ auripigmento: explet alopecias, resina excepta, & scabros vngues cum pice eximit: contra phibiriasin ex oleo efficax est. Tubercula cū adipe discutit. Prodest ad narium orisque vlcera, & ceteras papularum eruptiones cum rosaceo: item condylomata. Datur ex mulso, purulenta extusientibus. Suffitur quoque cū resina: aduersus veterem tussim, rapto persistulā nido: vocem expedit, cum melle delincta: suspiriosus

cum resina in catapotio optimè datur.

Alumen. CAP. LXXII.

Omnis aluminis genus ferè in Aegypto & in eisdem metallis inuenitur: etenim scissile quoddam, quasi flos glebosi intelligitur. Gignitur & in alijs quibusdam locis, in Melo, in Macedonia, in Liparis, Sardinia, Hierapoli Phrygiae, Aphrica, Armenia, & plerisque alijs regionibus, sicut & rubrica. Plurimæ eius species: verum ad medendi usum, scissile, rotundum, & liquidum expetuntur. Optimum est scissile, præsertim recens: candidissimū, gustu perquam adstringens, graue olens, calculorum expers, nec glebuloſe aut assuloſe compactū, sed sigillatim in capillamenta quædam canescentia dehiscēs, quale est quod trichites, quasi capallare nominatur, in Aegypto natū. Reperitur quoq; lapis huic alumini persimilis, qui gustus iudicio dignoscitur, quod nō adstringat. Dānatur in rotūdi genere, quod manu cōfictū est: sed ex figura deprehenditur. Assumendū autē suapte natura rotundū, bullis turgens, albo propius, atq; validius adstringens, præterea, nōnihil palloris cū quadā pinguitudine præ se ferens, sine arenis, friabile, natione Aegyptiū, aut ex insula Melo. Liquidum probatio, ut sit limpidū, lacteū, equale, & semper succo madens, sine lapidibus, atque quædā coloris igniculum expirans. Vim habent excalfaciendi, stringendi, & expurgandi, quæ caliginē pupillis oculor

lorum offundunt: genarum carnem, ceterasq; ex-
 crescentias extenuant. Scissile rotundo efficacius
 intelligitur. Uri & torreri chalcitidis modo debet.
 Putrescentia vlcera cōpescunt: sanguinis fluxio-
 nes inhihent: gingiuas humore pręgnantes com-
 primunt: motus dentium cum aceto & melle fir-
 mant. Presunt cum melle vlceribus oris, eruptio-
 nibus papularum, & fluxionibus aurium, cū san-
 guinalis herbe succo: lepris conueniunt cū brassi-
 cę folijs aut melle cocta: itē, pruritui & vnguiū
 scabritijs, pterygjs, & pernionibus, aspersa cum
 aqua. Valent cum aceti fęce, & galla, pari ponde-
 re cremata, ad phagedenas vlcerum, & cū salis
 duabus partibus, ad vitia quę pascunt: fursures
 cum eruo & pice illita abstergūt: ad lendes, pedi-
 culos: ambusta, cū aqua illita auxilio sunt. Con-
 tra tumores: & graue alarum inguinūque vi-
 rus, illinuntur. Ex Melo autem aduectum, mu-
 lieribus pręstat ne concipiant, ante coitū ori vul-
 ue inditū: partus quoq; extrahit: gingiuas, si ca-
 ro excreuit, vuae ac tonsillis accommodantur, ori,
 auribus & verendis cum melle illinuntur.

Sulphur. CAP. LXXIII.

Sulphur optimū existimatur viuū, quod apy-
 ron vocant, nitidule modo splendidū, perlu-
 cens, minimē lapidosum. Probat in genere sul-
 phuris ignē experti, quod viret, ac prępingue spe-
 ctatur. Plurimum in Melo & Lipara gignitur.
 Supradictum sulphur calfacit, discutit, & cele-

riter concoquit prodest tussibus, suspiriosis, purulenta extussientibus in ouo sumptum, aut suffitū: præterea partus, vsti nidore extrahit: lepras, lichenas, scabros vngues, cum resina terebinthina mistum, aufert: cum aceto autem illitū, ad lepras efficax est: vitilignes tollit: scorpionis ictibus, addita resina, medetur: cū aceto verò, draconis marini scorpionisque plagas sanat. Pruritus toto corpore erumpentes, cū nitro detersum, sedat: regium morbum emendat, insparsum fronti cochlearis mensura, aut in sorbili ouo sumptū. Facit ad grauedinē, & destillationes: sudores quoque cōspersum inhibet: podagricis, cū aqua & nitro illitū, cōducit. grauitatem auditus, suffiti nidore raptim per fistulam hausto, sanat: lethargicos suffitu excitat, erumpentem vndecunque sanguinem sistit: contusis auribus, cum vino & melle illitum medetur.

Pumex. CAP. LXXIIII.

Pvmicis probatio, vt magnopere leuis, spongiosus, scissilis, nec arenosus, item teri facilis, & candidus. Crematur flagrantissimis carbonibus obrutus, & vbi canduerit, extractus, vino restinguitur odorato iterūque incensus extinguitur: & tertia vstione exemptus, & per se refrigeratus, ad vsus conditur. Vis eius adstringere, gingiuas abstergere: purgat cum calfactione, quæ caliginē pupillis offundūt: explet vlcera, & ad cicatricē perducit: excrescentia colibet. Fit ex
far

fehly; uagiedenis
ke liny
 manatibus, gingiuis, quas humor vexat, & *pha*
 tur. Aduersus scorpionum ictus, cum lini semine:
 contra serpentium morsus, cum origano, melle,
 hyssopo: aduersus cerasen, cum pice, aut cedria,
 aut melle auxiliatur. Contra scolopendra morsus
 cum melle & aceto: aduersus vesparum ictus, &
belegrint zeredines, ~~albidusq; capitis pustulas~~, thimos &
 tubercula, cum seuo vitulino: furunculos cū vna
 passa, aut suillo adipe, aut melle discutit. Testium
 tumores cum aurigano, & fermento maturius
 concoquit. Crocodilorum morsibus auxiliatur,
 tritus, in linteolo, & intinctus aceto, ita vt vin-
 culis loca constringantur. Prodest ad bestiarum
 morsus, sugillationes in facie, ex melle. Contra hau-
 stum opii & fungos, cū aceto mulso bibitur. Lu-
 xatis imponitur cum farina, & melle: ambustis
 igni cum oleo impositus, pustulas erumpere non
 patitur. Podagricis itidem imponitur. & aurium
 doloribus cum aceto: ignes sacros, & vlcera que
 serpunt, cum aceto aut hyssopo illitus sistit. Vritur
 fictili, diligenter opertus ne exiliat, conditus
 que prunis, vsque dum efferuescat. Aliqui fossi-
 lem subacto polline obliniunt, & carbonibus sub-
 iiciunt, vsque dum eius crusta exuratur. Solet
 & sal communis hoc modo vri: Aqua semel a-
 bluitur, & siccatus in ollam coopertam mittitur,
 subdito igne, moueturque, donec iam nō exiliat.
 Spuma salis, spumosi maris lanugo siue ramen-
 tum

tum est in exilibus petris inuentum, cui vis eadem quæ sali.

Muria.

CAP. LXXVI.

Muria effectus salis præbet, abstergitque: dysentericis infunditur, etiam si nome intestina corripit: & ischiadicis veteribus. Ad fetus, aquæ marinæ vsum præstat.

Flos salis. CAP. LXXVII.

Flos salis flumine Nilo defluit: lacubus tamen quibusdam innatat. Assumendus quæ crocei coloris est, odore ingrato, ceu gari. Interdum longè magis virus olet, gustuque mordacior, & pinguius lentus. Fucatus autem rubrica, aut scrupulosus, improbatur. Præterea syncerus non nisi oleo resolvitur: adulteratus nonnulla ex parte, etiam aqua, diluente falsitium colorem. Ad vlcera, quæ cacoëthe vocantur, & phagedenas, genitalium nomas, & purulentas aureis, efficax est: oculorum hebetudines, cicatrices albuginésque tollit. Emplastris vnguentisquæ coloris causa, vt rosaceo, miscetur: sudorem cit: aluum turbat, in vino aut aqua sumptus: Stomachum malè habet. Additur acopis, & smegmatis, quæ albandi capilli gratia componitur: & in vniuersum acris est, & feruentis nature, vt sal.

Nitrum. CAP. LXXVIII.

Prefertur nitrum leue, roseo colore, aut candido, in foramina dehiscens, périnde quasi

spongiosum quiddam, quale ex Buni affertur.
 Humores euocat, qui in alto concreuerunt. Spu-
 ma nitro optima esse putatur, leuissima, glebosa,
 friabilis, colore penè purpureo, aut spumosa, &
 mordēs: qualis ex Philadelphia Lydia defertur.
 Secūda est Aegyptia. Quin & in Magnesia Ca-
 rie gignitur. Vim & v̄stionem salis habet, tam
 nitrum, quàm spuma eius. Præterea nitrum tor-
 mina sedat, si tritum cum cumino bibatur, in hy-
 dromelite, aut sapa, aut aliquibus, quæ inflatio-
 nes discutere possunt, vti ruta, vel anetho. Febrī-
 bus circuitu redeūtibz illinitur, ante suspectam
 accessione. Miscetur emplastris, quæ extrahūt, et
 discutiūt, extenuant, & lepras abstergūt. Cum
 aqua autē calida aut vino infusum, inflationes,
 purulentas aureis, & sonitus earundē sanat: sor-
 des expurgat, cum aceto instillatum. Canū mor-
 fibz ex asinino adipe aut suillo medetur: resina
 terebinthinae admistū furunculos aperit: aque
 inter cutem cum fico illinitur: oculis ad clarita-
 tem visus cū melle succurrit: & venenis fungo-
 rum, ex posca potum: aut si buprestis momorde-
 rit, ex aqua. ijs verò, qui taurinum sanguinem
 biberint, ex laserpitio, ijsq; qui cibum non sen-
 tiunt, vtiliter obducitur: opisthotonisque iā re-
 missioribus, & luxatis, cum cerato: in resolutione
 lingue, pani cōmodè permiscetur. Aliqui supra-
 dicta carbonibus vrunt, subiecta prius testa no-
 ua, donec incandescant.

Fæx. CAP. LXXIX.

ELigenda fæx maximè à vino vetere, Italico: sin minus, ab alio consimili. Fæx aceti viribus longè acrior est. Crematur vt alcyoniũ, antè diligenter siccatur. Sunt qui noua testa igni largo vrant, vsque dum penitus incèdatur. Alij viuis carbonibus facis glebam obruunt, & idem opus prosequuntur. Experimentum est legitima vstionis, vt aërio nitore inalbescat, linguamq; ta-
 Etu vrere videatur. eadem vrende facis aceti ratio. Vis ei supra modum vrens, & abstergens: vlcera ad cicatricem perducit, adstringit, vehemèter exest, siccaturq;. Sed recenti vtendum est, quoniã celeriter exanimatur: proinde nõ nisi in recõditorio, & vase aliquo reponi debet. Lavatur, vt pompholyx. Quæ vstionẽ experta non est, tumores & per sese, & cum myrto colibet: ventris stomachiq; fluxiones illita sistit: muliebri profluvium, imo ventri aut genitalibus imposita, mitigat: panos discutit, nondũ exulceratos, & tubercula: rigentes mammas suiq; lactis impatientes, cum aceto peruncta extinguit. Cremata verò, vngues scabros cum resina aufert: addito lentiscino oleo, illita nocte tota, rufat capillum. Elota oculorum medicamentis, vt spodos, adiicitur: cicatrices eorum & caligines eadem abstergit.

Calx viua. CAP. LXXX.

CAlx viua hoc modo fit: Marinorum buccinorum testas igni condito, aut feruenti cli-
 bano

bano, nocte dimittito: postera die, si candidissime fuerint, extrahito: sin aliter, iterum vrito, usque dum vehementer inalbuerint. Deinde ubi in aquam frigidam immersæ fuerint, in fictile novum conjcito, & exactè pannis operiens, noctem unam conquiescere finito: manè eam extrahens, ubi perfectò omni opere elaborata fuerit calx, recondito. Fit & è litoralibus calculis igne crematis, necnon è vili & fusaneo marmore, quæ ceteris præfertur. Vis omni calci in commune ignea, mordens, adurens, & crustas inducens: quibusdam alijs immixta, ut adipi, oleo, concoquendi vim assumit, molliet & dissipat: vlcera ad cicatricem perducit. Efficacior existimatur recens, nec aspersa aquis.

Gypsum. CAP. LXXXI.

Gypsum vim habet adstringendi, obstruendi sanguinis eruptiones sudoresque cohibet: sed potum, strangulationis modo ingulat.

Sarmentitius cinis. CAP. LXXXII.

Sarmentorum cinis vrendi vim habet: cum Saxungia autem vel oleo illitus, fractis nervis, articulorum collisionibus, & nervorum nodis prodest, cum nitro & aceto, excrescentias carnis in scroto reprimat: serpentium canumque morsibus illitus ex aceto medetur: crustas obducentibus medicamentis admiscetur. Fit ex eo lixiuum contra precipitationes, & fungorum venena, cum aceto, sale, & melle.

Alcyonium. CAP. LXXXIII

Alcyoniū quinq; esse genera compertum est: vnū enim spissum, acerbisaporis, spōgiosa facie, item tetri odoris: ponderosum, & piscem olens, quod plurimum in litoribus, inuenitur. Alterum pinnule oculorum aut spongiæ simile, fistulosum, & leue, odorem algæ referens. Tertium vermiculi forma, & colore magis purpureum, quod Milesium quidem vocant. Quartum succidis velleribus non dissimile, multis inanitatibus hians, leue. Quintum figura fungi, sine odore, asperum, parte interna quodammodo pumicosum, foris leue, acre, quod plurimū in Propontide iuxta insulam Besbicum appellatam gignitur, patrio nomine halos achnen vocāt. Duo priora in fœminarum smegmata assumuntur, cōtra lentigines, lichenas, lepras, vtiligines, nigritias, & maculas in facie reliquōque corpore. Tertium ijs, qui difficili vrina vexantur, aut arenulas in vesica colligunt, idoneum est: item renibus affectis, aque inter cutem, lieni. Vstum autem, & ex vino illitum, alopecias replet. Postremum dealbandis dentibus aptum est: in alia smegmata, psilothrāque assumitur, cum sale mistum. Si quisquam alcyonium cremare velit, cum sale in crudum fictile mittat, & oblinens vasis spiraculum luto, ita fornaci mandet, & cum fignum percoctum fuerit, extrahens ad vsus recondat. Lauatur vt cadmia.

Adare

Adarces. CAP. LXXXIII.

FIt in Cappadocia quod adarces appellatur: Est autem tanquam concreta salisilago, humidis & palustribus locis siccitate emergens, & arundinibus ac herbis agglutinata, colore flori lapidis Asy similis, & omni forma molli alcyonio, & aliquantum cauo proxima, ut videri possit lacustre alcyonium. Ad euellendas lepras, lentigines, lichenas, & vitia cutis in facie, & similia, accommodatur: & in summa, vis ei acris. Humorem euocat, qui in alto concreuit, & ischiadicis prodest.

Spongiæ. CAP. LXXXV.

ESpongiæ alias mares appellauere, tenui fistula, spissas: quarum duriores tragos nominarunt. Fœminas autem, quæ contrarias doctes habent. Vruntur eæ, ut alcyonium. Recentes sine pinguitudine, vulnerariæ sunt, & tumores reprimunt: recentia vulnera ex aqua poscæve coagulant: veteres sinus ex decocto melle iungunt. Vetustæ autem inutiles. Aride ligatæ lino si penicili modo adigantur, occlusa vlcera, callosque laxant: sicce recentes & vacuæ senilia vlcera, & quæ fluxione laborant, aut cuniculatim exedunt, impositæ siccant: sanguinis profluvium sistunt. Crematarum cinis ex aceto, aride lippitudini auxiliatur: & ubi quid abstergere, aut adstringere opus est. Utilius, in oculorum medicamentis lavare cinerem. Omnium cinis cum pice cremat

crematarum, profluentem sanguinem sistit. Candide cura sunt, è mollissimis recentes, per æstus tincte salis spuma, quæ petris coheret: insolan- tur inuerse, hoc est, parte cava sursum spectan- te, & quæ abscisse fuerunt, deorsum. Si verò æsti- ua serenitate ad lunam sternantur, persuse salis spuma, aut maris aqua, maximum candorem referent.

Corallium. CAP. LXXXVI.

Corallium, quod aliqui lithodendron appel- larunt, marinum esse fruticem constat, quò alto extractus, duratur statim atq; emergit, tan- quam offuso aëre protinus concreseat. Plurimùm inuenitur ad Syracusas, in promotorio cui Pa- chyno nomē est. Laudatissimùm, rubens, colore an- therici aut sandycis saturate, nec secus terenti fa- cile cedens, equali rsquequaque cōcremento, rur- sus algæ aut fuci marini odore, quàm ramosissi- mum, forma fruticis, cinamomi emulum. Quod autem in lapidis duritiam coit, scrupulosum, ina- ne, & lacunosum, vitiosum existimatur. Ad- stringit, & refrigerat mediocriter: excrescentia coërcet: oculorū cicatrices abstergit: vlcerū cava, & cicatrices explet: cōtra sanguinis reiectiones magnopere efficax est, vrinæ difficultati auxi- liatur. Quin & potū ex aqua lienem absunit. Quod antipathes vocāt, coralliū esse arbitratur, specie tantū distās. Est autē colore nigro. arboris figura, ramosum magis. Vires supradicti habet.

Phrygius lapis. CAP. LXXXVII.

Phrygius lapis, quo infectores in Phrygia vtuntur, à qua nomen accepit, nascitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè grauis, non solida corporis compage, intercedentibus albis segmentis, vt in cadmia. Vritur autem vino optimo perfusus, viuisque carbonibus obrutus, perflatur assidue follibus, donec mutato colore rufescat: rursus extractus eodem vino restinguitur. Hoc iterum & trinis vicibus faciendum: attendendum tamen, ne minutim confringatur, & in fuliginem euanescat. Vis crudo vstoque adstrictoria, expurgans: vlcerebus crustas quadamtenus inducit, ambustis cum cerato medetur. Lauatur vt cadmia.

Asius lapis. CAP. LXXXVIII.

Asius lapis assumi debet pumicis colore, leuis, fungosus, itè friabilis, scissiles venas lutei coloris adimè actas habens. Eius flos, salsugo subflaua est summo lapide insidens, compage tenui, colore in aliquibus albo, in alijs pumicis simili, ad luteum vergente: ad motus lingue aliquantum mordet. Vim habet vterque adstrictoriam, & modicè erodentem, admixtus liquida pici, aut terelinthine, tubercula discutit. Longè validior flos existimatur. De cetero siccatus flos, vetera vlcera & cicatrici repugnàtia sanat: excrescentia cohibet, tetràque vlcera & fungis similia, cū melle expurgat: vlcerebus caua explet, & ex

& expurgat cum melle, depascentiâque cum cerato sistit. Fit cataplasma ex eo podagris, misto fabæ lomento: & lienosis, ex aceto & vina calce. Prodest flos ex melle phthisicis linctus. Podagrici iuuantur, pedibus in solo ex eo lapide excavato inditis. Fiunt quoque pulueres, qui corpora erodunt, & luxuriantem carnem, & corporum crassitiem absumunt, cum vice nitri in balneo sparguntur. Si lauare libet, cadmiæ modo lauatur.

Pyrites. CAP. LXXXIX.

PYrites lapidis genus est, à quo æs conflatur. Eligi debet æris similitudine, facile scintillas edens. Vritur sic: Melle irrigatus molli pruna continuè flatur foliis, donec rufescat. Alij in multos carbones igni candentes, lapidem copioso melle perfusum deijciunt, & ubi ad fuluum colorem vergere coeperit, extrahunt: efflatôq; cinere, rursus madefactum cremant, donec æquabiliter assiccatus, friabilis reddatur: siquidem sæpe facies summa solum utitur. Ita crematus, siccatusq; recoditur. Si eloto opus sit, lauari debet ut cadmia. Tam crudi quam vsti vis est, excalfacere, abstergere, offusam oculis caliginem expurgare, duritias concoquere, & concoctas discutere. Resina exceptus excrescentia in carne cohibet sed calorem quendam & adstrictionem parit. Ita vstum nonnulli diaphryges appellant.

Hæmatites. CAP. XC.

Hæmatites optimus habetur friabilis, satur

rato colore niger, durus & suapte ingenio equalis, nulla sorde admixta, nullóq; Zonarum discursu. Vim habet adstringentē, & excalfactoriā ali quantum extenuantēq; oculorū cicatrices & scabritiā cum melle purgat: cum lacte autē muliebri, lippitudini, fractis, & oculis cruore suffusis cōuenit: bibitur contra difficultatē vrine, & fluxiones mulierum in vino: & ab hijs qui sanguinē reiecerunt, cum succo punici mali. Fiūt ex eo coticulæ & collyria oculorū vitijs apta. Vritur vt Phrygius, sine vino duntaxat. Modus vstionis est, vt modicē leuis fiat, & bullis quibusdā intumescat. Sunt qui hematitē ita adulterāt: Den sam glebam rotundāmq; schisti lapidis, cuiusmodi sunt quæ eius radices vocātur, in vrceū figlini operis, qui feruentē cinerem contineat, condunt, paucāq; interiecta mora eximūt, experiunturq; si trita ad cotē hematitæ colorem reddat: quod si ita res se habet, reponūt: sin minus, iterū obruūt, & subinde conspicientes, periculum faciūt: si quidem in cinere diu dimissus, colore mutato diffunditur. Coarguitur malè confictus, primū scissilibus venis: quippe in rectos venarum discursus refringitur. At hematites longē secus se in colore habet: nanque hic floridum reddit: hematites verò saturatiorem, atque cinnabarim imitantē. Inuenitur in Sinopica rubrica. Fit & è magnetelapide, vehementer ambusto. In Aegypto sponte natura cum metallis enascitur.

Schistus lapis. CAP. XCI.

Schistos lapis in Iberia Hispania gignitur. Probaturn maximè qui croci colorem emulatur, friabilis, suapte natura fissilis, concremento & alterno coherentium venarũ discursu, pectinum modo, Ammoniacosalis similis. Vim exhibet hematite, sed ad omnia infirmiozem. Quin & caua replet muliebri lacte perfusus: ad prociđetia, rupta, item genarum crassitiem, & vnas oculorum, magnopere efficax est.

Gagates. CAP. XCII.

In gagatarũ lapidum genere preferendus, qui celeriter accenditur, & odorem bituminis reddit: niger est plerunque, & squallidus, crustosus, perquam levis. Vis ei molliendi, & discutiendi: deprehendit fonticum morbum suffitus, recreatque vulue strangulationes: fugat serpẽtes nidore: podagricis medicaminibus, & acopis additur. In Cilicia nasci solet, qua influens amnis in mare effunditur, proxime oppidum quod Plagiopolis dicitur. Vocatur autẽ & locus & amnis Gagas, in cuius faucibus ij lapides inueniuntur.

Alij plures lapides. CAP. XCIII.

Lapis thracicus dictus, nascitur in flumine quodam Scythie, cui Ponto nomen est. Vis ei gagate. Traditur aqua accendi, & oleo restingui: quod in bitumine accidit. Magnes lapis optimus est, qui ferrum facile trahit: colore ad cœruleum vergente, densus, nec admodum gravis.

Datur cum aqua mulsa, trium obolorum ponde-
re, ut crassos humores eliciat. Sunt qui magne-
tem crematū pro hematite vèdant. Arabicus la-
pis maculoso ebori similis. Is tritus illitu hemor-
rhoidas exiccat: eius cinis dentifricio optimus.

Galactites appellatur, quòd lacteum succum
resudet: cinerei tamen est coloris, ac gustu dulcis.
Ad oculorum fluxiones & vlcera conuenienter
illinitur. Oportet autem in aqua tritum, pyxide
plumbea recondere, propter vim glutini, quod ei
obheret. Melitites omnia galactite similis: hoc
tantum interest, quòd dulciorem succum remit-
tit. Eiusdem ut galactites effectus. Morochthus
lapis, quem aliqui glaxiam, aut leucographida
vocauerunt, in Aegypto nascitur: quo, utpote
molli, & facile liquefcente, lintheones dealbandis
vestibus vtuntur. Spiracula corporis obstruere
videtur, conueniens ijs, qui sanguinem expuunt,
cœliacis, & vesicæ doloribus, cum aqua potus: iti-
dè fluxionibus vuluæ, et impositus velleri. Molli-
bus oculorū collyrijs miscetur: explet enim caua,
atq; delacrymationes sistit. Idè cerato exceptus,
vlcera que sunt in teneris partibus corporis, ad
cicatricem perducit. Albastrites vocatus onyx,
crematu, resina aut pice assumpta duritias di-
scutit: stomachi dolores cum cerato leuat, & gin-
giuas comprimit. Lapis nomine thytes, in Ae-
thiopia gignitur, subuiride colore iaspide mimita-
tus: cum diluitur tamen lacteum succum reddit.

Vihementer mordet: tenebras, quæ pupillis obuersantur, expurgat. Iudaicus lapis in Iudæa nascitur, glandis effigie, candidus: scita admodum cōfiguratione, lineis æqualiter inter se distantibus, quasi industria detornatis: solutus nullā qualitatem manifestam gustui representat. Potest ciceris magnitudine tritus ad cotem, vt collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus, potu difficultati vrinæ auxiliari, et calculos in vesica cōminuere. Amiantus lapis in Cypro nascitur, scisso alumini similis: quo, vt pote flexili, telas & vela tantum spectaculi gratia texūt, quæ ignibus iniecta ardent quidem, sed flammis inuicta splendidiora exeunt. Saphirus lapis, percussis à scorpione potu prodesse existimatur. Contra intestinas exulcerationes bibitur. Excrescentia in oculis, vnasque & pustulas inhibet, & ruptas membranas cogit. Memphites in Aegypto iuxta Mēphin inuenitur, calculorum magnitudine, pinguis, versicolor. Tradunt trito & illito, quæ vrenda aut secanda sunt, sine periculo obstupescere, ita vt nō sentiant cruciatum. Selenites lapis, quem aliqui aphroselenon appellarunt, quoniam noctu inuenitur lunæ imaginem reddere, qui cum ea quidē augetur & decrescit. Nascitur in Arabia, candidus, translucēs, levis. Huius ramēta comitialibus in potu dari iubent. Eo ceu gestamine ad amuleta mulieres vtuntur. Arbores adalligato eodem frugifera redduntur Iaspidium quædā smarag-

dum imitatur, alia crystallum, colore similis pi-
 tuitæ: alia non dissimilis aëri, ob id vocatur aëri-
 zusa: alia veluti fumo infecta, quæ capnias ex
 argumento vocatur: quædam lineis albis & re-
 splendentibus præcingitur, Assyrios appellata:
 alia terebinthine similis, quæ terebinthizusa di-
 citur: alia colore callida gemmam emulatur.
 Omnes amuleta esse traduntur, & accelerare
 partum femoribus appense. Aëtites lapis est ve-
 luti pregnans, cum quatitur, alio in utero sonan-
 te. Gravidis continet partus, cum lubricæ sunt vul-
 væ & parum tenaces, sinistro brachio adalliga-
 tus: sed parturientibus è brachio amoveatur, &
 feminibus alligetur, ut sine doloribus pariant. Fu-
 rem apprehendit, si quis in pane conditum offe-
 rat: fur enim mansum devorare non poterit. Quin-
 etiam concoctus, furem coarguit: quippe decocta
 cum eo, devorare non poterit. Tritus, & cerato
 exceptus, cyprino, aut gleucino, aut alio excalsa-
 ciente, comitiales magnifice iuvat. Ophite gene-
 ra multa: quidam ponderosus & niger: alter cine-
 reo colore spectatur, punctis distinctus: tertius li-
 neis quibusdam candidis intercinctus est. Omnes
 alligati contra capitis dolores, & serpentium ictus
 prosunt. Feruntur qui lineas habent, lethargo,
 & capitis doloribus auxiliari. Lapides in spon-
 gis inveniuntur, qui vesicæ calculos rumpunt, in
 vino poti. Lithocolla glutinum, quo lapides cõiun-
 guntur. conflatur autem ex marmore, lapide Pa-
 rio,

rio, & taurino glutina. Potest cadēte specillo ad-
motum, in cōmodos oculis pilos replicare. Ostra-
cites teste similitudinem habet, crustosus, & in
laminis fissilis, quo mulieres ad detrahendos pi-
los, pro pumice vtuntur. Menses drachmæ ponde-
re potus ex vino, sistit. Si quatuor diebus à pur-
gatione bibatur sicilici pondere, fœminis præstat
ne concipiant. Cum melle autē impositus, mam-
marum inflammationes lenit, & nomas cohibet.

Smiris lapis est, quo annularij sculptores lapi-
des expurgant, ad erodendum & vrendum vti-
lis: gingiuis, quæ humor vexat, prodest: denti fri-
cio cōmēdatur. Arena è litoribus sole feruēfacta,
hydropicorum tumores exugit, si capite tenus, in
ea obruantur. Torreri solet ad aridos fotus, pro
milio aut sale. E cote Naxia, quod ex acuo dō fer-
ro deteritur, illitū alopecias ad pilū reducit: vir-
ginum mammas cohibet, nec increfcere patitur:
potum ex aceto, lienem absomit, & comitialibus
prodest. Geodes lapis, adstringit, siccāt, caligines
oculorum discutit. Illitus autem ex aqua, testis
mammarūque inflammationes sedat.

Terra. CAP. XCIII.

Omnis terra ad medendi vsum recepta, sum-
mam & primam vim habet refrigerandi,
meatūsq; obducendi, occludendiq; sed specie di-
stat, cum alia adiūctis quibusdam ad alia sit vti-
lis. Eretriades due sunt, vna vehemēter alba est,
altera cinericia. Optima habetur ad cinerē co-

lorem vergens, perquam mollis, quæ si per eramenta tractim ducatur, lineam violaceam refert. Lauatur vt cerussa, ad hunc in modum: Teritur seorsum, & cum aqua, & vbi pessum ierit, humor leuiter excolatur: siccata solibus, iterum teritur interdiu, adiecta aqua, vt vespere cõsodat: antelucanis colo excernitur, & demum in sole trita si fieri potest, digeritur in pastillos. Quid si tosta desideratur, pastilli magnitudine ciceris infictile perforatum coniunguntur, dræq; vasis diligenter obturato, supra carbones cãdentes continenter follibus perflantur: vbi verò cinis in fauillas se cõuertit, aut aëreum colorem cõtraxit, exëpti reconduntur. Vim habet adstringentem, & refrigeratorem, leuiter mollientem: caua explet, & sanguinolenta cõglutinat. Samia præfertur candida, leuis, tangenti lingue glutinis modo adharescens, mollis succosa, friabilis: cuiusmodi est, quã aliqui collyrion vocant. Duæ enim species eius: vnã, antè diximus: altera aster appellatur, crustacea, & cotis modo prædensa. Vritur ac lauatur vt eretria, vimq; consimilem habet: sanguinis reiectiones sistit, & feminis fluxione vulue laborantibus, cum flore syluestris punice datur. Testium & mammarum inflammationes, illita ex rosaceo & aqua, refrigerat: sudores arcet: contra serpentium morsus & venena, pota ex aqua auxiliatur. Samius lapis, in Samia terra inuenitur, quo aurifices vtuntur poliendo auro, vt resplen

Splendeat. Probatur cādore & duritia. Vis ei ad-
strictoria, & refrigerans: prodest stomachicis po-
tus: sensus hebetat: verū ad fluxiones oculorū
& vlcera, cū lacte efficax est. partus, vt tradūt,
adligatus accelerat, & conceptus fœminarū cu-
stodit. Chia eligi debet candida, vergens ad cine-
reum, Samie similis: est autem crustosa, albāq;
sed fictitijs formis differēs. Vis eadem quæ & Sa-
mie: extendit faciē, & erugat, atq; splendidā red-
dit: colorē in facie & corpore toto commendat: in
balneis pro nitro deterget. Eadem præstat Seli-
nusia: maximē laudatur, quæ vehemēter resplen-
det, & cādida, friabilis, & humore dilui celerri-
ma. Cimolie duo genera, cādida & ad purpureū
inclinās. Optima existimatur, quæ innatā habet
pinguitudinē, tactūq; frigida sentitur. Vtraq; ace-
to diluta, parotidas, & alia tubercula discutit: ā
busta igni, si statim cimolia oblinantur, pustulas
non sentient: testium duritias, & totius corporis
collectiones cohibet, igni sacro imponitur. In sum-
ma, vtraq; multū in medicina commendatur,
si incorruptæ originis, nec spuria assumatur. Quæ
pnigitis ducitur, colore ferē eretrie similis est, grā-
dioribus tantū glebis: manū si quis admoueat,
refrigerabit: tactu linguae, vsque ad eō glutinosa,
vt pēsilis hereat. Cui effectus idē qui cimolie, pau-
lo tamen infirmior. Hāc aliqui pro eretrieade ven-
dunt. Fornaceæ testæ vehementer tostæ, crustas
vlcerebus obducunt: quare prurigini & papula

rum eruptionibus medetur. Podagricis profunt, strumas discutiunt, cerato excepta. Fornacū terra que retorrída fulvescit, eiusdem cū testa effectus. Melia colore cinerea eretria imitatur, aspera tactu: ea digitis friata, deraſi pumicis modo crepitat. Vim habet aluminosam, sed remissiusculam, id quod gustu deprehenditur: nam modicè linguā siccat: purū corpus reddit, & colorem comendat: pilos extenuat: vitiligines, & lepras abstergit. Pictoribus vsū præbet, ut colores diutius perennent: emplastris viridibus, quæ chlore dicuntur, efficaciter inseritur. Ex omni Melia terra & omni alia in vniuersum eligi debet recēs, molliſ, non lapidosa, friabilis, quæ cū humore attigerit, facile resoluatur. Ex ampelotide terra, quæ pharmacitis nomine, in Seleucia Syriæ nascitur, laudatur in primis nigra, piceæ longos carbonēs referēs, modicè assulosa, æquabili splendore, quæ detrita, accepto oleo, statim eliquescit. Vitiosa censetur candida, & cinerea, quæ in liquorē non resoluitur. Vim dissipandi & refrigerandi habet: ad calliblephara additur, tingendis capillis idonea. Vsus eius ad illinēdas vites sub germinationis tempus, utpote cū innascētes verniculos enecet.

Fuligo pictoria. CAP. XCV.

Fuligo qua pictores utuntur, ex vitrariorum officinis colligi solet: siquidē ei palma tribuitur. Vis ei ad adstringendum & erodendum efficax: fracta cū rosaceo cerato ad cicatricem perducit.

Act

Ceratum in vna.

Atramentum librarium. CAP. XCVI.

A Tramentum, quo scribimus, fuligine è
tedis coacta colligitur. In singulas libras
gummis terne fuliginis vncie adijciuntur. Fit
etiam è resinarum & pictoria fuligine, de qua
paulò antè diximus. Assumitur autem fuliginis
mina, gummi sesquilibra, glutinis taurini, atra-
menti sutorij, singulorum sescuncia. Additur con-
uenienter erodentibus medicamentis: ambustis,
ex aqua commodè crassius illinitur, sed non antè
soluatur, quàm cicatricem induxerit: sanatis si-
quidem vlceribus, sua sponte decidit. Cæ-
terùm habes, amicissime Aree, ferè
que tradenda duximus pro
operis modo, quem de-
stinaueramus, &
materie au-
xilio-
rùmque medici-
narium co-
pia.

QVINTI LIBRI

FINIS.

PEDANI

DIOSCORIDIS

ANAZARBEI, DE

venenis, quóque modo ar-
ceantur, viten-
túrque,

LIBER VI.

*De tollendis
venenis.*

UPERIORIBVS, amicissi-
me Aree, libris tradidimus de
aromatibus, oleis, vnguentis, ar-
boribus, & earüdem fructibus,
lacrymisque: item animalibus,
melle, lacte, seuo, frumentis, oleribus, herbis, radi-
cibus, liquamentis, vinis, metallisq;. In hoc verò
totius operis vltimo, facultates medicamentorü
recensebimus, quæ prodesse nobis, vt officere pos-
sunt. Vitata igitur orationis prolixitate, opus in-
stitutum prosequamur. Huiuscemodi autem tra-
ctatus, cüm bifariam distributus sit: in partē ve-
nena præcauentem, ita vt ne fallant sumentes,
aut si quando per imprudentiam dentur, vt tum
quoque innoxia fiant, irritaque: & in rationem
iis succurrendi, qui iam noxiam sentiunt: primò
differam de præcauendi modo, quem esse difficilli-
mum plerique maiorum arbitrantur, quòd dan-
tes clàm venena, ita insidias temperant, vt pe-
rit

ritissimum quenque decipiant. Siquidem venena sua amaritudine, permistis dulcibus, spoliāt, & graue odoris virus mistura odoramentorum eximūt: aut medicamēta immiscent, quæ tuēdæ sanitatis gratia dari putantur: & præsertim in valetudine, vt absinthium, tragoriganum, satuariam, aut hyssopum, quinetiam thymum, irim, origanum, abrotonū, castorium. aut si quid medicamentis purgatorijs cognatā habere qualitatem videatur. Aut potionibus inserunt: vt vinis asperis, iuribus, passo mulsæ aquæ, musto: succis, vt in cremore lentis, polētis: aut medicaminibus, aut alijs quæ assumuntur, edulj, speciem referentibus. Quare qui in ea suspicione sunt, cōditos cibos vitare debent, omniq; intēso sapore dulcium, aut salsoꝝ, aut acidorū, abstinere: nec sitibundi affatim bibere, aut esurientes voraciter comesse, semperq; ad saporem horū diligenter attendere, præsertimq; potu frigidam aquam præsumere. Satiato enim appetitu, qualitates ægerrimè postea cōcoquuntur. In ægris quidem facillè cauemus potiones auxilij prætextu dari solitas, quas offerūt improbi veneficiorum artifices: itaque ob id laborantes morbo nō perinde audentium iniurijs patient. Et hæc quidē ne facillè incantis seductiq; homines capiantur dolis veneficorū, ratio est, & facultas. Sed alia superest expeditior, vt suspiciosi aliqua præsumant, quæ venenorum vires heberent, & inefficaces irritasq; reddant. cuiusmodi

car

carice sunt cum iuglandium nucibus manducate, & quæ cedromela vocant, id est citria. seminisq; napi drachma cum vino. Item folia calaminthæ, aut creta quæ Lemnia splragis appellatur, pondere pari cū vino: aut rute folia & nucis iuglandis nucleū: aut caricæ duas: & salis calicum ieiuni sumant, & nullo veneni genere ledentur. Antidota ex vino sumpta eundem effectum præbent: inter quæ intelligitur magnum Mithridatium, & quod scinco, & quod sanguine temperatur. Quin & sepe venenis obstitunt peculiæres quidam corporum affectus certo quodā modo constitutorum cum quadam cibi potūsque qualitate, tum vini copia ita temperatorum, ut cum venenis dissentiant: siquidem ingesti veneni vires frangūt, atque iam priore alimēto sæctis præclusisq; meatibus, obstant ne membratim per digestionem insinuetur. Verum enim vero quoniam fortune necessitas interdum similia discrimina peregrè agentibus affert, absque ullis insidijs hominum, non nihil differendum mihi de hac re necessarium duco. Iam primum igitur culinam apparare loco subdiali conuenit, cibosq; & potus in huiusmodi loco struere. Si id fieri cōmodè nequit, secunda erit conditio hæc, apparandi apponendique sub tecto. Sed tum diligēter laquearia animaduertenda: frequenter enim à superioribus cōtabulamentis animalia decidunt, exigua quidem, sed quæ non modicam perniciem moliatur,

ut phalangia, stelliones, & alia quædã reptilia. Porro vinaria vasa diligenter intueri oportet: nanq; reptilia odore vini illiciuntur, quæ interdum sorbendo, noxium virus eructarunt, interdum verò delapsa immersaq; expirarunt, et exitu causas haurientibus attulerunt. Sed hæc hætenus dicta sint, ne cauti & prouidi insidijs pateant. Quod si qui sua sponte, aut ex quorundã insidijs sumpserunt, auxiliari primo quoq; tempore oportebit: siquidem dum comites singulorum venenorum nota expectantur, immedicabile fit venenum, & paulisper neglectum, medicamentis ægrè cedit. Quare si qui pro comperto se virus sumpsisse intelligant, & fateantur, aut eorum, qui aderant, testimonio constet, protinus ad idonea remedia transeuntes, facile peculiari nativæq; constitutioni restituemus. Neq; enim ijs assentimur, qui prorsus auxilia in huiusmodi frustra adhiberi contendunt. Quo enim modo morbi, quorum cause cæcæ latentq; corporibus insidēt, medicinam admittunt, & quæ forinsecus incurrunt venena, medendi rationem aspernantur? Aequè verò omnes morbi pro causarum ingruentium magnitudine, proque antecedentibus affectionibus qualitatibusque, quibus sit opportunum corpus, vel medicabiles sunt, vel nullis cedunt medicamentis. Quod si qui forsitan obmutescentes, aut temulentis, aut nolentes alioqui venenū à se egeri, nullam nobis eius cognitionem præbeant, tum protinus

tinus accedendum ad ea, quæ communiter epotis quibuscunque venenis opitulari consueverunt. Atqui nullum magis in omnia valens auxilium dari potest, quàm vt proximo loco virus foras exhauriatur, priusquàm inualescat. Quare sine mora, calidũ oleum ex aqua, aut seorsum, vt vomitare cogatur, dari cõuenit. Aut si oleũ natura loci negat, butyrũ cũ aqua calida, aut malua, aut lini semine, aut trago, vrtica, fenograceo, aut halicæ decocto, vicem eius exhibebit. Hæc enim non modo vomitionibus exigent vi illa sua laxatrice, aut nauſeam ciẽte, sed alium quoq; subducet, & corporum inanitione ita aduersabuntur, vt acrimonijs venenorum hebetent. Id quod euidenter huiusmodi argumẽto deprehẽdere licet: Esto, vt quisquam viua calce vel fece, aut cantharidibus, aut alio quouis acri, corpus exulcerare statuerit, is si ipsum oleo leniter illinat, exulcerationem nõ accipit. Atqui neq; vehemẽter adstringi corpus, neq; refrigerari poterit, si antea perungatur. Quinetiam vomitus non ob id modo quod vacuet, & noxium humorem excernat, inuamẽtũ adfert, sed quod assumptũ virus nõnunquam odore, coagulatis grumis aut colore, prodatur: quippe cũ odore & amaritudine Tmeconium: colore, cerussam, gypsum ve: grumis, lac aut sanguinem animalis recens iugulati ostendat. Nam grauis odor regestorum, leporis marini, aut rutetæ beneficia deprehendit, ita vt nonnulla ab ijs

F. Makleu.

remedia peti possint, ad idonea singulorum auxilia transeuntibus. Oleo etiam maluæ decoctum admiscetur, aut ~~glaucium~~, aut adeps anserinus, aut pinguium carniū iura, aut lixiuium li-
 gnorum cinere factum. Vli verò vomitus diligenter citatus fuerit, ne quid in ventre coierit, quæ hæserunt intestinis reliquæ, clystere acri deuocentur. Facit & nitrum tritum & cum hydromelite sumptum, vina vetera liberalius epota, gallinacea iura, præpingues pisces, vetustæ carnes pinguesque, & quæ adipe aut recenti butyro parantur. Aluum namque subducunt, uti diximus: & stomachum resoluētia, pro-
 niozem ipsum ad vomitionem reddunt: & venenorum acrimonias hebetāt, atque meatus obstruētia, celerem virium penetrationem inhibent. Quinetiam medicamenta dantur, quæ cōmuni dote prosunt: ut Lemnia terra, agaricum, abrotonū, irio, radix eryngij, semen pastinacæ, & calaminthæ, nardum gallicum, castorium, ferulæ virētis medulla, flos rhododendri, succus marrubij, laser aut laserpentium, sagapenū, peucedani succus, aut panacis, & radix, quā magudarim appellarūt, aristolochia longa, syluestris rutæ semen, & betonica, quam cestron nominant, folia: singula cum vino drachmæ pōdo sumi debent. Effectū præbet polij decoctum, & feseli, & liquida pix linctā. Magnificè ferunt opem antidota, quæ in calce operis scripta reliquimus. Communis ratio

*Endj fr
mēne.*

præstādi auxiliij ita se habet. Ceterū ab ijs quæ
consueuerunt euenire, cōmunia remedia sumpti-
tari possunt. Ferè enim vires venenorum quā-
plurimorum, in affectus consimiles corpus tan-
dem redigunt. Quam ob causam plerisque com-
munia cōducūt auxilia: varia etenim sunt vene-
norū genera, communes tamen nec multi iisdem
affectus oriuntur. Neq; fieri potest, vt omnes cō-
currentesque casus, quæ symptomata vocant,
vnū venenū sequantur. Alioquin superuacanea
fuiſſet venenorum singulorum traditio cum suis
remedijs ab authoribus descripta. Neq; verò in
vno eodēque promptū est inuenire, vt quis sto-
machi, alui, intestinorum, iecoris, renum, & resi-
cæ dolore vehemēter crucietur, vt singultiat, ero-
datur, cōtremiscat, refrigeretur, obmutescat, con-
uellatur, pulsus elāguescat, spiritus difficilis fiat,
veterno prematur, vertigo obuersetur, caligent
sensus, stranguletur, sitiāt, sanguis erūpat, febre
conflictetur, egrè letiū reddat, torminibus vexetur,
crebrò vomitet, nausea prematur, rubescat,
linore sugilletur, palleſcat, decipiat, stertat, viri-
bus deficiatur, & pleraq; alia faciat, patiaturq;:
singula enim in generales affectus deducta, pau-
ca numero, & cōmunia ea demōstrant, quæ eue-
nire consueuerunt. Quare in singulis, quæ supra
diximus, non facile fuerit deuorātū virus cogno-
scere. Nam oris & lingue erosio, stomachi, ven-
tris, vesicæ ac renum inflammatio, vehemens vi-
na diff

ne difficultas, & interdum cruoris cū eo exitus, lancinatio, & in plurimis partibus quidam aduersionis sensus, nō in cantharidibus modò potis reperiuntur, sed in erucis quoque pinorum, & bupreste, & salamandra. Porro non modò eos, qui meconium hauserunt, veterno aut sopore premi, stertere, liuore sugillari, corpore, refrigerari, stupescere, toto torpere pruritum sentire, sensu priuari constat, sed eos etiam qui mandragorā aut cicutam deuorarunt. Delirium nō hyoscyamus tantum infert. verum etiam quæ toxica appellantur: itidem aconitū, & mel quod in Heraclea Pontica gignitur. Strangulatio non minus in fungis, quàm in sanguine taurino, lacte, aconito, cerussa, gypso conspicitur. In summa, difficile vnum vni veneno proprium inuenire signum, quod haustum, gustatumque virus prodere possit: maxime, quòd hæc caterorum etiam vitiorum, quæ in corpore exoriuntur, communia sequi solent. Ceterum in his quæ celeriter enecant, noxam signis forsitan indicare possit, si ad ea respexeris, quæ sumus dicturi. Sed in ijs, qui ad longas ægritudines spectant, nihil ad medendi rationem difficile, dūtaxat quod pertineat ad indicia noxæ, utpote cū venena statim atque præsentaneam vim illam perdididerunt, transmutata in longos affectus, communia reliquorum vitiorum remedia, compositionesque flagitent, cū venefica proprietas non amplius insit. Si verò longa sit affectio,

2125
gignens
gignens

Makbu

hōnre

Megy fr

in aliquod diuturnorum morborum genus recidet, à quibus facile fuerit medendi rationem assumere. Sed de ijs quæ generaliter auxiliantur, hætenus. Cōsequēter quæ priuatim singulis prosunt, scriptis mandabimus, si prius sigillatim exposuerimus, quæ ex singulis ordinibus exitialem aut maleficam vim sortiuntur, vt medicine studiosi ea cautè obseruent, quæ ad rationē salutis scripta inueniūtur: quòd nonnulla eorū, quibus vtuntur, venenis sint cōmixta. Incuria enim magnas adfert noxas, & sepe continuo vsu eorum, homo in perniciē agitur. Proinde animalia quæ exitiosam vim habēt, hæc sunt: cantharides buprestis, salamandra, pinorum eruce, lepus marinus, rubeta, & rana palustris muta, deuoratae *pickel* hirudines. Semina sunt: hyoscyamus, coriandrū, cicuta, gith, psyllion. Liquamenta: meconiū, opocarpason, thapsie succus, elaterium, mandragoras. Radices, quas mittit chameleo, aconitum, thapsia, veratrum, ixia, agaricum nigrum, ephemerum, quod aliqui Colchicum vocant, quòd in Colchide nascitur. Herbe oleraę: smilax, quam aliqui tithymalum appellant, Romani taxū, solanum manicū, quod & dorycnium dicitur: sardinia herba, quæ ranunculi genus est, corniculatum papauer, pharicū, toxicum, ruta syluestris, fungi. Ab animalibus: taurinus sanguis recens, coagulatum lac, mel Heracleæ in Ponto genitū. Metalla: gypsum, cerussa, calx, auripigmentum, duo

duo sandarache genera, spuma argenti, adarce, plumbum, & quod argentum viuum dicitur. E liquoribus domesticis: vinum abunde post balneas potum, aut passum, & frigida aqua similiter.

Cantharides. CAP. I.

Quibus date sunt cantharides, signa eueniunt grauissima. Ab ore enim ad vesicam vsque cuncta erodisentiuntur, picem aut simile quidem cedrie resipiunt, dextra prae cordia inflāmantur: vrinam egre reddunt, & subinde cum lotio sanguinem emittunt: strigmenta non secus atque dysentericis, aluo deferuntur: fastidia vrgent: animo linquntur, obortāque vertigine concidunt: postremò mente abalienantur. Ergo antea quàm tale nō nihil accidat, dato oleo, aut supradictorū aliquo, vomere cogantur: mox ubi vomitione plurima reiecerūt, halicæ aut oryze, tragi aut ptisanæ cremor, aut decoctum malue, aut seminis lini, aut fenigraci, aut radicū althææ, quam Latinus sermo ibiscū appellat, clystere infundatur. Præterea nitrum eisdem dandum, ex lydromelite, vt quæ stomacho adhuc aut intestinis adherent, eluendo excernantur, ac descendant. Quæ nisi sic discutiantur, ingesta in aluum ex nitro aqua mulsa, vacuari debēt. Detur deinde vinum aut passum, in quo pineoli nucleī, aut cucumeris semina contrita sint, aut ex lacte, aut mulsa, aut anserinus adeps in passō li-

quefactus. Inflammata autē partes, herdei farina cū mulsa decocta perungantur. Ab initio admota cataplasmata nocent, quòd citatus ab eis calor, illapsū virus ita remoratur, vt in principes se parteis insinuet: ipsa tamen, interiecto tēpore, molestissimis inflammationibus opitulantur, vt pote quæ dolores & permulceant & leniāt. Tum vbi corpus calfaciente oleo inunctū fuerit, in solium descendere oportet, ac lauare, vt per cutem summam, quæ corpori noxia inhaeserunt, etiā excernatur. Et deiectiones multisariā moliri oportet, ne affectus insigatur, & stabilitatem capeffat. Gallinaceis carnibus & hœdinis, aut suillis catulis, maximè pinguibus & tenerrimis, ac cum lini semine coctis, vesci debent: siquidem aluum cient, atque venenorum acrimonias hebeant. Vinum dulce liberalius ebibatur. Prodest thuris cortex, & Samia terra, quæ aster appellatur, si quaternæ singulorum drachmæ cum passo sumantur. Item pulegium ex aqua tritum, irinum aut rosaceum, cum rute decocto, recentes vitis ramuli, cum passo detriti. Longè omnium potentissimè, antidota auxiliantur, cum aqua mulsa, drachmis quatuor pota.

Pinorum erucæ. CAP. II.

IIs, qui erucas pinorum hauserunt, illico dolor in ore & palato exoritur: vehemens alui, lingue ac stomachi inflammatio torquet: intestina dolor excruciat, ita vt pruriginē sentire videantur:

tur: corpus totū exæstuat: fastidiū vrget. Quibus est succurrendum remedijs, quæ deuoratis cantharidibus dantur. Peculiariter tamen pro simplici oleo & irino, melinum, quod è cotoneis pomis & oleo temperatur, accipiemus.

Buprestis. CAP. III.

Qui buprestin biberunt, non dissimile nitro virus sapiunt, stomachi ventrisq; vehemens dolor insequitur: tamen venter, quàm stomachus mirum in modum, vt in aqua inter cutē diffusus, inturgescit. Vniuersa corporis facies cōtenditur: vrina supprimitur. Quibus eadem quæ potis cantharidibus auxiliantur. Priuatim post vomitus & vacuationes, quas clysteribus molimur, aridæ ficus profunt: itē earū decoctum, ex vino. Vbi verò iam ferè pericula inclinantur, Thebaicarum palmularum cibo, aut earundem tritarum in mulso aut lactis potu, iuuantur. Pyrorum etiamnum omne genus esse, & lac humanum bibere, conuenit.

Salamandra. CAP. II II.

Si salamandram hauserunt, lingue inflāmatio consequitur, mens & sermo præpeditur, tremor cum corpore aut horrore quodam ac exolutione accedit: partes nōnullæ corporis liuoribus circumquaq; sugillantur: sæpèque, diutius immorante veneno putrescentes, defluūt. Quibus præstabimus cuncta, quæ potis cantharidibus. Peculiariora verò remedia, resina pinus, aut galbanum

ex melle linctū, & aiugæ decoctū, in quo nuclei pinei conterantur: vrticæ quoque folia, cum lilij & oleo decocta. Prosumt etiā ova testudinis marine aut terrestris, cocta: item ranarum ius, cum quibus eryngij radix incocta sit.

Ephemerum. CAP. V.

Sympto ephemero, quod aliqui Colchicon, aut syluestrem bulbum appellant, pruritus in toto corpore excitatur, non secus atque ijs qui vrtica aut scilla laceffuntur: interna rosionem sentiūt: stomachus cum ingenti gravitate exæstuat. Cæterum inualecente morbo, cruor strigmentis admixtus, per aluum exigitur. Quibus, ut ijs qui salamandram hauserunt, vomitione aut clysteribus auxiliari conveniet: sed antea quàm venenum inualescat, dandum est decoctum frondium quercus, aut glandium, aut malicorij: lac bibere prodest, in quo serpyllum sit decoctum: itē succum sanguinalis herbe, aut ramorum vitis, aut rubi, aut medulle recentis ferule, aut myrti cum vino. Bacce autem myrti tuse triteque, & aqua macerate, ut liquor inde sumatur, oppem ferunt. Media castanearum tunacula, similem effectum præbet, si cruda in aliquo supradictorum succo sumptitetur: origanum quoque cum lixiuio epotum: eximiè iuvantur asinini lactis aut bubuli calidi potu, etiam si in ore contingant: ita ut quibus copia lactis huius adsit, non aliud desideretur.

Dorycnium. CAP. VI.

DOrycnium, quod aliqui manicon solanum appellant, epotum, lactis saporem in gustu refert: continentes singultus ciet, humor linguam vexat: sanguis confertim reijcitur: mucosa quaedam perinde quasi dysentericis, aluo egeruntur. Itaque antequam aliquid ex ijs eueniat, auxilio sunt antedicta, vomitus, clyster, & quaecunq; potu venenu expellere possunt. Privatim ijs opitulatur, aqua mulsa, lac caprillum, aut asininum, dulce vinum, quod tepidum cum aniso bibatur, amygdale amare, gallinacea pectora decocta. Quinetiam conchylia omnia, ta cruda quanta tosta esse, salutare est. Conueniunt & locustae marinae & gammari, & pota eorundem in scula.

Aconitum. CAP. VII.

AConitu statim in lingua inter bibendu, cum adstrictione quadam dulcescit: & subinde, potissimu cum exurgere conatur, vertigines offundit: lacrymas ciet: gravitate pectori, & praecordijs adfers, simulq; crebri spiritus deflantur. Quare venenu vomitione abigi, aut clystere per aliu egeri opus est. Vtimur inter propinandum, origano, ruta, marrubio, vel absynthij decocto, cum vino absynthite, vel semperuino, vel abrotono, vel chamalea, aut aiuga. Prodest etiam num opobalsami drachma, cum melle aut lacte, cum castorio, pipere, & ruta, aequis ponderibus ex vino. Coagulum hœdi, leporis, aut hinnuli cum aceto,

ferri quoque stercus, item vinum, in quo aurum, ferrū, argentūve cādens restinguatur, potū, lixiuiāque cum gallina & vino decocta, aut carnum bubularum præpinguū iura, cū vino sumpta. Fertur & a iuga priuatim ipsis subuenire.

Mel Heraclia. CAP. VIII.

Melin Heraclia Ponti, vbi aconitum gigni solet, inuenitur: quod qui edunt bibuntve, nō secus affligantur, quā qui aconitū ebiberunt. Iis eadem, quæ poto aconito conueniunt: adiuvantur in primis continuo vini mulsi potu, cui rutæ folia sint adiecta.

Coriandrum. CAP. IX.

Coriandrum ob odorem latere non potest: epotum autem vocem exasperat, insaniam adfert, à temulentijs non abhorrentem. Qui sumpserunt, pudēda dictu blaterant, totiūsq; corporis odore, venenum fatentur. Quibus post vomitionem irino oleo concitata, vti retulimus, merum & per sese, & ex absynthio potum auxiliatur. Item oleum, nec secus oua in eodem exinanita, si liquefacta in muria sorbeantur: & epota muria, & ius falsum ex gallina & anserē: passum quoque cum lixiuia sumptum.

Psyllium. CAP. X.

Psyllion epotum, corpori toti frigus & torporem cum exolutione & mœrore quodā adfert: ita vt animum despondeant. Cui omnia quæ exhausto coriano auxiliantur.

Cicu

Cicuta pota vertiginem excitat, oculisq; caliginem offundit, ita vt minimum cernatur: singultus ciet, mentem turbat, extremi artus gelantur: deniq; conuulsi, suppresso arteriæ spiritus, strangulantur. Quare inter initia, vt in reliquis, cicutam vomitu excutiemus: postmodum deiectione moliemur, vt quod ad intestina prolapsum sit, excernamus: tū demū in meracam potionem, quæ maximo est auxilio, deueniemus: repetendum per interualla, in quibus proderit lac asininum, aut bubulū potui datū, aut absynthium cum pipere & vino, castorio, ruta, mentha cum vino, aut amomi, cardamomi, aut styracis vncia, aut piperis cum semine vrticæ & vino, aut lauri folia. Item laser ex oleo & passo, & passum per sese largius potum proficit.

Smilax, à quibusdam tithymalum, à Latinis taxus appellatur: frigus vniuerso corpori, strangulatus, & celerem interitum infert. Cui eadem quæ cicuta conueniunt.

Epotus carpaci succus soporem, citāq; strangulationem adducit. Adiuvantur autem qui hauserunt, epotæ cicutæ remedijs.

Sardonia ranunculi herba generi assignatur, quæ rescētibus mentem adimit, & quadam

dam neruorum distentione labia in rictū contrahit, vt risus speciem præbeant: à qua quidē affectione, de Sardonio risu adagiū in vulgus infauisto omine manauit. Post vomitū peculiariter conuenit aqua mulsa & lac, liberalius epota: irrigatio, perunctioq; à pinguibus medicamentis, totum corpus excalfacientibus: in calidā aquā oleūmq; descendant, sed tū multūm perfricare & inungere expedit: & in summa, curam omnem, quæ conuulsioni neruorum adhibetur, exequi oportet.

Hyoscyamus. CAP. XV.

HYOSCYAMUM potum aut comesum, similem ebrijs ab alienationē mouet: sed facile medicamentis cedit. Auxiliatur aqua mulsa copiose data, lacq; præsertim a sininum: si id desideratur, caprillum, vel bubulum, vel aridarum ficū decoctum. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, aut cucumis semen ex passō sumptum, & vinum salsum cum adipe suilla recenti, passōq; itidem vrticæ semen, aut nitrum ex aqua, & intubus erraticis, & sinapis, & nasturtium, radix, cepa, & allium: & hæc singula cum vino sumantur. Postea sinendi quiescere, quemadmodum qui vinum biberunt, vt excoquant.

Mandragora. CAP. XVI.

MANDRAGORA, si bibatur, cōfestim sopor insequitur, exolutio, ac vehemens veternus, nihil temere distans à lethargo. Cui, antequam aliquid ex ijs accidat, vomitus & aqua mulsa proderit

proderit: postea nitrum & absynthium ex vino dulci aut passo sumantur. Caput rosaceo et aceto perfundatur. Proficit excitatio, & motus corporis, & olfactus eupatorij, & piperis, sinapis, castorij, & rutæ tritorum in aceto: & liquidæ picis, et odor è lucernarum exustione & extinctu. Quod si agrè ij reuocentur, sternutamenta mouere, alijsq; communibus auxilijs vticonueniet.

Meconium.

CAP. XVII.

EPoto papaueris succo, quē meconion vocāt, consequitur veternus cum perfrictione & pruritu vehemente, ita vt sepe inualescēte veneno, tanta erumpat prurigo, vt hominem excitet. Corpus id medicamētum olet. Post citatam oleo vomitionē, acres clysteres auxiliātur, acetūmq; mulsum cum sale potum, aut mel cum rosaceo calido: merū cum absynthio aut cinnamomo copiosum, aut calidū per sese acetū: nitrum ex aqua, & origanum cum lixiuia aut passo, & rutæ syluestris semen cum pipere, vino, & panace: piperq; cum castorio & aceto mulso, vel cum satuirea aut origani decocto, cum vino. Hi olfactilibus excitandi, & ob enatam pruriginem in balneas descēdant, & foueantur. Post lauacrū prodest iurium pinguium vsus, cum vino aut passo: medulla etiam ex oleo pota.

Corniculatum papauer. CAP. XVIII.

Quod corniculatū papauer appellant, & potum, & cito eadē inferre cōsuevit, quæ papaueris

paneris succus: nec alijs expugnatur auxilijs.

Pharicum.

CAP. XIX.

Quod pharicon vocant, sapore sylue stre-
num imitatur. Resolutionem nervo-
rum potum affert, cum conuulsione & delirio.
Oportet autem post vacuationes vinum absyn-
thitem potui dare, cum cinnamomo, aut myrra,
aut nardo gallico, quod serinen aliqui vocaue-
runt: aut spice nardi duas drachmas, & myr-
rhe totidem obolos, cum passo: aut irim cum croco
ex vino: derasimque caput illinire hordeacea fa-
rina cum aceto, & trita ruta.

Toxicum.

CAP. XX.

Toxicum ex eo nominari videtur, quod bar-
barorum sagittæ eo illinebantur. Qui libe-
rint, labiorum & lingue inflammatione torquen-
tur: in coercitus furor varias ijs imagines obuer-
sat: quare vix medicine locus est: raroque, qui huius
serunt, euadent. Vinculis ergo cohibendi, ut vinum
dulce cum rosaceo bibere, & reuomere cogatur:
rapi semen bibendum cum vino. Priuatim ijs con-
uenit, quinque folij radix, & hircinus sanguis,
aut caprillus, eodem modo sumptus, roboris, fa-
gi, aut ilicis cortex cum lacte tritus, malaque
cotonea trita esse, aut cum pulegio & aqua bi-
bere, conueniet, amomum & balsami semen ex
vino. Sed qui periculis defuncti sunt, diu lecti-
cis decumbunt, & ubi surrexere, stupidi reli-
quum vite tempus degunt.

IXia, quæ vlophonō appellatur, inter potandū
aliquid ocymo simile gustu & odore redolet:
vehementem linguæ inflammationē excitat: men-
tem mouet: omnes excrementorum exitus suppri-
mit: strepitum cum animi deliquio ciet, usq; in-
testina latrant, nec egeritur quicquam. Post vo-
mitionem aluūmq; resolutam, auxilium præstat
aqua, in qua absynthium maduerit, ex vino lar-
giore, aut aceto mulso pota: rutaq; syluestris semē
aut laseris radix: item tragorigani decoctum, cū
aliqua supradictorum, aut lacte, aut resina tere-
binthina, aut nardo, aut castoris, aut laserpitio,
quorū singuli oboli cōueniunt. Quin & nuces iu-
glandes ex vino, cū resina, castorio, & ruta tri-
te, ita vt singula drachmæ pondus æquent. Itidē
chamelee aut thapsie aut absynthy succi sicilicet
cum aqua mulsa, & acetum calidum potum.

Cerussa suo colore proditur: sumpta enim,
mox palatum, gingiue, lingua, & commis-
sura dentium, candore quodam inficiuntur: sin-
gultus, tuſſim, ac linguæ ariditatem excitat: us
extrema frigescunt, mens labat, membra torpe-
scunt. Quibus dare cōuenit aquam mulſam, aut
ficuum, aut maluæ decoctum, aut lac calidū, aut
sesamam ex vino tritam, vel lixiuiā ex ſarmētis
factam, amaricinum oleum aut irinum, persico-
rum ossa cum hordei decocto: columbina oua cum
thure

thure, aut hordei decocto, aut prunis, aut gūmi quod vlmus plorauit, aut humor, quem vlmea folia reddiderunt, cum tepida aqua: sed tum quoq; vomant. Conuenit etiā thapsie succus, aut scamonia, cum aqua mulsa potus.

Fungi.

CAP. XXIII.

Fungorum alij genere, alij copia ledunt: omnes tamen strangulatus suspendio similes concitant. Quibus confestim succurrendum: communiter ex oleo vomere cogendi: mirificè iuuat lixiuia ex sarmentis aut pyrastris surculis, epota cum sale, posca & nitro. Fructus, aut folia pyrastris cum fungis decocta, strangulantem illum vim auferunt, esitataq; eisdem auxiliatur. Aduersus fungos gallinacea oua cum posca proficiunt, adiecta aristolochie drachma: item absinthium cum vino mellèq; sumptum, & ex aqua potum: apiastrum ex nitro, panacis radix & semen in vino, fex vini cremata cum aqua, atramentum sutorium ex aceto, radix, vel sinapis, aut nasturtium esu profunt.

Gypsum.

CAP. XXIIII.

Lapidescens gypsum stragulationem creat: quare eadem proferenda sunt, quæ mansis fungis, auxilia, & ad hæc maluæ decoctū, quod etiā olei vicem pēsāt, utpote cū pingue sit, euomendo lubricus vias & faciles reddit, deradiq; corpora nō sinit. Quod ubi duratur in lapidem, gypsum efficit. Quinetiam prodest oleū ex aqua mul

mulsa, aut ficorum decocto: & lixiuia è ficulneo cinere, aut sarmentis facta, cum vino copiosiore pota: & origanum aut thymum cū lixiuia, aut aceto, aut passio: hīque decocto malua proluendi.

Sanguis taurinus. CAP. XXV.

T*Auri recens ingulati sanguis epotus, spirandi difficultatem strangulatūmq; concitat: faucium tonsillarūmq; meatus cum neruorū distensione præcludit, lingua rubescit: dentes inficiuntur, & quedam concretis sanguinis vestigia, inter eorum commissuras restant. Quare vomitū vitabimur: sanguinis enim globi attractio illo in sublime relati, magis gula inculcatur. Dari ergo opus est quæ concretum sanguinem discutiant & aluum subducūt. Grossi lacteo succo turgentes ex posca, & nitrum per sese, auxiliantur: nec secus coagulum omne cum aceto & laserpitiū radice, aut lasere: itidem & brassicæ semen, & è cinere ficulneo lixiuia: conyxæ folia cum pipere, & rubi succus ex aceto. Aluus resoluenda. Is qui seruantur, stercorosa & fluida per sedē egeri consueuerunt. Stomachum aluūmq; hordeacea farina ex aqua mulsa perungere oportet.*

Lac coagulatum. CAP. XXVI.

E*Os, qui coagulatum lac hauserunt, frequēs illic ostrangulatio inuadit, quòd in globulos quosdam lac coalescat. Quibus inuadis pro antidoto, coagulum ex aceto damus, & bibere sæpius cogimus. Damus & calaminthæ folia ar-*

da, item succum, aut laserpitij radicem, aut laser cum posca: thymumq; ex vino, & cum luto suo lixiuiam. Sed nulla falsilago obiciatur, quoniam magis lac coiret, & in caseum densaretur. Neq; illos vomere conuenit: siquidem concretum lac sese in gule angustias insinuans, strangulat.

Argenti spuma. CAP. XXVII.

Spuma argenti pota, stomacho, ventri, & interaneis grauitatē cum magnis torminibus adfert, & nonnunquā pondere suo intestina vulnerat, vrināq; supprimit: corpus intumet, plumbeāq; deformitatē cōcipit. Quibus subuenit secundum vomitionē, potū syluestris hermini semen, myrrha drachmæ octo, al synbiū, hyssopum, apy semen, aut piper, aut ligustri flos ex vino: aridum palumbis finum, cum nardo et vino.

Argentum viuum. CAP. XXVIII.

Argentum viuum potū, eadem quæ spuma argenti infert, eisdemq; utendū auxilijs. Lac copiose potum auxiliari constat: sed postea euomant, qui hauserunt.

Calx, Sandaracha, Auripigmentum.

CAP. XXIX.

Calx, Sandaracha, et Auripigmentum, pota aluum & intestina cum vehemēti erosionē excruciant. Præhenda cuncta quæ suo admistū illorū acrimoniā hebetāt, ac soluiūt, & facilem lubricāq; aluū reddunt, cuiusmodi ilisci & malua succus est: natura enim viriq; perlu-

brica. Dandum decoctum seminis lini, vel sem-
men tragi herbae, vel oryzae, lacq; cum aqua mul-
sa copiosum, iura pinguis, & boni succi.

Lepus marinus.

CAP. XXX.

Qui leporem marinum biberūt, piscium vi-
rus olent: procedente tēpore, alius dolore
afficitur, & vrina sistitur: & si quando eam
reddere contingat, purpureum colorem referet.
Omne piscis genus auersantur, & odio habent:
fetido ac graui sudore manant: biliosus vom-
itus, interdum sanguini promiscuus, subsequi-
tur. His dandum lac asininum, vel passum con-
tinuē, aut radicis maluae foliorūq; decoctum,
aut trita cyclamini radix cum vino, aut vera-
tri nigri, aut scammonij succi drachma, cum
aqua mulsa, puniciq; mali acinis. Cedria cū vi-
no efficax est: anserinus sanguis, vt tepebit, po-
tus. Sed cū pisces omnes respuant, aspernen-
tūq; solis fluuiatilibus cancris vesci possunt,
bibuntq; eos admisto vino, adiutiq; ab his perco-
quunt. Cumq; appetere & comesse pisce cœpe-
rint, suae salutis indicium habent.

Rubeta & palustris rana.

CAP.

XXXI.

Rubeta aut rana palustris assumpta tumo-
res ciēt: pallor corpus vehementer decolo-
rat, vt planè buxeū spectetur: spirādi difficultas
torquet, & grauis halitus oris, singultusq; et in-
uita interdū genitura profusio cōsequitur. Ad-

iuuantur secundum vomitionē multo meri potu,
 & arundinis radicis binis drachmis, aut cyperi
 totidē. Breuiter, cogendi sunt vt vehementi am-
 bulationi & cursui se credant, ob torporem quo
 corripuntur. Quinetiam quotidie lauandi sunt.

Hirudo.

CAP. XX XII.

DEuorate cum aqua hirudines, si ori ventri-
 culi adherent, tractione partium, nonnul-
 lam suctionis imaginem præbent: eo enim argu-
 mento hausta hirudo deprehenditur. Has muria
 sorbitione excutit, & cyrenaicus succus, aut la-
 serpitij folia, aut betæ, cum aceto, aut pota niuis
 glebula, cum posca. Nitrum ex aqua gargariza-
 tur, aut atramentum sutorium aceto dilutum. Si
 faucibus hereant, iniecta lupinorū farina, aqua
 frigida ore contineatur, & ad eam hirudines exi-
 lient. Prouidendum etiam ijs, quæ ei si ferendi au-
 xilij gratia tradantur, non minora tamē ceteris
 venenis pericula sæpius adferūt. Qualia sunt al-
 bum veratrū, thapsia, elateriū, agaricū nigrum:
 siquidem ea strangulatus concitāt, aut immodi-
 cas deiectiones mouēt. Quibus ea medentur, quæ
 in fungorum mentione & similibus retulimus.
 Nimios autem deiectionum impetus, medicamē-
 tis, quæ excrementa supprimūt coërcebimus. Ne-
 que negligenda quæ parū quidē nocere videtur:
 interim verò vitā in discrimina agūt. Quo in nu-
 mero sunt syluestris ruta, gith, nouæ glaciēs, papi-
 recenses: flores autē sunt eius spine, quæ caecos di-
 citur.

citur. Eos, qui sumpserint, sola vomitio recreat.

Domestica nobis. CAP. XXXIII.

A Qua frigida abundè pota, aut meracum vinum liberalius epotum, aut passum, præsertim à balneo. aut cursu. aut vehementi exercitatione, strangulatus & dolores insert. In quibus sanguinis missio protinus, & vacuatio, imminuentia soluunt pericula. sed de notis veneficio rû, ac remedijs, & cauedi modo, hætenus dicta sint. Subiungeremus etiam antidota necessaria, quæ præclarè auxiliantur, quibus vtimur, quale Mithridatium est, præsertim & quod sanguine, & quod scincotemperatur. Verùm quoniam alijs in locis diligētissimè scripta sunt, hîc ab eorum descriptione supersedemus.

Venenata. CAP. XXXIIII.

DE bestijs, quæ virus eiaculatur, & exitiabilibus venenis, idè scribere aggredimur, vt tota curationis remediõrumq; ratio ad vmbilicũ perducatur: siquidem pars hæc non minus quàm ceteræ aliæ, necessaria est ijs, qui artem medicam exercent, vt pote cum adminiculo eorũ, quæ inibi traduntur, doloribus, periculis, & cruciatibus, plurimisq; alijs malis homines liberari conueniat. Hæc autem in summa fastigia duo, sicut ab initio relatum est, distribuitur. Nam qui de feris virus inspuentibus sermo differit, Theriacus dici solet: qui verò de ameliendis veneficijs, Alexipharmacus: quo prius tradito, simul quæ

sequi signa consueverūt, præmonstrabimus: tum
quæ nonnihil auxiliū ferunt. Omnia autem in
promptu, & ad manum habere artificē oportet,
propter urgentē sæpenumero necessitatē: siquidē
paucæ venenis & virulētis animātibus, tarda
& grassantia sensim pericula cient, ita ut dila-
tionē admittāt: pleraq; verò præsentaneam per-
niciem afferunt. Hominum autem partim malē
alijs cogitantes, ingenita prauitate maleficium
ita tēperant, ut spatiū curanti liberū non relin-
quant: partim sceleris admissi conscientia, aut
tristi aliquo euentu oppressi, hausto spontē ve-
neno, mortem sibi cōsciscere conantur. Qui post-
ea deprehensi, aut resipientes, & vitæ cupidi,
præsentaneam opem poscunt. Non desunt, qui ho-
stiles sagittas illinentes, aut fontes aquasq; pu-
teas hac labe polluentes, certam & ineuitabi-
lem aduersarijs perniciem moliuntur. In quibus
ipsis etsi maleficium non subito, sed aliquantō
post grassari natura sua comparatum est, tamen
nisi primo quoq; tēpore coërceatur, & remedijs
subinde excipiatur, frustra tandem succurritur,
occupatis iam corporibus exitiali vi veneni.
Præinde nō vulgari industria diligentiāq; in ea
re vtendum est, ut quod in alijs incōmodis ars cō-
suevit, in his quoq; salutem mortalibus præbeat.
Quin & apud priscos genus hoc vnū existima-
latur esse eius partis, quæ medicamētis pugnat:
sed recentiores id ipsum discreuerūt, nominātes
præc

præcautionem, & modum præcauentem, salubris
sanantisq; medium statuentes, parua & leui su-
pra modum persuasione decepti. Siquidem treis
in humanis corporibus constitutiones esse contē-
dunt: vnā, qua sani degimus: alterā, qua sini-
stra valetudine corpora laborant: tertiam, qua
medium inter vtrasq; locū sibi vendicat. In qua
positi, sanitatem specie mentiuntur, facilēq; in
morbos & pericula concidunt, ob vim corruptri-
cem, quæ corporibus nostris incumbit: quemad-
modum in ijs videre licet, quos excaudescens ra-
bie canis momorderit, necdum tamē aquam hor-
rent. In ijs quoq; qui cantharidas hauserūt, sed
nondum vrinæ tormento cruciantur. Tripartitō
igitur artem digeri, tripliciq; corporis consti-
tutioni meritō respondere trahunt. Salubrē par-
tem esse volunt, quæ sanitatem tuetur: præca-
uentem, eandēq; prohibentem, quæ obstat quō
minus in morbos incidant: & sanantem, qua vi-
tia discutiuntur. Quibus ita responderi potest,
quod primum ex ista ratiocinatione non treis
corporis tantū, sed quatuor haberi cōstitutio-
nes fatendum esset: quippe vt aliqui sunt, qui
necdum morbo laborāt, morbo tamē maximē ob-
impedentem causam sunt obnoxij: ita sunt, qui
iam priore morbo defuncti, nōdum tamē secūda
valetudini restituti sunt: id quod in ijs, qui à
morbo proximē sese recolligunt, cernere licet, qui
viriū recreationē & robur desiderant. Sed quæ-

admodum curandi ratio ad partem medicamentariam pertinet: ita præcautionem eidem subijci par est. Ad arcendas enim valetudines vehementibus utimur auxilijs, altiore sacrificatu, vñtionibus, amputatione, derodētibus epithematis, potionibus pernicipi occurrētibus. & plerisq; alijs. Verum enimvero sunt vsque eò rudes nonnulli, ut ne remedia quidem appellēt, quæ morbos arceāt. Cuius sententiæ inire rationem haud promptum est: etenim cūm verbum ipsum, præcauere, tum agendi modus, omnino auxiliare remediariāq; vim præse ferunt. Mirum verò nisi etiam sua illa distributione partium eos complectūtur, qui in pestilentis cæli statu morbo nondum correpti sunt: pesti tamen, propter obseruantis aëris occasionem, opportuni, & in morbum proni redduntur. Dicere forsitan quis posset, salubris institutionis præcepta non aliud esse, quàm arcendorum morborum rationem: quippe cūm firma reddere corpora, & minus vitij obnoxia nitamur, ut inoffensa valetudine degant, nec morbis confluentur. Neque id silentio prætereundum, quod maximè præcipuum, & tanquam caput rei est, non oportere medicinae partium distributionem, totidem corporis constitutionibus respondere: sed naturas singulorum suis notis seorsum scrutari ac explorare, ut suis locis ostendimus. Cum igitur non pluribus agendum. Illud magis adnotare conuenit, affectus, qui à virulentis
anim

animalibus venenisq; contrahuntur, vocari cecos, id est, quorū ratio minimè iniri potest. Quin & ea, quæ eisdem auxiliantur, nulli pariter sunt addicta causæ: quapropter quæstionibus obseruatorie artis, & eius, quæ ratione fulciatur, annumerari solent. Neque prorsus verum deprehenditur, affectus huiusmodi cecos esse. Nam quod semper se protrahit, & nullum in quibusdam necessarijs vsum exhibet, haud facili coniectura colligi potest: etsi naturæ proprietate prorsus cecos eos affectus concedimus, qui ab exitiis venenis, & animantibus, quæ virulento morsu scuiunt, contrahuntur. Nam quod ad opus nonnullum vsum præbet, datque medendi occasionem, neque imperceptibile, neque cecum, nulli re causæ obnoxium reputatur: sed magis ab ipso quis impulsus, demonstrationem se habere, & opinionem de abditorum cognitione confirmare poterit. Nam etsi sæpe minora sunt, quàm vt sensibus percipiantur, euidenter tamen ex ipsis inter se collatis deprehenduntur. Diocles autem in eo commentario quem Plīstarcho dicauit, satis modos perstrinxit, ad verbum ita scribens: Nosse quis hoc potest cum in alijs non paucis, tum in viperis, & scorpionibus, & reliquis id genus, secum animo reputans, vt quamuis exiguo sint corpore, vixq; conspectui subiiciantur, magnorum tamē discriminum ac dolorum causas inferunt: quorum nihil præter quādam corporis exiguitatem,

vimque præ cæteris animantibus datam illis, facile fuerit spectare. Quanta enim ea moles corporis est, quæ à scorpionis ictu, & aliorum id genus venenatorum, quæ nos morsu cõficiunt, attingitur? quorum aliqua vehementes cruciatus excitant, alia erodunt, & putredines cient, nec desunt quæ præsentaneam perniciem moliuntur. Aut quantum est quod à phalangii morsu ingeritur, & uniuersum corpus excruciat? neque enim quis magnitudinem ipsorum deprehendere posset, cum prorsus exigua mole cõstent. Ergo quod hæc ad affectus referatur, constitit inter omnes. Verum quod exactè deprehensum sit, vim quandam ipsis inesse mortiferam, quæ insinuata corporibus molestiarum, quæ exoriuntur, nobis causa sit, in confesso est, & omnium cõsensu persuasum. Nec quisquam inuenietur usque adeo contentions studio flagrans, qui aliunde exoriri molestias asseneret, quam à materia mortifera parte corporis attingente. Porro id erat, quod inter utilia artis opera in omni opere dicere oportuit, quenam res opus hoc efficiat, ut nihil prorsus nos ledat, incomprehensa communis causæ, quæ proprijs inest ratio: quandoquidè tum euidenter indicari possit cum deprehensa est. Ideò Erasistratus empiricorum pertinaciam graui cauillatione incessens, cæci affectibus causas assignauit, inficiatus his communem, & supremam morborum causam incomprehensibilem esse: & hanc in eo, quem de causis scrip

scripsit commetario aptissimè prodidit, candido signatam lapillo. Nec ferendos eos esse censuit, quise dicāt in quibusdam, vt in venenis, serpentium iētibus, & ceteris id genus trita medendi ratione contentos esse. Neque satisfacturam sibi obseruationem eam, quæ à causarum comprehensione separata est. Primum enim genere comprehendifacile possunt. Quod autē sit lethifera vis, corporaq; permutans, ita vt perimat, ex ijs, quæ per genus, non per speciem vagantur, curationem indicat, qua hæc hebetare, & prorsus expugnare liceat. Cū verò subiungit: Ad aquā dulcem, & potui idoneam venit quis, & ante obseruationem ad vomitum, ad vulneris dilatationē, ad demorse partis suclum, cucurbitulas adfixit, partem incidit, vrētia medicamēta, aut ea quæ vim eandē adipiscuntur admouit, postremò partem amputauit: secum reputauit medicamina, quæ per summā cutim ferre, & applicari solita, immissa ad intima pernicipi repugnarent. Hæc itaq; quæ disseruit Erasistratus, veritati consentanea sunt, nec arti refragātur. Sed methodicos demirari licet, qui mortiferam vim corporibus illapsam negotiorum, quæ ipsa facessit, esse causam diffiteantur, verū rudiuscule nomini attendunt. Nā apud ipsos palām immissa vis φθοροποιός, id est mortifera, nominatur: φθοροποιός autem nullius officij alius esse potest, quàm causa. Aiunt hæc nomina, μαρμαίρειν, & ἀνα-
καλῆν

καλύπτειν, esse reliquis omnibus similia, in quibus partes quaedam dictionum non pro virtute, sed nuda enuntiatione comprehenduntur. Enimvero quemadmodum in his vocibus ἀσπασθαι & ἀνακαλύπτειν, partes neque certos, neque principes retinent significatus. sicut in hoc verbo φθοροποιεῖν partes productionis gratia, non pro virtute coaluerunt. Hinc ad causarum differentias trāseunt, affirmantque causarum aliquas evidētes esse, quæ dum aduersam valetudinem creant, separantur: cuiusmodi sunt frigus, labor, æstus, & similia. Quasdam continentes, quæ permanent postquam morbum excitarunt, hoc est, quibus presentibus, & effectus eorum adsunt: incrementibus, effectus augentur: decrementibus, minuuntur: & cum desinunt, eodem finiuntur: quibus solis ac per se manentibus, effectus quoque ipsi manent. Talia quidem receptissima sunt causarum discrimina, quorum nulli phthoropœon subyci potest. Evidens enim causa non est, quoniam morbus ipse permanet, nec ipsa à corpore separatur, Nec continens causa dici potest, cum magna ex parte hæc adsit: quemadmodum accidit ijs, qui à rabioso cane sunt demorsi. Quod si neque evidens causa, neque continens fuerit, neque per se, neque alterius consortio causa erit. Quod si à nulla causarum differentia phthoropœon deducere possumus, consequitur, ut neque causam esse fateamur. Quod aut

autem asserunt, vocabula quædam in se non habere partem rerum significatrices, sed nuda, & simplici pronuntiatione facta esse, fateri necesse est. Verum non omnia, sed per paucatalem nancisci conditionem existimandum est: neque enim $\pi\omicron\iota\iota\upsilon\pi$ in hoc nomine $\phi\theta\omicron\varsigma\pi\omicron\iota\iota\upsilon\pi$ perinde atque assumptitia profertur, sed longè principem obtinet significationem. Quemadmodum enim $\phi\theta\omicron\varsigma\pi\alpha\varsigma$, id est corruptionis nomen mutationem in peius significat, si hoc verbum $\pi\omicron\iota\iota\upsilon\pi$ sumi debet, ut nihil amplius ex eo quod hinc dictionem $\phi\theta\omicron\varsigma\pi\alpha\varsigma$ secum habeat, declaret: neque prorsus id significat, quod omnes palàm audiunt, & huic simile redditur, $\omega\alpha\delta\lambda\prime\chi\epsilon\pi\alpha\iota\phi\theta$. Si dant à corruptione sanis fieri morbum, concedunt utique vim in huiusmodi verbo $\pi\omicron\iota\iota\upsilon\pi$ subesse, siquidem aliquid est quod corruptionem efficiat. Omne autem quod aliquid efficit, ostenditur per singulas causas, quæ corporibus subiiciuntur, idq; tam in lethalibus venenis, quàm in ys, quæ corporibus ingeruntur. Verum non nihil subiacere causarum differentijs produnt. Quinetiam aberrarunt, nō exactam diuisionem assumentes. Qui verò se dogmaticos profitentur, causam esse partim præparantem, partim continentē asserunt: ut inguinis vlcus, & inguinariā febrim, & quæ effectui tui assistat, tum etiam separetur, ut à fractis præcipitatio. In summa, quoties quidpiā suapte natura causa fuerit, nec vlla diuisione comprehenditur,

vitiosum est, neq; causæ adscribitur, eorum quæ
idem genus sortiuntur. Sed quod phthoropæon
causa sit, nomen ipsum argumento est, & in ijs
quæ contingunt apertius ostenditur. Quid aliud
causæ arbitrantur esse post impressum à serpen-
tibus ictum, quàm ex animatæ vim, & illapsum
in corpora virus? Neq; enim frigus, neq; æstus,
neq; sectionem corporis, neq; cruditatem, neque
aliud quicquam simile causari possunt. Verùm
quoniam causarum differentiis gaudent, & ali-
quas continentes, alias euidentes appellant: ipsis
dicendum, utroq; istorum modorum euidentem
quidem causam esse, quod effectum precedit, &
quod corporis substantiam præoccupat: cōtinen-
tem verò, quod morbis presentibus adest, quæ se-
parata recedunt, quæ cum ipsa euenerant. Sed
de ijs hæcenus. Statuendum itaq; mortiferam vim
intrinsicus manifestissimam esse causam, ipsamq;
principem facere scopum oportet. Et antequam
ad ima decumbant morbi, varijs modis est cer-
tandum, donec vis tota corporibus excutiat.
Modò enim reuocari debet ea parte, qua pestis
intrauerit: modò aliqua alia, præsertim princi-
patum non obtinente, antè coërceatur, quàm alius
irrepens viscera tangat: aut eius perniciēs elua-
tur, retudaturq; cum iam membratim peruaga-
tura est. Itaq; venena si hausta sunt, crebris vo-
mitibus: si morsu impressa, scarificatione, af-
fixis cucurbitulis, exusu, carnis circumscriptione,

ne, nonnunquam amputatione extremae partis, euocantur. Retinentur verò infusione, & imposito medicamentorum acriū cōhibetur. Hæc simul viq; arcere virus, & eluere possunt. Restinguuntur, et euincuntur meraciore potu, aut passo nulla aqua diluto, vel contrariorū esu, quæ acrimonia sunt prædita. Postremò deiectio alui, euocatus sudor, & alia quædam in commune, quæ membratim demonstrabimus, auxiliantur. Verumenimvero nō lethiferam modò materiā, sed & magnitudinē, & tēpus, pro scopo considerare oportet. Etenim ab ijs remedia quàm plurimum discrimen capessunt. A magnitudine quidem, cū nonnulla ex venenis, & virosis animalibus pericula minatur: alia putredines altas aut exteriores excitant: alia vehementissimos dolores aut cecos cient: alia vix medicamentis cedunt, & magis minúsve molestias excitāt. Oportet autē ea, quæ pericula ferunt, peruicacioribus auxilijs expugnari: & minus infesta, mitioribus. Quippe absurdum fuerit in grauioribus, segnioribus medicamentis homines in discrimen adducere: in minoribus verò, reamentiū auxiliorū iniuria corpus lacerare. Finitio à tēporibus in promptu est. hōc enim subito in pericula, & presentes molestias adducit: illud verò sensim, & dilatas in diem longam aut breuiorem producit. Itaq; in acutis quidem cōfestim multa sin ul auxilia representari oportet: reliquis, paulatim. Hæc quædam

dam artis formula breuiter definita sint. Iam membratim rem prosequamur.

Signa rabiosi canis, & demorforum
ab eo. CAP. XXXV.

DE rabiosi canis morfu sermonem alijs preposuimus, quod id animal domesticum ac frequens esse consuevit, & in rabiem sepius agitur, ac perit, ab eoque cauere difficile: inde periculum inenitabile hominem manet, nisi multis utatur auxilijs. Canis plerunq; flagrantissimis aestibus in rabiem efferatur: interdum quoties frigora inceserunt. Rabiosus autem potum, & escam auersatur largam spumatemq; pituitam naribus, & ore proicit: toruè & solito tristius intuetur: in omnes passim sine latratu irruit, & æquè feras hominesq; tã familiares, quàm ignotos mordet: nec protinus infestum quicquã infligit, nisi, vt vulnus, dolorem: exinde morbus ille, qui ab aque metu hydrophobicus Graia est voce appellatus, contrahitur. Euenit autem cū distentione neruorum, totiùsque corporis rubore, praesertim faciei, cum sudore, & languore quodam. Aliqui aure splendorem fugiunt: alijs sine ulla doloris intercapedine vexantur. Sunt etiam, qui canum more latratus edant, & obuiam factos morfu adoriuntur, ac mordendo simili vitio labe factat. Proinde ex ijs, qui hoc vitium senserint, neminem seruatum vidimus, nisi forsitan ex historia vnũ aut alierum euasisse audiamus: siquã
dema

dem Eudemus superasse quēdam affirmat. The-
misonem aliqui demorsum in hunc furorem inci-
disse, & euasisse fatentur. Alij ipsum cū amico
aquam expauescenti morem gereret, & officiū
exhiberet, quadam naturarum concordia simile
contraxisse affectum: sed post multos tandem
cruciatus seruatum extitisse. Molestissimum
itaque genus morbi, à quo multos, antequam
ipsam experirentur, vindicauimus: & complu-
res ab alijs medicis seruatos nouimus.

Remedia demorsorum à cane rabioso.

CAP. XXXVI.

Ratio medendi duplex: vna cōmunis, quæ
utendum in omnes morsus, quos virulentæ
animantes impresserunt: alia peculiaris priua-
taq; eorū dūtaxat, quos rabiosi canes momorde-
runt: quæ nōnullis quidē summā opem ferre cōsue-
uit: alijs verò inutilis, maximè qui ex multo iā
tempore ictum acceperunt. Quæ ad hanc perti-
nent, primū exponemus, deinde cursim perstrin-
gemus, quæ ad cōmunem medendi rationem per-
tinent. Cancros itaque fluuiatiles in sarmentis al-
be vitis cremare oportet, & cinerem eorū quān-
tutissimè tritum habere reconditum: itidem
gentianæ radicē tussam cribratāque reponere.
Quoties autē canis rabiosus morsum intulerit, in
quaternos cyathos meraci vini, bina cineris can-
crorū cochlearia, vnūmq; gentianæ cōiiciantur:
hæc in polentæ dilutioris modum subacta, quatri-

duo bibantur. Inter principia medicamentū hoc modo detur. At qui si ab illato morsu bini terni-
ve dies fluxerint, curationē auspicabimur à tri-
plicato pondere, supra id quod ab initio retuli-
mus. Optimū hoc aduersus rabiosorū morsus au-
xiliū, quod & plerisque vnum satisfecit, eoque cū
fiducia vti licet. Sed vt alijs etiam vnum auxilijs
contra ineuitabile periculum muniamur, nihil
ceteris vti prohibet. Satius autem multo fuerit
etiam si in vanum recidat, medicamentorum in-
humanos tolerare cruciatus, quā per inertiam
ac desidiā in discrimen adduci. Nec ita in demor-
sis à rabioso animali maiora vulnera vereri o-
portet, vti minora, & vlcusculis cutis similia:
quippe maiori vulnere cōfertim copiosus sanguis
emanans, potest nō nihil virulenti liquoris exa-
rire: quod in minoribus nō accidit: quin à maiori-
bus abscedentes carnes hinc auferre, & labia a-
cie scalpelli circumscribere, & prehensam hamulo
aut vulsella carnē amputare oportet. In vtrisque
circūstantia loca altioribus vlcusculis scarifican-
da, vt copiosior sanguinis vacuatio arceat, ne ve-
nenū mēbratim insinuetur. Cucurbitule cū mal-
ta flāma agglutinata id inuamēti pręstāt, vt ve-
nenis vis extrahatur. Contra virulentos & stus,
vltio expeditissimum est auxilium, vt pote cū
ignis cetera viribus pręstet, simul quod virus do-
met, & ferri penitus non patiat: simul quod
& ars ignem experta, postea non vulgare funda-
men

mentum curationi futura prebeat, manente diutius exulceratione. Animaduertendū ex eo tempore cū crusta decident, ne vlceris ora coalescant, & cicatrice induantur: sed si fieri potest ad multum, idq; præstitutum tempus, vlcerationes & sordidas adhuc & inflammationē minantes, prorogari conuenit. Quod inditum ijs salsamentum optimè præstabit, & syluestre allium detritum: item cape, succūsque præsertim Cyrenaicus, aut qui Medicus, aut Parthicus appellatur. Tritici grana tam mansa, quàm non mansa imponantur: siquidem subacta pistave à perfusione vulnera dilatāt. Sunt qui à mandantiū ieiunio, sibi aliquid asciscere arbitrentur, quod suapte natura resistat: verū id certum non est. Ceterū tempestiuus eorum vsus minimè est contemnendus. Si verò, quod per sepe accidit, ante dies præfinitos cicatrices coirent, committerenturque, manum postulabunt: nanque eas diducere, carnēque scalpello circinare, aut iterum inurere, expedit. Vbi verò propositum tempus præterijt, vlcus ad cicatricem ducendum, & emplastro, quod è salibus conficitur, locus comprehendendus: nec multò post sinapismo vtendum.

Ratio victus in morfu rabiosi canis.

CAP. XXXVII.

QUæ ad partem istam pertinent præsidia, ita se habent. Ceterū victus rationem ex ijs quæ veneno aduersantur, conis-

Etura quadam colligere oportet, simul ut veneni vires hebetet restinguatque, simul ut arceat, quò minus ad intima perniciēs illabatur. Etenim assumpta, perniciosarum virium penetrationi resistunt. Quorū vtrunq; præstare potest vini meracioris, passi, & lactis potus: quippe qui hæc omnia capiūt ad curā, nonnihil veneno obijciūt, quod omnē eius acrimoniā obtundat. Simili modo alliorum, porrorū, ceparūque cibis: quòd ea difficulter conficiantur, vixq; aboleantur. Nam multos dies huius cibi qualitates remanent, quo tēpore nec euincuntur, nec permutantur à mortifera vi, sed contrarijs illa vis expugnatur. Cui rei antidotorū usus accommodatur, & theriacēs. Mithridatij, & eius, quod eupatorio tēperatur. Denique omnium, quæ magnam aromati partem sibi vendicant: quippe aromata omnia viribus & substantijs agrè permutantur: quare in corporibus euincunt. Victus ratio hoc modo se habet: Nosse cōuenit, pauorē aquæ nō statò definitōque tēpore exoriri: plurimū tamen ad quadragesimum vsq; diem neglectis differri cōsuevit. Post semestre etiam nonnullos inuadit: quendam post annum aquam horruisse constat. Quæ nobis visu comperta fuere. Narrant & aliquos post septenniū aquæ metu fuisse tētatos. Inter principia demorforū à cane rabiosa curandi ratio talis est. Verumenimvero si ea, quæ retulimus auxilia, primis diebus prætermissa fuerint, nec scalpro carnē

circinare, nec vñtionem experi operapretium est. Non enim quod iam pertransiit, satis euocare possent. Nulla vñtque istius rei occasio aut vñt-
tas, sed in cassum corpora doloribus sternantur. Alter verò curationis modus accedat. Deiectione
magnū prebet iuuamentū, vt pote cū mouēdo,
corporis habitū transmutet: & quæ colocynthi-
dē recipit hiera. Itē lac schistum, quod simul de-
iectionem moueat, & venenum domare possit.
Cibi acres, & meraculi potus, quibus vis veneni
vehementer retunditur, quotidie sumi debent.
Ceterū sudores ante cibos, & post etiam cien-
di. Dropacismi sinapismi que alternatim per cor-
pus totū adijciendi. Sed longē omniū efficacissi-
mum auxilium helleborismus cognoscitur, quo
cum fiducia non semel atque iterum, sed frequen-
tius ante quadragesimum diem, vel post hoc tem-
pus vti licet. Tantam enim vehementiam hoc
auxilium habere fertur, vt quidē, qui iam aquæ
metum sentirent, sumpto helleboro, simul ac pri-
mum morbi impetum experirentur, fuerint ser-
uati. Nam & iā vitio tentatos nemo vnquā ser-
uare potest. Itaque primū curam contra rabio-
si canis morsus breui sermone exposuimus: iam
ad alia, quæ venenatis morsibus seuire consueue-
runt, transeundum. Notas vno contextu, deinde
communem medendi modum, qui omnibus cōue-
nire possit, explicabimus. Cursim deinceps sub-
iungemus ea, quæ sua proprietate nonnullis auxi-

*loparto
kenet
Z. Myrtu
len. anagi-
kenet.*

lium præstare possunt. Postremò subnectentur etiam venenata, quæ nullis cedunt remedijs.

Notæ eorum, qui à venenatis demorfi sunt. CAP. XXXVIII.

Demorfi à phalangijs locus quidem ipse, quasi ab impacto aculeo rubet, nō intumescens, nec per ambitum calidus est, sed mediocriter humescit: ubi verò contrariorum occursum refrigit, consequitur corpore toto tremor, distentiones poplitum & inguinū. convulsionibus nō dissimiles. In lumbis collectio exoritur, & perpetua urina libido lacepsit, multaq; reddendis excrementis colluctatio. Vniuersa cute frigidus sudor emanat, collacrymant oculi, offusi sq; nebulis caligant. Si scolopendra aut dicta ophiostene, mortuum intulit, locus per ambitum liuore sugillatur, & computrescit: interdumque, licet raro, feculentus atque ruber cernitur. A morfu ipso exulcerari locus incipit, vlcusq; id negotium exhibet, ferè remedijs inuictum: præterea toto corpore prurigo sentitur. Scorpionis morfu inflammari statim incipit locus, & indurescit, ac intensus rubet, vicissimq; dolore premitur. Modo siquidem exæstuat, modo frigore occupatur. Labor repentè fatigat, & aliquando meliusculè habet, aliquando verò recrudescit. Consequitur sudor, horroris sensus, & tremor. Extremæ corporis partes refrigescunt, inguina extolluntur, per sedē flatus exeunt, capilli eriguntur. pallor membra

bra decolorat & dolor, tanquam ex pungente
 acu, per vniuersam cutem sentitur. Si marina
 pastinaca percussit, protinus accidunt molesti
 dolores, assidue conuulsiones, lassitudo, & im-
 becillitas. Mens percussis labat, postea obmute-
 scunt: oculi caligant. Percussus autem locus in
 ambitu cum vicinis partibus denigratur, & ita
 obstupescit, vt tangentem non sentiat. Hunc si
 quis premat, atra sanies, crassa et male olēs ex-
 cernitur. A mure araneo percussis, circa mor-
 suem in orbem inflammatio exoritur, nigraq; pu-
 stula, diluta sanie turgens, exurgit: proxima par-
 tes liuent. Rupta pustula, depiscens vlcus, non
 ei dissimile quod serpit, occupat. Intestinorum
 quoq; tormina, difficultas vrinae, et frigida asper-
 ginis offusio consequuntur. Si vipera momor-
 dit, corpus intumet, vehementer arescit, subal-
 bidumque colore concipit. Sanies à vulnere pro-
 funditur, primum suppinguis, mox cruenta: pu-
 stulae adustis similes erumpunt: & antea depa-
 scens vlcus, quod in proxima repens, non summa
 modo corporis, sed intima quoque corripit gingi-
 uae ipsae cruore suffunduntur: inflammatio circa
 iecur erumpit: tormina & biliosi vomitus sequun-
 tur. Sopor, tremor, & vrinae difficultas accedit,
 & frigidus sudor offunditur. Consimilia eue-
 niunt ijs, qui à cecilia nemine, aut amphibena
 demorsi sunt, eademq; ferè auxiliantur: quare
 hoc venenum priuatâ descriptione sortitum non est.

punicus, libinus, affricus, 4. Cereoglyph.

neque visum est dignum quod alio genere cōprehendatur. A dryina morsis pustula molestiq; dolores incidunt, præsertim quâ dilute saniei emissarium subest: quinetiam erosio, torminaq; consequuntur. Ab hæmorrhoo iētis vehementes cruciatus accidunt, qui angustâ cōtractaq; corpora ex continuo dolore reddunt. Ex plaga copiosus cruor effluit, & quacunque parte corporis cicatrix vlla fuerit, ea sanguine manat. Excrementa per aluum cruenta eūciuntur, profluēsq; sanguis in globos coit. A pulmone sanguinē extusunt, & in vomitiones effusi sine remedio commoriuntur. Quos dipsas percussit, solutus ac non constrictus tumor premit, sitisq; usque eō pertinax, vt satiari nō possit, ac sine vlla intercapidine excruciet: etsi potum pleno ore affatim trahant, illico in eandem sitim relabuntur: proinde toto habitu similes sunt ijs, quī antea potus nihil hauserint. Quare propter continuā sitim, & prester, & causon, aut dipsas appellatur. Ab natrice demorsis vlcus dilatatur, & liuidū ac ingens euadit. Sanies ex eo multa, & atra, & male olens, non secus atque ijs, quæ serpunt vlceribus, expuitur. Cenchri morsum, qui viperino iētui similis est, putridum vlcus sequitur. Carnes antea, vt in aqua inter cutem, prætumide, defluūt. Lethargo corripitiuntur, & vterno pressisomnos captant. Erasistratus eos iocinare, intestino ieiuno, colōq; conflictari author est. Quippe

dissectis ipsis, omnes ferè partes corruptæ reperiuntur. A ceraste percussis locus attollitur, cum duritia pustulosus. E plaga sanies profluit, modo atra, modò pallidior: sed toto concretu varicosus intumescit: genitale intenditur: mens labat, & colorum caligo exoritur: denique rigore nervorum distenti commoriuntur. Ab aspidè ictis vulnus exiguum prorsus, quasi ab adaucta acu citra tumorem cõspicitur: sanguis exiguus ille quidem, sed ater distillat: caligo velox oculos obnubit: labor in totum corpus multiplex, omnino levis, & non sine voluptate consequitur. Ideo Nicander perpulchrè cecinit: At vir perit absque labore, virès atque discolor. Mediocris stomachi dolor afficit: frons perpetuò reuellit: genæ contremiscunt, quasi sine sensu in somno vacillèt. Hos mors tollit, ad diei trientē non dilata. Erasistratus in libro, quem de medicaminibus & venenis cõdidit, de vocato basilisco scitè ita refert, Cũ basiliscus momorderit, vulnus ad auri colorem efflauescit. Itaque in plurimis, quæ virus eiaculantur, comites notæ ita se habent. Transcuntes utique ad mendum rationem, primum, ut fieri poterit, de communibus differemus.

Communis curatio in omnes ictus virulentos. CAP. XXXIX.

ADuersus quidē omnē animalis ictum, quod venenū vibrat, oris suctio cõuenit. Sugentem verò oportet ieiunum nō esse, sed & ci-

bum sumpsisse, & vino os abluisse: postea exigu-
 um olei in ore continens plagam exugat. Lo-
 cus ipse spongia fouendus, deinde scarificandus: sed
 vlcuscula alius imprimere expedit, quo viro-
 sa materies profundo euocetur. Circinatio autem
 carnis, & sectio, scarificatione longè potentius
 opitulatur: nanque ab ijs duo peculiaria presi-
 dia fiunt. Vnum, quod virus è loco tollitur. Alte-
 rum, quod eius veneni pars, quæ ad interiora
 grassatur, cum multo copiosoque sanguine excer-
 nitur. Quod si locus sectionem non admittat, cu-
 curbitula cum largiori flamma adfigende sunt.
 Sed iã de vstione suprâ in rabiosorum morsu dis-
 seruimus. Si verò icta pars, vt pote extrema, eâ
 sectionem commodè non respuat, presertim in
 omnibus serpentium ictibus, vt aspidis, cerasæ,
 similiûmq; preculdubio amputanda est. Cõueni-
 tiora suprâ dictis auxilia sunt, quæ epithemata
 vocât. Imponatur sarmētitiis cinis, aut ficulnus,
 cū lixiuio stillatitio subactus, garo, & acri sal-
 samento: porri, cepæ, & allia modò minutissimè
 cõtrita illinuntur, modò cremata vulneribus inji-
 ciuntur. Quinetiam dissecti gallinarum pulli, cū
 maximè tepent, percuso loco applicentur. Nec
 desunt qui hisce tanquam discordia quadã natu-
 rali pugnâtibz vtantur: verum huius rationem
 inire facillimū fuerit. Gallinæ enim calida natu-
 ra præditæ sunt argumēto, quod deuoratum infi-
 gne virus cõficiunt, & aridissima quæq; semina cõ-
 sum

sumant, item nonnunquā arenas lapillosq; inglu-
nie sua deuoratos, dissoluūt. Itaque animātis ad-
moti calore adiutus spiritus, ab iēta parte impe-
tum capefcens exiliēsq; secum venenum exigit.
Nec me fugit quid in Aegypto fieri soleat. Cum
spicas Aegyptij metunt, ollam picis paratam ha-
bēt, & appensam fasciam: tūc enim maximē ser-
pentium iniurias expauescunt, tū propter spici-
legij tempus, tum quod opacis simul abdite spelij
cū & cauernis, densoque aruorum caespite deli-
tescunt. Molestissima enim animalia & virus
eruētantia, Aegyptus in campis ferre consuevit.
Vbi ergo aut in pedem aut partem aliam, mor-
sum intulerunt, qui adsunt, fasciam in ollā picis
conijciunt, & semel aut iterum brachium aut
crus paulum supra vulnus obligant, & arētissi-
mē duo ē presentibus dīstringūt, locumq; secan-
tes, qua circumactus est laqueus, picem instil-
lant. Cūque satis vulnus excepisse videtur, la-
queum resoluunt, & capis alijsq; suprà memora-
tis illiniunt. Præterea pix liquida cum sale trito
& feruēte illita, presentaneo est auxilio, si iugi-
ter innouetur: Conuenit & cedria, & fimum ca-
prarū ex vino decoctū. Locum aceto calido, ca-
lamintha in lotio, maris aqua, aut acida muria
decocta, foueri salutare est. Quinetiā non desunt
emplastra vehementissima, & calidissima, quæ
venenū elicere, expugnare, & discutere possunt
Cuiusmodi sunt quæ ex sale, aut nitro, sinapi, &
cachix

cachrye componuntur: de quibus consequenter
 erit tractandum. Erasistratus autem non iniuste
 reprehensione eos incesit, qui incognitas ad hunc
 usum facultates conscripserunt, ut elephanti sel
 crocodilive sanguinem, ouaq; testudinis, & con
 similia. Nam cum iuuantia quaedam literis tradi
 disse videntur, planè in hac sola incidentibus im
 posuerunt. Quare talia deuītanda sunt, cum dif
 ficile, nisi regia facultate, peruestigari possint:
 neque, quò nostra fides us obstringatur, fre
 quēti obseruatione, sufficiens experimentū pra
 stiterint. Quae autem ad cōmunem omniū usum
 pertinent, quaeq; facile suppeditari, & omnibus a
 serpente percussis auxilium ferre queunt, subiun
 genda videtur. Intubus itaq; & erica, & astra
 galus, cum aceto pota, contra omnes serpentium
 morsus auxiliantur. Item bitumē, & virētes pla
 tani pilulae in vino diluto coctae, & paliuri deco
 ctum: radix aristolochiae, & eryngij: decoctae etiā
 lauri baccae & deuorate, pipérque largius esita
 tum, ruta, anethum, & cyclaminus: coma porro
 rum priuatim ex pane, aut allium, aut caepe, sal
 samentaque quàm acerrima: origani decoctum
 cum vino potum, fœniculi, pulegij, calamin
 the, porrorūque succus cum melle descriptus.
 Hec quidem à plantis conquiruntur. Ab animā
 tibus verò quaedam vtiliter peti solent: gallina
 ceorum cerebella in cibo, leporinum coagulum
 cum vino, itidem castorij sextans: testes mari

1. karanyllona
 2. R. p. h. f. u.
 3. B. r. k. i. Ch. r. o.
 Vola

Sor. p. r. i. a. / p. r. l. l.
 h. u. / p. a. l. l. a. m. a.

ne testudinis sumpti multum prodesse traduntur: mustella sale inueterata inter auxiliaria medicamenta est. Comendatur in primis exenterata, quæ sale siccescens inueteratur: ex qua binas drachmas cum vino bibisse satis est. Sed de simplicibus, quæ dari solent, hæc tenus. Percussis à serpente prodestalui deiection, diffluens sudor, vrina copiosè reddita. Sunt & compositæ quædam potiones, quæ mira remedia polliceri traduntur, vt & opij & myrrhe singuli oboli, piperis sicilicum: ea melle excipiuntur, & instar Aegyptiæ fabæ dantur cum vino. Itidem syluestris ruta seminis, gith, cumini Aethiopici, aristolochiæ, galbani, singulorum pares portiones trite, & cum eruce succo subactæ, digeruntur in pastillos, qui drachmæ pondus equent: dantur ex ijs terni cyathi cum vino. Hæc habui de communibus auxilijs quæ dicerem. De peculiaribus remedijs contra bestias, quæ venena vibrant, consequenter est dicendum.

Peculiaria remedia virulentorum
ictuum. CAP XL.

INterferentium venenatorum notas nihil de vespis & apibus articulatim digessimus, quod conspicue omnibus forent, & nihil excellens aut notatu dignum in his obseruaretur: inter remedia tamem, earum meminisse nõ fuit alienum. Igitur aduersus vtrarumque ictus prodest illita malua, & hordeacea farina cum aceto, ficul-

neum

neum lac in vulnus instillatū, à muria, aut maris aqua fctus. Phalangiorum ictibus ficulneum cinerē, adiecto sale trito, & vino, imponere oportet, aut radicē sylvestris punice quā tenuissimē tritam, aut aristolochiam cum hordei farina & aceto subactam. Ulcera aqua maris proluenda, aut apiastri decocto, foliaq; eiusdē illinenda. Lavacris pēpētim vtendum, & propinandum abrotoni semen, anisum, aristolochiam, cicer sylvestre, cuminum Aethiopicum, cedrides tritas, platani corticem, & trifolia herba semen: priuatim autem, singulorum ex ijs binas drachmas dare cum vini hemina conuenit. Item myrice fructus & chamapityos, & viridium cupressi pilularū decoctū, admisto vino. Sunt qui fluuiatilis cancri expressi succum, cū lacte, assumpto apij semine, confestim molestijs liberare prodant. Si scolopendra morsum infixit, sal quā leuissimē tritus ex aceto vulneri inspargendus, aut ruta sylvestris superponenda. Locus acida muria fouēdus, & danda in poti aristolochia cū vino, aut serpyllū, aut calamintha; aut ruta sylvestris. Percussus à scorpione, presenti est auxilio ficulneum lac in vulnus instillatum. Scorpins ipse, qui ictum vibravit, tritus, & percusso loco impositus, suae plagae remedium est, ob cecam quandam naturarum (vt cōstat) discordiam, quae antipathia appellatur. Preterea tritus & impositus cum sale, lini semine, & althaea, scorpins conuenit. Sulphur ignem

ignem non expertum, resina terebinthina exceptum, & emplāstri modo adiectum auxiliatur. Itidem galbanum ad splenij formā ductum, & calamintha, quæ trita illinatur, & farina hordei in vino parata, in decocto rute. Semen trifolij herbe tritū, & vulneri iniectū opitulatur. Hæc ad affectum locū pertinent. Post hæc quàm efficacissimis potionibus vtendū, cuiusmodi sunt aristolochiæ, præsertim corticis binæ drachmæ cum vino, tusa gentiana, & pulegiū decoctū, & bacce lauri paucō numero trite, & calamintha cū posca, in qua magnopere discoqui debet: cupressus cū vino & ruta, nec secus ficulneum lac, laserpitij, si adsit, sin desideretur, peucedani succo vtendum. Efficax est potus trifolij, & ocymij semen. Horum autem omnium vicem pensat iugis lauacri vsus, euocatus sudor, et dilute vini potiones. Ei, qui marina pāstinaca icitur, omnia quæ de viperarū morsu paulo post referemus, simili modo conueniunt. Peculiariter autem ictus à marino scorpione, & dracone inferuntur, qui molestos cruciatus cient: interdum autem, sed raro, nomas excitāt. Quibus absynthij, saluie, aut sulphuris ex aceto triti potio subuenit. Pāstinacæ diuulsa & vulneri imposita, sui ictus medela est. Si mus araneus momorderit, auxiliatur ex galbano spleniū, per se vulneri exterius impositū, vt medicamēti modo aceto tritū, et hordeacea farina cum aceto mulso illita. Quinetiam mus ipse
quā

qui morsum intulit, si dissectus apponatur, ictus
sui veneficia luit: resistunt quoque acini dulcis pu-
nici decocti, & illiti. Item porri, & allia contri-
ta, nec non aqua calida fota: sed haec ad locum
pertinent. Prodest potum abrotoni decoctum, ma-
ximè si in vino detur. Præterea serpyllū, & gal-
banū, & eruca vino madefacta, recētes cupres-
si pilulae cum aceto, & cyclaminus ex aceto mul-
so, & pyrethrū cum vino, & camaleonis herba
radix. Nec desunt, qui literarū monumentis tra-
diderunt, tritum murem araneum contra suos
ictus commodè bibi. Quam historiam apud alios
inuentam, dignam duntaxat censuimus, quæ an-
notaretur. Alij asseuerant de morsum non aliās
exulcerari, nisi prægnās mus araneus fuerit: tum
sanè auxiliari ferunt. Si vipera morsum im-
pressit, simum caprinum cum vino, studiosè im-
positum opitulatur. Item laurus, & abrotonum,
& galbanum splenij loco superiectum, & origa-
num viride inditum. Pulli gallinarum discerpti,
& confestim admoti: erui farina vino subacta:
radicis cortex usque eò tusus, ut in puluerem so-
lutus abeat, & scilla tostā: detritum chameme-
lum hordeaceæ farinae cataplasma in aceto mulso
preparatum: sed locus antè eo calido foveatur.
Hæc loco imponuntur. Contra viperinos ictus ru-
bus cum vino prodest. Aliqui anchusam tenui so-
lio constantè auxiliari produnt. Leporini coagu-
li in vino terni oboli bibuntur, & porracei succi
hem

hemina in mero, & foliorum apiastri succus, & syluestris ruta: hæc in vino potari debet. Vinum frequenter bibendum, allia mādenda, & cape, et porri recentes, salsamēta acerrima, & opipara. Simplicia hæc sunt. Percussis à vipera præclarè auxiliatur medicamentum, quod myrrhæ, pipēris, castorei, floris portulacæ seminiſque, dimidio acetabulo constat. hæc omnia in Cretico passo teruntur, aut in alio probato. Erasistratus in eo libro, qui ὁ πρὸς τὴν ἀντιπικρίαν, id est, de viribus, inscribitur, pleraque alia tradidit, quæ ictis ab vipera auxilium ferre possunt: inter quæ talia maximè laudantur, Gallinacea cerebella cum vino pota, semen sativæ brassicæ tritum, & acetabuli mensura cum vino potū. Quinetiam bonum est digitum in liquidam picem intingere, deinde vinum, quo digitus fuerit elutus, bibere. Hæc sunt, quæ contra vipere ictus auxiliantur. De amphibena mentionem hoc loco fecimus, quoniam ferè remedijs ad viperæ scriptis, percussi ab ea adiuuari soleant. A dryino ictis convenit aristolochia cum vino pota, trifolium herba, radix hastule regie similiter assumpta, & fructus ex omni quercus genere, & tuse ilicis radices. & illi te parti ictæ auxiliantur. Hamorrhoidis ipsiusq; morsus velut immedicabiles à plerisque maiorum deplorati relinquebantur: quare si peculiaribus cōtra dipsadem remedijs egeamus, communia experiri operæ pretium erit. Protinus au-

tem scarificatione vti, vstionē facere, & si locus
patiatur, extremorū amputatione opus erit: con-
sequēter quā acerrima cataplasmata admove-
re, de quibus sapenumero diximus. Nec me fu-
git, acres cibos, maximē à salsamētis, vtilēs esse.
Meracæ potiones et lauacra prosunt, quæ subin-
de interiecto breui spatio assumēda sunt, prius-
quam morbi genus emerferit: quo semel erūpēte,
opē ferre non potest vlla medici opera. In ictu hæ-
morrhoi eadem prosunt. Insuper quæ in cōmune
opitulātur, vt scarificatiōes, vstiones, acres cibi,
meraci potus, & quæ nunc in dissade desinui-
mus. Quinetiam decocta vitis folia, & cū melle
trita. Si morsum natrix adegit, prodest origanū
tritū & aqua subactū, lixiuia cum oleo indita,
aut aristolochiæ cortex, aut querna radix mi-
nutim contrita, & hordei farina cum aqua &
melle colliguata. Bibūtur etiā binæ aristolochiæ
drachmæ in potione poscæ cyathis duobus, deim-
ceps marrubij succus, vel decoctū alterius cū vi-
no. Fauus recens datur in aceto. Morsus à cēchri-
dio auxiliatur lactuca fructus cum lini semine
illitus, & satureia trita, & syluestris ruta,
& serpyllū cū duabus hastula regiæ drachmis,
& tribus vini cyathis, aut aristolochiæ radix.
Item cardamomū & gentiana. Si cerastes per-
cusserit, cita partis amputatio suffragatur: qua-
re sine mora ictā partem amputare, aut scalpro
confestim circuncidere, & ijs similia prosequi
oport

oportet. Vrentia insuper reliquijs admouenda,
 siquidem virus hoc veneno basilisci simile est.
 Is, qui ab aspide feriuntur, quæ de ceraSTE scri-
 pta sunt auxilia dari debent. Nam venenũ hoc,
 quemadmodum basilisci, aut sanguis bubulus,
 celerrimè in arterijs sanguinem cogit.

Ad basilisci morsum, vt Erasistratus
 author est, auxiliatur caſtorij
 drachma in vino pota: item
 papaueris succus. I-
 Etuum remedia
 ita se ha-
 bent.

SEXTI ET VLTIMI

LIBRI FINIS.

M 2

Dioſcorides Medicus ory ex
 Hunſarba poſtea dicitur Coſaren
 urbe Cilicia. Viſ. 11. 64.
 olim Miles deinde Rodry edidit
 et alia opus de Medica
 materia Libriſq.

NOTHA ET DIOSCORIDI

FALSO ADSCRIPTA, QVAE
vt facile, si quis ita velit, suis singula
locis applicentur, numeris no-
tantur: quorū primus Dio-
scoridis paginam, se-
cundus versum
signat.

6.12. Iris ab aliquibus Illyrica, ab alijs thel-
pide, ab alijs vrania, à nonnullis catheron aut
thaumastos, à Romanis marica radix, à qui-
busdam gladiola, ab alijs opertritos, ab alijs cō-
secratrix, ab Aegyptijs nar appellatur.

8.2. Aliqui choron aphrodisias, Romani vene-
reā, aut radicē nauticā, Galli piper apiū vocāt.

9.6. Romani iunci radicem aut iuncum.

13.23. Magi sanguinem Martis, Latini per-
pēsam, alijs bacchar, Osthanes thesam, Aegyptij
cerea, alijs nardum rusticum, Galli bacchar, He-
trusci succinum: odorata herba est, qua in coro-
namentis vtuntur.

15.8. Quibus odor inest cinnamomo proximus:
asperum siccūmq; solum amat. Eius radix, ru-
ptis, conuulsis, in tussi vetere, & spirandi difficul-
tate, & si vrina egrē redditur, opifera est: mēses
ciet, contra serpentium ictus, eam in vino bibere
salutare est. Folia, vt quae adstringāt, illita capi-
tis doloribus, oculorū inflammationibus, incipien-
tibus

tibus egypcijs, māmīs tumētibus à partu, igni-
bus sacris auxiliatur. Odor somnū gignit. Cra-
teus herbarius de eo ita scriptū reliquit: Asariū.

24.17. Alij sphagnon, alij phasganon, Syri
diaxylon vocant.

27.5. Ab aliquibus caſtor, ab alijs cynomor-
phos, à Magis Herculis sanguis appellatur.

28.23. Symphyton aliqui vocāt, alij persicā,
alij medicā, alij orestiu, alij neſtariō, alij clecniā:
alij ideambatō, aut phlomū ideū, Latini termi-
narium, aut enulam campanā, Aegyptij lenen.

68.29. Iuniperum parvam Græci arcenthi-
da, aliqui mnesitheum, alij acatalidem, Aphri-
xurinsipet, Aegyptij libyū, Galli iupicellum,
Romani iuniperum vocant.

69.15. Iuniperus magna. Cap. Iuniperus ma-
gna, quam aliqui syluestrem cupressum appel-
lant, alij mnesitheum, alij acateram, Romani
iuniperum, vulgò cognita est, cupressō assimilis:
asperis maritimisq; locis plerunq; nascitur, eas-
dem quas supradicta vires habens.

69.17. Brathy, alijs baryton, alijs baron, Ro-
manis herba Sabina appellatur.

76.7. Rhamnum alij persephonion vocāt, alij
leucacantham, Romani spinam albam, aut cer-
ualem spinam, Aphri atadim.

76.21. Halimum alij damasonium vocāt, alij
trymon, alij britanicā, alij rhabdiō, alij basilion,
Magi Mercurij basim, aut Osfridis diadema,

DIOSCORIDIS

aliū elyſtephanon, aut ſacrum caulem, Pythagoras anthenoros, Aegypti aſontiri, aliū aſphē, aliū aſcaluri, aliū aſariphen, Latini albugium aut ampeluciam.

85.6. Agnon aliqui agynon, aliū lygon vocāt, aliū amictomienon, aliū tridaetylon, Magi ſemnon, aliū hemaideos, Aegypti ſum, Romani ſalicē marinā, aliū piper agreſte, aliū lecriſticū.

122.20. Eorū vèter ſale cōditus, & in vmbra ſiccatus, cōtra eximias vacuationes medicamentorū, triū drachmarū pondere, preſenti eſt auxilio: quādoquidē protinus deiectiones cohibet. Teri autē debet in ſarinam, & aqua ſubaectus dari.

158.18. Telin, aliū carpon, aliū buceron, aliū egoceron, aliū ceraitiden, Latini ſcenumgracum appellant. Aegypti itaſin.

159.5. Aliqui linocalamin vocāt, aliū annon, aliū linō agrion, Romani linū, Pœni Zeraphoēs.

164.15. Thermon, Romani lupinum, Aegypti brechon vocant.

165.10. Gongylen ſatiwā, aliū gongylida, aliū golgoſium, Romani rapum vocant.

166.10. Alii polyides eryngiū, Aphri thorphat.

167.5. Sylueſtris raphanus, quā Romani armoraciam vocant, aliū montanum raphanū, aliū apiū, aliū iſchada, aliū chamebalanum. Romani etiam radicē ſylueſtrem: ramulos tenues, iunceos, duos ſive tres ſpargit, rubētes: folijs ruta ſylueſtris, oblongioribus, et anguſtioribus: ſemine par

paruo : radice albuci, rotundiore, turbinatiore, pyri figura, candido cortice. Ea lacteo succo madet. Pars radicis superior vomitione bilem pituitamq; extrahit, inferior per aluum, tota susq; deq; purgationes mouet. Quod si tibi in animo est succum extrahere, radix tusa in fœtuli mergitur, et qui supernatat succus pinna eximitur. Is sesquiobolo potus, vtraq; parte purgat.

168.12. Romani napium dicunt.

168.14. Aegyptij echlotoripam appellat, alij riplam, Romani blitum, Daci bles.

168.21. Pythagoras anthema vocauit, Zoroastres diadema, Aegyptij chocortem, Magi lienem capre, aut muris vrinam.

169.12. Atraphaxin, Romani atriplicem, Aegyptij ocli vocant.

169.19. Cramben Romani brassicam vocat.

170.22. Romani rusticam appellant.

172.13. Portulaca syluestris. Cap. syluestris portulaca, quam aliqui aixon syluestre vocat, alij telephion, Romani illecebram, aliqui portulacam, Aphri mœmoen, Daci lax, Aegyptij mochmutim, folijs pusillis, ad satiuam accedentibus, hirsutis, latioribus: nascitur in petrosis, nonnunquam in hortis, folia oleæ habet, minora multo, plura & tenere, rubentes cauliculos, ex vna radice multos, in terra sessiles, qui manducati bonum succum pariunt, viscosi, & aliquantulum salsi. Vici excalectoris, acris, exulcerans: discutit

strumas, cum axungia illita.

173. 3. *Aliqui petraeon, alij myacanthan, alij myon vocant.*

173. 27. *Arnoglosson alij arnion vocant, alij probation, alij cynoglosson, alij heptapleuron, alij polyneuron, Magi eurechnemona, Aegyptij asonth, Romani plantaginem, Hispani thesari- cam, Pœni atyrcon.*

175. 10. *Syrius plantaginis, & calaminthe, cum melle produnt ijs mederi, quos vires defecerunt, datum die secunda, & quarta, et parasceue, id est, Veneris die. Hoc autem velut arcanum accipito, quod veraci experiētia compertum est.*

175. 12. *Aliqui aquatilem anagallida, alij da renion, alij lauer, alij schinon aromaticū vocāt.*

175. 21. *Alij Veneris coronam, Romani ventream, aut eusteralem.*

176. 24. *Aliquibus ammonos, alijs astrion, Pœnis atirsite, Romanis caciatrix, alijs stilago, alijs sanguinaria dicitur.*

177. 2. *Sonchon asperū aliqui cichoriū vocāt, Romani cicerbitam asperam, Aphri gathuonē.*

177. 26. *Alij picrida appellant, Aegyptij agon, Romani intubum.*

180. 9. *Thridaca hemeron, Romani lactucam satiuam, Aegyptij embrosi dicunt.*

180. 21. *Magi sanguinem Titani, Zoroastres pherumbrū, Romani lactucā sylvestrē appellāt.*

181. 8. *Romani bisacutū, Aegyptij dorisatruū*
Syr

Syri adorium, Aphri tirieta appellant.

181.16. Romani herbam scanariam, aut aculam nominant.

181.21. Alij caucum, alij myitin, Democritus brion, Romani pedem gallinaceum, aut pedem pulli, Aegyptij seselin vocant.

181.28. Fuzomon Romani Erucam vocant, Aegyptij ethericem, Puni asuric.

182.27. Alij cynomorion appellant, à similitudine canini genitalis, alij leonem, Cyprij thyrfinem, communiter lycon.

185.27. Crommyon aliqui polyidos vocant, Magi calabotim, Romani capam.

186.26. Greci scorodon, alij geboscon, alij elaphoboscon vocant.

188.9. Romani sinape vocant.

186.9. Cardamon alijs cynocardamon, alijs iberis, alijs cardaminaca, Aegyptijs seme th, Romanis nasturtium dicitur.

189.25. Aliqui thlaspidon, alij sinapi Persicum, alij myiten, alij sylvestre synapi, alij dasmophon, alij myopteron, alij bitron, Aegyptij suitepsum, Romani scandulatum, alij capsellam, aut pedem gallinaceum vocant.

190.20. Aliqui chamæplion, Magi Herculis alphita, Aegyptij ereihmon.

194.4. Ab aliquibus cerdon, ab alijs cathar-fis, ab alijs struthocamelus, à quibusdam chamærhysto, à Magis callirrhyston, ab Aegyptijs æno, à

Pœnis syris, à Latinis lanaria herba, aut radiceula appellatur.

194.18. A' quibusdam cissanthemon, ab alijs cissophyllon, ab alijs chelonion, ab alijs ichthyotheron, ab alijs silene, à Zoroastre triumphalites, ab Osthane aspho, à Magis miaspho, Aegyptijs thesce, à Romanis rapum terre, aut terre umbilicus, ab alijs arcar vocatur.

160.14. *Dracunculus.* Cap. Draguntium magnum aliqui aron, alijs isaron, alijs iaron, alijs hieraciũ, alijs biaron, alijs armiagrion, alijs ciperida vocant: in umbrosis sepibus gignitur. Caulem habet rectũ, leuẽ, duũ cubitorũ, baculi crassitudine, versicoloribus draconum maculis, purpureis tamẽ euincetibus: folia rumicis, inflexa: fructus summo caule facit, racemosum, coloris primum cineracei, mox per maturitatẽ in crocũ & purpurã vergentis: radicem præradem, rotundam, candidam, cortice tenui vestitam. Colligitur, & dum maturescit, succus exprimitur, siccatũq; in umbra. Radix quoq; mensibus effoditur, elotãq; particulatim cõciditur, & funiculo trãsfixa siccatur in umbra. Cum diluta potione, crudam coctã uel cum melle delingi prodest, contra crathopnceas, rupta, conuulsa, tuſsim, & destillationes: pota cum uino uenerẽ stimulat: vlcera quæ cacoethe vocantur atq; phagedenica, expurgat, præsertim cum uite alba: ex ea & melle collyria ad fistulas & partus euocandos cõponuntur: ad
viii

vtiligines cum melle, efficaciter illinitur: polypus
 & carcinomata absumit. Succus ad oculorū me-
 dicamenta, item contra mbeculas, caliginem, al-
 buginesq; effectum præbet: herbae radicisq; odor,
 teneros conceptus abortu vitiat: item si triginta
 grana eius in posca bibantur. Sunt qui eius suc-
 cum cum oleo aurium doloribus infudere: quin
 etiā folia, vtpote quæ adstringāt, vulneribus re-
 cētibus imposuere, & cocta in vino permionibus.
 Qui folia manibus affricuerit, aut radicem exe-
 merit, posse à vipera feriri inficiantur.

197. 23. Aliqui alimon, alij thymon, alij dra-
 contiam, Cyprj colocasion dicunt.

198. 13. Græci asphodelon, alij narthecion, Ro-
 mani albucum vocant.

199. 11. Floret mēsis albu. Quare equi-
 noctio verno, antequā semen adoleuerit, deme-
 tendum. Radicem aiunt potam, Veneris cupidita-
 tem inhibere, quod herbarius Crateus asseue-
 rat: addiditq; sanare podagræ dolores, si drach-
 mæ pondere bibatur.

200. 7. Cocti cū polenta, & ex suillo adipe im-
 positi, tumores ac tubercula velocissimè ad sup-
 purationem perducunt, & rumpunt.

202. 4. Aliqui cynosbaton, alij capriam, alij
 corui malum, alij ophioscorodon, alij phyllost-
 phylon, quidam thalliam, aut petream, alij olo-
 phyton, alij ionitē, nonnulli oligochloron aut acō-
 tio, aut hippomanes, alij trichomanes, Magi po-
 tera,

vera, alij pentheron, aut cor lupi, alij alofchodon, alij crinon, alij thlaspin, Romani persicum synapi aut inturim, Aphri herbieathon.

203.16. Ranunculum aliqui sylvestre apium vocant.

204.8. Anemonen, alij agriam, aut nigram vocat, alii anemonen phœnicam, alii enemion, nonnulli meconion, alii tragoceros, alii terreparinen, aut barbylam, Ostianes berilion, item orniosceranion, Pythagoras atractilida, Magi cnicū agriā, Aphri chuffit, Romani orci tunicā.

205.16. Aliquibus ienone vocatur, aliis anthemis, aliis homonœa, aliquibus flos campestris, Romanis concordialis, aut pergalia, aliis liburnia, Gallis corona.

205.22. Ea, vt herbarius Crateuas author est, contusa cū axungia, strumas discutit. Cribrata eius farina cum nitro, & sulphure ignem non experto contra vitilignes efficax est: eāsq; sicco linteo antea confictas in balneis sanat: facit & ad scabiem.

Altera argemone. Cap. Altera est Argemone, quā artemonem aliqui, alii arselam, aut sarcocollam vocat, Romani argemoniam. Ea foliis sylvestri papaueri similis est. Recens trita intercisiones impositus sanat: oculorū inflammationes mitigat: pota cū aqua dysentericis auxiliatur: vulnera cōglutinat: cōuulsis, & vellicatibus imposita medetur, inflammationibus utilis, contra
ser

serpentium morsus cum vino bibitur.

205. 24. *Anagallis purpurea*, quibusdā aëritis aut egitis vocatur, aliis sauritis, Magis oculi sanguis, aut chelidonium: Romanis macia, Hetruscis masytipos, Gallis sapana, Dacis cerceraphrō. *Anagallis communis*, quibusdam corchoron, aliis halicacabon, aliis xeliaurus, Magis nycteriis, Aegyptiis mecii, Romanis aneciaton, Aphris asirrisœ.

206. 12. Aliquibus citharon, aliis cissaron, aliis chrysocarpos, aliis poëtica, aliis corymbethra, aliis cysion, aliis dionysia, aliis ithytheriō, aliis persis, aliis cemos, aliis asplenos, Romanis sylua mater, aliis hedera, Gallis suibites.

207. 17. *Chelidonium* magnam nonnulli peoniam vocant, alii crateam, alii aubiū, alii glauciam, alii pandios radix, quidam philomedion, alii othonion, Romani fabium, Galli thonan, Aegyptii mohothi, Daci crustana.

209. 13. *Auricula muris*. Cap. *Myosota* alii myotō, alii anthyllion, alii alsinen, nonnulli myorthocōn, alii myrthosplenon, Latini muris auriculam vocant, Aphri labatholabat. Nomen idē accepit. quod muscutorum aures foliis imitetur. Lucos & sabulosa loca amat, idē alsine dicta est. Ea helxine similis, sed humilior, ac foliis minor. Kim refrigeratorem habet, oculorū inflammationibus cōueniēter ex polenta illinitur. Succus eius aurium doloribus instillatur: in totā eadem

dem potest, quæ helxine.

209.24. Isatis sativa aliquibus augion, alijs egne, Magis arusion, Romanis gluta aut glastum dicitur.

210.8. Sed sciendum est, ne tradita errorem pariant, sativum glastum, luteum florem, tenuiores, multifidosq; ramulos proferre: in cacumine autem folliculos linguae speciem representantes, in quibus semen continetur melanthio simile, caulēq; supra binum cubitorum altitudinem attolli: sylvestre verò nigriora ferre folia, caulem minorem, sed crassiore: florem purpureum, aut cœruleum, fructum cruciformē, asperum, in quo semen, folijs exilibus quinquepartito diuisum.

210.10. Aliqui sylvestre semperuium, alijs portulacam sylvestrem appellant, Romani illecebram, Aegyptij anoth, Aphri atirtopurin.

213.3. Aliqui rhiam vocant.

123.29. Aliqui centauriam radicem, alijs alcen Gallicam, alijs narcen, alijs chironion, Dardani aloitin, Romani gentianam aut cicendiam, alijs ciminalem vocant.

214.29. Alijs melocarpos, alijs teuxinon, Latine aristolochia.

216.4. Appellatur à quibusdam ararisa, & melecaprū, ephestios, lectitis, pyxionyx, Dardanion, iontitis, Gallis theximon, Aegyptijs sophoeph, Siculis chamamelon, Italis malum terre

terre, Dacis absynthium rusticum: nascitur in montibus, & calidis locis, aut campestribus, & petrosis. Ad grauem febrim efficax est, si nido-
re subditis carbonibus febricitans suffiatur, fe-
bris leuabitur: vulnera impositu sanat: carcino-
matis narium, cum cypero, & dracunculi semi-
ne, & melle prodest: rigoribus medetur, cocta in
oleo aut adipe suillo, illitq; Crateuas herbarius,
Gallus, eadem de hac tradiderunt, & præterea
podagricis eam auxiliari.

216. 6. Glycyrrhizam aliqui ponticam, alij
glyceraton, quidam symphyton, alij leonticam,
alij glycyphyton, aliqui scythien, alij adipson,
alij sylitram, alij lityestason, alij homæno-
mæon, alij pecnthaomæon, Latini dulcem radi-
cem appellauere.

216. 24. Aliqui narcem vocant, alij limne-
sion, alij maronem, alij plectroniam, alij chiro-
niam, alij limnestim, Magi Herculis sangui-
nem, Romani phieri, & vneferam, & fel terre.

217. 17. Panacia appellata est, quoniã omnia
mitigat vitia, quæ inflammaticnem minantur,
plurimisq; scateat remedijs: pulsationes vulne-
rum, vrinæ stillicidia, calculosorum cruciatus,
clystere immissa sedat. Legitur matutinis, sole
ad ortum spectante, hora diei pura, cùm omnia
lumine complentur.

217. 18. Aliqui limnesion, alij helleboriten, alij
amaraton, Magi Herculis sanguinẽ, Latini fe-
brifu

brifugiam, alij auram, multi radicem, Daci tul belam appellant.

218.27. *Quibusdam chrysisceptrom, alijs ixia, Romanis carduus varinus, Aegyptijs epher dicitur, alijs ephthofechin.*

219.18. *Pancarpon aliqui, alij vlophonon, alij ixia, alij cynomaxon, alij ocimoides, alij cni dion coccon, alij cynoxylon, Latini carduum nigrum aut vernilaginem, Aegyptij sabel vocat.*

220.22. *Aliqui crocodilion vocat, alij chama leonē, alij onocardion, alij Veneris lauacrū, Romanilabrū Veneris, alij carduum Veneris, Aegyptij seseneor, alij chur, alij meleta, Daci sciara.*

221.11. *Aliqui agriocinnarā, alij donacitim, alij erysisceptrum vocant, Romani spinam albam aut regiam, alij carduum ramptarium.*

221.26. *Que acanthis aliquibus dicitur.*

222.3. *Aliās pherusa, aliās pyracantha nominatur, in Aegypto cnus.*

222.12. *Aliqui phrynion, aliqui aciloton.*

222.25. *Acantham aut herpacantham, quidam melamphyllon, aliqui topiariam, alij molarariam, quidam crepulam vocant.*

224.7. *Quidam polygonaton, alij phyllon, alij ischiada vocant, Romani spinam albam.*

225.2. *Aliqui eryngen, alij eryneren, alij caryon, alij gorginon, alij hermion, alij origanū, chlounion, alij myracanthon, alij moly, Aegyptij crobysen, Magi syserton, Romani capitulum*

lum Martis, Daci sicupnoëx, Hispani centumcapita, Aphricherdam, alij oriam chloem, alij chida appellant.

225.22. Aloë aliquibus amphibion, alijs herminion, alijs eryngion, alijs tragoceros, Romanis aloa, Barbaris aloë dicitur.

227.16. Aegyptiſomi, Romani absynthium.

228.24. Latini Sandonicum vocant.

229.13. alij abutonon, alij absynthium, alij heraclion, alij cholopæon, alij absynthiomenon, alij thelythorion, alij procampylon, Magi æura-phonicos, alij cynanchiten, Romani absynthium ponticum, nonnulli thelythamnum, alij glycinancona vocant.

230.7. aliqui later vocāt, alij cassialam, Aegyptij pesalem.

230.26. aliqui syncliopa, alij alcibiadem, alij pancration, nonnulli styphoniam, Aegyptij suphlo, Magi pythons oculum, Romani scioblebiam vocitant,

232.37. vers. vlt. Glichona alij blechroon, alij arfencanthon, Latini pulegion vocant, Galli aluolum, Aphri apoleium, quidam galisopsim.

233.16. alijs embactron, alijs belouacos, alijs artemedeion, alijs cretica, quibusdam ephemerō, nonnullis eldia, aliquibus belotocos, aut dorcidion, aut belbunion, Romanis vstilago rustica.

234.19 alij elaphoboscon, aliqui phacon, alij ciosmin, alij phagnon, Aegyptij becion, Roma-

ni saluiam vocant.

235.4. Hedyosmon satium alij mintham, alij calamintham, Latini mentham vocāt, alij nepe tam, Aegyptij tis, alij pherthrumerthumonthu, alij perxo, alij maceto.

235.24. quidam cephaloton, alij epithymida, alij thyrsion, Latini thymum, Aegyptij stephanem, Daci mosulam.

237.23. aliqui Zygin syluestrē, alij polion vocant, Aegyptij meruopyum, Latini serpyllum.

238.14. aliqui nominant amaracum, alij triphyllon, alij agathides, alij cnecion, alij acapnō, Pythagoras thramben, Aegyptij sopho, Armenij myuron, Magi icbrei asinum, aut hecigonon Isidis, Latini maioranam.

239.20. aliqui origanida, aut hysobriū vocāt.

229.28. alijs syluestre basilicum, Latinis ocimastrum.

240.25. ruta montana, quā aliqui rhytē montanā vocant: & hortensis, quā Aegyptij epnubum, Syri harmala, alij besasa, Aphri churma.

242.25. Syluestris ruta Cap. Rutam syluestrē aliqui appellant hypericon, alij androsenon, alij coron, alij chamēpityn, Romani bederalem, aut centonalem, Aphri churma semmaced. odor seminis resinofus est, ideo chamēpitys aliquibus nominatur. Frutex est surculosus, rubescens, folia rute figura: flores lutei, qui digitis triti sanguineo succo manāt, vnde androsēmā vocitarūt. Ramulū
sub

subhirsuti, siliquæ teretes, hordei effigie, in quibus semē nigrum resinā olens, gignitur incultis & asperis. Urinā ciet, menses appessu trahit, pota cū vino quartana liberat. Folia cū semine ambustis illitu medentur, & diebus quadraginta epota ischiadicis sanant.

243.13. aliqui syluestre leucoion appellant,

247.2. aliqui cerascomē vocāt, Latini rusticam pastinacam, aliqui carotam, Aegyptij babbyron, Aphrisicham.

247.19 nonnulli sphagnon vocant.

248.3. Aegyptij cyonum phricem vocant.

249.23. Anethum quod estur, aliqui polgida vocant, alij anicetum, Magi cynocephali genitiram, aut capillos, alij Mercurij semē, Latini anethum, Aphrisicciriam, Aegyptij arachnū, Daci pulpum.

250.18. siue cuminum syluaticum.

251.11. Ammi, Latini ammiū Alexandrinum, quidam regium cuminum appellant.

251.24. Aegyptij ochion vocant, Aphri goed.

252.6. alij sonchites, Romanis lampuca, Pænis sithileas.

252.17. aliqui sonchiten, alij entimon agrion, Romani intybum syluestrem, vocant.

253.18. à quibusdā pedinon, ab alij hydroselinon agrion, Romanis apiū rusticum appellatur.

253.19. aliqui petroselinon syluestre appellant, Aegyptij a novim.

254.6. aliqui grielon, alij agrioselinum.

255. 22 aliqui elaphicon, alij nephriion, alij ophigenion, nonnulli ophioctonon, aliqui herpycon, alij lymen vocāt, Romani cerui ocellum, Aegyptij chemin, Aphri ascaucau.

256. 25. hippomarathrum, aliqui marathin, alij marathrū agrion, Aegyptij sampsoth, Magi thymarnolion, Latini fœniculum erraticum, aliqui mion, Galli fistrameor.

257. 29. alijs diachysis, alijs diachytos, alijs paralyssis, alijs camarus, alijs hyacinthus, alijs delphinias, alijs nerion, alijs neriadion, aut sesandron, aut cronion, Romanis bucinus minor vocatur.

258. 14. aliqui dorycnion, alij pyrinon, alij pyroton, aut pyrothron, alij arnon pyriten, Magi pyriten, Romani saliuarem vocant.

258. 25. aliquibus Zea aut campsanema appellatur.

260. 19. aliqui arangem vocant, alij phalangion, alij asterion, nonnulli nesyrin aut sphondylin, quidam chorodanon, aut tenanthen, Romani herbā rutinalē, Aegyptij apsapher, Magi osirin.

261. 21. aliqui agrion vocant, alij agriophyllon, Magi bonum demonem, Romani satariam.

263. 8. aliqui melanthium, alij mecona agriō melana, Romani papauer nigrum appellant.

269. 2. herba est, ex qua ammoniacum fit suffimen, quod thymiana vocāt, aliqui agaxyllon, alij

aliū criotheum, aliū heliustrum, Romani guttam.

271. 18. aliqui ampelocarpon, aliū omphalocarpon, nonnulli phylantropon vocant.

271. 29. aliqui aspidion, aliū haplophyllon, aliū accyseton, aliū adyseton nuncupant.

272. 12. aliqui cission, aliū cissophyllon.

272. 20. aliqui armyron vocant, aliū cnicon sylvestre, aliū aspidion, Magi aphedrō, Aegyptiā chenon, Romani praesepium, aliqui fusum agrestem, aliū colum rusticam.

273. 2. quidā clinopodion, aliū polygonatō, aliū Iouis colum, aliū echeonymon vocant.

273. 8. Edocuit experientia cōtritos in vino albo ramulos, ijs qui affectibus laborāt, quæ violētie vocantur, magno esse praesidio.

273. 10. aliqui cleonicon, aliū ocimoides, aliū xopyron vocant.

273. 21. aliquibus leontopodion, alijs leuceorō, alijs leōtiō, alijs doris, aut doricteris, alijs lychnis agria, alijs pardale, alijs thorybethron, alijs rhapeion, alijs cornutū papauer, alijs anemone, Romanis patabelclon, aut semen leoninum dicitur.

275. 4. aliqui athanaton vocāt, alii acylonion, alii ballarion, alii geranopodion, quidam corymbiō, aliqui taurion, alii sceptrō, aut maloion, Aegyptii semeon, Magi sanguinem apocathemes, Romani genicularem aut ballariam.

275. 7. aliās tragonaton, aliās atocion, aliās hieracopodion, aut lampas vocatur, Aegyptijs

semura, Magis apocathemenes taurus, Romanis agreste intubum.

275.13. *Crinon basilicon alij crinathemon vocat, alij gallirio, Magi Martis sanguine, Osthanes aurem crocodili, Aegyptij symphæphon, quidam tialon, Latini liliū, aliqui rosam iconis, Syris sasa, Aphri abiblabon.*

276.6. *Alij magnū vocat, aliqui naphihā, alij notianoscemin, alij nosprasson, alij nothera, alij nochelin aut nostellin, alij nophryn, alij gnoterim, alij gnotera, Romani apniū, aut medatam, aut vlcerariā, aut marrubiū nigrū, alij cantharinū. Aegyptij asphon, magi Isionis sanguinem.*

276.18. *Alij meliteon, alij meliphyllon, alij erythran, alij temeie, Latini apiastrū aut citraginem, Galli merisimorion vocant.*

277.5. *Prasion, alij eupatorion, alij phyllophares, alij tripedilon, alij camelopodion, Aegyptij asteropē, Magi taurisanguine, aliqui aphedro, alij Hori geniturā, Latini marrubiū, aliqui laeoniam, Aphri atierberxiam.*

278.8. *Aliqui phyllin, alij acaulon, alij sylvestre lapathum vocitant.*

278.16. *Alijs leucacantha dicitur.*

278.26. *Alij cnicion vocat, Romani trifoliū acutum, aut odoratum.*

279.24. *Polium montanū, aliqui teuthrion, alij pheux aspidiō, alij achamenin, alij ebenitin, alij melosmon, nonnulli bellion, quidā leontocharon*

ron vocant,

280. 22. Aliqui scorbiō, alij pleuritū, alij dy-
somon, alij syluestrem calaminthen, quidam cha-
madryn, alij mithridanion, Magi Podotis san-
guinem, Aegyptij apho, Romani trissaginem
palustrem appellant.

281. 13. Bechion quidam rhichion, alij petri-
nam vocāt, alij peganō, alij pithiō, alij pagona-
ton, alij chameleucem, alij procheton, alij arco-
phyton, alij chamageron, Aegyptij saartam, La-
tini tusilaginem, quidam pharphariam aut pu-
stulaginem, Bessi asa.

281. 28. Quibusdam polyclonos, alijs monoclo-
nos, alijs toxitesia, alijs ephesia, alijs anaetorios,
alijs soxusa, alijs leia, alijs licophryx, Magis ho-
minis sanguis, alijs chrysanthemon, Romanis va-
lentia, aut serpyllum, aut herba regia, aut arte-
misia, alijs rapium, aut tertana, Gallis pona,
Dacis Zuoste dicitur.

282. 16. Artemisia tenuior. Cap. Altera tenuio-
ribus folijs, in sepibus & cultis, iuxta aquarū du-
ctus, nascitur: cuius flores & folia cōtrita, sam-
psuchi odorem reddūt. Si quis stomacho laborās,
herbam cum amygdalino oleo bene contundat in
malagmatis lentore, & stomacho imponat, sani-
tati restituetur: qui nervorū dolore cruciantur,
si succum ex rosaceo illinant, sanantur.

282. 18. Romani caprum syluaticum vocant,
quidam botryn, alij apium rusticum, Aegyptij

merseon.

283.6. Aliqui Pelonitin, alij tricam, alij gera-
nogeronta, Romani vchinastrum, Aphri iescen
appellant.

283.9. Aliqui mertryga, alij myrrhin, alij
oxyphyllon, alij cardamomon, alii origanum vo-
cant, Magi hierobryncas, Latini gruinam, aut
pulmoniam, aut cicotriam.

282.15. Gnaphalion, alii hires, alii ampetocō,
alii anaxiton, alii anaphlin, Aegyptii semeon,
Galligelasonen, Latini centumculum vocant,
quidam tucularem, alii albinum.

284.8. Aliqui cerascomion, alii leucanthon vo-
citant.

284.15. Conyza magna. Cap. Conyza magna
aliquibus cynoxematitis, aliis danais, aliis ta-
nachion, aliquibus phycos, aliis ischijs, aliis dy-
nosmos, Magis brephoctonos, quibusdā anubias,
nonnullis hedemias, Aegyptijs ceti, Romanis inty-
bum, aut militaris, aut deliarū, aut febrifuga,
alijs phragmosa, alijs musteros, alijs pissa nuncu-
patur,

285.2. Aliqui conizam parvam, alij panion,
alij libanotidem, Magi cronon vocant.

285.10. Alij hemerocatalacton, alij crinon a-
grion, alij crinanthemon, alij porphirantes, alij
bulbū hematicon, alij anticantharon, Aegyptij
iocri, Romani bulbū, aut liliū syluestre, aut ma-
rinum, Aphri abiblabon vocant.

285.28. Aliqui basilion vocant, Latini violam albā, aliqui angustia, nonnulli violam matronalem, aut passarinam, aut pelyphuram.

288.11. Alii melion aqueum, alii entaticon, alii priapicon, aut satyriscon, aliqui satyri testiculum appellant, Latini molorticulum Veneris.

288.21. à Latinis geminalis, à Dacis hormis dicitur.

289.14. Aliqui osmada, aliqui ononin, alij phlonitin appellant.

290.13. Hanc nymphona alij vocant.

290.20. Sunt qui picrada appellent, alij leucen, alij thalassiam.

290.28. Alij pteryx, alij lonchitim, alij aturion, alij phrygiam, aut phrygitim, aliqui philodotem, Magi mustele sanguinem.

291.26. Quidā anthyllon, alij anthemida vocant, alij eranthemin, alij leucathemō, alij soranthin, alij campestrum florem, Romani solastrū.

292.11. Anthemida aliqui leucanthemō, alij eranthemon, quoniā vere floreat: alij chamemelon, quoniam mali odorem habeat: nonnulli melanthemon, alij chrysocomam, alij calliam, Romani malium, Aphri astertiphen appellant.

293.11. Alij anthemida, alij leucanthemon, alij chamemelon, alij chrysoalin, alij melabathron, nonnulli campestrum florem, Romani solis seculum, aliqui millefoliū. Hetrusci cantam, Aphri tamath.

DIOSCORIDIS

294.5. Alij balsamenā, Magi hemorrhā, alij Mercurij geniturā, alij aphthitis semē, aut mut sitheum, Romani Cappacoraniā, Aphri narat.

294.14. Alijs orobelion, quibusdam orobax, alijs hemagogon, alijs peseden, alijs monoginion, alijs menion, alijs peonion, alijs pantliceratos, alijs ideai dactyli, alijs aglaophotis, alijs theodonion, alijs selenion, Magis selenogonon, alijs phthipsis, Romanis casta.

295.12. Alij egonychon vocāt, alij leontion, alij leoninum lapidem, alij gorgonion, alij tantalitin, alij diosporon, Romani columbam, Daci gonoletam, alij heracliam.

296.3. Aliqui teuthrion, alij dracanon, alij cinnabarim, Latini rubiam, Hetrusculappā minorem, Aegyptij sophobi vocant.

296.25. Aliās cestron aut medusa dicitur, Latine venerea aut lanceola.

297.5. Latini longinā, aut calabrinā dicunt.

297.12. Alij althiocon vocant.

298.21. Aliqui cannabion, alij schinnoestrophon, alij asterion appellarunt.

298.26. Aliqui hydrastinam, Romani terminalem dicunt.

299.26. Aliqui acopon, alij anagyron, alij agnacopon vocant.

299.27. Alij alceam, alij acyron, alij lyron,

300.13. Aliqui onobrochilon, alij eschasmenē, alij hypericon, alij corion, alij chamæpytin, Romani

mani opacem, alij brichilatam, alij loptam, alij iocinalem, Daciani assæxe appellant.

301. 24. Alij ascyron, aut dionysiadem.

302. 21. Alijs pitysorysis, alijs orixelo, ijs qui Pontum incolunt olcecyron, alijs bryonia sylvestris, Athenis ionia, Eboicis sideritis, Magis Menerue sanguis, Latinis aiuga aut cypripum, Dacis dochela appellatur.

306. 6. Vettonica. Cap. Vettonica nascitur in pratis & montibus, locis mundis, & opacis, circa frutices: animas hominum & corpora custodit, nocturnas ambulationes, & loca sancta: grauius somnis resistit: ad omnem medendi usum commendata. Radicem habet rubram, odoratam, porracea folia, medio eorum puniceo, in recto calamo triangula, floribus in cacumine purpureis. Farina recetis vulneribus capitis indita, dolore finit: vulnera glutinat: fracta ossa extrahit: sed quoti die imponi debet, dum persanescant: dolori capitis medetur, si iure decocti perfundatur, aut temporibus cum bitumine illinatur, aut radix suffiatur.

306. 21. Aliqui polygonatum appellant, alij cynochalam, alij heracliam, alij asphalton, alij chiliophyllon, alij clema, alij polycarpon, alij carcinethron, alij teuthalida, alij myrtopetalon, alij cnopodion, alij Zariheam, alij pedalion, Aegyptij thephin, aliqui stemphin, Magi genituram herois, aliqui unguem muris, Latini sanguinariam aut seminalem, Aphrichulum.

D I O S C O R I D I S

307.27. Aliis philetarion, aliis daphnoides, aliis smyrnoides aut polygonoides appellatur.

308.7. Aliqui epigetin, Aegyptii philacuum, Romani ambuxum vocitant.

309.23. Romani soldaginem vocant.

310.1. Rutaceis similes.

310.29. Alii tobion, Romani stipam vocant.

310.26. Alii calycanthemō, alii periclymenō, alii heliophyes, nonnulli hepatitim, alii milacem, alii anatolicon, alii diticon, alii merginem, Latini volucrum, aliqui volucrum maius, Aegyptii oxyui, alii clymenon, alii clymenio, quod & ago non nuncupant.

311.8. Aliqui Aeginam, alii clymenon, alii carpathon, alii splenion, alii epetitim, alii axinā maiorem, nonnulli clematitim, alii myrsinen, alii calycanthemon, Magi polion Veneris, Aegyptii turcon, Romani volucrum maius, Aphri lanath appellant.

311.26. Tribulus aliquibus bucephalus, aliis tan roceros, Romanis tribulus aquaticus dicitur.

312.18. Sarxiphagon. Cap. Sarxiphagon aliqui sarxiphragon, alii empetron, Romani saxiphraziam vocant. frutex est surculosus, in petris & asperis locis nascens, epithymo similis. Coctus in vino, mox potus, febricitantibus opitulatur: strangurie prodest: singultum sedat: calculos vesicæ frangit, & vrinam ciet.

312.19. Aliquibus potamogiton appellatur, aliis

aliū neuroides, alijs lonchitis, alijs rapionium, Ny
sūs mendrutha, Syris neuda, alijs lycosemphyllō:
alijs belleborosemata, alijs scylliō. Magis lupicor,
Romanis viartum nigrum, quibusdā tintinabu
lum terræ, Gallis iumbarum, Dacis dacina.

312.27. Aliqui leporis cuminum appellant.

313.2. Aliqui medicam appellāt, aliū triphyllō,
aliū clemation, nonnulli osmon, quidem trigonon,
aliū cybellion, aliū polyphyllon, Romani trifolium
odoratum, Aegyptij epaphon.

313.II. Ab alijs erineos, ab alijs thryas, à nōnul
lū pollyrrhixō, à Romanis vindicta nominatur.

313.21. Aliqui anactoriō, aliū phasganon, aliū
macheronion, aliū arion vocant, Romani gla
diolam, quidem genitalem.

314.10. Aliū bolum vocant.

314.16. Ab aliquibus iris agria, ab alijs cacos,
à Romanis gladiolus, aut iris agrestis, à Dacis
aprus dicitur.

315.2. Anchusam aliqui catanchusam vocāt,
aliū lilycam, aliū archibelliō, aliū alcibiadion, aliū
onophyllon, aliū porphyrida, aliū mydusam, aliū
salyca, aliū noneam, Aphri buinesath.

316.12. Aliqui aridam, aliū alcibiadion, Roma
ni alciliacum nominant.

316.25. Aliqui & hanc echinō vocant, aliū scor
piuron, aliū sparganō, aliū altheam, aliū amarāti
da, aliū probateam, aliū elaphion, aliū antiminon,
aliū porphyrida, aliū augion, aliū nemesiō, aliū phi
leter

D I O S C O R I D I S

Ieterion, alij hyenopsolon, alij thyrfitim, alij ther
mutim, alij misopathos.

317.5. Aliqui hydreron, aliqui ocymoides.

317.14. Agrostin aliqui egico, alij amaxitim,
Aegyptij amphivocant, Latini gramen, aliqui
asyphyllion, alij sanguinalem, alij vniolam, Hi-
spani apariam, Daci cotiatem, Aphri iebal.

318.9. Magi geniturā, aut sanguinem Tita-
ni, alij scorpionis vrinam, Pythagoras parmirō,
Andreas xāthophanea, Osthānes boēphthalmō,
Aegyptij sendionor, Romani vertemnum, alij so-
leastron, Aphri vdedonin.

319.5. Aliqui myriomorphion nominant, alij
chiliophyllon, alij stratioticon, alij heracleon, La-
tini supercilium Veneris, alij acron syluaticum,
alij militarem, alij millefolium.

319.19. Batos, ab alijs cinobatos, ab alijs seli-
norition, ab alijs asyntrophos, à Magis Titani
sanguis, ab alijs ibidis sanguis, à Romanis rubus,
ab alijs sentes, à quibusdam mora baticana, à
Dacis mantia, Aegyptijs hemoos, alijs ametros
appellatur.

321.2. Alj hepatorium, aut hepatitis, Roma-
ni volucrum maius.

321.17. Pentaphyllō aliqui pētapetes, alj pen-
tatomō, alj pentadactylon, alj pseudoselinū, alj
callipetalon, alj xyloloton, nonnulli xylopetalō,
alj asphalton, alj pentacænon, alj thymiatilin,
Aegyptij orphitebeocē, alj enetro, Magi ibidis
rug

vinguem, alij ibidis pennam, alij hermodactylon.
Romani quinquefolium, Galli penpedulā, Daci
propedulam appellant.

322.27. Aliqui rhon, alij anchinopa, alij phæ-
nicopteron, alij rhon stachyos, alij osthaleu, Ae-
gyptij athnon nominant.

323.14. Alij rhodida nominant.

323.20. Hippurin, alij trimachion, alij anaba-
sin, alij cheredranon, alij phedran, alij itianden-
dron, alij gis, alij schæniostrophon vocant, Aegy-
ptij pherphran, Magi Saturni cibum, Romani
equinalem, alij equi salicem, aut anabasion, alij
ephhydron.

234.4. Aliqui equition, & alij chedran, alij
gynon, Romani salicem equinam appellant.

325.1. alij scorpion, alij garganō, Romani cor-
nulacam, alij bituensa, Daci saliam, Aegyptij
sober, Aphri achæosim.

325.20. Oxyſchænos aliquibus ſchænos leuis,
alijs oxypternos, alijs Solis ſupercilium, Roma-
nis iuncus marinus, aut manualis, Aphris chu-
dua dicitur

326.13. Alijs adacetos, alijs neuras, alijs phry-
nion, Romanis bouinalis.

326.17. Alijs chryſitis, alijs chryſanthemon,
nonnullis amaranton, alijs diospogen, Aphris du-
bath, vel burchumath, Romanis Iouis barba ap-
pellatur.

326.26. aliqui chryſeſpermon vocant, alij da-
Pino

Spin, alij origanum, alij arcophthalmon, Romani
arilariam.

327.19. Aliqui chalchitin vocant, alij chalcæ-
thon, alij chalcantemon, Romani acantham,
Hetrusci garuleum, Aphri churseren.

328.8. Alij trigoniō, alij buniō, alij hierobota-
nen, alij philirodotē, Aegyptij pēpsempete, Magi
Iunonis lacrymam, nonnulli mustele sanguinem,
alij sanguinem Mercurij, Romani cristam galli
uaceam, alii pheriam, alii trixalidem, alii exupe-
ram, aliqui herbam sanguinalem.

328.20. Alii erigenion, alii chamelycon, alii
sideritin, quidam curitin, alii persephoniō, alii Io-
nis colum, alii dichromon, alii callesin, alii hippa-
rison, nonnulli demetriada, Aegyptii pemphthen-
phtham, Pythagoras erysisceptron, Romani
cincinallem.

329.11. Aliqui chamesycen, alii gatalē, alio-
nychia vocāt, Romani pinū triniām, aut ficū ter-
re, aliqui glandulam, alii tium, alii nonariam.

329.22. Aliqui beloniam, alij porphyranter,
Romani vaccinium, alij vlcinum vocant.

330.4. Nonnulli oxytonō, Romani papauera-
lem, Aegyptij nantli.

330.22. Papauer satium aliqui chamesycē,
alij papauer rheada, alij oxytonon appellant,
Romani papauer, Aegyptij nanti.

331.11. Aliqui paraliō, alij syluestre papauer,
alij thalassion, Romani fabulū marinum, Aphri
sifim

sifimacam vocant.

334.2. Qui hoc papauer hauserit, non alia accident, quàm qui opium ebiberit. Cui eisdem succurritur, auxilijs. Semen æstate dum siccum est, colligitur. Decoctum radicis bibitur cum vino, sanatq; dysenteriam.

334.17. Alij *pythonion*, aliqui *dioscyamon* vocant, alij *adamata*, alij *adamenon*, alij *hypnoticon*, alij *emmanes*, alij *atomon*, nonnulli *dithiambrion*, Magi *Pythagoras* et *Osthanes*, xeleo, Zoaroastres *tiphonion*, Magi *rhapoticã*, Romani *inannacentaria*, aut *apollinarẽ*, Aegyptij *saphtho*, Hetrusci *fabulũ*, Galli *bilinuntia*, Daci *dielliam*.

336.5. Aliqui *cataphysin*, alij *cynoccephalion*, alij *chrystalion*, alij *cynomya*, alij *psyllerin*, alij *sicelioticon*, Siculi *comidyñ*, Romani herbã *pulicarem* aut *subacium*, Aphri *vargugũ* appellat.

336.27. Romani *strumum* vocant, alij *cacubalum*, Aegyptij *allelo*, Galli *scubulum*, Aphri *astrismunim* vocant.

338.2. Aliqui *dircion* appellant, alij *strychnonmanicon*, alij *dorycnion*, alij *calliada*, Romani *apollinarẽ minorem*, alij *ulticanã herbam*, aut *opsaginẽ*, Daci *cycolidẽ*, Pœni *cacabum*.

338.19. *Strychnonmanicon*, alij *anydron*, alij *pentadryon*, alij *enoron*, quidã *orthogyion* vocat.

339.22. Alij *exerathes*, aliqui *antimnion* aut *antimion*, alij *bombachylon*, nonnulli *minon*, Aegyptij *apemum*, Pythagoras *anthropemor-*

phon, alij aloeten. alij thridaciā, alij cammaron,
Zoroastres diamonon, aut archinen, Magi he-
mionos, aliqui gonegeonas, Romani caninum
mālum, alij terrestre mālum.

342.18. alij cyamō leucon, Romani colomestru.

343.4. Conion, aliquibus aginos, alijs ehusa,
alijs apolegusa, alijs dolia, alijs amaurosis, alijs
paralysis, nonnullis aphron, quibusdā creidiō, alijs
cæten, alijs catechomeniō, alijs abiotō, alijs apseu-
des, alijs ageomoron, alijs timoron. alijs polyano-
dynos, alijs dardanis, alijs catapsyxis, Osihami
babathy, Aegyptijs apemphi, Romanis cicuta
appellatur.

344.8. Aliqui cynanchon appellant, alij par-
dalianches, alij cynomoron. alij cynoctonon, alij
phaleon, alij cynanchen, alij oligoron, alij hippo-
manes, alij onistin, alij ophioscorodon, alij cyna-
ricam, alij elaphoscorodon, Magi paralysis, Ro-
mani brassicam rusticam aut caninam.

344.20. Alij spongon, alij hemoftarin, Ro-
mani rhododendron, Lucani icmanen, Aegy-
ptijschimphen, Pœni rhododaphnen dicunt.

346.23. Aliqui elitim vocāt, alij canocerseā,
alij amelxinen, alij eusinem, alij amorginen, alij
sucotachos, alij psychuæcos, alij melampelon, alij
citampelon, alij cissamethon, alij anatetamenō,
Romani volutum laparon, Aegyptijs apap, alij
parthenion, alij sideritin, alij heracleam, nonnulli
agriam, quidam clibodion, alij polyonymon.

347.9. *Alij myortochon dicunt, alij myortosplenon, Romani muris auriculam: Pœni labatholabat.*

347.20. *Agriâ phacon aliqui, alij epipteron, Romani viperalem, alij iceosmigdonon vocant.*

347.27. *Aixoon maius aliqui aithales, alij ambrosion, alij chrysspermon, alij Zoophthalmon, alij bubophthalmon, alij stergethron, alij eonion, alij aichryson, alij holochryson, nonnulli chrysanthemon, alij protogonon, alij boron, alij notion: Magi paronychia, alij chrysitin, Romaniceriâ cuspia, aut Iouis caulem nominât, alij leapetes, alij sedum maius, Aegyptij pâphanes.*

348.17. *Aixoon paruum, alij petrophyes appellant, alij brotion, alij theobrotion, crebysson: alij chimerinen, alij cerauniam, Romani vitalem, alij semperuium, Aegyptij etijceltam.*

348.24. *Semperuium quod tenui constat folio, aliqui aixoon paruum, alij petrophyes, alij aixoon sylvestre, Romani semperuium minus appellant.*

349.2. *Aliquibus cymbalion, alij scytalion, alij hortus Veneris, alij terra umbilicus, alij stœchis, alij stergethron, Latinis umbilicus Veneris dicitur.*

349.19. *Acalyphen aliqui cnidem, alij adicen, Latini urticam, Aegyptij selepsion, Dacidyn appellant: Acalyphen etiam alteram aliqui cniplen, Romani urticam mollem vocant.*

DIOSCORIDIS

350.12. Alijs galeobdolon, vel galephos, Aegyptijs etopi, Latinis vrtica labeo dicitur.

350.23. Alijs galation, aut gallerion.

351.4. Erigeron à Latinis herbulum, aut senecio vocatur, aliàs erechthites.

351.25. Marinum bryon, aliqui ballarin, alij iranen, Latini gnomeusilon vocant.

352.14. Aliàs stachyites, apud Aegyptios ethenchis, Latine fatalis dicitur.

352.20. Aliquitus fluuiatilis stratiotes nuncupatur, Aegyptijs tibus, Magis eluri sanguis.

353.11. Phlomon, alij phlonon, Latini verba scum, alij pheminalem vocant.

355.8. Arcion alij prosopida, alij prosopion, alij aparinen, Latini personatam, aut lappam appellant.

355.24. Alijs borion appellatur.

355.28. Capnon, aliqui corydalion, aut corion vocant, alij sylvestre corydalion, alij capnon in hordeis, alij capniten, alij marmarinen, alij capnogorgion, alij chelidonion micron, alij peristerrion, alij cantharida, alij chalcocri, Romani apium aut fumariam, Aegyptij enyx, alij tucin.

356.7. Alij tripodion, alij tribolion.

356.12. Aliquilibyon, alij triphyllon.

356.22. Aliqui telinen, alij lotum magnum, alij triphyllon, Romani trifolium maius appellant.

357.18. Alij melophyllon, alij stratioticè, alij achillion, Latini millefolium vocant, alij super-

cilium veneris, Galli beliocandas.

357.27. *Alij myrrham, alij conilen vocant.*

358.23. *Aliqui buglossum magnum vocant, Romani spinam mollem.*

359.6. *Ab aliquibus bubonion appellatur, ab alijs asteriscos, alijs asterion, quibusdam hyo-phthalmö, Romanis inguinalis, Dacis rathibis.*

359.19. *Stellares huius radij noctu splendent, quapropter qui ignari antea non viderunt, esse inane, simulacrū arbitrantur. Medijs saxis & asperis exit: inuenitur autem ab opilionibus. Crateuas Rhixotomus hac de ea refert: Si viridis cum axungia vetere tundatur, contra rabioforum morsus, turgentia guttura, proderit, suffitu quoq; serpentes fugat.*

359.27. *Aliqui dasypodion, alij priapeion, alij ion sylvestre, alij cybelion, Romani fetialin, aut murariam, aut violam purpuream vocant.*

360.5. *Aliiunt quod purpureum est in flore, anginis & comitialibus auxiliari, maxime pueris, in aqua potum.*

360.16. *Aliqui aton, alij actinen, alij anemosphorō vocāt: magi paradacry, Aegyptij erxoen, Romani scopā regiā, Aphri Xigar, nonnulli thepso*

361.2. *Alio nomine chamæleuce, alio cissos acarpos, aut terre corona, aut selinitis, Latine hedera pluviatica dicitur.*

361.17. *Magi elurigonon, Osthanes txau-chi, Aegyptij autuentintesor, Romani linguam*

- bubulam, alij libanium, Pœni asanaph vocant.
362. 2. Alij phyton, alij caballation, alij spli-
neion, alij scolymon, Romani linguā canis, aut
caninam appellant.
362. 14. Aliqui Zoonychon vocant, alij aēto-
nychon, alij cemos, alij damnamenē, alij idiophy-
ton, nonnulli phytobasilam, aliqui crossion, alij
crossophthoon, Magis sanguinē crocodili, alij cro-
comerion, Aegyptij daphnænen, Romani miner-
ciū, alij palladium, alij pneumatū, alij flāmulam.
362. 23. Aliqui & id antirrhinon, alij anar-
rhinon, nonnulli lychnida agriam vocant.
362. 29. Nonnulli lychnida agriam appellāt.
363. 8. Catanance aliquibus damnamete, alijs
dionysias, alijs thyrson, alijs demos, alijs cemos,
alijs crotion, Magis archaras, alijs arcopus, Ro-
manis herba filicula, alijs datisca, Dacis caro-
pithla dicitur.
363. 21. Aliqui psychen, alij merida, alij pota-
mogitona, alij stachyiten, Romani caliumma-
rem nominant.
364. 11. Alij callitrichon, alij trichomanes, alij
ebenotrichon, alij argion, alij corion enygron,
Aegyptij epier, Romani cinnamalem, alij terre
capillum, alij supercilium terre, Daci phitho-
phthethela vocant.
365. 4. Aliqui pterion, alij opteron, Romani
capillarem, alij pinulam, alij fidiculam, nonnulli
& eam adianton appellant.

365. 11. Aliqui phasganon, alij antithesion, alij chascanon, alij chieradolethron, alij & hanc aparinam nominant, Latini lappam.

365. 24. Aliquibus sitospelos, alij siphon, alij bromos, Romanis avena dicitur.

365. 29. Aliqui siphonion, alij acrospelō vocāt.

366. 28. Alijs epapitis, alij lycanthe mon, alij cynosbatō, alij anicetō, alij heliophitō, alij anaticō, alij dyticō, alij helide, Aegyptijs lyisthe, Romanis mergina, Hetruscis radia appellatur.

367. 23. Alijs hieromyrton, alij myacantha, alij agonon, alij scincos, alij mintha, alij cantangelos, alij anangelos, alij aceron, alij ocneron, alij cinen, alij lichene, alij chamæpitys, alij chamemyrte, Baotis gyrenia, Magis Herculis genitura appellatur.

368. 10. Aliqui idean, alij danaën, alij hippoglotton, alij Zaliā, alij stephanen, alij daphnō, alij samothracicen, alij methrion, alij hypoglossion vocant.

368. 19. Daphnoides alypo simile, flos vt nymphae, cuius medium nuci cypressi non dissimile, in quo semē: aliqui chamædaphnen, alij peplion, alij eupetalon vocant.

368. 2. Aliqui & hanc alexandrinam appellant, alij daphniten, alij hydragogen, Romani laureolam, alij lastaginem, Galli vsu bim.

369. 11. Aliqui ascida vocāt, alij atomon, alij pigatoxarin, Magis sanguinē Herculis, alij polyi

dos, alij anaphyſton, Aegyptij ſomphia, alij
vure, Galli laginum, aliqui anepſa.

370.22. Aliqui melanpodion vocāt, alij ecſto
mon, alij polyrrhizon, alij protion, alij melanor
rhizon, alij cyramion, Magi xomarition, Aegy
ptij iſeam, alij elaphine, alij cemeleg. Latini vi
ratrum nigrum, alij ſaraca, Daci prodiorna.

372.10. Aliqui ſeſamiten, alij ſeſamin, alij ly
cocytalion, alij helleborum album appellant.

372.17. Aliqui coronion, alij ſeſamon ſylueſtre.

372.27. Aliqui elaterion vocāt, alij grynion, alij
balin, alij ſyncriſin, alij bubalion, alij ſcopiō, alij
pherombron, alij peucedanon, alij notion, Roma
ni anacetum, alij agreſtem, Pæni cuſimezar.

375.15. Satiuus cucumer. Cap. Satiui cucame
ris trita radix, & drachmæ vnius pondere pota
in hydromelite, vomitus ciet. Si quis facile ſecun
dum coenā vomere velit, binis obolis ſit cōtentus.

375.16. Alij triphyllon, alij ſteſion, alij aſtaphi
da, alij phthiroctonon, alij phthirion, alij apan
thronon, alij polyides, alij pſeudopathes, alij arſe
noten, Aegyptij ibeſæeden, Romani herbam pe
diculariam vocant.

376.4. Aliqui hypopyon vocāt, alij pācranon,
alij ſcammonion, alij thelyterim, Romani feru
laginem, alij ferulam ſylueſtrem, Pæni bœden.

378.17. Aliqui lygon, alij lobon appellant.

379.26. Aliqui narcifſon anydron, alij autoge
es, alij bulbon emeticon, alij lirion, Romani bu
lum

bum morbitarium dicunt.

380.16. Alij hippophyes, alij hippophanes, alij hippion, alij echinon, alij peleciton, Romani lap paginem vocant.

381.17. Aliqui sesamon sylvestre vocant, alij seseli cyprion, alij trotona, Aegyptij systhanna, aliqui trixin, magi sanguinem febris, Latini ricinum, alij lupam.

382.5. Aliquibus cometes, alijs gobios.

385.8. Aliqui clema, alij crambion, alij paralion, alij canopicon vocant.

386.12. Aliqui sycen, alij mecona aphrodeno.

387.5. Alij spumosum papauer vocitant.

387.20. Aliquibus scambonia radix, alijs colophonia, alijs dactylion, Romanis colophonium, Magis apopleumonos, Aegyptijs sanilū dicitur.

389.5. Alij chamaelea nigra, alij pyros achnen, alij heraction, alij bdelyram, alij coccon gnidiō, Romani citocacium, nonnulli oleaginem, quidam oleastellum vocant.

389.16. Alij chamaeleam, alij pyros achnen, alij cestron, aut cneoron vocant.

390.15. Acten aliqui dendron arctu, alij hemeron, Latini sambucum, Galli scobiem, Daco sebam vocant.

390.23. Alijs heliosacte, alijs agria acte, alijs Euboica, Gallis ducone, Dacis olma.

392.2. Nonnulli ischiada, alij cham ebalanum agria, alij linoxostin, Latini radicem sylvestre.

Pæni thorpathsadæ appellant.

392.16. Aliquibus colocyntha egos, alijs sicya picra, alijs Alexandrina colocyntha, Zoroastri thymbra, Osthani autogenes, Romanis cucurbita syluatica, Dacis tutrastra dicitur.

393.8. Alij cedæ, Romani inuolucrū vocant.

394.15. Alij ophiostraphylon, alij chelidonium, aut melothron, aut psylotron, aut archexostin, aut agrostin, aut cedrostin appellant.

395.22. Alij chironion ampelon, alij bucraniō, Romani oblameniam, alij batanutā, alij betisakā, Daci priadelā, alij pegrinā, Aphri lanother.

396.8. Pterin alij pterion, alij pterineon, alij dasyclonon, alij anasphoron, alij blechnon, alij polyrhizon vocant, Magi hermubain, Romani filicem, alij laculam, alij filisfanariā, Aegyptij asini sanguinem.

396.23. Thelypterin aliqui nymphaeam pterin nominant, Romani linguam ceruinam.

397.9. Polypodion aliqui scolopendrion, alij pterin, alij polyrhizon, Latini filiculam vocāt.

398.2. Aliqui pterion, alij nymphaeam pterin nominant.

398.21. Alij argyron, alij aritrillin, alij chrysitin, Aegyptij aphlopho, Latini mercurialem masculam, alij tesserculatam, Aphri asumes.

399.6. Aliquibus linozostris, Aphris armat, alijs asumes labon dicitur.

399.14. Aliqui scorpiuron vocāt, alij heliotropon,

pon, alij dialion, alij heliopon, alij scorpictonō,
alij sesamon agrion, alij scorpj vram.

400.4. Aliqui scorpiuron vocant.

405.3. Idem adstringit: prodest stomacho qui
cibi tenax non est, aut tardius cibum concoquit.
Item ijs qui illic dolore conflictantur: conuenit
in grauidarum malacia: scriptum auxiliari con
stat, cum populatim grassatur pestifera lues. Hu
iuscemodi omphacium non nisi post annos mul
tos bibi potest.

429.17. Quam alij Medicinam, alij symphy
ton, alij idaum, phlomon, alij orestion, alij necta
rion vocant.

448.6. Alij lartafon, alij gynacion, alij Chal
cedonien.

458.20. Alij pecton, l. ephrō, aracton, lonchotō.

505.7. Athenis ionia, in Eubœa sideritis dicitur.

De Rhamno.

Rhamnū si quis eruat silente luna, & secum
ferat, contra venena & improbos homines pro
derit: pecoribus inuandis appenditur: nauigijs
circumponi solet: valet contra capitis dolores &
laruas.

De Artemisia.

Artemisiam herbā si quis teneat, dum iter fa
cit, lassitudinē discutiet: & si in pedibus ferat, be
stias et lemures abiget: si sanguis circa artus coa
luerit, ramulos ex rosaceo in olla feruefacito, &
locum totum oblinito, cū somno indulgendum est:

strang

DIOSCORIDIS

Strangulatui vulue mirum in modum auxilia-
tur: vrine stillicidia & opisthotonum leuat.

De Pentadactylo.

Chp. 11, Pentadactylum si quis circum corpus portet,
nullo dolore afficietur: oculos, strumas, callosos
consillarū tumores, vuā, articulos sub lingua, ner-
uorū dolores & dētes, psorā perniciali fame con-
tractā iuuat: remoratos à partu mēses eiecit: in-
fusa manibus ex aqua tepida cōtra terrores, fa-
scinū, & laruas, mirum in modum cōmendatur.
Vellito herbam cū luna crescit, oriente sole.

Rapam. An. De Verbenaca.

Verbenaca recta genitale intendit, sed supina
exiccat. Recta appensa doloribus oculorū auxi-
liatur: contra hebetudines eorundem, & capitis
dolorem efficax est, trita ex aceto lassitudinem
reficit. Strumas, callosos faucium tumores, sta-
tim discutit: febrium horrores sanat, si quis se-
lūm ex aduerso stans ramulos tenuerit.

De Dictamno.

Dictamnium siccatum manibus terito, & re-
digens in farinam adiecta vini stilla, corpus tan-
gito: siquidem contra omnes serpētium iniurias
auxiliatur: vlcera & putrescentes nomas pre-
purgans explet: adactis corpori aculeis oblini-
tur, vt presenti sit auxilio: ad lienem & in abdi-
ni locis vitia inflammatione turgentia, redactū
in farinam illinito. Herbam vere, magnis aesti-
bus, autumnōq; eruito.

De

NOTHA.

De Salvia.

Salvia singultum tussimq; discutit: omnibus malis vlceribus cum cera & rosaceo sumpta auxiliatur: lienis dolorem dysenteriamq; pota cum vino albo pari modo sanat: sanguinem excreantibus, potu medetur: ad extrahenda vulua onera efficax est: pessima mulieres pessum ex ea subiiciunt, vt partus excutiant.

De Cupresso.

Cupressus herba contra raucedines auriculasq; prodest: induratos tonsillarum tumores, aquam inter cutem, & coxendicum cruciatus persanat.

De Centauro.

Centaureum contra inflamata vitia & pulsantes ictus valet, fœminis vulua malo laborantibus auxiliatur: stillicidij vrine, calculorumq; tormeta leuat. Herbam vere oriente sole, legito.

De Buphthalmio.

Buphthalmum crescente luna legere oportet. Facit autem contra paucos, laruas, & mala medicamenta, fascinationes, vt pote cum eas auertat. Radicem si quis mandat, dentem expuet, fluxionemq; confestim sistens auxiliatur: quin & ventrem resoluit.

De Pœonia.

Pœonia herba per aestum Canicula ante Solis ortu vellitur: appesaq; contra venena, fascinu, paucos & laruas prodest: item contra febrem cum horrore venientem, diurnam nocturnamq; & ad-

DIOSCORIDIS

versus tertianam. Proditur lemures à monte, in quo nascebatur, fugasse.

copieoles De Moly herba. *Nacht-schou*

Moly herba si secta radice feratur, veneficiorum & fascinationis amuletum est.

De Marina quercu.

Marinam quercum cum rosaceo & oleo misceto, & faciē illinito cum ad negotia te cōferes: vegetiores reddit pueros, imo ventri appensa et ad arcēdos pavores nocturnos manu teneto. Contra fascinū, & omnia maleficia prodest: corpus tuetur: cum enim fascinātes recedūt, arescētē ramulum occludit, & cum propius accedūt, aperit.

βερβερν De Chrysanthemo.

Chrysanthemum si terra ante solis ortum erigatur, & collo appendatur, veneficas mulieres omnesq; fascinantes amolitur.

De Erysimō.

Erysimon cum vino tritum, aduersus ventris dolorem bibitur: si quis grana septem domum iniecerit, rixæ & iurgia concitantur.

Sarga kokori De Helleborine.

Helleborine, aliquibus epipactis, aliis boion dicitur. Frutex est exiguus, minimis folijs cōstans. Bibitur contra omne venenū, & iocineris vitia.

FINIS.

IND

Erysipelas: 2. p. le monos hu ke lisse

INDEX OMNIVM

quæ in Dioscoride

continentur.

A

Brotonum	229	Adeps omnis	135
Abfynthium	227	Adianton	364
Abfynthiũ marinũ	228	Aegilops	365
Abfynthiũ Sãtonicũ	229	Aeris squamma	441
Acacalis	76	Aeris flos	440
Acacia	83	Aerugo rafa	442
Acacia altera	84	Aerugo scolecia	444
Acantha,us	223	Aes vltum	439
Acanthium	222	Aethiopsis	354
Acanthus fylueftris	223	Aetites lapis	482
Acetum	413	Agallochon	25
Acetum è betonica	427	Agaricum	211
Acetum mulfum	414	Ageraton	327
Acetum fcillinum	416	Agnus	85
Acetum è ftoechade	427	Aiuga	302
Achillea	319	Alabaftrites	480
Achras	99	Alcea	298
Acida muria	415	Alcibiadion	315
Acinos	239	Alcyonium	473
Acorum	8	Alifma	299
Aconitum	342	Allium	186
Adarces	474	Aloë	225
		Alfine	347
		Alt	

Alphæa	297	Anisum	249
Alumen	464	Anonis	225
Alumen scissile	ibidem	Anthemis	291
Alus —	309	Anthericum	198
Alysson —	271	Antyllis	291
Alypon —	393	Antipathes	475
Amaracum	238	Antirrhinon	362
Amaranton —	327	Antispoda	439
Ambrosia	282	Aparine	271
Amiantus lapis —	481	Aphaca	184
Ammi	251	Apiastrum	276
Ammoniacon	269	Apios	392
Amomis	20	Apium	253
Amomum	19	Apocynon	344
Ampelitis terra —	486	Apollinaris	334
Ampeloprason	186	Apri iecur	121
Amphisbenæ ictus notæ	541	Apum ictus curatio	537
531. eius curatio.	541	Aqua	412
Amurca	88	Aqua frigida	513
Amygdalæ amaræ	101	Aqua marina	412
Amylum —	157	Aqua mulsa	411
Anagallis	205	Arabicus lapis	480
Anagyris	299	Araneus	126
Anchusa	315	Arbutus	101
Androsaces	290	Arcion	355
Androsamon	301	Arction	354
Anemone	201	Arcturon	ibidem
Anethum	249	Arena	483
Anguimum senectus	115	Argemone	205
			Arg

Argenti recrementū	449	Atramentū librariū	487
Argenti scoria	ibidem	Atramentum futuriū	458
Argenti spuma	ibi. & 510	Atriplex	169
Argētum viuū	456. & 510	Auellana nux	103
Arisarum	198	Auena	156
Aristolochia	214	Auricula muris	209
Armeniaca mala	98	Auri pigmētum, siue ar-	
Armenius lapis	454	senicon	463. & 510
Armoracia	167	B	
Aron	197	Baccæ lauri	71
Arthenogonon	286	Baccharis	240
Artemisia	281	Balaustium	94
Arundo: vide Harundo		Ballote	276
Asarum	13	Balsamum	22
Asclepias	272	Barbula hirci	183
Aschyron	301	Basilisci ictus notæ	533.
Asininum iecur	121	eius curatio	543
Asini vngula	120	Bdellium	55
Asius lapis	476	Beta	171
Aspalatus	24	Betonica	304
Asparagus	173	Bitumen	66. & 67
Asplenon	290	Blata pistrinaria	120
Aspidis ictus notæ	533.	Bliton	168
eius curatio	543	Botrys	282
Aster Atticus	359	Brassica	169
Astragalus	329	Brassica marina	171
Athamanticum	8.	Brassica syluestris	170
Athera	155	Britanica	305
Atractylis	272	Bromus	365

INDEX.

Brion	25	curatio morfus eius	
Bryonia	594	525. ab eo morforum	
Buccina	110	victus ratio	527
Buglossum	361	Cannabis	298
Bulbus esculentus	199	Cantharides	125
Bulbus vomitorius	200	Capnos	355
Bunion	360	Capparīs	202
Buprestis	125. & 499	Capræ vngula	121
Buphthalmos	294	Caprinum iecur	ibid.
Butyrum	131	Cardamomum	10
Butyri fuligo	ibidem	Cardamina	175
C		Carduus	222
Cacalia	360	Carpasi succus	503
Canchrys	260	Cariotæ	92
Cadmia	433	Carum	249
Caciliæ ictus notæ	531.	Caseus	130
curatio eadem quæ vi-		Casia	16
peræ morfus.		Castanea	90
Calamus odoratus	21	Castorium	117
Calamintha	235	Catanance	363
Calcifraga	393	Caucalis	181
Caltha	327	Cedria	70
Calx	510	Cedrites	71
Calx viua	471	Cedromesa	98
Cancamum	26	Cedrus	69
Cancri	113	Celticum nardum	12
Canis rubus	77	Cenchri ictus notæ	532.
Canis rabidi iecur	121	eius remedia	542.
Canis rabiosi signa	524	Centauriū magnum	216
		Cene	

I N D E X.

Centaurium minus	217	327	
Cæpa	185	Chrysocolla	454
Cepæa	299	Chrysocome	326
Cera	151	Chrysogonon	ibidem
Cerafia	96	Cicadæ	123
Cerastæ ictus notæ	533.	Cicer satium	159
eius cu ratio	542	Cicer arietinum	ibid.
Cerui genitale	120	Cicer sylvestre	160
Ceruinum cornu	124	Cichorion	178
Cerussa	452. & 507	Cici	381
Cestrum	304	Cicuta	343. & 503
Chalcitis	459	Cimices	119
Chamæ	III	Cimolia	485
Chamæacte	390	Cinis farnenritius	472
Chamæcissos	361	Cinabaris	455
Chamædaphne	369	Cinnamomum	17
Chamædryas	274	Cionia	110
Chamæleo albus	118	Circæa	283
Chamæleo niger	219	Circium	358
Chamæleuce	361	Cistus	78
Chamæpitys	302	Citria mala	98
Chamæsyce	387	Clematis	307
Chamælea	389	Clinopodion	273
Characias tithymal ⁹	382	Clymenon	310
Chelidonium	207	Cnicus	398
Chelidoniū minus	208	Coagulum	134
Chia terra	485	Coccum gnidion	390
Chondrylla	178	Coccum infectoriū	324
Chrysanthemon	292. &	Cochleæ	112

Cœreleus	455	Croton	381
Colchicon	345	Cucurbita	179
Colligendorum ratio	4	Cucumis sativus	179
Colocasia	161	Cucumis sylvestris	372
Colocynthis	392	Cuminum sativum	250
Colymbades	87	Cuminum sylvestre	ibi.
Cōmunis curatio in om-		Cunila	231
nes ictus virulētos	533	Cupressus	68
Conyza	684	Curini	154
Corallium	475	Cyclaminus	194
Coriandrum	251. & 502	Cyclaminus altera	196
Coria veteramētaria	121	Cydonomeli	419
Coriarius frutex	91	Cynia	399
Coris	302	Cinocrambe	ibidem
Coronopus	176	Cinoglosson	362
Cornu cerui	124	Cynoforchis	287
Cornus	100	Cyparissias tithymalus	
Coruda	173		384
Cos Naxia	483	Cyphi thimiama	26
Costus	20	Cypirus	9
Cotonea mālā	97	Cytinus	94
Cotyledon	349	Cytisus	356
Crataegonon	286		
Crimnon	155	D	
Crithmum seu crithamō		Damascena prūa	100
176		Damasonium	299
Crocodilion	220	Daphnoides	368
Crocomagma	27	Daucus	257
Crocum	ibidem	Delphinium	ibid.
		Dendroides tithymalus	384

384		Elæomeli	32
Deuteria	409	Eleoselinum	253
Dictamnium	233	Elichryson	327
Dictamnium Cretense	234	Empetron	393
Diphryges	462	Ephemeron	346. & 500
Dipsacum	220	Epimedium	313
Dipsadis morsus notæ		Epimelis	99
532. eius curatio	541	Epipactis	355
Dorycnion	339. & 501	Epirotica mala	98
Draba	190	Epithymum	393
Draco marinus	113	Equisetum	323
Draconis marini ictus re		Equorum lichenes	121
media	539	Eretria terra	483
Dracunculus	196	Erica	75
Dryini ictus notæ	532.	Erinaceus	109
eius curatio	541	Erinei	107
Dryopteris	397	Erinum	317
Dulcis radix	216	Eruca	181
E		Erucae olerum	125
E Benus	80	Erucae pinorum	125. &
Ebulum	390	498	
Ebur	124	Eruum	163
Echinus	109	Eryngium	225
Echion	316	Erysimon	190
Elaphoboscon	255	Erythrodanon	296
Elaterion	373	Eupatorium	321
Elatine	320	Euphorbium	266
Electrum	73	F	
Elelisphacos	234	Faba	162

Faba Aegyptia	161	G	
Fæx	471	Gagatas lapis	479
Fagus	90	Galactites lapis	480
Farina crassior	155	Galaxias	ibidem
Fel	143	Galbanum	267
Ferri rubigo	445	Galerita	123
Ferula	261	Galion	356
Festuca	365	Galiopsis	ibidem
Fibrini testes	116	Galla	90
Ficus	105	Gallina	122
Filicula	397	Gallina cerebellum	ibi.
Filix	396	Garum	119
Filix foemina	ibidem	Genitale cerui	120
Fimum	145	Gentiana	213
Flos æris	440	Geranion	283
Flos salis	469	Geodes lapis	483
Flos punicae	94	Gingiberis	192
Flos sylvestris punici	ib.	Gingidion	181
Foeniculum	256	Gith	273
Foeniculum erraticum	ibi.	Gladiolus	313
Foeniculum græcum	158	Glans	89
Fraxinus	72	Glans Iouis	90
Fuligo è myrrha, resina,		Glans Sardiana	ibidem
styrace	59	Glans vnguentaria	379
Fuligo liquidæ picis	65	Glastum sativum	209
Fuligo pictoria	486	Glastum sylvestre	210
Fuligo thuris	59	Glaucium	270
Fumaria	355	Glaux	366
Fungi	345. & 508	Gluten piscium	270
		Glut	

Glutinum	ibidem	Heliotropium magnum	
Glycyfide	294		399
Gnaphalium	283	Heliotropiū parū	400
Gnidium granum	389	Helleborum album	369
Gobius	118	Helleborum nigrum	370
Gramen	317	Helxine	320. & 346.
Gramen arūdinaceū	ibi.	Hemerocallis	285
Gramen Parnasi	ibid.	Hemionitis	291
Grossi	107	Herba Sabina	69
Gummi amygdalæ	102	Hieracium magnum	252
Gummi cerasi	96	Hieracium paruum	ibi.
Gypsum	472. & 509	Hippace	131
H		Hippocampus	110
Aematites	477	Hippoglosson	362
Hæmorrhoi ictus		Hippolapathon	168
notē 532. ei ⁹ curatio	542	Hippomarathon	256
Halica	156	Hippophaës	380
Halicacabon solanū	338	Hippohæston	381
Halimus	76	Hippopotami testes	116
Harundo	74	Hippofelinon	254
Harundo Cypria	ibid.	Hirci barbula	183
Harundo vallatoria	ibi.	Hirculus	12
Hastula regia	198	Hirundines	124
Hedera	206	Hirudo	512
Hedysaron	289	Holoftium	310
Helcysma	449	Hordeum	153
Helenium	28	Horminum	288
Helenium alterum	29	Hyacinthus	329
Helioscopius	384	Hydromeli	412

Hydromelon	419	Iuncus	325
Hydropiper	193	Iuncus odoratus	21
Hyoscyamus 334.&	504	Iuniperus	68
Hypecoon	334	Ius piscium	119
Hypericon	300	Ixia	218
Hypocistis	78	L	
Hyssopum	230	L Abram Veneris	210
I		L Labrusca	402
I Aspis	481	Lac	128
Iberis	108	Lac coagulatum	509
Ibiscum	297	Lac humanum	130
Ichthyocolla	270	Lac schiston	129
Idæa radix	323	Lactis serum	ibid.
Iecur aprî	121	Lacerta	127
Iecur asininum	ibi.	Lactuca sativa	180
Iecur canis rabidi	ibi.	Lactuca sylvestris	ibi.
Iecur caprinum	ibi.	Ladanum	79
Iecur mergi	ibidem	Lagopus	312
Illecebra	348	Lampfana	168
Ilex	90	Lana	132
Indicum	455	Lana cremata	ibidem
Inguinalis	359	Lanaria herba	194
Intybus	177	Lappa	365
Iouis glans	90	Lapathum	167
Irio	190	Lacer	264
Iris	6	Laferpitium	ibidem
Ifopyron	359	Lathyrus	385
Iudaicus lapis	481	Lauer	175
Iuglandes nuces	102	Laurus	71
		Laurus	

I N D E X.

Laurus Alexandrina	368	Lithospermon	295
Lauri baccaë	71	Locustæ	123
Lemnia terra	457	Lolium	157
Lens	162	Lonchitis	296
Lens palustris	347	Lora	406
Lentiscus	61	Lotus arbor	99
Lentiscina resina	64	Lotus aegyptia	357
Leontopetalon	272	Lotus sylvestris	356
Leontopodium	363	Lotus urbana	ibid.
Lepidium	203	Lupinus	164
Leptocarya	103	Lychnis coronaria	275
Lepus marinus 115 & 511		Lychnis sylvestris	ibid.
Lepus terrestris	115	Lycium	82
Leucacantha	224	Lycopsis	316
Leucanthemon	292	Lygos	86
Leucas	274	Lyfimachia	306
Leucoion	285		M
Lichenes equorum	121	M Acer	73
Lichen	326	M Mænæ	118
Lignorum marcor	73	Magnes	479
Ligusticum	246	Magudaris	365
Ligustrum	77	Malabathrum	15
Lilium	275	Malicorium	94
Lilium sylvestre	285	Malua	168
Limonion	212	Malum	97
Lingua bubula	361	Malum Armeniacum	98
Linozostis	398	Malum cotoneum	97
Linum	159	Malum dulce	98
Lithocolla	482	Malū Epiroticum	ibid.

Malum Medicum	ibid.	Memphites	481
Malum orbiculatū	ibid.	Mentha	235
Malum Persicum	ibid.	Menthastrum	ibid.
Malum præcox	ibid.	Meon	8
Malum punicum	93	Mercurialis	398
Malum sylvestre	ibid.	Mergi jecur	121
Mandragoras	339. & 504	Mespilus	99
Manna thuris	58	Metopion vnguentū	49
Marcor lignorum	73	Milium	156
Maron	239	Mullefolium	357
Marrubium	277	Millepedæ	120
Marrubium nigrum	276	Misy	460
Mastiche	61	Mituli	111
Meconium	504	Moly	243
Medica	184	Molybdæna	448
Medica mala	98	Molybdoides lapis	448
Medion	313	Morochthus	480
Medulla	142	Morus	103
Mel	149	Mullus	116
Mel heraclion	502	Mulsum	411
Melampsygium	462	Muralis herba	346
Melanteria	460	Muria	469
Melanthium	263	Mures	128
Melia terra	486	Muris auricula	209
Melilotos	239	Mus araneus	127
Melimela	98	Muris aranei i&us notæ	539
Melissophyllon	276	531. eius curatio	25
Melitites lapis	480	Muscus	351
Melomeli	419	Muscus marinus	Must

Mustela	117	Nymphæa	289
Myagron	358	O	
Myosotis	209	O Chra	455
Myrica	75	O Ocymastrum	316
Myrrha	52	Ocymum	182
Myrrha Bœotica	54	Oenanthe	284. & 403
Myrrhis	357	Oesypum	133
Myrtidanum	96	Olea syluestris	86
Myrtus sativa	95	Oleaster	ibidem
Myrtus syluestris	367	Oleæ ethiopice lacrima	88
N		Olei vires	29
N A phtha	67	Oleum amygdalinum	33
Napus	166	Oleum balaninum	34
Narcaphthon	25	Oleum cicinum	32
Narcissus	379	Oleum cnicinum	34
Nardi genera	10	Oleum è gnidio grano ibi.	
Nardum Celticum	12	Oleum hyoscyaminum	34
Nardum montanum	13	Oleum laurinum	35
Nardinum vnguentum	51	Oleum lentiscinum	36
Nasturtium	189	Oleum mastichinum ibid.	
Natricis ictus notæ	532	Oleum melanthinum	34
eius curatio	542	Oleum melinum	98
epeta	235	Oleum myrteum	35
Nerion	344	Oleum oliuæ syluestris	30
Nitrum	469	& 88	
Nitri spuma	470	Oleum omphacinum	29
Nux auellana	103	Oleum picinum	63
Nux iuglans	102	Oleum raphaninum	34
Nux pinea	60	Oleum Sicyoninum	38
		Oleum	

Oleum sinapium	34	Othonna	208
Oleum styracinum	55	Ouorum natura	122
Oleum terebinthinū	36	Oui candidum	ibid.
Oliuæ colymbades	87	Oxalme	415
Oloſchoenos	325	Oxylapathum	167
Olufatrum	254	Oxymyrſine	367
Omphacium	404	P	
Omphacomelites	419	P Aederota	223
Onagra	358	Pæonia	294
Onitis	231	Paliurus	76
Onobrychis	300	Palma	92
Ononis	223	Palma elate	93
Onosma	289	Palmaæ Thebaicæ	92
Onyx	III & 480	Panaces Aſclepij	245
Ophioſcorodon	187	Panaces Chironium	ibi.
Ophites lapis	482	Panaces Heracleum	243
Opium	331	Pancration	201
Opobalfamum	22	Panicum	156
Opopanax	243	Papauer corniculatum	
Orbiculata mālā	98	323 & 505	
Oreofelinon	253	Papauer erraticum	330
Origanum	231	Papauer fatium	ibid.
Origanū ſylueſtre	ibid.	Papauer ſpumeum	334
Ornithogalum	183	Pappi	512
Orobanche	182	Papyrus	74
Oryza	156	Paralios	384
Oſſifragus	123	Pardalianches	341
Oſtracites	483	Paronychia	326
Oſyris	366	Parthenium	293
			Paſ

Passum	406	Phycus marinus	352
Pastinaca herba	247	Phyllitis	278
Pastinaca marina	115	Phyilon	686
Pastinacæ marinæ ictus		Phyteuma	362
notæ 531. eius curatio		Picea	59
339		Picis liquidæ fuligo	65
Pedicularia herba	375	Pineæ nuces	60
Pelecinon	289	Pinorū erucæ 125. &	498
Peplis	386	Pinus	59
Peplos	ibid.	Piper	191
Pepo	179	Piscium ius	119
Periclymenon	311	Pissasphaltos	67
Peristereon	328	Pisselæon	65
Persea	108	Pistacia	102
Perfica mālā	98	Pityusa	385
Personata	355	Pix liquida	64
Petasites	ibid.	Pix sicca	66
Petrocelinum	253	Plantago	173
Peucedanum	261	Platanus	72
Phalangium	278	Plumbago	448
Phalangij morsus	notæ	Plumbum elotum	446
530. eius curatio	538	Plumbum vstum	ibid.
Phalaris	295	Plumbi recrementū	447
Pharicon	506	Pnigitis terra	485
Phasiolus	163	polemonia	308
Phœnicobalanus	92	Polion	279
Phœnix	322	Polycnemon	273
Phrygius lapis	476	Polygala	366
Phu	14	Polygonaton	307
		Polyg	

Polygonon	306	Pyrites	477
Polypodium	397	Pyrorum genera	99
Pompholyx	435	Q	
Populus alba	72		Vercus 89
Populus nigra	ibid.	Q	Quinquefoliū 321
Porrum capitatum	184		R
Portulaca	172	R	Adicula 194
Potamogeton	352		Radix 166
Poterion	222		Radix dulcis 216
Propolis	152		Radix sylvestris 167
Prunus, pruna	100		Rana 117
Pseudobunion	360		Rana palustris 511
Pseudocasia	16		Ranunculum 203
Pseudocinnamomum	19		Rapum 165
Pseudodiſtamnum	234		Recondendorum ratio 5
Pſoricon	459		Recrementū argēti 449
Pſychotrophon	304		Reſinæ variæ 63
Pſyllion	336. & 502		Reſina lentifcina 64
Ptarmica	193		Reſina liquida è pinu 80
Pulegium	232		picea 63
Pulegium ſylveſtre	233		Rha 213
Pulicaria	336		Rhamnus 78
Pulticula	155		Rhaphanus 166
Pulmones animalium	120		Raphanus ſylveſtris 167
Pumex	466		Rhaponticum 213
Purpura	110		Rheon ibi.
Pygnocomon	391		Rhodia radix 323
Pyraſter	99		Rhododendron 344
Pyrethrum	258		Rhus 91
			Ric

Ricinus	381	Salix	86
Rosa	81	Salvia	234
Rosei pastilli	ibidem	Sambucus	390
Rosmarinus	258	Samia terra	484
Rosmarinum coronarium		Samius lapis	ibid.
260		Sampfuchum	238
Rubeta	511	Sandaracha	463. & 510
Rubia	296	Sandix	453
Rubigo ferri	445	Sanguinaria	306
Rubrica fabrilis	457	Sanguinaria foemina	307
Rubrica Sinopica	ibid.	Sanguis	144
Rubus	319	Sanguis tauri	509
Rubus canis	77	Sapa	406
Rubus Idæus	320	Sapphirus	481
Rumex	167	Sarcocolla	269
Ruscum	367	Sardianæ glandes	90
Ruta	240	Sardonia	503
Ruta sylvestris	242	Sarmentitius cinis	472
S		Satureia	237
Sabina herba	69	Satyrion	288
Saccharum	150	Satyriō erythroniō	ibi.
Sacra herba	328	Scammonia	387
Sagapenum	266	Scandix	181
Sal	467	Schistum lac	129
Salis flos	469	Schistos lapis	479
Salis spuma	468	Scilla <i>Ligio Rayna</i>	200
Salamandra	126. & 499	Scincus	127
Saliuaria	258	Scolopendra	114
Saliunca	12	Scolopendræ ictus notæ	

I N D E X.

330. eius curatio	538	Seseli Creticum	ibid.
Scolymos	222	Seseli Peloponense	ibid.
Scordion	280	Setanium	99
Scorodoprafum	188	Sicyonium oleum	31
Scoria plumbi	447	Sideritis	318
Scorpioides	400	Sidion	94
Scorpius marinus	113	Siligo	155
Scorpius terrestris	ibid.	Siliquæ	97
Scorpij ictus notæ	530.	Silphium	264
eius curatio	538	Silurus	118
Securidaca	289	Silybum	379
Sedum magnum	347	Sinapi	188
Selenites lapis	481	Sion	175
Selinusia terra	485	Siser	167
Semen	155	Sison	248
Semperuium	347	Sisymbrium vtrūque	175
Semperuiū minus	348	Sitania	153
Senecta anguium	118	Smarides pisces	118
Senecio	351	Smilax 183. & 343. & 503	366
Sepia	115	Smilax aspera	367
Seps	127	Smilax lævis	483
Seris	177	Smyris lapis	254
Serpyllum	237	Smyrnion	1336
Sertula campana	239	Solanum hortense	338
Serum lactis	129	Solanum manicum	ibi.
Sesama	157	Solanum somniferū	177
Sesamoides	372	Sonchus	100
Seseli	247	Sorba	461
Seseli Aethiopicum	248	Sory	Spar

INDEX.

Sparganion	314	Struthia cotonea	98
Spartion	378	Struthion	194
Spatha	93	Styrax	54
Sphondylion	260	Succinum	73
Sphragis ægos	458	Suilus pulmo	120
Spina acuta	77	Suillus talus	124
Spina alba	221	Sulphur	465
Spina Arabica	ibid.	Sycomorus	104
Spongiæ	474	Symphyton	309
Spongiarum lapides	482	T	
Spuma nitri	470	Talus suis	124
Spuma salis	468	Tamarix	75
Spuma argenti	449. & 510.	Taxus	343. & 503
Squamma æris	441	Tauri sanguis	509
Squamma exacie decussa	442	Telephion	210
Stachys	277	Tellinæ	111
Stacte	50	Terebinthus	62
Staphis agria	375	Terebinthina	ibidem
Stercus ferri	445	Terra	483
Stibium	448	Terra fornacum	486
Stimmi	ibidem	Testæ	485
Stœbe	310	Testiculus canis	287
Stœchas	230	Teucrion, Teucris	274
Stomoma	442	Thalassomeli	413
Stratiotes	352	Thaliætron	351
Stratiotes millefoliū ibi.		Thapsia	376
Strigmēta balnearum	31	Thelygonon	286
		Thlaspi	189
		Thracias lapis	479

Thunmus	119	V	Enenata	313
Thus	56	V	Veneris umbilicus	
Thuris cortex	58		349	
Thuris fuligo	59		Veratrum album	369
Thuris manna	58		Veratrum nigrum	370
Thyites lapis	480		Verbascum	353
Thymelæa	389		Verbenaca	328
Thymoxalme	415		Vermes terreni	127
Thymus	236		Vesparii ictus curatio	537
Tilia	78		Vesicaria	337
Tithymali	382		Veronica	305
Tordylion	248		Victus ratio in morsura	
Torpedo piscis	114		biofi canis	527
Toxicon	506		Vimen	86
Tragacantha	224		Vina marina	417
Tragium	324		Vina picata	424
Tragoriganum	232		Vina refinata	423
Tragos	155. & 325		Vini natura	405
Tribulus	311		Vinum abiegnum	423
Trichomanes	365		Vinum abrotonites	428
Trifolium	278		Vinum absynthites	228
Trimestria	152		& 425	
Triphyllon	278		Vinum acorites	430
Tripolion	363		Vinum adynamon	410
Triffago	274		Vinum anethinum	431
Triticum	152		Vinum apiites	419
Tuber	183		Vinum aromatites	428
Tussilago	281		Vinum asarites	430
Typha	283		Vin	

Vinum bunites	427	Vinum myrsinites	421
Vinū calaminthites	428	Vinum myrtites	420
Vinum catorchites	422	Vinum à nardo syluestri	
Vinum cedrinum	423	430	
Vinum cedrites	424	Vinum nectarites	429
Vinum cestrites	427	Vinum cenāthinum	419
Vinū chamædryites	426	Vinum omphacites	409
Vinum è chamælea	431	Vinum palmeum	421
Vinū chamapityinū ibi.		Vinum organites	428
Vinum è coniza	428	Vinum panacites	430
Vinum cupressinum	423	Vinum phthorion	431
Vinum cydonites	418	Vinum è petroselino ibi.	
Vinum daucites	430	Vinum picatum	424
Vinum dictamnites	427	Vinum pineum	423
Vinum è flore salis	431	Vinum è pipere	429
Vinum helleborites	432	Vinum è pulegio	428
Vinum hyssopites	426	Vinum refinatum	423
Vinum ex iride	429	Vinum rhodites	420
Vinum iuniperinum	423	Vinum rhoetes	ibid.
Vinum laurinum	ibid.	Vinum saluiatum	430
Vinum lentiscinum	421	Vinum è satireia	428
Vinum mandragorites		Vinum scammonites	433
432		Vinum scillinum	417
Vinum marathrites	431	Vinum selinites	431
Vinum è marrubio	427	Vinum stœchadites	426
Vinum melites	418	Vinum strobilites	423
Vinum melitites	410	Vinum è sycomoris	422
Vinum melomeli	429	Vinū è Syriaca nardo, cel	
Vinum è myrrha	429	tica, malabathro	429

Vinum terebinthinum		Vng.hedychroon	49
421		Vnguen.iasminum	52
Vinum thymites	428	Vnguentum irinum	46
Vinum è thymelæa	431	Vnguen.lilinum	42
Vinū tragoriganites	427	Vng.malabathrinum	52
Viola alba	285	Vnguen.megalinum	49
Viola purpurea	359	Vng.melinum	39
Viperæ ictus notæ	531.	Vng.mendesium	50
eius curatio	540	Vng.metopion	49
Viperinæ carnes	114	Vng.narcissinum	44
Viscum	270	Vnguen.nardinum	51
Vitis alba	394	Vng.ocyminum	41
Vitis nigra	395	Vng.cœnanthinum	39
Vitis syluestris	397	Vng.onychinum	45
Vitis vinifera	401	Vng.rosaceum	37
Vitex	85	Vng.sampsuchinum	40
Vlmus	73	Vng.styracinum	45
Vmbilicus Veneris	349	Vng.susinum	42
Vnedo	101	Vng.telinum	40
Vnguentorum ratio	36	Vngulâ asini	120
Vng.abrotoninum	41	Vngulâ capræ	ibidem
Vng.amaracinum	48	Vnguis odoratus	111
Vng.anethinum	42	Vrina	148
Vnguentum butyrinū	45	Vrtica	349
Vng.cinnamominum	50	Vstio contra venenatos	
Vnguen.crocinum	44	ictus	526
Vnguentū cyprium	45	Vua	402
Vnguen.elatinum	38	Vua passa	403
Vng.gleucinum	48	Vulpinus pulmo	120
		Xan	

X	Xyris	314	
X Anthion	365	Z	
X Xyphion	313	Z Ea, seu semen	155
Xylebalsamon	23	Z Zopissa	66
Xylocinnamomum	18	Zythum.	154

F I N I S.

I N D E X N O M E N C L A T I O =
num, quibus officinae Seplesiariorū, & Herba=
rij nostri temporis utuntur.

A		Berberis	77
A Cacia	83	Berula	175
Agnus castus	85	Bismalua	297
Agrimonia	321	Borago	361
Alcanna	77	Branca vrsina	223
Alkekengi	337	Bruscus	367
Aloë	25	Bryonia	394
Apium	253	Buglossa	358
Apium risus	283		
Aphroditos	198	C	
Arabis	190	C Alamentum	235
Artichault	222	Camomilla	292
Aspergula	271	Capillus Veneris	364
		Caprifolium	311
B		Cartamus	398
B Alfamita	175	Cataputia maior	381
Bardana	355	Cataputia minor	385
Basilicon	182	Cauda equina	323

Centinodia	306	Hermodactylus	345
Cerefolium	131	I	
Ceterach	290	I Arus	197
Cheiri	285	I Iringus	225
Coloquintida	392	Iua arthritica	302
Consolida maior	309	Iusquiamus	334
Cornu cerui	176	L	
Crassula maior	210	L Acca	26
Cucumer asininus	372	L Lapatium	167
D D		Lappa maior	355
Dragaganthum	224	Lappa minor	365
E		Laureola	368
E Nula campana	28	Lenticula aquæ	347
Eupatorium vulga-		Lilium conuallium	346
tum	298	Linaria	366
F		Lingua hircina	316
Faba inuerfa	210	Liquiritia	216
Filipendula	284	M	
Flammula	308	M Aluauiscus	297
Fumus terræ	355	M Malum granatū	93
G			61
G Allitrichum	288	Mastix	293
G Genista	378	Matricaria	311
H		Matrifylua	276
H Edera terrestris	361	Melissa	389
H Hepatica	326	Mezereon	295
Herba Iudaica	318	Milium solis	352
Herba Simeonis	298	Millefolium	347
Herba tetrahil	318	Morsus gallinæ	N

N

Nasturtium aquaticum	175
Nenuphar	289

O

Robus	163
-------	-----

P

Papauer cornutum	333
Papauer rubrum	330
Parietaria	346
Perforata	300
Perficaria	286
Pes columbinus	283
Petroselinum	153
Piperitis	203
Plantago aquatica	299
Polytrichon	365
Prasinum fætidum	276
Pulicaria	284

R

Raba bouis	223
Reuponticum	216
Rostrum porcinum	177
Rubia tinctorum	296

S

Saponaria	199
Satyrion	287

Scariola	177
Scrofularia minor	208
Sicla	172
Sigillum Salomonis	307
Siler montanum	247
Solatrum	336
Sparagus	173
Spelta	155
Squilla	200
Squinantum	21
Stichas Arabica	230
Stœchas citrina	327
Sumach	91

T

Tamariscus	75
Tapfus barbat ⁹	353
Terpentina	62

V

Vermicularis	348
Vicia sylvestris	184
Vineam peruinca	307
Tirga pastoris	220
Vngula caballina.	281

F I N I S.

CVRATIONVM

MORBORVM IN

DIOSCORIDE

contentarum

Index.

ABSCESSVM

remedia.

MEl
Cucurbitæ
Thlapi Mentha

Viscum

Bechion siue Tussilago

Pentaphyllon

Buglosson.

ABORTVM

facientia.

Asparagus Arisaron

Ampeloleuce

Hedysaron

Populus alba

Oxyacanthos

Coagulum

Brassica satina

Cyclaminos

Dracunculus duplex

Onosma Elaterium

Scammonium

Thelypteris

Vinum phthorion, siue
abortium

Vinum helleborites

Coniza.

ABORTVS

remedia

Sabina Galbanum

ACONITO

contraria.

Balsamum

Morus

Lac schiston

Coagulum

Chamæpitys

Vinum in communi

Scoria, siue recremen-
tum ferri.

Diosc. lib. 6. cap. 7.

ACVLEOS ex-

trahentia.

Vide, spicula corpori
infixa extrahentia.

ACVLEATORVM

ictus remedia.

Laurus

Malua

Sisymbrium

Anisum

Althæa

Oxalme

Vinum thymite

Adipam medelæ
Diosc. lib. 2. cap. 68.

ADVRENTES
medicinæ.

Buprestis
Cantharides
Pityocampæ
Salamandra.

ADVSTIONVM
remedia.

Vide, Ambustorum re-
media.

~~AEGYLOPIAE~~
remedia.

Asarum Myrtus
Iuglans Oryza
Malua Plantago
Myosota, vel myosotis
altera

Baccharis Anthemis
Strychnon satium siue
Solanum hortense

Aegilops
Vua tenanthe Alica.

ALARVM virus
extinguentia.

Myrrha Myrtus
Scolymos, siue Car-
duus Alumen.

ALGORIS RE-
media

Laurinum oleum
Ocimum vnguētum
Cinnamomum
Aristolochia terra
Abrotonum

Vinum scilliticum
Elcomel, vel Elecomeli
ALLII acrimoniam
extinguentia.

Ruta. *ferm. K. x. sep.*
ALOPECIAE mor-
bi remedia.

Harundo Iuglans
Anellanz

Erinaceus terrestris
Hippocampus

Ranæ Locustæ
Adeps Fimum

Rhaphanus Beta
Cape Milium

Sinapi Cyclaminus
Asphodelus

Batrachion
Myosotis

Nymphæa
Cynoglosson

Adianton Thapsia
Aerugo ferri

Sandaracha
Halcyonium Cotes

Cinis vngularum capri-
narum

ALVVM con-
turbantia.

Eruum Orobus
Brassica sativa

Allium Capparis
Peplus Vuæ recentes

Vinum dulce
Aqua maris Flos salis.

ALVVM soluentia
atque

CVRATIVVS.

atque purgantia.		Brassica marina	
Asarum	Crocus	Malua	Blitum
Crocomagma		Asparagos	
Oleum amygdalinum		Porrum	Cepe
Oleum cicinum		Struthion	Zinziber
Oleum balaninum		Cyclaminos	Scilla
Oleum cnidium		Bulbus esculentus	
Olea Aethiopica		Agaricum	Aloë
Fagus	Galla	Absynthium seriphium	
Faba Thebaica		Hysopum	
Siliquæ		Ammoniacum	
Mespilus	Cornus	Phyllitis	Cestron
Ficus Aegyptia		Scordion	
Caprificus		Chamæpitys	
Cerasia	Melimela	Androsæmon	
Citrea mala	Pruna	Papauer ceratitis	
Amygdalæ amaræ		Vrtica	Cynoglosson
Morus	Ficus	Spartum	
Tellinæ Chamæ		Balanus myrepfica, siue	
Iuncus odoratus		glans vnguentaria	
Cochleæ terrestres		Hippophaës	
Sepiæ	Silurus	Characias	Linozostis
Pisces saxatiles		Lathyris	Quercus
Lac	Lac schistum	Chamæsyce	Cici
Butyrum	Medulla	Scammonium	
Fel	Fimum	Ampeloleuce	
Tragus	Linum	Thelypteris	Passum
Lens	Phaselus	Melicratum	
Rhaphanus		Vinum Albanum	
Lapathum		Vinum Lesbium	
Masturtium		Coccimela	
Eruum	Eruca	Vinum melitite	
Scandix	Lactuca	Thalassomeli	
Cucumis		Vinum absynthite	
Cucurbita	Atriplex	Vinum helleborite	
Brassica satina		Vinum scammonite	
		Rub	

I N D E X

Rubrica finopis.		Aloë	Hæma
A L V V M sistentia.		Ruta	Anisum
Aspalathus		Orchis serapias	
Mastichinum		Pæonia	Althæa
Laurinum		Polygonon mas	
Populus nigra		Lagopus	
Populus picca		Clematis daphnoides	
Paliurus		Xyris	Anchusa
Oxyacantha		Gramen Parnasium	
Cynosbatos		Rubus Pentaphyllon	
Cistos	Rosa	Phœnix herba	
Acacia	Palma	Idæa radix	
Palma elate		Oxyschœnus	
Malum punicum		Rubrica finopis	
Malus	Siliquæ	Aizoon	
Cotoneæ		Papauer satium	
Mala epirotica		Adianton	
Pyra	Mespilus	Phlomides	Vuæ
Lotus	Cornus	Vinum phalernum	
Sorbus Pruna syriaca		Vinum tœnanthe	
Lepus terrestris		Vinum passum	
Lac	Caseus	Vinum rhoite	
Fuligo butyri		Vinum myrtite	
Sanguis	Fimum	Vinum cedri	
Lyncurion	Triticum	Vinum lauri.	
Brassica satiua		A L V I N I S vtilia.	
Hordeum	Plantago	Coagulum	
Crininon	Seris	Nymphæa	
Bromos	Chondryllæ	Clymenon	
Oryza	Alica	Papauer satium	
Milium	Faba	Onphacomeli.	
Lens	Anethum	A M A T O R I I S ve-	
Apium	Aphace	nesiciis attributa.	
Smyrnion		Cyclaminos	
Hippomarathrum		Catanance	
Acautha		Dorycnion	Coc

CVRATIVVS.

Cotyledon	64.	ANGINAE re-
Mandragoras		media.
Leontopodium		Acetum Absinthium.
Phyteuma.	<i>Megacretum</i>	Cyprinum vnguentum.
AMBUSTORVM		Cedria. Cape.
remedia.		Crocodilium.
Acacia		Elaterium.
Asphodelos		Fel animalium.
Aristolochia		Fimum.
Althæa	Ascyron.	Hirundo.
Aizoon maius.		Hysopus.
Arcton.	Alumen.	Irinum.
Atramentū scriptoriū.		Laserpitium.
Buccinum	Beta.	Mel.
Cyros.	Cistos.	Oxymel.
Coriū. vstum, siue vete-		Spartum siue genista.
rum calceamentorum.		Sal.
Cynoglossum		Violæ.
Cinnabaris.		Piper.
Ebulus	Fimum.	Pix.
Phlomis, siue verbascū		Rhaphanus.
Gallion.	Hedera.	ANHELITVS dif-
Hypericon.	Heixine.	ficultatis re-
Lactuca sylvestris.		media.
Lilium.	Myrtus.	Afarum.
Morus.	Malua.	Balsamum.
Narcissus.		Naphtha.
Oliuæ colymbades.		Centaurium maius.
Ouum.	Picea.	Baccharis.
Platanus.	Plantago.	Peucedanum.
Selamum.	Stimmi.	Galbanum.
Sal.	Thus.	Parthenion.
Vnguentum felinum.		Adianton.
AMPHLSBAE.		Ampeloleuce.
næ morbus curatio.		Et infra in verbo Or-
Dioscorides lib. 6. cap.		thopnoicis.
		ANIMALIVM feri-
		tas. mitigatur.
		Oenagra.
		ANLI remedia.
		Vide Sedis remedia.
		ANIMALIA ven-
		tris.

ke fja kgiob

INDEX

tris expellentia.

Vide, Tineas latas pel-
lencia.

ANIMALIA quæ
perimunt.

Diosco. lib. 6. in præfa-
tionis fine.

ANIMALIVM ietus
remedia.

Bdellium

Panaces heradeon

Terra lemnia

Diosco. lib. 6. cap. 55.

ANIMI defectus
remedia.

Cucumis Pulegium

Coris

ANIMI volupta-
tes auget

Buglosson.

ANIMI deliquia
generantia

Diosco lib. 6. in præfat.

ANODYNA.

Hyoscyamus

Aconitū pardaliāches.

ANTIDOTVM in-
gredientia.

Acorus Phu

Amomum Costum

Iuncus odoratus

Cyphi

Scincus, siue scingus

Sanguis Rapæ satiuæ

Napum, siue bunias

Brassica sativa

Piper

Stichas

Caros

Petroelinon

Hedysaron

Mandragoras

Rubrica, siue terra le-
mnia.

APVM ietus
remedia.

Laurus

Sisymbrium

Althæa

Diosco. lib. 6. cap. 57.

APOSTEMATVM
remedia.

Vide, Suppurationum
remedia.

APPETITVM
generantia

Cerafia.

APPETITVM
incitantia.

Vinum in communi

Vinum Selenite.

AQVAE inter cu-
tem remedia.

Vide, Hydropicorum.

ARANEIS con-
traria.

Morus

Grossi

Melanthion.

ARANEI ietus
remedia.

Mullus piscis

Abrotonum

Ruta

Anethum

Malua

Alli

CVRATIVVS.

Allium
Melissophyllon
Coris Oxyſchœnus
Hyacinthus
Aizoon maius.

ARGENTI viui
curatio.

Dioſc. lib 6. cap. 28.

ARGEMATVM
morbi remedia.

Fel animalium

Vrina

Lactuca fylueſtris

Cera Argemone

Anagallis Ocymnum

Papauer ceratris

Lotus ſatiua.

3 ARQVATORVM
remedia.

Onos ſiue millepeda

Asparagus

Cyclaminos

Sphondylion

Oenanthe

Buphthalmos

Chryſanthemon

Vinum abſynthite.

ARSENICI, ſiue
auripigmenti
curatio.

Dioſc. lib. 6. cap. 29.

ARTICVLORVM
morbis vtilia.

Amirca Anethinum

Agaricum

Arction

Bulbus eſculentus

Centaureum minus

Cinis vitium

Helleborus niger

Scammonium

Mandragoras

Meon

Naphtha

Nardus

Narciſſus

Ouum

Oxymel

Palma elate

Pentaphyllon

Pſyllium

Ruta

Thapſia

Thymoxalme

Vua paſſa

Vinum melitite.

ARTERIAE re-
media.

Irinum

Myrrha

Thus

Caryota, ſiue caryoti-
des

Ficus

Sinapi

Praſon, id eſt porrum

Glycyrrhiza

Triticum

Rhaphanus

Laſerpitium

Pentaphyllon

Vua paſſa

Rhodomeli

Tragacantha.

ASPIDVM morſus
remedia.

Cimices lecti

But

INDEX

Butyrum	Clematis	Lixiua ex ficu
Daphnoides		Ionia siue Cionia
Aqua maris		Adeps
Diosc. lib 6 cap. 70.		Adipum medicinæ
ASTRICTORIAE		Faba Aegyptia
medicinæ.		Lens
Aspalathus		Seris
Bryon	Crocus	Hedera
Oleum omphacinum		Agaricum
Oleum ex oleastro		Rhaponticum
Myrrha		Gentiana
Vnguentum melinum		Absynthium
Vnguentum œnâthinũ		Absynthium seriphium
Cortex thuris		Mentha
Picea acpinus		Maron
Pityides	Lentiscus	Cuminum satium
Terebinthus		Hieracium maius
Fuligo picis		Conizæ tertium genus
Cyprellus	Iuniperus	Lyfimachium
Vlmus	Paliurus	Clymenos
Cyprus	Lilia	Idæa radix
Cistos	Hypocistis	Granum tinctorum
Cydonia	Rosa	Chrysocome
Acacia	Salix	Aizoon maius
Vitex		Phlomisides
Olea syluestris		Lotus syluestris
Quercus	Castanea	Ebulus
Galla	Thus	Vitis syluestris
Palma	Palma elate	Nuclei acinorum
Malcorium	Myrtus	Vua œnanthe
Myrtidanum	Malus	Omphacium
Cotonea	Perfica	Passune
Pyra	Pyra syluestria	Vinum omphacite
Mespilus		Vinum nigrum
Melolus alia		brusca
Cornus	Morus	Vinum cydonite

CVRATIVVS.

Omphacomeli
Vinum apitie
Vinum myrtite
Vinum palmeum
Vinum è cedro
Vinum pilsite
Vinum absynthite
Vinum tragoriganite
Vinum prasite
Vinum calaminthite
Vinum aromatite

Spuma argenti
Chrysocolia
Cinnabaris
Chalcantion
Diphryges
Arsenicum

Fæx vini Spongiæ

Lapis Phrygius

Lapis Asius

Lapis scissilis

Terra eretria

Lapis Samius

Fuligo pictoria.

MASSVLAS fixas cor
poribus extra-

hentes.

Cochleæ terrestres.

ATTONITIS vtilia.

Ampeloleuce.

AVRVGINEM
Sargassum collentia.

Lycium Agaricum

Libanotis coronaria.

AVRICVLARUM
remedia.

Bulbus esculentus.

A'VRIVM medi-
cinæ.

Cannabis sativa

Araneus

Adipum medicinæ

Asphodelus

Absynthium Anisum

Aparine Aqua maris

Acetum

Acetum scilliticum

Alumen Aphronitrum

Blattæ Beta

Crocus Cistos

Cornix Cucurbita

Cæpe Capparis

Cucumis anguinus

Daphnides

Dracunculus maior

Ficus

Fel animalium

Faba Aegyptia

Flos æris Flos salis

Hedera Helxine

Irinum vnguentum

Hyssopus Laurinum

Lycium Lapation

Malum punicum

Myrtus Mel

Myosotis Mentha

Melilotus Myrrha

Oleum amygdalinum

Oleum balaninum

Oleum hyoscyaminum

Olea sylvestris

Onos Origanum

R

Omphacium Pix Allium Argemone
 Populus alba Eryngium Pulegium
 Plantago Apium Vinum cedrite
 Porrum Peucedanus Sal Terra famia.
 Prasion BILEM adgene-
 rantia.

Polygonon mas Iuglans.
 Papaner fatium BILEM pur-
 Psyllium gantia.

Rhus obsoniorum Agrio raphanus
 Rosa Salix Androsæmos Apios
 Senecta serpentis

Sesamum Sinapi Anchusa
 Spondylium Stoebe Brassica canina
 Strychnum fatium Calamintha Cici
 Sulphur Clematis

Thus cum pice Cucumis anguinus
 Terebinthina Characias Chamælea
 Vermes Vrina Helleborum nigrum
 Vinum myrteum, siue Ebulus
 myrsinite

Vinum cedrites. Epithymum Empetron
 Helenium Hippophaës
 Heliotropium

Iris Illyrica
 Lychnis sylvestris
 Lathyris Linozostis
 Malus Melanthion

Mentha
 Nandragoras
 Ocymum Parthenion
 Peplos Scammonia
 Tblaspi Thapsia

Thymelæa
 Vitis sativa
 Unguentum fusium
 id est, lilij.

B L A T T A S in se
 cont.

*Pisat
 onosaga*

B DELLARVM,
 siue hircinorum
 curatio.

Diosc. lib 6. cap. 32.

BESTIAS fu-
 gantia.

Acantha leuce, siue spi-
 na alba.

BESTIARVM ve-
 nenatarum remedia

Balsamum.

BESTIARVM mor-
 sus remedia

Helenium Aegyptium
 Sanguis Porrum

Molij.

CURATIVVS.

contrahentia	Amygdalus amara
Phlomis	Osisifragus
BOVM scabiem	Vrina Sium
emendantia	Struthion
Cedria	Centaurium maius
BRONCHOCE-	Bdellium Daphnides
las discutientia	Paliurus Pruna
Vide, gutturis remedia.	Fimum Lapathon
BYPRESTIS ve-	Sisymbrium Ononis
neni remedia.	Cyminum sylvestre
Lac schiston.	Artemisia
Dioscorides libro 6.	Hippomarathon
cap. 3.	Alplenon Anthemis
CACHEXIAE,	Parthenion Pæonia
Gi. maciei remedia.	Lithosperma
Aqua maris.	Althæa Tribulum
CACOETHE re-	Saxifragum
media.	Gramen Tragion
Vnguentum rosaceum	Acanthus
Crocium Thus	Cotyledon prima
Glandes Ficus	Vitis sativa
Cicer Plantago	Myrtus sylvestris
Dracunculus maior	Oxalme
Dracunculus minor	Lapis Iudaicus Ochra
Hedera Viscum	Lapides spongiarum.
Asclepias Psyllium	CALEFACTO-
Vrtica Petasites	riæ medicinæ.
Cadmia Diphryges	Adipum medicinæ
Flos salis.	Medullæ animalium
CALCIS curatio.	Fel Cera
Diosc. lib. 6. cap. 29.	Propolis Triticum
CALCVLI remedia.	Rhaphanus
Cyperus	Rhaphanus agria
Cardamomum	Sisymbrium
Oleum amygdalinum	Sisymbrium aquaticum
Cerasia	Sinapi Nasturtium

R 2

Batrachus f. kelenij.

I N D E X

Thlaspi	Erysimon	Myrrha	
Piper	Zingiber	Myrrha Bœotica	
Dracunculus maior		Styrax	Bdellium
Dracunculus minor		Thus	Terebinthus
Alphodelus		Resina	Palimpissa
Bulbus esculentus		Iuniperus	
Agaricum		Sabina	Cedria
Gentiana		Cedrides	Laurus
Anonis, siue Ononis		Daphnides	Cyprus
Eryngion		Cistosalia	Vitex
Absynthium		Amygdalæ amaræ	
Absynthium seriphium		Ficus	
Hylsopum	Origanum	Lixivia ex sicu	
Tragoriganum		Cisseris	
Pulegium		Cochleæ terrestres	
Mentha		Fiber	
Serpyllum		Buprestis pityocampa	
Sampsuchum		Salamandra	
Maron	Aspalathus	Oesypus	
Crocomagma		Panaces heraclion, siue	
Helenium		herculeum	
Oleum vulgare		Ligusticum	
Oleum ficyonium		Seseli Mafsiliense	
Strigmenta gymnasto-		Sison	Anisum
rum & palæstrarum		Caros	Anethum
Elæomeli	Laurinum	Cyminum satium	
Sampsuchinum		Ammi	Oreoselinon
Ocyminum		Smyrnion	
Anethinum	Susinum	Hippomarathrum	
Cyprinum, siue ligustri-		Daucus	Libanotis
num		Laserpitium	
Irinum	Gleucinum	Galbanum	
Amaracium		Ammoniacum	Stachys
Metopium		Scordion	Artemisia
Staße	Nardinum	Anthemis	Chrysocome
Malabathrinum		Portulaca agrestis	Lot

CVRATIVVS.

Lotus syluestris
Vinum picatum
Vinum in communi
Aqua maris
Vinum è cedro, arbori-
búsque aliis
Vinum è cypresso
Vinum cedrite
Vinum chamædryite
Aerugo aurificum
Chryfocolla
Chalcanthon
Alumen Sulphur
Flos salis Pyrites
Lapis hæmatites.

CALEFACTO.

rum remedia.
Lana succida. *Homalium*
CALIGINIS ocu-
lorum remedia.
Fel animalium
Lactuca syluestris
Ocymum Cape
Dracunculus maior
Sinapi Nasturtium
Erysimon Piper
Zinziber
Dracunculus minor
Anagallis
Chelidonium maius
Sagapenon
Chamædrys
Chamæsyce
Flos æris
Pumex Fax vini
Lapis thyites.

CALLO RVM remedia.

Triticum
Laserpitium
Chalcitis lapis.

CANCRESCE N- tibus vlceribus medetur.

Vrtica.
CANE S occidentia.
Asparagus
Apocynon.
CANIS rabiẽ sanat
Alyssum.
CANIS rabiosi mor-
sus remedia.

Lycium Cancr
Cinis vitium Garum

Omotarichos
Smaris

Iecur ardens canis
Triticum Sanguis

Mel Grossi
Panaces heracleon

Cape Laserpitium
Vrina

Aster atticus
Melissophyllon

Vrtica Cynoglosson
Fœniculum

Ballote Oxalme
Aphronitrum, siue spu-
ma nitri.

Diosc. lib. 6. cap. 37.
Herm. Coroll. cap. 212.

CANIS non rabidi

C V R A T I V V S.

Vrina	Fœnogræcum	Oxyſchœnos
Cicer	Linum	Pſyllium
Malua	Allium	Papauer rhœas, ſiue er raticum
Cyclaminos		Strychnon, ſiue ſolanū
Bulbus eſculentus	Lilium	ſatium
Melilotus		Aizoon maius
Bettonica, ſiue Britan- nica		Hippogloſſon
Xyris	Rubus	Chamæ daphne
Rubus Idæus	Oxalme	Myrtus ſylueſtris
Vinum myrſinite	Sal.	Blaterium
C A P I T I S dolo- ris remedia.		Scammonium
		Vitis ſatiua
Iris Illyrica	Aſarum	Vinum
Meon, ſiue meu		Vua œnanthe
Oleum oleaſtri		Aqua maris
Oleum amygdalinum		Acetum ſcillite
Vnguentum rofaceum		Lapis ophites.
Narciſſinum	Cyprus	C A P I T I S dolo- rem facientia.
Rofæ	Vitex	
Amygdalæ amaræ		Styrax
Torpedo		Oliuæ
Lac humanum		Glandes
Lana ſuccida		Palma
		Arbutus
Curmi	Siſymbrium	Iuglans
Sefamum	Hedera	Eruum
Portulaca	Aloë	Absynthium
Mentha	Serpyllum	Ferula
Baccharis	Ruta	Meu ſiue meon
Aniſum		Peucedanus
Sphondylium		Mandragora
Peucedanum		Vinum gypſatum
Melanthion		Vinum phœnicite
Coniza maior		Vinum rhetinice
Anagyris	Bettonica	Vinum meſagite.
Radix hederæ		C A P V T purgantia.
		Anemone

INDEX

Brassica satiua	Characias	Cadmia
Beta	Cape	Aes vstum
Chelidonium minus	Flos æris	
Chalcanthum	Laserpitium	
Cyclaminos	Lana vsta	
Origanum.	Lapis Asius	
<i>Triope keles</i> CARBUNCULO-	Spuma argenti	
rum medicinæ.	Smaris.	

Brassica satiua	<i>fene.</i> CARCINOMA-
Cupressus	tum remedia.
Cinnamomum	Fuligo thuris
Cyprus	Buprestis
Coriadrum	Erysimon
Characias	Cicer
Eruum	Fimum
Iuglans	Dracunculus maior
Lupinum satium	Dracunculus minor
Laserpitium	Aristolochia tertia
Nasturtium	Vrtica
Olea sylvestris	Caliopsis.
	CASEVS ne cariem
	sentiat.

Pix	Plantago	Dracunculus minor.
Panaces heracleon		CAVA implemtia.
Sabina	Vua passa.	Cadmia Pompholyx
<i>qui fugas</i> CARDIACO-		Cerussa
rum reme-		Lapis schistos
dia.		Lapis morochthus

Buprestis		Terra samia
Seris	Rubus.	Fuligo thuris
CARNEM tenerio-		Aristolochia tertia.
rem reddentia.		CAEPAE acrimonia
Vrtica siue acalyphe.		retundit.
CARNEM coalesce-		Ruta. <i>nomen</i>
re facientia.		CAERASTAEIUS
Lixiua ficus		remedia.
Symphyton.		Cedria, siue cedrinus li
CARNES superna-		quor.
cuas compescentia.		Harundo

Rosa

CURATIVVS.

Rosa	Sal	Aeris flos
Dioscor. lib. 6. cap. 55.		Aerugo aurificum
& 69.		Fuligo butyri
CERVSSAE CV-		Faba
ratio. <i>seur.</i>		Fæx vini
Dioscor. lib. 6. cap. 22.		Oleum myrtinum
CERIONVM VL-		Oleum Balaninum
cerum remedia.		Oleum cicinum
Crossi <i>ketum</i> Pepo		Olea Aethiopica
Quære, Fauos rum-		Peucedanum
pentia.		Plumbum elotum
CERVICIS rigo -		Pumex
ris medicinæ.		Scoria argenti.
Vide, Opisthotonico -		CICVTAE con-
rum remedia.		traria.
CHIRONIORVM		Passum & vinum
ulcerum remedia		Vinum in comuni
Plantago <i>Pogon</i> <i>seur.</i>		Acorum
Ampeloleuce.		Hermo. Cor. cap. 17.
CHOLERICIS		CIMICES fugan-
vtilia.		tia & necantia.
Cotonea mâla		Hermo. Cor. cap. 366.
Calamintha		& 806.
Ferrum	Mentha	CLAVORVM
Polygonon mas.		remedia.
CICATRICVM		Smaris
remedia.		Fimum
Anemone		La serpitium.
Aloe	Adeps	COELIACORVM
Bulbus esculentus		Remedia.
Balanus myrepica		Myrrha
Cistos	Centaurium	Hypocistis
Chamæsyce		Lycium
Calx viua		Olea syluestris
Corallium		Quercus aut robur
Aes vstum		Galla
		Thus
		Myrtus
		Cotonea
		Morus
		Lixiua ex ficu

I N D E X

Ceruinum cornu	num remedia.
Faba Aegyptia	Amomum
Lapathon	Vnguentum telinum
Plantago Coronopus	Zopissa Naphtha
Rhaponticum	Nyricea Rapiuncus
Acantha leuce, siue spi- na alba	Cyprus
Ferula	Olea syluestris
LasERPitium	Glandes Moris
Tragos herba	Grosi Ouum
Papauer satium	Triticum Hordeum
Vinacei	Foenogracum
Nuclei vinaceorum	Linum Cicer
Elæomeli	Agriorhaphanus
Vinum phœnicite	Plantago Sonchos
Vinum rhetinite	Nasturtium
Ferrum	Bulbus esculentus
Lapis morochthus.	Argemone altera
COLI remedia.	Rhaponticum
Colocynthis	Acantha leuce
Finum Galerita	Thymus
Mel Petroselinum	Coriandrum
Ruta Sefamum	Smyrnum
Talus suis.	Libanotis Viscum
COLOREM com- mendantia.	Parthenion
Acetum scillite	Cannabis syluatica
Buphthalmos	Anagyris syluatica
Cerussa	Helxine
Cyminum satium	Pentaphyllon
LasERPitium	Peristerion supinus
Mastichinum	Papauer satium
Vnguentum rosaceum	Stratiotes aquaticus
Vinum	Cytisus
Vinum aromatite.	Ampelos leuce
COLLECTIO.	Vinum in comuni
	Vinum adynamon
	Vinum cydonite.
	COM

*Ex libro ymde
versipagin.*

Opus ymagin. p. 144

kyon CVRATIVVS.

COMITIALIS	Lapis selenites
morbi remedia.	Lapis actites
Cardamomum	Cotes.
Balsamum Naphtha	CONCEPTIONI
Populus nigra Ficus	contraria.
Iuncus odoratus	Epimedium
Lepus terrestris	Heliotropium maius
Mustela Iecur	Aerugo ferri
Vnguis asini	Alumen
Lichen equi	Lapis ostracites
Iecur hirci Hirundines	Hermo. Cor. cap. 67.
Serum Lac humanum	CONCEPTIO-
Coagulum Fel	nem facilitantia.
Sanguis Fimum	Coagulum
Plantago	Lolium
Eryngion Ruta	Staphylinos agrios
Seseli Mafsiliense	Lapis samius.
Libanotis	CONCOCTIC-
Sphondylion	ni vtilia.
Peucedanum	Anethum Althæa
Laserpitium	Acetum scillite
Galbanum	Balsamum Crocus
Sagapenum	Crocomagma
Ammoniacum	Caros Cestron
Trifolium	Calx viua Erica
Conyza Anthyllis	Ligusticum Pulegium
Symphyton Cestron	Papauer satium
Pentaphyllon	Refina Styra
Papauer aphrodeles	Seseli Mafsiliense
Viola purpurea	Sulphur Vinum
Helleborum nigrum	Vinum resinatum
Hippophæstion	Vinum absynthite
Ampelos leuce	Vinum tragoriganite.
Ampelos melana	CONSTRICTO-
Oxymel	riæ medicinæ.
Acetum scillite	Vide, Adstrictoriæ me-
	dic

INDEX

dicinæ.

CONVULSIO-

nis remedia.

Iris Illyrica

Acorus

Cardamomum

Asarum

Costus

Iuncus odoratus

Balsamum Helenium

Calamus odoratus

Sampfuchinum

Metopium

Bdellium

Iuniperus

Cedrides

Halimos

Lixuia à ficu Fimum

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Asphodelus

Capparis Argemone

Rhaponticum

Gentiana

Aristolochia tertia

Centaurium maius

Acantha leuce

Abrotonum

Origanum Pulegium

Calamintha

Serpyllum

Baccharis

Panaces heracleon

Libanotis

Peucedanum

Laserpitium

Sagapēon

Galbanum

Clinopodium

Chamædrys

Alisma

Cestron

Xyris

Symphytum

Psyllium

Phlomis

Ampeloleuce

Vinum scilliticum

Vinum chamædryte

Vinum tragorigantiæ

Vinum daucite

Vinum panacite.

CONDYLOMA

tum remedia

Strigmentā a balneis

Myrteum

Myrtus

Cotonea

Onum

Aloë

Anethum

Libanotis

Ballote

Stachys

Phalangion

Pentaphyllon

Vitis sativa Ferrum

Plumbum elotum

Sandaracha.

CORDIS tremoris

medicinæ.

Nardi spica

CORIANDRO

contraria.

Vinum in comuni

Dioscor. lib. 6. cap. 9.

CORPORA defun-

cta à corruptione dia-

tuetur

Cedria.

CORPVS

macre-

centia. uenit

Canc

CVRATIVVS.

Canchamum. *Chap. 10. Rhen.* CROCEVM colo-
COXAE doloris re- rem facit
media. Rhaponticum.

Strigmenta à palæstris. CRVDITATIS
COXENDICVM remedia.

doloris, remedia. Balsamum
Asparagus Strigmenta à balneis

Agaricus Althæa Gentiana

Abrotonum Vinum scilliticum. *valangin. l. m.*

Aster Atticus CRVSTAS generat *l. m. h. e. i. p.*

Acetum scilliticum Lana vsta.

Centaurium minus CVLICES fugan-
Calamintha tia.

Coris Cestron Cupressus

Cucumis sylvestris Coniza Ebulus

Erysimon Absynthium

Euphorbium Hiberis

Fimum Garus Plumbum vstum.

Helenium CVTEM albicantia.

Ammoniacum Rapum sylvestre.

Hypericon Hiberis CVTEM erugantia.

Heliochrysos Oleum amygdalinum

Iris Illyrica Lolium Styra.

Lupinum satium CVTEM lenientia.

Laserpitium Amygdala amara

Laphtha Onos Oleum ficyonium

Populus alba Vnguentum telinum

Panaces heracleon Succus peponis

Peucedanum Terra Chia.

Pentaphyllon Ruta CVTIS vitia tol-
Scammonium lentia.

Vinum asarite Xyris. Adarce Ampelos leuce

CRASSITVDI. Amygdalæ amaræ

nem extenuâtia. Cochleæ terrestres

Porrum Costus

Staphis agria. Chamæleon niger

Iris

Tris Illyrica	Lacina	Galba
Ficus	Linum	Hedera
Lupinus	Galbanum	
Lotus syluestris	Hyoscyamus	
Mel Ponticum	Hyssopus	
Oleum raphaninum	Laserpitium	
Picea	Leucacantha	
	Myrica	Morus

Sanguis leporis

Spuma argenti.

CVTIS pruritus
remedia

Lac.

DENTIVM do-
loris remedia.

Amurca

Halicacabus

Asparagus

Allium Anagallis

Aristolochia

Acantha leuce

Absynthium

Arction Acetum

Acetum scillite

Alumen Batrachion

Cedria Cytinus

Cochleæ terrestres

Capparitis

Chelidonium maius

Chamaeleon niger

Clematis daphnoides

Cucumis anguinus,
siue syluestris

Characias

Colocynthis

Ephemerum

Helleborus niger

Melanthion

Melissophyllon

Naphtha

Olea Aethiopica

Picea Plantago

Panaces heracleon

Pyrethrum

Peucedanum

Pentaphyllon

Rhus Ranz

Sepæ

Senecta serpentis

Strychno hypnoticon,

siue somniferum

Vnguentum rosaceum

Vermes terreni.

DENTIVM stupo-
ris remedia

Portulaca.

DENTITIONI in-
fantium vtilia.

Leporis cerebrum

Butyrum cum melle.

DENTIFRICIA.

Purpura Buccinum

Cervinum cornu

Halcyonium

Corallium.

DENTIBVS stupo-
rem

CVRATI VVS.

rem adferentia.	Albæa	Viscum
Cadmia.	Galbanum	
DENTES firmantia.	Ammoniacum	
Lentiscus	Lapis Gagates.	
Oliuæ colymbades	DOLORVM inue-	
Myrrha	teratorum remedia.	
Oleum omphacinum.	Sinapi	
DENTES albica-	Lana succida	
re facit	Ligusticum.	
Halcyonium.	DOLORES lateris.	
DENTES vitiatos.	Vide, laterum dolores.	
extrahentia.	DOLOREM ne fen-	
Amurca	tiant qui vrendi fe-	
Oleum oleastri.	candive sunt.	
DENTES mouentia	Mandragoras	
Oleum oleastri.	Lapis memphites.	
DEPILE S facientia.	DORVCNII curatio	
scolopendria	Diosc. lib. 6. cap. 6.	
Characias.	DRACONIS mari-	
DESQVAMATIS	ni morsus.	
Valeriana. <i>Flamma</i>	Mullus piscis	
Strigmenta gymnasto-	Vrina	Ocymum
rum	Absynthium	
Lana succida.	Plumbum elotū & cre-	
DESTILLATIO	matum	
nes coercentia.	Sulphur	
Irinum	Styrax	Diosc. lib. 6. cap. 61.
Naphtha	DYRINI morsus	
Et in verbo, Pituitæ de-	curatio.	
stillationis remedia.	Diosc. lib. 6. cap. 65.	
DILACRYMA.	DVRITIEM emol-	
tiones emendantia.	lientia.	
Picea	Pinus.	Amaracinū vnguentum
DISCVSSORIAE	Bdellium	
medicinæ.	Buphtalmos	
Androsæmon	Cyprinum	

INDEX

Capparis		Ferrum	Galla
Erysimon	Aegilops	Omphacium	
Ficus	Fimum	Hypocystis	
Glans	Galiopsis	Hedera	Hippuris
Hydropiper		Lentiscus	Lycium
Ammoniacum		Lotus	
Lens	Linum	Lixiua ex ficu	
Lapis alabastrites		Lac schiston	
Megaliu		Linum	Lapathum
Melanthion		Lyfimachia	
Mandragoras		Myrrha	Macer
Porrum		Malum punicum	
Panaces heracleon		Melissophyllum	
Pentaphyllon		Naphtha	
Paronychia		Nymphæa	
Pyrites	Styrax	Nuclei acinorum	
Sanguis	Smyrnion	Oryza	Omphacium
Terra cimolia		Oxalme	Portulaca
Vinacei.		Plantago	Phyllitis
D Y S E N T E R I C O		Polemonium	
<i>Verba</i> rum remedia.		Pentaphyllon	
Adipum medicinæ		Papauer ceratite, siue	
Asparagus	Argemone	corniculare	
Agaricum		Quercus	
Althæa	Alcea	Rubrica, siue terra lenia	
Alisma		Sikurus	Sanguis
Aizoon maius		Sium	Scordium
Butyrum	Cupressus	Symphyton	
Cotonea	Cornu	Stœbæ	
Ceruinum cornu		Sideritis Achilleia	
Coagulum	Cera	Salsugo	Tragion
Clematis daphnoides		Vitis sativa, siue vini-	
Elatine		fera	Vinacei
Eupatorium		Vinu m cydonite	
Fœnogræcum		Et in verbo, Intestino	
Faba Aegyptia		rum remedia.	
		Ebriet	

INDEX

Vnguentum melium

Diosc. lib. 6. cap. 2.

ERVPTIONVM

li falan...
remedia.

Serum

Lupinum satium

Beta

Portulaca

Pentaphyllon

Balanus myrepica

Vinum myrsinite

Alumen.

EXCREATIONIS

crassæ pectoris
remedia.

Pix liquida

Dracunculus minor

Tordylon.

EXCRESCEN-

tia deprimētia.

Alumen

Cerussa

Cinis vitis

Diphryges

Erinaceus marinus

Lapis Asius

Ochra

Pumex

Pyrites

Scordion

Spuma argenti Sal.

EXTENVATO-

riæ medi-
cinæ.

Artemisia

Anthemis

Iris Illyrica

Hysopus

Lapis hæmatites

Pulegium

Panaces heracleon.

EXTRACTO-

riæ medicinæ.

Galbanum

Viscum

Thapsia

Scoria argenti.

FACIES ne à sole
aduratur.

Ouum.

FACIEI vitia auge-
rentia.

Ampelos agria

Halcyonium

Adarces

Brassica sativa

Bulbus esculentus

Balanus myrepica

Cinnamomum

Cochleæ terrestres

Cyclaminos

Eruum

Ficus

Hedera

Iris Illyrica

Lepus

Lilium

Lotus sylvestris

Mastichinum

Mel sardoum

Oleum amygdalinum

Oleum raphaninum

Pepo

Polygonaton

Spuma argenti

Sisymbrium aquaticum

Thapsia

FACIEI rugas au-

ferentia.

Cacalia

FASTIDIUM ge-

ner

elungit

CVRATIVVS.

nerantia.	Costus	Cucurbita
Vinum catorchite	Clymenon	
Diosc. 6. in præfat.	Fœniculus	Hypericon
FATIGATIO-	Hyoscyamus	
num remedia.	Heliotropium maius	
Adeps	Lac humanum	
FAVOS rumpentia.	Lagopus	
Eruum	Myrrha	Ouum
Vua passa	Oleum ficyonium	
Peponis radix	Portulaca	Piper
Grosi.	Panaces heracleon	
FAVCIVM morbi	Polygonon mas	
Towle remedia. <i>hys</i>	Pentaphyllon	
Acetum	Peristerion supinus	
Acetum scillite	Rhaponticum	
Cacalia	Ruta	Smyrnion
Ficus	Lac	Sapapenon
Lasercpitium	Mel	Saxifraga
Papauer satium	Trifolium vuæ	
Styrax.	Vinum melitite	
FAVCES asperas	Vinum rhoite	
facientia.	Vinum hyssopite.	
Characias	FEBRIS quartanæ	
Cimolia terra.	remedia.	
FEBRIBVS con-	Araneus	Buglosson
traria.	Cimices lecti	Dipsacum
Mala punica.	Hypericon	
FEBRIFVGLA.	Heliotropion maius	
Centaurium minus	Pentaphyllon	
Coniza.	Verbenaca supina	
FEBRIVM remedia	Trifolium	Ruta.
Agaricum	FELLE suffusis vti-	
Aristolochia tertia	lia. <i>Sanguis</i>	
Anthemis	Anchusa	Adiantum.
Aphronitrum	Vinum asarite.	
Balsamum Buglossum	FELLEI humoris	

remedia.

rantia.

Absynthium

Malus

Zythum

Centaurium minus.

Phascolus.

FERITATEM ani

FLUXIONVM

malium mitigantia.

remedia.

Oenagra.

Fuligo butyri

Utrum frons FERRVMINAN-

Erysimon

di vim habentia.

Lichen in petris

Spuma argenti

Ocymum Portulaca

Rubrica sinopis.

Pepo Squama aris

Spongia

Papauer satium

Lapis morochthus.

Acantha Arabica

FILIVM masculum

Chium vinum

generantia.

Acetum

Ebenus

Phyllon

Orchis

Licium Lixivia ex fici

Cratægonos.

Vinum rhoite

Utrum frons FISTVLARVM

Vinum terebinthinum

remedia.

Vinum pilsite

Adeps

Arifaron

Vinum melampsythii

Cinnamomum

FOETVS necantia.

Characias

Vide, Partus necantia.

Chalcites lapis

FOEMINAS steri-

Dracunculus minor

lescentia.

Dipsacus

Lepus terrestris

Helleborum nigrum

Hedera.

Orchis Serapias

FORMICAE mor-

Omphacinum

bi remedia.

Papyrus

Plantago

Cicer

Characias

Pentaphyllon

Chamæsyce

Stratiotes terrestris.

Batrachion Dipsacum

FLATVS discutien-

Heliotropium maius

tia.

Lacerta

Ruta

Cinnamomum

Thus

Vitis sativa.

Ocymum

FRACTVRAE re-

Vinum stichadite.

media.

FLATVM adgene-

Fuligo pictoria.

FVNG

synl CVRATIVVS.

<i>synl</i> FVNGORVM	ve-	Oleum myrtinum
nenatorum	re-	Oxalme
media.		Olea
Verbenaca		Salix
Fimum	Mel	Vnguentum melinum
Rhaphanus		Vnguentum telinum
Abfynthium		Vrina
Melissophyllon		Vinum myrsinite.
Fungi		Allium <i>fm - Vau</i> Betasmy
Vinum in communi		G ANGRENAE
Acerum		morbi remedia.
Calcanthum	Sal	Ampelosleuce
Pyrorum ligni cinis		Brassica sativa
Aphronitrum		Bulbus esculentus
Cinis vitium		Cinnamomum
Lapis Asius		Characias
Diosc. lib. 6. cap. 23.		Galiopsis
FVRVNCVLO-		Iuglans
<i>herum remedia pect</i>		Lixiua e ficu
Ficus		Lilium
Grossi		Lens
Rhaphanus	Triticum	Lupinum sativum
Asphodelus		Laserpitium
Galbanum		Rhus
Pygnoكوم	Sal	Rhaphanus
Aphronitrum. <i>korapras</i>		Vrtica
FVRFVRES	tol-	Vua passa.
lentia.		G ENITALIVM
Adiantum	Allium	morbi remedia.
Foenogracum	Alumen	Asparagus
Fel animalium		Amurca
Grossi	Linum	Aloe
Lilium	Myrtus	Aster atticus
Malua		Cyprinum
Oleum oleastri		Cotyledon
Oleum amygdalinum.		Foenogracum
		Flos salis
		Linum
		Malum punicum
		Polygonon
		Sampfuchinum
		Vinum terebinthinum.
		G ENITALIVM
		virus extin-
		guentia.

INDEX

Alumen.

GENARVM mor-

Criza
sum herbi remedia.

Aloe

Aerugo aurificum

Aerugo ferri

Ammoniacum

Lapis schistos

Mituli

Naphtha

Olea sylvestris.

GENITVRAE pro

fluuii in somno

remedia.

Lactuca sylvestris

Nymphæa

Hermol. Cor. cap. 932.

GENERATIO -

nem deprimentia.

Clymenon

Heliotropium maius

Menta Thelypteris

Xyphion Asplenon.

GENITVRAM ex

tinguentia.

Cannabis sativæ semen

Anethum.

GENITVRAM

augentia.

Semen coriandri.

Coriandrum.

GENITALIVM

torporem indu-

centia.

Cicuta.

GINGIVARVM

morbiremedia.

Aristolochia tertia

Aloe

Acetum

Acetum scillite

Alumen

Butyrum

Canthamum

Cytinus

Chalcitis lapis

Aerugo aurificum

Aerugo ferri

Galla

Lycium

Lepus terrestris

Lac schiston

Lapis alabastrites

Myrrha

Mastiche

Oleum omphacinum

Pruna

Plantago

Pumex

Rosa

Rubus

Staphis agria

Sal

Tribulus

Vua ænanthe

Vinum rhenite.

GLABROS aut de-

piles facientia.

Scolopendra

Characias.

GLADIORVM a-

ciem perstringentia.

Malum sylvestre.

GLANDIS membri

remedia.

Mel.

GRAVEDINIS

remedia.

Styrax.

GVRGV LIONI

æq Sytilia.

Silurus.

GVT

CVRATIVVS.

GVTTVRIS re- HERBAE quæ peri-
media. munt.

Bdellium

Ficus After Atticus

Vinum halosanthinum

GYPSI curatio.

Lixiua ex fieu *Verbasca*Diosc. lib. 6. cap. *24. r. huius***H**ÆMORRHOI-
darū remedia.

Amaracinum

Allium Aeonis

Aloe Cape

Irinum Libanotis

Lapis Arabicus

Ouum Palma

Plumbum elotum

Rhus. Rubus.

HÆMORRHOI-
darum curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 69.

HALITVS oris re-
media.

Agallochum

Anisum Bromos

Citrum Malobathrum

Myrrha Mastiche

Vinum selenite.

HASTVLAS infi-
xas corpori ex-

trahentia.

Oxyacantha.

HEPATICORVM
remedia.Vide, Iecinoris morbo-
rum remedia.

Diosc. lib. 6. in præfat.

HERNIAE medicinæ

Cinnamomum

Cupressus Cytinus

Pentaphyllon

Psyllium Xyphion.

HERPETIS con-

traria m. u. n. g. i. h. y. g. m. e.

Strychnon satium

Acetum.

HIRVNDINVM

visus restaurantia.

Chelidonium maius.

HIRVNDINES

pellentia.

Acetum.

HIRVDINIS

curatio.

Diosc. lib. 6. cap. 32.

HOMINEM ne-

cantia.

Iuniperi ramenta

Smilax seu taxus.

HOMINIS morsus

remedia.

Iuglans.

HORRORES excu-

tientia.

Vide, Rigorem excu-

tientia.

HVLGERANTES

medicinæ.

Buprestis Salamandra

Batrachion Ruta

INDEX

Lonchitis	Hedysaron	Gentiana	
Clematis		Iris Illyrica	Isatis
Portulaca agrestis		Indicus lapis	
Ampeloleuce.		Lixiua cum cinere ficus	
H V L C E R V M	re-	Lentiscus	Lycium
	media.	Lana combusta	
Amygdala amara		Lolium	Lens
Anemone	Amylum	Lupinus	Libanotis
Anagallis	Aristolochia	Laserpitium	
Aloe	Anthemis	Lilium	Myrtus
Althæa	Anchusa	Mel	Mandragoras
Astragalus	Aconiton	Nasturtium	
Arction	Acetum	Narcissus	
Arsenicum	Alumen	Olea sylvestris	
Brassica sativa	Beta	Oleum amygdalinum	
Bulbus esculentus		Orobis	Orchis
Ballote.		Oenagra	Omphacium
Caries lignorum		Plantago	Pix
Cistos	Chelidonium	Palma	
Centaurium		Purpura combusta	
Chamæleon niger		Pepo	Panaces
Coriandrum		Peucedanum	Praion
Chamædrys		Pentaphyllon	
Chamæpitys		Peristereon supinus	
Chamælca		Papauer ceratitis, id	
Cadmia	Cinis vitis	est, corniculare.	
Corallium		Psyllium	
Dracunculus		Plumbum elotum	
Elelisphacon		Pumex	
Eupatorium		Rhamnus	Ruta
Ebulus	Aes vstum	Stratiotes terrestris	
Ficus	Finum	Scordion	
Aerugo aurificum		Sandaracha	Sal
Fel	Glans	Spongia	Thus
Grossi	Hedera	Viscum	Thelypteris
Goed, id est, coriandrū		Testæ fornacum	Yre

CVRATIVVS.

Vrtica.	Ruta	Scilla
HVMORVM malorum medicina.	Sampfuchus	
Metopium vnguentum	Staphylu	
Nardium	Smyrnion	
Amygdalæ dulces	Strychnon hypnoticon	
Mel <i>visi berzof</i>	siue solanum somnificum	Sal
HYDROPICORUM remedia.	Trifolium Tithymalus	
	Vitex	Vrina
Asarum	Amurca	Vinum scillite
Halicacabus	Allium	Vinum rethinite
Absynthium	Anisum	Vinum cedrite
Androsaces	Alisma	Vinum asarite
Ampelos agria		Vinum panacite.
Aqua maris		HYOSCYAMICI
Acetum Aphronitrum		<i>coloniae fume gurgulio</i>
Halcyonium		Diosc. lib. 6. cap. 15.
Buprestis	Cyperus	IECINORIS re-
Cinnamomum		media Acorus
Calamus odoratus		Nardi spica
Cochleæ terrestres		Nardum Gallicum
Cicer		Amonum
Chamaeleon albus		Iuncus odoratus
Chamaedrys		Agallochum
Celstron	Cotyledon	Picea
Cucumis anguinus		Pinus
Cici		Daphnoides
Helleborum nigrum		Palma elate
Ebulus	Ficus	Amygdalæ amaræ
Erinaceus terrestris		Lac humanum
Hippophaes		Scandyx
Hippophæstion		Struthium
Hyllopis	Laserpitium	Anagallis
Lathyris	Origanum	Agaricum
Plantago	Pancratium	Rhaponticum
Polium	Rhaphanus	Gentiana
		Glycyrrhiza
		Eryngium
		Absynthium

I N D E X

Serpyllum	Sphōdylum	Lilium	Lens palustris
Ammoniacum		Lapis smyris	
Anthemis		Myrtus	M. Iua
Chamæpitys		Mandragoras	
Vettonica	Eupatorium	Portulaca	Plantago
Hyoscyamus		Parthenion	
Pentaphyllon		Polygonon mas	
Chrysocome		Pentaphyllon	
Papauer ceraticis, siue		Peristereon rectus	
cornutum		Papauer satium	
Epipactis	Isopyron	Psyllium	Rhamnus
Vinum cydonite		Rosa	Ruta
Vinum pissite		Rubus	Idza
Vinum absynthite		Salix	Sanguis
Vinum nardite		Seris	
Vinum asarite		Strychnon, siue solanū	
Vinum ex syluestri asa-		satium.	
ro		Stratiotes aquaticus	
Vinum chamælates		Vrina. <i>Beh. friuola</i>	
Rubrica sinopis.		ILEI morbi remedia.	
IGNIS sacri re-		Oleum vulgare	
<i>pentamaleis</i> media.		Strychnos halicacabus.	
Afarum	Acacia	IMPETIGINIS	
Acinos herba		morbi remedia. <i>propolis</i>	
Anchusa	Lycopsis	Amygdalæ amaræ	
Aizoon maius		Lapathon	
Brassica satiaua		Lichen in petris	
Acetum	Beta	Lolium	Thus
Baccharis	Bechion	Myrrha	Nasturtium
Crocus	Cupressus	Sinapi	Propolis.
Coriandrum	Cicuta	INCVSSIS	vtilia.
Cotyledon	Cici	Phlomidis.	
Chalcitis lapis		INFANTES mor-	
Aerugo ferri		tuos vtero ci-	
Harundo	Helxine	cientia.	
Isatis	Lens	Dictamnus.	INF

CVRATIVVS.

INFANTIBVS	Thymozalme	
utilia.	Vrtica	Vinacei
Athara After Atticus	Vinum	
Strychnum satium	Vinum pifsite	
Smilax aspera.	Vinum absynthite	
INFANTIVM pu-	Vinum scilliticum	
pillæ vt glaucæ,	Vinum chamædryite	
non nigræ red-	Vinum tragoriganite	
dantur.	Vinū syluestris nardi.	
Auellana.	INFLAMMATIO	
INFLATIONES	num remedia. <i>fl. ginseng</i>	
facientia.	Coriandrum	
Allium	Adeps	Asphodelus
Capparis	Glans	Argemone
Laferpitium	Porrum	Anagallis
Bulbus esculentus.	Artemisia	
INFLATIONVM	Aizoon maius	
<i>fl. fin.</i> remedia.	Acetum	Butyrum
Aspalathus <i>fl. fin. l. l. l.</i>	Brassica syluestris	
Amygdalæ amaræ	Bechion	
Ablynthium	Brion thalassion	
Anisum	Anethum	Casia
Anthemis	Althæa	Cotyledon prima
Costus	Cicer	Elatine
Cuminum	Eryngion	Faba
Epithymum	Harundo	Ebulus
Helenium	Hyssopum	Ficus
Hieracium maius	Hyoscyamus	
Iuncus odoratus	Irinum	Laurus
Iuniperus	Linum	
Ligusticum	Lac	Lupinum satium
Ocimum	Hordeum	Lonchitis
Peucedanum		Lichen in petris
Rapa syluestris		Lens palustris
Rhaponticum		Lapis
Triticum		Melilotus
		Madrageas
		Naphtha
		Ocimum
		Ochra
		Picea
		Plat

INDEX

Platanus	Portulaca	Irinum	Lac
Pulegium	Parthenion	Linum	Mastichinum
Polygonon mas		Malua	Hordeum
Papauer erraticum		Palma	Portulaca
Rosa	Rhus	Rosaceum	Rosa
Sufinum	Sabina	Ruta	Salix
Sesamum		Spartum	
Sonchos	Scordion	Vinum Surrentinum	
Symphytum		Triticum	
Stratiotes aquaticus		Et in verbo, Dysenteria	
Triticum	Tribulus	corum remedia.	<i>Wick</i>
Vinacei	Xyris.	INTERTRIGO	<i>Wick</i>
INGVINUM mor-		tollatur.	<i>Wick</i>
<i>Spith hylar</i>	bi remedia.	Vitex	<i>Wick</i>
Vide Genitalium,		ISCHIADICO	<i>Wick</i>
INGENIVM prom		rum remedia.	<i>Wick</i>
ptum facientia.		Alarum	Balsamum
Ouum.		Cardamomum	
INSANIAM in-		Silurus	Fimum
ducentia.		Nasturtium	Thlaspi
Hyoscyamus		Rhaponticum	
Strychnon hypnoticon		Thymus	
Mandragoras.		Ammoniacum	
INSANIEN-		Leontopetalon	
tium remedia.		Erythrodanum	
Betonica		Ascyron	
Helleborum nigrum.		Andro sœum	
INSOMNIA indu-		Chamæpitys	
centia.		Polemonia	
Vide, Somniferæ medi-		Ocymoides	
cina.		Aethiopsis	
INTESTINO-		Arction	
rum remedia.		Chamæcissos	
Agallochum Anthemis		Spartum	
Cochleæ terrestres		Colocynthis	
Hippuris		Oxymeli	

CVRAT IVVS.

Vinum panacite	Dioscorides libro 6. im-
Salsugo Adarces.	præfat.
IUMENTIS con-	LACRYMA-
traria.	tiones emen-
Gramen ciliicum	dantia.
Nerion.	Vide, dilaerymationes
IUMENTORVM	emendantia.
scabiem emen-	LACTIS vberta-
dantia.	tem facientia.
Amurca Alysson	Argemone Anethum
Lupinum satium	Ampeloleuce
Oleum piscinum	Cicer Cicæa
Oleum lentiscinum.	Echion Fœniculus
IUMENTORVM	Halimos Hordeum
vlcera emen-	Lactuca Malua
dantia.	Melanthion
Oleum picinum.	Ocymum
Alysson	Sonchos Vitex.
Thelypteris.	LACTIS coagu-
LABIORVM scif	laticuratio.
furæ remedia.	Diosc. lib. 6. cap. 26.
Adeps Lycium.	LASSITVDINVM
LAC coagulantia.	remedia.
Balsamum Ficus	Anethinum
LAC. extinguentia.	Adeps Clymenon
Cicuta.	Laurinum
LACRYMAS	Ammoniacum Sal
trahentia.	Lapis gagates
Aerugo aurificum.	Vinum chamælates.
LACERTAE mor-	LATERVM morbi
bus remedia.	remedia.
Portulaca	Acorus Agallochum
Seps, siue lacerta calchi	Asphodelus
dica in vino epota.	Aristolochia tertia
LACRYMAE quæ	Ampeloleuce
perimunt.	Balsamum

I N D E X

Brassica fatiua	Eruum	Galbanum
Bdellium	Melathion	Rhaphanus
Cyprinum	Finum	Sanguis leporinus
Centaureum maius		Silymbrium sylvestre
Centiana	Galbanum	Spuma argenti
Hordeum	<i>Pok</i>	Triticum cum aceto.
Leucacantha	Myrrha	LEPRAE remedia.
Naphtha	Phu	Allium
Panaces heraclion		Anemone
Petroselinon		Aristolochia
Prasium, siue marrubiū		Acantha
Pseudobunion		Acetum
Ruta	Sagapenum	Ampelos leuce
Terebinthina		Halcyonium
Thapsia	Vrtica	Alumen
Vinum cedrite		Adarce
Vinum hyssopite		Buprestis
Vinum stichadite		Brassica fatiua
Vinum tragoriganite		Cochleae terrestres
Vinum aromatite		Clematis
Vinum acorite		Fraxinus
Vinum glycyrrhite.		Cucumis anguinus
LENDES necantia.		Helleborum nigrum
Cedria	Mel	Aerugo aurificum
Myricæ	Beta	Ficus
Allium		Hordeum
Alumen		Iuniperus
LENTIGINIS maculae remedia.		Lolium
Alysson	Halcyonium	Lepidium
Aqua maris		Oleum oleastri
Ampelolence		Oleum cicinum
Brassica fatiua		Olea Aethiopica
Bulbus esculentus		Oryza
Balanus myreplica		Salamandra
Cinnamomum		Serum
		Struthion
		Scammonia
		Sulphur
		Terebinthina
		Thapsia
		Terra mella
		Vlm

CVRA TIVVS.

Vlmus	Vrina	Piper	Struthion
Vitis fatiua.		Hedera	Cyclaminos
LEPORIS ma-		Pancration	
rini remedia.		Capparis	Lepidium
Fiber	Cornus	Agaricum	
Lapis ophites		Rhaponticum	
Halcyonium		Aristolochia tertia	
Chamaeleon niger		Crocodilion	
Cicer		Absynthium	
Cucumis anguinus		Hyssopum	
Characias		Tragoriganum	
Helleborum nigrum		Pulegium	
Ficus	Glutinum	Di&amnus	
Laserpitium	Olea	Sison	Anifon
Pruna		Smyrnion	
Rhaponticum		Peucedanum	
Ruta	Sal	Sagapenum	
Vitis fatiua		Ammoniacum	
Vinum tethalassonic.		Viscum	Polium
num. <i>Lepting</i>		Chamaedrys	Leucoion
LIENIS morbi		Nymphæa	Asplenon
remedia.		Hemionitis	
Iris Illyrica		Erythrodanum	
Nardum Gallicum		Vetonica	
Myrice	Acortis	Lonchitis altera	
Canthamum		Polemonia	
Oleum amygdalinum		Clymenon	Xyris
Lycium	Vitex	Anchusa	Vrtica
Cotonea	Linum	Adiantum	Pteris
Ficus Aegyptia		Ampelos leuce & agria	
Lac humanum		Aqua maris	
Lupinum satiuum		Vitis fatiua	
Rhaphanus		Acetum scilliticum	
Lapathum	Sinapi	Vinum panacite	
Brassica fatiua		Ferrum	Corallium
Nasturtium		Lapis Aflus	Coris
			Her

I N D E X

Hermol. Cor. cap. 124. Thelypteris

L I N G V A E vtilia. Lupinum satium.

Olea Aethiopica. L V M B O R V M affe-

Chippa L I P P I T V D I " etuum remedia.

Ebenus Asparagus Capparis

Lapis hæmatites Chamæpeuce

Plantago Spongia. Echion Harundo

L I Q V O R E S qui Papauer cornutum

perimunt. Sampsuchinum

Dioscorides libro 6. in Smyrnion.

præfat. L V P O S necantia.

L I V O R E M emen- Aconitum pardalian-

Leifin dantia. ches.

Allium Aqua maris Aconitum alterum

Iuglans Apocynum. *Valeriana*

Lana succida L V S C I O S O R V M

Rhaponticum *argemone* remedia.

Sinapi Fel animalium

Lupinum satium Sanguis. *lij mignolo*

Thapsia. L V X A T I S vtilia.

L O C O R V M mulie- Asparagus Acantha

brium remedia. Aphronitrum

Anethum Althæa Bulbus esculentus

Fœnogræcum Finum

Linum Leucoion Harundo

Trifolium Heliotropion

L V M B R I C O S Iuglans

necantia. Narcissus

Coriandriemen Polypodion

Abiynthium seriphium vitex

Brassica sativa vrtica

Chamæleon albus vitis sativa

Calamintha vinum pfsite

Myrrha Portulaca Sampsuchus

Oleum cicinum Sal.

Lilium
MAC

SVRATIVVS.

MACIE i corpo
ris remedia.

Erinaceus.

MACVLAS tol-
lentia.

Oleum balaninum.

MACVLAS rube-
scere facientia.

Crocodilea, id est, Cro-
codilli terrestres simū.

MALIS medicamen-
tis contraria.

Adeps Ruta

Pentaphyllon

Antirrhinon.

MALORVM quæ
serpant remedia.

Acacia Plantago

Polygonon mas

Helxine Cicuta

Strychnum fatium

Aizoon maius

Colymbades oliuæ

Sabina.

MAMMARVM
morbi remedia.

Asarum Cotonea

Iuglans Thus

Erysimon Ochra

Lens Eruum

Asphodelus

Mentha

Scammonia

Sandaracha

Triticum

Baccharis

Apium

Hemerocallis

Althæa

Chamæpitys

Epimedium

Hyoscyamus

Vinacei

Aqua maris

Fæx vini

Terra samia.

MAMMAE virginum

ne crescant.

Cicuta

MASCVLVM

filium gene-

rantia.

Cratæogonos

Phyllon

MATRICES mor-

bi remedia.

Malua

Oleum balaninum

Pæonia,

MAXILLARVM

doloris remedia.

Ceruinum cornu.

MEATVS ape-

rientia.

Allium

MECONIO

contraria.

Passum & protropon vi-

num

Acetum

MELICERIDVM

morbi remedia.

Asclepias

Cici

Cotis.

Orchis.

Cyperus.

Oxymel.

*Embarke 27. 4. 4. künle mrio
chirgo letimay, ki sakna pyn,
miz pini euvle. i gemit pial.*

INDEX

Serum		Chondrylla	
Parthenion		Lactuca sylvestris	
Helleborum nigrum		Caucalis	Eruca
Epithymum		Ocymum	Cape
Acetum scilliticum		Orobanchē	Allium
Amomum		Porrum	
Melilotus.		Ampeloprasen	
M E N S T R V A		Nasturtium	
prouocantia.		Thlaspi	
Iris Illyrica		Struthion	
Men	Cyperas	Cyclamino	
Afarum	Casia	Asphodelas	
Cinnamomum		Capparis	
Costum		Anemone	
Iuncus odoratus		Hedera	
Balsamum		Agaricum	
Canchamon		Aristolochia tertia	
Helenium	Myrrha	Centaureum maius &	
Sampsuchinum		minus	
Amaracinum		Eryngion	
Abrotonum		Absynthium	
Styrax	Naphtha	Origanum	
Cedrides	Myrice	Tragoriganum	
Tilia	Hypocistos	Pulegium	
Lycium	Acacia	Elelisphacos	
Vitex		Calamintha	
Olea sylvestris		Thymus	
Lotus		Serpyllum	
Amygdala amara		Sampsuchus	
Ficus		Baccharis	Rota
Cochleæ terrestres		Panaces heracleon	
Fiber	Buprestis	Ligusticum	
Oesypus	Fimum	Seseli Malsiliense	
Cicer	Rhaphanus	Tordylon	
Lapathum		Sison	Anisum
Brassica sativa		Fœniculus	Orosc

CURATIVVS.

Oroselinum		Heliotropion maius	
Petroselinum		Vinum scilliticum	
Hippomarathrum		Vinum absynthite	
Hipposelinum		Vinum hyssopite	
Smyrnion		Vinum aromatite	
Daucus	Libanotis	Vinum daucite	
Melanthion		Vinum panacite	
Laserpitium		Vinum helleborite	
Sagapenon		Vinum dictamnite	
Euphorbion		Staphylinus.	
Clynopodium		MENSTRA	
Chamædrys	Lilium	sistentia.	
Meissophyllum		Lentisci succus	
Praefium	Stachys	Myrica	
Trifolium		Oxyacanthos	
Polium	Scordion	Thus	Palma
Artemisia		Malum punicum	
Leucoion		Myrtus	
Anthemis	Pæonia	Lepus terrestris	
Erythrodanum		Fuligo butyri	
Anagyris		Coagulum	
Alisma	Coris	Sanguis	Acinos
Hypericon		Acantha Arabica	
Cestron	Medion	Hieracium maius	
Xyphion	Tragion	Nymphæa	
Heliochryfos		Pæonia	Limonion
Mandragoras		Medion	
Vrtica	Myrtus	Sideritis achilleos	
Adiantum		Rubus	
Myrtus sylvestris		Idæa radix	
Laurus Alexandrina		Tragos	Lyfimachia
Daphnoides		Oxychœnos	
Chamædaphne		Heliochryfos	
Helleborus niger & al-		Papauer fatium	
bus		Mandragora	
Ampelos melæna		Aizon maius	

I N D E X

Aerugo ferri
Vinum rhenitum
Fax vini
Lapis Afius
Morochthus
Hæmatites
Ostracites
Terra samia.

MENTEM com-
mouentia.

Coriandrum
Oreoselinum

METALLA quæ
perimunt.

Diosc. lib. 6. in præfat.

MOLLIENTES
medicinæ.

Vide, Demollientes.

MORBI regii
medicinæ.

Vide, Regii morbi.

MORBORVM quæ
serpunt remedia.

Vide, Malorum quæ ser-
punt.

MVLIERVM deside-
rio quo satisfiat.

Acorum

Picea

Adeps bubulus.

MVLIERVM
infirmorum
remedia.

Amomum

Balsamum

Susinum

Seseli Massiliense.

MVRES necantia.

Chamaeleon albus

Aconitum pardalianches

Helleborus candidus

Hermel. Cor. cap. 28.

MVRIS aranei mor-
sus remedia.

Mus araneus

Absinthium

Chrysogonon

Diosc. lib. 6. cap. 62.

MVRIS morsus
remedia.

Grossi

MVSCAS necantia.

Lysimachia

MYRMECIAS

tollentia

Ficus.

NARIVM morbi
remedia.

Malum punicum.

NAVSEAM discen-
tientia.

Tragorigannum

Pulegium

Fœniculus.

NAVSEAM mor-
bientia.

Laurinum

Susinum.

NERVORVM mor-
bi remedia.

Oleum scyonium

Oleum elæomeli

Laur

CVRATIVVS.

Laurinum		MODIS vtilia.
Cyprinum		Bdellium.
Gleucinum		NOMARVM mor-
Amaracinum		<i>Abos curantia. m. f. g. m. z. f. v.</i>
Metopium	Bdellium	Asparagus
Lixiua ex ficu		Sabina Papyrus
Erinaceus terrestris		Cistos
Cochleæ terrestres		Olea syluestris Olea
Vipera		Oliuæ colymbades
Vermes terreni		Malum punicum
Lac humanum		Smarides
Triticum	Poterium	Fel animalium
Peucedanum		Vrina Lilium
Laserpitium		Plantago Arisaron
Lilium	Satyrium	Asphodelus
Melissophyllon		Maron Prasium
Althæa	Coccus	Orchis ferapias
Erigeron	Cacalia	Eritannica
Narcissus		Peristereon supinus
Hippophæston		Galiopsis
Vini qualitas		vua ænanthe
Aqua maris		Omphacinum
Acetum scilliticum		Acetum Oxalme
Vinum stichadite		Squama æris
vinum thymite		Aerugo aurificum.
Fæx vini	Fiber.	Chalcites lapis
NERVOS lædentia.		Flos salis
Malus	Hedera	Lapis ostracites.
vinum		NVBECVLAS
vinum gypsatum		oculorum emen-
Mesagite.		dantia.
NERVOS tollentia.		Vide, Oculorum reme-
Mel sardoum.		dia. <i>Arabo</i>
NIGREDINES		NYCTILOPARVM <i>el. p. m. i.</i>
abstergit.		morbi remedia. <i>Komdiel</i>
Sabina.		Vide, Lusiosorum re-

I N D E X

media.

O B M V T E S C E -
re facientia.

Mandragora.

O C V L O R V M epi-
phoræ remedia.

Alarum

Malabathrum

Cotonea

Sesamum

Lens

Cucurbita

Anemone

Argemone

Myosotis

Gentiana

Baccharis

Ruta

Apium Hemerocallis

Rubus idæa

Papauer fatium

Phlomidis

Aster atticus

Viola purpurea

Cici.

O C V L I S contraria.

Lactuca

Porrum

Ocymum

Coriandrum

Anethum.

O C V L O R V M mor-

borum remedia.

Acorum

Casia

Cinnamomum

Amomum

Balsamum

Canthamum

Crocum

Crocomagma

Oleum vulgare

Elæomeli

Oleum amygdalinum

Myrrha

Thus

Fuligo thuris & resinæ

& picis

Picea

Cupressus

Sabina

Platanus

Populus alba

Myrice

Acalia

Ebenus

Rosa

Lycium

Acacia

Salix

Olea sylvestris

Olea

Olea Aethiopica

Palma Thebaica

Cytinus

Myrtus

Cerasia

Halicacabus

Mituli

Cochleæ terrestres

Scorpius marinus

Vipera

Senecta serpentis

Sepia

Mullus piscis

Ouum

Hirundines

Cervinum cornu

Lac humanum

Costus

Fuligo butyri

Lana vsta

Oesypus

Fel animalium

Sanguis

Mel

Vrina

Amylum

Faba

*Memoranda
Königsm
trijalma*

CV R A T I V V S.

Faba	Lens	natum	
Brassica fatiua		Hyoscyamus	
Portulaca		Mandragoras	
Seris	Pepo	Aconitum	pardalian-
Laetuca syluestris		ches	
Ocymum	Cæpe	Aizoon maius	
Sinapi	Piper	Helleborus albus	
Zingiber		Cici	Chamæsyce
Cyclaminos		Capnos	
Asphodelus		Lotus fatiua	
Draconculus maior		Sesamoides maius	
Draconculus minor		Aes vltum	
Argemone		Vua œnanthe	
Anagallis		Vinum Surrentinum	
Chelidonium maius		Acetum scilliticum	
Othonna		Cadmia	
Centaureum minus		Squama æris	
Tragacantha	Aloe	Aerugo aurificum	
Absyntbium		Plumbum elotum	
Abrotonum		Stimmi	Cinnabaris
Ruta	Sampsuchus	Chalcitis lapis	
Melilotus		Alumen	Pumex
Ruta Galatica, siue syl-		Sal	Flos-salis
uestris		Fæx vini	Spongia
Panaces heracleon		Corallium	
Foeniculus		Pyrites	
Libanotis		Hæmatites	
Sagapenon		Galaetites	Thyites
Ammoniacum		Morochthus	
Sarcocolla		Sapphirus	
Chamædryes		Geodes	
Praſium	Stœbe	Samius.	
Tribulus	Erinos	O P I S T H O T O N I	
Gramen Parnasium		corum, id est, cerui-	
Rubus	Elatine	cis rigore laboran-	
Papauer satium, et cor		tium remedia.	

I N D E X

Acanthion		id est, difficulter spirantibus remedia.
Eryngion		
LasERPitium		Helenium
SagapENon		Myrrha
Satyrion	Coris.	Cupressus
O P I I remedia.		Daphnides
Sal		Cotonea
Diosc. lib. 6. cap. 17.		Struthion
O R I S halitus remedia.		Cyclaminos
Vide, Halitus oris remedia.		Dracunculus maior
O R I S vlcERum remedia.		Abrotonum
		Hyssopus
		Calamintha
		Thymus
Cyperus	Aspalathus	Baccharis
Fuligo picis	Cyprus	Seleli Malsiliense
Tilia	Acacia	Hieracium maius
Olea syluestris		Smyrnion
Castanea		Sphondylium
Malum punicum		Peucedanum
Mæna		Melanthion
Lac schiston	Butyrum	Ammoniacum
Plantago	Aloë	Melissophyllon
Origanum		Bechion
Leucoion		Botrys
Orchis serapias		Anemone
Anthemis		Hippuris
Periclymenon		Vrtica
Rubus		Elaterium
Staphis agria		Hippophaëton
Vua cœnanthe		Vinum panacite.
Omphacium		O S S I V M squamas
Acetum scilliticum		extrahentia.
Sandaracha		Aristolochia
Alumen	Sal.	Ampelos leuce.
ORTHOPNOICIS		O S S A fracta consolida n

CVRATIVVS.

lidantia.		Helxine
Vetonica	Xyris.	Ocymastrum
O V E S	necantia.	Ammoniacum
Nerion.		Ifatis Plantago
O X Y P A R A	ingre-	Xyphion.
dientia.		P A N T H E R A S
Ligusticum		necantia.
Caros	Anethum.	Aconitum pardalian-
P A L P E B R A		ches.
rum remedia.		P A P A V E R I S
Vnguentum rosaceum		cu-
Mastiche	Refina	ratio.
Fuligo picis		Dioscor. lib. 6. cap. 17.
Grossi		& 18.
Lixiua ex ficu		P A P V L A R V M
Vrina	Alumen	remedia.
Chondrylla		Vrina Flos æris.
Vide supra, Genarum		P A R A L Y T I C O -
morbi remedia.		rum remedia.
P A L P E B R A R V M		Capparis
pilli euulsi ne rena-		Erythrodanum
fcantur.		Colocynthis
Tellinæ		Ampelos melæna
Sanguis	Capnos.	Vinum scilliticum
P A L L I D V M	colo-	Aphronitrum.
rem facientia.		P A R T V S
Hierachium minus		necantia.
Aloe.		Daphnides
P A N O R V M	remedia	Coagulum
Atriplex	Acetum	Adeps hircinus & ouil-
Bulbus esculentus		lus & bubulus
Coriandrum cum faba		Nasturtium
fracta		Thlaspi
Coniza	Ficus	Ruta
Galiopsis		Hedysaron
Olea syluestris		Helleborus albus & ni-
		ger
		Colocynthis
		Ampelos leuce

I N D E X

Vinum phthorium.	Clinopodium
P A R T V S quibus	Ammoniacum
iuvatur.	Chamædrys
Iris Illyrica	Prasum
Cinnamomum	Bechion
Balsamum	Artemisia
Vnguentum telinum	Coniza
Irinum	Leucoion
Amaracinum	Onosma
Myrrha	Anthemis
Picea	Fiber Anchusa
Olea Aethiopica	Mandragoras
Oesypum	Laurus Alexandrina
Fitum	Ampelos leuce
Cicer	Heliotropium maius
Lupinum satium	Vinum panacite
Allium	Vinum helleborite
Cyclamino s	Alumen
Dracunculus maior	Sulphur
Dracunculus minor	Lapis Iaspis
Hedera	Aetites
Gentiana	Samius.
Centaurium maius	P A R O N Y C H I A -
Centaurium minus	rum, id est, vngulum
Pulegium	morborum remedia.
Elelisphacos	Thus cum melle
Calamintha	Olea sylvestris
Baccharis	Myrtus
Panaces heracleon	Ebur
Staphylinus	Paronychia
Thynni falsi caro	Vua ænanthe
Seseli Malsiliense	Aerugo ferri
Smyrnion	P A R O T I D V M id
Peucedanum	est, aurium apostema
Sagapenum	tum remedia.
Galbanum	Ficus

Fim

CVRATIVVS.

Fimum		Terebinthina
Linum	Faba	Iuniperus
Lapathum		Ficus
Plantago		Pomum
Erysimon		Nasturtium
Viscum	Althæa	Piper
Psyllium		Chelidonium minus
Strychnon fatium		Rhaponticum
Vrtica		Stichas
Galiopsis		Thymus
Terra cimolia.		Ruta
Et in verbo, Aurium		Libanotis
medicinæ.		Sagapenum
PAVE SC E M-		Ammoniacum
tium remedia.		Scordion
Linum		Bechion
Melicratum		Vrtica
Hydromel.		Ifopyrum
PECORIS scabiem		Vinum cedrite
emendantia.		Vinum aromatite
Vide, Iumentorum sca-		Vinum nectarite
biem.		Vinum daucite.
PECORI vtilia.		PEDICVLOS ne-
Adiantum.		cantia.
PECVS necantia.		Allium
Nerion		Alumen
Aconitum lycoctonon.		Mel
PECVS mortuum		Cedria.
extrahentia.		PEDVM qui à frigo-
Aristolochia.		re alserant remedia.
PECTORIS morbi		Cyclaminos.
remedia.		PEDVM rimarum
Acorus	Meu	remedia.
Costum	Myrrha	Scilla
Iuncus odoratus		PERFRICTIO-
Pityides		nis medicinæ.
		Iris

Iris Illyrica

Cyperus

Balsamum

Oleum

Ficus Aegyptia

Vinum stichadite.

PERCVSSIS à fe-
ris vtilia.

Balsamum

Paliurus

Mustela

Ouum

Argemone

Hippomarathrum

Coagulum

Sanguis

Piper

Elaphoboscon

Phyllitis.

PERNIONVM re-
media.Vnguentum melinum
& telinum

Thus cum suillo adipe

Acacia

Ficus

Cancrī

Pulmo marinus

Vngues asini

Adeps

Eruum

Rapa satina

Beta

Cyclaminos

Dracunculus maior

Dracunculus minor

Asphodelus

Scilla

Batrachion

Arction

Cotyledon prima

Aqua maris

Alumen.

PERIPNEVM O-
niacorum remedia.

Abrotonum

Tragoriganum.

PESTILENTIAE
contraria.Myrrhis, id est celiso-
lium.

Vinum omphacite.

PHALANGIO-
rum idus remedia.

Cinnamomum

Terebinthus

Myrica

Myrtus

Lixiua ex ficu

Cancrī

Malua

Asparagus

Lactuca sylvestris

Hedera

Abrotonum

Daucus

Sphondylium

Aparine

Phalangium

Myrrhis

Aqua maris

Diosc. lib. 8. cap. 58. phag

reborhia

Lens

CURATIVVS.

*fehly arki. Lionys
Staphis agria
epi mayor.*

PHAGEDAENAE morbi remedia.

Hedera
Staphis agria
Sandaracha.

Fel Fimum

Dracunculus minor

PHTHISICO.

Ifatis

rum remedia.

Chamaeleon niger

Pix

Panaces

Adeps

Staphylinus

Porrum

Petasites

Agaricum

Characias

Rhaponicum

Ampelos leuce

Acantha

Vinum

Prasium

Acetum

Cestrum

Alumen

Lapis Asius.

Sal Flos salis.
PHARICO veneno
contraria.

PILI genarum ne
defluant.

Vinum Albanum

Spica nardi

Dios. lib. 6. cap. 19.

Cochleæ terrestres

PHLEGMATIS
contraria.

Oesypus

Plantago.

Chondrylla

PHRENETICO-
rum remedia.

Armenius lapis.

PILI palpebrarum
euulsi ne rena-
scentur.

Crocinum

Tellinæ

Vitex

Sanguis

Asparagus

Capnos.

Serpyllum

PILI alarum euulsi
ne renascentur.

Coniza tertia

Fabæ.

Leucoion.

PHTHIRIASIS. si
ue pedicularis mor-
bi remedia.

PITVITAE crassæ
remedia.

Strigmenta gymnasto-
rum

Iris Illyrica

Sesamum

Hysopus

Thymoxalme.

Myrica

PIT

INDEX

PITUITAE	rema-	Clematis
dia.		Sideritis achilleos
Cinnamomum		Hyoscyamus
Styrax	Naphtha	Helleborum nigrum
Vinus		Sesamoides maus
Auellana		Cucumis
Ouum		Elaterium
Serum		Staphis agria
Vrina		Thiapsia
Hordeum		Hippophaës
Linum		Hippophaësson
Faba		Cici Characias
Lupinum satium		Lathyr is
Agrio raphanus		Scammonia
Portulaca		Thymelæa
Cucurbita		Ebulus
Capa		Apios
Sinapi		Colocynthis
Piper		Epithymon
Cyclaminos		Empetron
Dracunculus maior		Ampelos leuce
Capparis		Polypodion
Anemone		Heliotropium maius
Anagallis		Vua passa
Centaurium minus		Aqua maris
Tragacantha		Vinum rhetinite
Hyssopus		Vinum aromatite
Origanus		Vinum mandragorite
Tragoriganum		Vinum scammonite
Pulegium		Sulphur ^{Peplus.}
Thymus		PITYOCAMPA
Ruta		rum curatio.
Pyrethrum		Diosc. lib. 6. cap. 2.
Sphondylium		PLAGARVM ^{vibi-}
Melanthium		ces emendantia.
Parthenion		Susino.

PLAN

CVRATIVVS.

PLANTAE quæ pe-S

rimunt

Diosco. lib. 6. in præfat.

PLEVRETICO-

rum remedia.

Staphylinus

Laserpitium

Aethiopsis.

PODAGRÆ mor-

bi remedia.

Amomum

Naphtha

Populus nigra

Amurca

Salix

Ficus

Cochleæ terrestres

Mustela

Marinus pulmo

Lac humanum

Adipum medicinae

Sanguis scilicet men-

struus

Fimum

Hordeum

Lens

Rapa sativa

Brassica sativa

Seris

Cucurbita

Aros

Asphodelus

Bulbus esculentus

Pulegium

Panaces Heracleon

Libanotis

Leucoion

Androsaces

Helxine

Papauer sativum

Hyoscyamus

Lenspalustris

Aizoon maius

Bryon thalassion

Phycos marinus

Cucumis anguinus

Balanus myrepica

Ebulus

Heliotropium maius

Vua passa

Acetum

Ferrum

Sulphur

Sal

Lapis Asius

Lapis gagates

Testæ siue terræ fornacum.

POLYPI morbi remedia.

Dracunculus maior

Dracunculus minor.

PRESTERIS ser-

pentis morsus re-

media.

Omotarichos

Rubus.

PRAEPVTIO-

rum morbi re-

media.

Aloë.

PRAECORDIO-

rum remedia.

Scor

Scordion	Lepus marinus
Vinum thymite	Hedera
Vinum daucite.	Ampelos leuce
P R A E C I P I T A	Dryopteris
tis ex alto vtilia.	Arsenicum.
Iris Illyrica	P S O R A E morb
Vitex	remedia.
Asparagus	Cardamomum
Anisum	Oleum amygdalinum
Cannabis sativa.	Lycium
P R O F L V V I I ge-	Olea
niture remedia.	Palma date
Vide Genituræ proflu-	Ficus
uii in somno.	Erinaceus marinus
P R V R I G I N E M	Cicer
facientia.	Lupinum sativum
Scolopendra	Batrach ion
Ephemerum	Chelidonium minus
Opium.	Origanum
P R V R I G I N E M	Pentaphyllon
emendantia.	Staphis agria
Vrina	Eruum
Lapathum	Balanus myrepica
Aloë	Ampelos leuce
Origanum	Vitis sativa
Pulegium	Aqua maris
Eleliphascos	Sal.
Melilotus	P S Y L L I I curatio.
Balanus myrepica	Diosc. lib. 6. cap. 10.
Acetum	P T E R I G I I morbi
Alumen	remedia.
Sulphur	Acacia
Sal.	Rhus
P S I L O T H R V M,	Malum punicum
siue vnguentum de-	Myrtus
pilatorium.	Ficus
	Glycyrrhiza
	Aloë

CVRATIVVS.

Praſium
 Pentaphyllon
 Characias
 Ampelos leuce
 Vua cœnanthe
 Acetum
 Alumen
 Sal
 Ferri rubigo.
PVBERTAS ne
 erumpat.
 Hyacinthus.
PVLMONIS mor-
 bi remedia.
 Iuncus odoratus
 Balfamum
 Cedria
 Amygdalus amara
 Ficus
 Lac
 Pulegium
 Ruta
 Sagapenum
 Symphyton
 Pentaphyllon
 Chryſocome
 Vrtica
 Thapſia
 Melicratum
 Vinum hyſſopite
 Vinum aromatite.
PVLICES necâtia.
 Vnguentum telinum
 Crocinum
 Butyrum.
PVTREDINVM ge-

nitalium remedia.
 Aspalathus.
PVTREDINES
 purgantia.

Irinum
 Cinnamomum
 Pix
 Sal

Q **VADRVPE**.
 dum ſcabiem
 emēdantia.
 Vide Iumentorum ſca-
 biem.

Q **VARTANA** fe-
 bris remedia.
 Vide Febris quartanæ
 remedia.

R **ADICES** quæ
 perimunt.
 Dioſc. lib. 6. in præfat.
RAVCEDINIS re-
 media.

Tragacantha.
REDVVIAS ſa-
 nantia.

Ferri rubigo.
REFRIGERAN-
 tes medicinæ.

Vnguentum melinum
 Cupreſſus
 Rhodides

Roſa
 Acacia
 Ouum
 Sonchos
 Seris.

Laquea	Atriplex
Caros	Asparagus
Coriandrum	Erysimon
Hieracium maius	Scilla
Polygonum duplex	Chelidonium
Clymenon	Aloë
Periclymenon	Abfynthium
Helxine	Origanum
Papauer fatium	Hippomarathrum
Psyllium	Libanotis
Cicuta	Sphondylium
Lens palustris	Laserpitium
Aizoon duplex	Praium
Erigeron	Scordion
Phacos thalassia	Asplenon
Potamogeton	Anthemis
Cetifus	Pæonia
Ebulus	Erythrodanum
Acetum	Chamæpitys
Omphacomele	Pentaphyllon
Pompholyx	Hyacinthus
Plumbum elotum	Halicacabus
Spuma argenti	Chamæcissos
Cerussa	Osyris
Corallium	Myrtus syluestris
Terra	Elaterium
Lapis samius	Vinum chamædryte
Terra ampelitis.	Vinum calaminthite

REGII morbi
remedia.

Nardi spica
Schistos
Cerinum cornu
Fimum
Cicer
Lapathum

Sulphur
KENV M doloris
remedia.
Amygdala amara
Asparagus
Anagallis
Agaricus

Anch

CVRATIVVS.

Anthyllis	Vua passa
Anchusa	Vinum
Halcyonium	Vinum cydonite
Cardamomum	Vinum holosanthinum
Calamus odoratus	Erinaceus terrestris
Cicer	Casia Foeniculus
Cinnamomum	Vinum absynthite
Chamæpitys	Vinum nardite
Passum	Vinum aromatite
Glycyrrhiza	Oleum balaninum.
Iuncus odoratus	R H A G A D V M
Laurinum	remedia.
Lac	Pix
Lotus sativa	Lycium
Meu	Vitex
Pistacia	Cancr.
Nardus Gallica	RHEVMATI-
Nuclei pini	smis vtilia.
Oleum amygdalarum	Acetum
Palma elate	Cupressus
Portulaca	Daphnoides
Plantago	Ficus
Porrum	Fæx vini
Petroselinum	Macer
Peucedanum	Oleum oleastri
Pæonia	Onum
Rhaponticum	Perfica
Saccharum	Portulaca
Scandyx	Plantago
Smyrion	Staphis agria
Symphyton	Triticum
Stratiotes aquaticus	Vini qualitas
Tragacantha	Vinum labruscæ
Cordylon	Vinum ex pyris
Vrina	Vinum myrtite.
Vetonica	RICINOS necatia.

*Sygen & labor
male habundat
20 m. p. l.*

*nachapras.
fume foliapa*

Et filia regina hinc

I N D E X

Cedria.	Fimum
RIGORES seu hor-	Dracunculus maior
rores febrium ex-	Dracunculus minor
cutientia.	Asphodelus

Gleucinum	Bulbus esculentus
Piper	Capparis
Panaces heracleon	Rhaponticum
Staphylinus	Gentiana
Vinum cedrite	Aristolochia
Pyrethrum.	Centaurium

<i>Hapack.</i> RIMARVM sedis: remedia. Vide, Sedis rimarum. ROSIONIS re- media.	Acantha: Leucacantha Abrotonum Origanum Calamintha Serpillum Baccharis
---	--

Lac schiston. Pæonia. RVCTVM mouentia. Mastiche Rhapbanus Anethum Smyrnion Vinum daucite.	Panaces heracleon Libanotis Laserpitium Sagapenum Galbanum Polycnemon Clinopodion Althæa Cestron Symphyton Holoosteum Xyris Hippuris Heliochryson Phlomidis Ampelos leuce Vinum daucite
--	---

<i>Palendus.</i> RVPTORVM re- media. Acorus Cardamomum Afarum Calamus odoratus Helenium Bdellium Iuniperus Cedrides Halmos Lixiua ex fenu Feli	Vinum tragariganite Vinum panacite Lapis
--	--

CVRATIVVS.

Lapis sciftos.

SAGITTAS infixas extrahentia.

Vide, Spicula infixa.

SALIVAM euocantia.

Pyrethrum.

SALAMANDRAE veneni remedia.

Diofc. lib. 6. cap. 4.

SANGVINEM excreantibus vtilia.

Iuncus odoratus

Aspalathus

Thus in potu datum

Lentiscus

Mastiche potu data

Naphtha

Cupressus

Macer

Myrica

Hypociftis

Rofa

Lycium

Salix

Quercus

Palma

Malum puniceum

Myrtus

Cichorium

Amygdalus amara

Ouum

Ceruinum cornu

Fimum

Coagulum

Triticum

Amylum

Portulacæ

Plantago

Porrum

Eryfimon

Agaricum

Aloë

Rhaponticum

Centaurium

Acantha leuce & Ara-

bica

Ferula

Althæa

Ceftron

Lyfimachia

Symphytum

Polygonon mas

Symphytum alterum

Clymenon

Aethiopis

Ifopyrum

Adiantum

Vitis fatiua

Vua

Omphacium

Vinum phœnicite

Corallium

Lapis hæmatites

Terra famia.

SANGVINEM fi-

stentia.

Thus

Cupressus

Galla

Perfea

Cochleæ terrestres

INDEX

Ranæ	Gypsum.
Araneus	SANGVINEM con-
Ouum	cretum discutientia.
Coagulum	Lixiua ex ficu
Sanguis	Thymus
Fimum	Heliochryson.
Faba	SANGVINEM per
Plantago	vrinam expellentia.
Porrum	Eruum
Isatis	Cantharides
Elelisphacos	Ammoniacum.
Mentha	SANGVINEM per
Serpyllum	nares expellentia.
Ruta	Crocodilium.
Cuminum satium	SANGVINEM per
Stoebe	vrinam reddentium
Ferula	remedia.
Clymenon	Cuminum syluestre.
Hippuris	SANGVISUGAS
Sideritis achilleos	necantia.
Pentaphyllon	Oxalme
Phoenix herba	Diosc.lib.6.cap.32.
Astragalus	SANDARACHAE
Lichen in petris	curatio.
Idæa radix	Diosc.lib.6.cap.29.
Gallium	SARDONIAE
Stratiotes terrestres	curatio.
Vua cœnanthe	Diosc.lib.7.cap.14.
Acetum	SCABIE M iumento
Vinum terebinthinum	rum emendantia.
Plumbum elotum	Vide, Iumentorum sca-
Stimmi	biem.
Cinnabaris	SCABIE I morbi
Alumen	remedia.
Sulphur	Argemone prima
Spongia	Chamaeleon niger

CVRATIVVS.

Helleborus niger	Sal	Sampfuchum
Oesypum		Hieracium maius
Oleum oleastri		Delphinion
Sinapi		Laferpitium
Sulphur		Atraçilis
Vnguentum melinum.		Lychnis vtraque
SCOLOPENDRAE		Mal folium
mortis remedia		Polemonia
Profsi		Chamaesyce
Scolopendria		Heliotropium.
Asphodelus		Scorpioides
Sal.		Aqua maris
Diosc.lib.6.cap.59.		Vinū tethalassomenum
SCORPIONIS iæus		Vinum cydonite
remedia.		Sulphur
Cyperus		Sal
Amomum		Lapis sapphirus.
Cardamomum		Diosc.lib.6.cap.60.
Cinnamomum		SCORPIONES
Daphnoides		necantia.
Myrtus		Cancer.
Ficus		SCORPIONIS marini
Canceri		iæus remedia.
Scorpius terrestris		Vrina
Smarides		Asphodelus
Mullus piscis		Plumbum syncerum &
Locustæ		crematum
Lacerta		Sulphur.
Mures domestici		Diosc.lib.8 cap.6r.
Finum		SCORPIONES torpe-
Lapathum		facientia.
Sonchos		Delphinion
Seris		Lychnis syluestris
Lactuca syluestris		Lenspalestris.
Ocymum		SECUNDINAS
Abrotonum		

I N D E X

A trahentia.			media.
Balsamum		Thus	
Sampsuchinum		Lentiscus	
Abrotonum		Pix	Rosa
Picea	Schistos	Amurca	
Fiber		Malum punicum	
Iecur mergi		Myrtus	
Linum		Cancrī	
Aristolochia tertia		Quum	
Thymus		Oesypum	
Pulegium		Adeps	Fel
Prasium		Lens	
Stachys		Malua	
Artemisia		Althæa	
Oenanthe		Portulaca	
Hemerocallis		Sonchos	
Erythrodanum		Anagallis	
Anagyris		Melilotus	
Myrtus		Laserpitium	
Adiantum		Aster Atticus	
Ampelos leuce		Viola purpurea	
Vinum dictamnite.		Cucumis anguinus	
<i>Alchemilla</i> <i>Hypochaeris</i> S E D I S rimarum		Colocynthis	
remedia.		Acetum	
Strigmenta balneorum		Oxalme	
Meu	Aloë	Vinum terebinthinum	
Dipsacos		Flos æris	
Leucoion.		Plumbum elotum.	
S E D I S inflammatio-		S E M I N A quæ	
nis remedia.		perimunt.	
Oleum cicinum		Diosc. lib. 6. in præfat.	
Amaracinum		S E N S I B V S nocetia	
Lens	Libanotis	Vinum annosum.	
Symphyton		S E N S V S recreantia.	
Erigeron		Lapis Samius.	
S E D I S morbi re-		S E P I S bestiolæ mor-	
		sus	

CVRATIVVS.

fus remediæ.

Anchusa

Portulaca

Ocimoides

Oxymel.

Hyacinthus

SERPENTIVM ve

Mandragoras

nenis contraria.

Nerion

Paliurus

Adiantum

Vitex

SERPENTES

Cancrī

fugantia.

Hippopotamus

Iuniperus

Fiber

Mustela

Cornu ceruium

Gallinaceus

Adeps

Cantharides

Nasturtium

Chondrylla

Dracunculus maior

Nasturtium

Abrotonum

Dracunculus

Origanum

Asphodelus

Calamintha

Rhaponticum

Peucedanum

Aristolochia tertia

Melanthion

Origanum sylvestre

Galbanum

Baccharis

Polium

Ruta

Oenanthe

Phlomos, siue verba-

Lyfimachia

scum

Alter Atticus

Panaces chironium

Vinum conizite

Staphylinus

Lapis gagates.

Smyrnion

SERPENTIVM

Aparine

morfus remedia.

Chamædrys

Iris Illyrica

Lychnis fatiua, siue co-

Asarum

ronaria

Cinnamomum

Erythrodanum siue Ru-

Balsamum

bia

Pix

Naphtha

Sparganion

Iuniperus

Polygonon mas

Platanus

Clematis daphnoides

Erica

Glandes

Polemonia

Pistacia

I N D E X

Ficus Aegyptia	Sagapenon
Pastinaca piscis	Praſion
Ranæ	Phyllitis
Gobius	Trifolium
Fel	Scordion
Omotarichos	Ceſtron
Fimum	Periclymenos
Marinus pulmo	Echion
Mel	Ocymoides , ſive ocymaſtrum
Eruum	Rubus
Diſtamnus	Eupatorium
Rhaphanus	Heliochryſon
Agaricum	Adiantum
Brasſica ſatiua	Periſtereon ſupinas
Cyclaminos	Ebulus
Ampelopraſon	Ampelos leuce
Dracunculus minor	Vitis ſatiua
Asphodelus	Vinum
Anagallis	Acetum
Acantha leuce	Oxymeli
Abrotonum	Vinum conizite
Aſclepias	Vinum panacite
Origanum	Sal Cinis vitis
Lilium	Lapis ophites.
Calamintha	SERPENTES neſeriant.
Clinopodium	Cerui medulla.
Serpyllum	SERPENTES neſcantia.
Leontopetalon	Anchuſa onocheles
Panaces heracleon & aſclepion	Vinum cedrite.
Cuminum ſatiuum & ſylueſtre	SICCANTES meſdicanæ.
Ammi	Ammi
Fœniculum	Bromos
Daucus	
Libanotis	

CVRATIVVS.

Cistos	Glycyrrhiza
Cuminum satium	Symphyton <i>Morv. p. p. m. fa.</i>
Ebulus	SMILACI contraria.
Aes vstum	Vide, Taxo contraria. <i>km. T. p. p. m. fa.</i>
Arena litoris	SOMNIFERAE
Libanotis	<i>Morv. medicinae p. p. m. fa.</i>
Mentha	Amygdalæ amaræ
Pompholyx	Halicacabus, siue solæ-
Spodium	num vesicarum
Rubus	Anisum
Terra Chia	Amomum
Rubrica sinopis	Cistos tertia, siue lada-
Fæx vini	num
Diphryges.	Baccharis
SINGVLTVM pel	Dorycnion
<i>Chulias</i> . lentia.	Hyoscyamus
Fiber	Lactuca
Sisymbrium	Iris Illyrica
Rhaponticum	Opium
Mentha	Mandragoras
Aristolochia tertia	Papauer rhœas, siue sa-
Anethum	tium
Cuminum sylvestre	Porrum
Alysson	Styrax
Asplenon	Smilax hortensis
Clymenon	Strychnon hypnoticon
Saxifragum.	siue solanum somni-
SIRIASIS remedia	ficum
Cucurbita <i>Agim. v. k. v.</i>	Vitex <i>Cham. p. m. fa.</i>
Pepo <i>m. l. m. k. v.</i>	Vinum nouum
Heliotropium maius.	Lapis memphites.
SITIM generantia.	SOMNVN discut-
Cape	Allium
Capparis	tientia.
Vini qualitas.	Sphondylium
SITIM extinguentia.	Peucedanum.
	SOMNIA imaginosa

I N D E X

& mala inducentia.	Silurus
Faba	Triticum
Lens	Tragion
Pygnoكوم	Xyphion
Smilax leuis.	Xyris
S O R D E S purgantia.	Lacerta.
Irinum	S P I S S A N D I ^{vin}
Cortex thuris	habentia, ^{Surinam}
Sabina.	Malus
<i>Arche</i> S P A T I C O R V M	Acacia
remedia.	Cotonea
Fiber.	Malum sylvestre
S P A S M I remedia.	Amygdalus amara
Vide, Convulsionis re-	Baccharis
media.	Britannica
S P I R I T V M , id est,	Polygonon mas & fœ-
flatum generantia.	mina
Gentiana.	Clymenon
S P I R A N T I B V S	Medion
difficuler utilia.	Rubus
Vide, Orthopnoicis.	Helxine
S P I R I T V S discurrē	Idæa radix
tes coërcentia.	Hippuris
Edellium.	Psyllium
S P I R A N T I B V S vi	Bryon thalassium
tam auferentia.	Potamo geton
Cedria.	Acetum
S P I C V L A infixa cor	Vinum Hadrianum
pori extrahentia.	Acrugo aurificum
Anagallis	Vinū nigrum labruscæ
Harundo	Vinum Tyburtinum
Aristolochia	Cadmia
Dictamnus	Pompholyx
Propolis	Squama æris
Narcissus	Pumex
Oxyacantha	Corallium
	Rubrica sinopsis

CVRATIVVS.

Lapis hæmatites.	Terebinthina
S P L E N E T I C I S	Cedrides
vt ilia.	Melimela
Vide, Lienis morbi re-	Pruna
media.	Arbutus
S P V M A E argenti	Iuglans
contraria.	Auellana
Vinum in commune.	Ficus.
S Q V A M A S ossium	Hordeum
extrahentia.	Lens.
Aristolochia tertia	Malua
Peucedanum.	Porrum
S T A P H Y L O M A	Brassica sativa & mari-
tis remedia	na
Palma Thebaica	Cape
Lapis schistos.	Nasturtium
Lapis sapphiros.	Capparis
S T E R N V T A M E N	Abisynthium
tum mouentia.	Abisynthium seriphium
Iris Illyrica	Balanus myrepica
Fiber	Vua
Sinapi	Thymelæa
Ptarmice	Ebulus
Struthion	Prasium
Batrachion	Galbanum
Daphnoides.	Aqua maris
Helleborus albus.	Vinum tethalassomentu
S T E R I L E S foemi-	ST O M A C H I mor-
nas facientia.	bi remedia.
Vide, Generationem de-	Meu
primentia.	Nardi spica
S T I G M A T V M	Nardum Gallicum
remedia.	Malabathrum
Batrachion	Iuncus odoratus:
Mandragora.	Agallochum.
S T O M A C H O	Helenium
contraria.	

I N D E X

Oleum balaninum	Lyncurion
Masticinum	Saccharon
Vnguentum rosaceum	Faba Aegyptia
Sulinum	Sifer
Nuclei pini	Lupinum satuum
Mastiche	Lapathum
Cupressus	Lampfana
Iuniperus	Brassica sativa
Laurus	Portulaca
Populus nigra	Sonchos
Rosa	Seris
Oliuæ colymbades	Cucumis
Palma	Lactuca
Palma elate	Gnaphalium
Malum punicum	Scandyx
Siliquæ	Aphace
Myrtus	Ampeloprason
Cotonea	Allium
Mala Epirotica	Zingiber
Armeniaca	Scilla
Mespilus	Lotus Bulbus esculentus
Pruna	Agaricum
Amygdalæ dulces	Rhaponticum
Pistacia	Geniama
Juglans	Acantha leuce
Morus	Aloë
Persea	Absynthium
Ficus Aegyptia	Mentha
Ionia	Tragoriganum
Cochleæ terrestres	Pulegium
Ouum	Melilotus
Lac	Ligusticum
Lac humanum	Caros Anethum
Caseus	Cuminum sylvestre
Lana succida	Hieracium maius
Oryza	Apium

CVRATIVVS.

Petrofelinum	Vinum rhoite
Smyrnion	Vinum myrtite
Fœniculus	Vinum terebinthinum
Scordion	Vinum phœnicite
Artemisia	Vinum absynthite
Nymphæa	Præonia Vinum bunite
Celstron	Vinum dictamnite
Polygonon mas	Vinum calaminthite
Rubus	Vinum aromatite
Strychnon satium	Vinum nectarite
Cotyledon prima	Vinum nardite
Erigeron	Vinum ex syluestri nar-
Adiantum	do
After Atticus	Vinum selenite
Viola purpurea	Ferrum
Chamædaphne	Flos salis
Colocythis	Fæx vini
Vitis lamia	Lapis alabastrites
Nuclei acinorum	Lapis Samius.
Vua œnanthe	S T R V M A E gut- <i>Colyria</i>
Omphacium	turis remedia.
Vini qualitas	Iris Illyrica
Phalerum	Grosi
Hydromel	Vipera
Thymoxalme	Mustela
Omphacomeli	Vnguis asini
Vinum	Fimum
Vinum Surrentinum	Hordeum
Vinum omphacite	Lolium
Vinum nigrum ex la-	Fabæ
brusca floribus	Lenz
Vinum melitite	Lupinum satium
Vinum icilliticum	Lapathum
Vinum cydonite	Andrachne, siue portu-
Vinum apite	laca syluestris
Vinum anethinum	Plantago
	Piper

IN D E X

Capparis
 Argemone
 Coriandrum
 Libanotis
 Laferpitium
 Aparine
 Millefolium
 Scordion
 Lithospermon
 Cotyledon prima
 Galioipsis
 Pseudobunion
 Adiantum
 Testæ siue terræ fornacum.

*Virgohem
 Inludap*
 STRANGVLATus remedia.
 Irinum.

Absynthium.

STRANGVRIÆ morbi remedia.

Aspalathus

Cedrides

Locustæ

Asparagus

Sisymbrium

Medica

Panaces heracleon

Seseli Malsiliense

Hipposelinon

Hippomarathron

Polycnemon

Clinopodium

Oenanthe

Conizæ

Asplenon

Cæpe

Onobrychis

Polygonon mas

Saxifragon

Xyris

Laurus Alexandrina

Tragion

Pseudobunion

Adiantum.

Augu TYP T I C A E
 medicinæ. *horio*

Vide, Adstrictoriæ medicinæ.

SVC CI qui perimūt.
 Diosc. lib. 6. in præfat.

SVD OREM deprimentia.

Oleum

Oleum omphacinum

Oleum oleastri

Myrtinum

Lentiscinum

Vnguentum melinum

Rhodides

Myrtus

Bulbus esculentus

Vinum myrsinite

Sulphur

Gypsum

Terra samia.

SVD ORE Seuocātia.

Metopium vnguentum

Smyrnion

Pyrethrum

Onobrychis

Flos salis

Anchu

CVRATIVVS.

Anchusa

Lycopsis.

S V E S necantia.

Chamæleon albus.

S V F F V S I O N Y M

morbis remedia.

Fel

Sanguis

Sagapenum

Euphorbium

Chamæfyce

Harena litoris.

S V G I L L A T O R V M

remedia.

Acetum Sal.

S V P E R C I L I O -

rum raritati vtilia.

Picea.

S V P E R C I L I I S

glabris vtilia.

Fuligo resina.

S V P P V R A T I O -

nis tuberculorum

remedia.

Crocomagma

Palimpissa.

S V P P V R A T I O -

num remedia.

Ficus Aegyptia

Mel

Hordeum

Lolium

Cucurbita

Ligusticum

Smyrnion

Althæa

Mandragoras

Vrtica

Narcissus

Ampelos leuce

Diphryges.

S V S P I R I O S O -

rum remedia.

Canchamum

Cyphi

Oleum amygdalarum

Pix

Ficus

Vulpinus pulmo

Fruum

Plantago

Agaricum

Rhaponticum

Aristolochia tertia

Hyssopum

Thymus

Acinos

Ruta

Galbanum

Ammoniacum

Prasium

Parthenium

Anagyris

Adiantum

Thapsia

Ampelos leuce

Vinum passite

Vinum hyssopite.

T A B I D I corporis

remedia.

Vide, Phthysicorum re-

media.

T A B E S C E N T I -

bus vtilia.

Daphnoides

x

INDEX

Lila fa,
 Vinum strobilite.
 TAXO contraria.
 Vinum in commune
 Acetum.
 Diosc. lib. 6. cap. 12.
 TELA infixa corpori-
 bus extrahentia.
 Vide, Spicula infixa.
Halm mignone
mign. summa m.
 TENASMI mor-
 bi remedia.
 Lac schiston
 Foenogracum
 Linum
 Eruum.
Bu, fa moly
 TEREDINEM
 sentientia.
 Ficus Aegyptia
 Hyoscyamus.
 TEREDINEM
 non sentientia.
 Tilia.
 Hermol. Cor. cap. 133.
 TEREDINEM
 necantia.
 Sal.
 TESTIVM mor-
 bi remedia.
 Vitex
 Myrtus
 Cicer
 Faba
 Erysimon
 Aphodelus
 Melilotos.
 Ruta
 Cuminum

Lilium
 Hyoscyamus
 Erigeron
 Vva passa
 Geodes lapis
 Terra samia
 Cimolia.

THAPSTAE
filu contraria. m. m.
 Diosc. lib. 6. in prefat.
 & cap. 33.

THERIACAM
 ingredientia.
 Rapa sativa
 Zingiber

Dictamnus
 Apium. *Thuringi noli*
 THERIOMATVM

remedia. *minali.*
 Lapinum sativum
 Elelisphacos.

THORACIS reme-
 dia.

Cerebrum gallinacei
 Glycyrrhiza. *Balsam fr*

THYMOS *ab-*
Tymus sumentia *fr*

Smaris
 Thymus
 Heliotropium maius.

Vitis sativa
 TIBIARVM *vlce-*

Uno rum remedia *fr*
 Hydropiper

Ampelos leuce.
 TINEAS latas *Moly*
 Pellem

CURATIVVS.

pellentia.	Pix	Cedria
Cardamomum	Lycium	
Costum	Pruna	
Malicorium	Morus	
Melimela	Ficus	
Iuglans	Morus	
Heliotropium minus	Hirundines	
Vinum absynthite	Lac schiston	
Lupinum satium	Mel	Sinapi
Brassica satia	Aloë	
Portulaca	Origanum	
Chamaeleon albus	Britannica	
Hyssopum	Periclymenos	
Calamintha	Helxine	
Thymus	Peristereon supinus	
Coriandrum	Ruta Omphacium	
Melilotum	Vinum myrsinite	
Bryon thalassion	Elos æris	
Pteris	Alumen	Sal.
Thelypteris	TORMINIS remedia.	Vér har.
Vinum cedrite	Iris Illyrica	
Chalcanthum	Acorus	Meu
Anchusa tertia.	Cardamomum	
TINEAS rotun-	Balsamum	
das generantia.	Agallochum.	
Triticum.	Oleum	
TINEAS necantia.	Iuniperus.	
Absinthium seriphion	Halimos.	
Mentha	Iuglans.	
Heliotropium minus.	Ficus	
Cedria	Fiber	
Aizoon maius.	Talus suis.	
TINEIS contraria.	Triticum.	
Citria.	Milium	
TONSILLARVM	Panicum	
morbiremedia.	Eruum	
	Atriplex	

Nicht geseh.

INDEX

Sisymbrium	corum remedia.
Piper	Scilla TORPORIS reme-
Agaricum	dia.
Rhaponticum	Fagus.
Centaurium maius	TORSIOMIS
Eryngion	Torsionis remedia. <i>lynes</i>
Calamintha	Tragoriganum.
Serpyllum	TOXICO contraria.
Sampsuchus	Ruta Glandes
Panaces heracleon	Sanguis.
Acetum	TREMOREM
Cuminum satium	<i>excutientia. excutientia.</i>
Seseli Massiliense	Vnguentum cinnamo-
Cuminum sylvestre	minum.
Elaphoboscon	TREMORIS remedia.
Petroselinum	Lepus terrestris.
Daucus	TVBERCVLO-
Libanotis	<i>Chionodoxa</i> rum suppuratio-
Ferula	nis remedia.
Peucedanum	Strigmēta gymnastorū
Asclepias	Morus Cæpe
Melissophyllon	Asphodelus
Phalangion	Panaces Asclepion
Coniza	Lasertitium
Alisma	Viscum Thapsia
Chamæpitys	Mandragoras
Gramen	Ephemeron
Pseudobunion	Cucumis anguinus
Chamædapne	Vrtica
Vinum scillite	Aerugo aurificum
Vinum cedrite	Lapis Asius
Vinum hyssopite	Terra cimolia.
Vinum tragoriganite	TVBERA exte-
Vinum panacite	nuantia.
Aphronitrum	Triticum
Et in verbo, Dysenteria.	Leontopodium

CVRATIVVS.

Scammonia		Sesamoides	
Vinum nigrum è labru-		Ephemerum	
sca.		Phlomis	
TVMORVM		Cucumis anguinus	
remedia.		Thapsia	
Anagris		Chamaesyce	
Platanus		Pygnoctum	
Fagus		Aqua maris	
Ilex	Adeps	Indicus lapis	
Hordeum	Faba	Fax vini	Spongia.
Brassica fatiua & sylue-		TVSSIS remedia.	
stris		Amygdala amara	
Cucurbita		Asphodelus	
Nasturtium		Apium fatium	
Hydropiper		Bdellium	
Bulbus esculentus		Bromos	
Isatis		Cinnamomum	
Chamaeleon		Calamus odoratus	
Tragoriganum		Cupressus	
Sampsuchum		Cedrides	
Ligusticum		Cistos	Cacalia
Daucus		Chamaedrys	
Libanotis		Tragacantha	
Melanthion		Dracunculus	
Orchis serapias		Faba	Helenium
Orminum		Hippuris	
Bupthalmus		Hyoscyamus	
Cannabis syluatica		Iris Illyrica	
Polygonon mas		Lycium	
Lagopus	Xyris	Laserpitium	Mel
Helxine		Melicratum	
Pentaphyllon		Origanum	Pix
Peristereon supinus		Paliurus	Piper
Hyoscyamus		Peucedanum	
Psyllium		Prasium	
Xanthium		Papauer fatium	

INDEX

Ruta	Styrax	Myrrha	Linum
Struthion		Lacerta	Caſpe
Smyrnion		Porrum	
Sulphur		Bulbus eſculentus	
Triticum		Pulegium	
Tragoriganum		Balanus myrepſica	
Terebinthina		Cici	Sory.
Vua paſſa.		Ampelos leuce.	

TVSSIS veteris
remedia.

Aſarum	
Myrrha	
Nuclei pini	
Maſtiche	
Naphtha	
Ceraſia	
Amygdala amara	
Auellana	
Allium	
Ficus	Propolis
Rhaphanus	
Scilla	Hyſſopus
Centaureum maius	
Baccharis	
Sefeli Maſſilienſe	
Daucus	
Sagapenon	Galbanum
Scordion	
Bechion	
Helxine	
Phlomidis	
Acetum	
Vinum hyſſopite	
Sandaracha.	

VARICES ſanantia
Cirſion *Dagar vntz el*
ar VENEficii *Sindr*
medetur *h/ly*

Scilla.
VENEREM cum vo-
luptate expedientia.
Laurus Alexandrina.
VENEREM co-
hibentia.

Portulaca
Laſtica
Laſtica ſylueſtris.
VENEREM ſti-
mulantia.

Coſtum
Maſtiche
Linum
Rapa ſatiua
Sicer
Porrum
Naſturtium
Dracunculus maior
Dracunculus minor
Bulbus eſculentus
Mentha

Eruca
Caſpe

VAROS purgãtia
Oleũ balaninum.

Staphylinus
Aniſum

Orchis
Orc

*ſtymlich
Laminaria
Gimmet veynlich
Gimmet*

CVRAT I VVS.

Orchis ferapias	Oleum	Pix
Satyrion	Paliurus	Lycium
Satyrion alterum	Olea Aethiopica	
Orminum	Iuglans	
Xiphium	Lixiua ex ficu	
Vrtica	Lepus terrestris	
VENENATA	Fiber	Butyrum
fugantia.	Sanguis	Vrina
Vitex	Rapa fatiua	
Dictamnus.	Malua	
VENAS excitantia.	Erysimon	
Vinum Phalernum.	Agaricum	
VENTRIS anima-	Aristolochia secunda	
lia expellentia.	Abrotonum	
Vide, Tineas latas.	Ruta	Apium
VENTREM soluentia.	Laserpitium	
Vide, Aluum soluentia.	Leucas	
VENENATORVM	Polium	Cestron
ictus remedia.	Pentaphyllum	
Cardamomum	Colchicon	
Nardum gallicum	Epipactis	
Helenium	Passum	
Cinnamomum	Linum gypsatum	
Bdellium	Rubrica lemnia	
Ficus	Terra samia.	
Rhaphanus	VERMIBVS	
Eryngium	contraria.	
Cymnum syluestre	Cedria.	
Althæa	VERRVCAS	
Praſium	tollentia.	
Smilax aspera	Batrachion	
Aqua maris	Clinopodion	
Acetum.	Characias	
VENENORVM	Chamaſyce	Dipsacos
remedia.	Ficus	Groſſi
Cinnamomum	Cicer	Lacerta

I N D E X

Heliotropium		Ceruinum cornu	
Fimum		Saccharum	
Staphis agria		Gramen	Malua
Scilla	Thymus.	Hippuris	
VERTIGINIS mor-		Portulaca	
bi remedia.		Lotus syluestris	
Balsamum		Plantago	Vua passa
Lac humanum		Cucumis	
Peucedanum		Scandyx	Passum
Galbanum		Ochra	Porrum
Ampelos leuce		Bulbus vomitiuus	
Ampelos melæna		Rhaponticum	
Acetum scilliticum		Glycyrrhiza	
Vinum scilliticum.		Tragacantha	
VERTIGINEM		Panaces heracleon	
adgenerantia.		Petroselinon	
Cardamonum		Smyrnion	
Balsamum		Peucedanum	
Hyoscyamus		Fœniculus	
Mandragoras		Nymphæa	
Falernum		Anthemis	pronia
Vinum rhetinite		Phalaris	
Mandragorite		Cape	
Aconitum	Cicuta.	Halcyonium	
VESTICAE morbi		Cestron	
remedia.		Vinum terebinthinum	
Men		Vinum scilliticum	
Nardum Gallicum		Vinum aromatite	
Nuclei pini		Vinum halofanthite	
Cupressus		Lapis morochthus.	
Laurus	Palma	VE SP AR VM	ictus
Palma etate		remedia.	
Myrtus	Lac	Laurus	Malua
Ficus	Ouum	Sisymbrium.	
Cochleæ terrestres		VESTIBVS	ne ani-
Cicadæ	Napum	malia noceant.	
		Absyn	

CV R A T I V V S.

Absynthium	Beta
Heliochry sos.	Lupinum satium
VIBICES plagarum	Chondrylla
emendantia.	Cæpa Allium
Susinum.	Piper
VIPERAE morsus	Dracunculus maior
remedia.	Dracunculus minor
Casia Costum	Asphodelus
Iuniperus	Capparis
Macer	Argemone
Fraxinus Vrina	Gentiana
Carles lignorum	Telephion Ruta
Triticum Eruum	Chamæleon niger
Ferula Anchusa	Libanotis Lilium
Onocheles	Nymphæa Cicuta
Ocimoides	Erythrodanum
Diosc.lib.6.cap.63.	Helleborum nigrum
Herm.Cor.cap.72r.	Cucumis anguinus
VIRIVM infirmi-	Balanus myrepica
tates roborantia.	Narcissus
Nuclei pini.	Sulphur
VISCO contraria.	Halcyonium
Vinum in communi	Terra melia.
Acetum	VITRA fracta con-
Vinum absynthite	glutinantia.
Diosc.lib.6.cap.2r.	Herm. Cor.cap.254.
VISCERVVM mor-	VMBILICI re-
bi remedia.	media.
Thus.	Lapis magnes.
VITILIGINIS	VNGVIBVS vtilia.
remedia.	Pix Cupressus
Daphnoides Myrtus	Daphnoides
Ficus Crossi	Olea Oryza
Cochleæ terrestres	Linum Lapathum
Lepus terrestris	Bulbus esculentus
Sepiæ Faba	Batrachion

I N D E X

Chelidonium minus	Aes vstum
Viscum	Vua passa
Sandaracha	Chryfocolla
Alumen	Rubrica lemnia.
Sulphur	VOMITIONES co
Fæx vini.	hibentia.
VOCÊM claram red-	Atriplex
dentia.	Acetum
Myrrha	Faba
Styrax	Apium
Silurus.	Mentha
VOLVPTATES	Eupatorium.
animi augescencia.	VOMICAE morbi
Buglossum.	remedia.
VOLVCRVM mor	Paliurus
fus remedia.	Thlaspi
Iecur aprinum.	Struthion
VOMITIONES	Eryngion
mouentia.	Bechion
Irinum	Psyllion
Laurus	Mandragora
Cochleæ terrestres	Acetum.
Omotarichos	VRENDI vim ha-
Blattæ	bentia.
Asphodelus	Misy
Capparis	Melanteria.
Bulbus vomitorius	VREDINEM fa-
Origanum	cientia.
Celtrum	Trifolium.
Anagyris semen	VRINAE difficulta-
Papauer spumeum	tem generantia.
Mandragoras	Diosc. lib. 6. in præfat.
Daphnoides	VRINAE harenosæ
Helleborus albus	& asperæ remedia.
Elaterion	Papauer ceratitis.
Silybon	VRINAM cruentam
Balanus myrepica	mouentia.
Narcissus	Clymenon.
Melicratum	VRINAM arces-
	sentia.
	Eruum
	Galbanum.
	VRINAM mo-
	uentia.
	Acor

CV R A T I V V S.

Acorus	Men	Erinaceus marinus	
Cyperus		Cimices lecti	
Cardamomum		Oues	Buprestis
Nardi spica		Vermes terreni	
Nardum Gallicum		Mel	Hordeum
Asarum	Phu	Zythum	
Malabathron		Milium	
Casia		Panicum	
Cinnamomum		Cicer	Eruum
Costum		Rapa sativa	
Iuncus odoratus		Rhaphanus	
Calamus odoratus		Rhaphanus agria	
Balsamum		Sifer	Bunion
Crocum		Brassica sativa	
Crocomagma		Asparagus	
Helenium		Sisymbrium aquaticum	
Oleum amygdalinum		Crithmon	
Unguentum melinum		Cucumis	Pepo
Susinum		Lactuca	
Irinum		Gingidium	
Amaracinum		Caucalis	Eruca
Bdellium		Ocymum	
Picea	Nuclei pini	Smilax hortensis	
Lentiscus	Resina	Porrum	
Terebinthus		Ampeloprason	
Cupressus		Cæpa	Allium
Juniperus		Piper	
Populus alba		Struthion	
Paliurus	Tilia	Dracunculus	
Olea Aethiopica		Asphodelus	
Glandes	Myrtus	Scilla	Capparis
Palma elate		Agaricum	
Siliquæ	Cotonea	Crocodilion	
Mala Epirotica		Centaurium maius	
Cornus		Chamaeleon albus	
Amygdalæ dulces		Acantha leuce	
			Acant

I N D E X

Acantha	Anonis	Saxifragon	
Eryngion		Xyris	Gramen
Abfynthium		Gramen parnafium	
Abrotonum		Phœnix herba	
Tragoriganum		Hippuris	
Elelifphacos		Oxyfœnos	
Thymus		Heliochryfos	
Serpyllum		Aftragalus	
Baccharis		Hyacinthus	
Ruta	Moly	Papauer rhœas	
Liguflicum		Strychnon hypnoticon	
Staphylinus		Cotyledon prima	
Tordylon		Vrtica	Arction
Sifum	Anifum	Vinum Lesbion	
Caros	Anethum	Hydromel	
Cyminum fylueftre		Melicratum	
Opium		Vinum rhetinite	
Oreofelinum		Vinum catorchite	
Petrofelinum		Vinum è cedro	
Daucus	Libanotis	Vinum è lauro	
Melanthion		Vinum abfynthite	
Ammoniacum		Vinum calaminthite	
Chamædrys		Vinum aromatite	
Trifolium	Scordion	Vinum ne&arite	
Androfacer		Vinum nardite	
Anthyllis		Vinum afarite	
Anthemis		Vinum fylueftris nardi	
Lithofperma		Vinum daucite	
Erythrodannum		Vinum acorite	
Lonchitis	Althæa	Halcyonium	
Hypericon		Lapis hæmatites	
Choris		Lapis Iudaicus	
Chamæpitys		Corallium	
Ceftron		Vinum chamæpyteos.	
Polygonon mas		VRTICAE herba	
Polemonia		pruritus remedia.	
		Herm	

CVRA TIVVS.

Herm. Cor. cap. 707.

Eg. VSTIS vtilia.

Vrtica siue acalyphe.

VV AE faucium
malu remedia. *ling.*

Pix

Pruna

Hirundines

Vrtica

Omphacium

Acetum

Flos æris

Alumen

VVL P E S necantia. Sal.

Apocynon.

VVL N E R V M re-
media.

Amurca

Allium

Argemone

Aristolochia

Aloë

Althæa

Androsæmon

Lycopsis

Butyrum

Bralsica

Coccus

Chamæpitys

Centaurion

Cyclaminos

Cytinus

Cupressus

Dracunculus

Didamnus

Aerugo aurificum

Oenanthe

Ficus Aegyptia

Fimum

Gentiana

Glycyrrhiza

Glutinum

Hippuris

Isatis

Lana succida

Ligusticum

Lilium

Lyfimachion

Minium sinopicum

Myriophyllon

Picea

Palma

Portulaca

Porrum

Polycnemon

Polium

Polygonon mas

Polygonatum

Pentaphyllum

Phœnix herba

Pteris

Peristereon

Papauer

Plumbum clotum

Scordion

Symphyton

Sideritis

Stratiotes aquaticus

Spongia

Cochleæ terrestres

Thus

Terra cretria

I N D E X

Vinum	Iuniperus
Vinum cenanthe	Laurus
Vnguentum citrinum	Myrica
Vlmus	Cistus
Vitex.	Rosa
V V L V A E mulie-	Lycium
ris remedia.	Acacia
Meu	Amurca
Cyperus	Vitex
Nardi spica	Galla
Casia	Palma elate
Costum	Myrtus
Iuncus odoratus	Cotonea
Balsamum	Iuglans
Bryon	Cimices lecti
Narcaphthum	Lac schiston
Oleum amygdalinum	Butyrum
Mastichinum	Oesypum
Vnguentum rosaceum	Coagulum
Melinum	Adeps
Sampsuchinum	Fœnogræcum
Abrotoninum	Pinum
Susinum	Malua
Narcissinum	Portulaca
Crocinum	Plantago
Irinum	Sonchos
Gleucinum	Porrum
Amaracinum	Sinapi
Metopium	Piper
Cinnamomum	Agaricum
Myrrha	Rhaponticum
Syrax	Pulegium
Bdellium	Centaurium maius
Lentiscus	Melilotus
Pix	Ruta
Naphtha	Panaces heracleon

C. V R A T I V V S.

Ammi	Ageraton
Sphondylium	Vinum terebinthinum
Peucedanum	Vinum cedrite
Sagapenum	Vinum picatum, siue
Galbanum	pissite
Asclepias	Vinum chamædryte
Lilium	Vinum daucite
Circæa	Vinum helleborite
Artemisia	Lapis gagates
Geranion	Peristereon rectus
Anthyllis	Hyoscyamus
Parthenion	Mandragoras
Pæonia	Ebulus
Cestron	Ampelos leuce
Clematis daphnoides	Acetum
Chrysocome	Acetum scilliticum.

INDICIS CVRATIVI

FINIS.

Blaudus ut ex Turtur ^{2mo} in seruit amice
 Atque fiam capite feriat ubique & horo
 Rescort uirg. serio viduam in umbra
 Sis cui lapinus no iocatur by moy
 Astio sit uisus fausti proph. omni
 Ignatio stabili copula vna pie
 Exister nobis na fortuna duobz
 Barbara lux et amor sola facinus ei

.. Ottechnin i umax seludec Turachinij
Vniz 4. saki bonuicna zerni. Keri bratova
to dca pita rukum zagnab, Land. Zmacti
saka joom, to kuka i robu vinn polbrny
Pintu talu dugo kaka. Dugo 2 tetina kuka,
procedia, ter zatalij iako, to py w jutro
rano, i w uocier, hord chudo midy.
Lageuni,

Excudebat Iacobus
Faure.

Proverbium hinc fin.
Triticum non habet finem lobis
Nec mel in pice finem aculeo

Panis et Vinum principia sustentationis
fulcrum et provocationis multa fin
gularia q. fin. ann. n. b. ergo finit.

